

ЈУЛИЈА ВОЗНЕСЕНСКА

ЛАНСЕЛОТОВО ХОДОЧАШЋЕ

CATENA MUNDI

ЛЕПО СЛОВО

Издавачи

Catena mundi

Преводачка радионица Росић

Библиотека

Лепо слово,

прво коло, књига трећа

Аутор

Јулија Николајевна Вознесенска

Наслов

ЛАНСЕЛОВО ХОДОЧАШЋЕ

Наслов оригинала

Юлија Николаевна Вознесенская

Паломничество Ланселота

Уредници

Бранимир Нешић, Бошко Обрадовић

Извршни уредник

Никола Маринковић

Илустрација на насловној страни

Светозар Пандуровић

Дизајн корице

Марко Р. Марковић

Редакција

Владимир Димитријевић, Југослав Кипријановић,

Зоран Павловић

Штампа

Pi-press, Пирот

Тираж

1000

Јулија Николајевна Вознесенска

**ЛАНСЕЛОТОВО
ХОДОЧАШЋЕ**

Са руског превела Сава Росић

CATENA MUNDA

Београд, 2015.

**Посвећено мојим синовима,
Андреју и Адријану-Артуру Окуловима**

Са руског превела Сава Росић:
Захваљујем се сину Петру на помоћи у превођењу

„...Ти си био најкроткији и најучтививији мушкарац који је икада седао за сто скупа са дамама, а за смртог непријатеља — најсуровији противник који је икада у руци стискао копље”

*Мелори, „Смрт краља Артура”,
говор сер Хектора о сер Ланселоту*

„Ако не узмогнемо да рађамо Ланселоте, друштво ће се распасти на окрутне и ништавне (о онима који окрутност спајају с ништавношћу нећу да Говорим)”

К. С. Луис

*„Куда бих отишао од духа Твојега, и од лица Твојега куда бих утекао?
Да изађем на небо, Ти си ондје. Да сиђем у пакао, ондје си. Да се дигнем
на крилима од зоре, и преселим се на крај мора — и ондје ће ме рука
Твоја водити, и држати ме десница Твоја”*

Пс. 139,7-10

ГОСПОДЕ, БЛАГОСЛОВИ!

ПРВИ ДЕО

ПОГЛАВЉЕ 1

Био је ведар пролећни дан. Сер Ланселот Језерски корачао је путем који, обилазећи Змајеву шуму, води у замак Камелот. Дуж пута расли су стогодишњи храстови, а поплочали су га још Римљани; у древном Логрису било је доста таквих путева. Изнад Ланселотове главе ћурликала је шева, у шуми су гугутале грлице, из траве уз ивицу пута чуло се цврчање зрикаваца. А можда и цикада, ко би се међу њима, сићушнима, снашао, Пут је пролазио кроз поља и вресишта, обилазио узвишице — хумке са ретким великим дрвећем на врховима, накратко залазио у шуму и поново излазио на отворено. Био је април, шума је била зелена и прозрачна, врес љубичасто-ружичаст, вредни сељаци већ су по падинама брежуљака распротрли на сушење разнобојна платна њива, ивице пута шарениле су се безазленим пролећним цвећем. Унаоколо је било мирно и весело, слободно се дисало, лако се корачало.

— Хаик-ку, хаик-ку! — снуждено је негде на рубу шуме дозивала кукавица.

— Свиђа ти се хаику? — осмехну се сер Ланселот. — И мени такође.

— Хаик-ку! Хаик-ку! Хаик-ку! — и даље је мољакала кукавица.

— Знаш, нисам понео књигу јапанске поезије, опрости ми, птичице. Уосталом...

Сер Ланселот застаде, који тренутак размисли, па отегнуто изговори:

Витез неће укрстити мач са мачем самураја,

али певање кукавице обојицу растужује.

Кукавица увређено кречну и ућута.

Ланселот се насмеја, махну руком према ивици шуме и настави даље. Како је само добро ево овако корачати и корачати путем, удишући свеж јутарњи ваздух, с уживањем гледајући пролећна брда, преко камених мостића обраслих маховином прелазити речице са брзом чистом водом. О, дивни крају, зелени Логриси! Сер Ланселот Језерски од свет срца је волео ту земљу, где се страшћу зове жудња за подвизима, обузетошћу — љубав према пуетоловинама, док су

разметање и лењивост — најгори од свих порока на које може да се наиђе; земљу у којој код речи „љубав” на памет падају баладе, а код узвика „Узбуна!” — помисао на змаја из суседне шуме; земљу где чаробњака Мерлина сматрају добрим лекаром и рђавим пророком, пошто често прориче нешто лоше, а ко таква пророчанства воли? Земљу у којој се камини и пећи ложе дрвима, где чак и обични сељаци једу право поврће, хлеб и месо, пију млеко и носе одећу од домаћег платна, сукна и лана...

Али шта је оно тамо? Да ли му се то учинило или је заиста бочним видом спазио како је брдом промакао густ бео облачић? Ено оним гордим брдом овенчаним круном од седам смарагдних јелки, да то није Индрик тамо, иза жуте штипавице, иза тамне зеленике? Сер Ланселот сиђе с пута и поче обазриво да се пење на брдо, тамо где је промакла снежно бела сенка. Прође поред шипрага штипавице, поред густога зеленике, успе се готово на сам врх и застаде, не знајући да ли је очаран или разочаран: пред њим је стајао грм трњине сав присут белом бојом, изблиза више не личећи на гордог једнорога већ на стидљиву сеоску младу у венчаници са велом. Витез испружируку и опрезно дотаче нежно пахуљаву грану. Није дотакао довољно опрезно — на кажипрсту му изби капљица отворено црвене крви.

Недодирљивице ниједна! — осмехну се сер Ланселот и лизну крв са прста, — Држиш се „правила двеју испружених руку”? Исправно, са нама, витезовима, тако и треба.

Још једном удахнувши нагорак мирис процветале трњине, сер Ланселот се окрете, забаци на леђа зелени плашт од јеленске коже и у лаким дугим скоковима спусти се са брда на пут. Уз ивицу пута готово одмах спази шиљату боквицу: управо такву боквицу покојна мајчица је из неког разлога сматрала најлековитијом. Омота дуги зелени лист око кажипрста и опет закорача према Камелоту.

Замак краља Артура издалека је изгледао као малени град, толико много торњића и шиљака са ветроказима и стеговима тискало се над његовим високим зупчастим зидинама.

Убрзо је сер Ланселот већ био пред зидинама Камелота. Покретни мост преко опкопа био је спуштен, а гвоздена решетка у вратницама подигнута, али не гостољубиво, до самог врха, већ свега до пола. Немар

и запуштеност! Међутим, када је сер Ланселот већ корачао мостом, дечаци-херолди ипак изађоше из надвратног торња, подигоше трубе и затрубите поздравну мелодију. Али само један од њих ју је докраја одсвирао, док је други упола мелодије изненада спустио трубу, дражесно се поклонио, окренуо и поцупкујући повукао се у торањ. Ланселот се осмехну и заклима главом. Није имало смисла да прекорева херолда због помањкања учтивости, пошто је то био фантомски дечак.

У дворишту замка никог није сусрео, прошао је поред празног коњовеза и старог зденца према бранич-кули и попео се на први спрат. На степенишном одморишту поред витешких оклопа стајало је велико сребрно огледало на каменом постољу; камелотске даме ипак су га после дутих расправа са строгим декоратером Сандром ту поставиле: видите ли, потребно им је да баце последњи строги поглед на себе пред улазак у гозбену дворану. Где ли су сада те горде, мушичаве и прекрасне даме... Сер Ланселот у пролазу виде свој одраз у огледалу: црномањасто лице са дубоко усађеним сивим очима, црна проседа коврџаста коса, исти такви бркови и брадица, дуги модрикасти ожиљак на образу и још покоји ожиљак на челу — све у свему, просечно и мужевно лице средовечног високородног витеза.

У гозбеној дворани крај камина седео је краљ Артур са златним пехаром у руци. Седео је на престолу, још средином прошле сурове зиме пренетом са свечаног подијума ближе ватри. Уз њега је стајала проста дрвена наслоњача — Ланселотова. Краљу је таласаста бела коса падала на чело и рамена, круна-обруч била је натучена све до самих обрва, а танко грбоносо лице са малом брадицом унеколико је кварила гримаса човека који се досађује. Крај краљевих ногу лежала је Дијана, последње псето Камелота.

Некада је у старом замку било добрано туце фантомских паса разног узраста и различитих раса, чак су имали и штенце. Али, као што је познато, фантоми се временом истроше и избледе, уколико се повремено не напуне, за шта је потребан новац, а управо њега није било. Сирото Дијанче већ грохне, замагљује се и мало-помало претвара у утвару пса. Ускоро ће се сасвим расплинути. Штета, наравно, али шта се ту може — краљевство им је сиромашно, може се рећи пропало.

Краљ Артур се обрадова сер Ланселоту и одмах му понуди пехар вина после пута.

— Где је то странствовао мој дични Ланселот? — упита га.

— По северним морима.

— Да ли је било пустоловина?

— Ма не, ништа нарочито: видео сам неколико морских змајева и отерао их од обале на пучину.

— И, свакако, ослободио некакву морску царевићку?

— У тамошњим водама много је немани, али нешто нисам наилазио на царевићке. Ваљда је вода хладна... Између осталог, ваше величанство, леви херолд не свира поздравну мелодију до краја.

— Већ сам то запазио. Треба се њиме позабавити.

— Да ли је неко свраћао у Камелот док ме није било?

— Двојица путујућих витезова-крсташа. Али није им се свидело код нас.

— Ваљда су очекивали да у замку наиђу на раскалшни пир са лепим и лаким цурама?

— Отприлике. Те незналице нису знале чак ни зашто су им на плаштевима нашивени крстови ни зашто су се упутиле у Јерусалим. „Да малчице пљачкамо!” — рекоше кад сам их упитао за циљ похода. Почастио сам те крсташе и учтиво избадио.

— А знаш ли, краљу, нису слагали: паладини Господа Бога радо су и умешно пљачкали.

— Управо тако, и њушке су им биле праве разбојничке.

— И нико више није свраћао?

— Нико више.

— Да, пријатељу краљу, запустео је наш Камелот, опустео твој Округли сто — рече сер Ланселот, испруживши ноге према ватри и пијуцкајући кувано вино. — Слушај, а хајде да ти нађемо краљицу! Ја ћу јој ее куртоазно удварати, ти ћеш бити љубоморан — и ето драме, ето разоноде.

Краљ се саже, спусти пехар на камени под поред наслоњаче, усправи се и прекорно погледа сер Ланселота.

— Ти то озбиљно? Ти би да овде, у Камелот, уселиш лелу фантомску глупачу у својству краљице?

— Па да...

— А хоћеш ли да ти кажем зашто ти то треба, сер Ланселоте Језерски?

— Слушам, мој краљу.

— Ти би да се ја њоме бавим током твојих сталних тајанствених избивања како се не бих досађивао. Хвала ти на бризи, Лансе, али стварно се узалуд трудиш. Таква краљица имада ми убрзо дозлогрди.

— Да, фантомска краљица — то је досадно и заморно, у праву си, пријатељу краљу. Ето, Сандра је могла да призива персоне, њој би успело да за тебе позове праву Гвиневру.

— А права Гвиневра испала би оштроконђа и обојица не бисмо имали мира од ње — краљ подиже свој пехар и гуцну.

— Сасвим је могуће, пријатељу краљу, да се Гвиневра-персона не би свидела ни мени ни теби; то унапред не може да се докучи. Страшно је и помислити какве би непријатности из тога могле да се изроде! Тако да, испада, боље је овако.

— Сер, теби је вазда боље овако — прогунђа краљ.

Поћуташе неко време, пијуцкајући вино и гледајући у ватру.

— Знаш, данас ми се учинило да сам на брду видео Индрика — рече Ланселот.

— Учинило?

— Авај. Приђох, кад оно — процвали грм трњине. Ево — убо сам се на трн.

Краљ зирну на Ланселотов зелени прст и слеже раменима:

— Како једнорог може да се побрка са грмом трњине, Лансе?

— Па побркао сам.

— А како је прелеп био једнорог и како је само певао! Никада више нећемо чути његове дивне жалосне песме...

— Што се мене тиче, признајем да су ми се више свиђале живахне Фафнерове песме. На пример, раздрагани марш дракона — и Ланселот запева усиљено промуклим басом:

*Кад дракони шире крила
пред њима ветар тера прах.
Кад лети драконска ескадрила,
доле владају пометња и страх.
Кресту — према ветру,
крила раширена!
Дракона, напред!
Само напред,
никако натраг!*

Краљ, који је Ланселота испрва слушао блиставих очију, одједном схвати да са њим збијају шалу, баци пехар на под и ускликну:

— Ланселоте! Гнусни витеже и бедни преваранту! Фафнер није имао никакву драконску ескадрилу нити је икада певао тако безвезан „раздрагани марш“! Признај да си га управо измислио!

— Да измислио сам. А шта ми друго преостаје кад мој краљ барем једном месечно приређује у Камелоту дан-два васељенске уцвељености: снужден је, мушичав, љути се и кад треба и кад не треба, и само што није створио фантомског целата и заповедно му да ми одруби главу скупа с обручем? Како да не покушам да развеселим твоје сетно величанство? Или се у Камелоту више не сме ни шалити?

— Ма само се ти шали. Само, знаш, сер Ланселоте, шале су ти у последње време некако... касарнски грубе.

— Витешка касарна? Звучи историјски неверодостојно, али сасвим увредљиво, и ја сам увређен. Изазивам те на двобој, краљу!

— Прођи ме се.

— Немој да си тако снужден, Артуре!

— А ти немој да си толико оран гњаватор. Досадно ми је, па се досађујем.

— Наравно, код нас је у Камелоту у последње време постало прилично досадно, али присети се како смо весело живели пре, док је Сандра била ту!

— Свега се ја сећам. Али, то је било у прошлости.

— А пре веселе прошлости са Сандром имали смо досадну прошлост без Сандре. Сећаш ли се каква је чамотиња у Камелоту владала пре њеног доласка? А и сама наша Реалност? Ругло је била, а не Реалност! А тек само руска зидана пећ којом смо грејали замак. И били смо две сиње кукавице, као и сада, пријатељу краљу! Узгред, подсети ме да ти једном испричам о кукавици, љубитељки јапанске поезије... Дакле, сети се: дошла је Сандра, после ње појавили су се витезови и прекрасне даме, започеле су праве пустоловине. А какве персоне су нас посећивале! Индрик! Мерлин! Фафнер! Сећаш ли се како је та зверина волела да се сунча на заравни надвратног торња, обесивши свој реп право у пролаз? Извали се кано мацан и канда никог не примећује, а кад неко хоће да прође кроз вратнице, он само љуљне бодљикавим репом — и сваком јуначини сместа заклецају колена.

— Да, умело је наше драконче да преплаши — рече краљ, сетно се смешећи.

— Наравно, са персонама је кудикамо занимљивије него са фантомима — настави Ланселот. — Персоне су непредвидиве, свака има сопствену ћуд и понашање.

— А сећаш ли се, Лансе, како ме је погрдно назвао Мерлин када се први пут појавио у нашем замку?

— Тебе погрдно — нашега краља? Л шта је тај старчекања рекао?

— Изјавио је како ја нисам никакав краљ Артур већ „просто побеснели зец“. А тада ни сам нисам знао да Артур значи „бесни медвед“; Сандра ми је потом објаснила смисао те увредљиве шале.

— Да, Мерлинове шале беху припросте. Што би рекао један мој познаник краљ, шале му беху касарнске...

— Прекини! И доста више да ме тешиш — неутешан сам. Свеједно је без Сандре и осталих настала таква чамотиња — просто ми дође да побегнем из Реалности. Ништа ми није по вољи... — и краљ се снуждено упиљи у жар већ прекривен пепелом.

Ланселоту је досадило седење у наслоњачи, устао је и усходао се по дворани, разгледајући похабане гоблене.

— Лансе, реци ми искрено да ли ти се и даље свиђа наша Реалност? — изненада улита краљ.

— Да, Артуре, јако ми се свиђа наша Реалност.

— А шта ти се у њој највише свиђа?

— Ноге.

— Какве ноге? — запрепасти се краљ и повуче ноге пружене према камину.

— Моје ноге.

— Шалиш се?

— Уопште се не шалим. Свиђа ми се то што могу сад одмах да изађем из дворане, сиђем низ степениште и кренем да на сопственим ногама шетам куд ми се прохте. Хоћеш ли са мном?

— Да идем и успут смишљам шта ћеш видети иза окуке? Поштеди ме тога! Немам ја тако развијену уобразиљу; тебе је, а не мене васпитала вила Моргана.

— Можеш ли онда да изађеш са мном и испратиш ме макар до шуме?

— Зашто?

— Па... Могоа бих да ти покажем грм трњине који издалека личи на једнорога, а изблиза — на младу.

— И сам знаш сер Ланселоте, да сам ја краљ-кућанин. Немам воље данас да излазим из замка ни уопште да мрдам било где.

— Е па онда, пријатељу краљу — рече Ланселот губећи стрпљење — сада ћу изаћи из Реалности, а сутра ћу доћи, и опет ћемо поседети удвоје крај камина и попричати. Надам се да ће твоја потиштеност дотле проћи. Па, одох ја! Довиђења, пријатељу краљу!

— Дозвољавам ти да се повучеш, сер Ланселоте — брзо и љутито изусти Артур, и Ланселот се, звиждућући, повуче, оставивши туробног краља крај згаелог камина.

ПОГЛАВЉЕ 2

Месија је био зловољан, Месија је био узрујан. Седео је у високој наслоњачи на челу стола за седнице, натмурено сагнувши прекрасно лице и ћутао. Његова десна рука, већ обрађена, лежала је на столу и њени прети су се мрдали, грчили и пружали, као да са огледалске површине стола скупљају непостојеће мрвице, Другом руком још увек се бавио маникер. Месијине лепе дугопрсте руке преконоћ су се покривале густим риђим маљама, малтене руном, а нокти израстали за сантиметар и по и савијали се унутра попут канци птице грабљивице. Нико од лекара није знао каква је то напаст, и нико није умео да помогне Месији да се ње отараси. Канце и маље на рукама вође човечанства и исцелитеља страдалника морале су да се одстрањују уочи јутарњег програма вести: јутро Планањана почињало је Месијиним кратким наступом, и ако би занемарио тај свакодневни благослов народа, у свету би настала паника, Да, свет је увек с надом гледао на Месију, али он сам данас није бис задовољан повереним му светом.

— Почните да реферишете — обрати се он члановима светске владе. — Шта је са вашим скакавцима, Пулмане?

Министар пољопривреде Фриц Пулман накашља се и започе:

— Захваљујући благовремено предузетим мерама и донекле северном ветру у басену Средоземног океана успели смо да знатно успоримо напредовање скакаваца на север. Одредима еколога се, по вашем налогу, мој Месијо, придружила армија клонова, и она пружа знатну помоћ у борби против скакаваца.

— Шта конкретно клонови раде?

— Е-е... О томе је боље упитати генерала Чарлстона.

— Генерале?

Генерал клон-армије Џорџ Чарлстон истеже врат, презриво зирну на министра пољопривреде и кратко одговори:

— Спаљују.

— Шта спаљују?

— Све, мој Месијо. Поља, баште, фарме, насеља, шуме.

— Чиме спаљују?

— Напалмом, наравно — генерал слегну шиљатим старачким раменима, уздигнутим као код хералдичког орла.

Пулман се придиже из своје наслоњаче.

— Па? — Месија се окрете према њему.

— Мој Месијо! Поводом примене напалма имам извесне замерке. Напалм, несумњиво, ликвидира скакавце, али упропасти усеве и засаде. Напалмом обрађена поља не могу се засејавати током наредне три године. Скакавци и напалм подједнако доносе глад становништву.

— Министре прехранбених производа, имате ли шта да упутите у те рејоне?

Министар прехранбених производа Морати скруглено уздахну и одмахну главом.

— Не, мој Месијо, све резерве су исцрпљене. У читавој Европи преостало је намирница практично за месец дана. У многим јужним областима већ је почела глад.

— Генерале, против скакаваца уместо напалма примењујте водоничне бомбе локалног дејства.

— Разумем, мој Месијо!

— И бомбе у првом реду бацајте на рејоне погођене глађу: напалмом се ти чиреви не могу спржити. А ви сте, Морати, изгледа заборавили да сам вам још прошле недеље наредио да елиминишете глад?

— Да, Месијо, али резерве намирница су при крају. Како може сама Скандинавија да прехрани читаву осталу Европу?

— Ко нам је министар прехранбених производа, Морати, ј а или ви? Сместа пронађите начин да попуните резерве намирница.

— Али, мој Месијо, немамо чиме да их попуњавамо! На нас као да су се окомили и Бог, и природа...

— Ућути!

Месија испружи према Моратију већ обријани кажипрст: министар се загрцну неизреченом речју и замре, као у дечјој игри, избечених очију и не стигавши да затвори уста.

— Џубране, имате ли с тим у вези неку идеју? Наравно, изузев оних

које је покушао да овде презентује ваш бивши шеф. Али немојте ни покушавати да заустите о природи и осталим сличним којештаријама!

Заменик, који је седео поред свог замрлог министра прехранбених производа, тамнопут и гибак гаравко, скочи с места и поче да одговара, брзо и дубоко се клањајући:

— Имам, мој Месијо! Не само идеју него и конкретне предлоге, а такође практичне елаборације.

— Ма седите и престаните да се клањате попут птице пастирице! Јесте ли реферисали о вашим идејама министру прехранбених произвола?

— Јесам — рече Џубран, седајући на своје место, али ипак није одолео да начини још један готово не приметан наклон.

— И каква је била реакција вашег шефа?

— Господин министар прехранбених произвола изволео је изјавити да сам тикван и да му је мука од мојих пројеката.

— Интересантно, а шта сте му то предложили?

— Као прво, предложив сам му нову прехранбену концепцију: ако нема довољно намирница за задовољавање потреба потрошача, треба се у првом реду позабавити смањењем броја потрошача уз помоћ постојећих ресурса прехранбених произвола: то је и јефтиније, и ефикасније.

— Не разумем?

— У стандардне намирнице може се додавати средство за еутаназију, па их потом експедовати у рејоне којима прети глад.

— Досетљиво! А шта још?

— Затим сам предложив господину министру да се прехранбени одреди клонова упуте у рејоне најезде скакаваца ради прикупљања и обраде акрида.

— Прикупљања чега?

— Акрида. Акриде су нова врста исхране која је под мојим личним руководством продукована у једној лабораторији Прехранбеног института Светске академије наука. То су јестиве животиње, тачније крупни инсекти врсте *Gryllus migratarius*. „Акриде” — то је древни назив,

али могу се пласирати и под другим, модернијим и разумљивијим широким круговима потрошача, а то је — „копнени шампи”. Моментално се сама природа, нека ми мој Месија опрости ово спомињање, милостиво побринула да нам стави на располагање практично неограничену количину драгоценог протеинског продукта. Мој Месијо, дозволите ми да респектабилном скупу презентујем наше експерименталне егземпларе.

— Презентујте.

Месија и сви министри, изузев замрлог Моратија, заинтересовано погледаше Џубрана. Он устаде, спусти испред себе актенташну, отвори је и поче да слаже на сто кесе, кутије, кутијице и тегле.

— Ево ово су сушене акриде. Укус им је одвратан, али је количина протеина екстра. Погодне су за исхрану клонова, а такође се могу користити у производњи свакојаким енергетских напитака у фабрикама хране — у комбинацији са другим продуктима и уз додаток ароматизатора и витамина — он извади из кесе сушеног скакавца, показа га присутнима и нехајно га убаца натраг у кесу.

— А ево ово — интригантно изусти Џубран, вадећи сјајан смеђи лешић из друге кесе — ово би вредело да сви присутни окусе. Пред вама је димљена акрида! Без лажне скромности признајем да је то највећи успех наше лабораторије.

— Поделите — климну главом Месија.

Џубран предаде кесу дуж стола. Министри и заменици опрезно су и једва скривајући гађење узимали димљене скакавце и, прострвши на сто пред собом папирне салвете, почињали да чисте акриде, као да чисте ракове. Месија пружи дугу руку ка суседу, министру енергетике, истрже му напола очишћену акриду, убаца у уста и хрскајући сажвака.

— Па ово није лоше! — зачуди се он и пружи руку: — Дајдер још једну.

— Усуђујем се да приметим, мој Месијо — рече Џубран, скочивши са места и понизно приносећи Месији кесу са димљеним скакавцима — исте ове акриде од давнине је користила за исхрану популација блискоисточних земаља. Између осталог, хришћански испосници у пустињи, па и чувени Јован Крститељ, хранили су се искључиво

акридама и дивљим медом.

— Сведи су кркали скакавце? Фасцинантно! — Месија се осмехну, а министри се закикоташе: напетост и страх постепено сујењавали и они су се приметно смирив а л и.

У међувремену Џубран настави:

— Обратите пажњу на конзервисане акриде, мариниране акриде и акриде у уљу — узгред, изврсно мезе! — сушене акриде које сасвим могу да постану посланица за сиротињу. И, најзад, специјалан предлог за министра пољопривреде — крмно брашно од акрида: тим брашном могу се товити свиње и живина, а може бити и адитив у крмиву за говеда. Тврдим како смо у могућности да најезду скакаваца, ту свепланетарну катастрофу, претворимо у основ за свепланетарни просперитет.

— Симплификовано речено, да скакавце прекрстимо у акриде — надери се Месија. — Лукаво!

— Посебно желим да апострофирам — настави Џубран — да смо овај пројекат започели на апел нашег Месије, који је наредио да све снаге ангажујемо за решавање прехрамбеног проблема. Чини ми се да лабораторија којом руководим тај Месијин налог успешно реализује. Али ја, свакако, можда и грешим, и у том случају, уверен сам, мој Месија ће ме кориговати. То је све, мој Месијо.

Маникер је у међувремену завршио обраду Месијине леве руке и тихо нестао. Ништа не одговоривши Џубрану, Месија устаде и приђе још увек замрлом министру прехрамбених производа. Он спусти своје руке, које су поново постале најлепше руке на планети, на рамена свог министра и рече полугласно и уверљиво:

— Драги помоћниче и пријатељу, незаборавни Џузепе Морати! Захваљујем ти за дугогодишњу верну службу и опраштам ти твоје грешке из последњег периода — најтежег периода у животу светске заједнице и мом. Требало је да и сам приметим да си се уморио. Исцрпео си своје могућности, мој јадни, драги Џузепе! Упућујући те на заслужен одмор, рећи ћу у своје име, у име светске владе и читаве Планете: мирно спавај, добри трудбениче, захвални Планећани неће те заборавити!

И даље левом руком држећи за раме бившег министра прехранбених производа, Месија га десном обухвати спреда за грло и нагло цимну руку назад. Зачу се крцкање, Месија се одмаче, брингући руке марамицом, а бивши министар остаде да седи, главе неприродно забачене на наслон. ,

— Одајмо пошту његовом одласку устајањем — рече Месија и истом марамицом обриса суве очи.

Сви министри и заменици устадоше и сагнуше главе.

— Склоните то — Месија полугласно добаци телохранитељима који су стајали иза њега.

Двојица телохранитеља прискочите Моратијевом лешу, ухватите га под мишке и трком изнесоше из кабинета.

— Министре прехранбених производа... — Месија овлаш склопи очи и на трен застаде, као да нешто оелушкује, а затим настави: — Исмаиле ал-Идлиби Цубране, желите ли да још нешто додате вашим данашњим сјајним опсервацијама?

— Желим само да додам како настављамо потрагу за новим методима коришћења акрида у корист планете и славу Месије.

— Врло инспиративно ступате на дужност, мој млади пријатељу. Храна светих испосника — гле га само! Међутим... Склоните ту гадост са стола! Ма не ви, Цубране! Ви седите мирно, слушајте и миелите. Овде ми ретко ко мисли.

Један телохранитељ прискочи столу, извуче из цепа марамицу, протрља сто пред Месијом, а потом марамицу с остацима скидане акриде тури натраг у цеп. Остали чланови владе учините исто, користећи сопствене марамице и папирне салвете са стола.

У међувремену се Месија обрати сувоњавом старцу:

— Министре људских ресурса!

— Врло пажљиво вас слушам — изусти министар људских ресурса Делардје.

— Колико сада имамо људи?

— Оппростите, мој Месијо, имате ли у виду грађане Планете или генерално популацију Земље?

— Дајте обе цифре.

— Планећана сада има осамнаест милиона, а укупно на Земљи тренутно живи око триста милиона људи.

— Много, исувише много и једних и других! У реду, Руса и Кинеза засад се не можемо домоћи, али зашто има тако много Планећана?

— Следећи ваше инструкције, мој Месијо, ми константно и систематски смањујемо популацију грађана Планете.

— Кад бисте следили моје инструкције — фркну Месија — сада би на мојој грбачи било највише десет хиљада људи: три хиљаде изабраних пуноправних грађана и психички обрађени сервисни персонал. Сви остали су — сувишни, сувишни, сувишни, колико пута да вам понављам! Армију и пролетариат треба да чине само клонови! Болим те послушне малишане... А човечуљака је на Планети исувише много, толико ми не треба!

— Мој Месијо, дозволите! Припремио сам вам на анализу нови закон о еутаназији — рече Делардје и извуче папире из актенташне.

— Ма не шушкајте тим својим папирима, просто реферишите!

— Разумем. Предлажем еутаназију за све инвалиде самце и хроничне.

— То је скопчано с импозантним организационим проблемима ч и сигнификантном потрошњом скувих медикамената — примети министар здравства Славичев.

— Апсолутно никаквих проблема — приговори Делардје, зловољно прикривајући очи сувим пергаментским капцима.

— Како то никаквих? Нема свутде по унутрашњости пунктова за еутаназију. А како ћете приморати инвалиде да се јаве на позив, ако они, рецимо, не намеравају да се опросте од живота?

— Све је испланирано, Славичеве — дискретно се осмехну Делардје. — Пункт за еутаназију организује се јако велик и добро опремљен, али зато један за читаву Планету.

— И где то? — диже обрве Месија.

— Овде, у Јерусалиму, мој Месијо. А инвалиди из читавог света овде ће се сами сконцентрисати. ДОВОљно је прокламовати

неограничено право на исцељење за све. Инвалиди има да нагрну са свих страна.

— Не схватам у чему је суштина?

— У томе да се сав људски баласт окупи на једном месту, где може да се брзо и јефтино ликвидира.

— А где ћете их све сместити, хтео бих да знам? Узгреду има ли неко нову идеју како да се инфилтрирамо на „недоступна острва“? Генерале Чарлстон?

— Авај, мој Месијо, та острва — Воскресенско, Јелеон, Горње, Јерихон и остала — и даље су недоступна и са воде, и из ваздуха и шта се тамо заправо дешава, то наука не може да објасни.

— И добро је што не може... И даље бомбардујете?

— Наравно, мој Месијо.

— И какав је резултат?

— Нико се још са бомбардовања није вратио да исприча о томе.

— А острва?

— И даље стоје као и пре.

— Јасно. Значи, још увек не можемо да користимо „недоступна острва“... И онда, шта сте то тамо решили са будућом најездом инвалида, Славичеве?

— Део њих ће, природно, путем настрадати — то није тешко организовати, с обзиром на садашњу ситуацију. А оне који стигну до Јерусалима окупићемо на стадиону и убрзо их ослободити патње уз помоћ смеше иперита и гаса смејавца.

— Тога је већ било — климну главом Месија. — Али понеке инвалиде могу и да исцелим — ради рекламе. Нико не зна како ме физички и морално замарају та идиотска исцељења! Ипак, сада нам сваки инвалид или хронични који се нада исцељењу путем жреба доноси по пола планете цедељно. Шта ћемо с тим?

— На то некако нисам помислио, мој Месијо...

— Треба мислити, друшкане, увек треба мислити! Иначе бих уместо вас за овај сто посео тринаест клонова.

— Можемо да одредимо накнаду за исцељење...

— Не ваља! Месијина исцељења нису лукративна, за то читав свет зна.

— Имам предлог — диже главу министар финансија. — Ја бих овако поставив питање: Месијина чуда служе читавом народу, и народ жуди да се клања свом Месији у одговарајућем амбијенту, то јест у Храму. Те зато сваком ходочаснику који се упути на исцељење у Јерусалим треба дозволити да уплати сто планета за обнову Јерусалимског храма. Пре исцељења, наравно, а не после... И то, дакако, нећемо предложити ми већ сами инвалиди и хронични.

— Прихваћено — климну главом Месија. — Сачињавајте програм глобалног исцељења страдалника. А већ одавно је време да се Храм доврши, Апостасије ми је већ додијао са својим претензијама, Па онда, господо министри, задовољан сам, данас смо се плодно постарали. Разилазимо се.

Министри устадоше и запеваше Општу химну која слави Месију: Нерушиви савез слободних народа заувек си створио, Месијо-оче!¹

— Завршавајте без мене — промрмља Месија, уставши и идући према вратима.

Иза врата сале за седнице Месија застаде и ослушну: после његовог одласка ентузијазам распеваних пресахну и они допеваше Химну без првобитног одушевљења. Месија заклима главом и удаљи се према лифту. Студио у коме се снимају његова лична обраћања човечанству био је смештен на деведесет осмом спрату Вавилонске куле, Месијине резиденције на острву Јерусалим.

ПОГЛАВЉЕ 3

Ларе Кристенсен, надзорник и водич спомен-музеја Познатог писца, рибар и ловац шкампа, исти и пријатељ краља Артура сер Ланселот Језерски или просто Ланс, још од јутра је схватио да данас није његов дан. Његова болесна кичма с времена на време би га снажно подсетила на себе и то је морао да узима у обзир. Па добро, провешће читав дан код куће: укључиће грејање на најјаче, припремиће себи вечеру, направити грог, попити анестетик и отићи на читав дан у Реалност. Краљ Артур је некако снужден у последње време, и неће бити згорег да за њих смисли неку једноставну пустиловину.

Ланселот се придиже у постељи и премести у колица крај ње. Није се истуширао ни хладном, ни врућом водом, само се умио и опрао зубе. Преко воље, без апетита је доручковао, припремио себи грог, попио анестетик, дотерао колица до персонца и почео да гледа програм вести, пијуцкајући грог из великог глиненог лончета.

Јутарње планетне вести имале су регионални додатак „Време у Скандинавији“, и у њему се зачуло упозорење о приближавању невремена: у Норвешко море са севера Атлантика долази бура. Сада је постало јасно да га то леђа жигају пред невреме. Али, било како било, сада мора да се дигне и крене по замке. Грог — то још није ништа, пола лончета неће га сатрти, али анестетик не би узимао да је знао да ће данас морати да исплови на пучину. А мораће да оде далеко, до светионика код изласка из Тронхејмског фјорда: тамо је поставио нове замке, и ако неће да их изгуби, сместа мора по њих. Те замке су пластичне, лагане, улов из њих може просто да саспе у сандуке, уместо да их вади мередовом као из тешких гвоздених. Зато ако у гвоздену замку спусти који камен, чврсто ће лећи на дно и издржати сваку буру, док пластичну талас већ од четири степена кида на комадиће. Облачећи се за иепловљавање на море, Ланселот по ко зна који пут помисли како би, кад би му успело да набави гвоздену мрежу, направио нове замке, попут старих, очевих. Али где сад да нађе ваљан, квалитетан материјал? Све на свету постало је некако трошно, чак и одећа Планаћана издржава само 24 сата ношења, још је и добро што је он због инвалидитета ослобођен ношења стандардног пластичног костима. Ланселот навуче

ролку, обуче непромочиву ветровку, а крста приде омота шалом.

Извезе се на терасу са надстрешницом, и као да га неко из све снаге ошину по лицу мокрим убрусом — олујни ветар већ је доносио ситне капљице кише. На тераси се пребаци из кућних колица у тешка улична, са мотором на Теслину батерију, намаче засун на кућна врата да их ветар не отвори, спусти се низ широку рампу на камениту стазу која води до пристана у маленом заливу.

Навезе се на палубу катамарана по краткој широкој мосници. Путем до кабине Ланселот завири у потпалубље — да провери има ли празних сандука, премда на велики улов данас није рачунао — који шкамп ће по таквом времену изаћи у шетњу! Затим настави ка кабини. Она је била ниска али пространа, изграђена тако да му олакша руковање из колица, упали мотор и ухвати кормиларски точак — такође особен, ниже обичне висине.

Ветар је јачао, фјордом се ваљало снажно североисточногибање, у повратку од светионика ветар и таласи удараће га у крму, зато мора да пожури.

Таман облак на обзорју претворив је доњу половину предњег стакла кабине у огледало, и да је Ланселот хтео, могао би да у стаклу разазна одраз плећатог момка коврцаве косе боје сламе и кратке кудраве брадице. Видео би мужевно исклесано лице са кукастим танким носом и сивоплавим широко размакнутим очима, типично за Норвежанина. Али Ланселота управо сопствена спољашњост уопште није занимала: гледао је како се облаци ковитлају на обзорју и покушавао да процени којом брзином надолази бура.

Ево и прве замке. Ланселот навуче рукавице од непромочивог платна, ухвати се за шину што вири из воде, привуче јој катамаран, причврсти га и поче да извлачи жицу. Сасвим обрасла шкољкама, без рукавица би му до крви издерала руке, пре него што стигне до адке о коју је за четири утла окачена квадратна мрежа. Зачудо, показало се да је улов добар: изгледа да шкампи што су облепили мамац — велики комад бакалара, још нису схватили да надолази бура и већ им је време да се спасавају бекством, да се повлаче на дно и скривају међу камењем, уместо да пуне трбушчиће, Ланселот мередовом повади улов и изручи га у пластични контејнер, напунивши га готово до четвртине.

На крми му је стајао дрвени сандук са камењем: он стави облук у замку и спусти је натраг на дно.

Тако се, напредујући од острва до острва, Ланселот приближавао излазу из фјорда, успут вадећи и прегледајући замке. У свима је било шкампи, четири сандука од по пет килограма убрзо су била крцата, и би му драго што је на време изашао из куће.

Када се Ланселот приближио светионику, северозападни таласи већ су се уздизали до ивице бокова. Још издалека спази да се једна од нових замки откинула и клати се тамо-амо на таласима. Похватавши све замке осим једне — ипак се откинула и море ју је однело, побаца их у потпалубље. Испало је да су све оне празне. Сада може да окрене натраг у фјорд и упути се према кући. Преморена леђа болно су га жигала и тражила мировање, а одећа се овлажила од воде и зноја.

Враћао се у дубину фјорда и премишљао шта даље да ради: да изванредно добар улов одмах одвезе у Тронхејм или да иде кући, натрпа шкампе у замрзивач, па да се пресвуче и најзад легне у постељу? Опет, свежи шкампи су скупљи од смрзнутих, а Ланселоту је новац преко потребан, те реши да крене у Тронхејм. Али, претходно се спусти у кабину низ кратку косу мосницу.

У тесној кабини била су три лежаја, по један са сваке стране и онај најшири преко пута улаза, а у средини је било места само за његова колица. На широком лежају понекад се одмарао сам, два бочна лежаја некада су заузимали његови родитељи, а сада су на њима лежали фењери, нешто алата и рибарски прибор.

Ланселот је умео да се одмара: за кратак окрепљујући одмор треба сасвим да се опусти, али ни у ком случају не сме заспати. Само је скинуо мокру ветровку и пребацио тело на лежај. Четврт сата касније диже се и поново премести са постеље на колица. Сада може да настави пловидбу.

Прехрамбени центар у приморском граду налазио се, природно, недалеко од обале, и Ланселот се са пристана тамо упути у колицима. Рачунао је да ће се договорити о откупу улова, а он да ће се радници Центра довести за њим у теретном мобилу на пристан и закупити сандуке с уловом, као што се обично и дешавало.

Чиновник који је увек од њега примао читав улов а поготово радо узимао шкампе, срдечно га дочека:

— А, Ларе Кристенсен! Шта сте овог пута довели? — улита он, излазећи из пластичне кабинице. Чиновник је знао ко од његових клијената предност даје разговору који се не води кроз хигијенску преграду.

— Довезао сам шкампе. Четири сандука свежих шкампи.

— Знате ли да су тарифе за њих снижене?

— Ништа о томе нисам чуо. И која им је сада цена?

— Две планете за метричку центу.

— Десет пута мање него пре недељу дана!

— Јесте. То је због појаве новог производа — копнених шкампи са југа Европе.

— Али за те паре вам нико неће давати шкампе!

— Кристенсене, заборављате да ни издалека нема сваки ловац на шкампе брод и мреже: то се ви лако можете пребацити на рибу, али онај ко шкампе лови с обале нема избора. А у нашем фјорду има и људи којима је лов на шкампе једини званични приход. Престану ли да испоручују — прелазе у категорију незапослених са свим последицама које из тога проистичу, чак до упућивања на рану еутаназију. Ти рибари, за разлику од вас, Ларсе Кристенсене, не могу да предају свој улов закупцима, ни да продају на пијаци или стекну сталне купце у граду.

— Хвала на сугестији, одох на пијацу!

— Ништа вам нисам сугерисао, само сам вам поштено осликао стање.

— Свеједно, велико хвала.

— Шта, зар нам данас ништа нећете предати?

— За те паре?

— Знам ја, Ларсе Кристенсене, колико тешко долазите до шкампи, и поштујем ваш труд. Али на вашем месту ипак бих предао део улова.

— Не! Кад крене лосос, потом бакалар — предаваћу рибу.

— Предајте макар један сандук, и званично ће се сматрати како настављате сарадњу са државним Прехрамбеним центром. А остало

однесите на пијацу.

— Сматрам да је то пљачка — тако ниско оцењивати труд рибара.

— Размислите, Ларсе! Опет вам сугеришем...

— Немам кад да размишљам. Журим кући: треба што пре да се пресвучем, иначе ризикујем прехладу. Дошао сам право из лова како бих предао још живе шкампе.

— Схватам. Но, врло се надам да ћете следећи улов, као и обично, предати нама.

— Е па нећу! Заиста тешком муком стичем ову моју зараду, ту сте у праву. Збогом!

— Надам се — довиђења, младићу.

Чиновник центра односио се с очитом симпатијом према младом рибару-инвалиду, и обично је Ланселот радо разговарао са њим, понекад би чак попили по чашицу енергена, седећи за округлим столом у углу канцеларије, али сада је збиља јако журио.

Тронхејм се после Катастрофе брзо разрастао и постао огроман град, као и готово сви скандинавски градови, када је овамо нагрнуло становништво полупоплављене Европе. Нови квартали зграда са по хиљаду станова протегли су се километрима, али рибља пијаца, која је Ланселоту требала, била је близу, те није узео таксомобил већ онако у колицима кренуо тамо.

Довезао се до првог продавца рибе и рекао му да има за продају четири сандука од по пет килограма живих шкампи.

— Где су ти?

— Ту, на мом броду.

— Збиља су ти живи? Ретко ко је данас ишао у лов.

— Опипај ми рукав — управо сам стигао са мора.

— На ком си пристану?

— На петнаестом.

— Крећи тамо и спремај робу, одмах долазим. Који брод?

— Катамаран „Мерлин”

Кад се докопао пристана, продавац рибе био је већ тамо са својим теретним мобилом. Ланселот стиже до „Мерлина”, навезе се на палубу

и довикну продавцу рибе:

— Буди друг, изнеси сам сандуке на пристав: нешто ми данас леђа нису у реду.

— Нема проблема!

Продавац рибе крочи на катамаран, приђе сандуку и подиже поклопац: уверивши се да су шкампи живи и прилично крупни, он понуди Ланселоту по планету за сандук. То је било онолико колико су му у Прехрамбеном центру раније плаћали, премда мање од уобичајене тржишне цене, али више му није било до расправљања. Продавац рибе извади цепни персонац, Ланселот прислони на екран палац са персоналним кодом и, када се на њему појави његов банковни рачун, пребаци на њега четири планете. Продавац рибе снесе све сандуке на пристан. Опростите се, размешавши кодове и договоривши се да му следећи пут Ланселот благовремено најави довоз улова. Сада може да се упути на своје острво,

Стигавши кући, Ланселот се одмах истушира врућом водом, презалобаји, припреми груг, прогута три таблете аспирина, узме књигу и леже у постељу. Читао је папирне књиге и готово никад није користио Свепланетну библиотеку на персонцу, срећа што је у спомен-музеју Писца било довољно књига.

Зауја персонац. Он с уздахом пређе у колица и доведе се до њега. На екрану се појави писмено саопштење:

УПРАВА ЗА КУЛТУРУ САОПШТАВА ДА СЕ ВАША ДУЖНОСТ НАДЗОРНИКА-ВОДИЧА СПОМЕН-МУЗЕЈА УКИДА ЗБОГ ЗАТВАРАЊА МУЗЕЈА. ДОЗВОЉЕН ВАМ ЈЕ ДОЖИВОТНИ БОРАВАК НА ТЕРИТОРИЈИ БИВШЕГ МУЗЕЈА.

Тако дакле... Уопште, то је и требало очекивати. Већ годинама нико није посетио кућу Познатог писца, и он је већ одавнонаправо чувар сасвим непотребног музеја. Ланселот је још од малих ногу почео да помаже оцу у спомен-музеју, био је добар и способан водич; чинило му се да ће тако до краја живота службовати и живети у том старом, до последњег клина познатом дому, уз мајчин гроб у маленом врту. У реду, преживећемо. Добро је што га макар из куће не терају. У поруци ништа није речено о плати: можда му ипак оставе бар нешто да има од чега да

живи? Па не добија он, попут осталих Планећана, ни бесплатну храну, ни одећу, не добија чак ни лекове и витамине кроз опште канале, пошто острво није прикључено ни на једну од линија животног обезбеђења, изузев Теслине електричне мреже.

Ланс не стиже да се удаљи од персонца, кад се опет зачу позив и на екрану се појави ново саопштење:

УПРАВА ЗА РАД САОПШТАВА ДА, ЗБОГ ВАШЕГ ОТПУШТАЊА ИЗ ОРГАНА КУЛТУРЕ, ПРЕЛАЗИТЕ У КАТЕГОРИЈУ НЕЗАПОСЛЕНИХ. ОДРЕЂУЈЕ ВАМ СЕДОЖИВОТНА НОВЧАНА ПОМОЋ ОД 12 ПЛАНЕТА ГОДИШЊЕ.

То значи — једна планета месечно. Пошто има где да станује, и ако и даље буде одлазио на море, свакако ће преживети. За одећу га баш брига: докле год може носиће оно што има у кући, а пола планете недељно за инвалидско жребање већ ће некако чак и са новим ценама зарадити. Али, нечега ће морати да се одрекне, и у првом реду — Камелота. Краљ Артур ће се, наравно, ражалостити, али предложиће му да се друже преко персонца, већ одавно је на то помишљао.

Позвао је код банке и уверио се да је на његовом рачуну света двадесет шест планета. У реду, одлучи он, мораће да рачуна на сезону лова на лососа: та дивна рибица помоћи ће му да не потоне. Не треба клонуту духом! И он опет дохвати књигу.

Није му се дало да дуто Чита.

— Ко да су у дослуху! — промрмља он, поново се пребацујући из постеље у колица и пружајући руку ка персонцу који је опет оживео.

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВСТВА САОПШТАВА ДА ВАМ СЕ ЗБОГ ПРЕЛАСКА НА НЕЗАПОСЛЕНОСТ ОДРЕЂУЈЕ НОВИ РОК ЕУТАНАЗИЈЕ ИЗ СОЦИЈАЛНИХ РАЗЛОГА — ДВАДЕСЕТ ТРИ ГОДИНЕ.

Ма какав је то дан, са свих страна је опкољен! Он се врати у постељу.

Ранији рок обавезне еутаназије био му је одређен са двадесет пет година, а сада испада да му преостаје тек нешто више од годину дана живота, јер ускоро пуни двадесет две. Наравно, може и да одбије еутаназију, пошто је то формално добровољни чин; али одбити — значи постати ас, асоцијални елемент. Оне који тим путем крену искључују из Банке људских ресурса и лишавају персоналног кода, а човек без кода

бива избачен из нормалног живота: не може ништа ни да прода ни да купи, не може да тражи посао ни да добија лекарску помоћ. Не може чак ни да позове полицију или се обрати суду ако његовом здрављу или имовини буде причињена штета. Не, живот једног аса Ланселота нимало није привлачио. Преостаје му само нада да ће ипак имати среће на жребању.

Тако је лежао и препуштао се тегобним мислима, више не покушавајући да чита. Ларе Кристенсен и сер Ланселот Језерски ретко је, врло ретко дозвољавао да га обузме чамотиња, али то се данас десило.

Дошло је време вечерњих вести. Могао је да их гледа из постеље на малом путном персонцу, причвршћеном за наслои постеље. Ланселот укључи програм и после уобичајеног прегледа зачу саопштење о суши у јужним подручјима Планете.

— Ова суша, како саопштавају поуздани извори, изазвана је новим роварењима Руса који воде стални метеоролошки рат против слободног света — говорио је водитељ с екрана. — Али руском цару неће помоћи ни врући ветрови, ни облаци скакаваца које су ветрови из Русије преко Африке пренели на поља Европе! Планети не прети глад откако су стручњаци за исхрану открили нову врсту хране чије залихе су практично неиецрпне. То су копнени шкампи!

Аха, то је занимљиво! Даље су следили документарни кадрови: прехрамбени погони који пуном паром раде, огромни теретни мобили натоварени сандуцима са новим производом; срећни потрошачи и потрошачице за својим једаћим сточићима наручују јела од копнених шкампи и сладе се њима, пожудно брекћући и усхићено преврћући очима.

После саопштења о копненим шкампима, који из неког разлога нису приказани у крупном плану, водитељ предложи свим Планећанима да отпевају Општу химну пре Месијиног наступа. Ланселот се није придружио певању химне, чак је и утишао звук. Без иједне мисли гледао је како се смењују уобичајени кадрови са гомилама распеваних Планећана: увек их приказују током општег извођења Химне како би се свако ко крај свог персонца пева осећао делом читаве Планете.

Ланселот је добро учинио што није искључио персонац: наневши му толико удараца заредом, ћудљива судбина се изненада одобровољила и приредила му поклон који је обилато претегао све његове невоље. После Химне он зачу из уста самог Меса како одсад Месија обећава исцељење свим инвалидима, богаљима и болесницима који приспеју код њега на острво Јерусалим. „Дођите код мене, сви ви напаћени и оптерећени болестима, и ја ћу вас исцелити и умирити” — говорио је Месија и његове прекрасне модре очи биле су сузне.

Потом су уследили потресни кадрови масовног исцељења на огромном јерусалимском стадиону са Вавилонском кулом у позадини. Месија, висок, за главу виши од свих министара, лекара и телохранитеље из своје пратње, обилази редове инвалида. Једне исцељује додиром руке, друге — само погледом. Месији најтеже успева исцељење слепаца и богаља.

Ево, пришао је младићу у инвалидским колицима, спустио му руке на рамена и стиснуо их. Ударите бубњеве, високо заурла напета музика, и на екрану се у крупном плану појави усредсређено Месово лице са грашкама зноја на челу, и сви житељи Планете сопственим очима се уверите колико скупо га та чуда коштају. Мес пусти момка из загрљаја — и сви видеше запрепашћено и срећно лице бившег инвалида, који поред празних колица стоји на сопственим ногама. Момак заплака и заљуља се на још увек клецавим ногама. Сместа га двојица лекара у белим комбинезонима брижно ухватите под руке и уз свечану музику фанфара опрезно поведоше у просторију испод ликујућих трибина.

Потом је водитељ програма вести објавио како за смештај и издржавање ходочасника који долазе у Јерусалим Месија даје своја лична средства, која је раније намеравао да приложи за обнову Јерусалимског храма. Сазнавши за то, први инвалиди, који су већ стигли у Јерусалим и Месија их је исцелио, дали су за обнову Храма сву своју уштеђевину, и позвали оне који се тек спремају у Јерусалим да исто то учине. Приказане су изјаве тих срећника. Један од њих је рекао:

— Надали смо се исцељењу и маштали о томе, а наш Месија машта о обнови Храма у Јерусалиму. Ми, унесрећени, знамо шта је то МАШТА. И ево наша машта се остварила. Слава Месу! Па хајде онда да сада ми учинимо све за остварење МЕСИЈИНЕ МАШТЕ! Ми смо дали све што смо

имали за изградњу Јерусалимеког храма, и позивамо оне који се тек спремају на ходочашће у Јерусалим да нас подрже. Браћо по несрећи, Планећани-инвалиди! Приложите за Храм, за ММ — МЕСИЈИНУ МАШТУ!

После њега опет је наступио Месија. Био је дирнут.

— Децо моја! Драга децо моја, коју сам данас стекао и загрлио здраве и срећне! Захваљујем вам, угрејали сте моје срце. Али не желим да жртвујете сав свој новац за моју машту — за обнову Храма, просто нисам у стању да то дозволим. Али не могу ни да вас увредим одбијањем вашег искреног дара. Биће довољно ако се сви ходочасници ограниче извесном, за све истом и, наравно, врло скромном сумом.

Потом је наступио главни архитекта Храма у изградњи, после њега министар здравства Славичев, а на крају поглавар Светске цркве папа Апостасије Први, и сума је оглашена — сто планета.

Дођавола све мисли о незапослености и еутаназии! Кренуће у Јерусалим на „Мерлину” — тако ће испасти јефтиније, стаће на ноге, а тек потом ће планирати и сређивати свој живот. Двадесет шест планета Ланселот је имао на рачуну, преостало је да некако прибави још седамдесет четири, и понешто за пут. Сада ће одлазити на море сваког дана, по било каквом времену, и има да му леђа то истрпе. Још седамдесет четири планете и — напред!

Сада треба да се сретне са краљем Артуром. Ланселот једним покретом пребаци тело из постеље у колица, довезе се до великог персонца и стави обруч.

ПОГЛАВЉЕ 4

Приближавајући се вратницама Камелота, Ланселот још издалека зачу весели Артуров смех: краљ се забављао — лоптао се са фантомским дечацима-херолдима. А та прилично тешка лопта била је сашивена од позлаћене коже и напуњена песком, и никако није била играчка већ ратничка справа за јачање мишића руку и плећа.

Мост је био придигнут отприлике до човекове висине, те је Ланселот, стојећи у његовој сенци и остајући невидљив, могао да посматра игру. Херолди су се трудили да ухвате лопту, обилазећи и одгуркујући један другог; били су трапави и јако смешни, те не чуди што се краљ сваки час грохотом смејао. Ухвативши лопту, сместа би је бацили натраг краљу, али још чешће неспретно испустили из руку, а краљ би је дограбио и поново хитнуо на торањ. Али, ево, краљ је нарочито снажно замахнуо, лопта је прелетела преко глава херолда и пала негде у двориште замка. Краљ отрча по њу кроз вратнице.

Ланселот не хтеде да чека док се он врати да га пусти у замак: узе залет, поскочи и ухвати се за крај моста, подиже се на рукама, забаци ногу и успентра се на мост. Херолди му одмах пружише руке: откривши код вратница човека, нису ни помислили да га поздраве, нису се сетили својих труба већ су чекали да им баци лопту. Ланселот се осмехну, прошара погледом по земљи, пронађе крај зидина камен и хитну га херолдима. Један од њих ухвати округлу каменчину, и обојица се нагнуше над њом, покушавајући да схвате шта се то десило са њиховом лоптицом?

Ланселот прође кроз вратнице и виде краља како седи на ивици старог зденца, наднет над водом: изгледа да је лопта упала право у зденац. Ланселот нечујним кораком приђе и стаде Артуру иза леђа.

Усред зденца пуног мутне процветале воде на великом листу локвања седела је велика, неприродно зелена жаба са маленом златном круницом на глави. Жаба је међу ногама са пловним кожицама држала златну лопту. „Артур игра неку бајку” — помисли Ланселот.

Осетивши његов поглед, краљ се осврте.

— А, то си ти, Лансе! Добро је што си дошао. Замисли шта се десило, изгледа да ми је успело да призовем персону!

— Овај жабац са круном је персона?

— Уме да говори!

— Ма немој? Па, да чујемо шта то говори — и Ланселот спусти руку краљу на раме.

— Сад ћеш чути.

Жабац је седео на листу, овлаш подбацујући лопту.

— Жапче, жапче, врати ми мрју златну лопту! — замоли Артур.

— Госпо, вратићу ти твоју златну лопту ако ме за награду пољубиш — са кретањем нагласком изусте безобразии жабац.

— Ма не, краљу, погрешио си! То је ипак фантом, и случајно је доспео у нашу Реалност! — насмеја се Ланселот. — Чујеш ли, тебе зове „госпом”, као у оној бајци из које је побегао. Позната ми је та бајка.

— А мени се ипак чини да је то персона! Врати ми моју лопту, жапче! — понови Артур.

— Госпо, вратићу ти твоју златну лопту ако ме за награду пољубиш — мрмљао је жабац, и даље ритмично подбацујући лопту.

— Ма каква персона! — насмеја се Ланселот. — То је празноглави фантомчић, програмиран за старинску бајку о принцези са златном лоптом. Принцеза испусти у здепац златну лопту коју жапче ухвати и обећа да ће је вратити ако принцеза обећа да ће испуњавати све његове жеље. Она га носи у дворац, седе са њим за сто, храни га, носи у своју спаваћу собу. Али када се жапче обезобрази и затражи да га понесе са собом у постељу, разјарена принцеза га тресне о зид.

— И уби га?

— Не. Жапче је стигло да се претвори у прекрасног принца.

— Какве перспективе се отварају! Жапче, жапче, ма ко да си, врати ми моју златну лопту!

— Госпо, вратићу ти твоју златну лопту ако ме за награду пољубиш.

— Добро, пољубићу те. Доплови овамо!

Фантом се на свом листу приближи и заиска:

— Сагни се ниже, госпо!

Краљ се саже. Зелени лист скупа са жабом и лоптом сукну увис, а исподтњега се указа сива змајевска глава на жућкастобелом врату

дебљине овећег брвна.

— О, лаковерна госпо! Сад ћу ја тебе да пољубим! — засикта змај и устреми се на краља, разјапивши раље из којих су штрчала два дугачка зуба.

Да је Ланселот почео да одвлачи краља или вади мач из корица ради борбе са змајем, закаснио би; те сер Ланселот поступи на једино исправан начин — он просто стрже круну са главе краља Артура. Истог трена краљ нестаде, а змај се из залета заби раљама у камени зид зденца. Један од његових страшних зуба одломи се и одлете у страну, а из преосталог крњадка шикну наранцаста течност. Тек онда Ланселот истрже мач и покуша да одруби змају главу. Али, чудовишту је успело да се тргне у страну, и Ланселот га само поткачи мачем. „Још ћемо се срес-с-сти!” — просикта змај, бесно светлуцајући очима дугиних боја и пљусну у воду. Ланселот опрезно завири у зденац. Вода је била мутна и ништа се није разазнавало у дубини. Онда нешто бућну и на површину изрони златна лопта. Ни жапче, ни змај више се нису појављивали, и Ланселот мачем опрезно притера лопту уза зид зденца и извуче га из воде. Лопта се закотрља, кривудајући поплочаним двориштем, а онда застаде, заустављена краљевог ногом: Артур је већ стигао да се поново појави, али овог пута на десет корака од зденца.

— Ко је то био, Лансе?

— Био си у праву, Артуре, била је то персона. Чудовишту је успело да стругне, само сам га поткачио мачем — одговори Ланс, разгледајући жућкасти шупљи зуб на камену.

— Штета што си га поплашио. Волео бих да знам како би то могло да се заврши.

— Змај би те одвукао на дно зденца и тамо смазао, ето како би то могло да се заврши.

— Али не би ме изистински прождерао, сер Ланселоте! Никад нисам чуо да је неко реално погинуо у Реалности!

— Је ли? А јеси ли игде наишао на статистику о томе? Знаш, пријатељу краљу, нисам ја тако храбар као ти. Нећу зажалити пара и већ данас ћу наручити чврст поклопац на тај зденац. А још боље — сасвим ћу га уклонити.

— Ето ти га на... Чим се појавило нешто збиља занимљиво, ти би одмах да све поквариш, сер Ланселоте! Просто си позавидео што ми је успело да призовем праву персону, ето шта ћу ти рећи! — краљ седе на камени зид зденца и ниско се наже, покушавајући да нешто разазна у дубини. Вода је још увек пљускала о камене зидове.

Ланселот само уздахну. Данас му се уопште није хтело ни да се свађа, ни да се расправља са Артуром. Он поткачи мачем зуб са камена и спретно га убаца у зденац.

— Зашто, сер Ланселоте? Сачувао бих га за успомену, јер ми је први пут успело да призовем персону!

— Мислим да је то отровни зуб и не сме се додиривати.

— Код тебе се ништа не сме, сер Смарачу!

— Хајдемо у бранич-кулу, пријатељу краљу! Треба да попричам са тобом, пошто сам дошао са новостима.

— А јесу ли те новости добре или лоше?

— Те новости су разне.

Попеше се у гозбену дворану и седоше на уобичајена места крај камина. Ланселот поћута, а онда поче, али не од новости.

— Чујдер, пријатељу краљу, нешто ми паде на памет. А да покушамо да опет позовемо Сандру преко Банке-Реал?

— Преко Банке-Реал?

— Па да! Како нам је онда дошла на позив, тако и сада може да нам се врати на нови позив.

— Мислиш да ће пристати да опет уђе у нашу Реалност? А тако смо је увредили.

— Ничим је нисмо вређали.

— Како то нисмо! Замолила је од нас новац за пут код своје болесне баке, а ми кренусмо да трабуњамо како то наводно није уобичајено да једни другима помажемо не у Реалности него у животу. У ствари, нисмо хтели да признамо како толики новац напросто немамо.

— Обичан неспоразум. Сандра је паметна жена и разумеће нас ако јој испричамо како се, пошто се није вратила и када су сви почели да се међусобно оптужују због тога, тек онда испоставило како су се у нашој

Реалности окупили људи који једва да имају довољно новца и за саму Реалност.

— Кад би се она сада појавила, одмах бих је замолио за опроштај, и мислим да ми због тога не би пала круна са главе.

— Непобитно не би пала. Па хајде да пронађемо Сандру. Зашто не бисмо макар покушали да је поново позовемо преко Банке-Реал у улози декоратера?

— Сећаш ли се њеног пуног имена, Лансе?

— Сећам се. Зове се Касандра Сакос. Бир је један чувени спасилац током Катастрофе, Илијас Сакос, можда њен рођак. Мој отац је радио под његовим заповедништвом и погинуо заједно са њим у Грчкој, те сам зато и запамтио Сандрино презиме.

— Дивно! Лансе, управо имам нешто новца, и могу сад одмах да упутим тај позив.

— Онда почињи, пријатељу краљу!

— Чекај ме, Лансе!

Стргнувши круну-обруч, краљ нестаде. Ланселот га је нестрпљиво чекао, милујући главу Дијане, која му је лежала у крилу. Био је узнемирен: после сукоба са чудовиштем из зденца уопште није хтео да оставља Артура самог у Камелоту, друга је ствар — удвоје са Сандром.

Краљ Артур се убрзо вратио, и сада су већ обојица седели и чекали да се сваког часа, као некада давно, отворе врата и у гозбену дворану уђе паметница и лепотица Сандра Сакос. Али узалуд су чекали. Зачуо се сигнал, и краљ се опет упутио ка персонцу. Овога пута вратио се одмах и крајње озлојеђен: стигло је саопштење из Банке-Реал да је Касандра Сакос већ више од две године на материјално обезбеђеном одмору. Упитан да ли жели да позове другог декоратера, Артур је опозвао поруцбину.

— Ето тако... — Ланселот рашири руке. — Не знам шта још да смислимо како бисмо је пронашли. Да, пријатељу краљу, штета што не знамо Сандрин персоналии код! Позвали бисмо је, замолили за опроштај, и све би се средило у нашем краљевству. Треба да макар ти и ја разменимо кодове.

— А зашто то?

— За сваки случај. И уопште, у последње време не играмо се толико витешких пустиловина колико причамо о свему помало.

Тиме бисмо исто тако могли да се бавимо и преко персонца, што је кудикамо јефтиније од изласка у Реалност. Испада да ми, две будале, плаћамо толики новац за декорације уз наше разговоре. Хајде да разменимо кодове.

— Не! То је немогуће!

— Зашто, Артуре? Зар ти је толико жао да се растанеш са Камелотом?

— Не сме се бркати реалан живот са свакидашњим, сер Ланселоте Језерски!

— Ма ко ти то рече? Правила Реалности уопште не забрањују лични контакт учесника.

— Тамо је речено да се не препоручује. Не наговарај ме, Лансе, нећу пристати на то!

— Дедер слушај, твоје величанство, наслућујем да из неког разлога не желиш лични контакт. Између осталог, у томе ниси једини. Али хајде да на проблем погледамо са друге стране: да смо имали Сандрин код, не бисмо је изгубили. Драги мој краљу, нипошто не желим да исто тако изгубим и тебе — из глупости или услед неспоразума.

— Ако ти кажем свој код, управо то ће се и десити.

— Силно ми ти верујеш у моје пријатељство, пријатељу краљу! И то после толиких година?

— То су биле године проведене у Реалности. Ти заправо не знаш, Лансе, какав сам ја човек у ствари, и како ја, на пример, изгледам.

— Шта ме се тиче како изгледаш? Током ових година кроз витешку бајку постали смо прави а никако реални пријатељи, и зар је важна спољашњост пријатеља? Ја у теби поштујем и волим оног човека који игра улогу краља Артура, а не древног краља Брита. Баш ме брига имаш ли круну на глави или не — важно ми је шта ти је у глави. Ја знам да можда, опрости, ниси нарочито паметан и образован, али зато си честит у свим својим помислима...

— Е баш нисам! — прекиде га Артур. — Ја лажем, стално лажем оне које волим! И овде, у Камелоту, и код своје куће...

— Само је честит човек у стању да тако нешто за себе каже — примети Ланселот.

— Ја уопште нисам онај за кога се издајем!

— А ја сам у то уверен — насмеја се Ланселот. — Наравно да ти ниси краљ Артур, чак ниси ни његов потомак: одавно те је раскринкао чаробњак Мерлин, а он свакако зна! Артуре, не мислиш ваљда да ми је важно из какве си породице, колико имаш година, које боје ти је кожа и како изгледаш?

— Лансе, кад би само знао... Али, манимо се овог разговора, молим те!

— Како хоћеш, краљу. Само бих да приметим како управо ја одувек с разлогом нисам желео да ме ти или неко од наших витезова, а тим пре од прекрасних дама, види: ја сам богаљ, инвалид, и провео сам читав живот у инвалидским колицима. Али ја се не бојим да ти се покажем онаквим какав сам. Зато запиши мој код: СКМ 14.09.40. Моје право име је Ларе Кристенсен. Надам се даћеш се ипак предомислити...

— Није ми ни на крај памети да се предомислим.

— У реду, твоје тврдоглаво величанство, нећу више да инсистирам. Али мој код ипак за сваки случај запиши.

— Запамтићу.

— Лажеш, краљу! Ево, гледај, пишем ти на зиду — и Ланселот оштрицом каме изгреба свој код на зиду између два гоблена. Артур наглашено окрете леђа. Нема везе, помисли Ланселот, натпис ће свеједно остати.

— А сада, пријатељу краљу, морам да ти кажем још једну ствар: намеравам да кренем на ходочашће у Јерусалим.

— Идемија!

— То је немогуће.

— Нећеш да ме поведеш са собом у ту нову пустоловину?

— Није то пустоловина.

— Нећеш ваљда стварно у Јерусалим?

— Хоћу.

— Ходочашће у Јерусалим! Како ти завидим, сер Ланселоте!

Видећеш изблиза Вавилонску кулу, осмо светско чудо, и својим очима ћеш видети како се гради девето — Јерусалимски храм. А можда тамо сретнеш самог Меса? Кажу да он улицама Вечног града сасвим слободно иде, чак без обезбеђења — краљ покуша да одглуми усхићење, али глас му је дрхтао. — Тамо накратко одлазиш, Лансе, јелда? Брзо ћеш се вратити? Колико дана те неће бити? Када намераваш да тамо одлетиш?

— Крајем лета. И нећу летети него пловити. Мислим да ће то бити прилично дуто ходочашће. И још нешто, краљу: више нећу моћи да излазим у Реалност. Морам да се опростим са Камелотом.

— Зашто?

— Зато што ћу уместо тога сваког дана одлазити на море да ловим рибу.

— А зар то не можеш и овде? Није ли свеједно у какву воду бацаш удицу — у реалну или праву?

— Није свеједно, пријатељу краљу. Треба ми права риба, и не ловим је удицом већ мрежама.

— Охо! А шта ће ти толико риба?

— Да продајем. Ја сам рибар и од тога живим. А сада ми треба новац за ходочашће — и Ланселот пожури да заврши разговор. — Кад пожелиш да ме видиш — имаш мој код.

— Сачекај, сер Ланселоте! Молим те, не одлази, Лансе! ,

— Тражи ме преко персоналног кода, краљу — и Ланселот скиде обруч са главе. Одмах позва Банку-Реал и, не објашњавајући разлоге, затвори свој налог за коришћење Реалности.

ПОГЛАВЉЕ 5

Сезона лова ближила се крају, јата лососа бивала су све ређа, и Ланселот одлучи како је време да прода свој улов. Одлучио је да овог пута рибу прода у Ослу. Утоварио је контејнере с усољеним лососом у потпалубље „Мерлина” и упутио се у Осло фјорд.

Бивша престоница Норвешке Осло била је пренасељена, дуж на брзину подигнутих дугих докова стајали су у неколико редова усидрени бивши војни бродови преуређени у станове за сиротињу. Али у фјорду није било оне пословне гужве рибарских бродова и бродића какву је памтио из давних путовања у Осло са оцем. Па добро, помисли Ланселот, значи да ће имати мање конкурената на рибљој пијаци, и успеће да свој улов добро прода.

Ланселот привеза катамаран, избаци мосницу и спусти се по њој на док. Одмах му приђе дежурни полицајац и извади читач из торбе обешене о раме:

— Ваш персоналии код — затражи он, не поздравивши се.

Ланселот пружи полицајцу десну руку, и он дотаче апаратом његов палац.

— Ви нисте житељ Осла?

— Нисам. Живим у Тронхејмском фјорду. У Осло сам дошао да продам лососовину.

— А зашто нисте предали Прехрамбеном центру у Тронхејму? Имате ли уговор са Центром?

— Имам уговор и годинама сам им предавао шкампе и рибу. Али, наш Прехрамбени центар је снизив тарифе, а мени је потребан новац. Зар не могу да своју рибу продам на пијаци у Ослу?

— Ако сте већ предали своју норму рибе Прехрамбеном центру, известан део улова имате право да продате на пијаци. У слободном свету, као што је познато, младићу, дозвољена је слободна трговина. Сада ћемо проверити ваше односе са Центром у Тронхејму. Тако... Уговор заиста имате, али већ два месеца ништа нисте предали Прехрамбеном центру. А који је разлог?

— Па рекох већ да су снизили тарифе: прво за шкампе, а потом и за

рибу.

Полицајац се намршти и пређе на „ти“.

— А ко си ти да критикујеш политику цена и саботираш одлуке светске владе? Ако су снизили тарифе, значи да тако треба ради благостања Планећана! Ми живимо у правној заједници: ако је Министарство исхране одредило цене по којима треба да предајеш улов — онда и предај, испоштуј своја права! Онда ће и теби изаћи у сусрет — дозволиће ти да део улова продаш на слободном тржишту. Али само у Тронхејму, а не у Ослу! Ми овде не стижемо ни своје рибаре да похватамо, стално покушавају да промувају рибице мимо Прехрамбеног центра.

Полицајац поигра дугмићима и упиљи се у екран персонца.

— Овде пише да си самац инвалид, значи сироче, а Бог вели да сирочад не треба дирати. Зато ћу сада позвати колегу са суседног дока да претресемо твој катамаран, и ако ништа не кријумчариш, нека ти буде, пустићемо те.

Појави се други полицајац. Удвоје ускочише на катамаран, прекопаше кабину и потпалубље, а потом почеше да истоварују контејнере са рибом на док. Ланселот помисли да су се полицајци смекшали и одлучили да му помогну у пребацивању тешких контејнера на док, како би могао да их одвезе на пијацу, Али, истоваривши сву његову рибу, полицајци му наредише да се губи из Осло фјорда и да се ту више не појављује.

— А твоју рибу конфискујемо, пошто си је довезао у циљу спекулације. Имаш петнаест минута да се отиснеш и упутиш према излазу из Осло фјорда. Јеси ли све схватио, момче?

— Да. Схватио сам с ким имам посла.

— Четврт сата! Хоћеш ли стићи?

— Хоћу — одговори Ланс и нагнувши се, стрже уже са битве на доку. Полицајци су стајали и претеће гледали Ланса све док није испловио.

Испловивши из Осло фјорда, кренуо је ка свом острву највећом брзином, не жалећи ни мотор, ни батерију, ни себе. У Тронјехмски фјорд је упловио када је вечерње руменило већ обојило обзорје. Стање

је било такво да горе не може бити, леђа су га жигала а увреда ждерала: опљачкан му је двонедељни улов, а лососи су већ отишли даље на север.

Невероватан сусрет збио се надомак куће. Ланселот је већ упловљавао у свој заливчић, кад одједном нешто тешко удари у бок катамарана. Потопљен балван, помисли он и дохвати Чакљу да га повуче за собом — увек су му требала дрва за пушницу. Чакља Га је и спасла. Када се над катамараном уздигла сива змајевска глава с успламтелим очима дугиних боја, Ланселот се на трен скаменио. У њега се упиљише очи с узаним усправним зеницама, раље се нешто отворише и из њих се зачу разговетно: „Ево се и сретос-с-с-смо, с-с-сер Ланс-с-селоте!“. Са змајеве главе бесмислено и језиво висио је згужван лист локвања са распростртом цркнутом жабом; златна круница још увек је блистала на њеној пљоснатој глави. Змај није стигао да докраја разјапи раље са једним штрчећим зубом, кад Ланселот повуче чакљу, замахну и заби је право усред ока дугиних боја. Чудовиште цимну главом, истрже му чакљу из руку и запраћака се у води.

Ланселот пожури ка кормиларском точку и одвезе катамаран подаље, да би тек онда издалека посматрао како се у узбурканој води батргају беличасти колутови змајевског тела. „Ма ко си ти заправо — мислио је — и како ти је успело да се пребациш овамо из Реалности?“

Али, ево змај се беспомоћно испружио на ускомешаним таласима, запречивши улаз у заливчић, и тек тада се Ланселот усуди да му приђе ближе. Змај је био несумњиво мртав, његово жућкастобело тело беспомоћно се љуљушкало на води. Сачекавши још мало, Ланселот одлучи да га одвуче што даље у море. Пронађе у кабини танко најлонско уже и најспоријом брзином приђе змају. Заглављена у оку чудовишта, чакља се њихала над водом, Ланселот забаци на њу ласо, причврсти крај за крму и повуче змаја на средину фјорда. Удаљио се на добар километар од свог острва, опрезно се осврћући на светло тело што се вуче за кромом, али змај није давао знаке живота. Осмеливши се, Ланселот га привуче ближе боку катамарана, извуче дутачак нож за рибу и поче да одваја главу чудовишта од тела. У салону пишневог дома већ је висио један давни ловачки трофеј самог писца — огромна лосова глава са разгранатим роговима дутим метар и по, и Ланселот одлучи да

дода свој трофеј. Испрва му никако није полазило за руком да пробије крљуштасту кожу, али потом, када је нож продро између крљушти, она поче да лако попушта под челичном оштрицом и на змајевом врату се развије широка пукотина. Змајево тело било је изнутра шупље, у њему уопште није било пути, а када је Ланселот раширио засеклину и бацио поглед унутра, видео је металну прстенасту цев дуж које се пружају разнобојни водови. Ланселот расклима чакљу и ишчупа је из погођеног ока: из очне дупље у воду се просуше комадићи пластике дугиних боја и неколико ситних разнобојних елемената; из рупе остадоше да штрче парчићи жица. Друго око и даље је било сјајно и дугиних боја, али више није светлело изнутра. Кроз засеклину на врату и шупљу очну дупљу змајево тело убрзо поче да се пуни водом и тоне заједно с огромном главом, коју Ланселоту ипак није пошло за руком да одвоји од трупа. А тај трофеј више му није ни требао: монструм-мутант био је страشان, али вештачки монструм изазивао је одвратност. „Готово! Више никаквих Реалности!” — помисли он, испраћајући очима рукотворено чудовиште што је тонуло у дубину, налик на дуги сиви балван.

Ланселот се кући врати промрзао, уморан и љутит, као зими пробуджени медвед. Пресвуче се и леже, уверен да ће тренутно заспати, али ништа од тога. Обузет мислима, вртео се на постељи и никако да утоне у сан. Нешто опасно и несхватљиво дешава се у њиховој Реалности, и обавезно ће о том случају саопштити Банци-Реал. Али како да упозори краља Артура? Најзад одлучи да сутра опет уплати новац за коришћење Реалности — за најкраћи могући рок по правилима Банке-Реал — врати се у Стари замак и захтева од краља да и он напусти Камелот. С тим мислима Ланселот заспа.

Ујутру кроз сан зачу сигнал персонца. „Не дај Месе да је то опет нека званична цакост” — помисли он иза сна, устаде, набаци огртач и пребаци се у колица. Дотера их до персонца, укључи пријем и поче да чека. Када је кроз коју секунду екран засветлео, виде на њему непознатог дерана у зеленом пластичном костиму и са зеленом плетеном капицом. Деран га је гледао попреко и ко зна зашто врло љутито. Грешка, помисли Ланселот и већ хтеде да се искључи, али не стиже.

— Јесте ли ви Ларе Кристенсен, кога зову Ланселот Језерски?

— Јесам.

— Здраво, Лансе — рече деран и свуче са главе зелену Капицу, ослободивши тако читав пласт риђих увојака. Пред Ланселотом је на екрану била врло млада девојка, чак пре цуретак. Загњурила је главу у своју Капицу и кроз њу заридала:

— Сер Ланселоте Језерски! Како си смео да нестанеш, не опростивши се са мном?

— Извините, ко сте ви? — улита Ланселот, још увек бунован, и не схватајући ко је пред њим.

— Ја... Ја сам краљ Артур! Али немој да се искључујеш, прво ме саслушај!

Ланселот није ни мислио да се искључује. То јест, искључио се, али на сасвим другачији начин: тако се грохотом смејао да умало није испао из колица. Краљ Артур, оснивач витешке Реалности —заправо је смешна и љутита балавица! Од смеха није могао ни реч да изусти. Неколико пута брисао је сузе, дизао поглед на екран и заустио да нешто каже, али, видећи зајапурено лице с уплаканим очима, зелену Капицу с помпоном у коју је цурица онако сметена и бесна зарила зубе и није се сетила да је пусти, поново би му глава падала на руке и почињао би да се тресе од смеха. Увређени краљ Артур последњи пут зајеца, љутито махну на Ланселота својом капицом и нестаде с екрана. Веза се прекинула, екран се утасио.

Ланселот обриса сузе и потера колица у туш-кабину. Губећи дах под леденим тушем, трљајући се потом грубим ланеним убрусом, и даље се повремено гласно смејао. Преместивши се из мокрих колица у сува, онако у огртачу упути се у кухињу да спреми себи доручак.

Незапослени инвалид засад се сасвим добро хранио. Неке намирнице Ланселот је трампио за шкампе и рибу у самом Прехрамбеном центру, друге је куповао на пијаци, а понешто му је успевало да одгаји у повртњаку који му је остао од мајчице. Још од прошлог лета имао је неколико тегли слатког, мочварне купине, суве и усољене печурке, сушено зачинско биље и, најважније, црни и бели лук — раскош у садашње време. Већина Планећана, чак и у релативно добростојећој Скандинавији, добијала је бесплатну храну којакроз цеви

стиже у куће, и то готово јело у пластичним контејнерима подједнако је личило на храну као и пластични ливени костими на нормалну људску одећу.

У част новог познанства са краљем Ланселот одлучи да се ослади и уместо уобичајене овсене каше испече две велике палачинке и уз њих нареже мало семге. Док се чајник грејао, одвезао се до оставе и насуо у зделу укисељених мочварних купина, које је јако волео и штедљиво трошио: малине је сам сакупљао уз шумске путеве, док су му мочварне купине биле недоступне, морао је да их купује на пијаци. Тако је испао празнични доручак.

Завршивши са судовима, Ланселот узме књигу и смести се са њом поред персонца, очекујући нови позив и подсмевајући се разоткривеној тајни краља Артура. Ланселот је дао себи реч да се више не смеје ако га краљ опет позове — а био је уверен да ће му се обавезно поново јавити.

Позив се зачуо негде око поднева, и он поново виде на екрану „краља Артура“, али сада девојка није више плакала. Скинула је накарадан пластични костим и нагиздала се у тамнозелену хаљину, наизглед сомотску, а нариђим коврџама кочоперио се зелени свилени шал. Сада је изгледала као да има шеснаест година, а можда чак и читавих седамнаест. Али, када је Ланселот схватио да је у тренутку оснивања Камелота та цврца имала највише четрнаест, смех је из њега просто провалио, а онда прешао у кашаљ.

— А што се цепате од смеха, сер Ланселоте Језерски? Чувајте грло...
— краљев глас беше девојачки нежан, а тон — дрзак.

— Опростите ми, ваше величанство, али никако не могу да се уздржим!

— По вама испада да слободна Планећанка нема права да излази у Реалност с изгледом по својој вољи? — а сада је у њеном гласу чак био призив свадљивости.

— Ваше величанство, не узрујавајте се и не изазивајте!

— А ви немојте да се смејете!

— Али сложићете се, зар није смешно што је за округли сто Камелота витезове окупила балавица? И просто сам усхићен тиме колико сте спретно и дуто све нас вукли за нос.

— Усхићујте се до миле воље, али прекините са тим подругљивим смехом!

— Ваше величанство, овај смех није подругљив — то је горак смех, јер се себи самоме смејем, сопственом слепилу! Но, доста, доста више, престани да се љутиш, краљићу. Зар можеш тако да се срдиш на старог пријатеља?

— Какви смо ми пријатељи? Сада се канда и не познајемо...

— Ето ти га на! То звучи увредљиво, краљу, поготово што сам твоје величанство пре недељу дана спасао од свирепог мутанта.

— Не мутанта него персоне! Најзад ми је успело да призовем персону, чак две, а ти си се, као и увек, умешао са својим здравим разумом и све покварио.

— У реду, у реду, персоне, нећемо да се расправљамо. Између осталог, тај погани жабац све време те је звао „госпом“! Што ли онда нисам на то обратио пажњу?

— Па обратио си. Само што си, као и обично, извукао погрешан закључак: рекао си да је то лик из туђе бајке, а испоставило се да је жапче видовњак!

— Испоставило се да је хуља а не видовњак: тај гад мамио је плен за змаја. Касније ћу ти нешто испричати о том двојцу, само ако су то два лика а не један. Али страшно се радујем што си се појавио... то јест појавила на екрану мог персонца. Намеравао сам да данас обновим свој уговор и изађем у Реалност како бих попричао са тобом.

— Не, Лансе! — тужно одмахну риђом главом краљ Артур. — Сада нам ништа неће успети, чак и да се вратиш у Реалност. Пропаде Камелот! И тако жалим за нашим трогодишњим пријатељством...

— Камелот је једно, а пријатељство је друго. Зар ти нисам предлагав да наше пријатељство из Реалности пренесемо у прави живот? Шта ти је важније — дружење са мном или изигравање витезова?

— Па... Како да кажем... Све у свему, наравно, може се сматрати да си то ипак вероватно ти.

— Па ево ме, ту сам.

Ланселот потера колица од екрана како би девојка могла читавог

да га види — у инвалидским колицима, са покровцем преко парализованих ногу. Она га је тако дуто и помно разгледала да се Ланселот чак помало смео, а потом рекла:

— У Камелоту си био старији, али у животу изгледаш паметнији.

— А шта сам тамо био — будала?

— Па не баш сасвим будала, већ пре исувише усхићен за своје године — стихови, цвеће, веверице, девојке...

— Ах, ти, неваљалице!.. — заусти Ланселот, али од срџбе се загрцну и поново закашља.

Стрпљиво сачекавши да се искашље, девојка га невино упита:

— Нешто сте хтели да додате, сер Ланселоте Језерски?

— Ја? А, да, наравно! Хтедох рећи да си ти привлачна девојка, али и краљ Артур је био доста згодан! Имао је тако неговану брадицу, увек сам ти помало завидео.

— Подсмеваш се?

— Не, шалим се.

— Ваљда сада схваташ, Ланселоте, зашто нисам желела да ступам у лични контакт?

— Видим и схватам. Али и ти видиш како и ја подједнако ваљам за витеза као и ти за краља.

— Пустито, Лансе, или како оно беше, Ларсе, чини се?

— Ларе Кристенсен.

— Каква слична имена — Ларе и Ланс, разлика је само у једном слову.

— Ипак је то само случајна подударност. Можеш и даље да ме зовеш Ланс. А како се ти зовеш и где живиш?

— Зовем се Џенифер Макферсон, може просто Цени, а живим у Шкотској.

— Зар Шкотска још увек постоји, Цени? Мислио сам да постоји само бивша Енглеска.

— За нас, Шкотланђане, Шкотска је постојала и постоји. Видиш, ми смо родољуби. То од пређашње Енглеске није преостао ни комад копна, сва она живи у својим „Титаницима“. Зато су у Шкотској опстали

не само планински врхови него чак и поједина острва. Моја породица вековима живи на таквом острву, оно се зове острво Јоне. Наши хришћани причају како острво чува свети пророк Јона.

— Где је то?

— На југу Хебридских острва.

— И код вас још увек има хришћана?

— Ту и тамо. Моја дадиља била је хришћанка. А где ти живиш, Лансе?

— На острву у Тронхејмском фјорду, то је бивша Норвешка.

— Сада готово сви живе на острвима. Може се рећи да је читава наша Планета — један велики архипелаг.

— Занимљиво запажање, Цени. Само не заборави да ми Планетом зовемо нашу заједницу коју је Месија ујединио. Наша планета заправо је планета Земља.

— А светска заједница ни издалека не уједињује читав свет — замишљено рече Цени.

— Да, то су само звучни називи. Вероватно су се људи после Катастрофе на тај начин самопотврђивали и бодрили.

— Мора да је тако и било. А зашто и ти живиш на острву, зар Скандинавија није опстала?

— Опстала је. Али и моје острво одувек је било острвце у Тронхејмском фјорду. На њему је некада живео чувени норвешки писац, потом је годинама становала само наша породица, а сада живим сам.

— Како — сам? Па како онда...

— Успевам полагано.

— Али ти си... — Цени се опет смела.

— Инвалид? Хајде да одсад, ваше величанство, ствари називамо њиховим именима. Важи?

— Важи, сер Ланселоте!

— А ја успевам по принципу: из све снаге се труди да радиш оно што мораш и макар нешто обавезно ћеш урадити.

— Свиђају ми се твоји принципи, Лансе! И знаш — како је то дивно

имати пријатеља коме можеш све да кажеш. Све време било ми је нелагодно што све вас малчице обмањујем...

— Види ти њу — малчице!

— Немој се смејати, боље ми испричај још нешто о себи, о свом острву. Норвешка је сада врло густо насељена, јелда? Како то да нико није ни покушао да ти се ували после Катастрофе? Јер толики људи су тада из Европе нагрнули у Скандинавију?

— Моје острво — то је просто велики гранитни камен у води.

— Само камен и нимало земље?

— Земље је на њему отприлике колико за марамицу на којој се једва сместила кућа, мали врт и повртњак. А главно је што осим електричне мреже нема никаквих комуникација, те тако нико није ни дошао у искушење. Било би јако скупо да се доведе полажу цеви за довод јела, одеће и лекова.

— Хладно плаво море, сиво камено острво са маленом колибом, крај обале чамац. И све време галаме галебови...

— Е, није! Немам чамац него катамаран на Теслине батерије. Само са чамцем на острву се не може преживети. А и колиба ми је сасвим пристојна: то је једноспратна кућа која је припадала Познатом писцу. Он је био понос норвешке књижевности, још док су Норвежани читали књиге. Мој отац и ја били смо надзорници тог спомен-музеја. Сада је музеј ликвидиран и званично сам постао незапослен. Али од детињства умет да ловим рибу и шкампе, тако да ме море храни.

— Изврсно! А које књиге је писао тај ваш писац?

— Најпознатија се зове „Мали лорд“.

— Је ли то књига о малом лорду Фаунтлероју? Читала сам је, имам је.

— Џенифер Макферсон! Ти читаш праве књиге?

— Читам. Критом, наравно. Такве ствари у мојој породици се не одобравају.

— Па откуд ти књиге?

— Случајно сам пронашла. Имамо таван на који нико не залази, и у детињству сам волела да тамо претурам. Тако сам једном претурајући

пронашла ковчежић са књигама. По једну сам носила у своју собу и читала.

— Вид и ти краља!

— Истина, све су то биле дечје књиге. Али знаш ли, Лансе, шта се испоставило. Када сам почела да их упоређујем са књигама из Свепланетне библиотеке?

— Знам. Испало је да су старинске књиге за децу озбиљније од савремених књига за одрасле.

— Тачно! Имам дечју енциклопедију, то ми је омиљена књига, имам старински уџбеник географије, бајке Џорџа Мекдоналда и зборник народних бајки из читаве Британије.

— А одраслих књига на твом тавану нема?

— Понешто има. Пронашла сам неколико Библија и читав ковчег са маминим медицинским књигама: једном је хтела да постане лекар, али потом се удала. Ипак су све оне досадне и нисам их читала. А дечје књижице и сада изнова читам. Само што ми је књижица о малом лорду без корица, тако да све досад нисам знала ко је њен аутор.

— Није то та књига, Цени. Роман који је написао наш Познати писац, то је жестока књига за одрасле, а Мали лорд — то је надимак јунака. Како си ме само изненадила! Сада се ретко може срести човек који чита праве књиге. Када смо ми стварали нашу Реалност, твоје величанство није знало чак ни то да су краља Артура звали Бесни медвед.

— Откуд сам могла да знам кад нисам имала ни четрнаест година! Први пут сам о краљу Артуру читала у Свепланетној библиотеци. Књига се звала „Артурова смрт” и имала је пет страна. Све остало о њему сазнала сам тек потом, у Камелоту.

Тако су разговарали све док Ланселот није рекао како је време да крене у лов.

— Бојим се да су се, док смо ми овде разговарали, моји шкампи већ бесплатно почастили и разишли својим послом, а такво добротинство не могу себи да приуштим. Тако да — извини, Цени, али сада морам да испловим у фјорд, повадим замке и ставим нове мамце. Дај ми твој код, краљићу!

Овог пута Цени се није расправљала.

ПОГЛАВЉЕ 6

Завршила се сезона лова на лососа, остали су само шампи. Али током сезоне стигла су из Европског мора јата грабљивица-мутаната у лов на лососа; лососи су отишли, и већина мутаната мигрирала је за њима, док су поједини створови остали у Норвешком мору и притајили се по фјордовима. Ланселот сада није излазио на море без очеве пушке. Мутанти су му прилично додијавали: плашили су рибе, купили сву живад у фјорду, па чак и крали мамце из замки, и он би устрелио сваког на кога наиђе. Шкампа је бивало све мање и мање, и Ланселот је морао да данима скупља улов како би на пијаци продао који сандук смрзнутих шампа.

По повратку са мора слагао би улов у замрзивач, доручковао и позивао Цени — она је устајала знатно касније. Пожелео би јој добро јутро, испричао о лову, а потом би просто разговарали.

Цени је испричала Ланселоту о својој породици. Како је схватио, у породици Макферсонових измешали су се планетни обичаји са породичним традицијама. Премда су имали право да се облаче како хоће, код куће су сви носили планетну униформу; за празнике и у дане породичних сусрета припремали су природну храну и јели у заједничкој трпезарији, али у обичне дане хранили су се у својим собамахраном из општепланетне мреже; живели су у истој кући, али слабо су се међусобно дружили, проводећи време у својим собама крај персонаца. Сви мушкарци у роду Макферсонових били су по породичној традицији војна лица, отац и четворица старијеЦенине браће служили су негде на граници са Русијом. Ретко кад су бивали код куће, а њихове жене, неиздрживо досадне и туробне, данима су висиле у љубавним серијама Банке-Реал. У кући је главну реч водила мајка. Она је пазила на ред и пристојно понашање у кући, али и она је већину живота проводила уз персонац. Обавезе слугу извршавали еу обogaљени клонови, отписани из клон-армије, којих су браћа навукла пуну кућу, купивши их у бесцење. Цени по читаве дане није имала с ким ни реч да прозбори, али зато је била слободна и могла да се бави чиме год хоће — у границама имања. Убудуће јој је следовала традиционална удаја: девојке Макферсонових обично су се удавале за војна лица.

Ланселот је причао Цени како се одвија припрема за дугу пловидбу. Већ је уз кормиларницу доградио кухињу, па чак и поставио сасвим мали гвоздени штедњак из мајчине летње кухиње. Цени је јако жалила што не може да јој покаже катамаран: кроз прозоре се заливчић није видео. Била је знатижељна као веверица, и натерала га је да окреће екран како би разгледала сваки угао његове собе.

— Шта ће ти друга колица, Лансе? — питала га је.

— То су стара колица, у њима се довозим под туш.

— А зашто ти у углу виси распеће?

— Обећао сам мајци да га никад не скидам. Она је била хришћанка.

— А каква ти је то књига на сточићу под распећем?

— Мајчина Библија.

— Читао си је?

— Нисам.

— Ни ја нисам могла. Библије имају неки чудан повез: чим бих узела Библију у руке, почињао би да ми зуји персонали код.

— Повези немају везе с тим. Мајчица, која није имала код, упозоравала ме је да, ако ставим Месијин жиг, потом нећу моћи да узмем Библију у руке. Тако ти је устројен наш персонали код.

— А зашто је тако устројен?

— Немам појма. Можда да људи не би пунили главу хришћанским бајкама. Ја своју Библију не читам, само бришем прашину са ње.

— Покажи ми друге књиге.

— Изводи! — И он је са полица једну по једну скидао књиге, показивао јој и причао о чему се у њима ради, понекад би гласно прочитао по коју страницу или просто препричао садржај.

И поред најстроже штедње, Ланселоту није пошло за руком да до средине пролећа одвоји чак ни педесет планета. Већ је посумњао у то да ће му уопште успети да почетном лета прикупи сав износ за ММ, а још му је требао и новац за пут.

Журио је из два разлога, и први је био чисто навигациони: треба да стигне до Гибралтара пре јесењих атлантских бура. Други разлог тицао

се политике. Светска ситуација све више је забрињавала, сваке недеље стизала су саопштења о новим провокацијама Руса на границама са земљама Планете. Мес је све чешће говорио Планећанима о нужности спасавања народа Русије и успостављања јединственог светског поретка на читавој Земаљској кугли. Разговарајући са рибарима и трговцима на пијаци, Ланселот је увидео да се људи озбиљно прибојавају рата.

У једном од својих наступа Месија је изненада објавио како људи Планете морају да штеде не само јело него и одећу. Зелена пластична униформа је укинута, сада је свим Планећанима одобрено да носе било какву одећу, и то уопште не би било лоше да су се власти истовремено постарале да људима исту ту одећу обезбеде. Житељи Тронхејма наочиглед су постајали налик на асове. Људи су се, годинама носећи униформе и живећи у тесним становима, отарасили залиха одеће, а сада су били принуђени да носе оно што успеју да нађу по кућама или купе од неког. Затим је неочекивано укинута бесплатна лекарска помоћ, изузев еутаназије. Ипак су сваког осмодана као и раније приказивани директни преноси са стадиона у Јерусалиму, где су се одигравала исцељења. Тешки болесници и даље су се слегали у Јерусалим.

И Ланселот и Цени гледали су вести Планете, али су о њима ретко кад расправљали. Чешће су поредили лепоту свитања или сутона над Хебридима и над Тронхејмским фјордом, окрећући екране персонаца према прозорима. Обоје су били занесени сводим обновљеним пријатељством. Цени је знала да Ланселот сваког часа може да крене на пут, и журила је да се са њим до миле воље наприча. Пребацила је на његов рачун тридесет планета — све што је имала. Ланселот је мирне душе примио тај новац, уверен да ће јој чим стане на ноге вратити дуг. Имао је план да се после исцељења врати на острво, закупи малу рибарску шкуну, окупи посаду ваљаних снажних момака и озбиљно се позабави рибарењем.

Крајем пролећа дошло је до несреће. Дижући са дна замку за шкампе која се закачила за камење, Ланселот се претерано савио преко ивице ограде, заборавивши да претходно закочи колица — она су се померила уназад, и Ланселот је пао у воду. Умео је да плива користећи само руке, без помоћи ногу. Кристенсенови су живели окружени водом, и брижан отац га је још у детињству научио да плива. Није потонуо и

успело му је да се, ухвативши се за сидрени ланац, издигне на рукама и превали преко ограде. Али на катамарану није било суве одеће да се пресвуче, и ствар се завршила тако што је запуштени назеб прешао у бронхитис. Ланселот се из све снаге одупирао болести, покушавајући да се лечи домаћим средствима. Појео је теглу слатког од малина, потаманио све своје залихе црног и белог лука, једући их заједно са љуском, али и фитонциди су слабо помагали. А најгоре је било то што је управо у то време дошло до уобичајеног пролећног захлађења, у кући је постало влажно и хладно, а он није укључивао грејање на најјаче, чувајући Теслине батерије за дугу пловидбу до Јерусалима.

— Вероватно ти је већ досадило да слушаш како право у тебе кашљем с екрана? — упита он Цени током редовног сусрета.

— Досадило ми је да се бринем због тебе. Какви су то лекари код вас кад не могу да те излече?

— Могу они, само мени њихов метод не одговара: то је исто што и прибегавати гиљотини за лечење главобоље.

— Какве су то мрачне шале, Лансе?

— Драго моје величанство, није то шала. Лекари ми ништа неће предложити осим еутаназије — ја сам ти незапослени инвалид.

— Реци ми имаш ли топломер?

— Имам.

— Узми га и одмах стави: хоћу да знам колика ти је температура.

Сазнавши да Ланселот већ има температуру око четрдесет,

Цени накратко нестаде, а онда се појави са дебелим раскупусаном књигом у рукама. Поче да га испитује, гледајући у књигу.

— Лакше дишеш кад седиш него кад лежиш?

— Канда је тако.

— Ноћу се знојиш?

— Понекад се будим мокар као миш.

— Кад кашљеш боли те у слабинама?

— Све ме боли.

— Ја те питам за слабине, сер Ланселоте!

— Па боле ме, боле ме слабине кад кашљем...

— Ако је веровати мом приручнику, Лансе, имаш право правцато запаљење плућа. Пнеумонију.

— Ко би рекао! Слушај, Цени, а какав ти је то приручник из кога ми постављаш тако озбиљне дијагнозе?

— То је „Приручник за кућну негу болесника”.

— Где си само ископала тај раритет?

— На истом оном тавану, у мамином ковчегу са медицинским књигама.

Цени нареди Ланселоту да се одвезе до кутије за прву помоћ и наброји јој све лекове у њој. Али по њеном лицу је видео да је забринута и осећа се беспомоћно, без обзира на свој премудри приручник.

— Схваташ, Ланселоте, то је тако древна књига, још из прошлог века, ту су сви називи некако непознати...

— Схватам и не рачунам нарочито на њу. Мора да су у прошлом веку биле језиве болести?

— И болести су биле другачије, и лечили су другачије, а тек како су неговали болеснике — то је просто кошмар! Ја бих и без икакве еутаназије извршила самоубиство само кад би неки мој рођак покушао да са мном тако поступа!

— Па како су то неговали болеснике?

— Све време су их додиривали! Окретали су их, мењали им постељину, стављали облоге, давали инјекције, превијали их — и све то голим рукама!

— Какав ужас! — насмеја се Ланселот. — Па то и сада раде у болницама, Цени.

— Такви поступци изводе се под наркозом, како се болесницима не би трауматизовала психа, И уз поштовање строгих хигијенских правила. Једном сам као дете лежала у болници, када сам пала са дрвета и сломила ногу. Наравно, неговале суме медицинске сестре, али све оне биле су у специјалним заштитним оделима, са рукавицама и кисеоничким маскама: голим рукама нико ме није дирао и нико није дисао на мене. И наравно, давали су ми наркозу пре него што ме лекари

прегледају. А овде ништа није речено ни о наркози, ни о маскама, ни о заштитним оделима. А какве су тек слике! То су просто стравице из Реалности, а не приручник за негу!

— Де покажи ми.

Џени предмета књигу, пронађе једну од по њеном мишљењу најстрашнијих слика и показа је Ланселоту.

— М-да-а... — рече он и заклима главом.

На слици је био приказан болесник који лежи ничице, а жена наднета над њим размешта некакве правоугаонике на његовим леђима.

— Цени, знаш ли макар шта она чини са тим јадником?

— Хоћеш ли да ти гласно прочитам?

— И без тога ћу ти рећи: ставља му облог од слачице. Знаш ли шта је то?

— Не.

— А шта је слачица?

— Замисли, знам! То је биљка од које се прави сос.

— Тако је. У старо доба није било је само три соса, као сада — од слачице, соје и парадајза. Постојале су стотине разних сосова и зачина. И била је просто љута паста од слачице које се сећам. Мајчица је причала како је у време њене младости било неколико врста пасте од слачице. За лечење назеба од ње су правили облоге: намажу пасту од слачице на папире и лепе их на голо тело. Мама ми је не једном стављала такве облоге на леђа.

— Језиво!

— Нема ту ничег језивог. Малчице штапа, а потом постане просто вруће.

— Али, твоја мајчица је, свакако, пре тога навлачила рукавице и стављала маску?

— Није никад.

— Није ваљда право на тебе дисала?

— Управо тако. А када би завршила поступак, обавезно би ме пољубила, ако сам био добар и нисам био непослушан.

Џени га је гледала широм отворених очију.

— Лансе, ти збијаш шалу са мном? — улита га жалосно.

— Нимало.

— Реци ми искрено, Лансе, је ли те и твој отац додиривао голим рукама?

— Наравно! Нисам отпрве научио да се самостално облачим, па су ми родитељи помагали. Није ваљда требало да мој отац навлачи рукавице сваки пут када би хтео да ме помилује по глави или потапше по рамену.

— Ох, јадни мој Ланселоте! Није доста што си се родио као инвалид него си још и стално био подвргаван личним додирима!

— Што јес'-јес', био сам подвргаван. У нашој породици стално је кршен закон о личној неприкосновености, а и правило о двама испруженим рукама.

— „Ниједан Планећанин нема право да се приближи другом Планећанину на растојање које премашује растојање између њихових испружених руку”.

— Уз то правило има примедба у којој су побројани изузеци. Зар не знаш за то, Цени?

— Наравно да знам! Изузеци су допуштени у погледу полицајаца, затворских и медицинских радника, супруга, као и родитеља и њихове деце до двогодишњег узраста.

— Онда тебе, Цени, после две године нико није љубио ни грлио?

Цени окрете главу и поцрвене.

— Па?

— Наша дадиља... Била је хришћанка и вероватно зато стално кршила „правило двеју испружених руку”. Али, били смо мали и нисмо схватили да је то лоше. Она нас је не само љубила, мазила по коси, она је још и... Не, не могу!

— Шта још?

— Страшно се стидим, Лансе!

— Па откриј ми и ту тајну, Цени!

— Када нисам била послушна, она ме је... овако је чинила! — и Цени показа како ју је дадиља шопала ниже леђа.

— Мо'ш мислити, какво чудовишно кршење личне неприкосновености — рече Ланселот кроз смех. — Са тобом, Цени, нема досађивања!

— Смејеш се... А када су наши родитељи сазнали за то, разбеснели су се и сместа отерали дадиљу. Чезнула сам за њом и читавих годину дана без надзора луњала по кући. Управо тада сам на тавану пронашла књиге. А потом су ме дали у школу-пансион затвореног типа, и одонда ме, слава Месу, нико никад није додирнуо.

— Све је јасно. Мене, срећом, ни у какву школу затвореног типа нису дали.

— А зашто? Зар тада није било школа за децу-инвалиде?

— И сада их има. Деца у таквим школама у просеку живе једну до две године: управо онолико колико трају експерименти на њима. Таква деца ником нису потребна, изузев родитељима — ако их воле, наравно.

— Но, добро, твоји родитељи су те волели. Али зар им је то давало право да те киње?

— Цени, они ме никада нису кињили, они су ме јако волели!

— А пољупци? А лично додиривање? Нећеш ваљда тврдити како ти се то свиђало?

Ланселот поче да се смеје, а ли се одмах закашља.

— Јао, извини! Уопште нисам хтела да те насекирам, Лансе!

— Ниси ме насекирала већ засмејала. Цени, волиш ли децу?

— Не знам, Лансе. Никада их изблиза нисам видела, само у вестима на персонцу.

— Онда ти је тешко да схватиш... Стани! Једном приликом рекла си да имаш магаре Патија које си сама отхранила на цуцлу, јелда?

— Јесте.

— А је ли ти било много гадно да га додирујеш?

— Ма шта ти је, Лансе! Па магаре није човек! Сем тога, увек је био тако мио...

— Ти га и сада мазиш, чешкаш иза ушију — где је твоја гадљивост?

— Причаш глупости, сер Ланселоте. Могу се дирати магаре, птица, лептир, премда су, наравно, пуни микроба, и после тога треба руке

прати антисептичким сапуном. Уосталом, то се не односи на Патија; једном недељно перем га специјалним тампоном за коње, тако да је увек чист. А људи се не смеју дирати зато што се тиме ремети зона њихове личне неприкосновености, „зона комфора”. Нормалан човек не жели да га други додирују, и то није толико због опасности од инфекције колико из самопоштовања. Јеси ли сада схватио?

— Не, нисам схватио. Ја имам другачије појмове о испољавању поштовања према личности — Ланселот се, љутнут, опет закашља.

— Не претварај се, молим те. Смисао „правила двеју испружених руку” разумљив је свакоме ко има мозак и руке. Боље нам је да се вратимо мојој књижи. Премда страшна, ипак је корисна. Овде пише да код јаког кашља треба придићи болесника и дати му да попије врућ напиток. Имаш ли врућ напиток?

Ланселот показа термос на сточићу крај узглавља.

— Придигни се и попиј мало врућег чаја!

Ланселот је послуша и кашаљ утихну.

— Ето видиш! — рече Џени. — И уопште није обавезно да се човек дира голим ручердама како би му се помогло.

До вечери се Ланселотово стање још више погоршало, и Џени изјави како жели да остане на вези са њим током читаве ноћи:

— Потруди се да заспит, а ја ћу пазити на твој сан.

— Краљићу, не фантазирај! Имаш ли ти појма колико планета ће те коштати такво ноћно бдење?

— Ноћује повлашћена тарифа.

— Да, али ја нећу моћи да заспим ако знам да прекрасна млада госпа читаву ноћ пиљи у мене с екрана!

— Нисам ти ја некаква госпа већ пријатељ.

— Ипак ти не дозвољавам да ме негујеш преко персонца. Сутра ће ми бити боље, видећеш! А сада хоћу да заспим: ознојио сам се, расправљајући са тобом, и уморио.

И Ланселот прекиде везу.

А сутрадан ујутру би му толико лете да више није могао да пређе у колица и дотера их до персонца како би позвао Џени.

Одужише се дани тешке болести. Ланселот више није схватао када ноћ смењује дан, све се претворило у једно тегобно бунило које је повремено прелазило у потпуну несвест. У ретким минутима када би дошао себи, покушавао је да устане и докопа се персонца. Краљ Артур му, наравно, ничим није могао да помогне, али желео је да га види. После мајчицине смрти Ланселот није био озбиљно болестан, а испоставило се да је јако лоше боловати сам. Желео је да неко просто буде уз њега, и једном се Ланселоту чак учинило као да Цени улази у његову собу, прилази постељи и спушта на његово успламтело чело прохладну руку, и то бунило се потом неколико пута поновило. Понекад се краљ Артур претварао у симпатичног старог патуљка са белом брадом и рисје рунастим залисцима. А једном се изненада претворио у малено сиво магаре, само што су му очи биле као Ценине — велике и налик на кестенове.

ПОГЛАВЉЕ 7

Једном Ланселот дође себи и, не отварајући очи, осети да се све променило у њему самом и око њега. Испрва зачу цвркулт птица, а онда му лице додирну лаган покрет свежег ваздуха са мирисом мора. Схвати је у соби отворен прозор. Окренувши главу, он отвори очи. Ветрић је у отвореном прозору померао белу завесу која се ко зна откуд појавила. Уз прозор је стајала наслоњача, а у њој је, наслонивши се лицем на високи наслои, спавала девојка. Видео је само профил — нос који је чинио праву линију са високим челом и тврдоглаву округлу браду, и испрва је није препознао. Главу је повезала зеленом свиленом марамом, испод које су на чело провиривали риђи увојци. Цени?

Осетивши његов нетремичан поглед, Цени се трже, отвори очи и устаде из наслоњаче.

— Лансе! Јеси ли се пробудио? Најзад!

Она приђе његовој постељи и заустави се два корака од ње. Чак и на растојању Ланселот осети да од ње мирише на влагу и свежину.

— Купала си се? — упита он, још не схватајући откуд Цени у његовој кући.

— Да, купала сам се.

— Је ли вода хладна?

— Језиво је хладна...

Она приђе ближе, погну главу и заплака, бришући сузе рукама. Ланселот посеже за њеном руком како би је утешио, али се не усуди да је дотакне, и опет се завали на јастук, насмешено гледајући уплакану девојку. Сучелице је био прозор на коме се од ветра њихала завеса, а када је и он почео да се љуља на зиду тамо-амо, Ланселот схвати да му мањка ваздуха и зато му се врти у глави. Он покуша да дубље удахне једном, други пут, и одједном из њега провали кашаљ што цепа груди.

Цени отрча до стола, потом се врати, тури руку под његов јастук, придиже га заједно са главом и принесе његовим устима чашу неког напитка оштрог мириса.

— Сместа испиј, Лансе, одмах ће ти бити лакше. И не бој се да кашљеш — то је јако добар кашаљ.

— Аха — рече он, испивши сируп и дошавши до даха — кашаљ је просто изврстан. Рекао бих да је то кашаљ од девет степени.

— Доктор Вергелан јако је бринуо што си имао „непродуктиван кашаљ”, а сада си почео да искашљаваш, и то је исправан кашаљ.

— А ко је доктор Вергелан?

— Лекар који те лечи, доктор Олаф Вергелан. Он је из Тронхејма и сваког дана долази овамо чамцем. Није ваљда да га се не сећаш? А чак си и разговарао са њим.

— Значи, то је био он! Доктор Вергелан, шеф Медицинског центра у Тронхејму, чуо сам за њега.

— Па да, то је он. Првих дана није се одвајао од тебе, чак је овде и ноћио. То те је он спасао!

— И ти такође, Цени.

— Ја сам само радила по његовим упутствима.

— А ја сам се у бунилу питао зашто ли се повремено претвараш у симпатичног старог патуљка са залисцима?

— Доктор Вергелан заиста личи на повећег патуљка.

— Још си се понекад претварала у малено симпатично магаре.

— И магаре је право.

— То је твој Пати?

— Па да.

— Како је он овамо доспео?

— Врло просто — кроз отворена врата док сам проветравала кућу. Доктор каже да је свеж ваздух најбољи лек за тебе.

— Радује ме што си ми у госте довела свог Патија, само не схватам — зашто?

— Ланселоте! Знаш да су у ранија времена усамљени људи набављали псе. Шта мислиш, ако је такав човек путовао у госте далеко од своје куће, да ли је водио са собом пса?

— Хм, ако је заиста био усамљен, свакако је водно. Негде сам читао да су у старинским возовима и авионима чак била посебна места за псе, за које су продаване карте.

— Ето видиш! Људи су имали мачке и псе, а ја имам магаре Патија. Сматрај то мојим краљевским хиром.

— У реду, тако ћу и сматрати, мој краљу. Само држи свог Патина што даље од мог повртњака. Али како ти је успело да га овамо довезеш? Па сада нема ни домаћих животиња ни карата за њих.

— Долетео је са мношвом у војном теретном хеликоптеру.

— Где си то нашла војни хеликоптер, Цени?

— Треба знати где да се тражи.

— Испричај ми!

— Касније, драги мој сер Ланселоте. Сада мораш да попијеш лек.

Она устаде, и тек тада Ланселот ваљано осмотри њену стаситу појаву високих груди и широких кукова. Јако се зачудио: ко зна зашто, био је уверен како је Цени права вижљава малолетница. Када му је принела некакве таблете и чашу воде, послушно је узео лек и приметио на њеној снежно белој пегавој руци тешку златну наруквицу, очито старинску. Остављала је утисак старомодне девојке и то му се свиђало.

Попивши лек, Ланселот затражи да му Цени сместа исприча како се то обрела на његовом острву.

— Врло просто. Када си престао да се јављаш на моје позиве, схватила сам да ти је сасвим лоше. Знала сам да се твоје острво налази у Тронхејмском фјорду и да је у близини на обали град Тронхејм. Пронашла сам га на карти у мом уџбенику географије и почела да размишљавам како да стигнем до тебе. Управо тада је један мој брат стигао војним хеликоптером на одмор. Наговорила сам га да у повратку мене и Патија пребаци до града Тронхејма у бившој Норвешкој. Мами смо рекли да идем код њега у госте зато што хоће да ме упозна са својим другом. Мама даноноћно сања да ме што пре уда, и пустила ме је.

— На колико те је пустила?

— Макар и заувек! Мислим да се више и не сећа да негде има кћер: моја мајка сасвим је заокупљена собом и Реалношћу. Стигли смо у Норвешку, мој браца искрцао ме је са Патијем на хелиодрому тронхејмских еколога, пожелео ми срећу и нестао у облацима.

Досетила сам се да одем у Прехрамбени центар, и тамо ми је један

симпатичан чиновник испричао како да пронађем твоје острво. Он ме је и посаветовао да се обратим доктору Вергелану у Медицинском центру, и доктор је одмах пристао да те посети. Он нас је и довезао својим чамцем.

— И колико дуто ме ти и доктор Вергелан лечите?

— Две недеље.

— Испада да сам две недеље лежао без свести?

— Више, пошто сам ја стигла тек трећег дана откако си престао да се јављаш на позив.

— Јасно. Изгледа, драги мој краљићу, да си свог витеза спасла од смрти! Сада сам твој вечни дужник?

— Наравно. А сада морам у кухињу да ти припремим пилећи буљон.

— Још једно чудо! Откуд пилећи буљон на мом острву? Надам се да га ниси скувала од галеба?

— Не, није од галеба. Мазнула сам кутију коцки за пилећи буљон из војног следовања мог браце. Доктор Вергелан одредио је да ти често дајем помало буљона.

— Али ја уопште не желим да једем, нисам гладан.

— Сер Ланселоте, буљон није јело него лек. И онда, зашто расправљаш о мојој заповести? Јесам ли ја краљ или не?

— Ти си краљић. Иди, спремај свој буљон.

Џени оде у кухињу, а Ланселот остаде да лежи блажено се смешећи. У магновењу промаче му мисао о томе у каквом непристојном стању га је затекла девојка кад је стигла на острво. Од те мисли обузе га врућина, али одмах себе смири: он је инвалид, и све што је људско њему је страно. Кудикамо је занимљивије да сазна зашто доктор, знајући његов положај, није покушао да на њему примени закон о еутаназији, док је још био у несвести? Али сад му се ни о чудном доктору није размишљало. Ланселоту је било добро, спокојно и није хтео ништа осим пилећег буљона.

Добивши свој буљон и испивши пола шоље, Ланселот уморно рече
Џени:

— Знаш, некако се током болести нисам спавао. Ужасно ми се спава.

— То је окрепљујући сан. Само спавај.

— А шта ћеш ти да радиш?

— Сешћу код прозора да ти плетем поткошуљу од праве овчје вуне: мораћеш да неко време чуваш плућа, када се дигнеш из постеље.

— Аха. Мајчица је такође плела... разне ствари... од вуне...

— Аха. А сада дај овамо шољу док је ниси испустио, јер си већ жив заспао — Цени узе шољу из његових клонулих руку, помилова га по руци и тихо се удаљи. Ланселот хтеде да улита Цени шта би са „правилом двеју испружених руку”, али мрзело га је да је дозива; окрете се на страну и слатко заспа.

Предвече зачуше кроз отворен прозор звук мотора. Цени изађе на терасу и, вративши се, рече да је то доктор Вергелан.

Ланселоту би драго да у стварности види свог спасиоца. Омален, пуначак али снажан и набијен, доктор је личио не толико на патуљка колико на капетана старинског брода, само му је недостајала лула у зубима. Пошто је прегледао Ланселота, он рече да по лепом времену може да излази напоље, али нека избегава промају и сувишно расхлађивање.

Цени понуди доктору Вергелану шољу чаја од лишћа јагоде и нане. Понела је са собом свој приручник за негу болесника, а у њему су била поглавља посвећена лековитом биљу, и сада га је марљиво изучавала. Доктору се чај свидео, али пио га је стојећи — журио је код другог болесника.

— Чувајте лекове, Цени — рече он — и више му дајте да пије чајеве од разног биља. У Медицинском центру практично нема лекова, малтене ништа не добијамо из Осла, изузев средстава за еутаназију.

Доктор остави Цени упутства и нешто мало лекова. Она га испрати до пристана, где јој он једном потврди како је криза прошла и Ланселот се опоравља. Још јој рече да ће сада ређе посећивати болесника, али неће га оставити без надзора.

Чим је Ланселот ојачао и прешао из постеље у колица, одмах је почео да помало излази из куће. Упознао се са Патијем.

— Је ли да мало личи на Индрика? — улита га Цени.

— Јесте. Поготово из профила, када су му уши у истој линији — онда је то пљунути рог једнорога.

— Сер Ланселоте!

— Не шалим се, и сама погледај са стране. Смем ли да га помилујем?

— Не. Пати то дозвољава само познатима.

— Па он да да се упознамо. Дођи овамо, ушоњице!

Пати приђе Ланселоту и подметну му теме, нудећи се да га почеше.

— Гле само, одмах те је прихватио! Знаш, Пати брсти сву траву на твојем острву. И цвеће... Немаш ништа против?

— Ма какви! Истина, овде слабо има траве и није нека нарочита, али ваљда ће за једно магаре бити довољно. Знаш где је на суседним острвима најсочнија трава. Чим се опоравим, отићи ћемо тамо на мом катамарану, па нек тамо до миле воље пасе.

— Видела сам твог „Мерлина“ и читавог претражила. Оставио си тамо сандук са шкампима, сви су ти иструлили и језиво смрдели: морала сам да перем и проветравам потпалубље.

— Хвала ти, краљићу! Биће од тебе канда права рибарица.

— Надам се! Мораћемо успут да рибаримо како бисмо се прехранили, јелда, Лансе?

— Успут? Ми?

— Па да. Колико схватам, ускоро крећемо у пловидбу до Јерусалима.

— Шта, зар намераваш да ме пратиш на то ходочашће?

— То се подразумева. Неко мора да путем брине о теби, преболео си такву пнеумонију!

— Де-де...

Таква одлука није му била ни на крај памети, али беше у њој нешто лучезарно. Наравно да никако не сме повести краљића на толико опасно и далеко ходочашће, али да машта о пловидби са Цени у Јерусалим, а што је најважније, из Јерусалима, када стане на ноге — зашто да не? Маштање о ходочашћу удвоје — то је нешто попут

путовања у Реалности, само кудикамо безбедније. И они почеше да удвоје фантазирају о томе како ће пловити у Јерусалим, шта ће понети са собом на пловидбу и шта ће успут радити. У тим сањаријама чак је и Пати заузео своје место на палуби катамарана.

Ланселот се брзо опорављао. Сада је више времена проводио напољу а кашљао све мање. И ево најзад одлучише да приреде пикник и утроје крену катамараном на једно од суседних шумовитих острва.

Било је то ниско острвце обрасло ведром мешовитом шумом. На њеним ивицама руменили су се јастуци вреса, огромни гранитни каменови били су са јужне стране покривени нежно љубичастим цветовима мајчине душице, а сунчане пољане у шуми обрасле су изванредно зеленом, какве има само на острвима, и већ прилично високом травом. И наравно, читаво острво било је покривено пролећним цвећем: жутом млечиком, белом и плавом анемоном, јагорчевином, шумарицом, подбелом. Ланселот је знао да ће се касније појавити и мочварне купине у маленој мочварици, и шумске јагоде на утрејаним кршевитим узвишицама, и малине уз шумску стазу, а потом ће кренути и печурке. Можда ће Џени све то још видети.

Зашли су шумском стазом у дубину шуме, где је Ланселот још од детињства знао за велику пољану што се пружила усред прозачног брезика са посебно густом и сочном травом, и тамо пустише срећног Патија да слободно пасе. Џени је прострла на траву покровцац и на средину ставила корпу са храном за пикник. Требало је помоћи Ланселоту да се пребаци из колица на покровцац, и то је учинила не чекајући да је замоли. Само је притом ужасно поцрвенела. Ланселот то примети и осмехну се. Потом су седели свако на свом крају покровца, пили чај из термоса и јели сендвиче, разговарали и уживали у топлој дану.

Имали су среће: кроз уобичајену измаглицу накратко је провирило сунце.

— Како сам се ужелела сунашца! — рече Џени, скинувши ролку и оставши у мајици од природне тканине, избледеле и заштопане на многим местима: Ланселот препозна своју стару мајицу и би му драго што ју је она пронашла, довела у ред и носи је, али ништа не рече.

— Требало би да што пре кренемо у Јерусалим — изненада рече

Цени.

— Мили мој краљићу, не надам се да ћу до августа зарадити новац за исцељење. Бојим се да ћу морати све да одложим до наредне године. Дотле ће и теби бити време да се вратиш кући, тако да нећеш моћи да ме пратиш на том ходочашћу — рече Ланселот, а у себи помисли: нису ли се Цени и он исувише занели фантазијама о заједничком путовању? Биће да цуретак почиње да их озбиљно схвата.

— Лансе, саслушај ме, молим те! Морамо кренути на пут одмах, чим доктор Вергелан дозволи. Мој брат, онај који ме је са Патијем довезао овамо, у поверењу ми је рекао јако важну ствар: међу војним лицима колају гласине како рат са Русијом само што није почео. Планета ће, наравно, победити, али ће због борбених дејстава можда забранити кретање. Још је рекао да кордон између Европе и Скандинавије само што није успостављен. Тако да не вреди отезати и ризиковати.

— Изгледа да је твој брат добар и одважан човек, Цени, и тако те воли...

Она се подругљиво осмехну.

— Мој брат је прави Макферсон и највише на свету воли армију, своју каријеру и новац! Он уопште није добар, али зато је богат. Имали смо имућног деду, кога се ја уопште не сећам. Давно је умро и оставио свим својим унуцима наследство: браћи више, мени мање, али свима с условом да уђемо у посед тек са навршеном двадесет једном годином. Браћа су већ одавно добила свој део, преостала сам само ја. И ето, уступила сам брату своје право на дедино наследство — за то да ми приреди мало путовање у Норвешку и пренесе на мој рачун омањи износ. Од наследства ми је остало само ово — она подиже руку са наруквицом. — То је бакина наруквица, она је такође била наведена у завештању, али носим је од детињства. Сада имамо новац за исцељење, Ланселоте, и можемо већ данас да га пребацимо на рачун ММ. Нажалост, није ми успело да од њега извучем више, иначе би могао да летиш хеликоптером.

— И за колико си продала своје наследство, Цени?

— За двеста планета.

— А је ли наследство било велико?

— Боље не питај, Лансе.

— Па ипак?

— Двеста хиљада планета.

— Да, твој брат је обавио прилично добру финансијску операцију.

— Замисли само, Лансе, још смо се и ценкали! Морала сам да му испричам због чега ми је хитно потребан новац.

— И пристао је да те доведе код непознатог човека и остави те код њега?

— Управо то му је било свеједно. Зато је помислио како ти, као инвалид, уопште немаш новца, иначе ми не би успело да му ишчупам чак ни тих двеста планета. Да је знао како већ имаш половину потребног износа, другачије би се са мном ценкао! Али зашкртарила сам и заварала га — па и ја сам из породице Макферсонових. Помислила сам како ће и нама самима новац добро доћи на путу, јер ћемо морати да одседамо у хотелима и хранимо се у ресторанима.

„Нама” — рече она и опет се Ланселот не усуди да призна Цени како никада није узимао за озбиљно њену одлуку да крене са њим у Јерусалим.

— Има још једна новост коју си проболовао — настави девојка — сада се Теслине батерије више не издају бесплатно већ коштају пет планета комад.

— Имам у резерви четири батерије.

— Мислиш да ће то бити довољно за пут у Јерусалим?

— Нисам сигуран. Катамаран обично троши једну батерију годишње, али нисам сваког дана одлазио на море и пловио сам највише пет сати. У реду, за батерије ће бити довољно. А што се тиче хотела и ресторана, ту си, краљићу, претерала. Мораћемо да спавамо у кабинџи катамарана, а јело да спремамо у бродској кухињи. Које је још трошкове мој краљић предвидео?

— Оне најважније. Непредвиђене.

— Да, управо ти трошкови на крају обично испадну највећи. Па добро, моје краљевско величанство, позајмљујем од тебе твојих двеста

планета, рачунајући на исцељење. А већ колико дуго ћу ти их враћати, засад не знам.

— Надам се — јако дуго.

— ?

— Видиш, свиђа ми се твоје острво, и нећу га напустити све док ми у потпуности не вратиш дедино наследство.

— А за што то?

— Зато што сам ја од Макферсонових, а сви они су грамзиви, лукави и врло опрезни. Бићу свирепи зајмодавац и потрудићу се да те не испуштам из очију. Знаш, Лансе, увек сам тако чезнула када те није било у Камелоту!

— Цени! Нећу више ни реч да чујем од тебе ни о Реалности, ни о Камелоту! Са Реалношћу је свршено, чујеш ли ме, Цени?

— Ма чујем ја, чујем... Боље да одем са Патијем и берем цвеће, јер већ вичеш на мене. У међувремену одремај на сунцу.

Ланселот тако и учини, чак и заспа.

Пробуди га Цени, туривши му под нос сунцем утрејано цвеће.

— Помириши, сер Ланселоте, како мирише! У Логрису таквог нијебило!

Ланселот кихну и похвали цвеће. Цени читав нарамак баци на покровац, па седе и поче да га разврстава.

— Знаш, моја мајка не дозвољава да држим у кући право цвеће ни у саксијама, ни у вазама. Сматра да је то нехигијенски. Зато нам је пуна кућа вештачког цвећа. Уочи Месовог Дана и Хеловина све то цвеће дају на хемијско чишћење.

— Шта је то „хемијско чишћење”, Цени?

— То ти је посебно предузеће у сфери сервиса Породице. Они којима је дозвољено ношење слободне одеће и коришћење тепиха, крзна и осталих старинских ствари, могу тамо да их дају на чишћење.

— Цени, значи да твоја породица има везе са Породицом?

— Зар ти нисам рекла? Сва моја старија браћа чланови су трећег круга Породице, као и сви официри, а мајка као кћер генерала чак улази у други круг и има још више привилегија.

— А ти, Цени?

— Ја сам обична Планећанка, али са појединим привилегијама које ми следују као члану породице чланова Породице... Уф, ала сам развезла причу!

— Није ни чудо. Прилично замршена хијерархија.

— Аха... Мени је дозвољено да носим било какву одећу и имам дугу косу, да користим козметику и да не користим једаћи сточић. Јеси ли пробао јело из Прехрамбеног центра? То је таква гадост! Али све то више није важно, зато што сада сви Планећани морају сами себи да обезбеђују и јело, и одећу, а укинута је и бесплатно одстрањивање косе, тако да сви Планећани постелено стичу фризуре... Лансе, умеш ли, којим случајем, да плетеш венце? Хтеда бих да сплетем венац, али никако ми не полази за руком. Испада да је то кудикамо теже од плетења с иглама.

— Некада сам са мајцицом плео венце. Одабери Цветове са гипким, дугачким стабљикама, на пример маслачке.

Ланселоту је, премда не одмах, успело да се сети како се плету венци, и показао је Цени. Она се јако трудила, и кроз пола сата венац је био готов.

— А што ти је тако раскуштран? — улита Ланселот.

— То је такав модел.

— Уосталом, твојим бујним коврцама управо такав одговара, другачији би се у њима просто изгубио.

Ставивши венац на главу, Цени улита Ланселота:

— Јесам ли лепа, сер Ланселоте Језерски?

— Заносна!

— Сада више личим на принцезу него на краља, зар не, сер Ланселоте?

— Пре на пејзанку.

— А ко ти је то?

— Пејзанка — то на куртоазном језику значи сељанка.

— А шта је то „куртоазни језик“?

— То је језик на коме витезу приличи да разговара са прекрасним

дамама.

— А ко ми то не дозвољава да се сећам Реалности?

— Цени, не мислиш ваљда озбиљно да витештво постоји само у Реалности? И у стварности је постојало.

— Свашта ти знаш, Лансе.

— Не баш све, али штошта ми је познато.

— Надувенко. А знаш ли шта ћеш да радиш када се исцељен вратиш из Јерусалима?

— Знам. Запросићу те.

— Пристајем!

— Па, Цени, ти си попустљива као права пејзанка! Чему толика журба? Ми сад причамо о будућности.

— Причамо о томе како намераваш да ме запросиш. Смем ли ја да унапред дам свој пристанак, како потом не би било неспоразума? Или не?

— Наравно да смеш.

— Значи, од данас можемо да се сматрамо вереницима?

— Само изволи, сматрај се. Чак можеш и доктору Вергелану да кажеш како смо се верили. Али имај у виду, вратићу ти дату реч ако до мог исцељења не дође.

Цени нагло трже руке назад.

— Е, не може! Ја своју реч нећу повући, моја реч је краљевска!

— Дете си ти, а не краљ. И знаш шта ћу ти рећи, веренице? Време нам је да се спремамо и водимо Патија одавде, иначе може да нам пукне. Гле само какву мешину је већ запатио!

Пати је заиста стајао, обесивши чврсто натрпан трбушчић између размакнутих витких ножица, и травом повремено хрускао више из принципа него од глади. Замишљено је жвакао, а дугачке стабљике траве и цвећа висиле су с обе стране његове превејане њушке, изванредно је украшавајући.

— Ти си тиранин и деспот, сер Ланселоте. Овде је тако лепо, и сунашце сваки час провири, и Пати је тако задовољан животом, и ја бих хтела да наберем још мало лековитог биља, а ти би да нас утераш у

кућу...

— Ускоро ће захладнети, и ја могу да назебем.

— Пронашао си неборив аргумент! Spreмајмо се.

Цени поможе Ланселоту да се смести у колица, очито се не сетивши „правила испружених руку”. „То се она већ осећа као вереница” — помисли он. Затим она сложи покровац и корпу с остацима хране у мрежу причвршћену испод седишта колица, па се сви упутише шумском стазом према обали. Цвеће је носила у рукама, а Пати је ишао за њом и повремено јој преко рамена крадуцкао покоји цвет из букета.

ПОГЛАВЉЕ 8

У сали за седнице Месијиног дворца одржавало се саветовање, али овог пута за столом нису седели чланови светске владе него магови, астролози, пророци, врачари, вештице и екстрасенси.

Реферисао је главни астролог планете Паоло Лоба. На столу пред њим била је прострта астролошка карта ишарана линијама, знацима и бројкама. Завршавао је:

— Може се са сигурношћу рећи, мој Месијо, да су звезде на вашој страни: Марс је у другој кући, Венера у четвртој, Меркур у зениту. Одатле следи да ни вама лично, ни просперитету Планете ништа не прети. Моментални проблеми имају везе с тим што се Фаетон још увек налази у петој кући, али његовој власти долази крај, и све нас чекају срећне промене!

— Ти си, Лоба, колико се сећам, отприлике исто говорио и прошлог месеца. Па где су промене које си прорекао?

— Ако Месија дозволи, приметитићу да промене не предсказујем |а већ небеска светлила. Што се пак тиче хороскопа из минулог месеца, морам приметити да се никад не обраћам својим ранијим астролошким прогнозама како не би утицале на мене приликом сачињавања небеских карти садашњости и будућности — само тако може да се постигне непристрасност. Завршио сам, мој Месијо.

— А још си ми досадио као никад. Напиши доличну прогнозу за читање у вестима, дај Планећанима наду у лепшу будућност и сигурност у то да су звезде на мојој страни, и ништа више од тебе се не тражи. Марш напоље, брбљивче!

— Захваљујем на пажњи, мој Месијо — рече велики астролог, смета карту, поклони се и достојанствено се удаљи.

— Бароне фон Тарсофе, једини врачуру с мозгом, јеси ли извршио задатак и разјаснио шта се десило са мојим претходником у Русији?

— Јесам, мој Месијо.

Барон фон Тарсоф седео је у наслоњачи подаље од стола. Био је то сувоњав старац избораног тамнопутог лица коме је дуж упалих образа висила коса боје антрацита. Крај његових ногу сместила се огромна

црна дога, и дугопрста тамна врачарова рука пуна старинског прстења лежала је на великој зверињој глави.

— И онда?

— Као прво, мој Месијо, у Русији си имао не једног претходника већ читав тријумвират — Троцки, Лењин и Стаљин; њихова права презимена су Бронштајн, Уљанов и Џугашвили. Свом тројицом духовно је руководио наш Господар, извршавали су исти задатак, али међусобно су били љуто завађени и један другом нису веровали. Успело им је да велесилу лише стожера који учвршћује и задржава — самодржавља. Царску породицу су истребили и предузели најодлучније мере за искорењивање православие вере и уклањање свега што омета успостављање новог поретка. Уништили су трећину популације.

— Баш као куга — подсмехну се Месија.

— Јесте, мој Месијо, прошли су земљом попут куге. А онда је један од њих, и то Лењин, изненада иосумњао у своју предодређеност и почео да се прибојава предстојеће одмазде. Сместа му је дух Господара био одузет, и Лењин је скончао дане у инвалидским колицима, изгубивши дар мишљења и говора. Двојица преосталих вођа дохватила су се око власти, и Троцки је после краћег окршаја морао да побегне из земље. Оставши сам на власти, Стаљин му је касније послао убице, и Троцки је убијен ударцем планинарског цепина у главу.

— Поуздано и неочекивано оруђе убиства: то је требало да остави застрапујући утисак на конкуренте у брбви за власт, зар не?

— Оставило је, мој Месијо. Стаљин после тога никад више није имао конкуренте — само саборце који се тресу од страха.

— Прикладно окружење. А зашто онда том Сталину није успело да своју власт прошири на читано човечанство, кад је већ тако добро започео у својој земљи?

— То није била његова земља, мој Месијо: Стаљин је био родом из планинске земље на југу империје, лоше је писао на руском и говорио с ужасним акцентом, чак и не нарочито правилно. Управо зато је заповедио да га сматрају великим стручњаком у области лингвистике.

— Досетљив господин!

— Друг, мој Месијо. У то време у Русији је било прихваћено

обраћање „друг”, а „господин” је била погрдна реч.

— И какав је био крај тог друга?

— Такође ужасан, мој Месијо. Стаљин је изгубио самопоуздање и дух Господара изашао је из њега. Стаљин се сместа претворио у оронулог уплашеног старца. Страхујући од убица, ноћу се закључавао у клозету и спавао згрчен између зида и клозетске шоље.

— Манија гоњења?

— Јесте. Управо је Стаљинов страх од тајних убица испровоцирао његове помагаче на убиство: када се разболео од безазленог пролећног назеба и пао у кревет, напосто су га задавили јастуком.

— Зна ли се ко је то учинио?

— Најближе окружење скупа: главни организатор пазио је на то да се на јастук заредом навале сви учесници убиства.

— И после тога више није било покушаја да се покораванье света започне од Русије — замишљено изусту Месија.

— Тако је, мој Месијо. И непуних пола века касније Русија се вратила у своје ужасно природно стање — поново је постала православна земља. Ви знате да сам и сам побегао из Русије, и могу да вам поуздано кажем како је немогуће искоренити хришћанску суштину тог народа. Она је као коров: довољно је да се накратко престане са плевљењем и хемијском обрадом па да православље оцет да обилие изданке по читавој земљи. Ужасна земља, ужасан народ! Њега је могуће уништити, али немогуће променити.

— Па добро, ако не овако онда онако. Са Русијом ми је сада све јасно. Кад се већ сам Господар оканио, значи — ипак рат. Захваљујем, врачу, можеш ићи. Нови задатак добићеш касније.

Црни барон удаљи се заједно са својим застрашујућим псом, поклонивши се Месији и не удостојивши чак ни погледа остале учеснике састанка.

— И онда, вештице и вешци, гатаре и пророци, паразити и цабалбароши? Има ли ико од вас ишта суштински да каже или ћете ме само замајавати? Но, што ћутите? Ено ти тамо, са црвеном капом, говорио си како ти се отворило треће око. Јеси ли њиме угледао макар једног мог непријатеља?

— Нисам, мој Месијо. Али сам мотрио свим... трима... трома... тројима...

— Хоћеш рећи да немам непријатеље?

— Има их, Месијо, али немогуће их је открити — скривени су под покровом Онога Кога не именујемо.

— Има да наредим да те ослепе на сва три ока... Но, сви ви узнатредовали, купите се одавде! Марш напоље, езотеричка багро! А ти, Памфилија, остани...

Екстрасенси, магови, врачаре, пророци и вешци јатомице нагрнуше на врата, тискајући се и одгуркујући један другог како би пре других изјурили напоље. Заглавише се у вратима, али потом се ипак некако разиђоше.

За столом за седнице остала је само оронула старица у црној мантији са капуљачом спуштеном на лице.

Месија приђе широм отвореним вратима и удари их ногом. Врата се са треском залупише. Он се окрете старици.

— Па, пророчице, хоћу ли од тебе данас дочекати ишта употребљиво?

— Ништа, осим одговора на било која твоја питања, Месијо. И нећу ти ја одговарати.

— А ко ће?

— Не ко него шта — огледало пророчице Шалоте. Тачније, одломак њеног чаробног огледала, пошто је још у давна времена разбијено.

Пророчица извуче испод мантије изрезбарени ковчежић од тамног дрвета, стави га на сто и подиже поклопац. Из кутије извади некакав предмет умотан у црвени баршун, размота га и показа Месији омање огледало у облику ромба, уметнуто у рам од изрезбарене слоноваче.

— Интересантно. Можемо ли да почнемо?

— Још не. Потребна ми је велика карта света.

— Ено је виси на зиду.

— Треба да се простре на сто.

— Сад ћу да наредим.

— Не, Месијо! — Старица упозоравајуће подиже сувоњаву руку,

налик на птичју ногу. — Огледало је већ отворено, и нико не сме да улази овамо, иначе ће почети да се подешава на лице са стране. Само ти и ја можемо да се налазимо поред њега, пошто се ја не рачунам: ја већ одавно не постављам питања чак ни у мислима. Сам скини карту са зида и прости је на сто.

— Памфилија! Зар заиста хоћеш да те послужујем? Да не претерујеш, старице?

— Наредићеш да ме погубе после сеансе, и то је све — Памфилија слеже шиљатим раменима. — Ако будеш незадовољан њеним резултатима.

— Добро се пази...

Месија стрже са зида велику карту света и простре је на сто. Памфилија изглади карту, а онда узе огледало у обе руке, нетремице се загледа у њега и сувим уснама зашапта бајалице. Месија ју је гледао, подругљиво се смешећи једном страном уста, али гледао је сазанимањем.

— Готово. Сада приђи, стани крај мене и постави огледалу питање на које желиш да добијеш одговор.

— Хоћу да знам имам ли много непријатеља?

— За одговор на то питање није потребно ни огледало ни пророчански дар. На њега ћу ти и овако одговорити — имаш много непријатеља, Месијо. Постави конкретнее питање.

— Ко жели моју смрт?

— То је већ боље. Понови питање, гледајући право у огледало.

— Какви су то оптички трикови, Памфилија? Ова лица у огледалу само промичу, ниједно не могу да разазнам!

— То је одговор на твоје питање, Месијо. Сви људи које огледало показује желе твоју смрт.

— Ко је од тих људи способан да ме убије? Каква је ово глупост — поново лица само навиру!

— Огледало истинито одговара да су у извесном стицају околности сви ти људи способни да те убију, пошто си ти, мој Месијо, ипак смртан човек.

— Засад сам смртан. Шашаво гатање! Твоје огледало као да се са мном игра загонетања-одгонетања.

— Шта ћеш, Месијо, то је стара школа врачарства. Покушај да сузиш и прецизираш своје питање.

— Нека ми огледало покаже човека који може да ме убије.

Површина огледала остаде чиста, у њему се одразио само бели строп сале за седнице.

— Па ето ти одговора, Месијо: нико од људи неће моћи да те убије. Одговор је чак бољи од оног који је некада добио Макбет; њему вештице рекоше да га не може убити нико кога је жена родила, аубио га је онај кога су извадили из расечене мајчине утробе.

— Дедер, огледалце врачаре Шалоте, покажи ми лице онога кога ћу видети у трену свог одласка из овоземаљског живота! Држ' се, старице! Сада ћемо свакако видети лице мога Господара, а за тебе ће тај приказ бити готово неподношљив, премда си нам ти и узнапредовала.

Али, Месија је погрешно, огледало им није показало страхан Сатанин лик. Уместо тога, његова површина се замагли, а затим се преплави злаћаним зеленилом. Та нежна зелена маша се приближи и претвори у врхове шуме озеленеле првим лишћем; у шуми се види стаза по којој иде њих троје — одузет инвалид у колицима, стасита риђокоса девојка са венцем на глави и малено сиво магаре. Девочка и инвалид безгласно о нечему разговарају и смеју се. А онда је остало само радосно лице плавоког инвалида.

— То лице ћу видети у трену своје смрти? — зграну се Месија.

— Шалотино огледало не уме да лаже.

— Оно грешно, и ми ћемо га исправити, малчице ћемо кориговати будућност. Где се налази тај весели инвалид? Може ли огледало да нам саопшти његово место боравка?

— Шалотино огледало одговориће на то питање уз помоћ карте.

Памфилија опрезно окрете огледало рефлектујућом површином надоле и подиже га над карту. Сместа из огледала на карту паде сунчев зечић, покривши половину Скандинавије.

— Прецизније не може?

— Може и прецизније. Помози ми да се попнем на столицу, Месијо.

Овог пута Месија се није расправљао већ придржа пророчицу за лакат док се она полако и опрезно, да не испусти огледало, пењала на столицу, а потом крочила са ње на сто и стала на саму карту дигнувши огледало високо изнад главе. Светлосна мрља постаде величине старинског сребрног новчића и, клизнувши по карти, заустави се на западној обали Скандинавског полуострва.

— Тако — рече Месија — то је већ мало јасније — Тронхејмски фјорд. Сумњам да парализована наказа у пратњи балавице и магарца може да представља озбиљну опасност за мене, али већ данас биће ухваћен и допремљен овамо, а ја ћу већ умети да га саслушам.

Пророчица поче да силази са стола, и Месија јој опет поможе.

— Хоћеш ли да поставит још неко питање, мој Месијо?

— Да. Постоји ли на Земљи сила способна да ми се супротстави?

Огледало одједном постаде налик на златну полугу, и у том злату Месија и Памфилија видеше одразе мноштва цркава, храмова, капела, из којих излазе поворке монаха и монахиња у белој и црној одећи, свештенослужитељи и хиљаде мирјана. У рукама носе упаљене свеће које бацају топао одблесак на њихова радосна лица, и певају на разним језицима, укључујући и планетни. Одједном они запеваше посебно гласно и свечано: „Христос воскрес из мртвих...“, и истог трена ромбоидно огледало задрхта у Памфилијиним рукама, у њему букну и разиђе се зракама заслепљујућа осмокрака звезда, потом се зраке претворите у напрсине — и огледало се распаде на ситне крхотине које се просуше из рама. Памфилија страшно врисну. Низ њене звездом опрљене и крхотинама израњављене руке пођоше цурци тамне љубичасте крви. Она зајеча и, не обраћајући пажњу на крв, клекну и ојађено поче да пребира крхотине огледала.

— О Месијо! Није ми преостала ниједна већа крхотина!

— Требало је да чвршће држиш! Сад одлази и не враћај се без новог огледала.

— Ниједно више на свету није преостало...

— Ако хоћеш да ми учиниш услугу — наћи ћеш!

Памфилија јецајући изађе на врата. Месија се сруши у наслоњачу и дуго је непокретно седео укоченог погледа, сасвим утонуо у себе. Потом изненада диже главу, обухвати је рукама са канцама које су већ почеле да израстају и заурла. Дуго је урлао, на истој ноти, без предаха. Телохранитеље који су стајали иза врата и чули то урлање затварали су очи и ледили се од страха.

ПОГЛАВЉЕ 9

Доктор Вергелан стиже на острво да још једном прегледа пацијента.

— Шта има ново у Тронхејму, докторе? — улита Ланселот.

— Новог има много а доброг мало. Нешто непријатно дешава се код нас у медицини. Локалне власти нас, лекаре, постелено претварају у крвнике. Док Месија милосрдно спасава неизлечиве болеснике и враћа здравље инвалидима, нама је наређено да препоручујемо еутаназију људима који навуку кијавицу. А прошле недеље збило се нешто сасвим бесмислено. Изнебуха су нам банули еколози на хеликоптерима и окупили у Центру све парализоване инвалиде Тронхејма. Двојицу младића упутили су у Јерусалим — на исцељење, како рекоше, а остале, чак и десетогодишњег дечака, наредише да подвргнемо принудној еутаназији. Некада је сам појам „еутаназија” означавао добровољну смрт како би се избегло непотребно мучење, а сада... Ко би могао и да помисли како ће људи најхуманије право, да се из живота оде по сопственој жељи, претворити у оруђе убиства!

— Чуо сам од својих родитеља да су многи то предвидели и протестовали против доношења закона о еутаназији — рече Ланселот.

— А јесте ли извршили наредбу еколога, докторе? — улита Цени.

— Наравно да не! Они тиквани толико су самоуверени да никада не проверавају извршавање својих наредби; чим су се покупили, сместа сам као главни лекар Центра све инвалиде послао кућама и саветовао им да скупљају новац за исцељење од Месије. А шта ћете ви, Ларсе?

— Мислим да кренем чим ви, докторе, одобрите. Али то неће бити лет него пловидба катамараном.

— Катамараном — До Јерусалима? Невероватно!

— Зашто?

— Па то је дуг и опасан пут!

— Кренућу дуж обале унутрашњег Европског мора. Тамо нема онаких олуја као на Атлантику.

— Јесте, али зато тамо има толико водених мутаната, а многи делови Европског мора сасвим су зарасли „воденом кугом” и кроз њих

не може да се прође.

— Мутанти су се појавили и у Норвешком мору — примети Ланселот.

— Али још нису научили да лове људе, за разлику од чудовишта у унутрашњим морима.

— Миелите? Али у сваком случају хвала На упозорењу. Можда је збиља боље ићи око Европе.

— А зашто не желите да летите путничким хеликоптером?

— Немам пара — кратко му узврати овај.

— Немате пара... Знате, Ларсе — рече Доктор — тој невољи има помоћи. Још од прошле године имам наручену и плаћену карту до Јерусалима и натраг: намеравао сам да током одмора одем до Јерусалима, испослујем аудијенцију код Месије и испричам му о неваљалштинама у локалном здравственом систему. Међутим, упозорили су ме да је приватном лицу готово немогућ сусрет са Месијом. Али ево ви ћете се, Ларсе, дефинитивно срести са њим — На исцељењу. Ви ћете и предати Месу све материјале које сам прикупио. Овако ћемо поступити: даћу вам своју авионску карту и написаћу представку коју ћете предати самом Месу или лекарима који су увек присутни на исцељењима: они су заиста прави медицинари! Карта је важећа за било који датум који вам одговара — можете макар и сутра да полетите.

— Хвала, докторе! — рече Ланселот. — Мирне душе примам вашу карту: ако се вратим здрав, а другачије и не може бити, убрзо ћу зарадити Новац и вратити вам дуг.

— Не сумњам, Ларсе. Кад сте узмогли да се издржавате као инвалид, онда ћете, дигавши се на ноге, постати најбољи рибар у нашем фјорду.

— Ниси се ражалостила, Цени, што нећеш морати да пловиш са мном у Јерусалим?

— Ма какви, Ларсе! Кад само помислим, можеш да полетиш сутра или прекосутра, и можда ћеш већ кроз недељу дана да ходаш!

— А ти ћеш ме чекати на мом острву као Солвејг.

Ето како се све чудесно свршило, и сада Ланс не мора да

објашњава Цени како није ни намеравао да је поведе на дугу пловидбу.

— Докторе, хоћете ли припазити на моју вереницу док сам одсутан?

— Наравно! Цени, можете да се за то време преселите код мене у Тронхејм; имам велики стан при Медицинском центру, биће нам довољно места.

— Не могу да напустим острво, докторе, ту ми је Пати. И мој вереник ми вели да будем овде и чекам га као... као ко ћу те чекати, Ларсе?

— Као Солвејг. Срамота да вереница Норвежанина не зна за Ибзена!

— Стићи ће она још да сазна, тако је млада! — доктор узне девојку у одбрану. — Колико имате година, Цени? Мислим, негде око двадесет две — двадесет три?

— Не гледајте на стае, докторе, помно осмотрите њено лице — па она је сасвим балавица, има света седамнаест.

— Седамнаест? Цурице, шта ће тек са вама бити у двадесет петој? Па, Ларсе, неописиво вам се посрећило — у наше време пронаћи такву девојку! Паметна, одлучна, лепа. А тек што је брижна — просто као девојке из минулих векова. Ама баш ничег у вама нема од Планећанке, Цени!

— Докторе, да ли је то комплимент или прекор?

— То је дијагноза. Ви сте, Цени, девојка са апсолутно здравом душом и телом. И где сте само, Ларсе, такво благо нашли?

— За округлим столом краља Артура.

— Јој, Ларсе, немој! Нећу преживети ако доктор почне да ми се подсмева!

— Опростите, докторе, али овде почињу наше мале породичне тајне — видите како се смела!

— Поштујем и не инсистирам. Дакле, драги пријатељи, пошто смо све решили и о свему се договорили, хоћу да одмах пребацам своју карту на ваше име, Ларсе. Дајте ми ваш код!

Ланселот издиктира свој персонални код, и доктор успостави везу са планетном авио-компанијом. На маленом екрану његовог џепног

персонца појави се натпис:

АВИОНСКА КАРТА НА ИМЕ ДОКТОРА О. ВЕРГЕЛАНА
ЗАПЛЕЊЕНА У ВЕЗИ СА ХАПШЕЊЕМ ВЛАСНИКА.

— Шта то значи? — збуни се доктор Вергелан и одмах поче да укуцава нови код.

— Чекајте, докторе! Шта сад намераваате да учините? — улила Ланс, хватајући га за руку.

— Како шта? Хоћу да позовем авио-компанију и сазнам каква је ово будалаштина?

— А ако је то истина?

— Како то може да буде истина — па ја нисам ухапшен!

— И сами сте причали да еколошка служба лоше ради. Несумњиво су издате две наредбе — за ваше хапшење и за заплону ваше карте, како не бисте побегли, и друга наредба претекла је прву. То и не чуди, пошто сада нисте код куће. Зна ли ико куда сте кренули?

— Не, пошто живим сам. Али, забога, због чега би ме хапсили?

— Како због чега? Прекршили сте наредбу еколога и уместо да инвалиде истребите, послали сте их кућама.

— Морам да сазнам шта се то дешава у нашем Медицинском центру!

— Дозволите, докторе, да ја позовем у своје име.

Ланселот укуца код Медицинског центра, и доби саопштење:

МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТАР ПРИВРЕМЕНО НЕ РАДИ.

ОБРАТИТЕ СЕ МЕДИЦИНСКОМ ЦЕНТРУ У ОСЛУ

Вергелан пребледе и поче дрхтавим рукама да укуцава нови код, али Ланселот га поново заустави.

— А кога сада хоћете да позовете?

— Неког од мојих колега. Морам да сазнам шта је са њима!

— А шта ако су сви они већ ухапшени? Ако их позовете, ничим не можете да им помогате, а себе ћете открити. Поседите с миром, ништа не предузимајте, одмах се враћам. Цени, не дај доктору никог да зове!

Ланселот се одвезе у своју радионицу, оставивши Цени са

Вергеланом. Неколико минута касније врати се са гвозденом кутијом у рукама. Прекопа по њој и извуче омањи квадрат сивог метала.

— Дајте ми вашу десну руку докторе!

— Шта сте то наумили, Ларсе? Шта је то?

— То је олово. Хоћу да блокирам ваш персоналии код. Том трику научио ме је један рибар када смо заједно одлазили у лов на шампе у забрањену војну зону. Свакако вас већ траже преко полицијског Надзора и чудно је што вас још нису открили.

— Али ја уопште не желим да се кријем од Надзора јер ни за шта нисам крив. Ја сам грађанин Планете који поштује закон и нисам учинио ништа лоше.

— Потпуно сам уверен у то, докторе. Али дајте ми вашу руку — свака секунда је драгоценост. Надзор ће вас за трен ока пронаћи, чим се локални еколози одваже да саопште руководству како су вас упустили.

Ланселот стави на палац десне Вергеланове руке танку оловну плочицу, обави је око последњег чланка и затим омота танком бакарном жицом, а преко тога обичним завојем.

Доктор Вергелан поче да мрда палцем.

— Какав чудан осећај...

— Познат ми је тај осећај — осмехну се Ланселот. — Као да сте изашли испод стакленог звона, јелда?

— Тако нешто.

— Да, наравно, ма колико ми поштовали нашег оца Месију, ипак је привремено бекство од Надзора — забрањена и пријатна пустоловина. Вероватно се тако осећа дечак кад збрише са часа.

— Зар ви, Ларсе, никада нисте бежали са часа?

— Ја никада нисам ишао у школу. Али, будите спремни и за непријатне осећаје, докторе: на мору то мало лукавство с оловом изазива осећај изолованости од света и изгубљености.

— Зар тако... Право да вам кажем, никада ми се није свиђала тотална контрола над грађанима Планете, али нисам ни претпостављао да је то тако осетно — изусте доктор, гладећи десну руку са завојем на палцу. — И шта сада по вама треба даље да радим, мој предузимљиви и

одлучни пријатељу?

— Предложив б их следећи план. Реците нам где држите тај извештај, припремљен за Месију, и дајте кључеве ваше куће. Цени и ја ћемо отићи на „Мерлину“ у Тронхејм, погледати како тамо стоје ствари, и ако нам успе, покупити ваше папире.

— Није потребно да ризикујете. Држим у глави све чињенице које сам прикупио за извештај Месији.

— Па онда је све још једноставније. Кад већ обојица не можемо да летимо ваздухом у Јерусалим, кренућемо обојица водом. Слажете ли се, докторе?

— Наравно да се слажем! Колико више да трпимо самовољу локалних еколога и њихових пришипетљи из градског савета! Путем ћу написати извештај о стању у скандинавској медицини, ви ћете га предати Месији, и Мес ће завести ред у Скандинавији. Онда ћу се вратити у Тронхејм, али хеликоптером, и оцет почети да како треба лечим људе.

— Ето, све смо решили — рече Ланселот — а пошто сада испловљавам у пратњи личног лекара, наш полазак можемо да убрзамо. И ти ћеш, Цени, кренути са нама. Нећуда те остављам овде саму. Можда еколози нађуше да је доктор посећивао ово острво, па бану овамо.

— Ура-а! — повика Цени. — Гусару, живље шири једро! Ју-ху-ху, ђаволски се весели!

— Боље да доктору и мени припремиш нешто јаче за вечеру, гусарко. А имај у виду да ћеш током наше дуге пловидбе управо ти морати да се бавиш кухињом.

— Дивно! Умем ја још и да перем, и да крпим, и да плетем...

— И да везеш.

— И да везем... А какве везе има везење с тим?

— Баш никакве, као ни плетење.

— Обавезно ћу понети незавршену ролку за тебе даје доплетем до твог исцељења! Одох да спремам вечеру.

— Само ти иди. Обрадовала се...

— Бојите се да је поведете са собом? — улита доктор пошто Цени изађе из собе.

— Наравно да се бојим. Али још више се бојим да је оставим овде. Не можете ни замислити, докторе, колико је несавремена и беспомоћна!

— Јесте она несавремена, али што се тиче беспомоћности — ту сте, Ларсе, претерали. Када је дошла код мене и изјавила како је долетела код болесног вереника и захтевала да сместа кренем са њом на ваше острво, просто сам се згрануо.

— Баш тако је рекла: „код вереника“? — зачуди се Ланселот.

— Баш тако је рекла. Храбра и одлучна девојка. Па и физички је кудикамо јача од већине Планећанки: не видим на њој ни најмањи знак астеније. Где ли је израстао такав цветић?

— Цветић стричка — осмехну се Ланселот. — Цени је Шкотланђанка и родила се на острву Јоне.

— Шта је то — Хебриди?

— Јесте. Узгред, докторе, имам карту Европе, хајде да заједно размислимо о маршрути.

Када се сат времена касније Цени појавила из кухише са великим лонцем миришљаве рибље чорбе, Ланселот и доктор су на карти раширеној на столу усредсређено исцртавали оловком пут.

— Склањајте са стола вашу карту, ходочасници, сада ћемо да вечерамо — заповеди Цени.

— М-м-м, каква је то чорба! — узвикну доктор, окусивши Ценину чорбу. — Цени, чаробнице, откуд вам кромпир, першун и уопште сви ови зачини?

— Заборавили сте укус правог кромпира, докторе — насмеја се Цени — то је само корење чичка! А першун, милодух и целер су из леје. Ларе има прави повртњак, само што је јако мали. Али он тврди да је имао и кромпир, и црни и бели лук.

— Имао сам! Само што сам све то зимус појео.

— Али у овој чорби непобитно има и црног и белог лука! Њихов божанствен укус и мирис ни са чим не могу да се побркају — рече

доктор.

— Докторе, то је сремуш, медвеђи лук! Пронашла сам га када смо ишли на суседно острво по сено за Патија.

— Имате ли много тог изванредног лука?

— Не, свега једну везу.

— У њему има много фитонцида. Обавезно га понесите на пут и храните њиме Ларса.

— Добро, тако ћу учинити. Јако ми је драго, докторе, што ћете пловити са нама!

— А ја сам захвалан вама, Цени, што сте ее управо мени ономад у Тронхејму обратили и што сам могао да излечим Ларса. А како сте ме уопште пронашли?

— Адресу ми је дао чиновник у Прехрамбеном центру чију жену сте лечили, а пут до вашег дома показао ми је рибар коме сте уместо еутаназије спасли руку.

— А, Јенсен. Сећам се, дабоме... Замислите само, долази у Медицински центар рибар коме је пукло уже па га ошинуло по руци, а лекар, коме се обратио за помоћ, уместо да просто зашије рану, нуди му да се еутаназује „из медицинских разлога“ Апсурд! Наравно, узео сам да га лечим. А када ћемо моћи да испловимо?

— Прибојавате се хапшења, докторе? — улила Ланселот.

— Не, на то више не мислим, пошто сам већ у бекству. Просто једва чекам да кренемо на пут.

— Можемо да кренемо већ сутра у зору, ако читаву ову ноћ посветимо припремама.

— А када мислиш да спаваш? — побуни се Цени. — Докторе, реците му како мора да се наспава пред пут!

— Дакле овако, драги моји — рече Ланселот — хајде одмах да се договоримо. Пошто сам ја капетан брода, онда ћу ја и заповедати свиме што се тиче наше пловидбе.

— Али ће здравље посаде бити под мојим надзором, пошто сам ја бродски лекар.

— А ја сам, јадница, и морнар, и бродски кувар, и стјуард... Уопште,

читава бродска посада и сви ми командују! — ускликну Цени.

— Брод који има капетана, лекара и такву посаду просто је осуђен на срећну пловидбу! — рече доктор Вергелан.

— Заборавили сте на путника, докторе! На броду ћемо имати и путника — моје магаре Патија. Је ли тако, Ларсе?

— Хм. Мислио сам да га одведемо сељацима на суседно острво и привремено га тамо оставимо.

— Ларсе! Пати није теглећа марва него мој пријатељ: не могу да свог пријатеља оставим у туђој стаји. Знаш, једном сам са мајком отишла у госте код наших суседа на неколико дана. Патија сам морала да оставим код куће, мама нипошто није хтела да га поведе: то није уобичајено, и готово! Знаш ли шта се десило?

— Шта?

— Легао је крај капије и није устајао нити макар сламку штрпнуо све до мог повратка, само је воду пио. Зар да га оставим!

— Решено је, водимо Патија као путника.

— Имаш у шупи косу — рече обрадована Цени. — Хајде да и њу понесемо. Ваљда можемо понекад да се искрцамо и накосимо траве за Патија? Ти, наравно, умеш да косиш?

— Цени, идеализујеш ме! Штошта могу да урадим рукама без помоћи ногу, али зато да косим...

— Ја умем да косим — рече доктор.

— Ето, знала сам ја да ће се све средити! А хоћете ли ме научити да косим, докторе?

— Драге воље, Цени.

— Мислим да ћемо свако вече пристајати уз обалу, тако да ће Пати и сам моћи да пасе — рече Ланселот. — А косу ћемо понети, правићете за њега залиху траве током пловидбе. Дакле, биће нас троје у чамцу, не рачунајући магарца.

— „Троје у чамцу, не рачунајући пса” — замишљено изусте доктор Вергелан. — Читате ли књиге, Ларсе Кристенсене?

— Читам. И Цени такође.

— Сад ми је јасно зашто сте ми се обоје на први поглед свидели! Ви

нисте од оних тиквана који годинама висе у Реалности, не занимајући се ни за живот, ни за књиге.

Цени и Ланселот се згледнуше. Цени се малчице смела, а Ланселот се осмехну.

— Е, ту нисте погодили — рече он — Цени и ја такође смо излазили у Реалност и јако то волели. Имали смо своју сопствену Реалност. Цени, шта мислиш, можемо ли сада да откријемо доктору нашу тајну?

— Па добро, откриј!

— Наша Реалност звала се „Стари замак краља Артура”. А знате ли ко је био краљ Артур? Цени, немој да се стидиш!

— Није ваљда Цени?

— Управо тако, докторе! И то какав краљ! Зар нисте приметили како ја и дан-данас уз њу играм улогу оданог и послушног витеза?

Ценифркну.

— У том случају ви, Ларсе, нисте нико други до сер Ланселот Језерски. Јесам ли погодио?

— Погодили сте, докторе! А сада, хајде да пређемо са Реалности на реалне проблеме. Ја одох до „Мерлина”. Цени, ти скупљај одећу, вреће за спавање и намирнице. Докторе, ви прегледајте нашу кућну апотеку, одаберите лекове за пут, а онда дођите на катамаран да ми помогнете. Ако успемо да се до јутра припремимо за пловидбу, још ћу стићи да мало одспавам ове ноћи. Сутра ћу да извезем катамаран из залива, за кормиларски точак ћу поставити Цени, а ја ћу доспавати остатак. За сутра су најавили депо време, тако да ћеш ти, Цени, изаћи на крај са крмањењем када избијемо на пучину.

— Сер Ланселоте, у вашој посади није само Цени — рече доктор, устајући од стола и слежући широким раменима. — И ја сам, узгред буди речено, као и ви Норвежанин и од детињства одлазим на море — чамцем, бродићем и једрењаком. Узгред, имате ли једро?

— Имам старо једро у шупи, али после очеве смрти ниједном га нисам поставио, то превазилази моје моћи. Али то не би било лоше — да при успутном ветру једримо, тако ћемо уштедети батерије. Имамо их врло мало.

— Хоћемо ли мој чамац оставити овде или ћемо га вући за собом?

— Боље да га оставимо.

— Питам зато што у том случају треба узети батерије из њега. Имам их две — једну користим, а друга је резервна.

— Одлично, докторе! Јер потребна нам је и батерија за путни персонал, иначе ћемо бити одсечени од света и нећемо моћи да гледамо планетне вести. А сада, хајдемо у шупу да видимо како стоје ствари са једром.

У углу шупе нађоше не једно већ два једра, истина, друго је било поприлично поцепано.

— Шта миелите, докторе, о томе да Цени приредимо пријатно изненађење? Уз помоћ неколико бамбусових удила могли бисмо да на крми подигнемо нешто попут шупице или кабине за нашег путника: Пати ће у њој бити заклоњен од ветра, врућине и кише, а тамо можемо да држимо и сено за њега.

— Мислим да идеја вреди испловљења сат касније. Спреман сам да прављење кабине преузmem на себе.

— Хвала, докторе!

— Немојте се захваљивати, боље ми испуните малу молбу.

— Драге воље.

— Хтео бих да понесем на пут коју књигу вашег Писца: одавно нисам узимао у руке праве књиге, одштампане на папиру.

— Одлична идеја, докторе!

Ходочасници су се читаву ноћ бактали око припрема. Ланселот ипак није стигао да прилегне, иако су доктор и Цени покушавали да га отерају у постељу. Зато је у свитање јарбол са једром био постављен, све цотребне ствари и намирнице утоварене, чак је и

Пати укрцан на катамаран и привезан у платненој кабини на крми. Последње што је Ланселот изнео из куће били су распеће и Библија.

— А зашто то носиш са собом? — зачуди се Цени.

— Обећао сам мајчици да распеће и Библију никада из куће не склањам. Морам да одржим реч, пошто ће сада катамаран „Мерлин“ задато бити наша кућа. Придржи их док закључам врата!

— Боље да ја закључам кућу, бојим се да дотичем Библију.

— А ти је узми левом руком и ништа ти неће бити: Библија се не сме дотицати само руком са кодом. На, држи!

Ланселот закључа врата, стави кључ испод Прага, и они се упутише према „Мерлину”. Пола сата касније отиснули су се од обале, ходочашће је почело.

ИЗ фјорда, којим би Ланселот могао да прође чак и у ноћи без месечине, катамаран је извео он сам, али када су избили у Норвешко море, и пошто је раширено и подигнуто једро а за кормиларски точак стала Цени, док је доктор Вергелан пазио наједру, Ланселота су послали у кабину на спавање.

Море је било мирно, дувао је успутан ветар, северац. Доктор је зналачки руковао једром.

Предвече су одабрали безљудну увалицу за ноћење и пристали уз обалу. Запалили су ватру и Цени се латила спремања вечере, а Пати се упутио на најближу ливадицу да пасе. После вечере вратили су се на катамаран да преноће.

Прва ноћ ходочасника протекла је мирно.

ПОГЛАВЉЕ 10

Месија је примао госте. По салонима, ресторанима и врту на горњем спрату Вавилонске куле шетали су, седели и стајали чланови Породице првог круга. По правилу, које је Мес установио за своје вечеринке, гостима је било забрањено да на њима причају о политици и о било чему тужном или озбиљном. Свирала је музика, опојно мирисало егзотично цвеће у огромним вазама, конобари су разносили послужавнике са јаким пићима, шампањцем, природним соковима, воћем и лаким отменим закускама. Гости су плесали и опуштено разговарали, флертовали и сплеткарили.

Месија је сам прекршио сопствено правило, одевши до огромног панорамског прозора Папу Апостасија Првог, поглавара Светске цркве.

— Реци, светости, какву симболику користите у вашим богослужењима? Наслућујем да то нису крстови.

— Сачувај Стваралачка сило! Крстови — свашта... Екуменисти су још у прошлом миленијуму захтевали уклањање хришћанске симболикс из јавних установа. На пример, у Баварској су крстови уклоњени из школа и гимназија, а на немачка возила „Хитне помоги” стављене су плаве пахуљице уместо црвених крстова. Све то чињено је наводно да се не вређају муслимани, јудаисти, будисти, сатанисти, кришнаити и чланови других нехришћанских конфесија.

— А у ствари — ради чега?

— Не ради чега већ ради кога — ради тебе, Месијо. Сви смо те ми чекали и чистили ти пут од крстова.

— А какве симболе сада користи Светска црква?

— Користимо три шестице — симбол Месије, петоугаонике — симбол Планете, звезде са врхом нагоре — симбол моћи ослобођеног човека, а такође звезде са врхом надоле као симбол Стваралачке силе Природе.

— Још да те питам, Апостасије, да ли су ти познате неке тајне секте које данас практикују?

— Заправо, мој Месијо, секти већ одавно нема, изузев једне. То је сасвим безазлена Црква еволуције у којој су углавном ђаци. Њене

чланове зову и дарвинистима.

— Шта, зар стварно имају неку везу са Дарвином?

— Ону најдиректнију: још увек верују у теорију еволуције и уверени су да човек потиче од мајмуна.

— Интересантно. Јеси ли икад размишљао, Апостасије, зашто се неки људи тако упорно држе те ненаучне теорије, без обзира на то што се наука ње одавно одрекла?

— Узвратићу питањем на питање, мој Месијо: зар ти се никада у твојим младим годинама није хтело да будег несташно и неодговорно мајмунче? Да будег несташан, да се скиташ, да се бијеш за слаткише и никад се не стидиш својих поступака?

— Управо тако сам и чинио и нимало се нисам стидео.

— А чета се то стидети? Кад већ имамо заједничке претке са мајмунима, онда је све то сасвим у људској природи, зар не? Те су зато морал, култура, савест, правни поредак — све то је површно, привремено и одржава се само док постоји потреба за тим. Спознати да се дубоко у нашој природи скрива враголаст, егоцентричан и агресиван мајмун — то тако ослобађа! А ево, јадни хришћани, на пример, верују да су створени по лику и подобију Божијем, те се, несрећници, труде да томе одговарају. Схваташ ли какву незамисливу одговорност преузимају на себе?

— А јесу ли одговарали својој чудној идеји, шта мислиш, светости?

— Понекад јесу, чешће нису, али ствар уопште није у томе, драги мој Месијо.

— Па у чему је?

— У томе што у дубини душе сваки, чак и најгори хришћанин верује да, макар он сам и не био свет, ипак светост, то јест сагласност са сликом и приликом Божијом, међу људима мора да постоји и постоји.

— Апостасије, говорит о хришћанима у садашњем Бремену. Имаш у виду Русију?

— Не само њу.

— На Планети такође има хришћана?

— Има, мој Месијо.

— Где?

— На скривеним местима.

— Али ти рече да на Планети нису преостале секте, изузев дарвиниста!

— Авај, Месијо, хришћанство није секта, хришћанство је Црква!

Папа Апостасије се замисли, гледајући кроз прозор на ружичасти облак који лебди испод њих. Потом се окрете према Месији.

— Али ти уопште ниси започео овај разговор зарад разјашњења ситуације са сектама, јесам ли у праву?

— Апсолутно. Моји узнатредовали езотеричари недавно суми показали људе који ее моле са крстовима и свећама у рукама.

— Крстови нису били окренути врхом надоле?

— Нису.

— А које боје су биле свеће?

— Хм. Мислим да су неке биле жуте а друге црвене. Видео сам читаве процесије хришћана са великим иконама и крстовима. А шта, зар то има значај?

— Несумњиво. Ми приликом богослужења користимо црне свеће, дарвинисти — зелене. Зато су иконе и крстови знак да си видео оне најупорније међу хришћанима — православие. Код њих се те процесије, литије тако и зову — „крени ход”.

— Сматрао сам да су на Планети преостали само ништавни хришћани-самотници.

— Авај, мој Месијо, уопште није тако. На пример, добрана трећина житеља бивше Грчке и даље се тајно држи православља. То се и могло очекивати, с обзиром на древност грчке православие Цркве. Изненађује то што у свакој бившој европској земљи постоји сопствена православна заједница.

— Православна? Не католичка нити протестантска?

— Управо тако.

— О томе ми ништа није познато.

— Ни ја не бих знао да није мог претходног екуменског искуства. Као бивши поглавар европског екуменског покрета морао сам да

евидентирам све религиозне конфесије које су тада постојале у Европи. Дакле, мој Месијо, када су се готово све оне прикључиле Светској цркви, у списку прикључених није било православних удружења! Поједини православни хришћани, па чак и свештеници признали су ЈСЦ и ушли у њу, али не и заједнице, а о помесним црквама да и не говорим. Штавише, знатан део протестаната и католика управо у том моменту се прикључио Православљу. „Повратак кући” — тако су то називали.

— Штета што се то десило пре мог доласка на власт: ја бих смислио шта са њима да се ради.

— Да, штета, у праву си. А сада су сви они отишли у катакомбе и не можемо да их уништимо. Као Италијану по крви посебно ми је криво што су хиљаде католика-Италијана такође у том моменту прешле православнима. А одвео их је из окриља Католичке цркве лично тадашњи поглавар католика, Римски папа, мој претходник!

— Није ваљда! А саопштено је да је умро, и само зато си за Римског папу, а потом Папу Светске цркве изабран ти. Испада да је то била превара?

— Није, није превара. Ја сам га анатемисао чим је одбио да призна приоритет Јединствене светске цркве. То је значило да је за нашу цркву духовно умро, тако да саопштење о његовој смрти није било лажно.

— А шта се заправо са њим десило? Мора да сте старца отровали, мрачњаци ниједни?

— Ватикански лекари били су спремни да предложе еутаназiju због погоршања реуматизма, али нису стигли. И он сам, и сви православни Италијани отишли су у катакомбе. Тако је историја римског хришћанства затворила круг; у катакомбама је почињала, у њима се и завршила.

— Јеси ли сигуран да се завршила?

— Ако у потопљеним римским катакомбама сада ико обитава, мој Месијо, једино можда чудовишта-мутанти.

— Е па добро. Да, узгред, о чудовиштима! Наши реалисти припремили су некакав необичан шоу са монструмима из Реалности. Хајдемо, Апостасије, да видимо шта су то измудријашили.

Месија даде знак секретару који је стајао у близини, после чега све

госте позваше да сиђу на балкон једног од доњих спратова Куле. Испод балкона пружала се тераса која је попут врпце обавијала читаву Кулу од подножја па све до горњих спратова, и по њој је водно пут са две траке. Обично су се по њему мували тамо-амо теретни и путнички мобили, али сада је био празан: по Месијином налогу саобраћај је на путу обустављен док траје шоу.

Гости нагрнуше на балкон. Даме су се правиле да им је хладно на поветарцу што пирка с океана, и кокетно се умотавале у скупоцена крзна. Мушкарци су се већином „грејали” јаким пићима.

Уз ивицу парапета који је окруживао терасу изађе неприродно леп младић са белозубим осмехом; у једној руци држао је микрофон, а у другој омањи апарат са мноштвом дугмића, у његовим црним увојцима добро се видео црвени обруч реалисте. Гости приђоше огради балкона и спремише се да гледају и слушају.

— Драги Месијо! Драге даме и драга господо, гости нашег Месиве — започе младић, гледајући нагоре, на публику што је преплавила балкон — желим да вам предочим застрашујућа водена чудовишта која су створили најбољи реалисти Планете. Као што је познато, у Реалности обично имамо посла са фантомима, то јест измишљеним чудовиштима. Фантоми су забавни, ужасни и пружају много радости онима који комуницирају са њима у Реалности. Али кудикамо су интересантније такозване „церсоне” — ликови из бајки, легенди, фантастике. Њих су створили реалисти врхунске класе на основу већ постојећих приказа и описа, али њихов спољашњи изглед и понашање од реалиста не зависе. Персоне се потчињавају само свом карактеру, понекад врло, врло ћудљивом. И ево, начинили смо наредни корак: из Реалности смо право у живот пренели поједина посебно интересантна чудовишта-персоне, и сада ћемо вам их демонстрирати. Дакле, молим за пажњу, драги Месијо, даме и господо, почињемо наш Чудовишни шоу!

Реалиста поигра дугмићима и Месијини гости видеше како се из модре воде подиже гигантски змијски врат са малом главицом на врху. Иза врата у води су се могла разазнати тамносмеђа леђа са три грбе. Чудовиште је окретало главу тамо-амо, са туњавом радозналошћу разгледајући госте, док су гости с уживањем посматрали чудовиште.

— Пред вама је Неси, легендарни житељ језера Лох Нес. Језеро још

увек постоји на једном острву у Шкотској, али сама Неси живи само код нас, у нашој феноменалној Реалности.

Одмах после Неси гостима је представљен дубински Кракен

— огромна хоботница чији пипци су, када их је подигла из воде и пружиала ка Кули, готово досезали до ивице терасе. Потом је, правећи таласе, пропловио бели кит титанске величине, а за њим невероватно дутачак краљ харинги по имену Тројка, са јарко црвеним гривама на свакој од три главе. Затим је представљена медуза звана Горгона — гигантско полупрозирно седефасто тело налик на куполу и окружено ресама од сивих водених змија.

Гости су се чудили и ахали, али призор их је убрзо заморио и почели су да без све шале зебу. Прочетивши то, реалиста објави:

— Молим за још мало пажње, поштовани гости! Сада ће вам бити представљен главни лик нашег Чудовишног шоуа — Змај-из-бездана!

Змај се уопште није појавио из бездана, већ испливао однекуд са стране. Био је то дико огроман да би се у његовим раљама слободно сместио омањи чамац. Змајеве очи пламтеле су ватром, као у дивље звери у ноћној шуми, али поглед му је притом био разборит и изражајан.

— Змај-из-бездана је најимпресивнија творевина савремених реалиста; неће бити претерано ако кажем да је међу персонама најновије генерације он прави У1Р — врло важна персона, и поносимо се тиме што је изашао из бездана талената наше Банке-Реал — свечано објави реалиста.

— Па, то си слагао — гласно рече Месија, нетремице гледајући змају у очи. — Овај змај изашао је из сасвим другог бездана, и са њим сам се већ раније сретао. Зове се Випер, а присно — Вип, тако да си то са У1Р, дечко, погодио. И он још није змај, већ онако — младунче-змајче. Шта је, малиша Випе, пустили те да прошеташ? Дедер, друшкане, покажи нам шта умеш, казни овог човечуљка-паралажу.

Випер полако подиже главу над водом, показујући жуте пруте на врату и трбуху. Пронађе својим огромним очурдама Месију и очито наклони пред њим главу. Затим Змајче-из-бездана доплови до самог подножја Вавилонске куле и поче полако да се истеже нагоре, уздижући

главу са успламтелим очима све док не достиже до терасе. Гости на балкону устукнуше ка зиду Куле: Випер у трзају разјапи раље и одатле госте запахну неподношљиви смрад. Многи покрише очи а неки и лице, тако да мало ко виде како монструм готово неприметним покретом чудовишног рачвастог језика почисти са терасе једног реалисту, који не стиже чак ни да врисне.

— Младићу је успело да свој шоу заврши на најимпресивнији начин — нашали се Месија. — Захваљујемо ти на причињеном задовољству, Випе. Пливај својим послом, враголанче. Правог змаја ћете, господо, можда још и видети, али тешко да ће ико од вас бити у стању да ужива у том призору онако како сте уживали данас.

Випер се, на усхићено ужасавање гостију, поново очито поклони Месији, затим громогласно пљусну у воду, окрете се, избаци неколико блиставих црних колутава гигантског тела, И зарони. Таласи које је подигао још дуто су удара ли о подножје Куле, када су већ и гости, и сам Месија напустили терасу.

Гости, који су сада заиста почели да се смрзавају на ноћном ветру, одоше да вечерају и размењују утиске у једном од безброј ресторана Куле, али домаћин свечаности их је напустио.

Месија уђе у кабину лифта и прислони свој персонални код Ја-1 уз доњи део плоче с ознакама спратова. Лифт се спусти у посебан подземни спрат. Тамо Месију сачека неко у црној одећи са капуљачом ниско намакнутом на лице.

— Је ли све већ припремљено за молитву?

— Јесте, мој Месијо.

Они прођоше дугим празним ходником и зауставише се пред високим вратима од црне изрезбарене хростовине. Месија прислони руку на петоугаоник усечен у горњи део, врата бешумно клизнуше у страну и они уђоше у ниску дворану са зидовима и стропом од грубог сивог камена. Дуж зидова шкиљаво су гореле огромне свеће у великим ковним свећњацима човечје висине, а на зидовима између њих били су причвршћени груби дрвени крстови. На крстовима су висили распети људи. Готово сви они још су били живи.

— Има ли прикладних примерака? — упита Месија човека у црној

мантији.

— Данас ништа нарочито, мој Месијо — одговори он. — Једино можда двојица браће; старији је довео млађег, парализованог малишана, на исцељење, и ви сте изволели да га исцелите. Засад смо их сместили на супротним странама дворане и један другог још нису видели. Заповедате ли да почнемо од њих?

— Хајде. То може дати резултат. Дечку су обе ноге биле парализоване?

— Јесте, Месијо.

— Одстраните и ноге, и руке. Потом одвуците млађег на олтар, а старијег — на главни крст. Данае хоћу да разговарам са Господаром.

Месија приђе црном олтару, над којим је висио шупаљ преврнути крст, од врха до дна покривен траговима осушене крви. Поред је стајао налоњ са великом раскупусаном књигом на њему. Месија отвори књигу, прелиста је, а онда поче да чита монотоним гласом.

После извесног времена послужитељи у црном принесоше Месији онесвешћеног младића. Месија баци поглед на шега, не прекидајући читање, и показа на крст. Поелужитељи преврнуше крст, подигоше на њега непомично тело и конопцима скорушеним од крви привезаше за пречку. Потом на носилима донесоше још једно тело, сасвим кратко, под црвеним покривачем и, не скидајући покривач, положите на олтар, право под ноге распетом.

— Протресите прво овог — Месија климну главом на распетог.

Несрећник се поврати и врисну кадага један од крвника дотаче крајем електричног вода.

— Па, јеси ли ми и даље захвалан што сам ти исцелио брата? — упита га Месија.

— Месијо! — завика распети, тиром отворивши очи. — Ја ни за шта нисам крив, зашто ме ови људи муче? Спаси ме, о Месе!

— Шта, зар ме не слушаш? Упитао сам те јеси ли ми захвалан што сам ти исцелио брата?

— Да, да, мој Месијо, да, захвалан сам ти!

— А то исцељење сада ћу намирити твојим животом. И онда, сад

проклињеш и свог брата, и мене, јелда?

— Не, Месијо, нећу проклети ни брата, ни тебе — промукло изусти распети — свеједно ћу свога брацу волети и тебе благосиљати.

— Не, тако неће моћи. Мислиш да су ми потребни твоји благослови? Не, потребна су ми твоја проклетства. Ти си жртва за брата.

— Треба ли ти за нешто мој живот? Узми га, Месијо! Зато мој Тео сада може да хода земљом. Захваљујем, захваљујем ти, мој Месијо, ни због чега не жалим!

— Па, то ћемо исправити — сад ћеш пожалити.

Месија приђе олтару на коме је лежао млађи брат мученог, стрже покривач са њега и викну:

— Ево твог исцељеног брата! Гледај!

Погнувши главу, старији брат погледа на олтар и виде на њему свога Теа — с одрубљеним ногама до изнад колена и рукама до лакта. Патрљци су били стегнути каишевима.

Двораном се разлеже очајнички урлик распетог.

— То је мој брат! Ти си га исцелио а потом убио! Зашто? Због чега? Тако мирног, тако несрећног дечака! Проклињем те, изроде! Ђавоље семе!

— Исправно говорит. Али недовољно гласно. Сада ћемо то исправити — рече Месија и окрену се послужитељима: — Пробудите млађег.

Дечаковом носу принесоше ампулу са течношћу јаког мириса. Он зајеча, не отварајући очи.

— Хоћеш ли да га сада брзо и лако убијем? — улита Месија старијег брата. — Прокуни ме најстрашнијим проклетством на које си способан. Хајде, буди мушкарац!

— Докрајчи га, докрајчи, молим те!

— Да, ти силно волиш, али слабо проклињеш.

— На комаде те растргли дабили, крвниче!

— Не, још увек је слабо — одмахну главом Месија.

— Антонио, где си? — зајеча млађи брат, не отварајући очи. — Сањао сам да ходам, Антонио! А потом су ми у сну одрубали руке и

ноге, чак и сад ме још увек тако боле, тако боле... Антонио, где си? Помози ми да се пробудим!

Старији брат ућута, ужаснуто гледајући надоле, на олтар.

— Па прокуни ме већ једном својски — настави Мееија — и поштедећу и тебе и брата — убићу вас брзо.

Млађи брат изненада придиже главу и спази право изнад себе распетог старијег брата. Он врисну и поче да удара главом о камени олтар.

— Проклињем те, ђаволе — завапи Антонио. — Проклињем те, Сатано! Боже, како сам могао да поверујем Антихристовим обећањима!

— Прекрасно! И тебе сам исцелио — прогледао си. Настави, настави у истом духу! Па, како ме то мрзиш?

Месија приђе, зграби с олтара нож и спретно распори трбух распетом: изнутрица старијег брата испаде напоље, прво на његове ноге, а потом спузну с њих на лице млађег, и он се, страшно вриснувши, загрцну и ућута. Старији је још дуто био жив, једно пет минута, најмање. Месија се ухвати за пречку крста и поче да га полако обрће, жудно гледајући распетом у очи. Антонио је ћутао, али његове умируће очи, које нису могле да се склопе док виси главом надоле, биле су пуне мржње. Најзад се он стресе и издахну.

Месија се спусти на колена пред олтаром и преврнутим крстом и пружи руке.

— Призивам те, мој Господару! — повика он. — Дођи ми, дођи сад!

Подземном двораном проструја ледена промаја, зид око распећа у магновењу се заледи и зацакли. И тада се мртве очи раепетог упалише жутом ватром, згрченауста се отворите, испљунуше црну крв, и одмах затим из њих се отеше шкргутава звуци:

— Слушам те, изабраниче. Говори!

— Захваљујем, Господару. Реци ми треба ли да заратим на Русију, Господару? Русија је браник Православља, а проречено ми је да се припазим православних хришћана.

— Отежеш. Будеш ли неодлучан, изабраћу себи друтог слугу.

— Не, не, само то не, мој Господару! Само то не! Реци ми шта да

чиним?

— Мораш да уништиш Русију, а потом и сав остали свет. Већ је време. Дозвољавам ти да оставит само ово острво са Кулом — за разоноду.

— Када треба да их уништим, Господару?

— Русију — ноћас. До јутра мора да буде збрисана са лица Земље. Јеси ли схватио, ништаријо?

— Схватио сам, мој Господару. Данае ћу објавити рат Русији и бомбардоваћу је.

— Не објављуј. Просто је разнеси у парампарчад. Разори. Спали. Уништи.

— Разумем, Господару.

Жуте очи се угасите, у подземљу нагло отопли, низ зид око распећа пођоше цурци воде.

Месија се диже са колена и брзим широким кораком упути се према излазу из подземља.

Људи у црном кренуше дуж зидова, гасећи свеће у свећњацима и успут кољући дугим ножевима још живе распете.

ПОГЛАВЉЕ 11

Ходочасници за два дана заобиђоше западну обалу Скандинавке и стигоше до мореуза Скагерак. Тамо видеше на обзорју дуги низ бродова.

— Шта миелите, пријатељи, шта је то? Зашто је толико бродова на мору? — улита доктор.

— Мислим да је то онај морски кордон о коме је причао мој брат — претпостави Цени. — Изгледа да су нас приметили: приближавају нам се два глисера.

— Докторе, боље да сиђете у кабину — забринато рече Ланселот — Цени и ја сами ћемо их дочекати. Можда прођемо без претреса. Али прво треба спустити једро, како бисмо могли да одмах зауставимо катамаран, ако затреба.

Спустите једро и наставите на мотор. Доктор сиђе у кабину, Цени стаде за кормило, а Ланселот узе двоглед и потеря колица на прамац катамарана.

— Цени, када се приближе, угаси мотор: морамо одмах да им покажемо како ми нисмо злочинци него Планећани који поштују закон.

Убрзо им глисери приђоше и прибише се с обеју страна „Мерлина“. Еколози, по двојица са сваког глисера, прескочише на палубу катамарана и упутише се ка Цени и Ланселоту.

— Мислим да је боље ако ја са њима попричам, ипак ја боље познајем војна лица — шапну Цени.

— Покушај — исто тихо узврати Ланселот.

— Ко сте ви? Куд се то шуњате? — улита један екодог.

— Ми пловимо из Норвешке, официру, премда сам ја уопште из Шкотске — рече Цени, озарено се смешећи екологу. — Била сам у гостима код брата у Тронхејмском фјорду, а сада са њим пловимо на југ. Али ми се не шуњамо, официру, већ сасвим отворено пловимо.

— Из Норвешке? У Европу?

— Па да. Али не у Европу већ даље. Ми смо ходочасници и пловимо у Јерусалим.

— Зашто?

— Ваљда видите да ми је брат инвалид. Пловимо у Јерусалим да добијемо исцељење од Месије.

— Покажите ваш персоналии код.

— Изволите.

Цени пружи официру десну руку, он извади цепни персонац и чита код.

— Збиља — Шкотска. А ти, момче?

Ланселот притера колица и такође пружи руку екологу. И за његов код се испостави да је сасвим у реду, и еколог задовољно климну главом.

— Има ли још неког на броду?

— Има — одговори Цени и кокетно се закikota — имамо путника.

Ланселот је зачуђено погледа.

— Дајте га овамо, нека и он покаже код.

— Не може да вам дође, официру! Он је, хи-хи, везан!

— Шта, још један инвалид? А зашто је везан? Нема ваљда беснило?

— Ма какви, официру! Наш трећи путник је моје магаре. Ено га тамо везаног у шатору на крми! Видите ли, истурио је главу — поздравља вас. А персоналии код, извините, нема, знате, то је мој мали асић.

Сви еколози прснуше у смех.

— Ала цура просипа фазоне! Магарац — асоцијалан елемент!

Виши официр надмено се осмехну Цени и подвикну на екологе.

Он извади кодно тражило и укључи га. Ланселот и Цени замреше, али уређај је реаговао само на њих и на самог официра са тимом.

— Заиста, никог — официр врати натраг апарат. Заинтересовала га је карта на зиду кормиларске кабине. — То сте своју маршруту овде означили црвеном испрекиданом линијом?

— Управо тако — потврди Ланселот.

— Види ти њих... Сумњам да ће вам успети да стигнете до Јерусалима. Знате ли зашто смо вас зауставили?

— Не — рече Ланселот — али, надам се да то није због рата са

Русима?

— Слава Месу, засад није. У бившој Европи су нереди. Понегде има и несташице намирница, а људи немају довољно одважности да претрпе привремене потешкоће. Дознавши да Скандинавија и Британија нису настрадале од скакаваца, људи из области погођених глађу покушавају да се пробију на север. Месија је наредио да се успостави морски кордон како би се сачувала нормална ситуација у Скандинавији и Британији. Пошто сте ви Британка и Скандинавац, разумећете то. Мислим да вам је боље да се вратите и одлетите хеликоптером у Јерусалим.

— Је ли то наређење? — улита Цени.

— Не, лепотице, то је савет. Заповеђено нам је да скрећемо само оне који плове на север, а ви идете на југ.

— Хоћете рећи како можемо да наставимо нашу пловидбу, официру? — љупко се осмехнувши, улита Цени.

— Јесте. Видите ли тамо, на истоку, поворку бродова?

— Је ли то још један кордон?

— Не, то су бродови са намирницама, они плове из Скандинавије у Европу. Можете да им се придружите и тако без ризика стигнете до северних европских архипелага.

— Али они се тако споро крећу!

— Наравно, то су шлепови.

— Али ми не можемо да се тако вучемо брзином корњаче. Идемо сами.

— У том случају идете на сопствену одговорност. Имате ли макар оружје?

— Оружје? Лансе, имамо ли оружје?

— Моју ловачку пушку. Па, још и косу којом косимо сено за нашег путника.

— Је ли девојка наоружана?

— Не.

— Морам вас упозорити да ближе Данским острвима морем вршљају гусари и кријумчари, а залив врви од чамаца и сплавова

избеглица који покушавају да се пробију кроз кордон. Ако имате злата, могу да вам продам револвер са мецима — одлично оружје за девојку.

Цени скиде наруквицу и пружи је екологу.

— Вероватно би збиља требало да имам сопствено оружје. Ево, узмите, официру! То је све што имамо. Злато је право, не сумњајте, то је старинска наруквица!

— Осећам по тежини. Држите! — Он из торбе што му је висила о боку извуче потезу кутију. — Калибар тридесет два и за њега два паковања метака. Сада сте упозорени и наоружани, и то је све што могу да учиним за вас. Идите за нама, како вас нико више не би задржавао. Кроз кордон ћемо вас провести, а даље је ваша ствар и ваша срећа. Идемо, момци!

Еколози, весело се опростивши од ходочасника, поскакаше на палубе глисера, и њихови мотори сместа заурлаше. И Цени упали мотор и пође за глисерима што су летели испред.

— Зашто си дала своју наруквицу, краљићу? Рекла си да ти је то наследство и успомена од баке, а револвер нам уопште није потребан, сасвим је довољна моја пушка. Ваљда не намераваш да пуцаш у људе?

— Наравне да не. Ако хоћеш, можеш сад одмах да га бациш у море. Просто, приметила сам да официр све време поглеткује на моју наруквицу, и схватила да нас еколог камерно задржава и застрашује како би је добио у замену за оружје. И сам размисли, откуд гусари у наше време? А чему служи Надзор? Али да смо показали како му не верујемо и да нисмо купили оружје од њега, могао би да нам приреди претрес у кабини, а то нам је сасвим непотребно. Кудикамо непотребније од овог револвера. Слажеш ли се, сер Ланселоте?

— Слажем се, краљићу. Све си исправно урадила.

— Волим када ме хвале!

— Ко то не воли?

— Види, револвер је у футроли. Могу ли да га носим на појасу?

— Зашто, Цени?

— Ради застрашивања.

— Добро де, носи га ради застрашивања. Само немој да ти падне

на памет да пуцаш, још можеш случајно да се раниш.

— Сер Ланселоте! Браћа су почела да ме уче да пуцам из револвера када сам имала десет година.

— И тако — сваки дан!

— Шта то „сваки дан“, сер Ланселоте?

— Сазнајем нешто ново о теби, краљу Артуре.

Разговарајући, помно су пратили ком броду ће глисери прићи, а онда је Цени провела катамаран уз сам тај брод. Са брода су их гледали, али нису покушавали да их зауставе. Прошли су кордон и наставили даље на југ.

Када је поворка бродова остала далеко иза њих, Цени је препустила кормиларски точак Ланселоту, и сишла у потпалубље. Доктор Вергелан седео је на висећем лежају и читао књигу коју је понео из куће Познатог писца.

— Докторе! Шта, зар се уопште нисте бојали док су над вашом главом трупкали еколози?

— Не. Знао сам да ће се добро завршити; наше ходочашће није могло да се већ на самом почетку тако глупо заврши.

— Значи тако... А ја сам се ужасно бојала.

— Чудно, све време сам са палубе чуо ваш весео, чак бих рекао, лакомислен смех.

— Докторе, то је од страха, то су живци!

— Ах, то ли је! Изненађујућа је ваша реакција на престрављеност — рече доктор и поново се удуби у читање.

— Некако данас сваког изненађујем — промрмља Цени, пењући се на палубу — просто изненађујуће!

Предвече се на обзорју указа острво, а нешто касније ходочасници запазише сиви замак са високим зидинама.

— Знате ли које је то острво, пријатељи моји? — упита доктор Вергелан.

— Не.

— Острво Зеланд. Наравно, није то више оно острво које је било пре Катастрофе, али понешто од њега је остало. Право пред нама је град

Елсинор и замак Кронборг.

— Замак принца Хамлета — замишљено изусти Ланселот. — Сећаш ли се, Цени, причао сам ти о Хамлету, данском принцу?

— Сећам се. То је тако причљив и искомплексиран принц. Што не бисмо пристали уз то острво да преноћимо? Пати и ја већ смо се уморили од љуљања: море се љуља, небо се љуља, палуба се љуља. Већ бих хтела да проверим не љуља ли се и копно?

— Тс-с, Цени! Срећа ваша што нисте видели како се љуља земља током земљотреса. То је кудикамо страшније од најјачег љуљања на мору.

— Верујем вам, докторе — рече Ланселот — моја мајчица ми је причала шта се дешавало с обалама у време Катастрофе.

— Немојте да ме плашите! — узвикну Цени. — Свеједно хоћу да сада преноћим на чврстој земљи!

— Али могли бисмо још да пловимо до мрака, а онда нађемо друго место за ноћење — рече Ланселот.

— Али Елсинор је бољи!

— По чему је он бољи од било ког другог места, Цени?

— По томе што ћемо, када остаримо, моћи да причамо нашим унуцима како смо се током наше дуге пловидбе зауставили да преноћимо код принца Хамлета!

Ланселот се насмеши и окрете ка доктору:

— А шта ви миелите о посети Елсинору, докторе?

— Слажем се са Цени. Узгред, одавде видим улаз у малену увалу у коју можемо да уп ловимо.

Изблиза се испоставило да то није увала већ теснац који одваја острвце са замком од осталог дела острва, низинског и покривеног каменим рушевинама, између којих расте трава, жбуње, па чак и велико старо дрвеће. Катамаран уведоше у теснац и почеше да се приближавају вратницама Кронборга. Високи зидови краљевске резиденције суморно су се надносили над теснацем, из пушкарница је висило врбово грмље, уз зидове су пузали пипци бршњана, а на самом врху зидина набујала је трава. Вода теснаца допирала је до самих

зидина.

Ходочасници се искрцаше код вратница, од чија два крила се сачувало само једно, решеткасто, зарђало и искривљено од таласа. За њега су и привезали катамаран, а мосницу су спустили право на камењем поплочан пролаз под сводовима. Цени прва искочи и упути се кроз пролаз иза решетке, а на његовом крају наиђе на унутрашње вратнице. Цени гурну тешка крила, старе шарке зашкрипаше, и вратнице се широм отворише. Она застаде и осмотри двориште.

— Овде никог нема — ни гусара, ни бандита, ни мутаната! — викну она, окренувши се.

Унутар замка-тврђаве гомилале су се рушевине, у дебелим зидинама кезили се црни проломи, али сучелице вратницама стајао је готово сасвим очуван двораци. Ходочасници обиђоше двориште у коме су између плоча избирали коров и брезике, и уверише се да макар у дворишту замка заиста никог нема. Онда се доктор врати на катамаран, узео из Ланселотовог арсенала моћну лампу са Теслином батеријом, и пођоше да разгледају дворске просторије. Хладне празне дворане и дуги ходници у којима дува са свих страна беху сасвим празни. Кронборг је био ненастањен и сасвим опљачкан, дрвени довратници и прозорски оквири одасвуд су били изваљени, и само су прозори са каменим готским оквирима остали на својим местима, али ни у њима ниједно стакло није остало читаво. На каменим подовима није било ни смећа ни прашине — све су помеле промаје.

— Помажњаваше све у Данском краљевству — рече Ланселот, разгледајући још једну празну и мрачну дворану. — Можда да ипак преноћимо на „Мерлину“?

— О не, молим те, хајде да ноћас спавамо на поду који се не љуља! — ускликну Цени.

— Ако желимо да преноћимо под кровом — рече доктор — мораћемо да се за видела пребацимо преко теснаца и на другој обали потражимо гориво за ватру.

— Успут и да пустимо Патија да пасе — рече Цени.

Поново изађоше до катамарана, пребацише се преко теснаца и тамо пустите Патија на траву, па почете да скупљају суве гране жбуња

и наплављено грање на обали и у нарамцима носе на катамаран.

Прикупивши залиху горива, вратише се у замак. Цени је пронашла погодну просторију за ноћење, сасвим близу улаза, по свој прилици, бившу стражару. Имала је низак сводовит строп, мали прозор и зачађен камин, а што је најважније, готово сасвим сачувана гвоздена врата. Брава на њима била је обијена и висила су укосо, али када је Цени ухватила грубу гвоздену кваку, придигла их и погурала према доворотнику, попустила су и готово сасвим се затворила. Заједно са доктором пренесоше у стражару вреће за спавање, пластични сандук са јелом, посуђе, контејнер са водом и гориво прикупљено на другој обали теснаца. Затим доктор поче да пали ватру у камину. Испрва се стражара испуни димом, а онда поче да вуче, ватра букну, и Цени поче да спрема вечеру.

Ланселот, кога ослободише кућних послова, постави путни персонац на широки камени подпрозорник И подеси га на програм вечерњих вести.

— Дођите брзо, Цени, докторе! — повика он кроз неколико минута.
— Изгледа да је почео рат са Русима! Русија је напала на Планету! Слушајте шта говори Месија!

На маленом екрану видеше Месијино лице, узбуђено и забринито, али као и увек одважно.

— ...и у одговор на вероломан напад царске Русије наше херојске ракетне јединице зададе су разорни ударац непријатељу! Сада, док говорим са вама, драги земљаци, Руска империја дотрајава своје последње минуте...

Уто екран кратко и јарко севну и одмах се угаси. И звука несташе. Али светлост у стражари није нестала — заслепљујући бели зрак нахрупи у сићушну просторију кроз прозор и осветли је до последњег угла.

— Јесу ли то муње? Је ли то невреме? — претрашено улита Цени, већ схватајући да то није никакво невреме, зато што муња севне и угаси се, а ова заслепљујућа светлост куљала је са неба непрестано, као да споља право у прозор светли моћан рефлектор. Цени покри лице рукама и окрете се. Доктор зграби врећу за спавање, притрча прозору и

поче да га запушава.

— Зар не миелите, докторе, да је та светлост — узвратни атомски удар Руса? — улита Ланселот. — У том случају неће нас спасти запушавање старом врећом за спавање. Мораћемо да сиђемо у подруме замка, уколико нису поплавлјени.

Стајали су крај гвоздених врата отворених у ходник, још увек неодлучни шта да раде. Потом светлост у ходнику поче да јењава, и неколико минута касније у стражари је светлела само ватра у камину.

— Хвала Богу — рече доктор Вергелан — изгледа да је то ипак невреме. Без све шале сам се уплашио да смо доспели под атомски удар.

— Миелите да нисмо доспели? — сумњичаво улита Ланселот, вирећи у ходник. — Погледајте небо, докторе.

Доктор Вергелан му приђе и стаде код прозорског отвора сучелице стражари. Јако високо на небу и даље су се комешали одблесци беле светлости. Морске птице узбуњене у својим гнездима дизале су галаму.

— Пати плаче! — узвикну Цени и отрча ходником ка излазу.

— Причекајте, Цени! — викну доктор. — Идем са вама, можда затреба моја помоћ.

Они изађоше у двориште. Пати је раширених ногу стајао насред дворишта и очајнички њакао.

— Пати, јадниче, шта ти је? — Цени обгрли магаре око врата. — Докторе, гледајте, цуре му сузе из очију!

— Мислим да је то од реског блеска светлости. Ваше магаре није било у заклону, попут нас, и заслепљено је.

— Није ваљда заувек, докторе?

— Надам се да није, али тек касније ћемо видети шта је. А засад хајде да га уведемо у замак и сместимо у ходник поред стражаре. Тамо ће бити безбедан, а ви ћете бити мирнији. Сем тога, примећујем да се ветар појачава; осећам да надолази бура. И птице као да су пошашавиле. Птице су исто тако дизале страшну грају уочи Катастрофе, сећам се тога.

— Хајдемо, Пати, бићеш поред мене. Докторе, може ли му се

некако помоћи?

— Да, може. После вечере ставите му облоге од елабог чаја.

— Миелите да ћемо данас вечерати?

— Зашто да не? Па још увек смо живи.

Када се магаре смирило, а ходочасници завршили вечеру, напољу се ветар појачао и свима постаде јасно да надолази озбиљна бура. Ланселот и доктор узеше лампу и изађоше напоље да причврсте катамаран и успут узму што више хране за случај дужег задржавања у Елеинору. Али електронска лампа се не упали.

— Чудно! Пред полазак на пут ставио сам нову батерију — изненади се Ланселот.

— Проверићу своју лампу — предложи доктор.

Докторова лампа, не тако моћна као Ланселотова и без електронских заврзлама, била је исправна. Они изађоше у двориште. Ветар се појачао и шврљао по читавом Кронборгу, хукћући и фијучући по отворима и проломима. Доктор се ухвати за Ланселотова колица да их ветар не преврне, а и да се сам одржи на ногама. Двориште је било поплављено, вода је стално надолазила. Стигавши до вратница, открише да је изван зидина замка још горе — тамо је већ свом силином беснела бура, и зачуше чангрљање: то је „Мерлин” ударао боковима о вратнице.

— Шта ћемо са катамараном? — гласно, трудећи се да надвиче ветар, улита доктор.

— Хајде да покушамо да га уведемо под сводове вратница, ако је ту већ довољно дубоко.

— Проверићу — рече доктор и одлучно загази у воду. — Тако, овде ми је већ преко појаса.

— Добро је. „Мерлин” има мали газ.

— Даље је још дубље, али изгледа да ћу стићи до катамарана, дно је ту равно. А шта ћемо потом, када вода опадне и „Мерлин” остане на сувом?

— О том потом, докторе. Одвежите један крај и додајте ми га: пребацићу га преко унутрашњих вратница и почећу да вучем чим

ослободите катамаран.

Доктору и Ланселоту пође за руком да после дугих напора увуку катамаран у пролаз до самих унутрашњих вратница и тамо га учврсте.

— Сада нашем „Мерлину” никаква бура није страшна — рече доктор — и све наше ствари остаће суве. Можда уопште не треба да их превлачимо у замак? У сваком тренутку можемо догде да стигнемо, ако нам нешто затреба.

— Онда добро. Али сада узмите суву одећу за себе — треба да се пресвучете. Узмите за сваки случај моју пушку и понесите једну врећу сена да запушимо прозор. И Пати ће имати шта да доручкује ако се бура до јутра не стиша.

Натоваривши све што је изнео са катамарана Ланселоту у крило, доктор стаде иза наслона колица, ухвати се за ручке и погура колица према замку.

— Добро се сналазите, докторе! — довикну му Ланселот.

— Дуто искуство, пријатељу мој! Пре него што сам постао лекар, радио сам неколико година као медицински техничар.

Цени их је ишчекивала у вратима. Помогла им је да превуку ствари у стражару и да потом тамо утерају Ланселотова колица.

Завршивши трчкарање, вечераше и почеше да се спремају за спавање. Сви полегаше, али нико није могао да заспи. Премда је прозор био поуздано запушен врећом сена, фијукање распомамљеног ветра ометало им је сан. Сан су им ометале и мисли о рату.

— Шта миелите, докторе, ако је ово рат, чиме ће се завршити? — упита Џени.

— Ако пођемо од не тако давних догађаја, онда се рат неће завршити нечијом победом већ још једном Катастрофом.

— Како то да схватим?

— Када је почетком века Американцима ипак успело да отпочну Трећи светски рат, никакви мировни напори Русије и савезника нису могли да га зауставе. Рат су зауставиле стихије — серија страшних земљотреса који су започели у зонама борбених дејстава. Прво у Северној Америци и Персијском заливу, а затим је талас земљотреса протутњао готово читавим светом. Тиме је и завршена прва етапа

Трећег светског рата. Више није имао ко ни кад да ратује, пошто су се два главна противника дотле међусобно готово истребила, а елементарне непогоде довршиле су то узајамно истребљење. У првој етапи рата победника није било, па су савезници једне и друге стране почели да скупљају снагу за нови окршај. Друга етапа светског рата завршила се већ општом Катастрофом. Како неки рекоше, пожар светског рата заливен је светским потопом. Ако сада посматрамо трећу етапу истог тог рата, значи да поново можемо да очекујемо улазак у рат треће силе — пробуђених и увређених светских стихија.

— Земљотреса и поплава већ је било, шта ће овог пута бити? — уплашено упита Цени.

— Вода и земља већ су рекле своје, можда небо говори данас...

— А четврта стихија је ватра — јежећи се, замишљено рече Цени. — То ће бити светски пожар, шта миелите, докторе?

— Могуће. Персонац још увек ћути, Ланселоте?

— Ћути и не дише. Изгледа да се сасвим покварио.

— Куд баш сад!

Цени најзад заспа, а Ланселот и доктор нису ни летали, седели су и разговарали све до јутра.

ПОГЛАВЉЕ 12

Сутрадан ујутру ходочасници открише да бура и даље траје. Ватру у камину нису палили, доручковали су хлеба и рибе донетих са катамарана, и уз то пили хладан чај.

— Мој електронски сат је стао — изненада примети доктор. — Очигледно су Руси разнели нешто у космосу управо изнад нас: сва наша електроника избачена је из строја— персонац, лампа и мој сат. Између осталог, изгубио сам своју оловну стегу док сам уводио катамаран под вратнице и сада имам осећај да ни мој код не ради.

— Не брините, увек је после олова неко време неактиван. Имам на „Мерлину” олово за удице, направићу вам нову стегу. Али електроника — то је узнемирујуће. Добро је ако се то десило само код нас, али шта ако је сва планетна електроника отказала?

— Свашта је могуће — замишљено рече доктор — али сазнаћемо шта је тек када се сретнемо са људима.

— Јој, шта ли ће бити са Планећанима ако су се сви персонци утулили? — ужасну се Цени. — Ни вести, ни изласка у Реалност — људи има да скрену памећу.

— Па, ми нисмо скренули — Ланселот слеже раменима.

— Ми нећемо скренути зато што смо све троје — особењаци, те немамо нарочито са чега да скрећемо. Оппростите, докторе, то се не тиче ваших стручних квалитета — ту вам нема равна. Али ко је још у наше време у стању да сатима међусобно разговара као ми? Нормални људи већ одавно су одвикли од општења без персонаца, они просто неће схватити о чему да међусобно разговарају те ће, живећи једни уз друге, свиснути од усамљености!

— Жива истина — рече доктор. — Само да се наша посета Елсинору не одужи.

— Немојмо бити незахвални — приговори Ланселот. — Да смо се у време космичких експлозија затекли на мору, неминовно бисмо погинули. Овде је суво— и, све у свему, чак топло. Друштво је одговарајуће — троје сумашедших ходочасника, како рече Цени.

— Ако нам и досади да међусобно разговарамо — рече Цени —

можемо да читамо књиге. Имамо читаве две књиге — роман о Малом лорду, који доктор чита, и твоју Библију, Ланселоте.

— Управо тако, прави је час да отворимо Библију и почнемо да читамо Апокалипсу — осмехну се доктор.

— Апо... Како рекосте, докторе?

— Апокалипса, Цени. То је пророчанство омиљеног Христовог ученика апостола Јована Богослова о смаку света, о пропасти човечанства.

— Ау, то мора да је јако занимљиво штиво — примети Ланселот. — А има ли нешто ведрије у Библији?

— Када сам био млад и читао Библију, чинило ми се да нема на свету радосније књиге од Новог Завета. Тада сам био растрзан између две своје склоности: подједнако сам желео да будем лекар и да примим свештенички чинг

— Како је добро што сте пред ноет дали медицине, докторе! — примети Цени. — Докторе, да ли су у армији добри лекари?

— О томе ништа не знам. Зашто сте ме изнебуха то упитали, Цени?

— Мој отац и четворица браће су војна лица. А онај брат који ме је довезао до твог острва, Ланселоте, служи у ракетној јединици. Кад бих знала шта је са њима...

Ни Ланселот, ни доктор Вергелан нису пронашли утешне речи за Цени, те су просто оћутали.

— Како је страшна бура и како је мрачно — рече девојка сетно. — Као да данас није ни свануло... Докторе, а зашто сте хтели да постанете свештеник?

— Ах, цуро, више се и не сећам, то је било тако давно! Вероватно сам хтео да помажем људима. Сећам се само да је тих година сваке вечери читава наша породица читала Библију, тада се то још смело.

— А зашто је Библија забрањена, шта миелите?

— Тешко је рећи. Можда је то учињено како би се сачувала психа човечанству трауматизованом ратом и Катастрофом. Вероватно је Месија хтео да људи после доживљеног ужаса просто живе, а не да размишљају о смислу живота.

— А моја мајчица, која је такође сваког дана читала Библију, тврдила је управо супротно: говорила је да без Бога човек не може да поднесе искушења и невоље које га снађу. Уосталом, Бог ми је тада заиста помагао.

— Теби? Ти си веровао у Бога, Лансе? — зачуди се Цени.

— Веровао сам, још како.

— Јој, како је то занимљиво! Де, испричај све по реду како је било, сер Ланселоте!

— У детињству сам имао јаке болове у леђима који су ме страшно мучили. До тих напада обично је долазило током буре. Мајчица је тада даноноћно седела уз моју постељу, масирала ми леђа и гласно се молила Христу да ми олакша бол. И бол би постелено уминуо.

— А можда ти је помагала масажа а не молитве? — сумњичаво рече Цени.

— Не знам. Тада сам био уверен како ми помажу моја мама и Христос.

— Молитва је добар лек — примети доктор. — Некада сам и сам препоручивао тешким болесницима да се за помоћ обраћају Христу. Више се не сећам да ли је многим молитва помогла у болести, али свима је уливала снагу да трпе и смиривала душу. Потом се појавио Месија, и људи су почели да се клањају и моле Месу уместо Христу Спаситељу.

— Али Мес и јесте спаситељ! — ускликну Цени. — Зато и пловимо у Јерусалим, није ли тако? Зар Мес не спасава оне најбезнадежније и најочајније? Бар ви, докторе, треба то да знате!

— Цени је у праву — рече Ланселот. — У младости сам морао да бирам између Спаса и Месије, како рекосте: изабрао сам Меса и не жалим због тога. Али у принципу немам ништа ни против вере у Христа. У сваком случају, мојој мајци је пружала велику утеху.

— Схватам...

Пријатељи поћуташе, а потом доктор изненада улита:

— Лансе, шта велите на ситно кршење закона? Судећи по неактивности наше електронике, Надзор нас неће ухватити на делу, ако стварно малчице будемо читали Библију.

— Добра идеја, докторе! Не треба заборављати да је та књига током два миленијума била бестселер. Рекосте како сте у младости

Нови Завет сматрали најрадоснијом књигом: сада нам мало радости није наодмет.

— Монако немамо шта да радимо, хајде онда да читамо ту тајанствену књигу — рече Цени. — Мене од детињства привлаче забрањене ствари.

— Па онда, да одем на катамаран и донесем Библију, Лансе? — упита доктор.

— Донесите. Али будите опрезни, не узимајте Библију десном руком! Ако је додирнете кодом, одмах ћете осетити нешто попут струјног удара: Месијин жиг и Библија не воле једно друго. Ако се то и деси, немојте да вам Библија испадне у воду, то ми је драга успомена.

— Бићу врло опрезан, премда ми се чини да је мој код и даље неактиван — рече доктор Вергелан, дижући се са своје вреће за спавање.

— Да вас испратим, докторе? Сада је, чини се, још и закишило.

— Не брините, Лансе. Јакна ми је непромочива, навући ћу је на главу.

Убрзо се доктор врати и извуче Библију испод јакне.

— Мало чудо, пријатељи! — објави он са прага. — Мој код уопште не реагује на Библију.

Цени погледа на своју десну руку и рече:

— И са мојим кодом се нешто десило, престао је да светли. А код тебе, Лансе? Исто то, баш необично! Аха, значи, сада нико не може да нас надзире? Докторе и сер Ланселоте Језерски, честитам вам: сада смо слободни од Надзора! Можемо да радимо и говоримо шта год хоћемо!

— Као да ти то ниси и раније чинила — осмехну се Ланселот.

— Али свеједно нисам заборављала на Надзор, а сада... Живела слобода и независност у границама Елсинора и његове околине!

— Центар Надзора налази се у Јерусалиму, а то значи да Надзор не делује на читавој Планети — примети Ланселот, разгледајући свој потамнели код. — Имајте у виду, пријатељи, да наша независност

укључује и нашу незаштићеност: можемо сасвим независно да погинемо, и нико никада неће сазнати где и када се то десило, то као прво. А као друго, да се не претворимо у асове: ако наши кодови више не дејствују, то значи да одсад не можемо ништа ни да купимо, ни да продамо, ни да пребацимо наш новац са једног рачуна на други.

— Ох, на то нисам ни помислила! А шта је еа твојим новцем уплаћеним за ММ?

— Видећемо. У реду, нећемо унапред да јадикујемо. Монако проблем наших кодова не може да се разјаени пре него што стигнемо до цивилизованих крајева.

— Управо тако — климну главом доктор. — А сада, децо моја, хајде да, док киша пљушти и бура завија, отворимо Библију и почнемо да читамо, као што су људи чинили у старо доба, када још није било ни персонаца ни Реалности. Једном је норвешки краљ Олаф Тригвасон, бивши многобожац који је примио крштење, окупио укућане и слуге у свом брвненом замку око зачађеног огњишта и уз његову светлост почео да им чита Библију. Ето тако је некада хришћанство стигло у Норвешку.

Цени седе на под поред Ланселотових колица и спусти главу у шегово крило, сасвим пренебрегнувши његовом и својом „зоном комфора” а о „правилу двеју испружених руку” да и не говоримо. Доктор отвори Библију и поче да чита:

— Родослов Исуса Христа, сина Давидова, Аврамова сина...

Док је бура беснела над Елсинором, у замку Кронборг ходочасници су, навукавши на себе сву топлу одећу и ушушкани у вреће за спавање, читали Свету књигу. Дању су читали уз слабу светлост што је долазила кроз прозор, а увече им је светлела упаљена ватра у камину. Доктор и Ланселот су врло добро читали, док је Цени запињући срицала, али свој ред никоме није хтела да препусти. Пред крај већ је знатно боље читала.

И ево Ланселот је прочитао: „А има и много друго што учини Исус, које кад би се редом написало, ни у сами свијет, мислим, не би стаде написане кшиге. Амин”

Нико не рече ни речи. Управо је било време за вечеру, и Цени поче

да сипа у зделе кашу одстојалу у углу камина.

Тек после чаја Ланселот први проговори о прочитаном.

— Па, спреман сам да признам како је, и поред тужног краја, ово врло светла кшига — рече он. — Док смо читали, мајчицин Христос стајао је преда мном као жив. Никад нисам ни уједној књизи наишао на тако изванредног јунака. Занимљиво, како је то четворици аутора успело да сачувају јединство у Његовом опису? Судаћи по стилу, сва четворица била су тако различита.

— Мислим да знам одговор — замишљено рече Цени.

— И, шта миелите, Цени? — улита доктор.

— Па све је врдо просто: ти људи, Матеј, Лука, Јован и Марко, записали су оно што су сами видели или чули од поузданих људи. Мислим да је Христа немогуће измислити. Једино се може описати. Ево и Ланс каже да нипхта слично није нашао у другим књигама. А прочитао је вероватно сто књига!

— Да, ничег сличног у књигама није било.

— А у књижевности је било покушаја да се створи сличан лик — рече доктор — али то ником није пошло за руком. Лансе, да нисте случајно читали руског писца Фјодора Достојевског?

— У библиотеци на мом острву има неколико његових књига.

— Јесте ли читали роман „Идиот“?

— Јесам. Миелите ли, докторе, да је Достојевски покушавао да свом кнезу Мишкину додели црте Исуса Христа?

— Несумњиво. Шта миелите, да ли му је то пошло за руком?

— Ма нимало! Кнез Мишкин је чудесан човек, светао и добар, који сваког разуме и сваком прашта, то је тако. Али он је физички слаб и ментално нездрав човек. А Христос — то је јасноћа ума и апсолутно психичко здравље.

— И физичко такође. Он је здрав и јак — рече Цени. — Сетите се само, Он је стално на путу и малтене се не одмара, а како оскудно ее храни! Хлеб, понекад риба, понекад просто суво пшенично зрневље, некакви плодови са дрвећа крај пута и тек изретка послужење у гостима. Али Он ее никад не умори нити разболи! Докторе, знате ли

случајно шта су то „смокве“?

— Знам, то је јужно воће, још га зову фиговник. Некада су продаване свеже и сушене.

— Јесу ли укусне?

— Укусне су и корисне. Саветовао сам да их кувају у млеку и дају деци код прехладе: смокве су ублажавале кашаљ, а деца су обожавала сладак лек.

— Како је свега и свачега некада било! И дрводеља је тада било?

— Наравно. Тако су звали људе који су радили са дрветом. Обрађивали су га помоћу секире, тестере, струга, длета и разног другог алата. Било је много дрвених кућа, попут Пишчеве куће у којој живи Ланселот, и све те куће саградиле су дрводеље.

— Је ли то био тежак рад?

— Јесте, био је то тежак физички рад. У близини наше куће била је радионица у којој су дрводеље правиле прозорске оквирице и врата. Сва околна дечурлија одлазила је тамо по дрвене трупчиће од којих смо мајсторисали бродиче. Још увек памтим како дивно мирише струготина.

— Ето видиш, Ланселоте Неверујући, и смокава је изистински било, и дрводеља. Значи да је и Христос био!

— Цени! Не мислиш ваљда да је Христос збиља живео у Назарету са поочимом и мајком, користио секиру и струг, ловио рибу, а потом странствовао и проповедао, путем берући смокве и пшенично класје?

— Управо тако и мислим, Лансе. Тачније, осећам. Ево, сећаш ли се сцене када су Јудејци хтели жену да каменују?

— Сећам се. Врло снажна сцена, морам признати.

— Јеси ли обратно пажњу, Лансе, шта ради Христос док Јудејци седе и размишљају имају ли право да је каменују?

— Седи оборене главе и нешто црта прстом на песку...

— А она стоји и чека. Потом Он диже главу и каже: „Одоше? Па иди и ти, и више не грешите...” Ланселоте, па то је реалније од Реалности, то на просто видиш! Као да је неко стајао поред Христа и престашене жене, посматрао и запамтио сваку ситницу.

— Мислим да је Цени у праву, и све је управо тако и било — рече

доктор.

— Па, драги моји, ту сцену аутор је могао просто да измисли!

— А да ли је неки тадашњи писац измишљао такве сцене? — упита Цени.

— Није. Али то још ни о чему не говори. Просто је аутор текста претекао своје време у приказивању префињених психолошких нијанси.

— Али они нису били писци, Лансе! Значи да је то просто тачан запис онога што је било.

— Ти заиста у то верујеш, Цени?

— Верујем!

— Сад ми још реци да је Христос и сада жив и гледа нас однекуд с небеса! — насмеја се Ланселот.

— Не би ме то много зачудило. Докторе, реците, али искрено, шта миелите, да ли је Христос и сада жив?

— Кад бих знао, Цени, кад бих знао! Некада сам у то од свег ерца веровао, и тада ми је било кудикамо топлије и светлије да живим на овом свету... А потом је свет почео да се мења тако нагло, живот је постао такав да за хришћанског Бога у њему више није остало места, и уместо Њега дошао је Месија. Сада, као и сви, верујем у Месију.

— А ако не бисмо веровали у Месију, онда читаво наше ходочашће губи смисао — закључи дискусију Ланселот.

— Слажем се са тобом, Лансе, Месија је Бог. Ја га поштујем, дивим му се, уважавам његову силу и разум. Али Христа је немогуће не заволети!

— А Библија је чудесна књига, те зато хајде да читамо даље! — рече доктор.

— Хајде — сложи се Ланселот. — Још нам преостају дела и посланице апостола и Апокалипса.

После недељу дана ветар је почео да јењава, киша је престала, али таласи су и даље били исувише високи за то да наставе пут. Зато су ходочасници могли да излазе и лутају Кронборгом и читавим сачуваним делом Елсинора. Море је избацило на обалу и поређало у низове мноштво грана, грмља и дрвећа ишчупаног са корењем, треке, чак и

некаквих дасака. Све то гориво било је мокро, димило је и тешко се распламсавало, али успевало им је да одржавају топлоту у стражари и просуше одећу и вреће за спавање, одвугнуле док је кишило. Ланселот је још смислио како да искористи то што влажна дрва диме: нанизао је на жицу усољене лососе и окачио их унутар камина да се суше. Од мириса димљеног лососа свима је ишла вода на уста, али Ланселот за наредни ручак издвоји Цени само једну рибу:

— Краљићу, изгледа да наши персоналии кодови више не раде, можда ћемо бити без новца све до самог Јерусалима. Димљени лосос увек је био скуп, можемо да га продамо и купимо поврћа и хлеба.

ПОГЛАВЉЕ 13

Прође још један дан, и вода под вратницама Кронборга поче да се повлачи. Ходочасници поново поринуше катамаран у теснац и напустите Елсинор. Заобиђоше Зеланд и узеше курс на Јиланд — скупину острва преосталих од великог данског полуострва.

Код северних обала Јиланда још издалека видеше читаво мноштво бродова, великих и малих, између којих се врзмају чамци. Изнад многих бродова у небо се дизала сумаглица, изгледа да су тамо ложили пећи и спремали јела. Кроз двоглед разазнаше да су са једних пловећих домова на друге пребачене широке моснице, образујући читаве улице, по којима житељи могу да доспеју све до обале. Постаде очито да кроз тај град на води катамаран не могу да проведу до обале.

— Оно штоме чуди, пријатељи — рече доктор, када су се удаљили од Јиланда — то је топографија потапања Европе током Катастрофе. Јасно је зашто су опстале шведске и норвешке земље Скандинавке — већина њих одувек је била високо над морем. Али како је опстао већи део низијске Данске? Сећам се да је пре Катастрофе највиша данска тачка била на надморској висини од неких сто седамдесет метара.

— Заиста чудно — сложи се Ланселот.

— Ево ја знам! Знам зашто су Ирека и Шкотска опстале, док је читава Енглеска потонула — рече Цени. — Енглеска је скупа с Америком била подстрекач Трећег светског рата! Ко је више невоље причинио човечанству, тај је више од других кажњен. Има триста година откако се ваша Скандинавији'а наратовала, зато је и опстала.

— Има нечега у томе, Цени — рече доктор.

— Ма не, пријатељи, то сте се ви занели. Ваша теорија катастрофа не пије воду. Немачка је у прошлом веку два светска рата започела, а у Катастрофи је половина њених земаља опстала.

— Немачка се покајала за своје раније злочине — рече доктор.

— Али, Немачка је бомбардовала Србију — примети Ланселот.

— И због тога се покајала те је зато покушавала да заустави Америку када је ова напала на Ирак.

— А Србију, узгред буди речено, Катастрофа уопште није погодила

— примети Цени.

— Све то малтене убедљиво звучи — рече Ланселот. — Али сада ћу да оповргнем вашу симпатичну теорију само једном речју, и та реч је Русија.

— Предајем се — рече Цени. — Русија — то је претња за читаво човечанство.

— Тако каже Месија! — рече доктор Вергелан.

Заобишавши Јиланд са севера, скренуше на југ и наставише пловидбу готово до саме ноћи. Предвече спазише стеновито острвце, с мора наизглед ненастањено, и усидрише се уз њега. Изгладнели Пати први искочи на обалу и поче да тражи међу камењем ретко бусење траве. Пронашавши нешто наплављеног грања, запалише ватру, вечераше и легоше на починак крај ватре у врећама за спавање — ходочасници су желели да се наспавају на чврстој земљи.

Ујутру се Цени пробуди пре свих и одлучи да потражи скровити кутак како би се довела у ред: после десетодневног седења у Елсинору још ниједном јој није успело да се ваљано опере. Погледа унаоколо. Готово читаво острвце заузимао је велика сива стена са равним врхом, на коме су почивала два огромна округла камена. Она зађе иза стене и виде да острво није одсечено од копна: камени спруд са стазом на врху водио је од њега до оближње обале, ниске и наизглед мочварне, обрасле треком и жбуњем. Иза водоплавног појаса видео се низ омањих дина, а иза дина — црвени кровови града. Цени се обрадова, *дли* ипак ее прво окупа, опра косу и понешто од одеће. Потом се врати на катамаран, разапел конопац од јарбола до шатора и обеси на њему рубље. Завршивши посао, пробуди

Ланселота и доктора, заспале крај угашене ватре, и исприча им о свом открићу.

— Требало би отићи у извиђање — рече Ланселот. — Можда успемо да у граду набавимо крмиво за нашег Патија. Јадничак, сасвим је изгладнео у Елсинору, изгледа тужно и изгубљено, баш као принц Хамлет.

— Али катамаран не смемо остављати без паске — успротиви се Цени. — Овако ћемо: доктор и ја натоварићемо рибу за трампу на

Патија и отићи у град, а ти остани на „Мерлину“.

Путем ка граду Цени и доктор видеше пространа поља засејана високим биљкама, чији изглед је подсећао на артичоке.

— А у вестима недавно рекоше како су скакавци насрнули на Дански архипелаг — зачуди се Цени. — Гледајте, докторе, како су прелепе и снажне биљке! Мислим да је то нека нова врста артичока: видите ли како личе на гигантски чичак! Али, наравно, ни издалека нису тако лепе.

— Пати се зацело са вама слаже — осмехну се доктор — он уопште не обраћа пажњу на њих. Разумем вас, Цени: чичак је символ Шкотске, и никаква артичока није му ни принети!

— Ви баш све знате, докторе Вергелане!

— Дуго живим — осмехну се доктор.

Приближивши се граду, видеше да изблиза уопште није онако добростојећи како се издалека чинило. Половина кућа у њему била је срушена, а знатан део града још и потопљен мутном зеленкастом водом. Попуцали асфалт био је на вишим местима сув, а тамо где је град покривала вода улице су се претвориле у канале, тргови у лагуне, и приземља кућа била су под водом — куће без врата. Али Људи су у тим кућама живели: Цени и доктор видеше над крововима сумаглицу и још издалека осетише мирисе спреманих јела.

Цени, Пати и доктор ушли су у град ујутру, и зато је било мало људи на улицама. На њих су гледали зачуђено, поготово на Патија. Они одабраше житеља наизглед предусретљивијег од других и боље одевеног, и упиташе га где у том граду може да се купи храна?

— Управо идем на пијацу, пођите са мном. То је у центру, недалеко одавде.

Житељ проведе ходочаснике самом ивицом потопљеног дела града. Пробијали су се кроз улице пуне смећа и помија, под ногама им је шљискао житки смрдљиви мутљаг. Видеше житеље како плове по улицама-каналима на сплавићима начињеним од наслаганих врата, ради чврстине повезаних конопцима и жицом. Кретали су се уз помоћ мотки. Неки од њих нешто су скидали са потопљених зидова и стављали у вреће.

— Не схватам шта то они тамо сакупљају? — упита Цени.

— Шкољке. Видећете их на пијаци, али нипошто их немојте куповати: њима се већ пола града потровало, и многи насмрт. Управо због шкољки никако ми не успева да наговорим житеље тих четврти да се преселе у виши део, премда тамо има много слободних кућа. А овде је опасно живети, и то не само због гњиле воде: у потопљеним подрумима скривају се водени монструми, и кад падне мрак крећу у лов на људе. Али, људи се држе својих пређашњих станова због тих шкољки, трујући себе и друге — очекујући да Месија изађе на крај са ситуацијом.

— У граду је несташица намирница? — упита доктор.

— Глад — кратко узврати житељ. — Све усеве уништили су скакавци.

— Али путем овамо видели смо огромне површине под неком високом културом попут артичока. Биљке су изгледале изузетно здраве — рече доктор.

— Здраве су оне, итекако. То је ђавољи чичак. Скакавци га не нападају, али не ваља ни за људску исхрану.

— Чуо сам за ту биљку у вестима, али у нашим крајевима не расте. Да ли је ђавољи чичак отрован?

— Још горе. То је биљка-мутант, и људски организам просто није у стању да је пробави. Зато у обрнутом смеру ланац исхране одлично ради: сам ђавољи чичак изврсно пробавља све што је органско. Већ се примиче самом граду, и ускоро ћемо морати да га напустимо и одемо у дубину острва, а то значи — даље од мора и од хране.

— Зар не може да се уништи хербицидима?

— Можда и може, само што хербициди нигде не могу да се нађу

Убрзо избише на пијачни трг. Ту се продавало и куповало, тачније, трапило, апсолутно све, од зарђалих ексера и старе одеће па све до сушених мекушаца.

— У граду влада мишљење да мекушци, ако се осуше и ужаре, губе своја отровна својства. Бескорисно је објашњавати житељима да та легенда не одговара истини: бактерије настрадају, али токсини остају — горко рече њихов пратилац. — А сада, после атомског космичког удара

Руса, узалудно је молити Медицински центар за иомоћ: хеликоптери више не лете — електроника је отказала. А ни везе са центром из истог разлога нема.

Цени и доктор Вергелан се згледнуше.

— Ви сте, вероватно, лекар? — улила Цени.

— Још горе. Ја сам бивши градоначелник овог умирућег града.

После тих речи сапутник се опрости одњих и оде међу редове тезги, разгледајући робу и разговарајући са трговцима и купцима.

Хлеб на пијаци нису нашли: како им објаснише трговци, у граду га просто нема. Зато на самом крају пијаце доктор и Цени видеше велику гомилу мрког сена. На сену је, подастревши под себе саргију, седео мршави плавокоси младић са гитаром у рукама. Лагано је пребирао по жицама и уопште није обраћао пажњу на пијачну вреву. Његов парњак, наизглед јачии отреситији, са правим гнездом рашчерупане тамне коврџаве косе и истом таквом давно нечешљаном брадом, ходао је око своје робе, утапкавајући ветром разбарушене суве стабљике, и повремено извикивао:

— Морски купус, ево еколошки чист морски купус, право из мора! Купујте, купујте! Трампимо за све! Трампимо за све!

Ходочасници приђоше ближе.

— Шта мислиш, Пати, да ли је то укусно? — упита Цени магаре, приводећи га хрпи алги.

— Но-но! Држи своју животињу подаље од наше робе — није она за стоку!

— Па за кога је?

— За људе, наравно!

— А може ли да се проба?

— Проба? Гле што је препредена! Тако се и прехранити може на пијаци, ако се проба све одреда. Дођоше некакава риђа косата балавица и дедица налик на доктора, а са њима магарац, и сви они би да се бесплатно сладе нашим купусом! Чујеш ли, Холгер?

— Чујем, Јакобе — не окренувши главу, равнодушно се одазва парњак.

— Истину говорећи, на поморнике не личе.

— А ко су то „поморници“? — улита доктор Вергелан.

— Као да не знате!

— Не знамо. Ми нисмо овдашњи.

— А, зато изгледате некако сито. А шта трампите?

— Рибу. И риба нам је изврсна — димљена лососовина.

— Ау! Димљена риба! Чујеш ли, Холгере?

— Чујем, Јакобе — и даље не окрећући главу нехајно узврати Холгер.

— Хоћете да трампите рибу за купус? — улита Јакоб.

— Видећемо. Ипак, ко су то „поморници“?

— То су људи које у наш град не пуштамо. Они живе тамо, у динама — он махну руком према мору. — Опасни људи.

— Јасно — рече Цени. Она развеза врећу и извади из ње малог лососа.

— Ево ову рибу спремни смо да трампимо за ваш купус, ако наше магаре хоће да га једе. Смем ли да му дам да проба?

Јакоб замишљено почеша своју запуштену браду.

— У реду. Дај му, али само мало. Ух, што риба мирише!

— Пробајте и ви нашу робу — понуди му Цени, извади перорез и одсече рибли реп. Јакоб га узе, откиде себи мали комад, а остало стави у руку момку са гитаром.

— Једи, Холгере! М-м! А још је и усољена! Волео бих да знам где то људи сада набављају со?

— Имамо код куће залиху.

— А где је та кућа?

— У Скандинавији.

— Ови људи су, испоставља се, из саме Скандинавије, чујеш ли, Холгере?

— Чујем, Јакобе — одговори Холгер, одложи гитару и поче пажљиво да једе рибу.

Јакоб обриса руке о кошуљу и улита:

— Ви сте кријумчари?

— Не, ми смо ходочасници. Идемо у Јерусалим.

— У Јерусалим на магарцу! Ама баш као у Библији! Чујеш ли, Холгере?

— Чујем, Јакобе.

Јакоб узе пуну шаку сувих алги и пружи је Патију:

— На, ходочасниче ушати, почести се! Бесплатно!

Пати учтиво узе понуђено из његове руке, пожвака, прогута и посегну за гомилом.

— Но-но! Ала си жуетар! Пробао си — и доста ти је, за остало има да се плати.

— Да немате празне вреће? — упита Џени. — Узели бисмо сав ваш купус, али немамо у шта да натрпамо.

— А колико риба нам нудите за сав купус и за вреће? Хоћете ли дати пет риба?

— Три.

— Три рибе — за читав стог купуса и за четири изванредне, готово читаве вреће! А још су ходочасници! Чујеш ли, Холгере?

— Чујем, Јакобе — монотono се одазва Холгер, не окрећући главу према расправљању. Џени с извесним чуђењем схвати да их он још ниједном није погледао.

— И сами кажете да вреће нису нове. Ено она одозго сва је бушна.

— И ову рибу урачунавате?

— Наравно.

— Па ни она није сасвим читава.

— Али за вас сам од ње комад одрезала!

— А ја сам вам за њега дао шаку сена. Трамрим сено и не сасвим читаве вреће за четири не сасвим читаве рибе.

— Прави сте гуликожа!

— А и ви сте сналажљива цура.

— Тачно. Три и по лососа.

— Четири.

— Три и по — већа.

Доктор је зачуђено посматрао са каквим заносом се Цени ценка.

— У реду, дајте четири мања, и — рука руци — предложи Јакоб. — Важи?

— Важи — узврати Цени и извуче из вреће још три рибе.

— Устај, Холгере, треба да се пакује роба.

Лењи парњак се диже, покупи гитару и повуче се у страну, а Јакоб узме вреће на којима је овај до малопре седео и поче да трпа у њих продату робу, чврсто је набијајући. Непале су тачно четири пуне вреће, и Цени их са доктором Вергеланом увеза по две и натовари на Патија.

— Ето, све смо распродали за данас и можемо кући. Чујеш ли, Холгере?

— Чујем, Јакобе — лењи парњак спакова своју гитару у стару избледелу футролу и забаци је на леђа.

Јакоб замота лососе у крпу, обави комадом старе потамнеле и крте пластике, тури у торбу, обеси је о раме, онда узме свог парњака за руку да га одведе са пијачног трга. Тек тада Цени и Вергелан схватите да је Холгер слеп. Цени саосећајно уздахну; много леп младић бете тај Холгер — витак, светлокос и плавоок, са малом уредном брадицом. И јако ју је подсећао на некога.

Управо слепац их је спасао. Изненада застаде, послушну пијачни жагор и рече:

— Јакобе! Овамо иде Зрикави Мартин са својим људима. Помози ходочасницима да се сакрију, иначе ће их опљачкати — одузеће им магаре. Чујеш ли, Јакобе?

— Чујем, Холгере. А где су сада Мартин и његова банда, куда иду? — забринито улита Јакоб.

— Сад су ушли у шатор код Стена-оружара. Ако сместа кренемо у дине, можда нас и не приметите.

— Јасно. Дакле, овако ћемо, драги моји ходочасници: хватамо маглу одавде у дине. А тамо — ви нас нисте видели, а ми вас не знамо!

— А шта се десило? — улита Цени.

— Холгер је чуо да су се на пијаци појавили овдашњи бандити: он

има слух као јелен. Зрикави Мартин и његова банда гори су од поморника, а ви тако сито изгледате да ће вам се обавезно пришљамчити. — Јакоб ухвати Холгера за руку и они пожурите да се што пре изгубе са пијачног трга. — Не заостајте! Нећемо вас сачекивати, и ми имамо шта да изгубимо!

Цени повуче Патија, а доктор похита за њима. Јакоб и Холгер шмугнуше у улицу између гомила цигала од срушених зграда, скренуше у једну, у другу попречну улицицу, и неколико минута касније сви се обреше крај последњих градских кућа. Пред њима су биле омање дине зарасле у сивкастоплави шаш, а у даљини се назирала пруга воде.

— Ако зађемо за дину, неће нас видети из града — рече Јакоб, једва долазећи до даха. И одједном се закашља тешко и грчевито.

— Не смеш тако брзо да ходаш, чујеш ли, Јакобе?

— Чујем, Холгере. Али нећемо ваљда нашу рибу дати Мартину и његовој руљи! Нас двојица сакупљали смо алге поморницима готово испред носа, теглили кући вреће, ноћима сушили купус на ветру, да нико не види. И после толиких напора — сав ћар бандитима на извол'те!

— Велико вам хвала, драги пријатељи — рече доктор. — Кад бисте нас још упутили како одавде да стигнемо до места где смо усидрили брод.

— А где сте се усидрили? — упита Јакоб.

— Синоћ смо пристали уз стеновито острвце, а јутрос смо открили да је са копном повезано узаним каменим спрудом. Идући по њему стигли смо до града.

— А, знам! Та стена зове се Тролова задњица. Узгред, то је опасно место. Знате ли да сада више не можете да доспете на то острво?

— Како то? Зашто? — уплаши се Цени.

— Па зато што се спруд помаља из воде само ујутру, током осеке. Сада га је преплавила плима.

— Па ништа. На острвцету је остао наш пријатељ са катамараном. Изаћи ћемо на обалу и јавити му се — допловиће да нас покупи.

— Неће вам успети, ходочасници. Никакав брод не може да приђе обали на том месту, тамо је све само живо блато. Можда се ваш

пријатељ и докопа обале, ако је добар пливач, али брод ћете свакако изгубити.

— Ми имамо катамаран.

— Свеједно.

— А можете ли да нам покажете безбедно место, где катамаран може да приђе обали?

— Чујеш ли, Јакобе? Треба помоћи ходочасницима.

— Како кажеш, Холгере. г

— Идемо, ходочасници.

Он поново узне Холгера за руку и све њих поведе узаном, једва видљивом стазом између дина. Дуго су ишли и најзад избили на обалу. Ту Џени и доктор схватите да без Јакобове помоћи нипошто не би пронашли Тролову задњицу: у њиховом одсуству острвце је потонуло, и два огромна камена, која су још јутрос лежала на врху стене, сада су заиста подсећала на камену тролову задњицу која штрчи над водом, док се он због нечег загњурио у воду Од спруда који је спајао острвце са конном није остао никакав траг. Крај саме камене „задњице“, једине преостале од острвцета, лагано се љуљушкао „Мерлин“, а Ланселота на палуби није било.

— Ланселот вероватно спава — рече Џени доктору — сад ћу да му викнем — и она већ принесе руке устима.

— Стан'те, цуро! — Јакоб је ухвати за руку — Ако сада позовете вашег пријатеља и он вас чује, хоћете ли успети да му објасните како овде не сме да пристаје уз обалу? Ветар дува с његове стране, можда вас неће добро чути па ће, обрнуто, похитати овамо и насукати се у плићаку. Хајдемо, показаћу вам дубоки залив у који може безбедно да уплови. Одатле га и позовите.

Они прођоше обалом и заиста ускоро видеше скровити залив међу стенама, где је вода била прозирна и дубока.

— Само да вам успе да дозовете вашег пријатеља — забринато рече Јакоб.

— За то не брините — осмехну се Џени и потапша Патија по леђима. — Дедер, Пати, да заједно викнемо нашем Ланселоту.

Пати диже главу, задиже горњу губицу, оголивши ружичасте десни с огромним зубима, и припреми се.

Цени гласно повика, склопивши шаке око уста:

— Ланселоте! Овде-е-е сам!

Пати зањака:

— И ја! И ја! И ја!

Цени повика:

— Чекам те-е-е!

Пати понови:

— И ја! И ја! И ја!

На палуби „Мерлина” појави се Ланселот. Он их спази, махну руком и одмах се упути катамараном у залив. Стигавши бродом до великог камења крај саме обале, он довикну:

— Цени, докторе, здраво! Зашто сте дошли овамо? Преко пута острва је пешчана обала: тамо бих могао да спустим мосницу у воду како би се Пати лакше попео на катамаран, а овде може да поломи ноге на камењу!

— Ланселоте! Ови људи кажу да је обала преко пута острва опасна, пред њом је све само живо блато.

— А-а, то ли је!.. Па шта ћемо сада са Патијем?

— Јакобе, хоћете ли помоћи нашем пријатељу да спусти мосницу у воду?

— Драге воље.

— А доктор и ја ћемо довести Патија до ње и натерати га да се попење. Само да се не ускописти јер ћемо онда морати да га подижемо на конопцима.

Пати се понашао сасвим помирљиво. Јакоб скиде са његових леђа вреће крмива и понесе напред: магаре не хтеде да оставља свој купус без надзора и без двоумљења се попе за Јакобом по мосници на катамаран.

— Ланселоте, ово је Јакоб, а тамо на обали је Холгер — рече Цени пошто смести Патија на његово место код крме. — Они су нам помогли у невољи. После ћемо ти испричати.

— Стварно? Хвала, Јакобе. А зашто се други гост није попео овамо? Док сте се ви шетали, ја сам се позабавио ручком, и већ је готов.

— Холгер не може да се попење, он је слеп — објасни Јакоб.

— Па отиђите онда по њега. Време је да седамо за сто.

Јакоб отрча на обалу и поможе Холгеру да се попење на катамаран.

Доктор изнесе из кабине столице на расклапање за госте, и сви поседаше за сто поред кухиње.

— Холгере, Холгере! Знаш ли чиме су нас овде угостили? То је супа од шампи — правих, а не оне копнене гадости што стиже из Прехрамбеног центра. А у супи пливају першун и лук. А шта је ово? Није ваљда двопек? Холгере! Двопек од правог хлеба! Ево ти двопек, ево кашика. Ниси ваљда заборавио како се држи кашика, Холгере?

— Нисам заборавио, Јакобе. Хвала.

Ланселот је пажљиво посматрао госте, и када су они брзо испразнили своје тањире, климну главом Цени да им доспе супе. Потом су сви пили чај од биљака које је Цени насушила. Јакобу и

Холгеру понудите још по један двопек уз чај, што они, наравно, нису одбили.

— Јесте ли ви браћа, момци? — улита доктор.

— Јесмо. А ви сте уистину доктор? — улита са своје стране Јакоб.

— Доктор Вергелан, вама на услузи.

— Можемо ли да вас нешто питамо, докторе? Ево сви ви идете у Јерусалим. Раније је Месија исцељивао богаље путем жреба, а јесте ли нули како сада стоје ствари?

— Зар нисте видели у вестима како се сада одвијају исцељења?

— Холгер и ја одавно немамо персонац, одонда откад немамо ни кућу. А сада их нико нема: чим је почео рат са Русима, сви персонци у граду, ко их је још имао, начисто црकोше.

— Зашто?

— Прича се да су Руси нешто разнели у космосу. Ни персоналии кодови више не раде, и сви који су имали новац у банци остали су без ичега.

— Ваљда банковни рачуни могу да се обнове?

— Ко би се тиме бавио? Код нас у Данској реда већ одавно нема, све је иструлило и распало се, а последњих недеља тим пре: бивше власти беже на југ и на север, а на њихово место одмах долазе бандити. Само наш градоначелник још се држи, али и он већ дели власт над градом са Зрикавим Мартином.

— А шта је са полицијом, армијом, еколозима? Зар они не могу да одрже ред?

— После почетна рата нисмо их ни видели. Па, шта се дешава у Јерусалиму током последњих месеци?

Ланселот исприча о Месијиним масовним исцељењима, исприча и о томе колико ходочасници морају да уплате.

— Сто планета! — уздахну Јакоб. — Чујеш ли, Холгере?

— Чујем, Јакобе, и знам о чему размишљаш. Не треба маштати о немогућем, брате. Чак и да нас ови добри људи поведу са собом на ходочашће, чиме бисмо им платили пут? И како бисмо нашли сто планета у Јерусалиму?

— Ја бих тамо могао да нађем посао и сав новац остављам на страну, а ти би могао да свираш и певаш на улицама, и за то би нам људи давали јело и новац.

— И сам знаш, Јакобе, да се моје свирање ретко коме свиђа, озбиљна музика одавно никога не занима.

— Зашто то? — успротиви се доктор. — Ја сам, на пример, одувек слушао само класичну музику. Хоћете ли да нам нешто одсвирате, Холгере?

— О, врло радо!

Холгер извади из футроле свој инструмент и засвира сложени шпански комад. Музика је била прекрасна и жалосна.

Док је Холгер свирао, Џени је непрестано гледала Ланселота, а он је истрајно одвртао очи од ње. Џени узе вереника за руку, и ипак је морао да се сретне погледом са њом. Али, прочитавши молбу у њеним очима, Ланселот одмахну главом. Џени уздахну, ојађено климну главом и више није гледала у њега. Одједном, Холгер прекиде свирку и укочи се.

— Чујем клопот копита — рече он. — У нашем граду коње има само

банда Зрикавог Мартина. Мислим да иду овамо, према обали.

— Ланселоте, боље би било да се отиснете док није касно — рече Јакоб. — А нас ћете после негде искрцати. Имајте у виду, Мартин и његова банда имају и обичне и аутоматске пушке.

Доктор и Цени дигоше мосницу и сидро, Ланселот се одвезе до кормиларског точка и упали мотор. Али, закаснили су: на врх дине изби неколико коњаника у униформама.

— То су они? — улита Ланселот Јакоба.

— Јесте, они су! Крећите што пре, да не запуцају!

Али они запуцаше. Бандит који је јахао први заустави се и испали рафал у ваздух.

— Јакобе Јенсене! — викну он. — Реци тим људима да окрену натраг ка обали! Даћу ти сто планета ако ми их предаш скупа са теретом и катамараном! Чујеш ли, Јенсене? Сто планета! У злату!

— Еј, Мартине! — викну Јакоб, помоливши се из кормиларске кабине. — Они су у мојим рукама! Само, овде не може да се приђе обали. Одвешћу брод тамо где можемо да пристанемо! Иди за нама!

— Важи, Јакобе! А је ли чему плен?

— Овде је лепа жена сва у злату и пуно хране!

— Охо! Одличан си ти момак, Јакобе! Води их дуж обале на пушкетом, како бих држао ситуацију под контролом!

— Иди према Троловој задњици, Мартине! — викну Јакоб, и тихо рече ходочасницима: — Мартин зна да између Задњице и обале не можемо да прођемо, те зато неће пуцати када види да залазимо иза стене. А заклоњени иза стене скренућете на отворено море и измаћи мецима. Можете ли да брзо раширите једро?

— Можемо.

— Спремајте једро. Ветар ће нам помоћи.

Нико од ходочасника не улита шта ће бити даље са Јакобом и Холгером ако се катамаран удаљи од обале, сви су били заокупљени послом.

Маневар је успео. Чим се између „Мерлина” и бандита нашла стена, доктор и Јакоб подигоше једро и Ланселот искрми „Мерлина” на

пучину. Чим је Тролова задњица престала да заклања „Мерлина”, бандити схватите да им плен измиче и отворите паљбу. Али меци више нису добацивали до катамарана.

Када се „Мерлин” толико удаљио да јеобала остала на обзорју, и сви се најзад опустили, Холгер поново узе своју гитару:

— Зрикави Мартин покварио је моју музику. Хоћете ли да вам опет одсвирам?

— Наравно — рече доктор. — А који је то комад?

— „Сећање на Алхамбру” То је шпански комад старинског композитора Франциска Тареге. За опроштај ћу вам одсвирати — одговори Холгер и засвира. И поново су сви слушали музику, заборавивши на бандите.

— Па ето — рече Холгер док је по завршетку свирке склањао гитару — сада смо се опростили. Јакобе, одабери место на обали одакле можемо да стигнемо до куће.

— Ви бисте да се вратите кући? — зачуди се Ланселот. — А шта је са Јерусалимом?

— Какве везе има Јерусалим?

— Зар нисте обојица маштали да доспете у Јерусалим, како би Холгер могао да добије од Меса исцељење? Сада када сте нашли сто планета за исцељење, има смисла да пловите заједно са нама.

— Каквих сто планета смо нашли?

— Оних којима је Зрикави Мартин хтео да вам плати издајство. Одрекавши се њих, учинили сте нас својим дужницима: сматрајте да сто планета имате. Истина, новац ми је на рачуну у банци, али ако је читава електроника Планете избачена из строја, не знам како сад да их пребацам на Месијин рачун. Ипак се надам да ће се све око тога у Јерусалиму некако средити: нисмо се ми једини обрели у таквом положају!

— Хвала, хвала! Не знам шта да кажем... Холгере, чујеш ли?

— Чујем, Јакобе, ни ј а не знам шта да кажем. Боље да нешто одсвирам.

— Ма није потребно — одмахну Ланселот. — Не-не, нисам мислио

на музику! Свирајте, Холгере, вежбајте док има времена. Свима нама се, укључујући Патија — јесте ли приметили како је слушао музику — јако свиђа ваша свирка, то придаје особени комфор нашој пловидби. Узгред, о комфору. У кабини нам је тесно, још двојица не могу да се у њу удену. Али ако Цени нема ништа против, сместићемо вас у Патијевој кабини на крми, а Патију ћемо оградити место код кухиње: он ионако воли да буде тамо где је Цени.

— Пати и ја немамо ништа против — осмехну се Цени. — Само не би било згорег да му се направи мала настрешница за случај кише.

Јакоб обећа да ће својеручно направити за Патија преграду и настрешницу, чим на обали наиђу на одговарајуће наплавине.

Цени улита Јакоба:

— Схватам да сам ја она жена коју сте обећали бандитима, али где је то злато којим сам наводно окићена?

— А ви се, Цени, првом приликом погледајте у огледало: на глави имате читав пласт жеженог злата. А ви сте, значи, помислили да ћу вас предати Зрикавом Мартину?

— Јакобе! — негодујуће узвикну Цени. — Толико сам се препала да уопште ни о чему нисам мислила док смо хватали маглу од њих.

— Да, баш личите на плашљивицу — подсмехну се Јакоб.

— Ох, немојте тако — уздахну Цени, гледајући као данска обала нестаје у даљини. — Од малих ногу непрестано се борим са сопственом плашљивошћу.

— Успева вам.

Увече у кабини, чешљајући се пред спавање, Цени рече Ланселоту:

— Знаш, Лансе, Холгер уопште не личи на моју браћу, али према њему осећам некакву блискост, као да смо у родбинској вези. Често унапред погодим шта ће рећи, шта ће учинити. Чудно је то, зар не?

— Зар те ни на кога не подсећа, Цени-краљићу?

— Да, на некога ме јако подсећа, на неког блиског човека, само никако да се присетим на кога то?

— Заиста? Зато сам ја одмах схватио — насмеја се Ланселот. — Он као јаје јајету личи на нашег краља Артура!

- Ох, стварно! Ето зашто ми се тако свиђа!
- Скромнице моја!

ПОГЛАВЉЕ 14

Сутрадан су се приближили северним немачким острвима,

Ходочасници су знали да су обале Северне Немачке, које никада нису ни биле високе као, на пример, западна обала Европе, после Катастрофе кидометрима на југ потонуле. Бивши Килски канал претворио се у Килски мореуз који раздваја Данску и Немачку, а на његовој јужној обали чудом се сачувао Хамбург, тачније, његов средишњи део претворен у острво. Од пређашњих земаља између Данске и Хамбурга преостала су погдегде ниска острва, делимично пешчана, делимично мочварна, обрасла тршчаром и шеваром. Прибојавајући се плићака, Ланселот се трудио да се држи на безбедном растојању од мркозелених поплавлених обала.

Ускоро спазише у даљини високе кровове зграда, шиљке цркава и телевизијски торањ пресавијен готово под правим углом.

— Биће да је то острво Хамбург — рече Јакоб. — Пре две године био сам ту са братом. Сећаш ли се, Холгере?

— Сећам се, Јакобе. Одвео си ме на лечење код чувеног хамбуршког екстрасенса који је обећао да ће ми вратити вид, и потом ти је послао такав хамбуршки рачун да си чак и ти ахнуо! А ја сам и даље био слеп, још ме је и месецима мучила главобоља. Тај вештац увео ме је у хипнотички сан, и знате ли шта сам видео у сну? Злодухе како круже око тог исцелитеља као осе око гнезда. Не, сада се уздам само у Меса!

— А шта се десило са вашим очима, Холгере? — улита доктор Вергелан. — Јесте ли давно ослепели?

— Давно, у раном детињству. Током Катастрофе на мене је пала греда када нам се кућа срушила. Јакоб ме је откопао, али више ништа нисам видео.

— Мислим да Месији уопште неће бити тешко да ти врати вид, Холгере, пошто исцељује чак и оне који су од рођења слепи — Ланселот смири младића.

— И ја тако мислим — климну главом Холгер.

Када је почело да се смркава, на обали букну читав низ пламичака.

— Слава Месу, изгледа да град живи нормалним животом! —

ускликну Ланселот. — Можемо да нађемо пристаниште и, ако нам се посрећи, чак и да ову ноћ проведемо у хотелу.

— А сутра ујутру идемо на градску пијацу да трампимо рибу за хлеб и струњаче за наше нове путнике — обрадова се Цени.

— Не морате да се толико трудите око нас, Цени — осмехну се Јакоб. — Миелите ли да смо брат и ја код куће спавали на креветима? Ни говора. Имали смо стан у згради са хиљаду станова, Подигли су је на песку, и већ после десет година почела је да се распада и обрушава. Некако смо се спасли и настанили у напуштеној шупи на крају града, а спавали смо на врећама набијеним сувим морским купусом. Можемо и даље на њима да спавамо, све док нам Пати не исхрска постеље. Главно јето да пловимо у Јерусалим по нове очи за Холгера! Чујеш ли, Холгере?

— Чујем, Јакобе — по навици одговори Холгер, и даже напето послушкујући. — Чекдер! Чујем да на оној страни певају. Некакав туробан хор, као да обалом иде погребна поворка. Чујете ли?

Сви послушнуше, али нико ништа није чуо — Холгер је имао врло изоштрени слух.

Приђоше ближе обали. Већ се сасвим смрачило, и ходочасници схватише да је оно за шта су мислили да су светла великог града заправо мноштво малих ватри запаљених дуж читаве обале. Са катамарана разабраше људске појаве: кретале су се уз певање око ватри, клањајући се и правећи чучњеве.

— Личи на некакав ритуални плес — рече доктор.

— Можда је у граду празник? — претпостави Цени.

— Пре ће бити сахрана — узврати Холгер — много су им мрачне песме.

— Ено тамо, постранце од ватри, видим пристан! — ускликну Јакоб. — Ланселоте, видите ли га?

— Још не, али верујем вам на реч. Командујте куда да водим „Мерлина“, Јакобе. — Ланселот се већ уверио да Јакоб види подједнако добро као што Холгер чује.

Приђоше старом полусрушеном пристану и привезаше катамаран. Овог пута у извиђање одоше доктор и Јакоб.

Дуж обале водио је пут, некада покривен асфалтом; у мраку је

лично на тајанствену и мрачну реку покривену црним попуцалим ледом. Морали су да врло опрезно ходају по црном грумењу. Најзад стигоше до најближих ватри и указа им се чудна слика. На обали је горео дуги низ ватри, око којих су по песку уз певање тумарали људи. У рукама су имали вреће, нешто су подизали са песка и убацивали у њих. Пришавши још ближе, Јакоб и доктор разабраше да то скупљају некаква прилично крупна створења која се у готово непрекидном мноштву крећу обалом ка светлости ватри. Гмизала су из тамног зида тршчара што је растао иза појаса приобалног песка.

— Добро вече — рече доктор када приђоше најближој ватри. — Можемо ли да седнемо уз вашу ватру?

Према њима се окрете високи старац који је пазио на ватру са дугим штапом у руци. Над ватром је био обешен рам, и на њему су се, нанизани на жице, димили некакви крупни цврнци.

— Седајте — рече он прилично љубазно. — По храну? Узмите колико хоћете, овде има довољно за све.

— Ми смо путници, тачније, ходочасници — објасни доктор, седајући уз ватру и знаком показавши Јакобу да исто то учини.

— Још ми реците — туристи — подсмехну се старац. — Сада људи не путују већ бискају по земљи тражећи храну. Таква су времена настала, Господе...

— Ми пловимо морем, на катамарану.

— А, тако! — равнодушно рече старац, чак се не осврнувши према мору.

— А ко су ови људи и шта то сакупљају?

— Људи се зову прехрамбени одред, а сакупљају скакавце. Скакавци ноћу не лете, али зато гмижу ка светлости ватри. Ујутру овамо стиже одред клонова под командом еколога из Хамбурга да узме све што смо ноћас сакупили. Донеће нам нешто сувих лепињица и празне вреће за нови улов.

— Па ви то скакавце димите?

— Управо тако, скакавце, које такође зову „копненим шкампима”.

— А зашто ти људи певају док раде?

— Да не би заспали.

— Јасно. А шта се дешава у Хамбургу?

— То вам не могу рећи. Нас у град не пуштају, ми смо поморници.

— А тамо где сам ја живео — рече Јакоб — поморници су вадиле морски купус. Грађани су их исто тако мрзели и нису пуштали у град.

— Свугде једно те исто — подсмехну се старац. — Поморници су једини добављачи намирница у овим крајевима, а опет су изопштеници.

— Па како то испада да поморнике свугде мрзе, а они, испада, прибављају храну за остале Планећане? — зачуди се доктор. .

— Хоћете ли да сазнате како се то десило код нас, у Хамбургу?

— Наравно да хоћемо!

Обазревши се око себе и уверивши се да никог нема у близини, старац седе поред доктора и започе своју причу.

— Отприлике пре пола године, када је у Хамбургу започела глад, у град је стигао велики одред клонова под командом еколога. Упадали су у куће и купили читаве породице, са старцима и малом децом. Људи су се збунили, преплашили, ништа не схватајући и не осећајући никакву кривицу. Ретко ко се досетио да понесе оно најнужније са собом. Утрпали су нас у теретне мобиле и довели овамо, на обалу, дали нам мреже и наредили да сакупљамо у мору све јестиво на шта наиђемо — рибу, мекушце, алге, шкампе. Све то свакодневно су одвозили хеликоптерима, а нама остављали тачно толико јела да бисмо могли да радимо. Ни шаторе за ноћење, ни топлу одећу — ништа нам нису дали. Изнемоглима и болеснима давали су инјекције, и сахрањивали смо их у песку, енб тамо, у динама. А умеете њих довозили су нове људе из Хамбурга. У почетку су нам дали неколико гумених чамаца, како бисмо могли да одлазимо на море у лов, али да не можемо да одмаглимо. Сада су преостала само три, и то у рукама наших старешина. Схватате, где има робова, тамо се одмах појављују и надзорници из редова робова: „Умри ти данас, аја сутра”. Сасвим смо опустошили приобалне воде од рибе, мекушаца и јестивих алги. Већ хтедоше да нас униште, кадли започе најезда скакаваца, и сада им спремамо скакавце. У почетку су између нас и града држали обруч клонова, а потом је отпала

потреба за тим. Грађанима су утврдили да смо ми пљачкаши и убице, и сада нам не дају ни да се приближимо граду. Али ни сами не долазе на обалу — боје се. Уосталом, с правом се боје. Сада су те гласине о нама већ постале истина: ако неком од наших људи успе да се ушуња у град, наравно да краде и пљачка и уопште грађани лоше прођу. А ми смо и сами бивши Хамбуржани.

— Исто се дешава и код нас у Данској — замишљено изусти Јакоб. — И ретко ко се досећа да су презрени поморници — бивши житељи нашег града који једноставно нису имали среће.

Старац убаца у ватру мали нарамак суве треке. Видевши по лицима ходочасника да га пажљиво слушају, он настави:

— Месија је зауставио светски рат, али је започео убитачан рат у сваком граду, у сваком селу. Изградио је нови светски поредак, а тај поредак завршио се светским расулом. Уместо свеопштег благостања настаде свеопшта глад и расуло. По бившој Европи пешице и пливајући тумарају гомиле проејака, лопова и бандита. У јединственој светској заједници свако је постао непријатељ свакоме.

— Шта тиме хоћете да кажете, поштовани? Да је за све то крив Месија? — упита доктор.

— Хоћу да кажем како присуствујемо последњем чину људске комедије — одговори старац. — А сада, када је Месија започео рат са Русијом и већ првог дана остао без све електронике Планете, биће још горе. Уосталом, он томе и тежи — да нам буде још горе.

— Миелите да је Месијин циљ — пропаст човечанства?

— Месијин циљ је лична власт над светом, а пропаст човечанства је Месијин задатак. А ко мујетај задатак наложио, то вам нећурећи. Ја сам стар, болестан, преостало ми је неколико месеци, а можда и неколико дана, и хтео бих да их на миру проживим међу људима које познајем, па макар то били јадни поморници.

— Од нечета сте болесни? — упита доктор.

— Имам много обичних старачких болести, али чак и кад бих могао да се лечим, не бих трошио време на то. У мени се већ угасила воља за живот, немам никаквих жеља, изузев две. Прва од њих сасвим је неостварива: хтео бих да попијем чашицу добре вотке.

Зато друга моја жеља још и може да се оствари: хтео бих својим очима да видим чиме ће се све ово завршити. Знате, ја сам историчар. Бивши, наравно. Не одмах, никако не одмах, али схватио сам да ме је запала велика част да живим пред крај људске историје. Сада ме дешавања занимају искључиво са стручног становишта. Знатижеља је једино осећање за које сам још способан. Узгред буди речено, на вашем месту не бих се овде задржавао, слушајући нагваждање исхлупелог професора историје: ускоро ће овамо по готове производе доћи остали поморници.

— Миелите да ће бити злонамерни према нама? Поморници мрзе остале Планећане?

— Сви Планећани мрзе све Планећане, ни поморници нису изузетак. Знате ли у коју еврху наше старешине корнете последње преостале чамце? Наравно, из њих лове рибу за себе и своје најближе окружење, али када ветар дува с југа на север, они сакупе пуне вреће живих скакаваца, отплове подале и пуштају их низ ветар, Наслућујете ли зашто то чине?

— Не...

— Желе да помогну скакавцима да прелете море и нападну Скандинавију. Прича се да Скандинавци живе у благостању, да је у мору између Европе и Скандинавије поставлен специјални кордон који гладне Европљане не пропушта у сите северне области. „Код нас су скакавци све пождерали, нека онда и код Скандинаваца буде исто то!” — кажу наши људи и радују се када виде да скакавци лете на север.

Јакоб и доктор се згледнуше: добро је што нису рекли старцу одакле плови катамаран „Мерлин” — ко зна колико би успео да остане смирен, знајући да су пред њим Скандинавци.

— Па, време нам је. Хвала за причу — рече Јакоб устајући. — Значи, испада да одавде не можемо да доспемо у Хамбург?

— Не. Читавим приобаљем острва владамо Ми, поморници. У град може да се доспе једино хеликоптером, а хеликоптери сада не лете, и тешко да ће икад више иједан хеликоптер успети да узлети. Па, збогом, и срећан вам пут.

— Причекајте, професоре — рече доктор — били сте са намајако

љубазни, и не бих желео да вам останем дужан. Смак света не могу да вам покажем, али зато могу да испуним прву Вашу жељу, а то је — да вам понудим чашицу вотке. Ево вам моја чутурица, допола је пуна алкохола: разблажите водом и имаћете вотку.

Старац пажљиво прими чутурицу, одврну поклопац, помириса и врати је доктору говорећи:

— Да, чист алкохол. Али оно за вотку рекао сам као досетку.

Видим да сте уистину путници, тако да ће алкохол и вама добро доћи током пута.

— Примите, не одбијајте, јако вас молим — није одустајао доктор. — Алкохолом можете да дезинфикујете ране, он ће и код назеба помоћи, а ја на броду имам још једну чутурицу.

— У том случају примам са захвалношћу, а имам и уздарје. — Старац извуче из цепа омању црну пластичну кутију и отвори је. — Знате ли шта је ово?

— Боже мој, шаховске фигуре! — ускликну доктор.

— Умете ли да играте?

— Како да не! Моје су остале код куће, нисам могао да их понесем на наше путовање. Није ваљда да можете да се одвојите од њих?

— А-а! Овде нико не игра шах нити хоће да научи. Узмите, и нека вам шах улепша дуто путовање. Ма ко да сте и ма куда да сте кренули — нека вам Бог помогне! А сада одлазите, овамо долазе скупљачи са врећама.

Доктор и Јакоб се опростише од старца и пожурише натраг, ка старом пристану. Чим су се попели на катамаран и испричали шта су видели, Ланселот одмах нареди да се диже сидро, и ходочасници се отиснуше од тужног острва Хамбург.

ПОГЛАВЉЕ 15

Одабравши ветровит дан, Џени се крај кухиње латила прања. Конопац за рубље разапела је од јарбола до бамбусовог подупирача шатора у коме спавају браћа, и обешено разнобојно рубље придало је катамарану „Мерлин” угодан домаћи изглед. Јакоб је стајао за кормиларским тонком. Холгер је свирао на гитари за Џени — помагао јој. Пати је врло пажљиво слушао Холгерову свирку и канда сматрао да свирају искључиво њему.

Ланселот, који није био дежуран, довезе се до Џени и такође понуди да јој помогне. Она га замоли да затегне још један конопац од јарбола до другог шаторског подупирача. Ланселот још не стиже да ваљано учврсти конопац, а Џени већ обеси на њега мокру и тешку врећу за спавање. Конопац се истрже Ланселоту из руку, мокра врећа се сручи на палубу, а Џени плану.

— Ниси ти ходочасник, ти си ходоломник, сер Ланселоте Језерски — умало шатор да срушиш! — рече она и оде да везује конопац.

Отерани Ланселот, збуњено се смешкајући, довезе се до доктора који је седео у столици на расклапање и читао књигу.

— Владарева самовоља — објасни Ланселот доктору који се саосећајно смешио. — Може ли изгнаник да поседи са вама, докторе?

— Наравно, Лансе.

— Како иде читање између неба и мора?

— Више мислим него што читам. Прочитам коју страницу, па потом гледам у небо, на воду и размишљам.

— Сазерцање је друга морска болест — примети Ланселот. — Две вечне стихије, сусрећући се и сливајући, приморавају на размишљање о вечности. Да ли је наш Познати писац побудио у вама нека вечна питања?

— Замислите, јесте, побудио је. Знате, Ланселоте, јако давно сам читао ову трилогију о Малом лорду и никако нисам могао да схватим због чета заправо тај младић себе кињи, и Зашто стално помишља на самоубиство? Јесте, аутор је објаснио да јунака окружује лицемерно буржоаско друштво, док је он сам обузет сонственим егоизмом, као у

стакленом јајету са вештачким снегом унутра. Али зашто се тако Десило — то је за мене остајало тајна. Изгледа да сам сада одгонетнуо ту загонетку, и испада да је све врло просто. Узрок патњи Малог лорда лежи у томе што не верује у Бога и није крштен!

— Зар? А-а, да, нешто слично тамо је стварно било: Вилфред је расправљао са мајком треба ли да се крсти — присети се Ланселот. — Али тој сцени никада нисам придавао значај.

— Не само ви. Уверен сам да није ни аутор. А у томе је кључ за све.

— Зар је могуће, докторе, да сам аутор не примети кључни моменат сопствене књиге?

— Тајна стваралаштва. И раније сам наилазио на то у књижевности. Писац ствара своје дело по сопственом плану, каткад очито пише да би удовољио некој Тенденцији или владајућеМ правду у књижевности, али ненадано побеђује не тенденција него истина и логика живота. Магична снага стваралаштва узима га под своје, и он говори читаоцу оно што није ни мислио да каже. Исто је и са нашим Познатим писцем: потпуно сам уверен како он уопште није намеравао да пише о трагедији људске душе лишене вере.

— Није он ништа слично написао, докторе! Ако ништа друго, макар сам стваралаштво нашег корифеја добро проучио: у спомен-музеју имамо не само све његове књиге него и готово све што су о њему написали истраживачи његовог стваралаштва. Верујте, да је ико икад дотакао ту тему, не би ми промакло.

— То уопште не чуди. Атеизам није тек од јуче завладао светском књижевношћу. Више се и не сећам с каквим мислима сам читао световне књиге у оно време када сам из дна душе веровао у Бога. Најпре ће бити да их тада уопште нисам ни читао: био сам растрзан између две своје склоности и једва стизао да читам медицинске и религиозне књиге. Било би занимљиво размотрити читаву светску лепу књижевност кроз призму хришћанске вере!

— Поново себе сматрате хришћанином, докторе?

— Још од наших елсинорских бдења над Библијом много размишљам о Богу, Лансе. Изгледа да ми се моја вера враћа. У сваком случају, све што се дешава на свету и око нас сада нехотице разматрам

са верског становишта. И свет ми се указује нимало налик на оно каквим сам га видео пре нашег ходочашћа. Није чудно што и књигу о Малом лорду сада читам другим очима, другим умом, ако могу тако да се изразим.

— И шта сте то прочитали другим очима и другим умом?

— То вас заиста занима?

— Јако! Ја сам у неку руку стручњак за Познатог писца.

— Онда ћу вам пре тога прочитати неке странице. Хоћете ли даслушате?

— Наравно.

— Мајка моли Вилфреда да иде на прво причешће. Не зато што брине за његову душу већ зато што је то уобичајено. И ево какав разговор се одвија између ње и сина.

Доктор принесе књигу ближе очима и поче гласно да чита:

— Уопште не желим да те жалостим, мама, све бих дао да те не жалостим. Али, како си исправно приметила, то смо већ разматрали.

— Па зашто, дете моје, зашто нећеш?

— Ако баш неизоставно хоћеш да знаш — ја не верујем у Бога.

И против Вилфредове воље то зазвуча исувише свечано. Хтео је да поштеди њена осећања, а почео да говори као у исповедаоници. То је само доливало уља у ватру.

— Каква глупост, а ко верује?

— Не знам, немам појма, мама. Али ја не,

— Ствар уопште није у вери. Твој ујак Мартин, мој брат — мислиш да он у било шта верује?

— У курс акција, претпостављам.

Још мало је поседела, а онда немирно устала и пришла камину.

— Има још нешто. Кад већ причам, онда о евему одједном: ти ниси ни крштен.

Вилфред није могао да се уздржи од смеха. Али она се није осмехнула, и он се смејао нешто дуже него што је хтео.

— Као да је то велика несрећа.

— Наравно да је несрећа. Све збогвог оца. По неким питањима био је ужасно тврдоглав. А ја... Ја сам тако безвољна. А потом сам просто заборавила. Није ваљда да не знаш да некрштени не смеју да се кризмају?

Али сада је дошао ред на њега да плане.

— Значи, одлучили сте да ме одвезете у колицима у цркву и турите у крстионицу?”

Вилфред неће да се крсти и за узврат обећава мајци да ће „бити у свему и свугде први — у школи инаконзерваторијуму” Он покушава да изврда крштење, али породица инсистира — из чисто практичних разлога. Бирају одговарајућег свештеника. „Изванредан пастор, тако благ, не личи на свештеника. А то је за свештеника највећа похвала”. Сећате ли се шта је било даље?

— На породичном савету Вилфред пристаје да се крсти. Али управо ту почиње кошмар: он се опија за породичним столом, потом заређа по бирцузима да теревенчи и, на крају крајева, претучен и опљачкан, покушава да изврши самоубиство. И како ви сада то објашњавате, докторе?

— Ако то повежем са његовим пристанком да се крсти, онда могу да извучем само један закључак: извесне силе окомиле су се на то решење. Одлучиле су да упропасте јунака, само да не допусте његово крштење. И крштења није ни било, и само питање крштења потонуло је негде међу редовима романа, све се усредсредило на мучне јунакове рефлексије.

— Јесте ли сигурни, докторе, да управо питање крштења ту игра тако велику улогу?

— Јесам. Али аутор, као ни ви, Лансе, то није приметио.

— Па докторе, баш сте ме изненадили! Сада ми је жао што нисмо „Мерлина” накрцали књигама. Колико бисте само у њима открили новог за себе и за мене!

— А ја сам захвалан Богу већ и за то што сада имам времена да просто мислим, размишљајам. Пошто се већ приближавам узрасту када човек или постаје мудар или исхлапео. И знате, Лансе, отворено ћу вам рећи, премда сам старац, нема у мени оне целовите мудрости некада

својствене старцима, макар код нас у Норвешкој. Не могу да вам објасним шта се то збива у нашем свету, шта то подстиче људске поступке, куда то иде човечанство. А некада су и најобичнији наши старци такве ствари знали и објашњавали их младима.

— Ви сте ми се од самог почетка нашег познанства чинили човеком јасног светоназора и чврстих уверења, докторе.

— У души сам се јако променио, Лансе. После свега што смо видели на нашем ходочашћу, већ сумњам у праведност постојећег устројства света и могу да вам сасвим отворено кажем како у Месију као у бога више не верујем. Да, Месија је велик и поседује огромну власт, способан је да исцељује људе, али није бог. Ако хоћете, чак није ни свемогући и свељубећи властодржац већ просто још један ауторитаран владар у обесхрабрујуће дуготом низу осталих властодржаца и тирана.

— А верујете ли у Господа Исуса Христа, докторе?

— А у Господа Исуса Христа као у Бога поново верујем. Без вере у Њега и Његову жртву за нас, све људске патње које сада видимо на земљи учиниле би ми се чудовишно бесмисленим. Вратио сам се тој вери као што се ретки срећници у старости враћају својој првој љубави.

— Како то?

— Враћају се давно напуштеној жени да јој кажу како је то била грешка, издајство, и како сада схватају да није требало да изневере своју прву љубав. И моле је за опроштај.

— Какво чудно поређење, докторе — Христос и прва љубав!

— Али ја знам о чему говорим, пошто се сећам како сам био срећан и спокојан као хришћанин! Тада је за мене молити се било исто што и дисати. А сада сваки покајнички уздах, сваку молитву постижем с болом и скрушеношћу. Али, кад се осврнем, видим иза себе празну хладну мочвару.

— Није ваљда да вам ваш ранији живот изгледа тако ужасно, докторе?

— Тудио сам се да живим како ми савест налаже и будем на корист људима, али мој живот без вере био је хладан и пуст, и добра дела нису га испуњавала смислом. Али, изгледа да сам ту мочвару већ превалио и докопао се обећане обале.

— Драго ми је због вас. А уопште, волите ли живот, докторе?

— Одувек сам волео и ценио живот. И жене сам порађао, још док су жене рађале. Колики је то подвиг — порођај! Почео сам да уистину поштујем жене тек када сам сазнао да се нови живот плаћа њиховим добровољним мучеништвом. Зато сам одувек био против еутаназије, поготово принудне. Нисте никада размишљали о том изразу — „принудна еутаназија“?

— Не. А шта је у њему посебно?

— То је оксиморон, Лансе. Размислите сами: принудно доброволен одлазак из живота! И много је таквих лицемерних појмова настало током последњих десетлећа. Сећате ли се како су светски моћници земљу за земљом бомбардовали, називајући то борбом против тероризма? А еколози који прогањају људе? Могао би да се направи речник таквих термина.

— Орвелов новогovor?

— Управо то. Господе, како прија разговор са човеком који чита књиге!

— Узајамно, докторе, узајамно! Нажалост, сада је време да заменим Јакоба на кормилу, али обавезно ћемо наш разговор наставити, важи? — и Ланселот се упути у кормиларску кабину да преузме дежурство.

Међутим, разговор о Богу на катамарану „Мерлин“ није се на томе завршио. Предавши дежурство, Јакоб приђе доктору и понуди да играју шах.

— Али, изгледа да сада није погодан тренутак? Видим да размишљате о нечем врло озбиљном. Јесам ли погодио?

— Погодили сте, Јакобе. Управо сам са нашим Ланселотом разговарао о хришћанству и о нашем свету. Упитао ме је да ли верујем у Исуса Христа,

— И шта сте му одговорили?

— Одговорио сам да верујем.

Јакоб седе на ограду поред доктора.

— Знате, докторе, ја сам почео да озбиљно размишљам о Богу

после атомског удара Руса, када је живот изненада почео тако нагло да се руши. Почело је да ми се чини како све то није тек онако, како смо ми, људи, у неку руку то заслужили, Знате ли, докторе, о чему маштам?

— О чему, мој млади пријатељу?

— Да неком приликом пронађем једну старинску књигу у којој ћу можда пронаћи одговоре на питања која ме муче. Та књига зове се Библија. У њој се прича о томе да је човечанство већ једном доживљавало време слично нашем.

— Јакобе! Када Ланселот преда дежурство, приђите му и замолите од њега Библију.

— Шта? На нашем броду постоји Библија!

— Да, доле је, у кабини, у Лансовој шкрињи.

— Ах, докторе! Па... Па просто не знам шта да кажем!

— Потом ћете рећи, кад Библију докраја прочитате.

Касније је Јакоб добио од Ланселота Библију, замотао је у чисту кухињску крпу измољену од Џени, и од тог дана није се од ње одвајао,

ПОГЛАВЉЕ 16

Пловили су изнад потопљене Холандије. Од Холандије која се вечито борила са морем више ништа није преостало, и нико од Планећана није се ње ни сећао, изузев преживелих Холанђана.

Када је дошло време да попуне залихе воде, заокренуше на југ, ка последњим немачким острвима. Тражећи место за пристајање, видеће зелени ртић обрастао дрвећем и жбуњем, а иза њега малу увалицу. Већ је била осека, тако да су, без бојазни да ће се насукати, упловили у наизглед погодну увалицу и усидрили се. Слазивши на обали зелено жбуње, Пати, не чекајући да спусте мосницу, право са крме скочи на обалу, намочивши само задње ноге.

— Није магарац већ козорог — одобравајуће рече доктор.

— Пре је морски магарац — још једна подврста мутаната — насмеја се Јакоб.

— Не дам да мог Патија називате мутантом — побуни се Цени — он је само магаре које поседује мноштво разноврсних талената. Је ли тако, Пати?

— Ја-а! Ја-а! — окренувши се у трку према њој, кратко добаци магаре и устреми се према укусном зеленом честару.

— Ето видите, још је и полиглот; на немачкој земљи одговара на немачком — „Ја, Ја!“.

Под дрвећем, како су и претпостављали, наиђоше на поточић који се улива у увалицу. Вода у њему била је слатка и чиста. Јакоб и доктор напунише свежеом водом све пластичне канистере и однесоше их на катамаран. Потом запалише ватру, и Цени припреми доручак и чај. Спустите на обалу Ланселота, и пре доручка сви мушкарци одоше на поток да се оперу слатком водом и сперу морску со и зној.

Пати је штрпкао сочно зеленило дуж обала потока. Јакоб је већ стигао да за њега наломи ракиновог грања за залиху.

Када седоше да доручкују, иза најближих дина појавише се десетине поморника у дроњама. Зауставише се подаље и неки поседаше на земљу. Нису се приближав али, ништа нису молили нити су претили.

— Еј! Ко сте и шта вам треба? — викну Ланселот. — Шта хоћете од нас? Нека неко од вас дође овамо и каже у чему је ствар?

После његовог повика неки поморници се повукоше иза дина и нестадоше из вида, а други остадоше. И опет се ништа није дешавало, поморници су просто седели на песку и чекали. Није било јасно шта то чекају.

Ходочасници одлучише да се што пре покупе одатле на брод и тамо заврше доручак; понашање поморника учини им се исувише сумњивим и неугодним. Када покупише своје ствари, угасише и утапкаше ватру и упутише се према „Мерлину”, за њима појури жена, наизглед старица, али са младалачким гласом. Она повика:

— Станите! Куд ћете? Ништа нам нисте оставили! А договор?

За њом се огласише и други поморници. Били су незадовољни понашањем ходочасника, али уопште није било јасно шта им то пребацују.

— Одох ја до њих да разјасним шта смо им то ускратили — рече Јакоб. — Очито нису опасни. А ви се дотле враћајте на брод, стићи ћу вас.

Када се вратио и придружио ходочасницима на катамарану, био је сав изобличен.

— Па у чему је тамо ствар, Јакобе?

— На овом рту кријумчарима је место за претовар. Они стижу однекуд са југа и довозе свој товар. Ноћу овамо долазе њихове колеге са севера са својим товаром. Овде размењују кријумчарену робу и пред зору се разилазе, остављајући на обали трагове свог боравка — остатке јела и измет. То је њихов данак поморницима за то да они ћуте о њима, када залив посете еколози — такав је договор између њих и поморника. Ето шта су ти јадници ишчекивали.

— Боже мој, како то да још нису сви до једног помрли!

— Биће да ни мртве не сахрањују...

— Што пре одавде! — нареди Ланселот. — Не можемо да им помогнемо, значи да треба да одемо и привремено заборавимо на њих. Потом ћемо о свему извести Меса и његове чиновнике, а они ће предузети мере и помоћи тим несрећницима. А сада идемо што пре

одавде! — и он потера колица према кормиларској кабини.

— Чекај, Ланселоте! — викну Цени. — Не можемо тек тако да их оставимо! Хајде да им дамо макар нешто рибе.

— Цени! — строго рече Ланселот. — Овде је њих четрдесетак. Нама је преостало отприлике исто толико лосога. Колико намераваш да им оставит? Половину? Четвртину? Десетину?

Цени се смете и окрете главу.

— Одговори ми, Цени. Са колико риба намераваш да нахраниш ту гомилу гладких? Са пет — као у Библији? И хоће ли дуто бити сити од твоје милостиње?

Цени заплака. Ланселот ћутке погледа испрва на њу, потом на поморнике, потом се окрете и поче да гледа на море.

— Докторе и ви, Јакобе, молим вас, помозите ми — изусти он најзад. — Извадите из потпалубља једну од наших мрежа и једну... не, две замке за шкампе и помозите ми да се извезем на обалу.

Када се Ланселот спустио на обалу у пратњи доктора и Јакоба, натоварених мрежом и замкама, његова колица окружите поморници.

— Ко је међу вама раније ловио рибу и шкампе? — одмах пређе на ствар Ланселот. — Ко зна какав то прибор држим у рукама?

Поморници су дуто мозгали шта он то од њих хоће, а потом неколицина њих изађоше испред.

— Ја... Ми смо ловили рибу...

— Ја знам шта је то... то је мрежа.

— Замка за шкампе... — мрмљали су, тискајући се, онако згомилани око Ланселота. Њихов сталном потхрањеношћу ослабљен мозак тешко је радио, говорили су неразумљиво и испрекидано. Али, Ланселот је био задовољан.

— Одлично — рече он, потапшавши по руци најближег поморника. Овај се искесери безубим устима. Потом се Ланселот окрете према Јакобу: — Мораћеш да узмеш мрежу и прођеш са њима по плићак. Ја ћу на колицима кренути обалом и потражити место где замке могу да се са саме обале убаце, пошто се привезу за дрвеће. А ти, Цени-хранитељко-свих-гладних, узми мало рибе — пет комада, али оне

ситније и нипошто не димљене, узми из јучерашњег улова! — и скувај што ређу рибљу чорбу. Нека се риба добро раскува, повади из ње све кости, а онда нахрани оне који остану са вама на обали. Само им помало давај, иначе ћеш читаву обалу прекрити лешевима! Докторе, припазите на њу да не би из душевне штедрости потровала те несрећнике.

— А можемо ли да им прво смућкамо редак напој од брашна, Лансе? — улита доктор.

— Ви мене питате? Јесам ли ја наш доктор?

— Да, али залихе намирница...

— Цени зна где је брашно. Доста, пријатељи! Ми одосмо у лов, јер ће ускоро већ бити врућина и риба ће отићи у дубину.

Они одоше у рибарење са скупином поморника, а Цени поче да кува мућку и рибљу чорбу. Преостали поморници окружите њу и ватру ћутљивим прстеном. Било јој је страшњикаво и трудила се да не гледа гладне људе док им припрема храну. Потом је заједно са доктором покупила све посуђе са катамарана, и почеше да хране поморнике мућком од брашна. Појевши по заимач топлог и благо заслађеног напоја, поморници оживеше и чак почеше да тихо међусобно разговарају, снебивљиво се смешећи и гладећи трбухе. Нико ме се није слошило од напоја, премда су се многи пола сата касније удаљили неколико метара од ватре и почели да врше велику нужду свима наочиглед. Потом су се враћали ватри и седали, нетремице гледајући доктора и Цени — чекали су када ће опет да их хране.

— Не могу да гледам њихове очи — рече доктор. — Страшно је када у човеку не преостану никаква друга осећања изузев осећања глади. Али не смемо их непрестано хранити. Чиме да их заокупимо?

— Хоћете ли да донесем Библију? Наизменце ћемо им наглас читати.

— Тешко да ће у таквом стању ишта схватити.

— Нека не схвате, али макар ће слушати и мало скренути мисли са хране; просто ме хвата страх да им окренем леђа кад у рукама имам јело.

— Добро, хајде да покушамо. Донесите Библију, а ја ћу дотле да

припазим на вашу кухињу.

Цени донесе Библију, и доктор поче наглас да чита. У почетку га нико од поморника није слушао. Потом докторов смирен глас и одмерено читање почеше да делују на њих: продоран гладан блесак у очима згасну, напетост им напусти лица; поморници један по један легаше на песак и утонуше у сан. Најзад сви позаспаше. Доктор Вергелан спусти књигу — сада су Цени и он могли да предахну.

Око поднева вратише се из рибарења Ланселот и његова дружина, па и њих нахранише рибљом чорбом. Пошто су јели и одморили се, они поново одоше у набавку: са друге стране рта Јакоб је открио густиш морског купуса. А онима који су остали код ватре сада узе да чита Цени.

У смирај дана поморници-набављачи спадоше с ногу од умора, а њихове жене већ су на ватри припремале вариво од уловљене рибеиалги.

Ходочасници преноћише на катамарану, поставивши за сваки случај стражаре. Смешивали су се доктор и Холгер са његовим изоштреним слухом, али све до самог јутра владао је мир.

Ујутру се опростите од поморника. Један од свеже обучених рибара приђе Ланселоту и упита:

— Коме да се захвалимо, пријатељу? Реци своје име.

— Захвали Исусу Христу — нашали се Ланселот.

Пред одлазак ходочасници оставите поморницима, осим мреже и замки, један катао, неколико здела, со и кутију шибица, наложивши им да чувају ватру. А још им рекоше да добро сакрију поклоне и ни у ком случају не говоре о њима кријумчарима и уопште туђинцима. Потом се отиснуше, а поморници су још дуто стајали на обали и махали им.

— Ето, Цени, нахранила си гладне са пет риба — рече Ланселот.

— Не, то чудо извео си ти, мој Ланселоте — одговори она, гледајући га блиставим очима.

Ходочасници зађоше у воде бившег Ла Манша. Пиркао је ветрић, те су једрили. Холгер је, као и обично, пребирао по жицама гитаре, Цени је слушала Холгера и надзирала кување ручка. Доктор Вергелан седео је са Јакобом за столом, и доктор је учио Јакоба првим премудростима шаховске игре. Истовремено су разговарали.

— Необично се одвија наше ходочашће, зар не, Јакобе? Унаоколо невоља и расуло, а ми као да смо на маленом острвцу некаквог заборављеног препотопског живота. Нема никаквих персонаца, а уместо тога — живо општење са пријатним људима. Читамо Библију и слободно међусобно разговарамо на било коју тему, удишемо свеж морски ваздух и једемо храну припремљену брижним женским рукама од природних намирница.

— Намирница би могло и више да буде — примети Јакоб. — И имали бисте их више кад не бисте примали путнике на катамаран и кад не бисте хранили гладне. Милосрђе је таква раскош у наше време!

— Не знам како је код вас у Данској, али код нас у Скандинавији ако неко покуша да помогне ближњем, гледају га сумњичаво.

— Исто је и код нас. А сада је, после напада Руса, постало још горе. Људи су поживинчили.

— Човек је човеку вук.

— Ма хајте, молим вас — вук! Где сте то видели такве вукове? У нашем граду још је остао градоначелник. Сви властодршци већ су збрисали код Меса у Јерусалим, а он је остао и помаже грађанима како зна и уме. И он каже да је за раније међуљудске односе важила узречица „Човек је човеку брвно“, а за садашње — „Човек је човеку мутант“.

— Среди смо вашег градоначелника, чак и разговарали са њим. Мислим да ваш градоначелник не верује у Меса него у Христа.

— У сваком случају, веровао је у Њега раније. Одлазио сам као дечак у цркву на богослужења и добро се сећам да је наш будући градоначелник, тада још сасвим млад, свирао на оргуљама у нашој цркви. Потом је, као и сви, примио Месијин жиг, а цркву су наши еколози дигли у ваздух.

— Мислим да се ваш градоначелник сада вратио вери.

— Зашто тако миелите?

— А где би још добар човек црпео снагу ако не у молитви?

— Само, бојим се да том добром човеку није преостало много живота.

— Болује од нечега?

— Срце. А још га вама познати Зрикави Мартин љуто мрзи зато што градоначелник не признаје његову власт над градом. Неко први неће издржати — градоначелничково срце или Мартин.

— Како је то тужно!

— Како и не би. На свету је све мање и мање добрих људи. Узгред, о добрим људима: време ми је да заменим нашег Ланселота на кормилу.

Прођоше Доверски мореуз и избише у море Ла Манш.

— Због чега тугује мој краљ? — улита Ланселот, пришавши Цени која је усамљено седела крај кабине на крми.

— Негде тамо на северу је моја Шкотска.

— Недостаје ти?

— Не, али бринем због оца и браће, и жао ми је моје мајке. Наравно, она се одувек понашала као да је сасвим равнодушна према нама. Чини ми се да ме читавог живота ниједном није пољубила. Али, ако су браћа и отац погинули, истовремено је изгубила читаву своју породицу.

— Када будем имао шкуну, отпловићемо до острва Јоне да посетимо твоју мајку. А ако пристане, повешћемо је да живи са нама.

— Ах, мој сер Ланселоте, где ли само увек пронађеш праве речи да ме утешиш?

— Домишљам се, Цени, у свему сам ти ја домишљат.

— Знаш, Лансе, биће да сам ипак сентиментална: ево ми навреше сузе на очи па ми се кроз њих привиђа велики цвет стричка — тамо, код обзорја.

— А тамо збиља плови нешто ружичасто. Највероватније је струја донела неко смеће са потонулих „Титаника”.

Пати је стајао крај кухиње и снуждено жвакао метлицу од ракиновог грања обешену о јарбол. Изненада наћули уши, подиже главу, погледа на север и продорно зањака.

— И сивом пријатељу привиђа се стричак! — зачуди се Ланселот.

— Види, Лансе! Цвет се уздигао над водом и љуља се! Сада више личи на ружичасти лотос него на стричак. Шта ли то може да буде?

— Јакобе, узми двоглед и види шта је оно тамо на северу? — викну Ланселот.

— То је бели чамац, а у њему — то је немогуће, али ја то видим! — гиздава девојка у светлоплавој хаљини под ружичастим кишобраном. Идемо тамо?

— Наравно!

Јакоб искрми на север. Ускоро се „Мерлин” приближи чамцу. Издалека онолико љупка слика изблиза се претвори у прилично жалостан приказ: у белом чамцу без весала биле су девојчица са кишобраном и жена. Жена је лежала на дну, покривена нечим белим. Девојчица је строго усправно седела на клупи и држала у левој руци ружичасти кишобран, трудећи се да сенка од њега пада на женину главу. Била је одевена у светлоплаву свилену хаљину, прилично изгужвану, поцепану на десном рамену и умазану нечим тамним, можда крвљу.

— Како сте, господо? — учтиво се обрати девојчица ходочасницима, склонивши кишобран да их боље види.

— Шта је, претрпеле сте бродолом?

— Јесмо. Наш „Титаник” је потонуо, а мама и ја спасле смо се у чамцу. Моја мама је леди Патриција Менсфилд, жена адмирала британске флоте, а ја сам Ејлин Менсфилд.

— Пењи се што пре овамо, Ејлин — рече Јакоб, ухвативши бок чамца и привукавши га уз катамаран. — Дај руку!

— О, не, хајде да прво подигнемо на палубу моју маму. Не осећа се баш најбоље.

— Да ли је уопште жива? — Цени дошапну Ланселоту.

Доктор се уз Јакобову помоћ спусти у чамац и свуче са жениног лица бели мантил којим је била покривена.

— Жена је онесвешћена — рече он. — Али засад не видим никакву рану.

— Мама није рањена, просто је изгубила много снаге — потврди девојчица.

— Јакобе, помозите ми да жену пребацимо на катамаран — замоли

доктор.

Он опрезно подиже леди Патрицију, а Јакоб је прихвати и спусти на палубу катамарана. Тек онда и Ејлин, уредно склопивши свој кишобран, поче да се пење, и тада доктор и сви остали видеше да јој је десна рука готово одузета.

— Дедер, млада леди, покажите ми вашу руку! — затражи доктор.

Ејлин послушно свуче поцепани рукав са рамена: читана њена надлактица била је претворена у једну велику масницу.

— Шта вам се десило са руком? — упита доктор, опрезно опипавајући девојчино раме.

— Ударила сам се о бок чамца када смо се мама и ја пењале у њега.

— Значи, нису вас у чамцу спуштали са „Титаника“?

— Не. Чамац смо пронашле већ далеко од „Титаника“

— Рука није сломљена, ал и није искључено да је кост напрела — ударац је био врло јак. Колика масница! Хајдемо у кабину, Ејлин, да вам превијем руку.

— Докторе, могу ја још да трпим, помозите прво мојој мами.

Леди Патриција, која је лежала на палуби под Џенином заштитом, одједном отвори очи и полако изусти:

— Ејлин, чујем гласове, или ми се то чини?

— Не, мамице, не чини ти се — Ејлин седе на палубу поред мајке и нежно је помилова по образу — купили су нас неки добри људи и сада смо на њиховом броду.

— Јесу ли ти људи центлмени?

— О, да, мамице, то су врло пријатни људи. Са њима су доктор и млада леди.

— Тако ми је драго. Захвали им и извини се у моје име: хоћу да још мало одспавам — и леди Патриција се поново онесвести.

— Стално она тако: каже коју реч па опет изгуби свест. Можемо ли да је пренесемо негде у сенку? — улила Ејлин.

— Наравно — климну главом Ланселот. — Јакобе, однесите жену у кабину. Не брините, ја ћу опет преузети кормиларски точак. Ејлин, и ти сиђи тамо са доктором.,

— Чиме ја могу да помогнем, докторе? — улита Цени.

— Припремите блажи елани раствор; бојим се да обе пацијенткиње пате од дехидрације организма.

— О, не, не брините! Само прва два дана нисмо имале воде, докторе — рече девојчица. — Потом је почела да пада киша, па сам скупљала воду у преврнути кишобран и преливала у ведрицу коју сам нашла у чамцу. Вода је била бљутава, али имале смо довољно за пиће, чак нам је нешто и остало. Ведрица је тамо, испод веслачке клупе.

Сви нехотице погледаше на бели чамац крји се љуљушкао уз „Мерлина“, и приметите да је девојчица попут правог поморца клупу назвала веслачком.

— А где су вам весла? — улита Јакоб.

— Није их ни било у чамцу, тако да нас је просто носила струја.

— И колико је ваша пловидба трајала? — упита Цени.

— То не могу тачно да вам кажем. Све се одиграло ноћу, када смо већ легле да спавамо. На палуби су се изненада устрчали, загаламили, неко је викнуо како је почео рат са Русима. Потом се на нашем „Титанику“ угасило светло и настала је паника. Мама и ја нисмо излазиле из нашег стана све док нисмо осетине мирис гаражи. Мама ми је наредила да обучем мантил и понесем кишобран. Истрчале смо на палубу. Све око нас је горело, и наш „Титаник“ и друти уз њега са нашег дока. Онда су кренуле експлозије на „Титаницима“ и почели су заредом да тону. Моја мама је одлучна и смела, то она сада није при себи — због бродолома и због тате. Те ноћи није чекала да потонемо заједно са „Титаником“ већ ме је одвукла на крму и наредила ми да скочим. Ухватиле смо се за руке и скочиле, и одмах почеле да пливамо на отворено море. Знате, кишобран нам је помогло да се одржавамо на води: отворила сам га, окренула дршком нагоре, и мама и ја смо се за њега са двеју страна држале. Потом нам се посрећило — спазиле смо празан чамац и успеле да се успентрамо у њега. Не знам колико дана смо провеле на пучини зато што је после неколико дана све почело да ми се брка у глави. Ноћу сам спавала на дну чамца поред маме, како би нам било топлије, а дању седела и држала кишобран над мамом.

— И све то време обе нисте ништа јеле?

— Нисмо имале никакву храну.

— Напој од брашна, докторе? — упита Цени.

— Да, Цени. Оне су гладовале највише две недеље, ако рачунамо од времена космичког сукоба. Али пошто су врло мало пиле, из тог гладовања треба опрезно излазити. Смућкајте им за почетак врло редак напој од брашна, нешто касније им дајте јак чај са шећером, а увече — мало буљона из коцке, само нека буде врло слаб. А сутра може да им се да буљон са двопеком.

Ејлин се до вечери сасвим опоравила. Опрала се у кухињи, скинула своју светлоплаву хаљину и обукла Ценине панталоне и блузу: били су јој велики, али зато широки рукави блузе нису озлеђивали превијену руку, и девојчица је могла да негује мајку. За вечеру је Ејлин заједно са свима села за сто. Полагано и углађено пила је свој буљон из лончета. Цени запази како девојчица леђа држи сасвим право, на питања одраслих одговара учтиво, али сама ни са ким не почиње разговор — речју, понаша се као истинска мала леди у готово непознатом друштву.

После вечере Ланселот објави како ће се сада доктор и он такође пребацити на палубу, а бродску кабину сасвим уступити женама. Патијеву кабину растурише и претворите у велику тенду, под којом послегаше струњаче од врећа са сеном и направите Ланселоту лежај од лразних гајби; доктор је могао да спава на врећама поред браће, а Ланселоту је требао виши лежај како би у сваком тренутку могао самостално и брзо да се пребаци са њега у колица.

ПОГЛАВЉЕ 17

Крај северних обала бивше Француске ходочаснике, којих је сада било седморо, нападоше гусари. Море је тог дана као за инат било мирно и „Мерлин” је пловио на мотор, а испоставило се да прогониоци на препотопском војном чамцу имају кудикамо моћнији мотор. Испрва су гусари просто викнули у мегафон захтев да се зауставе, а када „Мерлин” покуша да им умакне, брзо га сустигоше и наредише да баци сидро, претеће размахујући војничким пушкама. Ланселот хтеде да извади из кабине своју пушку, али га доктор замоли да докле год је могуће не примењује оружје.

— Не треба ми да започињемо, кад већ они нису припуцали — рече он. — Пуцњава би се неминовно претворила у крвопролиће, и онда нам нема спаса. А понајмање бих хтео да плашим леди Патрицију и јадну девојчицу, само што су почеле да долазе себи.

— Истина, Ланселоте, можда се све још и добро сврши — подржа Цени доктора. Али ипак извади из скривнице појас са револвером и сакри га под ролку. Ланселот то виде и незадовољно се намршти.

— Боље би ти било да седиш у кабини, Цени, и пазиш на жене, а ми ћемо видети шта ови људи хоће.

Људи су хтели храну. Нису обратили пажњу на жене, збијене у углу кабине, али однели су све животне намирнице које су пронашли у потпалубљу. Њиховој пажњи није измакла ни Џенина сићушна кухињица: неки промућуран гусар двома кухињским крпама дограби лонац са недокуваном рибљом чорбом и, одвраћајући лице од паре, отрча са њим на свој чамац. Гусари не дирнуше одећу, не упиташе за оружје, не покупише Ланселоту ни пецаљке, ни мреже — занимала их је само храна. Холгер, који је седео под тендом на крми, обухвати рукама своју гитару и припреми се да је брани, али гусари га чак и не погледаше. Зато Пати привуче њихову пажњу.

— Живинче купимо? — упита један гусар.

— Наравно, то је месо! Закољи га, Жероме, а после ћемо га истранжирати.

Бандит извуче нож и упути се према Патију. Уто Цени, која је одоздо

посматрала шта се збива, у скоку излете на палубу, истовремено вадећи револвер из футроле. Чврсто га стеже обема рукама и упери у Жерома.

— Еј, ти тамо, како оно беше? Жером? И сам си живинче, и има да те устрелим ако само крочиш према мом магарету!

Доктор Вергелан ахну, а Ланселот нагло потера колица и собом заклони Цени: обојица су очекивала да се сваког часа запуца. Али, зачудо, главешина само довикну Цени:

— Немој ни случајно да опалиш, психопаткињо! На пуцањ ће овамо доћи други, и награбусићемо и мииви! Ма нека гађаво носи, магарца! Купимо се!

И гусари за трен ока напустите палубу „Мерлина”, заокренуше свој чамац и отперјаше.

А Цени је ридала, обгрливши Патија око врата. Дотле је Пати, мртав хладан, сетно жвакољио риђи прамен њене рашчупане косе.

— Де, не плачи, Цени-краљићу, све је већ иза нас — рече Ланселот, довезавши се до ње са друге стране и такође је милујући по риђим коврџама — отерала си гусаре. Али, реци ми да ли би стварно опалила у тог ниткова?

— Не знам — рече девојка — али да је насрнуо на Патија, бојим се да бих окинула. А сад ме је спопао страх!

— А да можда револвер дате мени, Цени? — упита Јакоб. — Никог ја нећу да убијам, а да утерам страх могу ништа лошије од вас.

— Наравно. Узмите ту гадост. До данас сам пуцала само на стрелишту у мете и у празне конзерве од енергена.

— Ни сада нисте пуцали у човека, Цени, смирите се. Просто сте му припретили.

— Миелите да не бих пуцала у њега?

— Уверен сам у то — рече Јакоб.

Цени обриса сузе и даде му револвер заједно са мецима. Затим оде у кухињу, и одатле се зачу њена озлојеђена вика:

— А где ми је рибља чорба? Где ми је омиљени лонац? Лопурде несрећне! Где ми је револвер?

— Наравно да су то несрећне лопурде, Цени је у праву — рече

доктор Јакобу. — Видесте ли им лица? Ти људи већ одавно гладују. Да нас нису на препад заскочили, и сами бисмо са њима поделили храну.

— Наравно, поделили бисмо — климну главом Јакоб — али не до те мере!

— У сваком случају, нећемо их гањати, јер би иначе Цени због свог лонца приредила Трафалгарску битку — рече Ланселот.

Надузивши се, Цени оде у кухињу, и ускоро се одатле зачу њен победнички усклик:

— Нису приметили мој двопек! Остао нам је двопек који сам у врећи окачила да се мало просуши! И сви зачини, и чај, а што је најважније — со, нису дирнули нашу со! Лансе, ако бациш мрежу и уловиш нешто рибе, поново ћу вам скувати чорбу! И онда, да пристављам воду?

Са гусарима су ходочасници, може се рећи, добро прошли.

— Занимљиво, није ваљда да у овдашњим водама нема ни еколога, ни полицијских патрола — све сами гусари? — улила доктор.

— Мислим да је управо тако — рече Ланселот, припремајући мрежу за спуштање — властима сада лоше стоје ствари са техником. Сва војна и полицијска техника била је крцата електроником, а то значи да је сва избачена из строја. Док се еколози и полицајци досете да оспособе за рад обичне рибарске бродове, гусари ће стићи да опљачкају све приобалне воде.

На прву еколошку патролу наишли су недалеко од бивше Француске, и ходочасници се уверите у Ланселотову проицљивост: патроли је за превоз служила обична рибарска баркаса, само обојена у црвену боју еколошке службе. Кроз мегафон зачуше наредбу да се зауставе, и Јакоб, који је био за кормилом, угаси мотор.

— Најзад да наиђемо на неку закониту власт — рече доктор.

— Шта ли ће нам приредити ти представници званичне власти — мрачно рече Јакоб, гледајући како им се приближава баркаса са екологима. — Бојим се да нам не одузму и оно последње

Еколози и клонови испунише палубу катамарана. Старешина еколога, онизак и здепаст официр, нареди читавој посади катамарана да се построји и дигне руке увис.

— Дозволите — побуни се доктор. — Ми смо мирни путници, никог нисмо опљачкали нити му нажао учинили. Зашто тако поступате према нама?

— Сад ћемо то разјаснити — одговори официр. — Претрешћемо, испитаћемо — и разјаснићемо у чему сте се отрешили о закон, и који тачно закон. Али унапред могу да кажем како ваш бродич конфискујемо — отличан је то катамаранчић! Иде на батерије?

— На батерије — мрачно одговори Ланселот.

— И никакве електронике! — обрадовано узвикну официр, осмотривши кормиларску кабину. — Чудесно! На таквом катамарану може да се превози велики одред.

Ланселот поче полако да узмиче према потналубљу, где му је у шкрињи лежала пушка, чврсто одлучивши да катамаран без борбе не да. Неизвесно је чиме би се тај сусрет завршио да не беше Ејлин Менсфилд. Она изађе из кабине и смело се упути према официру. Девојчица му приђе и стаде пред њим, упревши поглед у зачуђеног ниског здепавца — испаде да су исте висине.

— Како сте, капетане? Нисам погрешила, ви сте капетан?

— Па, рецимо да сам капетан — рече овај, подругљиво посматрајући самоуверену девојчицу у спортским панталонама подвртнутих ногавица и преширокој блузи.

— Тренутно сам са мојом мајком, леди Патрицијом Менсфилд, женом адмирала британске флоте, у рекреативној шетњи морем. Имате ли неко питање за нас и нашу посаду?

— Леди Патриција? Супруга адмирала Џералда Менсфилда? А шта је приморало леди Патрицију да крене у пловидбу на тако неутледном броду и то још са посадом која личи на банду асова? — зачуди се капетан.

— Каприц — кратко одговори Ејлин. — Леди Патриција руководи се у својим поступцима искључиво сопственим каприцима. Имате ли нешто против, капетане?

На капетановом лицу појави се сумња.

— Кагда хоћете да испитате моју мајку? — Ејлин диже своје танке обрве. — Управо се одмара у својој кабини. Наравно, могу да је

пробудим и замолим да се попење овамо, капетане. Нисам сигурна да ће јој се то допасти, али ако инсистирате...

Сви су били уверени да ће еколог одустати, али формалиста у њему надјача каријеристу.

— Да, молим вас, ако вам није тешко, млада леди — реле он. — А потом ћу замолити леди Менсфилд за извињење.

Не рекавши више ни речи, Ејлин сиђе у кабину и неколико минута касније леди Патриција се попе на палубу. Капетан смеета похита ка њој, а на лицу му се одражавало усхићено поштовање. Изгледа да је еколог не једном видео утледну даму на екранима персонаца.

— Драго ми је да се упознам са вама, леди Патриција! — ускликну он, салутирајући.

— Извините, али ја се никада не упознајем са екологима — расејано узврати леди Патриција. — Ејлин, рекла си како хоће да ме види официр. Сматрала сам да је реч о официру армије или морнарице. Буди љубазна, отпрати ме натраг у кабину; знаш већ да не болим екологе — и леди Патриција величанствено окрете леђа забезекнутом капетану и, не гледајући, пружи руку кћери.

Ејлин мало рашири руке, показујући капетану да она нема везе с тим, узне мајку под руку и упути се са њом натраг у кабину.

Да ли се капетан увредио или не — остаде непознато, али он ником више ни реч не рече и брзо се изгуби са палубе скупа са својим људима.

— Ејлин, ти си просто чудо! — ускликну Цени, завиливши у кабину. — Удвоје са мамом разјурите читав одред еколога!

Ејлин зачуђено диже обрве.

— Али мама заиста не воли екологе!

И тако ходочасници опрезно наставише пут кроз те прометне и опасне воде. Успут су наилазили на острва која су се шаренила шаторима као цигански табори, и острва која су изгледала ненасељено. Сада су сматрали даје боље ноћити на броду како би избегли непотребне сусрете, хранили се двопеком и уловљеном рибом, не усуђујући се да траже намирнице на насељеним острвима.

Приближише се северозападним обалама Француске.

— Право пред нама је малено острвце — изненада саопшти Јакоб који је дежурао са двогледом. — Голо острво, а на њему замак или тврђава, а можда просто добро очуване рушевине.

— То је острво Жизор — објави доктор, пришивши карти која је висила на зиду — већ смо у бившој Нормандији. Известићу Ланса.

— Пристаћемо уз то острво — одлучи Ланселот — можда на њему има извор слатке воде: већ одавно треба да освежимо наше залихе.

Доктор изађе на палубу да боље осмотри острво Жизор. Цени му приђе.

— Тврђава Жизор коју су некада давно саградили темплари — рече доктор, гледајући на острво.

— Лоше познајем француску историју — уздахну Цени. — Ко су то темплари, докторе?

— То је француски витешко-монашки ред који је постојао у дванаестом-тринаестом веку. Основали су га у Јерусалиму крсташи. Ти витезови-монаси бавили су се пљачком, зеленаштвом, трговином и кријумчарењем. Пљачкали су не само многобошце него и православну Византију.

— Аха, били су попут оних крсташа који су свраћали код нас у Камелот! — ускликну Цени.

— Крсташи — у Камелот? — зачуди се доктор.

— Цени говори о Реалности. Наставите, докторе, шта је даље било са крсташима?

— Француски краљ и римски папа, изједани похлепом, на крају крајева су удружени сатрли ред помоћу инквизиције и оружја. Али нису се домогли темпларског злата: витезовима-монасима успело је да га сакрију. Вековима су крсташко благо тражили на најразличитијим местима Француске. Пред нама је једно од таквих места — замак Жизор.

— Како је мрачан, исти као Кронборг! — рече Цени када се приближише острву.

— Били сте у Елсинору, Цени? — улила Јакоб.

— У њему смо чекали да прође космички напад Руса.

— Напад Руса? — понови Ејлин, која је стајала поред доктора и слушала његову причу о темпларима. — Зар не знате, докторе, да није било никаквог напада Руса на Планету?

— Шта то причаш, дете моје? Успело нам је да на персонцу видимо Меса како саопштава о рату са Русима и нашем узвратном удару.

— Опростите, али ја знам како је све у ствари било. Тог дана мом оцу је наређено да изведе у океан флотилу бродова-ракетоносаца. На опроштају је рекао мами како су Руси способни да открију и разнесу наше ракете истог трена кад достигну космос и упуте се на исток. Када је неколико сати касније Месија саопштио о нападу Руса, мама је рекла: „То су наше ракете полетеле на Русију”. Мама не зна шта је са мојим оцем и зато је у тако тешком стању, а не само зато што смо толико дуго плутале по таласима.

Сви су ћутке слушали Ејлин и нису знали да ли да јој верују или не. Наравно да она не лаже, али можда греша...

Приближише се Жизору. Громада замка наднела се над узаном кршевитом обалом понегде обраслом врбовим жбуњем. Изгледа да је острво некада било брдо са стрмим падинама — дубина уз саму обалу беше поприлична, и Ланселот доведе катамаран готово до саме стеновите обале. Јакоб баца сидро, мосницу спустише право у воду. Пати први прочвака копитанцима низ мосницу, улете у ситне приобалне таласе и изјури на копно.

Док су Јакоб и Холгер гурали Ланселотова колица на обалу, доктор и Џени са Патијем на узици први приђоше високим вратницама замка — храстовим, окованим пљоснатим гвожђем, са великим бакарним спојницама. Доктор гурну огромна крила, али вратнице су биле чврсто закључане. Онда се упути око замка у потрази за другим улазом. Пати, осмотривши обалу и не нашавши ништа што би га занимало, то јест ништа јестиво, пође за доктором. Магаре изненада застаде, окрете лево-десно главу са дигнутим ушима, испусти радосно „Ијех!” и одгаломира дуж зидина замка.

— Пати! Пати, врати се! — повика Џени.

— Не брините, драга — смири је доктор. — Пати је спазио своју омиљену послатицу.

Заиста, у углу између зидина и избоченог торња, камо је Пати понет усхићењем летео, уздизао се шипраг стричка.

— Ето, један од нас већ је пронашао храну — насмеја се Ланселот, који их је управо сустигао. За њим је ишла Ејлин, водећи за једну руку мајку, а за другу Холгера. Сви су стајали пред затвореним вратницама и чекали доктора. Ускоро се вратио и објавио да друге вратнице није пронашао, а зидине замка сасвим су неприступачне.

— Изгледа да тамо никог нема, осим птица — примети он. — Ослушните само како певају тамо, иза зидина.

Заиста, иза зидина замка допирао је звучан и разногласан птичији пој.

Пошто им није успело да уђу у замак, одлучише да преноће под самим лучним сводом вратница који ипак пружа какав-такав заклон од кише и ветра. Потом се сви разиђоше по острву у потрази за горивом и слатком водом.

ПОГЛАВЉЕ 18

Ејлин је ишла обалом, помно загледајући густе слој алги и отпадака нанетих плимом. Малене крабе би се, зачувши њене кораке, разбежале у гомиле свенулих алги оштрог мириса. Међу зелено-смеђим стабљикама штрчале су разнобојне конзерве од енергена, комади нагорелог стиропора, искидане пластичне кесе и друго бескорисно смеће. Засад није наишла на наплављено грање.

Девојчица зађе иза сивог зида замка и у близини спази гомилу врбовог жбуња. „Тамо можда има сувог пружа” — помисли она и храбро поче да се пробија кроз шипраг. Одмах спази одговарајућу суву грану која штрчи из песка и покуша да је извуче. Међутим, испоставило се да је то одломак врбовог стабла који се чврсто држи за корење, и није јој пошло за руком ни да га извуче из песка, ни да га преломи. Уморивши се, Ејлин седе на топао песак, а потом и прилеже. Сунце је пригреја, и ни сама није приметила како је слатко заспала.

Ејлин није знала колико је одспавала, кад је пробудите тихи гласови.

— Шта мислиш, да ли је то дечак или девојчица?

— Не знам. У панталонама је, а панталоне носе дечаци.

— И Мари носи панталоне, а она је девојчица.

— Шта ти је, Кеј! Мари није девојчица већ учитељица. Учитељице су старе и носе разне ствари, а девојчице носе сукње. Де, сети ее, у нашим књижицама све девојчице су насликане у сукњама, а дечаци у панталонама.

— Да, истина, Ел.

Гласови беху дечији, али некако чудни. Ејлин се сети омиљене играчке у детињству: рунастог мачета које је, ако га положи на леђа, говорило „Хоћу да спавам!” — и склапало очице, а ако га подигне, пиштало „Хоћу да се играм!” Гласови су некако личили на глас мачета-играчке.

— Идемо код Дине да јој кажемо како смо ми први пронашли девојчицу.

— Хајде да још поседимо и гледамо је: тако је лепа! Види, Кеј, какву

има косицу!

— Ако хоћеш, онда хајде да поседимо и гледамо.

Гласови умукоше. Ејлин, не мењајући положај, малчице отвори очи. Два човечуљка, нижа али пунија од ње, седела су у близини под врбовим жбуњем: оба су била у дугим сивим платненим туникама и са капама, један са црвеном, други са зеленом. „То су патуљци” — помисли Ејлин и смири се: патуљке је могла само да сања и она одлучи да настави сан. Али, патуљци наставише разговор.

— Шта мислиш, хоће ли мени израсти иста таква коса? Ја сам одабрала да будем девојчица.

— Вероватно ће израсти. Девојчице увек имају дугу косу.

— Дина каже да ће све наше девојчице ускоро постати лепе.

— А ти си већ малтене лепа, Ел.

— Хвала ти, Кеј, што тако кажеш.

Ејлин отвори очи и увери се како не спава, а ни тајанствена бића не нестају. Сада нису гледала у њу, већ једно у друго. Биће са зеленом капом замоли:

— Кеј, погледај, можда ми већ расте коса?

Под зеленом капом указа се ћелава јајаста глава клона! Само што тај клон уопште није личио на оне које је Ејлин стално виђала уз екологе. Оба човечуљка имала су косе клоновске очи и дуга уста са танким уснама налик на засеклину, и кожа на лицима била им је исте оне неприродно жуте боје, по којој су издалека могла да се разликују лица клонова од људских, али на томе се сличност завршавала. Њихова лица личила су изразом и мимиком на дечја, премда и помало чудна. Леди Патриција је говорила како би поред клонова деца-монголоиди изгледала као анђели. Ејлин никада није видела монголоиде, зато што су их уништавали одмах после рођења, али помисли: „Можда то нису патуљци ни клонови него монголоиди? Тако су симпатични”. Схватила је да патуљак који је скинуо капу себе сматра бићем женског пола, тачније — девојчицом.

Ел подметну своју главу Кеју да је осмотри, и њене косе очи сасвим одоше под чело, као да и сама покушава да зирне на своје теме, а дуга уста са ситним зубима била су ишчекивајуће полуотворена.

Кеј је дуго усредсређено загледао главу Ел, а потом опрезно дотакао прстом њено теме.

— Па шта ми је тамо горе?

— Да те овде не сврби, Ел?

— Не знам, Кеј. — Ел несигурно диже руку и почеша теме. — Изгледа да ме мало сврби...

— Значи да ти већ расте коса. Видим мале тачкице, и из сваке нешто вири. Стави капу, да ти не назебу длацице.

— Баш је добро што већ расту, јелда, Кеј?

— Јесте, Ел. Устај, идемо да кажемо Дини како смо пронашли девојчицу.

— Ми смо је први пронашли.

— Јесте.

Човечуљци устадоше, и тада Ел спази да је Ејлин отворила очи.

— Ох, пробудила си се! Здраво!

— Здраво — Ејлин се уопште није плашила чудних малишана — Ко сте ви? Патуљци? Вилењаци? Хобити, можда?

— Нисмо нико од тих — рече она са зеленом капом. — Ја сам просто Ел, а ово је Кеј. Ми се зовемо „васпитаници”. А ко си ти — дечак или девојчица?

— Ја сам девојчица. Зовем се Ејлин.

— Тако си лепа, Ејлин. Зашто?

— Часна реч, не знам.

— Сви твоји људи отишли су код Ајноа, а нас је Дина послала по тебе. Еј, дођите сви овамо, пронашли смо је!

Жбуње зашумори, зашуста, и одасвуд се зачуше гласови слични гласовима играчака:

— Гле, гле, Ел и Кеј већ су пронашли девојчицу!

Из жбуња се појави још петоро такве чудне деце, са црвеним и зеленим капама, и у сивим звонастим туникама са гвозденом дугмади спреда. Једно од њих искорачи и учтиво се представи:

— Здраво, девојчице. Ја сам Еј, а ово су Еф и Џеј. Ми смо дечаци, а

ово су наше девојчице, Си и Ди. А Кеја и Ел већ знаш, они су те пронашли.

— Да, пронашли су ме док сам спавала. Ја се зovem Ејлин Менсфилд.

— Какво дугачко име! Смемо ли да те зовемо просто Ејлин?

— Смете.

Ел приђе сасвим близу Ејлин и улита:

— Смем ли да те водим за руку?

— А куда хоћеш да ме водиш, Ел?

— У школу. Твоји пријатељи већ су тамо. А знаш, Ејлин, ускоро ћемо и ми имати права имена!

— Мени се твоје име јако свиђа, Ел.

— А нама се не свиђа — узврати отресити Еј и ухвати Ејлин за другу руку. — Па то није право име, то је просто слово. У првом разреду нам дају привремена имена по абecedном реду.

— А када ћете добити права имена?

— Када нас крсте и постанемо прави људи.

— Јасно — рече Ејлин, иако је мало тога разумела из разговора са чудним „клончићима”, како је у себи почела да их зове. Сада се већ забринула шта се десило са осталим ходочасницима док је она спавала.

А док је Ејлин спавала на песку у врбовом жбуњу десило се следеће. Ходочасници су накупили гориво и почели да пале ватру крај самих вратница тврђаве. А када је дим од ватре промаја повукла под сводове вратница, изненада се зачу шкрипа гвоздених шарки и вратнице се полако растворите. Сви скочише на ноге и устукнуше од њих. У отвору се појави висока жена у дугој црној хаљини, старија и лепа.

— Поздрављам вас, краљу Артуре и сер Ланселоте са пријатељима-ходочасницима — изусти она дубоким гласом у коме је био и призив осмеха — молим, изволите у замак Жизор, посетите нашу хришћанску школу-пансион. А вашу ватру, молим вас, угасите — могу да је с мора приметете еколози или гусари.

Зачуђени ходочасници послушно угасише и утапкаше ватру.

— Молим вас, уђите у замак — позва их она када је са ватром било готово.

— Сачекајте, а где ми је кћер? — узнемири се леди Патриција.

— Стварно! Отишла је да скупља гориво, а после тога је више нисам видео — рече доктор.

— Не брините за њу — рече жена — девојчици се на нашем острву ништа лоше неће десити. Вероватно се просто уморила и заспала негде на обали. Сада ћу послати по њу наше васпитанике. Крените за мном!

И сви они уђоше кроз вратнице Жизора за старијом женом у црном. Прошавши кроз прилично дугачак отвор, нађоше се на светлости и радосно ахнуше: читаво двориште замка заузимао је огроман негован врт. Нико од њих одавно није видео раскошно процветало растиње! Чак је и Холгер подигао лице и с уживањем удисао миомирисни ваздух.

Жена их поведе према замку стазом поплочаном излизаним кречњаком. Ишла је прва, поред ње се у својим колицима возио Ланселот, за њима су ишли остали ходочасници, а иза свих — Цени и Пати. Сви они, укључујући магаре, усхићено су гледали унаоколо. Када је поплочана стаза једини пут скренула, Цени се осврте и не виде позади сиве камене зидине: изнутра су зидине тврђаве све до самог врха биле застрте покривачем од дивље лозе са блиставим зеленим лишћем.

Дрвеће у врту већином је ходочасницима било сасвим непознато, али и оно познатихврста овде се понашало необично: три јабуке стајале су једна уз другу — једна је цветала, другу је покривало младо лишће, а гране треће биле су савијене под бременим зрелих плодова.

Између воћака расло је читаво мноштво цвећа. Цени виде у леји процветале висибаве и лепе кате, споменке и георгине.

Она улита жену:

— Како то испада да висибаве и лепе кате истовремено цветају? Нису ваљда полуделе?

— Не, нису — осмехну се жена. — Оне су одувек расле једна уз другу, али су цветале у разво време, па им се усхтело да једном погледају једна другу у цвату.

— Погледајте небо! — изненада викну Ланселот.

Ходочасници дигоше главе — небо над острвом било је модро, чисто и дубоко, без уобичајене измаглице, чак без иједног облачка. Сви застадоше и дуто су га с уживањем посматрали: нико од њих годинама није видео чисто модро небо. Жена их није пожуривала.

— Па овде код вас је прави рај Господњи — радосно и зачуђено рече доктор Вергелан.

— Не, то је само његов слаб одраз — озбиљно одговори старија жена.

— Али како вам успева да очистите небо од уобичајене измаглице?

— Оно се само чисти над нашим острвом.

— Какво дивно острво, баш као у бајци! — ускликну Цени.

— Бајке, пронађене у ковчегу на тавану? — с осмехом рече жена. — Да, на нашем острву се дешавају чуда, али уопште нису бајковита.

— А ви сте, мора бити, власница све ове велелепности?

— Наш замак има много власника — све оне који овде живе. Ако останете са нама, и ви ћете постати његови власници.

— Не, не можемо да останемо. Ми смо ходочасници и упутили смо се у Јерусалим — пожури да каже Ланселот.

— Значи тако... — жена га пажљиво погледа. — Јасно, неки међу вама жуде да добију исцељење у Јерусалиму. Али не сви, надам се?

— Не сви — рече Ланселот. — Цени је моја вереница и зато је кренула на пут са мном. Јакоб машта да поврати вид свом брату Холгеру, ено оном лепом момку са гитаром, а доктор Вергелан има сопствену мисију: жели да издејствује аудијенцију код Месије. Леди Патрицију и Ејлин покупили смо на мору, и оне још нису од лучи ле куда да се упуте.

— Пошто су ми ваша имена сада позната, време је да се и ја представим — рече жена. — Зовем се Дина, а своје презиме већ одавно не носим и трудим се да га заборавим. Осим васпитаника, у замку Жизор живе учитељи и услужно особље, и сви ми заједно са ученицима чинимо хришћанску заједницу. Њоме руководи пророк Ајно, ускоро ћете га видети.

— Ово је некаква секта са тоталитарним пророком на челу —

доктор узнемирено дошапну Цени која је ишла поред њега.

— Не, ми нисмо секташи — не осврћући се на доктора гласно рече Дина — ми смо обични хришћани, а пророк — то није звање ни титула, Ајно је уистину пророк.

— Ах, значи тако... — промрмља унеколико сметени доктор. — Гледајте, ево и наше Ејлин!

Стазом их је сустизала Ејлин, окружена малим човечуљцима са зеленим и црвеним капама.

— Гледајте само, Снежана и седам патуљака! — ускликну Цени. — Кога то води наша Ејлин?

— То они њу воде. Видим, већ се спријатељила са нашим васпитаницима — рече Дина. — Немојте ни ви остали да их вређате, молим вас.

— Ма шта вам је, Дина! Не личимо ваљда на оне који су у стању да увреде децу? — зачуди се Ланселот.

— Нису то деца, брате Ланселоте, то су бивши клонови.

— Мама, уја! Са мнош је све у реду! — викну Ејлин издалека.

— Да, наравно, драга моја — смирено рече леди Патриција. Видевши Ејлин здраву и читаву, престала је да брине због ње и поново утонула у себе.

— Мама, смем ли да одем са мојим новим пријатељима? Хоће да ми покажу где расте рибизла.

— Наравно, иди, Ејлин.

Ејлин и њени „клончићи”, успут весело разговарајући, одоше у утао врта и тамо несташе у жбуњу прекривеном дутим гроздовима црвених бобица.

Ходочасници избише на чистину и нађоше се пред самим замком. Између њих и улаза у замак пружао се велики травњак: изгледао је као зелени плишани покривач извезен белим и црвеним белим радама, а на његовом крају стајао је стари кестен, огроман и разгранат; свака његова грана испрва је расла право, потом би се повијала надолу, а на крају нагло заокретала нагоре и завршавала се високом бело-ружичастом свећом, и таквих свећа било је на стотине.

На заравни пред улазом у замак стајао је попут непомичног кипа високи младић у слободној белој одећи са мноштвом набора. Спазивши путнике, он се прену и пожури им у сусрет, пружајући обе руке и смешећи се.

— Поздрављам вас, Ланселоте Језерски, његова невесто Јевгенија и драги оче Јакове! Најзад сте се појавили, а ја вас већ одавно чекам! И све вас такође, браћо и сестре. Уђите, молим вас!

Ходочасници сметено застадоше.

— То је пророк Ајно — свечано изговори Дина, и у њеном гласу осећали су се понос и љубав.

— Дobar дан, Ајно — рече помало збуњени Ланселот. — Пријатељи ме заиста зову Ланселот, али моје право име је Ларе Кристенсен. Али име моје веренице уопште није Јевгенија него Џенифер.

— На крштењу ћу јој наденути име Јевгенија — сталожено му узврати пророк. — Зато се будући отац Јаков нимало није зачудио, зар не? — обрати се он Јакобу.

— Ви то мени? А ја нисам ни схватио да се мени обраћате, поштовани пророче. Ја се зovem Јакоб, просто Јакоб.

— Па ето, Дина, нико од наших гостију не верује у моја пророчанства! — насмеја се млади пророк. — А зар ниси, брате мој Јакобе, некада маштао да постанеш свештеник? Ниси ли са шеснаест година побегао од куће у манастир и намеравао да тамо останеш и примиш постриг? Или опет грешим?

Ходочасници зачуђено погледаше Јакоба. Он се смете.

— Их, кад је то било... Колико је воде отада протекло!

— Да, много је гњиле воде отада земљом протекло. Али ћемо ти и ја размрсити нити твоје судбине, исправити прошлост, и постаћеш, како ти је и било предодређено, свештеник отац Јаков. Али то ће бити потом, а сада ми је просто драго што све вас видим овде! И теби здраво, магаре Пати, тврдоглави мој брацо!

Пати одмах приђе пророку и учтиво наклони пред њим ушату главу. Он га помази по гриви.

— Иначе, Пати није тврдоглав, он је послушан — стидљиво рече Цени.

Пророк јој се насмеши, па се уозбиљи и рече:

— Запамти, сестро Јевгенија: једном ће твоје магаре Пати да испољи непослушност. Не љути се на њега када се то деси. Својом непослушношћу Избавиће те велике невоље, пошто је животињама дато да осећају зло и упозоравају људе на њега. Буди пажљива према свом сивом пријатељу — рече Ајно и окрете се према Патију. — Брате мој, магаре, већ си се заситио стричком, зато ти предлажем да Се за десерт осладиш ево овим травњаком. Можеш да се и на травици поваљаш, само никуд не одлази са травњака: то ће бити твој мали лични пашњак, поклањам ти га. И кестен је исто твој — можеш да се одмараш у његовом хладу.

Пати, као да је схватио речено, испусти радосно „И-јех!”, одмахну главом и откаса на травицу. Али, само што је нежно дотакао прву белу раду, кад на травњак с друге стране истрча брадати старац, дижући грабуље.

— Еј, откуд си се створио, ушоњо? Де, губи се са травњака!

— Брате Павле!

Човек са грабуљама застаде.

— Драги Поле, остави магарца на миру! Он има право, поклонио сам му тај травњак. Сада ћеш ти морати од њега да тражиш дозволу за грабуљање.

— Опрости, Учитељу, нисам знао — смерно одговори старац, спуштајући грабуље.

— Не брините због магарета, сестро Јевгенија — рече Ајно. — Пол га нипошто не би ударио. Ми овде ништа нажао животињама не чинимо, а оне се понашају разумно и кротко. Имамо неколико мачака, али оне не дирају наше птице и лове само пацове у жизорским подрумима. А сада идемо сви у замак. Немојте да бринете за ствари остављене на обали ни за „Мерлина”, ми ћемо их припазити.

— Са захвалношћу примамо ваш позив — рече Ланселот. — Заправо смо намеравали да већ данас, најкасније сутра, испловимо. Само треба да се опскрбимо слатком вод ом, а још бисмо купили од вас нешто хране, тачније, трампили за рибу.

— Храну ћемо вам дати без икаквог плаћања и даћемо онолико

колико можемо — рече Ајно. — Али неће вам успети да тако брзо наставите пут. Деца су још увек у Пиринејима.

— Каква деца? — зачуди се Ланселот. — И какве везе имају Пиринеји?

— Све ћете с временом сазнати. А дотле — одмарајте! — Рекавши то, пророк сиђе низ степенице, прође стазом и нестаде у врту.

Дина све њих поведе у замак. Уђоше у пространо и светло предворје, запремљено живим биљкама у већим и мањим лонцима, својеврстан продужетак врта. Ту опет видеше васпитанике са црвеним и зеленим капама. Весело разговарајући, бавили су се око биљака.

— Јесу ли и то клонови? — Цени шапатам улита Дину.

— Да, наравно — одговори Дина — других васпитаника овде нема.

— Обични клонови су суморни и недружељубиви — примети доктор — а ваши се понашају као обична дечица.

— То и настојимо да постигаемо. Наш задатак је да наше васпитанике уведемо у ред Божијих створења, да за њих задобијемо милост Господњу.

— Испричајте о томе мало подробније, молим вас! — ускликну доктор.

— То вас збиља занима?

— И нас! — рече Цени.

— У том случају хајдемо у дневну собу да седнемо: испричаћу вам о нашој мисији у Жизору. Треба то да знате, пошто сте наши гости.

У омањој дневној соби са високим витражним прозорима кроз које су на камене плоче пода падале разнобојне мрље, поседаше у наслоњаче и спремише се да слушају Дину.

— Ја сам биолог — започе она — и била сам међу онима који су постигли прве успехе у клонирању. Злочиначка наука је и уз моје учешће на земљи створила посебну врсту живих бића која не спадају међу саздања Створитеља, која немају законито место ни међу људима, ни међу животињама. Самоуверен© смо сматрали да ћемо створити идеалног човека, натчовека, здравог и готово бесмртног: рачунали смо да ћемо скупа са клоном стварати и резервне органе за њега. Уместо

тога створили смо живе роботе, што је јако задовољило и обрадовало Антихриста. Неки од нас ужаснули су се оног што су учинили те су напустили науку, укључујући и мене. Сусрет са Ајноом спасао ме је очајања: схватила сам да и за мене постоји покајање и могућност да макар нешто исправим. Ајно ме је узео да радим у његовој школи. Васпитањем и молитвом постелено приближавамо своје васпитанике људима, а потом их крстимо Светим Духом и водом, и постају деца Божија. Знате ли колико сада има клонова на земљи? Тридесет шест милиона, тачно двоструко више него Планећана. Еколози и војска, у чијим рукама је главнина клонова, не рачунају их у људе, те зато лоше рачунају, опростите за каламбур: они чак и не примећују када их ми на десетине и стотине крадом одводимо.

— Много сте постигли, пријатно је гледати ваше васпитанике — рече доктор.

— Изгледају тако разумно! — ускликну Цени.

— Мислим — рече Ланселот — да ћемо одсад и на друге клонове сасвим другачије гледати.

— Схватио си оно главно, Ланселоте — рече Дина.

Једино леди Патриција ништа не рече, и даље седећи обореног погледа.

— Драго ми је што је дошло до овог разговора — изусти Дина, устајући. — Хајдемо, сада ћу вас одвести да се одморите.

Прођоше кроз велику светлу дворану, чију средину су заузимала три дугачка стола.

— Овде нам је трпезарија — рече Дина. — Кроз сат времена је ручак, а ви се дотле доведите у ред и мало одморите у вашим собама.

Из трпезарије прођоше у дугачак ходник са вратима с обе стране. Ходник су осветљавале старинске светиљке, причвршћене на зидовима, у којима су гореле праве свеће. Њихова светлост била је блага и злаћана, а у ваздуху је мирисало на восак и мед.

— Нажалост, не можемо да вам дамо одвојене собе — рече Дина, заставши — готово све просторије заузимају учионице и спаваонице васпитаника. Ево у овој соби су припремљене постеље за мушкарце, а у суседној ћемо сместити жене. Уз сваку од њих имате туш. Смештајте се!

Када чујете гонг за ручак, молим вас да одмах дођете у трпезарију.

ПОГЛАВЉЕ 19

Пророк Ајно хтеде да насамо поразговара са леди Патрицијом и Ејлин. После ручка он одведе мајку и кћер у један торањ. Нађоше се у веома светлој округлој соби са мноштвом узаних прозора. У средини је био сто затрпан старинским књигама, неколико дрвених наслоњача стајало је око њега, а једини слепи зид заузео је ормар за књиге. Ајно поможе мајци и кћери да седну у наслоњаче код стола, а сам остаде да стоји.

— Драге моје сестре Патриција и Ејлин — поче он када су се сместиле и спремиле да слушају. — Познато ми је да се још увек надате повратку вашег мужа и оца. Нажалост, ничим не могу да вас утешим: адмирал Џералд Менсфилд је погинуо.

— Не верујем! — преклињућим гласом узвикну леди Менсфилд.

— Драга сестро, ако имате довољно храбрости, могу да вам покажем како се то одиграло.

— Покажете? — сумњичаво упита Ејлин. — Ви можете да нам покажете како је погинуо мој отац?

— Да. Молим вас, окрените се према овом прозору.

Ајно прође дуж прозора, навлачећи тешке завесе, оставивши отворен само један.

— Гледајте!

Сунчева свелост напољу полагаано се угаси, тама се спусти, затим иза облака изгреја месец и осветли мрачан морски пејзаж. Оне видеше узбуркано ноћно море и на њему караван војних бродова како силовито просеца морске таласе.

— Мама, види, то је татин адмиралски брод — шапатов рече Ејлин, прстом показујући један од бродова.

— Није депо показивати прстом — махинално примети леди Патриција, стискајући руке и нетремице гледајући слику иза прозора.

Одмах потом видеше бродску кабину пуну апаратуре, а у њој неколицину морнаричких официра и међу њима адмирала Менсфилда.

— То је безумље, али принуђен сам да извршим Месијину наредбу — изусту адмирал, обраћајући се официрима. — Припремите се за

операцију K-1.

— Адмирале, прибојавате се да ће Руси стићи да нанесу узвратни удар пре него што Русија буде збрисана са лица Земље?

— Уверен сам да ће стићи то да учине истог трена када наше ракете стигну у космос и усмере се према Русији.

Адмирал приђе пулту на коме је једно дугме — црвено — било покривено стаклом. Он укуца на тастатури неку шифру и стакло се увуче у бочни прорез. Палац адмиралове десне руке, на коме је светлуцао персоналији код, застаде над црвеним дугметом.

— Почињемо одбројавање — рече адмирал. Десет... девет... осам...

Док је адмирал одбројавао, официри су непомично стајали, неки пребледеше, а најстарији међу њима кришом се прекрсти, и нико није скидао поглед с великог екрана на коме засад ничег није било. — Два... један... нула... Лансирање!

Адмиралов палац спусти се на дугме. На екрану се појави натпис: „Лансирање извршено“. Адмирал се одмаче од пулта, за који одмах седе један официр. Његови брзи прети изведоше нешто са дугметима и на екрану се појави приказ љубичастог неба осутог звездама, а потом низ јарких тачака у покрету, за првим низом појави се други, за њим трећи — то су планетанске ракете кренуле на Русију. Светлеће тачке првог низа, стигавши до извесне невидљиве линије на екрану, изненада севнуше и све истовремено нестадоше с екрана.

— О, Месе! Учинили су то и пре него што сам претпостављао! — ускликну адмирал, устремивши се ка екрану. Секунду касније исто се десило са другим низом ракета, а потом и наредним — заредом би севнуле и нестале. Екран затрепери и угаси се, а одмах затим угаси се и светло у кабини. Тренутак касније кабину осветли плавичаста нужна расвета, али апаратура више није оживела.

— То је и могло да се очекује — рече адмирал Менсфилд мртвачким гласом и скиде са главе шапку. — Све наше ракете разнете су у космосу тачно изнад нас. Ово је крај, момци.

— Сад ћемо сви изгорети! Читава планета биће разорена и то нашим ракетама! — ускликну један млади официр.

— О, не! Кад би само тако било, кад би све пропало за неколико

минута! Ствари стоје кудикамо горе, драги пријатељи — рече адмирал. — Експлозија неће допрети до Земље, и људи од ње неће настрадати. Али сва електроника Планете има да оде или је већ отишла дођавола.

— Али људи ће, надам се, преживети, адмирале? — улита исти престрашени официр. — Цивилизовали свет ће опстати?

— Људи — хоће, али не и цивилизовани свет. Електроника — то су мозак и живци наше цивилизације. Замислите човека лишеног мозга и живаца. Ето таква ће сада постати Планета. Исто се тиче и нас: наши бродови не могу да функционишу без електронике. Нужна расвета — то је све што имамо. Не можемо да приђемо обали, не можемо да упловимо у луку. Чујете ли? Мотори су већ мртви. Ма и најмања бура потопиће читаву ескадру.

— Па шта нам онда преостаје, адмирале?

— Да се разиђете по кабинама и молите, ако се ико међу вама још сећа како се то ради. Остали могу да се напију — то ћу организovati.

Прозор потамне.

— А бура је већ почињала, врло јака бура, изазвана експлозијом толиког броја ракета над океаном — мајка и кћер зачуше Ајноов глас из таме.

Затим поново видеше разбеснели океан, и на њему сићушне бродиће како се збркано врзмају међу валовима и један за другим тону. И одједном се пред њима опет појави лице адмирала, већ без шапке, окружено узаврелом водом. Као да је осетио њихов поглед, адмирал грцајући викну:

— Патриција! Ејлин! Збогом, драге моје цурице...

И прозор поново постаде црн. Ејлин је плакала, леди Патриција је ћутала. Ајно без журбе развуче завесе на осталим прозорима торња, дајући времена мајци и кћери да дођу себи. Разбеснели океан иза прозора нестаде. Који минут касније кроз све прозоре видело се спокојно плаво небо и зачуо се птичији пој у врту.

— Сестро Патриција и сестро Ејлин, треба да размислите о томе како ћете даље да живите. Адмирала Менсфилда више нема, Енглеске, чак ни пловеће, исто нема. Можете да останете овде, са нама, а можете и да наставите са ходочасницима.

— Ја мрзим Месију и нећу у Јерусалим! — узвикну Ејлин, и даље чврсто грлећи леди Патрицију.

— Исправно, мала моја сестро — климну главом Ајно. — Хтео бих да за обе нађем занимање које може да вам скрене мисли са жалости и помогне да стекнете душевни мир. Размислићу о томе. А сада хајдемо у врт, он ће вас утешити. А мени предстоји разговор са вашим спасиоцима.

Ајно пронађе ходочаснике у вењаку. Он остави леди Патрицију и Ејлин у врту са Холгером, а доктора, Јакоба, Цени и Ланселота позва са собом.

— Браћо, треба да се попењемо на највишу осматрачницу Жизора. Мораћемо да брата Ланселота на рукама однесемо тамо. Јако си ми потребан, Ланселоте. Можемо ли сами, или да позовем Пола у помоћ?

Ходочасници одбише помоћ и сами однесоше Ланселота на рукама до врха торња завојитим степеништем, на срећу довољно широким, и ускоро су сви стајали на округлој заравни ограђеној ниским, до појаса одраслом човеку, парапетом. Ту је за Ланселота већ била припремљена широка вртна наслоњача.

Ајно приђе парапету и рече:

— Гледајте!

Ходочасници видеше простор све до обзорја преплављен сивозеленом водом, а на њему — острва и острвца, спрудове и водоплавља, струјање праменова магле, из које понегде штрче планински гребени.

— Ланселоте и браћо, погледајте ено онамо, на југ — рече Ајно. — Видите ли високе планине између Бискајског залива и Средоземног океана? То су Пиринеји.

Ходочасницима се учини да ваздух око торња делује као огромно сочиво које им приближава сваку тачку коју погледају.

— Ако погледате тамо где показујем руком, видећете на планинском путу тачку која се креће. Усредсредите се и загледајте се, молим вас.

— Да, видим је — рече доктор. — А ево сада видим још јасније, и изгледа да је то аутобус. Не мобил већ старински путнички аутобус,

какви су саобраћали у мојој младости.

— И ја га видим — рече Ланселот.

— Сада га сви видите — појасни Ајно. — Дакле, браћо, треба да га кроз две недеље, када се аутобус спусти планинским путем, сачекате на обали Гаронског мореуза. У том аутобусу неколицина зликоваца вози болесну шпанску децу и богаље наводно на исцељење у Јерусалим. Тако су рекли њиховим несрећним родитељима који су прикупили последња средства да купе тај аутобус и њиме упуте своју децу код Месије на исцељење. Али организатори тог новог „дечјег крсташког похода“ заправо су наумили нешто рђаво. Сада желе да се поприлично удаље, како родитељи никада не би могли да сазнају судбину своје деце. А намењена им је следећа судбина: када стигну на обалу Гаронског мореуза, вође похода ће истоварити децу наводно да преноће, а онда цобећи, оставивши их без јела и пића. Наравно, деца су осуђена на пропаст. Она то већ наслућују по грубости с којом се према њима понашају одрасли. А то су чудесна деца, напаћена деца, све донедавно пуна наде у исцељење, а сада смртно престашена и обезнађена. Само једна девојка покушава да их спасе, девојка са чудесним именом Марија. Будите добри према њој када се сретнете. Хоћете ли да видите децу изблиза? Могу то да учиним.

— Не треба — рече Ланселот — када се сретнемо, онда ћемо се и упознати. И када ће, велиш, да превале Пиринеје?

— Кроз две недеље. Сам ћу повести ваш катамаран ка месту сусрета.

— Предстоји нам окршај за децу? — улита Јакоб.

— О не, брате Јакове! — осмехну се Ајно. — До тог времена више нећеш смети да узимаш било какво оружје у руке, осим Крста Господњег. Ни ти, брате Ланселоте, нећеш морати да се бориш. Тада — не. Запамтите, свугде где год можете делујте милом, чак и кад имате посла са злочинцима. Даћу вам довољно злата да од тих злотвора откупите аутобус и гориво за њега.

— Злато? — зачуди се Ланселот.

— Јесте. Већ знате да ваши персоналии кодови више не раде, тако да никакав новац са својих банковних рачуна никада више нећете

добити. А и сами кодови ускоро ће уопште нестати код оних који више не верују Антихристу.

— Хоћете рећи, Месији? — суморно прецизира Ланселот.

— Антихристу кога су обманути људи прихватили као Месиву. Ево вама се, брате исцелитељу, жиг већ скинуо. Узгред, кбдови Јакоба и нашег слепог музичара Холгера који ће ускоро прогледати, такође су избледели. Једино брат Ланселот засад истрајава у својим заблудама.

— Мој брат ће прогледати? Је ли то истина? — озарено улита Јакоб.

— Јесте, прогледаће. Па, драги пријатељи, хајде да сиђемо доле. Сада ће у нашој малој цркви почети служба, и ти ћеш, брате Јакове, поћи са мном у олтар да прислужујеш. И ви остали такође можете да дођете на службу.

ПОГЛАВЉЕ 20

Ајно им рече да децу возе у ужасним условима и биће боље да их поделе: половина ће наставити пут аутобусом, али не више у скучености и загушљивости, а остале ће морати да возе морем. Повремено ће се аутобус и катамаран сретати на обали и размењивати путнике: то ће помоћи деци да се путем мање умарају и мало их разонодита.

По Ајноовом савету ходочасници почеше да граде нове палубне просторије на катамарану. У тврђави Жизор нађоше се даске, ексери и алат; преуређивањем катамарана руководио је стари Пол, за кога се испоставило да је у прошлости био не само ас него и дрводеља.

Једном Ајно приђе Џени која је помагала дрводељама и саопшти:

— Цени, попричао сам са вашим магаретом: одсад Пати може да једе ђавољи чичак, његов организам је сада оспособљен да га свари. Али само младе изданке, да не постане агресиван. Пазите на то. То сам учинио зато да не бисте посвећивали тако много снаге бризи о свом сивом пријатељу: одсад ћете морати да више миелите на децу коју вам поверавам.

— Хвала, Учитељу!

Леди Патриција, Ејлин и Холгер нису учествовали у прављењу палубног надграђа. Леди Патриција је лежала у соби додељеној женама и спавала. Ајно ју је увео у дубок исцељујућ сан, из кога се будила трипут дневно да поједе, оде до тоалета и мало поприча са Ејлин.

Ејлин и Холгер су готово све време проводили са Дином и њеним васпитаницима. Ејлин су њени малени пријатељи водили по читавом острву, она их је учила лепом понашању и причала им бајке, и због тог пријатељства ходочасници су је и даље звали Снежаном. Уосталом, доктор је тврдио како више личи на Мери Попинс.

Откривши да готово сви васпитаници имају изоштрен музикалан слух и чисте звонке гласове, Холгер изрази спремност да се са њима позабави певањем. Ајно благослови племенити подухват. Ејлин је озбиљно учила музику, и Ајно је замоли да помогне Холгеру, уручивши јој албум православних песмопоја. Резултат су сви чули већ кроз неколико дана, када су на литургији у кућној цркви васпитаници први

пут у хору отпевали „Оче наш” и „Вјерују”.

— Слова су им кудикамо теже ишла од нота! — одушеви се Дина. — А тек како хорско певање украшава црквену службу! Холгер и Ејлин, да не размишљате можда да останете еа нама? Могли бисте да и даље заједно деци дајете часове музике.

— Ја ћу остати ако остане Ејлин — рече Холгер. — Без ње не могу да децу музички описменим.

— А ја ћу остати ако остане моја мама.

Међутим, леди Патриција то одлучно одби.

— Цурице моја, овде ми се јако свиђа, овај врт је просто чаробан, али и сама знаш, драга моја, да не волим клонове! — рече она.

— Мамице, ма какви су они клонови? То су љупки и невини клончићи!

— Нећу да говорим о њима, драга моја — рече леди Патриција, и тиме је разговор завршен.

Огорчена Ејлин оде Ајноу и улила:

— Учитељу, можете ли да учините тако да моја мама заволи клончиће?

— И сама их недовољно волиш, Ејлин.

— Ја не волим!?

— Нисам рекао „не волиш” већ „недовољно волиш”. Ето, зовеш их „клончићима”, а то је готово исто што и „клонови” Ти их волиш као млађу браћу. Дина своје васпитанике никад не зове „клоновима” — е, она их заиста воли. Мислим да би ти боље било да заједно са мајком и осталим ходочасницима наставиш странствовање.

Девојчици пођоше сузе увређености и стида.

— Не плачи, лепо моје! Не можеш ни да замислиш колико ћеш *бит* потребна Ланселоту на путу. Помоћи ћеш му да пази на децу коју вам предстоји да спасете. Тамо ћеш бити потребнија. Али, док сте Холгер и ти овде, наставите да учите нашу децу певању. А са твојом мајком ћу поразговарати.

Ајно није позвао леди Патрицију код себе него ју је сам пронашао сутрадан у врту после доручка: леди Патриција је седела на зеленој

ливадици и читала књигу из библиотеке замка.

— Сестро моја Патриција, смем ли да поседим са тобом?

Она подиже на њега зачуђен поглед и климну главом. Ајно се спусти на траву сучелице Патрицији и улита је:

— Да ли ти је познато, сестро, у чију част ти је дато име Патриција?

— Наравно. У част моје баке. Тако су се звале многе жене у мојој породици, то је омиљено име у нашем роду.

— А дечацима је често надевано име Патрик, зар не?

— Да. То је раширено ирско име.

— Хтео бих да ти кажем, сестро, ако то не знаш, да су имена Патрик и Патриција давана малим Ирцима у част светог равноапостолног Патрикија.

Леди Патриција се замисли, усредсређено намрштивши обрве, а потом климну главом:

— Сетила сам се. Када сам била мала, Дан светог Патрика обележаван је у нашим крајевима као велики свенародни празник. Потом су тај празник забранили, када је власт на земљи приграбило оно чудовиште...

— Нећемо сада о њему. Дакле, сестро Патриција, свети Патрик, или Патрикије, а латински Патриције, што значи „благородан”, био је крститељ Иреке. То је он основао православнихришћанску Цркву и монаштво у твојој земљи. Није се побојао многобожаца-Келта, није се гнушао њихове несличности хришћанима — он их је волео и доводио Христу. Један твој предак, сестро, служио му је часно и поштено, премда је био ратник. Ето зашто су у вашем роду тако честа имена Патрик и Патриција. И теби су на крштењу дали име у част светог Патрикија.

— Нисам то знала. Морам признати, чак сам и заборавила да сам у детињству крштена. — Леди Патриција се замисли, поћута неко време, а онда улита: — Колико схватам, не причате ми све то тек онако?

— Тако је. Хтео бих да будеш спремна да обзирно и нежно учмш вери у Христа људску децу — децу несрећну, напаћену, богаљасту, гладну и прљаву.

— Али не знам за такву децу, Учитељу!

— Ускоро ћеш их срести. Носи им љубав, доброту и светлост Христову, труди се у спомен на светог Патрикија.

— И онда ће мој живот поново стећи смисао?

— Да, драга моја сестро. У служењу Христу и деци поново ћеш стећи смисао живота.

Сваког дана после вечере и вечерње молитве у храму Ајно је разговарао са ходочасницима и оглашенима — тако је називао оне који се спремају за свето крштење. Читао им је наглас Свето писмо, објашњавао неразумљива места и одговарао на питања.

Јакоб се није одвајао од Ајноа нити пропуштао иједну службу у храму. Он је и на „Мерлину^с радио не прекидајући молитву, а пошто су све његове мисли биле о Христу, и рад са секиром и тестером свиђао му се зато што је Христос у младости био дрводеља.

Једне вечери Ајно позва Ланселота на разговор.

— Брате мој Ланселоте — започе он — твоји сапутници јако су се променили током вашег странствовања.

— Драги Ајно, и сам видим шта се дешава са мојим људима. Али беспотребно бринеш, ја уопште нисам противник њихове вере, и моја мајчица је била хришћанка, а јако сам је волео.

— Значи да у спомен на њу са собом носиш Библију и распеће?

— Јесте. Обећао сам јој да се од њих не одвајам и држим обећање. Али заклео сам се у верност Месији, живом богу Планећана, и не бих могао да одем по исцељење у Јерусалим кад бих носио крст на грудима, уместо што га возим са собом у својој шкрињи на катамарану само у спомен на мајку. Чини ми се да те две вере једна другу искључују.

— Е, ту си потпуно у праву, брате Ланселоте. О, да су хришћани схватили ту неспојивост на самом почетку, када су глобалисти тек почели да обједињавају свет, припремајући га за прихватање Антихриста!

— Ја ни сада не видим ништа лоше у томе што су глобалисти покушали да створе јединствену светску цивилизацију. На несрећу, све се завршило Катастрофом.

— У којој су, напомињем, управо они први и погинули.

— Зато је свет ипак обједињен.

— Реци ми поштено, брате Ланселоте, уосталом, ти си увек поштен — да ли ти се свиђа овај нови обједињени свет?

— Не, пророче, уопште ми се не свиђа. Овај свет, по мом мишљењу, срља у пропаст.

— И опет си у праву, мој Ланселоте! А ипак хоћеш да идеш у Јерусалим?

— Јесте. Ти не знаш, Ајно, како је то — бити прикован за инвалидска колица и читавог живота се кретати на точковима. Јако желим да станем на своје сопствене ноге. А то може да ми да само наш Мес, а никако ваш Исус.

— Овог пута си погрешно.

— Не губи време на мене, немој ми држати проповеди, пророче. Јер ниси ти о мени хтео да причаш? Знам ја да доктор одавно верује, а Цени је спремна да се крсти и само се прибојава мог незадовољства. Беспотребно се прибојава: својом искреном дечјом вером у Бога подсећа ме на моју мајчицу. Што се Јакоба тиче, мислим да је толико заволео Христа да је већ спреман не само да се сам крсти него и да све унаоколо крштава.

— Он ће то и чинити — климну главом Ајно.

— Шта, зар Јакоб стварно намерава да постане свештеник?

— Да. И ја га већ спремам за служење.

— Значи, остаће на Жизору? Па добро, на Холгера ћемо ми припазити и одвешћмо га у Јерусалим на исцељење. У повратку можемо да свратимо овамо и оставимо га код брата...

— Не жури! Уопште нисам говорио да ће Јакоб остати овде, како би се годинама припремао за свештенство, као у давна времена. Рукоположићу га на дан крштења свих наших оглашених, и може да настави пловидбу са тобом и братом.

— И ко онда жури? — подсмехну се Ланселот.

— У праву си — насмеши се Ајно — журимо, наравно, брат Јакоб и ја, а пожурује нас време.

— Какве везе има време?

— Садашње време захтева да слуге Божије прођу читавом земљом и покупе за Господа све што још може да се спасе. Морамо сакупити у Његову житницу све до последњег класа.

— Боље речено, желите да крстите све које стигнете?

— Тако је. И онда, хоћеш ли повести са собом Јакоба, ако га рукоположим у јереја?

— Добро де, покупићу и твог брзопотезног јереја — осмехну се Ланселот — нека у нашој Нојевој лађи буде још и свештеник. Тим пре што, колико сам схватио, намераваш да крстиш и све остале, пророче?

— Не, само Цени и Ејлин.

— Што тако мршаво? Зашто само њих?

— Сви остали крштени су још у детињству. Овде на острву Жизор само су се укрепили у вери.

— Значи тако. Испада да у извесном смислу поново остајем усамљен...

— Тако је, али доћи ће и твоје време. Узалудно је противити се Христовој љубави, мој честити и тврдоглави брате Ланселоте, а Христос је тебе посебно заволео, то ми је откривено. Свеједно ћеш се крстити, то ми је знано, само да ли водом или крвљу, то засад не знам...

Поеледње речи Ајно као да је изговорио за себе. Ланселот их није разумео, само је слегао широким раменима и ништа пророку није узвратио.

Растадоше се: Ајно оде у замак, а Ланселот остаде да седи у врту код водоскока. Жуборила је вода, птице су тихо цвркулале, а њему је било тужно и, као и увек после разговора са пророком, благо га је жигало у слепоочницама. Али када четврт часа касније зачу како на катамарану зачангрља тестера и закуцаше маљеви, прену се утешен: било како било, а ходочашће у Јерусалим се наставља!

Поткрај друге недеље боравка на острву катамаран је био агреман за испловљење, а оглашени — за крштење. Требало је да брат Јакоб после заједничког крштења буде рукоположен у ђакона, а следећег дана — у јереја.

Све њих крстио је сам Ајно, а као крстионица послужио је водоскок у врту. Отицање у базену су затворили, и када се у њему накупило

довољно воде, иекључили су и сам водоскок. Васпитаници и Цени са Ејлин, спремни за свето крштење, били су одевени у дуге беле кошуље: сашиле су их својеручно Дина и друга васпитачица, Мери, будуће куме свих крштаваних. Стари Пол Се понудио да буде кум васпитаницима, а ходочасницама — доктор Вергелан.

Васпитаници уђоше у базен, и једва се сви сместите када стадоше раме уз раме. На Ајноов знак деца начините место, и у камену крстионицу, држећи се за руке, уђоше Цени и Ејлин. Трипут Ајно објави „Во имја Отца, амин, и Сина, амин, и Свјатаго Духа, амин“.. и трипут се сви загњурише у освећену воду. Ајно васпитаницима даде права хришћанска имена, женска и мушка, и ниједно није поновио. Цени доби православно име Јевгенија, а Ејлин — Јелена. Потом нови хришћани у хору, још увек стојећи у води, отпеваше „Символ вере“ и један по један изађо!пе из крстионице. Ајно је сваком наденуо златан крстић на свиленој врпци и још једном изговорио његово ново име, а бивши клонови гласно су понављали дата им имена светаца. Куме су поклањале васпитаницима малене књижице Јеванђеља, а сестре Јелена и Јевгенија добиле су на поклон велике старинске Библије.

Потом су нови хришћани, сушећи се на сунцу, слушали Ајноову проповед.

— Во имја Отца, и Сина, и Свјатаго Духа — започе он. — Драга браћо и сестре и драга моја децо! Опростите што ћу у овај за вас и за нас велики дан своју проповед започети чемерним словом. Од самог рођења нисте знали ни за оца ни за мајку. Штавише, ни за себе саме нисте знали: било вам је незнано ко сте и зашто живите на земљи? Зли људи који вам дадоше живо! наређивали су вам да чините рђаве ствари, приморавали вас да сагрешујете. Ми смо вас љубављу и строгошћу научили да разликујете добро и зло, открили вам истину о Богу. И ево примисте свето Крштење. Нисте рођени пре петнаестак година у лабораторијама хитроумних научника, рођени сте данас ено из оне крстионице. Од данашњег дана нисте само наша деца — ви сте деца Божија! Али остаћете наши ученици зато што су милиони јадних клонова остали незналице и неразумии, те се и даље злопате и чине зло: потребно је много учитеља како бисмо узмогли да спасемо макар неке од њих. То ће и бити ваше служење Господу, одсад и вашем

Створитељу. Амин,

А сада, слово вама, новим хришћанкама Јевгенији и Јелени, мојим духовним кћерима. Вероватно миелите да сте се пре крштења веома разликовале од клонова. Не, драге моје, у очима Господа биле сте подједнако неразумие. Али, постојала је једна велика разлика; јадни клонови нису имали наду у спасење, али нису имали ни греха. Њих створише слугама Антихристовим, а ви то постадохте добровољно, примивши његов жиг. Пре крштења сви се покајасте због тога, и данас — погледајте ваше руке! — жигови су са вас сасвим спрани. Та; грех скинут ;е са *вус* покајањем и крштењем. Али ви тек треба да донесете достојне плодове покајања, како бисте се појавиле пред нашим Господом на дан Његовог другог доласка сасвим оправдане. Та; дан је близу. Журите да радите ради Бога, љубљене моје кћери, хитајте да чините добро. Господ ;е пред вратима. Амин.

После проповеди Ајно је рукоположив Јакоба у ђакона, и одсад ;е цочео да се зове отац Јаков. Сутрадан му ;е предстојало да прими свету тајну свештенства.

Људмила, бивша Ел, приђе Ејлин-Јелени.

— Ејлин! Да ли већ знаш како се сада зовем?

— Знам, Људмила. А да ли ти већ знаш, Људмила, да си плавуша?

— Ко сам то?

— Плавуша. Тако се зову девојчице са светлом косом, какву имамо ти и ;а.

Људмила се бојажљиво поглади руком по глави.

— Ох, шта ;е то?

— То је почела да расте твоја плава коса. Ускоро ће ;ош порастити и постаће јако лепа. Већ сад се види да ће бити коврцава.

— Ке;!.. О;, Христофоре! Христофоре, дођи овамо! Погледа; каква плавуша сам постала!

Бивши Ке;, од крштења Христофор, притрча Људмили. Дечак ;е сада био готово за главу виши од Људмиле. И на његово; глави појавиле су се тамне чекиње. Кад се надивио кратким коврцама на глави своје другарице, узеше се за руке и одоше да луњају по врту.

Цени сва озарена приђе Ланселоту.

— Ланселоте, пред тобом ;е нова хришћанка Јевгенија! Да ли ти ;е драго због мене?

— Наравно да ми ;е драго, Цени-Артуре-Јевгенија.

— Види, сада имам своју сопствену Библију. Погледај васпитанике, како су се променили после крштења!

Ланселот погледа бивше клонове и виде да је Цени у праву: њихова лица сада ни издалека нису подсећала на косооке маске, црте су им стекле лепоту и разноврсност. И сада је већ без било каквих капа постало јасно ко је од њих девојчица а ко дечак.

— Ипак је уистину велик твој Господ, Цени — зачуди се Ланселот, разгледајући преображене клонове.

— Он је и твој Господ, Ланселоте!

— Можда, можда... Па ипак, признајући Његову величанственост, свеједно никад нећу моћи да Га заволим, моја Цени. Чак ти је и ново име дао.

— Љубоморан си?

— Наравне да сам љубоморан, јер не могу да се поредим са таквим супарником!

— Значи да верујеш у Њега?

— Само примећујем да ми се Он стално појављује на путу!

— И помаже ти!

— Управо то нисам примећивао. Кудикамо ми је ближи и разумљивији Месија, кога сви ви зовете Антихристом: он заиста нецелое страдалнике.

— А Христос — преображава!

— Ма нек Му је наздравље! Шта ја од тога имам?

— Лансе, хтела бих нешто да ти кажем, али се устежем.

— Кажи, Цени.

— Треба ли, Лансе, да примат исцељење од Антихриста? Дутом и телом ти си најздравији и најиздржљивији човек од свих које знам.

— Свашта! А ноге?

— Мо'ш мислити, ноге! Немају баш сви све, ено Холгер је слеп, а то је горе од немогућности да ходаш. Дедер, савиј руку у лакту и напрегни мишиће!

Ланселот послушно сави руку и напреже бицепс. Цени покуша да притисне прво прстом, а потом и песницом, али Ланселотови мишићи се показаше сасвим неопружљивим под њеним рукама.

— Видит? Имаш челичне мишиће, Лансе, а сасвим недавно си преболео тако страшно запаљење плућа. Ти си само духовно нездрав, а управо од тога те Антихрист неће излечити.

— Откуд сад то да сам духовно нездрав? — осмехну се Ланселот. — У здравом телу је здрав дух, како су говорили стари Грци.

— Грци су гршили. То здрав дух има здраво тело. Ако се и ти крстиш, постаћеш духовно зрео и примаћеш своје богаљство без роптања. Поуздај се у Господа, Ланселоте!

— Твој Господ ме неће исцелити, Цени.

— Ох, Ланселоте... — уздахну Цени. — Не знам шта да ти кажем. Једино можда ово: ја волим мог Господа Исуса Христа, и волим тебе. Данае сам се заклела да сам се соединила са Христом. Али и теби сам се заклела на верност, када си ме на острвцету у Тронхејмском фјорду запресио...

— Само у случају мог исцељења, Цени! А оно је у потпуности у Месовим рукама.

— Али ја ћу бити са тобом у било ком случају, Ланселоте. И чуваћу верност мом Господу, као мом веренику, а мом веренику — као мом Господу! И веруј ми да ћу бити са тобом независно од тога имаш ли ноге или не. Чак и ако се, не дај Боже, изненада сасвим укочиш, ослепиш и занемиш, чак ме и не будеш више разумео, свеједно ћу остати са тобом...

— Стани, Цени! Драго ми је што ћемо ускоро отпловити с овог блаженог острва и нећеш стићи да поетанеш фанатичарка. Већ си на пола пута до тога, лудице — Ланселот, смејући се, пољуби Цени руку. Она уздахну и ућута, спустивши главу на његово раме.

Празнични ручак приредише у самом врту, изневши из трпезарије на Патијев травњак све столове и столице и поставивши их под

кестеном. Магаре није имало ништа против, али је ишло око столова, поглеткујући хоће ли и оно нешто добити. Добило је поприлично: За ручак је, осим рибе и вина, послужено много поврћа, воћа и бобичастих плодова.

После ручка Ајно позва брата Ланселота да пође са њим у библиотеку ради важног разговора. Он помисли да ће га Учитељ прекоревати што је одбио да се крсти, али разговор се повео о нечему сасвим другом.

На великом овалном столу била је раширена велика карта Планете, а одозго је лежала кожна врећица.

— Ево ово је — Ајно показа на врећицу — темпларско злато које ће најзад послужити за добро дело. Наш брат Пол пронашао је благо зазидано у зидине Жизора. Некада је жарко желео да пронађе тајанствено темпларско злато. Потом је пронашао духовно благо веру у Христа, па је заборавио на своју пређашњу залуђеност. Ипак је по навици загледао старинске зидове и камење, и његово вично око једном је запазило некакву неправилност на зиду једног мрачног пролаза у замку. Тако је наш Пол открио и стекао темпларско злато, за којим су људи вековима трагали. До тог времена већ се толико променио да више није знао шта ће са тим златом, и дао је благо мени. Део темпларског злата утрошен је на устројство школе, на сађење нашег врта, на куповину књига, али доста је и претекло. Ако током свог странствовања наиђеш на доброг човека коме је злато потребно за ваљано дело, пошаљи га нама. А сада узми свој део, брате Ланселоте!

Ланселот пружи руку и подиже врећицу.

— Потешка је!

— Злато — осмехну се Ајно. — Ту врећицу и ову карту понећеш са собом, брате Ланселоте. Ово је најновија карта на земљи. Ево, види: недалеко од Жизора почиње Француски спруд који одваја Европско море од Атлантика; заобићи ћемо га и упловити у унутрашње Европско море. Пловићемо до Гаронског мореуза и даље наставити тим мореузом, држећи се десне обале. Ево овде, сучелице маленог острвца Тулуза, опростићу ее са вама. Ја ћу вас напустите, а ви ћете остати да чекате. То је пуст крај, свуда унаоколо су неплодне планине и рушевине градова, тамо нећете срести људе. Али ускоро ћете видети

како се планинским путем на обалу спушта стари аутобус. Ту по замисли злочинаца и треба да се заврши ходочашће шпанске деце која путују Антихристу на исцељење. Почеће да их искрцавају на обали како би их тамо и напустили. Приђи им са вашим мушкарцима, наоружаним, наравно, и понудите им откуп за децу и аутобус. Оружје нећете морати да употребите — они су кукавице. Али својски се ценкајте, немојте им дате све злато. Са тим бандитима путује сестра Марија. Она је медицинска сестра и у злочиначком шуровању не учествује. Не остављај је нитковима на милост и немилост већ је поведи са собом: она ће вам помоћи око неговања деце. Али најважније је то што она уме да вози тај стари аутобус.

— Не брине, Ајно, наравно да нећемо оставити девојку.

— Знам. Деца путују у одвратним условима: или се тискају на седиштима, или леже на поду аутобуса, на струшачама које су се током пута већ овлажиле и иструлиле. Када део деце пребаците на катамаран, извадите из пртљажника аутобуса њихова инвалидска колица, у њима ће деца удобније путовати. Сада гледај вашу даљу путању. Испрва ћете кренути на север, потом заобићи бившу Швајцарску и ускоро стићи до Дунавског мора. Оно је плитко, пуно острва и острваца. Даље ће катамаран наставити, као и пре, по води, а аутобус — по аквастрадама.

— Шта су то „аквастрада“?

— То су над водом изграђени путеви који спајају острва Дунавског мора. Стићи ћете до Баварске шуме. Сада пажљиво гледај, брате Ланселоте: треба да пронађете ово малено острвце, и тамо ће вам бити застанак. На том острвцету налази се напуштена вила у којој можете да се прилично безбедно сместите. Дотле ће се деца већ сасвим уморити и биће им потребан дужи одмор.

— А потом, после одмора, одмах крећемо у Јерусалим на исцељење. Нећу моћи да сву децу одједном превезем преко Средоземног океана. Мислим да са делом њих кренем негде одавде, па кроз Грчки архипелаг, а потом...

— Драги брате Ланселоте! Даљи ваш пут одредићете сами, ја га засад видим само до Баварске шуме. Да си заједно са свима данас примио крштење...

Ево га, помисли Ланселот, почиње проповед: Учитељ ипак није одолео! Он се невољко осмехну, сложи карту и потера колица од стола.

— Захваљујем се, Ајно, за упутства, темпларско злато и карту. Највише за карту.

Ајно га схвати и уздахну.

— Хтео бих да још попричам са твојом вереницом, Ланселоте — рече он. — Хоћеш ли ми то дозволити?

— А зар могу да забраним?

— Наравно да нећеш забрањивати, добри мој Ланселоте. Али можеш да се увредиш зато што са њом хоћу да разговарам насамо.

— Нећу се увредити — осмехну се Ланселот. — Па и са Џени ћеш свакако причати о нашем ходочашћу. Сада ћу ти је послати, пророче.

Када је Џени стигла, Ајно је одведе на највиши торањ Жизора. Џени је тамо већ била заједно са осталим ходочасницима првог дана боравка на острву, када им је Ајно показао аутобус са дедом на планинским путевима Пиринеја. Данас јој је показао нешто друго.

Као и прошли пут, Ајно махну руком — ваздух испред Џени претвори се у огромно повећало, и свет се раствори и приближи. Пред њом се указа жива слика измрцварене, готово допола потопљене Европе. Џени је виде сву, од Северног мора до Средоземног океана, од границе са Русијом све до Атлантика. Она виде маслинасту површину унутрашњих мора, виде острвље у које се Европа претворила и планинске ланце како се уздижу по њеним ивицама попут шкрбавих рубова дивовске камене зделе са процветалом водом. Како само чемерно изгледа некада горда Европа! Остаци раније прекрасних европских престоница леже у рушевинама и згариштима, шуме и поља уништили су скакавци и нарастају у црно-зелену плесан ђавољег чичка, путеви већином воде под воду, мостови су се провалили. Људи тумарају земљом. Главињају, пешаче, возе се бициклима, плове сплавовима и чамцима. Људи одасвуд и у свим правцима беже: једни кобељају на југ, друти — на север, једни преваљују Пиринеје како би избили на чист океан, друти гацају планинама како би се из хладноће океана докопали загађеног али топлог унутрашњег Европског мора. Људи свукуд тумарају земљом нигде не налазећи уточиште.

— Погледај на југоисток, Јевгенија.

У даљини, југоисточно од бивше Европе, штрчала је из воде у небо устремљена црна стрела.

— Шта је то? — упита Цени.

— То је оно место на које брат Ланселот жуди да доспе и, нажалост, највероватније ће и доспети. То је Вавилонска кула, Месијина резиденција.

— Нисам је препознала, премда сам је често виђала у вестима. Одавде изгледа јако мрачно. Личи на црни прст који прети небу.

— Па, до неба неће досегнути — подсмехну се Ајно.

— Чини се да је тако близу — рече Цени и подиђе је језа.

— Уопште није тако. „Догодине у Јерусалиму” — тако су некада говорили Јевреји у својим дијаспорама. Ево и ја теби данас кажем: догодине ћеш, кћери моја, бити у Јерусалиму. А сада, Јевгенија, показаћу ти оно најважније.

Он сасвим рашири руке и замахну њима. И пренеражена девојка виде како се по читавој земљи овде-онде у небо уздижу стубови светлости.

— То су потајна острва молитве — објасни Ајно. — Манастири, заједнице катакомпских хришћана и отшелници, свети старци-молитвеници. Они су повезани с небом као што је чедо у утроби пупчаном врпцом повезано са мајком. Видиш ли молитвена острвца на Светој Земљи?

— Мислиш на оне јарке стубове светлости око црне куле?

— Јесте, Јевгенија. Одсад ћеш и сама моћи увек да их видиш, то је мој дар теби. Запамти, где је та светлост — тамо ћеш увек наћи уточиште и помоћ. Биће довољно да кажеш хришћанима како извршаваш Ајноов задатак.

— А зар извршавам, Учитељу? Па то Ланселот треба да нађе и спасе децу, а ја ћу просто бити уз њега, као и увек.

— Не, кћери моја, не просто „уз њега” Одакле си родом, Јевгенија?

— Из Шкотске, са острва Јоне.

— Сестро Јевгенија, желим да ти још нешто подарим. Желиш ли да

видиш своје острво?

— Јако желим.

Ајно пружи руку на север, и тамо куда је његов прст показивао Цени испрва виде јарку зелену тачку. Потом сета тачка приближи, израсте и претвори се у острво Јоне — онакво каквим га је Цени видела кроз прозор хеликоптера, када је летела код Ланселота. Цени разазна виду Макферсонових, чак и своју мајку како усамљено пролази њиховим великим запуштеним вртом.

— Наш врт постао је тако запуштен... Није ваљда да јој недостајем?
— улита Цени.

— Не знам — узврати Ајно. — Али могу да ти покажем ону којој заиста недостајеш и која узноси молитве за тебе.

На крају острва Цени виде малено сеоце од неколиких камених потлеуша. Крај једне од њих седела је на клупици погрбљена старица.

— Ко је то?

— Погледај боље.

Женино лице се приближи и Цени зачу:

— А још, Господе, учини тако да Те моја малецка Цени упозна, спаси њену душицу, Милостиви! Сачувај је од свих невоља и напасти и приведи вери православној.

— Господе, па то је моја дадиља! Још је жива! — ускликну Цени. — Није ваљда да ме још није заборавила?

— Она те воли, Јевгенија, и увек те је волела. А сећаш ли се макар како се зове?

— Браћа и ја увек смо је звали просто „дада“.

— Зове се Ана. Она се моли за тебе — моли се и ти за њу.

— Учитељу, а може ли се извести тако да она сазна да сам се већ крстила?

— Сама ћеш јој то рећи када се сретнете,

— А сретћемо се?

— Обавезно.

— Ускоро?

— И пре него што мислиш, Јевгенија. „Већ је знатно, знатно доцније него што сви ви мислите.”² А сада опет погледај тамо где је твој дом. Видит ли у близини рушевине манастира?

— Да. Те рушевине добро познајем, тамо сам одлазила са дадом и браћом. Дада је дремала на сунашцу, а ми смо се пентралаи по камењу. Али није нам говорила какве су то рушевине,

— Ваша дадиља није дремала него се молила на светом месту. То су рушевине манастира који је некада давно на вашем острву основао свети равноапостолни Колумба. У шестом веку дошао је из Иреке на ваше острво и на њему основао манастир који је постао колевка келтског монаштва и духовна престоница Шкотске. Одатле се православно хришћанство проширило не само на Британска острва него и на север европског континента, а и даље. Неки монаси са острва Јоне кренули су на дуга морска путовања како би светлост Христове вере носили многобошцима. Та странствовала често су била опасна и увек тешка те су зато добила назив „зелено мучеништво”. И проречено је да ће се пред евршетак времена „зелено мучеништво” препородити, и са острва Јоне поново ће се ширити истинска, то јест православна хришћанска вера.

— И ко ће то да чини? Нисам познавала друге хришћане на нашем острву, изузев моје даде.

— Ти познајеш још једну девојку-хришћанку са острва Јоне. То си ти, Јевгенија. Ти ћеш помагати оцу Јакову да просвећује и крштавадецу.

— Ону коју ћемо срести?

— Јесте. А мучеништво твоје, осим опасности које вас на том путу чекају, осим напора и лишавања током боравка у вили на острвцету Дунавског мора, биће и у томе што ћеш се непрестано молити за душу твог Ланселота. То ће бити јако тешко, понекад мучно, али, веруј ми, Ланселот је јако потребан Господу.

— Тако ми је драго што то чујем, Учитељу!

— Онда добро — осмехну се Ајно. — То и јесте твој задатак: без обзира на околности, без обзира на услове не смеш остављати Ланселота. Уз један једини изузетак: ако те на то примора твоје магаре Пати.

— Пати?

— Јесте. Животињама је дато да осећају Антихриста и боје га се, он не може да обмане њихова срца. Пати ти неће дозволити да доспеш Антихристу у руке. Јеси ли разумела и запамтила, Јевгенија?

— Чини ми се да јесам, Учитељу. Па благослови ме на то „зелено мучеништво“!

Ајно благослови девојку. Цени баци последњи замишљени поглед на измрцварени земаљски простор, испробадан молитвеним стубовима светлости што се уздижу ка небу, а затим заједно са Ајноом сиђе са торња.

ДРУГИ ДЕО

ПОГЛАВЉЕ 1

Високо у Алпским планинама међу недоступним ледницима сакрила се зелена долина с округлим модрим језером у средини. Ту су се од Антихриста склонили катакомпски хришћани и руске монахиње.

Готово читаву долину заузимал о је пре Катастрофе вештачко језеро које је чистом водом са ледника снабдевало долину Цилертал смештену ниже, чувену по алпском полудрагом камењу. Земљотреси су срушили брану и вода је, покуљавши с висине, преплавила долину са градићем и неколиким околним насељима. Од вештачког језера преостало је омање језеро и брана с огромном попречном пукотином, а у горњој долини сачувало се и малено алпско сеоце са тридесетак брвнарица за љубитеље планинског одмора. Брвнарице су стајале с обе стране брзе речице која се улива у језеро. Када су се избеглице попеле у планинску долину, населиле су се у тим дразним кућама: оне најближе брани заузео је манастир, а даље, иза речице, уселили су се мирјани.

Ето тако се у Алпима појавио прогањани руски манастир, и тај скривени манастир чувала је сама Пресвета Богородица, и то како чувала! Дању је над Долином увек сијало сунце, земљу су обидно напајали потоци и бујице који су се сливали с ледника, а ако би и закишило, биле су то кратке и веселе кишице које не нагоне потиштеност већ освежавају, и све живо у Долини цветало је и блаженствовало као у Рају. Монахиње и општинари никад нису боловали, а род је на њивама, у воћњацима и повртњацима сазревао по два-три пута годишње. И других чуда било је у Долини напретек, али о њима ће бити речи касније.

Манастиром је управљала игуманија Руфина, Матушка, како су је сви звали, а општином мирјана руководила је мати Олга, удовица са читавим јатом деце, руска емигранткиња која је побегла из комунистичке Русије и није успела да се врати у царску Русију. У општини су се окупили православи хришћани из разних земаља, пошто су до тренутка Антихристовог устоличења многи западни хришћани стигли да се „врате кући”, то јест прешли у православље.

Највећу кућу у селу, једноспратну, заузимали су Јелисавета Николајевна Сакос и њена породица: унука Касандра, њен муж

Леонардо и њихова малена кћер Соњечка. У приземљу куће смештен је дечји вртић, а породица је заузимала спрат. Јелисавета Николајевна управљала је дечјим вртићем и сматрана баком све деце у Долини; сви су је тако и звали — Бабушка.

Леонардо је радио скупа са свим мушкарцима општине, помагао манастиру и прислуживав у цркви, а Сандра је помагала Бабушки у дечјем вртићу и учила медицину од монахиње мати Ангелине, бивше медицинске сестре. У Долини нико није боловао, али требало је помагати женама на порођају, а и понекад би ипак дошло до разноразних повреда.

У августу су монахиње и општинари скупили богат род пшенице. Просушили су део зрневља на сунцу и одмах посејали. Изданци су избили већ следећег дана и сложено кренули да расту. Од осталог зрневља одлучише да праве брашно, и тада искрсну питање млина.

Матушка позва манастирског мајстора чика Љошу који већ годинама са женом живи уз манастир.

— Шта мислиш, Љошењка, може ли у Долини да се сагради млин?

— Није тешко направити млин, у Долини има доста водопада, на једном већ ради наша стругара. Једино је са жрвњевима проблем...

— Али без жрвњева млин не може да меље.

Чика Љоша рашири руке:

— Не може, Матушка.

— Зар ти жрвњеви не могу некако да се прибаве, Љошењка? — жалосно упита Матушка. — Просто не могу да поверујем како постоји било какав задатак у домаћинству који би се теби отео.

Чика Љоша скромно слеже раменима: потајно чак и од себе самог стари манастирски мајстор волео је похвале, а Матушку је волео још више, а тек ако га она иоле похвали био је спреман да се лати ма кот посла. Зачувши Матушкине речи, он одмах поче да гласно мозга о новом задатку.

— У принципу, Матушка — рече он — жрвњеве можемо сами да исклешемо од камена и изравнамо. Наравно, са Љоњом бисмо успели да то обавимо. Али то је дуготрајан посао: пронаћи погодан силикатни камен, па га одвојити од стене, жрвњеве исклесати, изравнати, оковати,

избраздати... Матушка, ту има посла за годину дана, ако не и више! Али можемо сад одмах да почнемо, ако благословите.

— Бог ће благословити, Љошењка! Почињите да градите млин, а даље — како Бог да!

Чика Љоша саопшти о млину свом помоћнику Леонарду, ката је на руски начин звао Љоњом, и рече му да мозга.

Већ исте вечери Леонардо рече жени:

— Мислим да знам где могу да се набаве жрвњеви за млин. Сећаш ли се, Сандра, фабрике макарона ди Корти?

— Наравно да се сећам.

— А знаш ли да је у давнини на месту фабрике макарона био млин?

— Спомињао ми је Ромео ди Корти-старији када је причао своја макаронска предања. А у дворишту фабрике лежао је, сећам се, огроман жрвањ, а на чему су биле саксије са мушкатлама. Можда још увек тамо лежи. Не намераваш ваљда да га докотрљаш из Бергама овамо?

— Наравно да не. У подруму фабрике лежала су у углу два мања жрвња — управо би они сасвим одговарали за наш млин. Јесте, тешки су, али ципом бисмо могли да их пребацимо овамо.

— Леонардо, ти си геније.

— Прија ми што си то најзад приметила. Одох код Матушке по благослов.

— Иди, али имај у виду да те самог у Бергамо не пуштам!

— А тебе Бабушка неће пустити.

— А ја ћу је замолити!

— А ја ћу јој рећи да то ни случајно не чини.

Сандра само уздахну: предвидела је да ће цо том питању Леонардо и Бабушка бити сложим. Неколико година раније Сандра је прикривала одлазак монахиња из обитељи коју су еколози открили, па им је допала шака. Ухапшена је и послата на робију на Бело острво, тако да ни Бабушка ни Леонардо дуто нису знали чак ни где да је траже. Зато сада дрхте над њом.

Матушка се обрадовала што су жрвњеви канда нађени и

благословила је Леонарда да ципом оде у Бергамо. Једино му је наложила да поведе са собом чика Љошу — ради помоћи и заштите: чика Љоша је некада, још у Русији, служио у десантној јединици.

Леонардо, а где је твој пластични костим? — улита Сандра, спремајући мужа за пут.

— Чега си се сетила! Набасао сам на њега на тавану када сам постављао резервоар за топлу воду. Знаш ли у шта се претворио? У зелену пластичну лепињу налик на цркнуту жабу. Још тада закопао сам га у врту што дубље, како не би тровао ваздух Долине. Господе, како ли смо носили такву гадост?

— Па у чему ћеш да кренеш у свет?

— Не намеравам да опонашам обичног Планећанина — онда бих морао да се ошишам. Чика Љоша и ја одлучили смо да кренемо у свечаним белим оделима, и нека пролазници мисле да смо чланови Породице: на непријатељској територији боље је маскирати се у непријатеља вишег ранга, зар не?

— У праву си.

Сви путеви који из Долине воде воде у свет били су потопљени током Катастрофе, изузев једног, добро скривеног од случајних погледа, па још и закључаног — гвозденим капијама трију планинских тунела. И тим јединим скривеним путем упутише се чика Љоша и Леонардо у Бергамо. Кренуше у понедељак ујутру одмах после литургије, а већ у суботу око поднева вратише се у Долину са два омања жрвња. Обојица су се током пута уморила, усукала, и причала како је у свету постало још горе.

— Замисли само — рече Леонардо Сандри — мој Бергамо, који је толике векове преживео, сада се претворио у сасвим мртав град: улицама тумарају асови, а куће су већином спаљене или опљачкане. Стиче се утисак као да је град доживео најезду непријатеља. Али моја кућа остала је читава.

— То је добро. А фабрика?

— Најстарији део и даље се држи, али све бетонске зграде су се срушиле и расуле у туцаник. Ни од прекрасног ди Кортијевог врта ништа није остало: све биљке у околини су, изузев ђавољег чичка, пропале.

Није ми јасно зашто!

— А шта је са вилом Корти?

— Вила Корти стоји на пређашњем месту, чак и неко у њој канда живи. Али нисмо тамо свраћали. Јасно ти је да нимало не желим да посетим еколога Ромеа ди Кортија.

— Јеси ли одмах пронашао жрвњеве?

— Да, управо са њима све је било у реду, мирно су лежали у углу подрума и чекали нас. Али испало је да су поприлично тешки, бактали смо се са њима неколико сати док их нисмо извукли из подрума и сместили у кола. Чика Љоша се чак и укочио. Потом смо се одвезли у Бергамо, пошто је требало негде преноћити. Мој стан је утонуо у прашину, али све у свему остао је онакав каквим смо га ти и ја оставили. А сада изненађење за тебе: у кухињи сам на столу нашао ево ово писмо од Мире — и Леонардо пружа Сандри омот од дебелог папира у пластичној кеси: кроз провидну пластику видео се крупан натпис „За Лију Лехтман од М.“.

— Мира! Моја драга другарица! — ускликну Сандра, притискајући омот на груди.

Сандра и Мира заједно су робијале на острву смрти, тамо су се и спријатељиле. Мира је била разборита и сналажљива и успело јој је не само да се сама избави са страшног острва него и да Сандру ослободи — под именом Лије Лехтман. Конспираторка Мира то име је и написала на коверти, знајући да нико други неће докучити ко се под њим крије.

Сандра оде на обалу језера да тамо у осами прочита писмо.

„Здраво, драга моја другарице Лијо Лехтман!

У Бергаму вас нисам затекла ни кроз месец дана, ни кроз годину дана, из чега сам, природно, закључила да сте Бабушку пронашли. Остало није тешко докучити. Нада је, свакако, слаба, али тако желим да верујем како ћеш једном опет посетити кућу у којој нам је било тако лепо утроје, а на столу ће те чекати изненађење — моје писмо. За тај срећан случај ти и пишем.

Новости има — за теретни мобил с великом приколицом. Тамо где смо намеравале да се сретнемо догодине’ све се већ ближи крају, и тај крај ће бити страشان за све. Познати старац каже: ’Највећа тама пада на

нас пред свитање' Посматрајући изблиза почетак краја, чак ми је тешко да поверујем како је тај крај почетак будућег доба, предзнак велике Радости. Господе, дај нам снагу да доживимо и Тебе дочекамо! Управо тамо, у епицентар будућих догађаја сада крећем. Помоли се за мене, драга!

Новост за Бабушку. Реци јој да су људи који су од ње купили вилу одавно збрисали одатле, преселили се ближе Тазди': сада су се готово сви кругови Породице окупили око Вавилонске куле. Вила је, наравно, опустошена али настањива: један диван човек уредио је у њој сиротиште за децу-инвалиде. Он их са својим пријатељима храни, облачи и штити. А притом је и сам инвалид и креће се у колицима. Тај човек зове се Ларе Кристенсен. Ово пишем у нади да ћете се упознати. То је витез без мане и страха и преко сваке мере старомодан човек. Навешћу ти пример. Сазнавши да познајем стару власницу виле упитао ме је могу ли икако да од ње добијем дозволу да шупу и кокошињац растуре на дрва? Какво устручавање у садашње време када људи испод заспалих струњаче краду! Реци Бабушки да сам му у њено име дозволила да у вили чини све што сматра потребним и корисним за своје штићенике. Опростите ми, Бабушка!

Опрости ми и ти, драги Л., што у твојој фабрици више није преостала ниједна макарона — све сам покупила и одвезла Ларсу. Приметићеш и мањак неколиких најређих књига. Признајем да бих и више украла, али тако су тешке! Одлучила сам да их оставим до следеће прилике... Надам се да је излишно објашњење зашто ми требају те књиге? Узгред, већ их је начела плесан, и читав дан отишао ми је на њихово пребацавање на таван млина, где је ипак сувље.

Драги моји! Ако имате иоле могућности да помагате том многодетном витезу-инвалиду Да прехрани и згреје своју дечицу, а има их, узгред, тридесетак — учините то, Христа ради и мене ради, многогрешне и многобрижне! Помагала сам им колико сам могла, али сада ми је време да кренем на југ, друга послови ме зову.

Пренеси мој поздрав Бабушки и Матушки, обе су право чудо, нежно их волим.

Пренеси Л. од мене да те чува, и сама га чувај, и нека вас све Господ чува! Моли се за мене, драга моја! Твоја М."

Сандра се замисли, сети се Белог острва, робије, затвореника „пчела” и заповедника „оса”, текуће траке за којом су склапале персонце, неочекиваног пријатељства са Миром,.. Да, за њу су сви ти ужаси остали у прошлости, сада живи у Долини као Христу у недрима, док њена другарица наставља свој невероватно сложен и врло опасан живот у Антихристовом свету. Ево и ово писмо написала је пред пут у Јерусалим — некада најсветије, а сада најстрашније место на земљи... Или ипак свето?

Занимљиво, какав је то витез-инвалид Ларе Кристенсен у Бабушкиној вили уредио дечје сиротиште? Како ли им је тамо без воде, без светла, без грејања? Већ је јесен, и тешко да ће даске од шупе и кокошињца бити довољне за ложење камина у кући током читаве зиме. А и камине је дедица правио не толико ради грејања колико ради утођаја...

— Мами, види како летимо! — зачу изнад себе Соњечкин глас. Она подиже главу и спази како кћер кружи над њом у јату младих гусака које вежбају пред полетање на југ, а још, изгледа, летећу девојчицу сматрају предводником.

— Ја сам код њих Ака Кнебекајзе, мами! Оне ме слушају, часна реч!

Сандра се осмехну и обриса очи. Све је јасно: то је Бабушка деци испричала старинску шведску бајку о Нилсовом путовању са дивљим гускама. Некада ју је и Сандри наглас читала.

Соњечку су галебови научили да лети. Једном су родитељи шетали са њом обалом језера. Пришли су јату галебова које је дремало на песку: галебови се узбунише и један по један полетеше. Соњечка их је помно посматрала, а онда упитала:

— Птичице су полетеле?

— Јесу, мила — одговори Леонардо.

— И Соњечка хоће да полети.

— Девојчице не лете.

— Оне не умеју?

— Не умеју.

— А зашто не уче од птичица?

— Нису се томе досетиле, вероватно.

— Ја ћу мало да учим, тата-мама, могу ли?

— Учи — рече Сандра — само немој да плачеш ако ти не успе.

— Нећу да плачем.

Приђоше другом јату галебова, поплашише их, и Соњечка је помно посматрала како птице испрва скачу по песку хватајући залет, а потом узлећу. Чучнула је и мало скакутала у том положају, али јој, наравно, није успело да полети. Огорчено и упитно погледа родителе: шта то погрешно чини?

— Покушај још једном! — рече Леонардо. Већ је смислио како да јој помогне.

Када је Соњечка опет чучнула и почела да, машући рукама, скакуће унапред, он је подухвати под мишке, диже у ваздух и потрча са њом дуж обале.

— Мама, већ летим! Научила сам! — викала је девојчица сва усхићена.

Задовољни Леонардо спусти је на песак. Соњечка га погледа блиставим очицама и врло озбиљно рече:

— Хвала, тата. Сада ће Соњечка сама да полети, не треба више дапомажеш.

Родители се с осмехом згледнуше. Девојчица се залете, поскочи једаред, дваред — и полете! Прелетела је свега око три метра и бупнула у песак, али та три метра стварно је летела.

— Већ сам малчице научила, јелда, тата-мама? — весело улита она, очекујући да је похвале. Запрепашћени родители оћуташе.

После првог огледа Соњечка је са сваким даном све боле летела, а потом почела да и своје малене другаре учи летењу.

Ускоро полетеше и остала деца, испрва малишани рођени после Соњечке, који су већ од рођења поседовали ту способност, а потом старија деца, која су заједно са одраслима стигла у Долину. Леонардо је чак на плажи уз језеро направио одскочну даску са које су дечица могла да, ухвативши залет, полете, а у случају неуспеха пала би у меки песак. Међутим, научила су да лете само она деца која су пре доласка у

Долину имала мање од седам година.

Очеви и мајке летеће деце били су узрујани и забринути: а шта ако деца, која су волела да круже изнад језера, падну у њега и удаве се? А шта ако из знатижеле одлете у леднике и тамо се смрзну?

Једино Матушка као да није била изненађена када су јој преплашени родитељи признали да њихова деца уче да лете.

— Та деца су безгрешна — рече Матушка — она живе у нашој Долиници као малени анђели — под покровом Владичице Небеске, не знајући ни за световне страхове ни за прљавштину свакидашњице. Анђелима пак одвајкада следује да лете, те она и лете. Примите то са смерношћу и захвалношћу, као још једну Божију милост пројављену нама, недостојнима.

— Соњечка, пусти своје другове да мало пливају у језеру, а ти слећи овамо — позва је Сандра. — Време је да идемо кући.

Пустивши младе гуске да пливају и хране се у језеру, Сбњечка начини круг над мамом и спусти се пред њом на песак. Сандра загрли кћер, привину њено врело, као у птичице, телашце, и ослушну како куца њено малено срце после бајковитог летења са гускама. Осећала је да јој се не иде никуд од Соњечке, иуопште јој се не напушта Долина. Али тридесеторо деце-инвалида — без топле одеће, без горива, полугладне, и то још у Бабушкиној вили! Сандра се сети Бабушкиних прича о томе како је њен деда приликом изградње куће предвидео за случај дутотрајне опсаде некакво тајно складиште: а шта ако се сачувало? Наравно, кренуће са Леонардом. Бабушка ће је научити како да га пронађе.

Она сложи писмо, врати га у коверат, узме кћер за руку и поведе је кући.

Бабушка је већ завршила своје бављење децом, мајке су их одвеле кућама, и сада је спремала вечеру за породицу.

— Ево, Бабушка, прочитај. То је писмо од Мире, донео ми га је Леонардо из Бергама.

Јелисавета Николајевна узме писмо из унукине руке, по навици потражи наочаре, па се онда сети да јој је сада вид чак и бољи него у младости, и поче да чита. .

— Да, занимљива прича — замишљено рече она, враћајући унуци писмо. — Значи, тај Ларе Кристенсен и деца-инвалиди живе у кући без светлости, без грејања, без воде и канализације... А све то тамо постоји и не ради само зато што нема струје. Али она може да се укључи: у кући је моћан независан Теслин извор енергије. У кући је и тајно подземно складиште намирница и одеће.

— Мислиш да се све то сачувало?

— Свакако. Ако је твој дедица нешто радио, радио је то темељно. Пред полазак овамо проверила сам његово тајно складиште. Тамо је чак и катакомпска црква — подземна капелица посвећена мојој небеској покровитељки праведној Јелисавети.

— А има ли тамо много хране?

— Има је за много година.

— Има и одеће?

— Има довољно одеће за омању општину. Тамо је и залиха дечје одеће: твој дедица је маштао да ћеш имати много деце.

— Па онда треба отићи тамо и све тр предати Ларсу Кристенсену! Шта мислиш, Бабушка?

— Исто што и ти. Кад се Леонардо врати са посла, размотрићемо то заједно са њим.

Прочитавши Мирино писмо, Леонардо рече да је спреман макар и сутра да крене у Баварску шуму.

— А млин?

— Док за њега спремају камење и дрвну грађу, стопут бих стигао донде и натраг.

— А што говори само о себи, Леонардо? Овог пута неизоставно идем са тобом.

— Бабушка — завапи Леонардо — шта то она прича? Не пуштајте је, опет ће се изгубити!

— Не могу а да је не пустим, Леонардо. Једино Сандра може да покаже Ларсу Кристенсену све тајне те куће. Теби једноставно не могу да их објасним: ти не познајеш кућу онако како је познаје Сања, која је у њој одрасла и памти сваки кутак. И једино ће Сандра узмоћи да отвори

врата у складиште. Тамо су постављене тајне браве: треба знати лозинку, и то не једну.

— Па реците их мени, Бабушка!

— Тако су просте да их се више и не сећам! А Сандра ће на лицу места докучити. Али ви обоје, свакако, схватате да то није породично питање — да ли да напуштате Долину или не. Мотати се тамо-амо, па макар и у најбољој намери — велики је ризик за манастир и општину. Речју, треба све то размотрити са Матушком, и како она одлучи — тако Бе и бити.

— Наравно, Бабушка! Али биће кудикамо боље ако ти сама поразговараш са Матушком и све јој испричаш о кући — рече Сандра, која је матушку Руфину обожавала, али ипак цептела пред њом.

После вечерње службе Јелисавета Николајевна је попричала са игуманијом.

— Наравно, треба помоћи тој деци и онима који их надгледају — рече Матушка. — Можда ту јадну дечицу треба просто превести из Баварске шуме у Долину, и нека овде живе заједно са нама. Некада је, још у Русији, уз нашу обитељ било и дечје сиротиште у коме су стотине деце васпитаване. Тако да бисмо се вратили некадашњим традицијама...

— Са децом је, Матушка, простије. Зато би њихове васпитаче требало најпре помно погледати. Јесу ли хришћани, хоће ли се саживети са нама? А не можемо ни да им тек онако одузмемо децу — посумња Бабшука. — Али помоћи им да их нахране, одену и згреју, то можемо одмах — и Бабушка исприча игуманији о скривници коју је њен покојни муж направио у кући.

Чувши да Леонардо и Сандра одлазе у Баварску шуму, у вилу са разним корисним стварима у скривницама, чика Љоша оде игуманији.

— Матушка — одлучно изјави он са Прага — мораћу да кренем са Леонардом и Сандром.

— Значи тако? А зашто то? — зачуди се Матушка.

— Па зато што што морамо да набавимо коју Теслину батерију. У манастирском мобишки поцркала је сва електроника, у њему се сада наша деца играју. Преостао је само Леонардов џип, али једном ће се и

његова батерија испразнити, и остаћемо без точкова, само са Лабудом.

Лабудом су звали коња који се некада прикључио обитељи. Скупа са свима дошао је у Долину и сада је припадао деци.

— Па, Љошењка, деца ти неће дозволити да на Лабуду ореш и јашеш. Зар не можеш да поправиш или некако поново напуниш батерије?

— Ма какви, Матушка! Антихристу је успело да шчепа свет за грло управо зато што у рукама држи енергетеку тајну — Теслину енергију. На Теслине батерије раде фабрике, возе се мобили и лете авиони, али нико осим самог Антихриста не зна где се налази главни пријемник енергије ни каква је то енергија. Теслине батерије издају грађанима по један комад на мобил, и кад се енергија из њих испразни — мењају за нове. А ми, ваљда вам је јасно, немамо где своје батерије да заменимо. Све у свему, спреман сам да одем по њих.

— А, не — рече Матушка — манастир би без тебе остао као без руку. Кренуће само супружници Бенси. Рећи ћу им да потраже те батерије, а ти се бави млином.

— Јасно. Благословите, Матушка — незадовољно прогунђа чика Љоша.

— Бог ће благословити, Љошењка — умиљато одговори Матушка.

Леонардо и Сандра почеше да се спремају за путовање. Прво су замолили чика Љошу да прегледа цип и припреми га за далек пут. Потом су манастирске сестре утовариле у цип производе манастирског имања: гајбе са боцама масног козјег млека, сиром, свежим хлебом, вином, воћем и поврћем, чак и котарице са јајима припитомљених дивљих гусака. Жене из општине хтедоше да прикупе топле ствари за децу, пошто у Долини зиме нема, а доле је крај августа и само што није наступила јесен, али Бабушка рече да има сасвим довољно одеће у скривници Илијаса Сакоса.

Сандра је прикупљала посебну „лековиту“ гајбу: прополис, суво биље, тинктуре и масти домаће израде, завоје и вату.

— А где је мој зелени путни костим? — изненада се сети.

— Питај Бабушку — саветова јој Леонардо.

Бабушка је као и увек све памтила, и костим је пронађен. Био је то

свилени костим који изгледа као пластична униформа Планећана, а Бабушка га је наменски сашила за путовања. Али, зелени костим сада је био боје салате. Сандра се досети да то уопште није свила избледела. Када су монахиње и мирјани стигли у Долину, ускоро су посветлеле чак и црне расе монахиња, а о одећи мирјана да и не говоримо: све црвено претворило се у ружичасто, смеђе — у бледосмеђе, модро — у небесноплаво,

— Ма немој да бринеш о одећи — рече Леонардо, приметивши како Сандра ојађено разгледа свој костим боје салате — сви људи које смо са чика Љошом путем сретали били су обучени како било. Стиче се утисак да је униформа сасвим укинута.

— Одлично, онда није важно што није одговарајуће боје. Ипак ћу путовати у том костиму, за њега ме вежу толике успомене!

— И мене — прогунђа Леонардо. Још увек је био незадовољан што Сандра напушта безбедну Долину.

Чика Љоша је дошао код Бенсијевих да се опрости и донео им поклон — малени склопиви сточић и две исте такве столице од кукурузних стабљика, које у Долини по чврстини нимало не заостају за бамбусовим.

— Ево вам намештаја малтене од ратана — саопшти он. — Када успут будете правили пикнике, имаћете на чему да седите. Јер иначе можда нехотице седнете на корење ђавољег чичка, па вам прорасте управо кроз оно чиме на њега седнете.

— Не би било згорег набавити нешто игала и конца, и још плетаће игле — рече Сандри њена давнашња пријатељица, ризничарка мати Евдокија. — Сестре су се некако снашле и дрвеним иглама плету мараме од козје длаке, али са челичним могле бисмо да исплетемо болесној дечици цемпере и чарапе: козја длака лечи кости и зглобове.

— Обавезно ћу потражити игле у дедициној скривници, мати Евдокија — обећа Сандра.

У кућу Бенсијевих стално су придлазили људи, житељи Долине доносили су поклоне за станаре Бабушкиног сиротишта. Мати Ана, манастирски иконописац, донела им је велику икону. На њој је била наликана преподобномученица Велика кнегиња Јелисавета

Фјодоровна и њено житије.

— Иконе преподобномученице Јелисавете Фјодоровне нема у складишту вашег дедице. Моштију има а иконе нема. Још онда сам почела да је сликам, у Баварској шуми, и ево сада сам завршила. Одвезите је натраг, Матушка је дала благослов.

Сандра се поклони, прими икону и целива је.

Манастирска вртларица и повртарка мати Лариса донесе пар гумених чизама.

— Код нас у Долини нема лапавице, а тамо, у свету, незнано нам је шта се дешава. Однеси им чизмице, ваљда неком затребају.

— А што су тако тешке, мати Лариса?

— Па тамо је мрквица, у чизмицама. Што да толико место зврји празно...

ПОГЛАВЉЕ 2

Пошто су обоје пољубили Соњечку најмање по сто пута и предали је Бабушки на старање, одслушали молебан за путнике који је одслужио свештеник обитељи отац Александар, Леонардо и Сандра у рано јесење јутро кренуше из Долине.

Прођоше сва три планинска тунела која одвајају Долину од доњег света и избише на пут који се спушта ка поплављеној долини Цилертал.

— Шта се то десило са шумама на планинама? — зачуди се Сандра. — Види, мио Леонардо, све дрвеће је мртво, ни листића на њему нема. Јесте да већ стиже јесен, али под њим нема ни опалог лишћа!

— Нешто непојмљиво дешава ее са растињем и овде, и у Италији — рече Леонардо. — Све жбуње и дрвеће стоји голо. Кад сам недавно путовао са чика Љошом, морали смо да сечемо дрвца и жбуње који су израсли на путу, и знаш ли шта се испоставило? Наизглед су суви, немају ни лишће ни пупољке, али изнутра су живи.

— Некаква более? — претпостави Сандра. — Али обрати пажњу, захватила је само листопадно дрвеће, док су јелке и даље зелене.

Убрзо стигоше до места где је стајала запрека од одсечених јелки утакнутих у земљу, маскирајући приступ скривеном путу. Јелке су биле још зелене — ограду су прошли пут обновили чика Љоша и Леонардо, и зато су сада само направили пролаз за цип, а потом га поново затворили, утакнувши јелке где су и пре биле.

Најзад су избили на једну од главних аквастрада бившег Тирола. Прилично дуго су се возили у потпуној ћутњи.

— О чему то ћутиш, кара Сандра? — улита Леонардо.

— О томе да ми, што се више удаљавамо од наше Долине, бива све теже на души.

— Бринеш за Соњечку?

— О не! Знам да ће у Долини и без нас живот ићи својим током, а Соњечка је под окриљем Бабушке. Њој је добро: „За унуке нема топлијег места него код баке”.

— Лепо речено, кара Сандра.

— То нисам ја, то је Теофан Затворник.

— Ама баш све су ти свеци знали! И онда, шта је то са тобом?

— Знаш, овде доле све теже дишем.

— А, то! Уосталом, није ни требало да питам, пошто се и мени исто десило током прошлог путовања. Чак се и несаломљиви чика Љоша примирио и згрчио када смо се спустили из Долине.

— Управо то, сва се некако грчим изнутра. Признајем ти, страшно ме вуче да се вратим натраг. Наравно, о томе нема ни говора, али свеједно тешко ми је на души...

— Кара Сандра, ми путујемо по Матушкином благослову! Шта може да нам се деси?

— Можда ништа. Али тако ми је тешко, тако тешко, мио Леонардо!

Он загрли Сандру једном руком, и њој одмах би лакше да дише.

Толико лакше да је кроз једно пет минута рекла:

— Знаш, мио Леонардо, сетила сам се да сам у детињству видела занимљив плакат на путевима: „Возачу! Ако једном руком возиш кола а другом грлиш девојку, знај да и једно и друго чиниш лошеГ

— Кара Сандра, већ одавно нисам осећао твоје пецкање! М-м! Какво заборављено блаженство!

— Рећи ћу Бабушки да ти се не свиђа њено кување.

— !?

— Теби за потпуну срећу очито треба да се мало запапри.

— Да, у праву си. Сви Италијани воле паприку. Леонардо је Италијан. Из тога следи да Леонардо воли Сандру.

Они поново ућуташе., Чудно — помисли Сандра — и у Долини смо се смејали, веселили, шалили, али некако другачије: нико никог није пецкао, чак ни у шали. Али ево још увек смо на путу у доњи свет, а већ се повратила та заборављена навика, чак је непојмљиво како смо толико дуто без ње могли? Није ваљда да је подругљивост — средство опстанка у тешким условима, а што ближе Рају, тим је потреба за њом мања?”

Она повери своје мисли Леонарду.

— Да — рече он — тако је. Мислим да у Рају људи воле тако радосно, дубоко и непомућено да за шале просто не преостаје место.

— А још, обрати пажњу, опет смо почели да се на стари начин обраћамо једно другом: кара Сандра, мио Леонардо.

— Да, и тога се сетисмо. Слути ли то на добро?

Сандра уздахну и оћута.

Избише на страду која води ка Новом Минхену и Сандра се зачуди што на њој уопште нема мобила.

— А чика Љоша и ја све до саме Италије нисмо срели ниједан мобил — рече Леонардо. — Пролазили смо поред људи који главињају путем, али чим нас издалека спазе, сви се посакривају. Тако нам се није пружила прилика да попричамо са неким. Али, можда су се путеви у последње време променили те се сада сви возе неким новим модернизованим страдама? Још боље за нас — неће бити неочекиваних сусрета.

— Не дај Боже — уздахну Сандра.

Ускоро стигоше до скретања за нову престоницу Баварије, али у Нови Минхен нису свраћали. Пут је нагло кренуо надоле и убрзо се спустио до обале Дунавског мора. Даље је аутопут са четири траке заменила аквастрада са две. Сада је постало јасно зашто путем нису наишли ни на једна кола: аквастрада је била у грозном стању; није то више била лагодна возња по магистралама са мостовима и надвожњацима који спајају острва. Понегде су парни носачи аквастраде пропали и размакли се, на таквим местима пут се улегнуо и возња по њему била је налик оној у возићу забавног парка — стрмо горе-доле са наглим скретањима. Али када би један од два носача остајао усправан, држећи на себи коловоз аквастраде, док се друга накренуо, вукући свој део пута надоле, ка зеленој гњилој води, онда је Леонардо морао да хвата залет како би помоћу инерције прошишао искренути део аквастраде. После два сата такве возње Леонардо, сав мокар од зноја, завапи:

— Готово, више не могу! Знаш, овде је још теже возити него кроз Алпе према Бергаму. Морам да изађем из кола и предахнем: овај луна-парк ме је изнурио.

— Наравно, хајде да застанемо, али само, молим те, на земљи, а не над водом.

Леонардо заустави џип већ на првом запуштеном паркингу. На крају бетонског проширења пута видеше омањи једносратни мотел. У прозорима зграде није било ни стакла, ни оквира, само зачађени отвори. По свој прилици, мотел је изгорео. Пред самим улазом, на округлој бившој цветној леји зараслој у коров, по томили смећа чепркале су вране. Бука мотора их уплати и оне, љутито гракћући, одлетеше на кров.

Леонардо се упути према рушевном хигијен-блоку, а Сандра остаде да стоји сучелице мотелу. Вране се, видећи њену непокретност, осмелише и поново једна по једна почете да слећу на травњак. У скоковима и дрским гегавим корачићима вране се приближише хрпи дроњака и почете да нешто тамо раскопавају и кљују. Изненада из мрачног прозорског отвора мимо Сандре пролете дуги блистави предмет попут стреле. Једна врана продорно загракта, забатрга се, поскочи, повали се на страну и остаде да лежи на земљи прободена стрелом-плетаћом иглом, док се остале, махнито гракћући, опет преместише на кров.

Сандра пође ка погођеној птици која је покушавала да се дигне, ослањајући се на здраво крило, и пружи руку ка њој у жељи да помогне.

— Не дирај! То је мој плен! Иначе ћу и тебе устрелити!

Она се окрете и погледа на пропалу зграду мотела, одакле је глас допирао. У мрачном прозорском отвору првог спрата стајао је дечак, држећи „на готовс“ лук са новом блиставом стрелом.

— Зашто си ранио несрећну птицу, неваљалче?

— Да је прождерем! Ако ја не будем гађао вране, оне ће мене прождерати! Ниси ваљда ослепела па не видит шта то тамо кљују?

Сандра приђе ближе травњаку и боље загледа оно што јој се испрва чинило хрпом дроњака. Од гомиле се ширио ужасан смрад цркотине, а из сивих дроњака штрчале су погдегде бело-ружичасте кости. Осмотривши, она схвати да пред њом лежи људски лет сав искључан од птица. Смучи јој се, и заситан бабушкин доручак за трен ока се обрео на крају травњака.

Леонардо јој притрча.

— Сандра! Шта ти је? Шта се овде дешава?

Мусави стрелац изгуби се у тами да би се минут касније подавно већ у прозору приземља.

— Еј, ви! Не дирајте моју врану и губите се одавде! Ово је моје место!

— Вране кљују нечији леш, а он гађа те вране и једе их! Тако је рекао — објасни Сандра. — Претио је да ће и мене устрелити. Има лук са челичним стрелама које личе на плетаће игле.

Леонардо је без речи загрли и брзо повуче назад, према ципу. Заклоњен иза ципа, он поможе Сандри да се умије из боце са водом, а потом је поседе у кола. Потом узе велику црвену јабуку и оде према ресторану, држећи се подаље од травњака.

— Еј, ти, Робине Худе! Хоћеш ли да добијеш ево ову јабуку?

— Јабуку? Није ваљда права?

— Наравно да је права. А имамо и хлеба и млека.

— Лажеш! Нема више ни хлеба ни млека. А врану нећу да трампим за јабуку, нисам блесав. Јесте јабука укусна, али врана је заситнија!

— Како хоћеш, врањи стрелче. Седи онда у својој тврђави и немој нам сметати да доручкујемо. А своју дивљач слободно узми!

Леонардо ухвати за крило птицу која је престала да се батрга и заврљачи је у прозор одакле је дечак извиривао.

— Та-ко! Иначе бих вам показао! — довикну дечак и нестаде у дубини зграде.

— Леонардо, дечка треба да измамимо из тих рушевина и поведемо са собом — одлучно рече Сандра.

— А шта друго радим? — зачуди се Леонардо. — Сада ћемо нас двоје да изведемо „Доручак на трави” и домамимо га.

— Ти како хоћеш, али ја ту да једем не могу.

— Мораћеш да се правиш, иначе тог Робина Худа нећемо измамити.

Он изнесе из ципа склопиви сточић и столице, постави их на крају бетонске плоче, подаље од травњака, и сликовито распореди на столу боцу млека, хлеб, сир и јабуке. Потом прочита молитву, па се са Сандром прекрстише и почеше да се праве како с великим апетитом једу и пију.

Сандра ни залогај није могла да прогута: као прво, у близини је на травњаку лежало ОНО, а као друго, из мрачног отвора у њих се свакако упиљио гладан дечак.

Ускоро више није могао да издржи па изађе на трем, држећи у једној руци лук ручне израде, а у другој нешто што је ломало личило на печено пиле.

— Еј, ви! Имате ли меса? — довикну им од узбуђења дрхтавим гласом.

— Нажалост, меса немамо — одговори Леонардо.

— А хоћете ли меса?

— Зависи каквог!

— Врањег, наравно! — он подиже нагорели трупак и протресе га.

— Не, ми врање месо не једемо — равнодушно одговори Леонардо и окрете леђа дечаку.

Овај седе на степеницу трема и поче демонстративно да гризе своју врану. Сандра тихо застења и склопи очи.

Леонардо узврати тако што поче да подједнако демонстративно сипа млеко у своје лонче, високо подижући боцу да би се густе бели млаз видео. Сандра чак и на толиком растојању зачу како дечак гутну слину. Срце јој се цепало, али знала је да Леонардо све исправно чини.

— Јел' вам то право млеко? — најзад не издржа дечак.

— Чак и не знам како да ти кажем — замишљено одговори Леонардо. — То је козје млеко. По нашем мишљењу чак је боље од крављег, али неки тврде да има непријатан мирис.

— Будале!

— Зашто смо будале? — намршти се Леонардо.

— Ма не ви! Ти који тврде...

— А!.. Је ли, момче, хоћемо ли се још дуго овако довикивати са тобом? Има ли тамо код тебе нека столица?

— Остало је нешто мало...

— Па онда довлачи овамо столицу, узми своју дивљач и седај за наш сто. Можда и ја тебе замолим за комад враниног меса — никад нисам окусио такву дивљач: баш ме занима какав укус има?

Дечак спусти лук и врину на степеницу и нестане у згради.

— Леонардо, зар ћеш се збиља одважити да једеш врину?

— Живот ће показати, кара Сандра.

Појави се дечак, теглећи нагорелу пластичну хоклицу. У ходу дохвати лук и врину и пожури ка њима. Врину спусти насред стола, док је лук и стреле и даље држао у левој руци.

— Нећеш се гадити? — улита Леонардо, ставивши пред њега своје лонче и доливајући у њега млеко. — Видиш, немамо треће лонче...

— Ма нема везе... — рече гост, ушмркавајући слину.

Док је дечко халапљиво пио млеко, Сандра одсече кришку хлеба, стави одозго неколико комадића сира и примаче му. Он преко лончета зирну на сендвич, спусти лук и стреле на бетон крај своје хоклице и зграби хлеб другом руком. Сандра окрете главу, трудећи се да не гледа ни на дерана, ни на врину, ни на травњак. А пошто уопште више није имала куда да гледа, она се упиљи Леонарду у очи. Он се благо осмехну и умирујуће зажмири.

Када дечак испи млеко и поједе сендвич, Леонардо спусти пред њега јабуку. Он је загризе и поче да жваће, заборавивши на опрез и блажено зажмутивши. Онда се трже, отвори уплашене очи и погледа своје чудновате госте. Сандра је без журбе замотавала хлеб и сир у чисте платнене салвете, а Леонардо је, забацивши руке иза главе, седео заваљен на столици, клатећи се и без иједне мисли гледајући удаљене планинске врхове.

— Па онда, јесте ли завршили? Време је да крећемо — рече он после подуже паузе.

— Сачекај, Леонардо, да оперем лончиће, иначе ће се млеко скорушити па ћу га после тешко спрати.

— У реду. Јел' ти се свидело млеко, Робине Худе? — упита он дечака.

— Наравно да ми се свидело!

— И мени се свиђа. А ето, други кажу да смрди.

— Сами они смрде! А што ме то стално зовете Робинотом Худотом?

— А знаш ли ко је он?

— Заправо знам, то је један праведан разбојник. Играо сам се Робина Худа када сам имао персонаџа. Тада сам живео са мајком и братом у швајцарским Алпима.

— А где су они сада?

— Мајка је умрла од глади, а брат... То он лежи тамо, на травњаку.

Сандри лончићи, које је управо слагала у котарицу, исклизнуше из руку, падоше на бетон и разбише се.

— Како си непажљива, кара Сандра! Још је и добро што више нема много до Бабушкине куће: надам се да ћемо тамо наћи друге лончиће, иначе нећемо имати из чега путем да пијемо.

— Шта је то „Бабушкина кућа“? — упита Робин Худ. — Ваше скровиште?

— Не, ми живимо на другом месту. А сада са женом идем у кућу наше баке, где је сада дечје сиротиште.

— Што стадно лажете? Некаква бака... дечје сиротиште... Ничег сличног одавно нема! Како само измислише — бака!

— Па, друшкане, ти ни у млеко ниси веровао, а глатко си га попио — подсмехну се Леонардо. — Сада ево не верујеш у баку. Уопште ниси занимљив, Робине Худе!

— Баке не постоје! — љутито и тврдоглаво понови дечак.

— Зар ти никад ниси имао баку? — улила Сандра.

— Наравно да сам имао, нисам ја из епрувете изашао. Бака — то је мајка моје мајке или оца. Само што их никад нисам видео. А мајку сам видео! Филип и ја имали смо праву мајку која нас је волела и живела заједно са нама, а не као друге. После је умрла. Од глади, када су скакавци напали на Планету. А баке — то је само у Реалности, а нормални људи немају баке.

— А зашто то?

— Зато што оне не доживе дотле да виде шта ће њихова деца родити, пошто их пре тога еутанизују.

— Заправо је Робин Худ у праву, Сандра. Осим тебе, нисам срео никога ко има живу баку. Али знаш, момче, заправо је и Сандра у праву — она има баку. Сада је постала и моја бака, откако смо се Сандра и ја

венчали.

— Је ли јако стара и са борама? Добра и прича вам бајке?

— Јако је стара и добра, али бајке не прича нама него нашој кћери, својој прауници.

— Ау! Шта све нећете извалити! Па то испада да није више бака него прабака! — и дечко прсну у смех. Као да се од ситости малко опио.

— Па, друшкане Робине Худе, то је чак увредљиво што стално доводиш у сумњу наше речи. Знаш, друшкане, ако нам не верујеш, можеш да кренеш са нама и увериш се у то да заиста имамо праву баку, а наша кћер Соњечка има прабаку — привидно љутит, рече Леонардо.

— Баш бих волео да видим живу баку. Шта, зар стварно хоћете да кренем некуд са вама?

— Зашто да не? Ако желиш — хајдемо.

— Па... На људождере канда не личите. Чак ни месо нешто нарочито не једете. Де, окусите врану! Уопште није стара!

— Други пут, друшкане. Сада смо већ сити, ово нам је био други доручак.

— Шта-а? Колико то пута дневно једете?

— Обично трипут, али јутрос смо рано кренули из куће и зато смо стигли да већ једном доручкујемо.

— Трипут дневно једете?! Шта све нећете извалити, па да вам верујем! Откуд вам толика храна па да трипут дневно једете? Вероватно трипут недељно.

— И овог пута ти истину говорим.

— Нисте ваљда из Породице? — уплахири се дечак.

— Шта ти пада на памет, момче! Ми смо обични људи који послом путују у Баварску шуму, а потом ћемо кренути у Тирол.

— А ако кренем са вама, после ћете ме вратити овамо?

Сандра и Леонардо се згледнуше.

— Знаш, хајде да се договоримо овако. Ако ти се не свиди ни у сиротишту, ни код наше Бабушке, вратићемо те овамо.

— А у том сиротишту исто трипут дневно једу?

— Управо то нам није познато. Знамо само то да тамо живи тридесетак деце и неколицина одраслих који их пазе. А имају ли хране и колико — то нам није познато. Зато смо за сваки случај понели храну за њих. Имамо пуна кола свакојаких намирница.

— Своју храну возите некаквој туђој деци?! Јесте ли полудели?

— Нисмо, Робине Худе. Ми нисмо полудели, ми смо хришћани. Знаш ли шта је то?

— Наравно. То је исто што и лудаци.

— „Јелинима лудост, Јудејцима саблазан“... — замишљено изусти Леонардо. — Па, одлучи се, момче, крећеш ли са нама или остајеш овде?

— Прво ми покажите храну коју возите туђој деци! Кад видим — повероваћу и кренућу!

— Е, то је мушки разговор! Дођи да ти покажем.

Идући за Леонардом према ципу, дечак примети:

— Некако вам је чудан тај мобил...

— Није то мобил. То су старинска кола, зову се цип. Некада су то била кола наше Бабушке, а онда их је поклонила мени. Па, гледај, Робине Худе!

Видевши котарице и гајбе са воћем и поврћем у ципу, дечко се затетура.

— И ви ћете то успут јести?

— Наравно.

— И ја са вама?

— Наравно, ако нам будеш правио друштво.

— А ја... А ја ћу вам устрељивати дивљач!

— Најзад си укапирао, Робине Худе! Управо тако: током путовања можемо да будемо врло корисни један другом. Па, Сандра, немаш ништа против да провозамо Робина Худа до сиротишта, а потом га одвеземо у госте код наше Бабушке? Знаш, јако бих желео да му докажем како не лажем и како и сада на свету има правих бака. Са борама и бајкама. А после, ако пожели, вратићемо га овамо.

— Како хоћеш, Леонардо. Мени је свеједно. Он неће заузети много

места.

Сироти Робин Худ гледао је час Леонарда час Сандру, док му се лице трзало.

— Само, знаш шта, момче — изненада рече Леонардо, узбиљивши се — није лепо остављати рођеног брата, макар и мртвог, да га вране једу. Имам лопату у џипу. Хајде да му ископамо јаму и сахранимо га на том травњаку.

— Не, чико, тако неће моћи! Филип ми је наредио да га, чим сасвим умре, извучем на травњак, како би на њега вране слетале. То је он направио лук и гађао из њега вране. Само што их је било мало. Када би брату успело да устрели две вране, једну бисмо појели а другу остављали као мамац осталим вранама. Он је био велики, наш Филип, требало му је много хране, а он је од свог дела још и мени остављао. Тако је и почео да умире од глади. Рекао ми је: „Ја ћу те и после смрти хранити: лежаћу мртав и примамљивати за тебе вране, а ти их устрељуј па једи. То је све што могу да учиним за тебе, брацо Зеко”³. Обећао сам му. Не сме се Филип закопавати!

— Гле чудака! Па вране ће га сасвим искљувати док ти са нама будеш путовао.

— А ви ћете ме вратити натраг, као што сте обећали, јелда? И шта, потом да без хране останем, а?

— Онда добро, хајдемо овако. У колима имамо врећу за спавање од чврстог непромочивог платна: њоме ћемо покрити тело твог брата, како га вране у нашој одсутности не би непотребно кљувале, и обложити камењем. А потом, када те довеземо натраг, опет ћеш га открити. Важи?

— Важи. А ту врећу после ћете ми оставити? Ви сте тако богати, чисти, после нећете хтети да спавате у врећи прожетој мирисом мог брата.

— А хоћеш ли ти моћи у њој да спаваш, у таквој врећи?

— Па то је мој брат...

Сандра поможе Леонарду да склопи сто и столице, а онда рече:

— Робине Худе, можда да ти седнеш напред? Јако сам уморна и

хтела бих да позади одспавам.

— Наравно, сешћу! Само што се ја уопште не зовем Робин Худ него Карл Мор.

— Леонардо Бенси — рече Леонардо, пружајући му руку у старински мушки поздрав. — А ова бледа тета је моја жена Сандра Бенси. Седни на предње седиште, Карле, а Филипа ћу сам да покријем од врана.

Када су кренули са паркинга, Леонардо и дечак седели су напред, а Сандра је легла позади на преосталу врећу за спавање и кришом мало отплакала. Потом се смирила и почела да слуша њихов разговор.

— Већ одавно ничим се нисам возио — говорив је млади Карл Мор. — Брат и ја имали смо бицикл. Њиме смо се возили док се није слупао када смо у планинама хватали маглу од еколога и пали са стрмине. Филип је узео жбице са точкова бицикла, заоштрио крајеве и испале су стреле, а лук је он сам измајсторисао.

Изненада он заплака.

— Шта ти је, брацо Зеко?

Он још јаче зајеца.

— Немој да ме тако зовеш, Леонардо! То ме је Филип тако звао када сам био сасвим мали. А и после тога, понекад... А плачем зато што се од Филипа никад нисам одвајао...

— Извини, друшкане, нећу више. Разумем те: сваки мушкарац има своје слабо место, своје живе ране, које се не смеју дирати.

— И ви их имате?

— И ја их имам.

— Испричаћете ми?

— Могу да ти испричам. Једном се моја вереница изгубила, а ја сам је дуто тражио и туговао. Потом сам је пронашао и готово одмах, сат времена касније, поново изгубио: украли су ми је еколози. Било ми је тако криво да још увек не могу тога да се сетим без суза.

— А после је пронађена?

— Јесте. И отад се трудим да је ни корак даље од себе не пуштам.

— А, схватио сам! То она спава тамо позади?

— Па да. То је моја жена Сандра.

— А где сте се са вашом женом упознали?

— У фабрици макарона. Допутовала је да купи макароне, а ја сам је тамо већ читавог свог живота чекао.

— А, значи тако...

Сандра је слушала и смешила се.

ПОГЛАВЉЕ 3

Бабушкино острво било је дугим каменим мостом повезано с низом других острва. Сандра и Леонардо видеше стубове од опеке испред моста, али лепе гвоздене капије коју су раније држали више није било. Обала острва обрасла је ђавољим чичком. Даље га засад није пуштао густе јелик, али у том окршају јелке су биле осуђене на пропаст, и младе јелкице на ивици шуме већ су се сушиле у загрљају биљног вампира.

Прошли су кроз јелик и избили на голу сиву пустару која је све донедавно била зелена ливада. Пут је водио кроз пустару до виле на брду. Висока метална ограда око виле и даље је била ту, и капија је била закључана. Врт око куће био је посечен, штрчали су само пањеви и голо жбуње. Прозори у приземљу и на спрату били су затворени, и стакла у њима била су сва читава, али ни на једном прозору није било завесе, а стакла су била потамнела од прљавштине. Сандра је ојађено гледала ту запуштеност.

Изађоше из ципа, наредивши Карлу да засад остане унутра. Леонардо неколико пута позвони, али капија се не помери, а ни у кући се ништа не промени.

— Заборавио си: немају струју и звоно не ради. Чекај, Леонардо, ту је била једна довитљива направа, можда још увек ради.

Сандра помно осмотри крила капије, преко шипки украшена ковним венцима. „Цимни узицу — врата ће се отворити!“ — присети се она. Иза ког венца се крије „узица“? Иза петог, чини се. Она провуче руку кроз пети венац и напипа скривену врпцу. Морала је да је цимне неколико пута пре него што је унутар браве нешто шкљоцнуло и капија се одшкринула.

— Врати се у кабину, Сандра. Сам ћу отворити капију. Некакав немир ме хвата.

Сандра уђе у цип. Леонардо отвори капију, седе за волан, и они се довезоше до куће.

— Нећемо одмах излазити, сачекаћемо, можда неко провири на буку мотора — рече он, напето разгледајући празне прозоре.

Био је у праву. Одшкринуо се прозор дневне собе у приземљу и

одатле се помолила дуга пушчана цев, над којом је светлuczало стакло оптичког нишана. Одмах затим из прозора на првом спрату појавила се ловачка двоцевка.

— Еј, ви тамо, у колима! — у прозору дневне собе указа се брадато лице. — Заокрећите и одлазите с нашег острва! Ово место је заузето! Дајемо вам минут на размишљање, а онда пуцамо.

— Сандра и Карле, сагните главе за сваки случај — рече Леонардо, па спусти прозор и кроз њега викну: — Чујте, ви сте Ларе Кристенсен, зар не?

— Рецимо.

— Ми смо управо код вас дошли и то у доброј намери.

— Немојте мислити да ћете ме преварити тиме што сте сазнали моје име! Имајте у виду да хране ионако немамо, а празне куће можете да нађете три острва даље, у градићу. Одлазите одавде!

— А зашто тако грубо? — смирено изусти Леонардо. — Кажете да немате хране? Зато ми имамо: довели смо намирнице за вашу децу.

Неко време владала је тишина.

— Колико вас је у колима? — улила човек кроз прозор.

— Троје. Ја, моја жена и дечак-сироче кога смо нашли на путу.

— Нека дечак први изађе из кола. Докторе, не пуцајте!

— Карле, не бојиш се?

— Не. Ови који су у кући и сами се свих боје. Шта, зар не видите?

Карл изађе из кола, два-трипут коракну и застаде.

— Дечак може да уђе у кућу, а ви засад останите у колима.

— Разумео сам — рече Леонардо. — Карле, ако се не бојиш, онда иди тим људима и испричај им шта смо довели.

— Идем. Само немојте да одете без мене, важи?

— Не брини, без тебе нипошто нећемо отићи.

У кући је дуто било тихо, а онда на трем изађе Карл и викну:

— Све је у реду! Можете да уђете у кућу — ја сам за вас зајемчио.

Улазна врата остадоше отворена. Карл их је чекао на трему, а за њим се у вратима појави Ларе Кристенсен у инвалидским колицима.

— Хвала, Карл! — викну Леонардо. — Сандра, узми котарицу и стави у њу само млеко, хлеб и јабуке. Идемо?

— Да, спремна сам.

Леонардо први изађе из џипа, обиђе га, отвори врата са њене стране и узне котарицу са намирницама.

— Крени за мном.

Он подиже котарицу и викну човеку са пушком:

— Овде имамо хлеб, млеко и јабуке, оружја нема!

Ларе Кристенсен је, ништа не узвративши, ћутке чекао. Још увек је изгледао напето, а био је одевен у стари смеђи Бабушкин кућни огртач. Сандра га је препознала: тај огртач Бабушка је облачила преко одеће када ради у кокошињцу, тамо је увек и висио на вешалици иза врата. А он га је, значи, јадничак, нашао и носи га. Из неког разлога, управо је стари Бабушкин огртач на страшном инвалиду са пушком коначно придобио Сандру; она му се осмехну и рече:

— Добар дан, Ларсе Кристенсене. Знате, у овој кући је протекло моје детињство — и она му се широко насмеши.

Он не узврати на њен осмех, али повуче колица у страну, пропуштајући их у кућу.

— Уђите с миром.

Они уђоше. Карл одмах приђе Леонарду и узне га за руку. Сандра погледа унаоколо: Бабушкино предворје било је непрепознатљиво: са зидова су стргнути дрвени панели, а са пода — паркет. Погледавши на камин, сместа схвати камо је нестало дрво: на гомилици пепела лежало је неколико нагорелих паркетних дашчица.

Видевши шта се десило са степеништем на спрат, Сандра се испрва ражалости, а онда се досети због чега је то учињено, и смири се. Преко ионако положитог степеништа постављене су неостругане даске, које су покриле половину степеница дуж ограде и ишле све до средине предворја. „Наравно, без те рампе Ларе Кристенсен не би могао да користи спрат” — помисли она.

Завиравши кроз лучни отвор у бившу Бабушкину дневну собу, виде у њој два стола постављена у облику слова Т — један врло дугачак и низак, а друти нормалне висине и величине. С једне стране дугачког

стола биле су у низ постављене три клупе из врта.

— Јесте ли закључали своја кола? — упита Ларе Кристенсен Леонарда.

— Јесам.

— А капију?

— Капије се нисмо сетили.

— У реду, послаћу неког. Рекосте да сте донели храну за нас?

— Да. Намирнице и нешто лекова. То нас је замолила наша пријатељица Мира Јасмани.

— Мира Јерусалимска? Што одмах не рекосте?

— Нисмо имали кад. Ево, изволите — Леонардо му пружи котарицу.

— Прави хлеб! Млеко! И јабуке... Еј, људи, излазите сви! Ови гости дошли су с миром и хлебом! Они су пријатељи наше Мире Јерусалимске!

Из дневне собе изађе неколико људи, наизглед прави асови. Испред је ишао пуначак старац са белим залисцима, одевен у поцепану јакну опасану конопцем, за њим су ишли свештеник у изношеној црној раси и са крстом на грудима, девојчица-шипарица и три жене различитог узраста — млада, средовечна и постарија.

Ларе Кристенсен обеси пушку о наслои својих колица и представи их придошлицама: Марта је наша домаћица, она је из суседног села. Леди Патриција је из Иреке, а млада особа је њена кћер Ејлин. Свештеник отац Јаков је Данац. А ово је моја вереница Џени Макферсон, она је из Шкотске — он помилова по руци риђокосу девојку која му је пришла. — Најважнији станари овог дома сада су заузети, тамо горе имају час историје музике. Подучава их Холгер-музичар, брат оца Јакова, а помаже му Шпанкиња Марија Ваљехо. Са њима ћете се касније упознати. Дозволите да вам се и сам представим: већ знате од Мире да се зovem Ларе Кристенсен, али пријатељи ме зову Ланс. Изузев мене, сви у овој маленој општини су хришћани. Надам се да вас то не збуњује?

— Мало збуњује — одговори Сандра.

— Имате нешто против хришћана?

— Не, и сами смо хришћани. Али чудно је да на челу хришћанске општине буде неко ко није хришћанин.

— То има посебан разлог. А сада ви испричајте о себи.

— Ја сам Леонардо Бенси, а ово је моја жена Сандра Бенси. Живимо прилично далеко одавде, у Алпима, у малој хришћанској општини. О вама смо сазнали из писма наше пријатељице Мире.

— Из писма?! Али никаква пошта већ одавно не постоји!

— А ко каже да је писмо донео поштар? Мира нам га је оставила на једном договореном месту.

— Знате ли где је она сада и шта је са њом?

— Мислили смо да ћемо то сазнати од вас. Мира је написала да жури у Јерусалим. Можда је сада тамо.

— Мира нам је јако помогла у најтеже време за нас. Она нам је набављала намирнице и лекове. Али ма колико да смо штедели, већ су при крају. Значи, то вас је Мира послала овамо... Али, ко сте ви? Дечак изгледа као обични Планећанин, али зато ви... Не личите ми на Планећане, а још имате хлеб, млеко и јабуке. Ничег сличног у Европи већ одавно нема: све краве су поједене, хлеб нико не пече, а јабука ове године уопште неће бити — све су пождерали скакавци. — Он се обрати постаријој жени: — Будите љубазни, Марта, однесите котарицу са храном у кухињу и поделите за све. И не заборавите нашег затвореника! Цени, молим те, помози Марти.

Леонардо изјави како му је потребна помоћ да донесе из кола остале намирнице.

— Ја ћу помоћи! — понуди се Карл. Сандра примети да је сасвим пребледео и усукао се.

— Боље ти је да се мало одмориш, Карл, сасвим те је изнурило путовање. Може ли дечко овде негде да прилегне?

— Ејлин, отпрати горе нашег новог васпитаника и смести га у спаваоницу за дечаке.

— Хајде са мном, дечко — рече Карлу Ејлин, висока девојчица са светлом дутом косом.

— Еј! Нећете без мене отпутовати? — улита Карл Леонарда, већ се

пењући степеништем.

— Не, не, одмори се док ми истоварујемо.

— Ја ћу помоћи овим људима, Ланселоте — рече свештеник који је дотад ћутао и приђе ближе.

— Благословите, оче! — Сандра му пође у сусрет, скрстивши руке и наклонивши главу под благослов. За њом приђе Леонардо. Отац Јаков их благослови, и сви људи у предворју с олакшањем одахнуше.

— Не заборави, оче Јакове, да одмах затвориш капију — рече Ланселот, испраћајући Леонарда и свештеника до врата. Он заустави колица на трему и узне пушку „на готовс“ чим они изађоше из куће. Сандра му приђе.

— Реците, Ларсе Кристенсене, зар је збиља толико неопходно да мог мужа све време држите на нишану?

— Ма шта вам је! — осмехну се Ланселот. — Држим на нишану капију, а не нашег мужа.

— Није ваљда да сте стално спремни за нападе?

— Наравно. Схватићете то када вас упознам са нашим затвореником. Он нам је задао много непријатности управо зато што смо једном заборавили да закључамо капију пошто су наше жене отишле у шуму по суво грање. Ранио сам га у пушкарању. Узгред буди речено, рекосте да имате лекове? Том бандиту је потребна лекарска помоћ.

— Да, донели смо кутију са прибором за прву помоћ. Уосталом, Ларсе Кристенсене, ви то нисте ни слутили, наравно, али капија и ограда могу да се држе под струјом.

— Немамо ми струју. Читав овај део Европе искључен је из светске енергетске мреже, изузев понеких војних објеката. Имали смо Теслине батерије, али све оне одавно су се испразниле. А нове сада чак ни златом не могу да се купе.

— У овој кући има и батерија у скривници, и сопствени пријемник космичке енергије.

— Зар пријемник Теслине енергије у Јерусалиму није једини?

— Није. Било их је неколико, али је потом, како би искључио саму

могућноет конкуренције у борби за власт, Антихрист оставио један у својим рукама, а остале уништио. Све, изузев мож да једног. И тај пријемник налази се у овој кући: тако је рекла Бабушка, и потрудићу се да га пронађем.

— То значи да можемо да имамо светлост у овој кући?

— Управо тако. А одакле узимате воду, Ларсе Кристенсене?

— Доносимо из језера у ведрима. Узгред, можете да ме зовете Ланселот, као сви.

— Добро. Знате, Лансе, ако пронађемо извор енергије, моћи ћете да користите водовод, и радиће вам грејање и канализација.

— То би било чудесно! Најжалије ми је да трошим воду на прање и тоалет, али трудимо се да одржавамо чистоћу. После глади и пљачкаша највећа опасност су епидемије, а под нашим старатељством су деца врло крхког здравља. Доктор каже да им је ослабио имунитет... О, колико свега доносе!

У кућу уђоше свештеник и Леонардо, свако са по гајбом намирница.

—

— То још није све, Ланселоте! — радосно рече отац Јаков. — Тамо су остале гајбе са поврћем и воћем, замисли само! И котарице са јајима! А ево овај омот — њушни само, Ланселоте, како мирише! Знаш ли шта је у њему? Димљена риба!

Отац Јаков тешко је дисао и клатио се у ходу, и било је сасвим очигледно да му се од слабости врти у глави. Сандра похита да узме гајбу од њега и однесе је у кухињу за Леонардом.

Бабушкина кухиња остала је малтене без икаквих промена. Уза зид је стајао Сандрин стари познаник — огроман изрезбарен креденац од светле храстовине, а поред њега готово подједнако велики фрижидер с облогом од храстових панела. На зиду крај њих видела су се вратанца лифта, којим су у пређашња времена допремане намирнице из подрума у кухињу. Електрични штедњак стајао је у свом углу, али очито није коришћен, као ни супермодерни једаћи сточић с огромном скалом, уграђен већ после Бабушке. Наравно, електронски допремач хране није радио. Сада се храна у тој кухињи спремала на препотопској пећи ручно израђеној од опеке, од које је кроз прозор излазио чунак окачен о строп

жичаним омчама. И сада је била наложена, и на њој је врио велики чајник.

Сандра и Леонардо повадише намирнице на сто. Запрепашћена Марта само је пљескала рукама, говорећи:

— Господе Боже мој! Прави сир! Димљени лосос! А какво воће — шљиве, брескве, грожђе... Проклети скакавци сву су земљу оглодали — где ли је све то сазрело?

— Има још таквих места на земљи! — весело рече Ланселот.

Они оставише срећну жену да распоређује намирнице и вратише се у предворје.

— Треба да сиђемо у подрум — рече Сандра. — Ланселоте, имате ли батеријску лампу или свеће?

— Авај, ништа од тога немамо. Користимо ручно израђене лампе у којима гори петролеј. У шупи смо открили неколико буради бензина и буре петролеја, али то је мало, тако да штедим.

— Бензин се све досад сачувао?! — запрепасти се Сандра. — Некада је џип, којим смо стигли код вас, ишао на бензин. Ја се тога не сећам, али Бабушка ми је причала.

— А ми и сад имамо возило које иде на бензин: то је аутобус којим смо са децом стигли овамо. Само што више неће да упали, Знате ли може ли бензин да се користи за осветљење?

— Ако пронађемо дедицин енергетски пријемник, имаћете напретек светлости и без бензина. А сада дајте овамо вашу петролејску лампу!

Отац Јаков донесе лампу направљену од стаклене боце без дна, причвршћене за празну конзерву. Унутар лампе горео је слабашан пламичак.

— Нажалост, боље осветљење не можемо да вам понудимо — рече Ланселот. — Кренуо бих са вама, али не могу у колицима да сиђем низ степенице. Будите опрезни — у подруму је затвореник, и то опасан.

— Ја ћу поћи са њима — рече отац Јаков.

Сандра, Леонардо и свештеник утроје сиђоше у подрум, прођоше перионицу, складиште за намирнице са празним полицама, котларницу,

на којој је из неког разлога висио велики катанац, и стигоше до слепог зида.

— Даље се не може — рече Леонардо. — Овај зид је део темеља.

— Ма већ смо стигли. Молим те, спусти лампу на под, морам да осмотрим цеви.

Доле уза зид пролазило је неколико цеви — грејање, водовод, канализација. Сандра ухвати трећу цев одозго.

— Ево ова! Сада удвоје ухватите њене крајеве који улазе у зид, и вуците из све снаге према себи.

— Е-е, Сандра! Да то није можда водоводна цев? — обазриво улита Леонардо. — Ако је оштетимо, поплавићемо подрум.

— То уопште није цев, то је, ако хоћеш, квака. Тако је Бабушка рекла. Де, вуците, немојте сумњати!

Леонардо и отац Јаков ухватите крајеве цеви и на Сандрину команду истовремено је повукоше према себи. Цев попусти и помери се на држачима из зида унапред. Сандра се обема рукама ухвати за средину цеви и погура је нагоре. Зачу се шкљоцање, затим све јаче равномерно зујање, и цев пође право нагоре заједно са средњим делом зида. То се отворио пролаз у тајни подрум Илијаса Сакоса, и одатле се просу јарка електрична светлост. Пред њима се указа омања просторија са троја врата: једна велика двокрилна у средини, и двоја мања с обе стране.

— Запањујуће! — рече Леонардо. — Види ти дедице! Можемо ли да уђемо?

— Наравно, само изволите! — позва Сандра, као и они запањена, премда би из њеног држања могло да се закључи како је управо то и очекивала.

— Не-не, само после тебе — ипак си ти овде власница!

Сандра прекорачи доњи непокретни део зида са цевима и прође напред. Уз свака врата налазило се у човековој висини мало застакљено прозорче, а под њим — дугме. Сандра пружи руку и стисну дугме крај десних врата. Прозорче се осветли изнутра и на стаклу се појави натпис на грчком: „Изговорите гласно и јасно име градитеља куће”.

Сандра шапатом преведе натпис Леонарду и оцу Јакову, а онда

гласно рече одговор:

— Иља!

„Погрешан одговор” — и прозорче се угаси.

— Чудно — рече Сандра, ади одмах се досети: — Ах, да! Па наравно! То је Бабушка звала дедицу на руски начин Иља.

Она поново стисну дугме и у одговор на захтев да изговори име гласно рече:

— Илијас!

„Тачан одговор. Изговорите име његове унуке”.

— Касандра.

„Тачан одговор. Уђите”.

Врата једва чујно уђоше у зид, отворивши пролаз у омању тесну просторију у којој ничега није било осим затвореног уграђеног челичног ормана на једном зиду и табле са десетином спуштених ножастих прекидача на другом. Испод сваког прекидача био је натпис „подрум”, „приземље”, „спрат”, „таван”, „спољна расвета”, „шупе”, „пут”, „мост”. Затим су следили прекидачи којима се укључује грејање куће и шупа. Потом је ишла електрична заштита дуж ограде, спољашња електрична заштита куће; плоче на вратима, плоче на прозорима. Били су ту и водовод, грејање воде и интерфон. Сви натписи били су на планетном. Прекидача је било много али, захваљујући натписима, систем напајања куће струјом био је сасвим јасан.

— Већ може да се укључи осветљење куће и водовод — предложи Сандра.

— Нипошто! — узвикну Леонардо. — Оче Јакове, мислим да прво треба обићи кућу и проверити да ли су свугде затворене славине, да ли су прекидачи и прикључнице у реду. Кућа је већ одавно без струје и без воде, тако да је све то већ могло и да се поквари. Сем тога, деца су се можда играла са славинама и прекидачима: имамо ретку шансу да добијемо пожар истовремено са поплавом. Треба ли нам то?

— Прави си чика Љоша! — ускликну Сандра. — У праву си, треба да прегледамо кућу и упозоримо децу, како их не би престашило изненада упаљено светло.

— И ти си у праву, кара Сандра. Једино што бих сместа укључио то је електрична заштита ограде.

— Па укључи!

— Не, Сандра, учини то сама — ти си овде наследница и власница.

— Све моје је твоје. Хајдемо заједно!

Она ухвати ножасте прекидач, а Леонардо стави одозго своју руку. Али она застаде.

— Оче! Хајдете и ви са нама, пошто сте сада и ви домаћин ове куће!

Отац Јаков се осмехну, али ипак спусти руку преко Леонардове. — Па, во имја Отца, и Сина, и Свјатаго Духа! Амин!

Они подигоше прекидач. У подруму се ништа није десило, једино се поред натписа упалио црвени кружић.

— Бабушкина кућа оживљава! — рече Сандра.

— Шта миелите, хоће ли се превшије енергије трошити ако се ограда стално држи под напоном? — улита отац Јаков.

— Не брините, оче! — рече Леонардо. — Сада се на ограду троши врло мало енергије, малтене колико и наулазно звоно. Познајем тај систем, некада је у вили мога газде био исти такав. Само ако неко дотакне ограду или гвоздену решетку капије, напон ће нагло скочити и... Све у свему, не бих волео да будем на месту тог зликовца.

— А може ли се извести тако да удар не буде убитачан него само ошамућујући? — улита отац Јаков.

— У ту сврху треба пронаћи схему те заштите и размислити над њом.

— Мораћемо да потражимо, пошто не желимо никог да убијамо — рече свештеник. — Можда је у овом орману?

Он приђе узиданом челичном орману и опрезно повуче ка себи округлу црну ручицу. Врата се отворите, али иза њих ничег није било — само још једна челична плоча са крупним сребрним амблемом: три муње и натпис „ТЕСЛА”.

— Знаш ли шта је то? — испрекиданим гласом улита мужа Сандра. — То је дедицин пријемник космичке енергије! Други на свету!

— Није ваљда то Теслин скупљач енергије? — ускликну отац Јаков.

— Боже, како само просто изгледа!

— Али шта је тамо, иза ове плоче, то нико на свету не зна — замишљено изусти Леонардо.

— Фантастика! Колико ли је требало имати новца да се домогне таквог уређаја за приватно коришћење, и колико мудрости да се затаји Антихристу!

— Дедица је имао и једно и друго.

— Ви то Меса зовете Антихристом? — улита их отац Јаков.

— Јесте — одговори Сандра.

— Слава Богу! И ја. Ланс је једини у овој кући који још увек верује да је Антихрист — Месија. Али не узбуђујте се, Ланс никог не спречава да има своје мишљење.

— Не лада ми на памет да се узбуђујем, и већ сам стигла да Лансу успут кажем како шефа светске владе сматрам Антихристом.

— Нешто вам је на то одговорио?

— Не, у то време смо причали о нечем сасвим другом.

— Задивљујуће трпељив човек!

— Не нарочито, пошто је успут стигао да ме назове фанатичарком.

— О не, нисте у праву, врло је трпељив! Па ја сам сву нашу децу крстио, а Ланс се уопште није противио.

— А зашто и даље верује лажном Месији, шта миелите?

— Па зато што је врло честит човек. Он машта да се са свом нашом дечурлијом докопа острва Јерусалим, како би све њих Антихрист исцелио и поставио на ноге. Он просто неће моћи да га моли за исцељење ако престане да верује у њега као у Месију.

— А, то ли је! — рече замишљено Сандра. — Сад је штошта достало јасније.

— А шта је то заправо, та Теслина енергија? — улита отац Јаков, канда само зато да скрене разговор на нешто друго.

— Могу да испричам — одговори Леонардо. — Југословенски научник, узгред, син православног свештеника, Никола Тесла јако давно је открио начин добијања енергије из космоса, и то је значило потпуну технолошку револуцију. Широка примена његовог открића учинила би

непотребним вађење нафте, угља и производњу електричне енергије. То би читаво човечанство довело до благостања, планету до еколошког самоочишћења и сачувало природна богатства. Међутим, енергетске компаније читавог света ујединиле су се у заштити своје власти и прихода, и убрзо је Николас Тесла, који се преселио у Сједињене Државе, погинуо под загонетним околностима. Али, одмах после Катастрофе изненада се испоставило да се тајна Теслиног открића налази у рукама једног човека који је, по свој прилици, такође био умешан у смрт великог научника.

— То је свакако био Антихрист? — упита отац Јаков.

— Јесте, он. И лажни Месија завладао је светом. Сматра се да се једини Теслин енергетски пријемник налази у Јерусалиму, и од њега се пуне све Теслине батерије.

— Али сви знате да се Теслине батерије обичним Планећанима више не продају — рече свештеник. — Чак ни они код којих су се сачувале у довољном броју ништа са њима не могу да учине, пошто је сва електроника планете преконоћ скинула. Изгледа да управо зато што је електроника избачена из строја више не пуне батерије у Јерусалиму.

— Електроника је избачена из строја? — зачуди се Леонардо. — Како је то могло да се деси?

— Антихрист је хтео да започне рат са Русима и упутио ракете на Русију. Руси су све те ракете разнели у космосу одмах после лансирања, и услед те експлозије сва електроника Планете страдала је за неколико минута. Умрли су рачунари, зауставиле се фабрике, мобили, срушили авиони а бродови на мору постали неуправљиви. Антихристова армија и његови еколози сада користе препотопска кола која троше бензин, али његове залихе крајње су ограничене, пошто су најбогатије нафтне бушотине на свету потрошене током Катастрофе. Тамо где су још преостали коњи и магарци, људи их користе за превоз, као и бицикле и тротинете. Знате ли шта је то?

— Знам, ја сам бивши реалиста.

— Дакле, неки Планећани су, поготово по селима, сачували бицикле: возили су се њима на краћа растојања како би штедели

Теслине батерије. Антихрист свакако има велику залиху батерија али, по свој прилици, само он и још чланови Породице.

— Оче Јакове! Пењите се горе, ручак је већ на столу! — зачуше удаљени Мартин глас.

— Мораћемо да одложимо даља открића — рече отац Јаков. — Горе једва чекају да окусе праву храну. Без мене неће почеша — треба да благословим трпезу, али ни без вас тим пре неће сести за сто! Хајдемо, драги пријатељи.

Они изађоше, а улаз у тајни подрум оставите отворен.

ПОГЛАВЉЕ 4

У предворју видеше Ланса. Челник општине овог пута је у рукама уместо пушке држао бакарни тигањ и маљ. Слазивши их, он објави:

— Сада ћемо да ручамо. Истина, данас смо већ ручали, али кад се већ појавила тако укусна храна, како су говорили Хобити, још један ручак неће шкодити.

Ланселот удари неколико пута маљем по бакарном тигању. Зачу се гласна и прилично мелодична звоњава.

Са спрата допреше чудни звуци: некакво шуштање, неуједначени кораци, ритмично куцкање и тихи гласови. На одморишту се појави доктор Вергелан, а за њим поворка деце-инвалида. Нека деца ишла су самостално, ослањајући се на штаке, друга су се спуштала низ дрвене даске у дечјим инвалидским колицима, а оне најмање носиле суу наручју леди Патриција, Џени, Ејлин и витка црнокоса девојка коју супружници Бенси још нису видели. На Крају поворке ишао је младић са црним наочарима, судећи по покретима, слеп. Деца су сва одреда била мршава и изгледала болешљиво. Колица су се полако, једна по једна, котрљала низ рампу.

— То су наши питомци — рече Ланселот. — А ово је Марија, она је професионална медицинска сестра и заједно са доктором негусе децу. А ево и нашег Холгера-музичара, брата оца Јакова. Децо! Ови добри људи Сандра и Леонардо допутовали су нам у госте са поклонима, а са каквим поклонима — то ћете сада и сами схватити. Седајте за сто!

Деци са штакама помогоше да поседају на вртне клупе, на њих посадише и оне које су донели у наручју. Са друге стране догураше и поставише у ред инвалидска колица.

— Помолимо се — рече отац Јаков.

Ко је могао, устао је, и отац Јаков прочита молитву, прво обичну, коју су читавали и у Долини — „Очи свих у тебе се, Господе, уздају”, а затим је допуни следећим речима:

— Захваљујемо ти се, Господе, што си нам посредством твојих изасланика Леонарда и Сандре пружио помоћ у тешка времена и пројавио Своје милосрђе. Драгоцена нам је Твоја помоћ, али још нам је

драгоценије сазнање да не остављаш у невољи Своју децу. Благослови нашу трпезу и подели је са нама благодатним Твојим присуством.

— Амин — рекоше сви и прекрстише се.

Сандра запази да се једино Ланс није прекрстио, али и он је слушао молитву, оборивши с поштовањем главу. Када сви почеше да једу, Леонардо тихо шапну жени:

— Не разумем како то Ланс може да спаја поштовање према вери у Христа са вером у Антихриста? Компликован човек!

— Њему је тешко да дође до вере не зато што је компликован већ зато што је целовит — исто шапатам узврати му Цени. — Ти од детињства верујеш и не знаш како је тешко доћи до Бога.

Сандра и Леонардо кришом су посматрали како деца једу: уживала су у сваком залагају хлеба са сиром, сваком гутљају млека, али притом су јела с трепетним поштовањем, чак свечано. Карл, који је већ стигао да се наспава, сада је такође јео уредно и сталожено. Сандра запази како је већ готово сасвим очистио своје мусаве руке. Леди Патриција и Марија нису седале да једу: обилазиле су низак сто и пазиле на децу.

По завршетку трпезе и пошто је отац Јаков прочитао благодарствену молитву, Ланселот објави да после ручка одраслим житељима куће предстоји провера свих славина, прекидача и утичница. Све њих упозорио је да ће одсад ограда куће бити под напоном.

— Леди Патриција и Холгере, да ли бисте могли да засад одведете децу на веранду и тамо са њима поседите? Бојим се да ће сада у кући настати гужва.

— Наравно, Лансе — рече Холгер.

— Хоћеш ли да нам мало свираш, Холгере? — улита девојчица са штакама.

— Ако будете певали, наравно да ћу свирати. Нека наши гости чују како изванредно певате.

— Певаћемо за њих! — обрадоваше се деца.

Леди Патриција поче нешто да шапуће деци, ниско се сагнувши над свако од њих. Деца устадоше од стола и једно по једно, на штакама и у колицима, упутише се за њом на веранду, а док су пролазила поред Сандре и Леонарда учтиво су им се захваљивала на укусном ручку.

— Откуд вам сва та деца? — улила Леонардо Ланселота.

— Нашли смо их на путу у Пиринејима. Сада су то наша деца.

Приђе му Марта са послужавником на коме су били чаша млека и сендвич:

— Лансе, да однесем затворенику његов део?

— Да, наравно. Али боље да му оде доктор.

Доктор Вергелан обрати се Сандри и Леонарду:

— Док Ланс и остали проверавају славине и утичнице, хоћете ли да видите нашег затвореника?

— Хоћемо — рече Сандра.

— Понесите са собом вашу кутију за прву помоћ: помоћи ћете ми да га превијем, рањен је. Такође ћете морати да носите лампу. А ви, Леонардо, узмите Ланселотову пушку, пошто ћу ја носити послужавник са храном. Обоје будите крајње опрезни — наш сужањ је врло опасан и раздражљив.

Затвореника су држали закатанченог у котларници. Ушавши тамо за мушкарцима, Сандра подиже лампу изнад главе. Сужањ је лежао на пољском кревету. Испрва се Леонарду и Сандри учини да је Слободан, али када се придигао на лакат видеше да му је једна рука прикована лисицама за цев.

— Добар дан, Драгане. Донео сам Нам да једете — рече доктор. — А после тога, ако дозволите, превићу вас.

— Не дозвољавам. Ја већ јесам превијен.

— Сада имамо лекове и могу да ваљано обрадим вашу рану.

— Али без облога. То јесте моја рана. А где јесте храна? Како мислим, опет супа од траве са печуркама...

— Не. Данае вас чека нешто јаче. Млеко и сир са хлебом!

— Тако значи? — заробљеник баци поглед на Сандру и нацери се. — А то, како мислим, јесте мој десерт? Тако румена јабучица!

„Не треба му то, ох, не треба...” — помисли Сандра.

Леонарда изненада нешто заинтересова у устројству оптичког нишана на пушци, притом он канда случајно упери цев право у груди шаљивчине.

— Но-но! Доста више нишанити у мене, ти који јеси дилеја!

Леонардо диже главу и расејано погледа узнемиреног бандита, не спуштајући цев и помало мрдајући затварач.

— Ви то мени? Беспотребно бринете: ја никад унапред не нишаним већ одока пуцам. Хтели сте још нешто да додате у вези моје жене?

— Нема проблема! Ја више ништа не говорим и уопште не гледам на њу — искеси се затвореник.

— Онда добро. Значи да смо се разумели — рече Леонардо спуштајући пушку.

Затвореник посеже за послужавником.

— Хлеб и сир! Ја већ одавно мислим да у кући има скривено још нешто, не само трава и печурке.

— Врло добро знате, Драгане, да већина људи сада може само да машта о супи од чисте траве и свежих печурака.

— И без соли! — фркну затвореник, жваћући сендвич. — Где ви јесте скривали те шкодљивости?⁴

— Шта вам је, Драгане, сасвим је свеж и хлеб и сир! Ах да, по вама „шкодљивости“ значи „вредности“.

— Ја тако и кажем. М-м, како јесте укусно! Дајте још комад хлеба, може без сира.

— Не. Сви у кући добили су за ручак по чашу млека и кришку хлеба са сиром и нико није затражио још.

— Докторе, мислим да ће вам бити згодније ако пацијента прегледате под електричним светлом — рече Леонардо. — Овде има светиљка, и надам се да је сијалица у њој читава.

— Овде ће да буде светло? — зачуди се сужањ. — Шта, смак света већ јесте готов? А ви нови, ко јесте? Еколози? Ви дошли да хапсите мене?

— Не, нити је ово хапшење нити смо ми еколози. Дошли смо код деце која живе у овој кући — рече Сандра.

— И довели ову храну? Како то да они вас нису упуцали још на капији? Сви они овде јесу тако неповерљиви, а највише њихов поглавица-инвалид.

— Који је приликом вашег сусрета први стигао да опали — примети Леонардо. — Значи да му се због нечета још на капији нисте свидели.

— Не, наш Ланс нипошто не би пуцао први. Први је опалио Драган и промашио. И тек онда је Ланс испалио узвратан хитац.

— А какво је то име Драган? Одакле сте, Драгане, из кот дела Европе? — улила Сандра.

— Ми нисмо земљаци, ми јесмо вечити непријатељи.

— Куд баш вечити! Откуд изнебуха толико снажно непријатељство у наше променљиво доба? — улила подсмешљиво Леонардо.

— Отуд што ја јесам Србин!

— Па шта?

— Историју Европе двадесетог века ви, наравно, не знате. Откуд ви да знате како ваши оци јесу бомбардовали косовске светите! Али ваљда знате зашто Антихрист јесте напао на Русију и добио по тинтари — изгубио сву своју електронику?

— Наслућујемо.

— Ви наслућујете, а ја поуздано знам. Он јесте хтео да зарати на Русију, али јесте циљао у православље. Али вама није дато да то схватите. Одлазите, већ јесам појео!

Драган се окрете према зиду, слободном руком навуче прљаво ћебе преко главе и направи се да спава.

— Сада је са њим узалудно разговарати, знам га ја већ — тихо рече доктор. — Хајдемо одавде. Превићемо га после, када се укључи светло.

Они напустите сужња, оставивши кутију за прву помоћ у подруму, и попеше се горе. Док су се пењали, Леонардо рече доктору:

— А ваш затвореник је, узгред буди речено, лажног Месију такође назвао Антихристом!

— Стварно? Нисам обратно пажњу.

У кући је владала весела и пословна ужурбаност: станари су се довикивали, саопштавајући једни другима стање светиљки и славина у разним просторијама куће. Негде су куцкали, негде померали намештај, а у позадини све те бодре буке чуло се дечје хорско певање из веранде.

— По свему је електрично светло добро — рече Џени, стојећи на

лествама и редом проверавајући сијалице — али има један недостатак: издалека се види. А камуфлажа на прозорима, о којој причате, укључује се у подруму?

Сандра се снажно плесну по челу.

— Комарац? — саосећајно улита Џени. — То нам овамо са језера комарци долећу.

— Још горе, Џени: није то комарац већ моја сопствена глупост. Заборавила сам да питам Бабушку како се прозорски капци у самим собама затварају, да се не силази сваки пут у подрум.

Марта, која је држала лестве, примети:

— У Немачкој су у пређашња времена готово сви прозори имали капке. Увек смо их изнутра затварали. Приђеш прозору и затворит.

— Јасно — климну главом Леонардо — мора да је некаква механика скривена у самим прозорима. Хајдемо сви да потражимо!

Сви сложено кренуше да загледају прозоре тражећи дугме или полуку за управљање капцима. Ништа не пронађоше.

Онда се Леонардо окрете према жени и рече:

— Де, Сандра, скокни часком доле. Спусти и подигни капке помоћу прекидача, а дотле ћемо сви ми пажљиво гледати на прозоре: можда се та тајанствена механика сама разоткрије.

Сандра послушно сиђе до разводне плоче и неколико пута подиже и спусти ножасти прекидач. Још док се пењала степеништем зачула је веселе узбуђене гласове и схватила да је тајна прозора откривена. Тако је и било.

— Па, јесте ли пронашли?

— Наравно! То је Карл пронашао!

— Дедер, Карле — обрати се дечаку Ланселот — испричај Сандри како си запазио тајни механизам.

— Сви су гледали на капке како се дижу и спуштају, а на подпрозорнике нико није гледао. Зато сам ја гледао! И видео сам како се померају! Сада знам тајну: да би се капак спустио, треба повући подпрозорник према себи, а да би се подигао — угурати га у прозор.

— Дедер, Карле, покушај! — рече Леонардо.

Карл приђе прозору и ухвати обема рукама подпрозорник. Онда се сметено осврте и рече:

— Некако се бојим...

— Хајде, Карле, померај во имја Отца и Сина и Свјатаго Духа — изусти отац Јаков, крстећи Карла и прозор. — Амин!

Сви замреше. Карл погура ивицу подпрозорника и он под његовим рукама полако поче да улази у дубину прозора, а челична плоча између прозорских оквира подједнаком брзином да се диже. Кврц — и плоче као да није ни било. Тада видеше да је доњи део плоче бео и сасвим неприметан одозго међу оквирима.

Сви почеше да тапшу и радосно међусобно разговарају.

— Ето, и тај проблем је решен — рече доктор. — Карле, свака ти част!

— Узгред буди речено — огласи се Леонардо који је стајао код другог прозора — када је подпрозорник извучен а капак спуштен, пукотина одакле је подпрозорник изашао почиње да ради као вентилатор: уверите се сами!

— А зими неће да дува? — забринуто изусти Марта, превлачећи руком уз подпрозорник.

— Уверен сам да сути прорези повезани са грејањем куће — рече Леонардо. — Мора бити да се ваздух не само чисти него и греје.

— То је мој дедица смислио! — не издржа Сандра.

— А ко је био ваш дедица?

— Звао се Илијас Сакос.

— Касандра! — викну Ланселот, гурајући своја колица према њој.

— Сандра, то си ти! — врисну Цени и, престижући Ланселота, јурну према Сандри.

— Па наравно да сам то ја. Зар вам се Леонардо и ја нисмо представили? — зачуди се Сандра, устукнувши. Али Цени је сустиже и ухвати за руке, и даље понављајући:

— Сандра! Ти си Сандра! Смем ли да те загрлим, драга?

— Смеш, ако хоћеш. Ја не признајем правило „двеју испружених руку“. Али откуд изнебуха толико одушевљење, Цени?

Уто до њих стиже Ланселот и задрмуса скут Џенине хаљине.

— Пријатељу краљу, помери се! Дај да и ја загрлим нашу Сандру, драгу нашу изгубљеницу!

И они је свако са своје стране загрлише.

— Ма реци јој, Лансе! — зајеца Џени.

— Ти си Касандра Сакос — гласно и свечано изговори Ланселот, упирући прстом у Сандру.

— Па да, ја сам Касандра Сакос. Тачније, сада сам Касандра Бенси, пошто сам удата ево за овог човека — рече Сандра, показујући на Леонарда. — Само зашто то у вама двома изазива такво одушевљење?

— Ти си Касандра Сакос, ја сам сер Ланселот Језерски, а Џени је нико други до сам краљ Артур, господар Камелота, творац Реалности „Стари замак” — ето зашто!

Сандра ахну па и она с подједнаким усхићењем паде Џени и Ланселоту у загрљај. Све троје притом почеше да се кикоћу и узвикују нешто сасвим бесмислено:

— Бесни медведе! Заводнице дракона! Вилинско посвојче!

Остали су стајали подаље, ништа не схватајући. Најзад се све троје некако смирите.

— Господе, како је давно све то било — рече Сандра, — У последње време малтене се нисам ни сећала Камелота, Реалности и наших романтичних разонода. Али знате, страшно ми је драго што се макар за двоје од пређашњих пријатеља испоставило да су прави људи у реалности, то јест хоћу рећи у животу! Па да — у реалности! Сасвим сам се запетљала... Јеси ли се досетио, Леонардо, ко су Џени и Ланс?

— Наравно. Нисмо били у прилици да заједно посетим© Стари замак, и драго ми је што сам се ипак срео са мудрим краљем Артуром и дичним сер Ланселотом Језерским. И то још у оваквим околностима! Значи, ваш краљ заправо је била ево ова љупка риђокоса девојка?

— Златокоса — исправи га Џени — у Логрису су све риђокосе девојке искључиво златокосе.

— Сандра, Артур и ја треба да те замолимо за опроштај — изненада озбиљно рече Ланселот.

— А зашто то? — зачуди се Сандра.

— Зар си заборавила? Једном си нас замолила за новац како би отпутовала болесној баки, а ми смо те одбили. Е па, Сандра, знај: и ја и краљ Артур били смо тада готово подједнако сиромашни као и сада, једва да смо имали довољно новца за плаћање Реалности. Али били смо још и ташти и зато смо се стидели да ти то признамо.

— Ах, престаните, пријатељи! Тада уопште ништа нисмо знали једни о другима, између нас је стајала Реалност са свим њеним правилима и предрасудама!

— Истина — рече Џени, грлећи Ланселота. — Да Ланселот није побегао из Реалности, а ја да нисам потрчала за њим, не бисмо пронашли једно друго. Какве смо будале тада били, просто невероватно! Измишљали смо легенде о себи, уместо да се просто упознамо и испричамо истину о себи. А могли смо да се још одонда дружимо! Ево ти, на пример, Сандра, чак и не знаш да је Ланселотов отац погинуо заједно са твојим дедом на Светој гори: тада је служио на норвешком спасилачком броду.

— Познавали су се?

— Могуће. Сада то више не мбжемо да сазнамо.

— А нимало ми није било лако да убедим краља Артура макар да пређемо на разговор преко персонца! — рече Ланселот.

— Јашта... Реци, Сандра, а зашто је твој дедица своју кућу претворио у неосвојиву тврђаву? Зар је предвидео садашње догађаје?

— Он је уопште био далековид. Када је започело обједињавање западног света под изговором борбе против међународног тероризма схватио је да ће уместо глобалног обједињавања испасти раскол човечанства и ствар ће се завршити Трећим светским ратом. А ову кућу саградио је на самом почетку Катастрофе како би наша породица могла да преживи будућа тешка времена.

— Сандра, има ли у кући још неких корисних тајни? — улита Карл. Очи су му знатижељно цаклиле.

— Ако хоћеш, можемо да сиђемо у подрум и проверимо: тамо су остала још двоја врата која засад нисмо отварали. Наравно, ако нам сер Ланселот дозволи.

— Ти си овде газдарица, Сандра.

— А, не! Ја сам ваша гошћа, Леонардо и ја већ сутра морамо да кренемо одавде.

— Зар нећете остати да овде живите са нама?

— О томе нема ни говора, Лансе, код куће су нам остале Бабушка и наша кћер Софија.

— Штета... А имају ли они хране? Можда је оно што сте нама дали било њима намењено?

— О, не брини! Наша Бабушка и њена праунука ни у чему не оскудевају.

— Зар још постоје таква места на земљи? — уздахну Марта. — А ја се, Сандра, сећам ваше баке. Долазила сам са осталим женама из села да јој помажем у воћњаку и повртњаку. Госпођа Јелисавета дозвољавала нам је да скупљамо суво грање, печурке и бобице у њеној шуми. А потом је нестала и у кућу су се уселили некакви надмени људи, мора бити да су чланови Породице. Код капије испред моста увек је стајало обезбеђење и никога није пуштало ни у вилу, ни у шуму. После најезде скакаваца и муњевите победе Руса у космосу изнебуха су некуд нестали. Опет сам почела да одлазим у шуму и једном сам видела да је кућа опет оживела. То се појавио Ланселот са својим пријатељима и дечицом. Донела сам им нешто поврћа, хтела сам да трапим за со, али испоставило се да немају ништа за трампу. Нови суседи су ми се свидели, и почела сам да долазим овамо.

— И сваки пут доноси нешто за нашу децу — убаци доктор.

— Док сам имала шта да доносим. И ви сте мене хранили када сте имали јело. Добро, одох ја у кухињу да проверим како ради електрични штедњак. Какву ћу вам сада вечеру спремити!

— Не претерујте, Марта! — упозори доктор. — Врло је опасно нагло превише нахранити децу беланчевинском храном. Треба ли вам помоћ? Ја бих, рецимо, могао да чистим поврће.

— Довољне су нам женске руке — изјави Марта. — Од мушкараца у кухињи има више нереди него користи. А добра здрава храна никаквом детету не може да нашкоди — и с тим речима Марта оде у кухињу.

— Ето тако! — доктор рашири руке. — Са Мартом не расправљам

чак ни о медицинским стварима. Одох онда код нашег затвореника да му испричам новости: ми се ту радујемо, а он тамо, јадничак, лежи сасвим сам.

— И ја бих жедео да бацим поглед на домишљате скривнице Илијаса Сакоса — рече Ланселот. — Сандра, говорила си да у кући постоји лифт. Можда сада већ ради, тако да и ја могу да се спустим у подрум? Кад смо већ код тога, где ли је тај лифт? Ништа слично у кући нисмо пронашли.

— Лифт је у кухињи. Служио је само за допремање намирница из подрума. Лифт је сасвим једноставан, то је у суштини велики орман на ујади. Али твоја колица ће стати у њега. Хајдемо у кухињу, Ланселоте!

Испоставило се да је Марта већ стигла да кабину лифта преуреди у оставу за дрва и затрпала је деловима дасака, сувим грањем скупљеним у врту, и паркетним дашчицама. Морали су прво да истоваре лифт, преневши дрва у угао кухиње. Марта предложи да их чак сасвим однесу у дрвљаник: сада јој дрва у кухињи више не требају.

— Паркет сложите посебно — одреди Ланселот. — Поправљаћемо оштећене подове.

Пошто лифт ослободише дрва, Ланселотова колица слободно се сместите у њему, тако да га заједно са Цени спустите у подрум. Сандра, Леонардо, Карл и доктор Вергелан сиђоше степеништем. Доктор их код котларнице напусти — оде да посети затвореника.

Лозинка за широка двокрилна врата била је сложенија од прве. Испрва се појавило исто питање као и први пут: „Изговорите гласно и јасно име градитеља куће”.

— Илијас — рече Сандра.

„Тачан одговор. Изговорите име његове унуке”.

— Касандра.

„Тачан одговор. Како је он сам звао своју унуку?”

— Сандра.

„Погрешан одговор”.

— А! Сандриљона!

„Погрешан одговор”.

Сандра се збунује. Леонардо јој поможе:

— Рекла си: „А! Сандриљона” Понови, али без тога А.

Он да Сандра гласно и јасно изговори:

— Сандриљона!

„Тачан одговор. Уђите”.

Шкљоцну. Врата се од средине разиђоше на две стране и уђоше у зид. Испред се упали светло и они видеше праву правцату древну самопослугу. Пред њима је била просторија са ниским стропом на гломазним бетонским стубовима, крцатим металним полицама и сталцима на којима су лежале и стајале наслаге конзерви, свакојаких кутија, кеса, боца...

— Опа бато! Колике залихе! — грцаво рече усхићени Карл. — Јел' твој деда, Сандра, био милионер?

— Милијардер — појасни Сандра.

— Онда је јасно... И све то је храна?

— Ни сама не знам, Карлуша. А што стојимо? Хајде да погледамо.

Они кренуше дуж полица „самопослуге”, запрепашћујући се и одушевљавајући се: већ на први поглед било је очито да је Сандрин дедица спремао залихе тако да трају годинама.

— Па шта ћемо да учинимо, драги моји? — улита Сандра када завршише обилазак и вратише се до излаза.

— Ништа — рече Ланселот. — Сада ништа нећемо дирати и затворићемо врата. А потом ћеш нам, Сандра, рећи све лозинке, записаћемо их и улазићемо овамо само кад треба. Наше жене одлучиће шта треба одавде да се узме за децу, шта за кухињу и шта за кућу. Спасли сте нас, Сандра и Леонардо! Хајдемо да обрадујемо остале.

— Сачекај, Ланселоте! Ено тамо видим чоколаде. Карле, јеси ли икада јео чоколаду?

— Само у Реалности, а и то је било јако давно.

— Па узми себи чоколаду.

— Не, не могу.

— Зашто?

— Шта, зар не схватате? Овде има довољно хране можда чак и за

хиљаду људи. Ту је тако много свега да може да се живи и живи. Ако се поштено живи. А ако свако крене да одавде развлачи храну само за себе, из тога ће обавезно испасти нека свињарија. Нећу да тако нешто започињем! — он прогута слину и одлучно окрете леђа искушењу.

— Свака ти част, момче! — рече Ланселот с искреним одобравањем. — Ја у твојим годинама нисам имао ни такву вољу, ни таква чврста морална начела.

— Тада нису биле ове године — поучно рече Карл. — Мој брат Филип говорио је да у тешка времена ниткови живе боље од честитих људи, али у ЈАКО ТЕШКА времена честити људи лакше преживљавају од ниткова.

— Сад је јасно у кога си се увргао — рече Ланселот. Карл Обори и окрете главу, иако су му се Ланселотове речи свиделе.

Затворивши за собом врата „самопослуге“, сви кренуше према трећим вратима. Стиснувши дугме, Сандра поче да одгонета трећу лозинку. Испрва је било исто питање о имену, а онда — сасвим неочекивано питање.

„Ко је небески покровитељ градитеља куће?“

— Пророк Илија.

„Тачан одговор. Изговорите име небеске покровитељке његове жене“

— Света Јелисавета.

„Изговорите име сина њене небеске покровитељке“.

— Јован Крститељ.

„Тачан одговор. Уђите“

— Замисли само, Сандра, како је мудар био твој дедица! — одушевлено рече Ланселот. — Одабрао је такве шифре да чак ни онај ко сазна историју породице и сва ваша имена ипак не може да тачно одговори ако није хришћанин! Ја никако не бих могао!

— Да, мој дедица је био мудар.

Врата пред њима се отворите и они уђоше у велику просторију са ниским сводовима ослоњеним на гломазне стубове од опеке у средини и дуж зидова. На зиду крај врата била су причвршћена три огромна

носача на којима су висила три звона различите величине. Сандра опрезно дотаче конопац — и звоно се сместа тихо одазва. Чеони зид пред њима сијао је тамним златом и иконама.

„Иконостас. То је права катакомпска црква” — помисли Сандра.

Између стубова стајали су ормани за књиге са стакленим вратима. „Значи, ту је било главно Бабушкино складиште књигаГ — досети се Сандра, пролазећи дуж ормана и разгледајући стотине и стотине књига иза стакла.

Отприлике у средини просторије завршили су се редови ормана крцатих књигама, а даље су на зидовима у збијеним редовима висиле само иконе, а испод њих стајали узани дрвени ковчези-клубе. Пред иконостасом била је прилично узана солеја са степеницама.

— Управо такве катакомпске цркве су, вероватно, биле и код нас у старом Риму — замишљено рече Леонардо.

Ланселот и Карл гледали су унаоколо са дивљењем пуним поштовања.

— Ово је црква свете Јелисавете — рече Сандра. — Како се не сетисмо да са нама позовемо оца Јакова? Карле, трчи брзо горе, доведи овамо свештеника.

Карл климну главом и отрча.

— Леонардо, а када су овде живеле Матушка са сестрама, јесу ли силазиле овамо на службе?

— Не, ја никада нисам овде био. А овај иконостас тада је стајао у дневној соби, тамо је и била црква.

— Какве изванредне иконе, Леонардо! Ох, неке вероватно имају и хиљаду година!

— Јес', баш би твој деда куповао новоизрађене!

Стиже отац Јаков у пратњи Карла. Он се попе на солеју, начини три земна поклона, постоја неко време пред царским дверима, помоли се, поклони се и целива иконе, а потом кроз бочна врата уђе у олтар. Јако дуто није га било. Најзад изађе, и очи му беху уплакане.

— Драги моји, сада ћемо имати прави храм! — једино то је узмогао да изусту, и ништа више није говорио, прелазећи од једне иконе до

друге, молећи се, клањајући се и целивајући их.

— Оче! А овде има још ковчега, де погледајте! — позва Сандра оца Јакова.

Он је одсутно погледа и, по свему судећи, није схватао шта то она од њега хоће.

А Сандра настави:

— И на сваком ковчегу је картица са натписом: ево овде пише „Црквене одежде”.

— Видите! Нашао сам још намирница! — изненада ускликну Карл. — У овом сандуку је рижа!

— Дедер? — рече радознано Ланселот, гурајући колица ближе. — Ту пише „Ризе” а не „рижа”, Карле. Знате шта, драги моји? Хајде да оставимо домаћина цркве самог, њему није сада до нас. Оче Јакове, када будеш излазио, врата просто залупи. Потом ће ти Сандра показати како се овамо улази, и научиће те да изговараш лозинке.

Отац Јаков, и даље занемео, климну главом и пође за њима према вратима.

Попеше се горе и испричаше свима о својим открићима. Станари куће били су потресени причом о подземној „самопослузи” и о катакомпској цркви. Сви пожелеше да сместа оду у прави храм и помоле се. Сандра их на једвите јаде убеди да засад не сметају оцу Јакову него да сачекају док их он сам звоњавом не позове на службу.

— Хајдемо онда сви у самопослугу! — предложи Ејлин.

— О не, драги моји — рече доктор — мораћемо да се те екскурзије засад одрекнемо. Сви ми, изузев наших гостију, наравно, имамо једну сасвим хитну ствар: морамо и сами да се ваљано оперемо, а и сву нашу дечицу да оперемо. То под хитно треба да се уради, драги моји! Марта и ја проверили смо како ради водовод, и могу да вас обрадујем — оба купатила сасвим су у реду. Вода се већ греје. Прво ћемо да окупамо децу, а после ћемо, ако нам још преостане снаге, и сами да се оперемо. Штета што немамо ни сапуна, ни убруса, али некако ћемо се снаћи и без тога...

— Не треба „некако”, докторе! — рече Карл. — Треба просто отићи до „самопослуге” и узети и једно и друго.

— Убруси и сапун — то је изванредно — рече Сандра. — Али ваљда нећете да децу после купања обучете у исту одећу? Њу уопште треба сакупити и изнети из куће.

— Хоћете да кажете како у одећи наше деце може бити паразита? — намршти беле обрве доктор Вергелан.

— Ма шта вам пада на памет, докторе! — смете се Сандра. — Одећа ваше деце је у идеалном реду и то је, часна реч, просто запањујуће. Али тако је похабана, све саме закрпе! Доле има дечјих пицама и спаваћица и највероватније ће се наћи купаћи огртачи и убруси. Могу ја да одем тамо, али треба да пође и неко од вас: ја не знам колико ће чега затребати. А дневну одећу можемо да одаберемо сутра. Тамо има много добре одеће, докторе, биће доста за сву децу и то задуто.

— То је дивно! — обрадова се доктор. — Замолићемо леди Патрицију да изабере одећу за децу, она ће најбоље знати колико и чега треба.

— Сандра, а могу ли и ја да замолим нешто од одеће? — шапатам улита Карл. — Видиш шта је на мени...

— Па наравно, Карлуша!

Леди Патриција приђе и Сандра је одведе у „самопослугу“. Тамо пронађоше двоја колица и до врха их натоварише постељином, убрусима, огртачима, спаваћицама и пицамама, као и осталим потрепштинама за предстојеће величанствено купање. Нису заборавиле ни чешљеве, маказице и Прибор за бријање — у случају да је неком мушкарцу брада досадила. Сандра узе за Карла доње рубље, тренерку, папуче и обућу за напоље, а још ролку и непромочиву јакну. Видевши чиме га је све снабдела, он рече:

— Како би се мој брат Филип обрадовао кад би све ово видео! Знаш, Сандра, он је сам прао и зашивао моју одећу и све време — ама баш сваки дан! — терао ме да се перем. То сам се ја тек после, без њега, овако запустио.

Сандра помилова Карла по рамену. Сину јој мисао: а шта би са дечаком било да Леонардо и она нису кренули тим путем? А шта би било са јадном децом-инвалидима да Ланселот Језерски са

пријатељима није кренуо тим путем? Али онда се сети да готово читаво човечанство „није кренуло тим путем” па одлучно одбаци таква размишљања и оде у дечје спаваонице да промени постељину.

Неколико сати касније сва деца и сви одрасли, опрани и лепо обучени, окупише се у предворју, претвореном у велики фризерски салон: одрасли су шишали децу и једни друге. Они који су већ доведени у ред блаженствовали су уз топао камин у дневној соби.

— Требало би некако опрати и нашег ухапшеника, али изгледа да за то данас више немам снаге — рече доктор Вергедан.

— Хоћете ли да то ј а са женом урадим? — предложи Леонардо. — Изгледа да се са нама неће инатити.

— Био бих вам јако захвалан, али после прања обавезно га треба превити.

— Докторе, ја учим медицину. Са Леонардом ћемо га колико-толико опрати, а када дође на ред превијање, попећу се по вас. Ви ћете прегледати и обрадити рану, а потом ћу му ја сама ставити завој. Важи?

— Па наравно! Ево шта сам још помислио: има ли у овој вили нека просторија у коју бисмо могли да пребацимо нашег сужња? Потребна је соба која се споља закључава. Већ сам запазио да браве на вратима немају кључаонице.

— Нису нам биле потребне. У кући су живели своји, а у собама за госте биле су само скакавице на вратима.

— Још су ту. Али то за Драгана није довољно, исувише је јак.

— А можда да га закључамо у стари бабушкин кокошињац? Он се споља затварао на засун. Има чврсте зидове, а пррзори су високо — због лисица.

— Кокошињац је заузет: у њему живи Џенино магаренце Пати.

— Магаренце?

— Право правцато сиво магаренце. Он јој је нешто попут пса.

— А чиме ли га храни?

— С тим нема никаквих проблема. Пуштамо га напоље, истина, чува га Ланс са пушком, и оно само налази себи храну — младе изданке ђавољег чичка.

— Да, већ сам приметила да је острво почело да зараста у ђавољи чичак. Бабушка је с њим водила упорну борбу, сваког пролећа је само за то узимала људе из села.

— Пренесите јој да то сада врло успешно чини магаренце Пати, и то сасвим бесплатно. Млади изданци ђавољег чичка његовим залагањем на читавом острву се затиру.

Сандра се замисли.

— А можда да сасвим ослободите Драгана, докторе, и пустите га? Шта ће вам сувишни проблеми?

— То нека Ланс решава.

Сандра и Леонардо сиђоше у подрум. Претходно су навратили у „самопослугу” и тамо одабрали кошуљу, доње рубље, чарапе и највећи број спортских панталона — већ су залазили да је Драган снажне телесне грађе. Сандра је носила одећу, сапун и неколико убруса, а Леонардо — чајник са вредом водом и лавор. Отлучали су катанац на вратима котларнице, ушли и упалили светло. У котларници је било вруће и мирисало је на угрејану прашину, цеви су брујале терајући вреду воду нагоре.

— Шта се то дешава у овој кући? Пожар? — улита Драган, придижући се са постеље.

— То су укључени грејање и грејач за воду — објаени Сандра.

— Ја већ јесам помислио како почео пожар и предстоји ми да неславно изгорим под катанцем.

— Није ваљда да заиста миелите како вас у случају пожара не бисмо одавде извели? — улита Леонардо.

— Овдашњи господар Ланселот има око мене петљанију: не сме да разбојника пусти на слободу, а савест му не да да ненаоружаног заробљеника убије. Ваш Ланселот има савест у извесној количини. И ето, пожар би му био спас... А ви са чим јесте изволели?

— Хоћемо да вам приредимо сауну: овде је одговарајућа температура — рече Леонардо. — Немате ништа против ако вас малчице оперемо? Иначе заударате прилично... разбојнички.

— Нема проблема. Перите ако хоћете — слеже раменима Драган.

— Леонардо, помози ми да скинем кошуљу са Драгана.

— Мадам није гадљива? Ја имам ове... вашке.

— Јако сам гадљива. Зато и хоћу да што пре ту кошуљу згулим са вас. Па помози ми, Леонардо!

Леонардо спусти на под чајник са вод ом и лавор, извади из џепа нож и расклопи га.

— Аха, страх вас да без ножа приђете мени! Ваша жена јесте смелија од вас.

Леонардо му ништа не узврати него приђе и поче да просеца рукав на прикованој Драгановој руци.

— Шта то радиш? Другу кошуљу немам!

— Не брините, донели смо чисту одећу за вас.

— Откуд јесте узели?

— Треба знати права места.

— Чудне ствари почињу у овој кући...

Кад Леонардо откопча дугмад на затворениковој кошуљи и оголи му груди, Сандра виде на њему ланчић са крстом. Ланчић је био сребрни, потамнео од прљавштине, а крстић — златан и очито православан.

— Драгане, значи да сте са крстом око врата дошли овамо да пљачкате децу-богаље?

— То није ваша ствар! Ви јесте хтели да скинете са мене последњу кошуљу, па скидајте онда, а мој крст не дирајте ни рукама, ни речима. Ја јесам православац!

— Овде су, у овој кући, колико знам, сви православци.

— Ланселот јесте православац?

— Сви осим Ланселота.

— Ето, ту јесам тебе чекао. Знао сам да то није истина.

Сандра извуче из оковратника ролке ланчић са крстићем.

— Погледајте, Драгане! Крштена сам у Грчкој, а моја бака је Рускиња и васпитавала ме је на руском.

— И ви можете говорити на руском?

— Могу.

— Реците нешто.

Сандра се насмеја и рече му на руском:

— Драгане, ви сте велики разбојник и помало будала.

— Није тако. Ја јесам помало разбојник и јако велика будала. Како давно нисам чуо словенски језик! И ваш муж јесте православац?

— Јесте.

— Де, брате, покажи свој крст!

Леонардо послушно испуни његову молбу. Драган је изгледао запрепашћен и, чини се, помало срећан.

— И сви у овој кући јесу хришћани? И доктор?

— И доктор, и сви остали, и деца.

— Зашто онда тај глупи доктор мени ништа није рекао?

— Није му ни пало на памет да пљачкаш може бити хришћанин.

— Тачно... Па опростите ми моју грубост!

— Бог ће опростити, Драгане. И дајте ми ипак вашу кошуљу скупа са вашкама, док се нису размилеле по читавој кући.

— Како јесам обрадован, сестро, брате! Узмите са мене кошуљу, узмите шта хоћете!

— Баш ти хвала! — насмеја се Ланселот, свлачећи са Драгана остатке његове ужасне кошуље.

Завој око Драганових груди био је потамнео од крви и прљавштине. Пошто га је Леонардо пресекао и опрезно скинуо, са стране видеше дугачку красту по којој врве вашке, а око ње ружичасту кожу.

Сандра позва доктора. Он рече да је рана у прекрасном стању и биће довољно да се скину вашке и стави завој с антисептичком машћу.

— Докторе, знате ли да је Драган хришћанин?

— Није ваљда истина, Драгане?

— То јесте права и пуна истина — Свечано рече сужањ и широко се прекрсти.

— Па зашто то нисте рекли?

— Колико памтим, ни ви мени нисте рекли: „Уђи у дом и буди нам

брат, путниче-намерниче”.

— Истина. Али зашто сте...

— Ма нисам ја видео, нисам видео вашу децу! И да Ланселот седи у инвалидским колицима исто нисам видео — он кроз прозор мени јесте говорио! А онда ви мене овамо довукосте и приковасте за цев. Зар после тога да вама објашњавам? Ја јесам горд човек. Но, као заробљеник — морам трпети.

Драган је поглеткивао на доктора с осмехом, а доктор је био врло сметен, Завршивши обраду ране, он се с олакшањем усправи и улиста:

— Сандра, даље ћете се и без мене снаћи?

— Наравно.

— Онда одох горе код деце. Треба да проверим како су поднела купање. Успут ћу саопштити новост Ланселоту и свештенику.

Сандра прво опра Драганове груди топлим водом, а онда му стави завој с антисептичком мдшћу. Потом су Леонардо и она марљиво, колико је могуће, истрљали Драганово тело сунђером, потом убрусом и помогли му да обуче чисту одећу. Смотавши крпе и мокру вату, Сандра их је држала у руци пруженој у страну, због вашију и смрада.

— Таците све то у ведро под мојим креветом. Однеће леди Патриција када дође да спрема.

— Леди Патриција вас негује?

— Јесте. Она има комплекс кривице према човечанству, Посебно према мени,

— А због чега сте тако персонално почашћени? — Сандра узе преосталу вату и поче њоме да брише под око Драгановог пољског кревета.

— Ја јесам Србин, а њен отац некад јесте бомбардовао Србију. Она се моли и каје за мужа који јесте лансирао прве ракете на Русију. А још она јесте крива због брата: њен брат јесте пројектовао непотопиве „Титанике” који сви врло успешно потонуше и сада леженадну.

Слушајући га, Сандра је и даље сређивала: окрвављене крпе и прљаву одећу убацила је у ведро под Драгановим креветом и брзо га поклопила. Зачувши последње речи, она се усправи.

— „Титаници” су потонули?!

— Шта, нисте знали? Пошто Антихристове ракете експлодираше у космосу, сви толико хваљени „Титаници” потонуше исто тако брзо као и њихов чувени претходник. Леди Патриција и Ејлин јесу спасле себе у чамцу. Оне јесу дуто плутале по Бискајском заливу, па их Ланселот покупио. Не чуди што леди има мали неред у глави. Но она јесте много вреднаја⁵ женшчина — додаде он на руском.

— Ма по чему је то она опасна жена? — исто на руском улита Сандра.

— По души и сердцу. Прекраснаја женшчина.

Сандра доврши спремање и поново пређе на планетни:

— Ето, то је све, Драгане. Не би било згорег да вас и ошишамо.

— А зашто то?

— Башке.

— Оне мени не сметају, нека остану да ми праве друштво. Засад. Сада, знате, јесам јако уморан. Господ нека вас спасе, сестро и брате. Ух, добро ми је! Читаво моје тело дише. Кад би овде било шта даудишем...

Сандра и Леонардо изађоше из котларнице и поново закатанчише врата.

— Мора да је тешко лежати непомично у таквој врућини и загушљивости — уздахнувши, рече Сандра.

— И ја мислим да котларница није најбоље место за болесног човека — сложи се Ланселот. — Али лако је теби и мени да показујемо неумесну великодушност, пошто смо гости, а Ланселот и доктор морају да брину о безбедности за све. Боље да се не мешамо, тим пре што сада доктор зна ко је Драган. Све ће се некако средити.

— Дај Боже!

Предвече су се сви одрасли и сва деца окупили у трпезарији, ошишани, чисти и јако уморни. Марта је стигла да скува велики лонац овсене каше од крупице коју су Сандра и Леонардо допели, и сви су је јели, пијуцкајући уз њу козје млеко. Деца су седећи готово закуњала над тањирима. Потом је био чај са медом и сувим бисквитима из „дедицине самопослуге”. После вечере децу су попели на спрат; и вечерње

молитве, које им је читала Ејлин, слушала су већ у постељама. А одрасли су сишли доле у цркву Свете Јелисавете и одслужили благодарствени молебан, спомињући градитеља и украситеља подземног храма Илију.

Супрузима су за ноћење доделили бившу Сандрину дечју собу, где је на поду лежала широка струњача и стајала наслоњача. Дуто су лежали без сна и претресали догађаје тога дана.

— Леонардо, ниси се сетио да се распиташ шта се сада дешава у свету? Некаква тренутна победа Русије у муњевитом рату, изненадно свеопште отказивање планетне електронике, најезда скакаваца, потонуће свих „Титаника” — све ми се збркало у глави и никако да склопим општу слику.

— Ни ја. А нисам ни имао кад. Догађаји данашњег дана буквално су један другог сустизали. Спавај, мила, сутра ће се све разјаснити.

ПОГЛАВЉЕ 5

— Шта је то, мио Леонардо? — сањиво се зачуди Сандра, када јој муж сутрадан ујутру приђе са послужавником у рукама.

— То је само оно о чему свака жена машта — доручак у постељи!

— А због чета ми таква срећа следује?

— Сматрај да ти се незаслужено посрећило. Објавио сам свима да си назебла током пута и данас нећеш устајати из постеље.

— Аха. Занимљива новост. А зашто ти то треба да од мене правит симуланткињу, Леонардо?

— Зато што наш Карл још од свитања дрежди код улазних врата чекајући да устанемо и одвеземо га натраг брату. Биће да се синоћ јако узбудио, а можда и прејео или ноћас лоте спавао, и — ето чежње и потиштености. Вози ме, вели, код Филипа, и готово! А када се испоставило да си ти назебла током пута и данас не можемо да отпутујемо, помирио се с тим и изгледа да се мало смирио. Дакле, ти овде уживај у лепом животу, а ја одох доле да са свима доручкујем.

— Иди. Само ми после донеси одоздо неколико књига, важи? Иначе ћу се збиља разболети од доколичења.

— Обавезно ћу донети.

Деца су увек доручковала на спрату. То је било згодно, пошто их је свакодневно одмах после доручка прегледао доктор, а потом је почињала јутарња настава. За празним дечјим столом седео је само Карл.

Карла није прошла чежња ни током заситног доручка. Осећао се туђинцем у тој огромној кући препуној људи. Јесте да је људи било много, али он никоме овде није био потребан нити занимљив.

А тамо негде, на крају запуштене аквастраде лежи Филип, исто сам. Напустио је брата, напустио је Филипа, који га ни после смрти није напуштао већ хранио! Можда је неко пролазио мимо; спазио нову врећу за спавање, није одолео већ ју је узео, а братовљево трупло вранама истресао... Обузет својим туробним мислима, Карл готово да није слушао како Ланселот расподељује међу одраслима посао затај дан, а ли изретка је дизао поглед са тањира и зиркао на њега. Ланселот

му се јако свидео: инвалид, а одмах се види да је прдви баја и овде гдавни.

— Данас је прилично топао дан — говорио је Ланселот — ограда виле сада је под струјом и у врту је безбедно. Шта миелите, докторе, можда да изведемо децу у шетњу? Јадници, већ одавно седе унутра.

— То би било изванредно, Ланселоте! Марија, шта мислиш, хоће ли то бити напорно?

— Јесте, докторе, мислим да ће бити напорно, поготово први пут. Али, деци су тако потребни свеж ваздух и светлост!

— Можда да то учинимо сви скупа? Карле — изненада се Ланселот обрати дечаку — нешто бих те јако замолио.

Карл се готово загрцну чајем и загледа се у Ланселота.

— Можеш ли да нам помогает да изведемо нашу децу у шетњу и припазиш на њих? Сви остали мушкарци потребни су ми данас у кући — имамо јако много посла.

— Наравно да ћу помоћи, нема проблема! — одмах одговори Карл.

После доручка сви пођоше на спрат. Марија и леди Патриција већ су стигле да сву децу обуку у нову одећу из „самопослуте“. Доктор је прошао између струњача на којима су деца лежала, упитао за здравље, понеке прегледао и кад се уверио да су сва деца успешно поднела јучерашње купање и нико није назебао, дозволио шетњу. Деци помогаше да се спусте у колицима низ рампу, а оне мале изнесоше у врт у наручју.

— Мислим да ће дечици користити да неко време проведу крај језера — рече доктор — нека мало удишу јоне.

Децу пребацише до језера. Донесоше и неколико старих ћебади и прострете их на трави. Сместивши децу, одрасли, изузев Марије и Холгера, одоше у кућу. Остадоше и Карл са Ејлин.

Холгер је понео гитару. Извадио ју је из футроле и засвирао нешто у стилу фламенка.

— Хајде плешите, Марија! — почете да моле деца.

— Молим те, Марија, плешите за нас — рече и Холгер.

Марија се диже, стаде на каменом поплочану стазу и заплеса уз

Холгерову музику старински андалузијски плес. Уместо кастањетама пуцкетала је прстима, а деца су тапшала у ритму. Већина њихуопште није могла да хода, али Маријин плес у њима је, зачудо, изазивао радост а не туту.

— Плешем за тебе, Холгере! — викну Марија.

— Чујем, Марија — одговори Холгер и засвира још живље. — Чујем како пуцкетају кастањете твојих прстију, чујем како шкрипућу каменчићи под твојим ногама, осећам ветрић од твоје широке, пурпурне са црним, свилене сукње. Прелепо плешеш, Марија!

Марија је плесала до изнемоглости, а онда се насмејана срушила на ћебе поред Холгера, покупивши скут закрпљене сукње, очито сашивене од некакве сивкастосмеђе избледеле завесе: синоћ се више од других закупила децом па још није стигла да одабере себи одећу у „самопослузи“.

Ејлин седе перед ње и упита:

— Марија, смемо ли Карл и ја да доведемо овамо Патија? Деца могу да се мало поиграју са њим.

— Требало би да упитамо Цени, али мислим да се неће наљутити, пошто је магарету досадно у кокошињцу, а и њему су потребни свеж ваздух и дневна светлост. Доведите га овамо — рече девојчица.

— Идемо, Карле! — и Ејлин га поведе кроз огољени воћњак ка помоћним зградама у дворишту виле.

— Пати — је ли то прави живи магарац? — упита Карл. — И досад га нисте појели?

— Немој ни случајно да тако нешто кажеш у Ценином присуству! Наша Цени са њим друтује од детињства, она га је од маленог магаренцета на цуцлу отхранила. То је магаренце-ходочасник, заједно смо пловили океаном на катамарану.

— Ау! Испричаћеш ми?

— Наравно! Само не сад него кад будемо имали слободног времена. Ти још не знаш колико има бриге и посла око наше деце!

— Тако су вам тиха и мирна...

— Још нису заборавила шта су све претрпела док их нисмо срели.

Кад би само знао, Карле, каква су тада била... Нису их прали, нису их хранили, малтене им нису давали воде! Марија је сама о њима бринула и сасвим изнемогла, али да није било ње, нико од деце уопште не би преживео. Били су у рукама ниткова од којих их је Ланселот темпларским златом откупио. Отац Јаков каже да су наша деца мученици. Сада када сте ви дошли и открили сва ова чудеса у кући, мислим да ће се брзо орасположити и опоравити. Сада имају добру храну и одећу, у кући ће бити топло и светло, деца ће моћи да шетају вртом уместо да седе у кући од јутра до мрака. И све то захваљујући вама! Хвала ти, Карле!

— Какве везе ја имам с тим? Мене су Леонардо и Сандра успут купили.

— Испричаћеш ми?

— Када будемо имали времена.

— Сада ћеш овде живети, са нама?

Карл ништа не одговори девојчици, зато што још ни сам није знао одговор.

Приближише се уредним каменим зградама између куће и воћњака.

— Овде је раније био кокошињац, а сада у њему живи Пати.

На чврстим храстовим вратима висио је катанац. Ејлинопица испод прага, извуче кључ и откључа катанац.

Обазриво пребирајући витким сивим ножицама, из мрака кокошињца на светлост изађе малено пуначко магаренце са витичастим сребрним огрљком око врата.

— Здраво, Пати — рече Ејлин и почеша га по темену између дугих ушију. — Карл и ја позивамо те у шетњу. Хоћеш ли поћи са нама?

Ејлин се окрете и магаренце послушно пође за њом и Карлом.

— Прави је лаф, па он све разуме! — одушеви се Карл. — Шта, зар уопште није тврдоглав?

— Јако је послушан све док се према њему с поштовањем односе, не вређајући његово достојанство. А не воли ни када дирају његов украс, ево овај сребрни огрљак. То му је Мира поклонила.

— Мира Јерусалимска?

— Знаш је?

— Не, али сам чуо за њу.

— Она је наша спаситељка. Мира је дошла овамо у виду да нешто сазна о својим пријатељима који су раније живели у овој кући — о

Бабушки, Сандри и Леонарду. Много нам је помогла: сазнавши да смо готово сасвим остали без хране, сместа је однекуд довезла неколико кутија макарона, и захваљујући њима смо преживели. Потом је још неколико пута долазила овамо и доносила намирнице. Она је Патију поклонила свој сребрни појасић. Је ли да му лепо стоји?

— Јесте. Са њим изгледа бајковито.

— Врло тачно запажање, Карле. А сада ћеш видети како ће се деца обрадовати магаренцету! Откако смо се уселили у ову кућу готово да се нису ни видели, а док смо путовали из Шпаније овамо лепо су се дружили са Патијем. Вероватно им је то тада била једина радост.

Још нису ни стигли до деце, кад их поздрави радосна вика:

— Пати! Видите, овамо долази Пати! Дођи код нас, Патинче!

Магаренце, прави паметњаковић, обиђе сву децу, никог не прескочивши, пред сваким спусти главу и пусти да га помазе, а после оде на обалу језера да потражи младе изданке ђавољет чичка и ретку младу травицу која је, без обзира на јесен, погдегде већ поново избијала из земље после најезде скакаваца.

Холгер поче да учи са дедом неку нову песмицу, Марија и Ејлин стално су се врзмале око деце, и Карлу постаде досадно. Он скиде своје нове чизме и одлучи да мало прође бос по води.

— Овде су рибе! — викну он изненада. — Много их је и право ка мени пливају!

Ејлин дотрча и стаде поред њега, дивећи се рибама.

— Па да, то су шарани. Они увек допливају сасвим близу када приђемо обали, уопште се не плате људи.

Карл одјури према кући.

— Где је Леонардо? — нестрпљиво улила Марту која је пролазила предворјем.

— Вероватно доле, у подруму. Тамо се са оцем Јаковом и Ланселотом и даље бакћу око струје.

Карл их пронађе код разводне плоче, где је са Ланселотом разгледао некакву схему одштампану на великом листу чврстог папира.

— Леонардо, можеш ли сада да одеш са мном до кола? — улита Карл.

— Зашто? Хоћеш сместа да се вратиш натраг? Али не можемо да отпутујемо, оставивши овде болесну Сандру.

— Ма не! Просто ми требају мој лук и стреле.

— Вране?

— Далеко боље — рибе! Језеро је пуно риба, и хоћу да их настрељам за ручак тета Марти.

— Из лука? — заинтересовано упита Ланселот. — Занимљиво.

Знаш, ја сам стари рибар и ловио сам рибу мрежама, пецаљком, на варалицу — свакојачо сам ловио. Али никад нисам био у прилици да је стрељам из лука.

— Али ја немам пецаљку! Наравно да би са пецаљком било боље.

— А ти умеш?

— Умем. Пецао сам са братом.

— У том случају имаћеш пецаљку. Оче Јакове, молим те одведи нашег рибара у „самопослугу”. Видео сам тамо пецаљке у најдаљем левом углу, где су мали трактор и разни вртларски алат — одмах иза њих.

— Шта, зар нисте сами покушали да пецате шаране у језеру? — упита Леонардо када су свештеник и дечак отишли.

— Зашто миелите да нисмо? Отац Јаков и доктор неколико пута су бацали мрежу, пошто смо донели риболовну опрему из Норвешке. Али то је било напорно и опасно, јер тада наша ограда није била под напоном: док су они бацали мрежу, ја сам морао да их штитим с пушком на обали, а дотле је Цени остајала сама да чува кућу.

Добивши пецаљку и додатно уз њу малу лопатицу да копа црве, Карл оде у кухињу.

— Тета Марта, хоћете ли да добијете за ручак свежу рибу? Ја идем

на пецање.

— Хоћеш да пецаш рибу с обале острва? Не, синко, такву рибу нећу. Као прво, риба у Дунавском мору није за јело, а као друго, нико ти неће дозволити да сам изађеш ван капије. То је опасно, Карле.

— Ма не, тета Марта! Пецаћу рибу у вашем језеру, из кога узимате воду за пиће.

— А, тако! Па, риба у језеру је, наравно, добра.

— Упецаћу вам највећег шарана, тета Марта! Али, треба ми неки суд за црве. Да немате неку конзерву која вам не треба?

— Још јуче нисам имала, а данас — колико год хоћеш! И још нешто. Хајде да не будемо незахвални. Упецаћеш неколико риба за ручак, ако ти се посрећи, наравне, али даћеш рибама за узврат остатке јутарње каше. Шаране треба прихрањивати.

Марта даде дечаку празну конзерву од згуснутог млека, претходно је напунивши кашом, и он, задовољан и закупљен, отрча да прихрањује шаране, копа црве и пеца рибу.

— Ето, дечак више не ландара беспослен — задовољно рече Марта и врати се својим лонцима.

Читаво јутро Сандра је читала лежећи у постељи. Досађивала се, иако јој се књига, коју је Леонардо донео из подрумске библиотеке, учинила занимљивом и корисном: „Хришћанско васпитавање деце”. Одлучи да замоли од Ланселота макар коју десетину књига за Долину.

Сандри је пред ручак већ „било знатно боље” и она сиђе у трпезарију. За ручак је на сто свечано изнета чорба од рибе коју је Карл упецао. Ручак се свима свидео, али колико је тек сам рибар био задовољан!

— Наш Карл упитао ме је колико ми шарана треба за ручак — причала је Марта — и када сам му рекла да ће пет риба бити сасвим довољно, тачно толико ми је и донео. Каквог извандредног рибара смо стекли, рибара над рибарима!

После ручка Карл приђе Леонарду, одведе га у угао и поведе озбиљан разговор.

— Слушај, Леонардо, треба ми савет. Просто не знам шта да радим. Чуо си, тета Марта каже да је стално потребна свежа риба јер јако

користи деци за њихове кости. И сам Ланселот ме моли да останем у Бабушкином сиротишту, овде нема довољно мушких руку. Ејлин и доктор Вергелан исто хоће да останем: доктор намерава да Ејлин и мене учи из правих књига.

— Аха. А шта ти сам о свему томе мислиш, Карле?

— Знам ја да би Филип хтео да живим у овом Бабушкином сиротишту, зато што овде имају школу: јако је бринуо због тога што немам где да се школујем. Али ако останем овде, шта ће тамо бити са Филипом?

— Да, то је проблем. Ето, кад бисмо могли да одемо тамо, на паркинг и ваљано га сахранимо, све би било у реду, зар не?

— Наравно.

— Знаш шта мислим? Можемо то да учинимо сада док се моја жена не осећа добро. Покушаћу да наговорим Сандру да тебе и мене пусти да одемо и сахранимо Филипа.

Наравно, Сандру је било лако „наговорити”. Леонардо и Карл одоше у шуму и оборише две брезе. Потом заједно направите крст за Филипа. У „самопослузи” нађоше одговарајућу дашчицу, и Карл својом руком написа на њој фломастером: „Овде лежи мој брат Филип Мор. Био је најбољи брат на свету”.

Сутрадан рано ујутру кренуше да сахране Филипа. Леонардо понесе на пут Ланселотову пушку. Са њима је ишао и отац Јаков. Гроб за Филипа ископаше у истој цветној леји на којој је лежао као мамац за вране. Ковчег нису имали, сахранили су га у истој оној врећи за спавање којом га је Леонардо покрио када је одводио Карла. Филипа опојаше. Отац Јаков узне из кола пушку.

— Нисам мислио да ћу икад више бити у прилици да пуцам — рече он сам себи и трипут опали у ваздух.

Пуцњи растераше последње вране које су упорно остајале на крову мотела. Карл је плакао, загњузивши главу у Леонардова недра, док га је он лагано тапшао по рамену.

Чим је Карл по повратку у вилу изашао из ципа, притрча му Ејлин са трема.

— Карле! Доктор Вергелан већ је саставио програм наставе за нас:

међу књигама је пронашао програм старинске гимназије. Учићемо по јако озбиљном програму, као што су учили у прошлом веку! Схваташ ли колико нам се посрећило? Идемо код доктора!

— Мој брат Филип увек је говорио да кад ти се посрећи, то срећу не доноси — гунђао је Карл док су се пењали на спрат, где се налазио докторов кабинет. — Ја хоћу да радим а не да учим.

— А ја хоћу да озбиљно учим. Моја мама каже како права леди мора да буде достојно образована.

— Хоћеш ли да учиш, Карле Море? — упита доктор Вергелан када уђоше у његов кабинет.

— Па не нарочито — поштено признаде дечак.

— А хоћеш ли ти, Ејлин, да са мном пређеш гимназијско градиво?

— Наравно. Јако ћу се трудити, сер.

— Ето видиш, Карде!

— Балавице увек хоће да се покажу паметне. Али видећемо ко ће од нас двоје бити бољи ђак!

Док су Леонардо са Карлом и оцем Јаковом били одсутни због сахране Филипа Мора, Сандра је са Мартом и леди Патрицијом поново „ишла у куповину у самопослугу”: такви одласци причињавали су им огромно задовољство.

Леди Патриција је гурала жичана колица на точкићима у која су стављале оно што им се свиди. Како су одмицале пролазима између полица тако је и расло брдо намирница и одеће у колицима. Али Марта се убрзо прибра:

— Леди, сети се шта је Ланселот рекао! Хајде да све вратимо натраг! Оставимо у колицима само оно што треба за данас и сутра. А теби би, леди, боље било да одабереш за себе и кћер ваљану нову одећу. Не, нећу ништа лоше да кажем, обе сте увек чисто и уредно одевене, само што си се већ намучила све закрпу на закрпу пришивајући.

Леди Патриција ћутке климну главом и оде у дубину „самопослуге”. Тешко уздишући, Марта поче да враћа ствари из колица, трудећи се да сваку врати на пређашње место.

Сандра је са другим колицима такође пролазила међу полицама, одабирајући оно што је намеравала да замоли за житеље Долине. Оставивши полице с алатом и угао где су стајале разне машине да тамо Леонардо одабере, освртала се тражећи оно што је потребно обитељи и општини. Чудно, али житељима Долине малтене ништа није било потребно! Месо нико у Долини није јео, рибље конзерве било би смешно теглити тамо где у изобиљу лове свежу рибу. Она одлучи да узме неколико труба просте беле тканине, нешто посуђа и да потражи плетаће игле. Изненада спази омању рибареку мрежу и јако се обрадова: некада јој је чика Љоша поклатио пецаљку, прву пецаљку у њеном животу, а сада ће она њему поклонити мрежу! Има да се обрадује! Јако задовољна, она спусти мрежу у колица и погура их даље пролазом.

Сандра пронађе конце, игле, плетаће игле, а потом нађе кутак где је на полицама лежао писаћи прибор; а књиге и уџбенике узеше доле у библиотеци — колико узмогну да повезу, Ланселот је већ одобрио.

— А где је наша леди? — изненада улила Марта.

Пронађоше леди Патрицију како седи на поду крај омањег сталка са семењем поврћа и цвећа. Поред сталка стајала су њена колица, већ пуна дечје одеће и рубља, док је она распоређивала око себе разнобојне кесице семења, као да игра неку игру, и уз то нешто тихо певала.

— Изгледа да је наша леди сасвим шенула памећу — шапну Марта Сандри. — Де позови Ејлин што пре овамо.

Сандра отрча горе и убрзо пронађе Ејлин. Она, узнемирена, сиђе у „самопослугу“, сакри се иза сталка, послушну шта њена мајка пева и, уместо да се забрине, обрадова се. Повуче се према излазу, одводећи са собом Сандру и Марту.

— Ништа страшно! — рече она. — Али, свеједно вам хвала што сте ме позвали. Мама је увек исто овако седела на поду, распоређујући семење за сађење у нашем врту, и певала ову дечју песмицу коју и сада пева:

Беше у Христа Младенца врт У ком много ружа од Гаји...

Девојчица дубоко уздахну:

— Знате, тета Марта и Сандра, мама је највише на свету, после мене и ода, волела свој врт, повртњак и стакленик. Чак и када смо живели на „Титанику” имала је сићушни зимски врт. А сада, чини ми се, машта да опет ради у врту, на правој земљи, Можда би је то коначно исцелило.

— Нека јој је Господ у помоћ! — рече Марта. — Мислим да ћемо обавезно имати врт и повртњак. Само још да није све семење изгубило клијавост.

— Не брините за то, Марта — рече Сандра — донећу вам на пролеће семење сакупљено ове године.

— Значи, још ћете нам доћи? — улила Ејлин.

— Ако Бог да!

— Дивно — рече Марта. — Дођите за Божић. Потрудићемо се да дотле кућу ваше баке доведемо у ред.

Ејлин се осмехну и рече:

— Деда, откад су сазнала да је у овом дому живела ваша бака, Сандра, и да вас је то она послала са поклонима, ову кућу зову Бабушкино сиротиште. Немате ништа против?

— Наравно да не. Па и Леонардо и ја сада је тако зовемо. И Бабушка ће се обрадовати — рече Сандра.

— Али ми неизоставно морамо да поправимо све што смо досад стигли да покваримо — рече Ејлин — јер смо овде живели као термити, све смо изгризли и спалили.

— Ма шта ти је, Ејлин, зар да жалим због тога? Зато сте згрејали и спасли вашу децу.

— Да, зимус нам је било јако тешко — уздахну Ејлин. — Страшно је сетити се како смо се смрзавали...

Оне приђоше Марти.

— Марта, шта миелите, да нисам превише свачега натрпала? — улила Сандра, сумњичаво гледајући гомилу одабраних ствари.

— Ма какви, Сандра! Ејлин, нас две већ смо обавиде нашу „скромну куповину” и идемо у кухињу да спремамо вечеру. Исто врло скромну.

— Зашто „скромну”, Марта?

— Само нам још фали да уз толико изобиље читаву нашу велику породицу заболе тибе! А после вечере нас две још треба да узмемо постељину и разнесемо по собама.

— Господе, сада ће свако од нас имати своју одвојену собу! Каква срећа! — рече Ејлин.

— Мислим да та срећа неће дуто потрајати, дете моје — насмеја се Марта.

— Зашто тако миелите, Марта?

— Зато што добро познајем Ланса и доктора. Чим све у кући буде сређено, доктор ће кренути да по путевима скупља беспризорну децу. Он одавно о томе машта. А Ланс... Ох, цуре, бојим се да ће ипак уехтети да плови у Јерусалим како би молио Меса за исцељење!

— Не дај Боже! — рече Сандра и све три се прекрстише.

Увече је за Бенсијеве приређена опроштајна вечера, после које су сви седели крај камина и разговарали. У камину су буктале Мартине кухињске залихе, непотребне после укључивања струје.

Леонардо је тихо разговарао са доктором Вергеланом.

— Докторе! Цени ми је јуче испричала како сте хтели да обавестите лажног Месију о правом стању ствари у здравству, Надам се да сте одустали од тог ходочашћа?

— Ја јесам. Чак ни наш млади Холгер више не жели да моли Антихриста да му врати вид. Сматра да му је Господ дао духовно прозрење, а то је драгоценије. Али Ланс се још увек држи идеје да добије исцељење од Антихриста. Што је још горе, хоће да га моли за исцељење деце.

— А чините ли ви нешто да то спречите?

— Молимо се.

— Разумем. Покушали сте да га одвратите од тога и сада вам преостаје само да се уздате у Бога.

— Управо тако.

— А смем ли сада ја да покушам да га одвратим?

— Бићемо захвални чак и за покушај.

Сандра приђе Лансу и спусти му руку на раме.

— Можемо ли да поразговарамо, сер Ланселоте?

— Па наравно, Сандра!

— Ланселоте, зар уистину верујеш како можеш да добијеш исцелите у Јерусалиму?

— Да, уверен сам у то. Много пута сам својим очима видео на персонцу како Месија исцељује стотине болесника и богаља током једне сеансе. Да не верујем у то, зар бих кретао на толико дуго и тешко странствовање? Уопште ми није било лоше на мом острву у Тронхејмском фјорду.

— Јасно. Али макар немој да водиш са собом децу, ако збиља отпловиш у Јерусалим.

— Наравно да их нећу повести. Кренућу са Цени.

— Утроје — исправи га Цени. — Водимо Патија са собом.

— Аха. Морам да ти се захвалим, Сандра, за то што сада могу да наставим своје ходочашће.

— Мени?!

— Јесте. Знаш, нисам могао ни да сањам о наставку пута у Јерусалим док ниси дошла са Леонардом и открила нам блага Бабушкиног сиротишта. Сада имам Теслине батерије и могу да допловим до Јерусалима. А када ме Месија исцели, замолићу га да пошаље овамо брод или хеликоптер по децу. Чим у кући све буде сређено, Цени и ја крећемо.

Приђе им Леонардо и стаде уз њих да слуша.

— Не желим ти добар пут, Лансе, пошто не верујем да је тај пут добар — рече он. — Али ти у сваком случају желим срећну пловидбу.

— Хоћете ли у мом одсуству долазити у Бабушкино сиротиште?

— Зар уопште треба да питаш? И знаш ли шта је било дивно — сусрет са легендарним сер Ланселотом Језерским!

— Без обзира на то што што сам вас држао на нишану своје пушке? — насмеја се Ланселот.

— И тога ћу се са задовољством сећати: витез сер Ланселот Језерски с упереном пушком.

Сандра устаде и рече мужу:

— Леонардо! Мислим да нам је време за спавање, како бисмо сутра ујутру кренули.

— А ми смо се надали да ћемо данас чути вашу сопствену причу — раз очарано рече Ланселот.

— Ох, Лансе! То је немогуће — рече Сандра. — Да је то само наша прича, већ одавно бисмо је испричали. У њој има много како тужног тако и ведрога, па чак и смешног, јелда, Леонардо? Ти знаш да смо нас двоје унуци Бабушке и пријатељи Мире Јерусалимске. Али ништа више не можемо да ти о себи испричамо. Опрости нам!

— Разумем, туђе тајне — рече Ланселот, испраћајући их до степеништа.

— Чекај, имамо једно питање, и опрости нам на томе — рече Леонардо. — Шта ће бити са ДраганОМ?

— Па, тим благоразумним разбојником већ се позабавио отац Јаков, и мислим да ће са њим све бити у реду. Дакле, још ћете нам доћи, Сандра, Леонардо?

— Наравно да ћемо доћи — рече Сандра. — Али када — то ће одлучити наше руководство.

— Строго вам је руководство?

— Јако. Деведесет кила све саме љубави и строгости!

— Судаћи по вашим осмесима, ви ту строгост просто обожавате.

— Управо тако, Ланселоте.

Увече, већ лежећи у постељи, Леонардо рече Сандри:

— Знаш, Ланселот ми је дао читаву кутију Теслиних батерија. А ти, јеси ли нашла нешто занимљиво доле?

— Јесам. Уџбенике и писаћи прибор за нашу децу.

— Одлично. А шта још?

— Рибарску мрежу за чика Љошу,

— Како ће се обрадовати!

— Надам се. За манастир сам узела гвоздене плетаће игле и трубу беле памучне тканине. За Соњечку сам узела лутку — нека то буде поклон од прадедице Иље.

— Паметнице!

Хтела сам да узмем мало чоколаде за деду, али сетила сам се како се наш Карлуша одрекао чоколадице, и нисам се усудила.

— А шта је са Бабушком — остаће без поклона?

— Аха! Ти ниси смислио, а ја сам пронашла поклон који ће је одушевити. Хоћеш да погледаш? Ту ми је.

— Дајдер!

Сандра извади испод јастука и показа му омању кутију у шареном омоту.

— Кафа. Права бразилска кафа у зрну и уз њу механички млин за кафу из бабушкине кухиње. То меје Марта наговорила да га узмем.

— Живот са тобом постаје све тежи и тежи, Сандра.

— Зашто то?

— Радиш исто што и ја, али то увек испадне некако малчице боље, а то ми је, знаш, криво.

Леонардо извади из своје торбе и показа жени конзерву растворљиве кафе, уосталом такође бразилске.

Сутрадан у зору Бенсијеви натоварише цип, опростите се са свима и напустите Бабушкино сиротиште.

ПОГЛАВЉЕ 6

Отприлике месец дана по повратку Сандре и Леонарда Матушка је ћутала, али је стално нешто мозгала, мрштећи танке обрвице, и на крају крајева једном банула у кућу Бенсијевих „на часак” и док су пили чај објавила:

— Ево шта, драги моји. Пребацићемо децу нашег витеза Ланселота овамо, нека живе са нама, Овде је код нас, под покровом Матушке Богородице, може се рећи, земаљски рај, а њима тамо сунашце недостаче, као и свим људима на обезбоженој земљи!

Сандра се без речи обисну игуманији око врата.

— Сандра, немој да угушиш Матушку! — упозори је Бабушка.

Леонардо мало размисли па рече:

— Наравно, то би било изванредно — да превеземо у Долину сву децу и нашег Карла, наравно. Али постоје два проблема.

— Какви проблеми? — намршти Матушка танке обрвице.

— Први је Ланселот. Па он машта да њега и децу исцели Антихрист.

— Крштену децу! — побуни се Матушка. — Зар да православну децу подвргава Антихристовом исцељењу? Глупости, не верујем ја у његова исцељења. Код нас у Долини сам ће Господ олакшати њихове патње. А за вашег тврдоглавог друга Ланселота ми имамо мати Евдокију. Она уме да убеђује, зар не, Сашечка?

— Што јес'-јес', Матушка! Мислим да ће она са њим изаћи на крај.

— У чему је други проблем, Леонардо?

— Немамо чиме да превеземо децу.

— Па причали сте да их је Ланселот довезао у Бабушкино сиротиште аутобусом, зар не?

— Аутобус је некако дотаљигао до Бабушкиног острва и тамо се коначно покварио. Ето таква невоља, Матушка!

— Па ту ће невољу чика Љоша средити својим златним ручицама.

— Ручицама... — осмехну се Леонардо, сетивши се чика Љошиних „ручица”^с — потамнелих, са каменим жуљевима, надувеним зглобовима од дугогодишњег рада на хладноћи и изломљеним ноктима са

неизбрисивим црним обрубом.

— Завршавајте млин што пре — настави Матушка — и за Божић крећите с Богом у Бабушкино сиротиште.

— И ја ћу да кренем, Матушка?— улила Сандра.

— А зашто то? — зачуди се Матушка. — Што ти се код куће не седи, путешественице?

— Како то зашто! Леонардо ће помагати чика Љоши да сређује аутобус, а ја ћу помагати мати Евдокији да учи памети Ланселота, па он је мој стари друг, Матушка!

— Разумно звучи — сложи се игуманија. — Немаш ништа против, Лиза? — обрати се она Бабушки.

— Нека путују заједно!

— Благословите, Матушка! — Сандра је већ изгарала од радости и нестрпљења.

— Бог ће благословити, врцо.

Житељи Долине беху уверени како су Матушкин благослов и чика Љошина довитљивост довољни да се превоз деце оствари. Мушкарци-општинари почеше да праве кревете за децу-инвалиде и косе сено за пуњење струњача, а жене почеше да скупљају по кућама постељину, ћебад и јастуке. Узалуд их је Сандра уверавала како, ако им успе да децу превезу, све што је за њих потребно могу да узму из спремишта Бабушкиног сиротишта, нико не хтеде ни да чује:

— Наша постељина и ћебад са јастуцима су здравији — одговараху монахиње. — Тамо је можда све сама синтетика, а она ће се у Долини ионако распасти.

Узалуд их је Сандра уверавала како су у спремишту Бабушкиног сиротишта готово све ствари од природних материјала, како њен дедица није могао да смисли синтетику и чак је сматрао како *би* православац требало да је избегава, рне су и даље скупљале „прилоге”.

Мати Лариса дала је научно утемељење њиховој намери:

— Корисно је да дечица са болесним леђима спавају на струњачама ваљано набијеним сеном. Можда се такве струњаче у Бабушкином сиротишту и нађу, али можеш ли, Сања, да зајемчиш како је трава за

њих расла на подједнако благодатном месту као наша?

То Сандра није могла да зајемчи.

— Ето видиш! А код нас и сено лечи.

Подржала ју је мати Наталија, бивша библиотекарка обитељи, која је пре него што се замонашила била биолог.

— Мати Лариса је у праву, Сандра. Узмимо, на пример, паперје и перје за јастуке. Одакле су их тамо узимали? Черупали су убијену живину! Ја на таквим језивим јастуцима никад нисам могла да спавам. А ми смо у Долини паперје и перје за наше јастуке купили по гнездилиштима, када птићи одрасту и разлете се.

Пред крај Божићног поста Сандра, Леонардо, мати Евдокија и чика Љоша почеше да ее спремају за пут, док су монахиње довршавале плетење топлих џемпера и ролки од козје длаке, марама и капа, како деца не би зебла путем до Долине.

Спремали су и утоваривали поклоне за празник: слагали у гајбе тегле слатког и туршије, облагали сламом јабукe и крушке, диње, урме, мандарине и поморанџе. Мати Олга својеручно је припремила два велика котура козјег сира. С посебном пажњом послагали су у гајбе са струготином неколико десетина гушчијих јаја, а чика Љоша је, наравно, надимио озимица и пастрмки.

Матушка је чика Љошу посебно благословила:

— Голубе наш, ти си нам једина нада! Верујем и уздам се да ћеш поправити тај њихов злосрећни аутобус.

Сандру је загрлила и шапнулајој:

— Реци свима одраслима да бисмо све њих драге воље примили код нас, али ја сам све ваше приче врло помно слушала, и срце ми слуги да ће неки од њих хтети да остану у Бабушкином сиротишту. Зато им кажи да Бабушкино сиротиште ни убудуће нећемо оставити без помоћи. И још нешто: одабери најпоузданијег човека међу онима који остану и предај му ево ово моје писмо. Реци нека га носи са собом и не отвара пре времена. У овом омоту су карта и упутства како се стиже до нас. Наравне, за нас је главно дечицу да спасемо. Али бринем и због оца Јакова.

— А зашто миелите, Матушка, да отац Јаков неће хтети одмах да

крене у Долину са сврјом дедом? Па све су то његова кумчад!

— Ето, имам такав предосећај. Уосталом, будућност ће показати.

Сандра слеже раменима и тури писмо у цеп.

Када је излазила од Матушке, пресрете је мати Наталија.

— Сањечка — рече она стидљиво — ево шта бих хтела да вас питам...

— Драга моја мати Натадија, наслућујем шта вам је на уму — књиге из дедицине библиотеке. Донећемо руске књиге, али само ако буде места!

— Макар књиге за деду... Па и Пушкина, наравно!

Уочи поласка Леонардо се вратио после разговора са чика Љошом и затекао Сандру како замишљено седи крај прозора.

— Због чега тутујеш, лепотице? — улита Леонардо с прага.

— Жао ми је што ће Соњечка дочекати Божић без нас — рече Сандра, — Тачније, ми ћемо без ње.

— Хоћеш да останеш код куће?

— Наравно да нећу. Морам да идем. Слушај, а можемо ли у повратку да евратимо у Бергамо? Могли бисмо да узмемо твоје књиге...

— Још ми реци — макароне!

— Тамо више нема макарона.

— Бојим се да ни писмо за тебе тамо није остављено.

— У праву си, тамо можда неће бити писма. Али ја сам написала Мири писмо и хоћу да га оставим у Бергаму.

— Хајде да то питање одложимо док не видимо како ће све ићи. — И Леонардо одмах пређе на нешто друго. — Само да видиш, Сандра, с каквом ревношћу се чика Љоша спрема за пут! Расклопио је мобилну на ситне делове; вели, можда затребају за поправку аутобуса.

— Миелиш да ће му ипак успети да поправи аутобус? Ја се, наравно, у технику не разумем, али колико ја овако неупућена видим, уњему сад само кокошке могу да држе. То је катастрофа на точковима, а не аутобус!

— То је како ти видиш. А како то види руски народни зналац чика Љоша, то није никаква катастрофа већ само занимљив задатак за

довитљивог мужика.

Сутрадан ујутру, слазивши поред цркве мати Евдокију како стоји са платненом врећицом у руци, Сандра јој притрча и загрли је:

— Мати Евдокија! Ви и ја поново крећемо на путовање као некад! Је ли вам драго?

— Јесте. Само, молите се да овог пута прођемо без пустоловина. Нисте још заборавили ваше пустоловине са макаронама? Сећате ли се како су се завршиле?

— Сећам се, наравно: на крају тих пустоловина пронашла сам Бога, Бабушку и Леонарда, Не миелите ваљда, мати Евдокија, да се моје путовање са макаронама лоше завршило? Шта вам је, па макароне су сада моје омиљено јело!

— Па, рецимо, на макароне вас је навикао Леонардо, а не ваше пустоловине. Тако да — боље би било без њих...

Чика Љошу су испратиле жена Лара и кћер, мала Сандра, која је на крштењу у Сандрину част добила име Касандра.

— Тата, вратићеш се пре кићења јелке?

— Пре јелке нећу стићи, кћери. Божић ћу прославити са децом у Бабушкином сиротишту. Тамо има много деце, малих дечака и девојчица, а одраслих је мало. Помоћи ћу им да поставе и оките јелку, поправићу аутобус, а онда ћу се вратити теби.

— И поклон ћеш донети?

— Какв би поклон хтела, Сања?

— Кажеш да је тамо много дечака и девојчица?

— Јесте.

— Па онда ми доведи неког дечака, макар и најмањег! Тако бих хтела брацу!

— Обавезно ћу довести неког лично за тебе! Ако мама нема ништа против.

— Немам. Уопште можемо да сву децу поделимо по кућама.

— Ако Матушка дозволи. Чини ми се да намерава да за њих уреди сиротиште, како би живела при обитељи.

— Као да неће бити Матушкина и ако буду живела у породицама!

Сви смо ми ту Матушкини — слеже пуним плећима Лара.

Кренули су ујутру, али, наравно, после литургије, молебна за путнике и обилног доручка. У планинама је вејало и цип се једва пробијао завејаним путем кроз мртву риђу шуму. Када су се спустили ниже, ветар се нешто стишао, али околни предео је постао још туробнији.

— Ово је смак света, спаси нас све, Господе! Да, то је већ смак! — шапутала је потресена мати Евдокија, гледајући кроз прозор ципа на завејана поља и рушевине напуштених градића и села. Лице јој је пребледело и усукало се већ после неколико сати возње по улегнутим и залеђеним аквастрадама.

— Мати Евдокија, овде се чак и у рану јесен после Долине тешко дисало, а сада тим пре — покуша да је утеши Леонардо — то је помањкање кисеоника.

Али мати Евдокија одмахну главом:

— Није ствар у томе како се осећам, премда збиља тешко дишем, а срце ми само добује изнутра по ребрима. Заstraшујуће је то што током неколико сати возње нисмо срили ни мобил, ни човека, нити смо видели иједну читаву кућу. Када смо одлазили у планине, није било тако!

Чика Љоша је седео поред ње на задњем седишту и намргођено ћутао.

— Што ћутиш, чика Љоша? — улита га Леонардо.

— Да се удвоје возимо, Љоња, изразио бих се, а овако — у присуству монахиње и твоје жене — боље ми је да оћутим. Јесмо ли давно нас двојица путовали у твој Бергамо по жрвњеве? И тада је већ унаоколо било нечувено расуло, као да је овуда Мамај прошао, али сада је, знаш, пријатељу, такав утисак као да је прошао атомски рат.

— Није прошао Мамај него Антихрист — полугласно рече мати Евдокија.

— Шта мислиш, Леонардо, шта се заправо збива с овим светом? Па наочиглед се распада — рече Сандра.

— Жалиш што си кренула?

— Ма шта ти је, Леонардо? А ко ће наговарати Ланселота да пусти

децу са нама? А мене он одавно зна.

— Аха, зна. Углавном из Реалности. „Принцеза би у замку, а с њоме старац-краљ. Кад хтеде да се уда њој отац рече: 'Хајд!'”

— Леонардо! Ако нам не пође за руком да наговоримо Ланселота да пусти децу у Долину, има сама себи главу да одгризем!

Леонардо се упиљи у Сандру, избечивши очи и зинувши.

— Шта ти је? — улита га она.

— Покушавам да замислим ту сцену.

— Какву сцену?

— Такву да ти памет стане — одгризање сопствене главе. Није ваљда да ме обмањујеш још од дана наше свадбе? Имаш вештачку вилицу?

— Какве везе има вилица?

— А како ћеш иначе одгризати сопствену главу?

— Клештима сечицама, пријатељу Љоња, просто добрим великим клештима — заузео се за Сандру чика Љоша. — Фик — и нема више наше усијане главице.

— А, схватио сам! — климну главом Леонардо. — Видео сам одговарајућа клешта у спремишту Бабушкиног сиротишта.

— Маните ме обојица, у исту тикву дувате! — најзад се насмеја Сандра — тој двојници није могла да одоли. А чим се насмејала, одмах се смирила.

Леонардо је ипак и сам видео да су се за три месеца, колико је протекло од њиховог претходног путовања у Бабушкино сиротиште, у свету одиграле запрепашћујуће промене. Шуме на планинским падинама биле су голе, као да те године није било ни пролећа ни лета, чак су и са јела и борова опале мртве риђе иглице. Ваздух је био сув и оштар и готово да није испуњавао плућа.

— Да, Сандра је у праву: биће да се сасвим истрошило ткиво од кога је исткан наш свет — замишљено рече мати Евдокија, ником се не обраћајући.

— Ево скретања за Нови Минхен. Хајде да му приђемо ближе и погледамо шта се с њим десило — предложи Сандра.

— Да то није опасно? — улила мати Евдокија.

— Видите да су путеви празни. Мислим да ни у граду никога нећемо срести — одговори Леонардо. — Хајде да свратимо и погледамо како је тамо.

Прођоше Новим Минхеном с краја на крај, не сусревши на његовим улицама никог живог. Градом су блудили ковитлаци прашине, терајући из угла у утао бедно смеће. Зграде са празним очним дупљама прозора биле су до самих кровова обрасле ладољезом-брзорастом, сада промрзлим и мртвим; ветар је њихао црно-зелене вреже ладољеза-мутанта.

Усред града видеше огромно суво удубљење затрпано пластичним и гвозденим смећем — дно бившег планинског језера. На људе нису наишли: ако је још ико преостао у граду, притајио се и није изашао на звук возила у пролазу

— Изгледа да се Клима опет променила — примети мати Евдокса. — Када смо одлазили у планине, у овим крајевима је било влажно и топло, деловао је ефекат стаклене баште, а сада влада таква сувомразица. Али сунце се свеједно не види, небо је као и пре покривено измаглицом. Баш ме занима колико је сад степени испод нуле, кад је чак и у колима тако хладно?

— Не знам — рече Леонардо — немамо термометар.

— Како је добро то што у Бабушкином сиротишту сада ради парно грејање — примети Сандра. — Уверена сам да им је топло унутра.

Али, Сандра је грешила. Прво што видеше када у сумрак стигоше до Бабушкиног сиротишта били су стубови дима који се из оба димњака дижу у небо.

Капију нађоше закључаном, а све прозорске капке спуштеним. Зауставише се пред капијом и неколико пута свирнуше.

— Гле само шта се овде дешава! — зачуђено рече Сандра.

Читав простор око куће био је прекривен црно-сивим лешићима смрзнутих врана.

— Није се ваљда наш Карл тако забављао?

— Ма шта ти је, то је немогуће — одговори Леонардо и поново свирну.

Минут касније на трем изађе неки Бенсијевима непознат човек, крупан, висок, и до самих очију обрастао црном брадом. У рукама му је била пушка. Он махну путницима и опет уђе у кућу.

— Занимљиво, ко ли је то? — улила Леонардо.

— Неко нови — одговори Сандра. — Надам се да није провалник.

Брадоња се појави на трему и довикну:

— Сандра, Леонардо! Улазите, сестро и брате! Капија је отворена и струја искључена!

— То је Драган — Сандра га по гласу препозна. — Тле само, Леонардо, поверили су му оружје.

— Видим. Тако је и требало да се заврши.

Леонардо изађе из кола, отвори капију, утера цип у двориште виле, поново затвори капију и први пође према кући.

— Здраво, Драгане! Како иде?

— Здраво. Засад није лоше. Једино кућа постаје јако тесна. Знате ли колико сада има станара у Бабушкином сиротишту? Преко двеста.

— Откуд ли се само створише?

— Неко се сам до нас довукао, друге смо ми нашли и довели овамо. Људи се смрзавају на путевима. Једном у два-три дана излазимо на аквастраде, обилазимо околину и готово увек неког нађемо.

— А шта раде влада и локалне власти? Није ваљда да нема неке организоване помоћи онима који се смрзавају на путевима?

— Помоћи нема — кратко одговори Драган.

— Јасно... Упознај се, Драгане. Ово је чика Љоша, манастирски мајстор, а ово је мати Евдокија.

— Како мислим, она јесте монахиња? — Драган се загледа у мати Евдокију.

— Монахиња.

— Из православног манастира?

— Наравно, православног — с осмехом одговори мати Евдокија.

— Слава Богу! Значи да се још увек узноси монашка молитва за читав наш грешни и умирући свет! — ускликну Драган и широко се

прекрсти, претходно пребацивши пушку у леву руку.

— По великој Божијој милости узноси се — потврди монахиња.

— Улазите сви одједном, иначе ће ући хладноћа и деца ће назепсти.

Уђоше у предворје у коме је било знатно топлије него напољу, али ипак прилично прохладно. Сандра одмах приђе прозору и опипа радијатор — и умало се не опече: грејање је радило пуном снагом. „Овакве мразеве чак ни мој дедица није могао да предвиди” — помисли она.

Зато је у бившој Бабушкиној дневној соби било топло, готово вруће, како се учини путницима. Око упаљеног камина у неколико редова стајали су кревети, пољски кревети и наслоњаче, на којима су седела и лежала болесна деца. Неке наслоњаче и пољске кревете заузимали су људи изнурених лица, наизглед етарци и старице, али сви чисто и топло обучени. Ту су били и Карл, леди Патриција и Ејлин. Отац Јаков читао је „Житија”, а сви су га пажљиво слушали. Леди Патриција седела је насупрот кћери, а између њих је стајао дрвени оквир са затегнутом светлоплавом свиленом тканином: средином је пролазила дугачка сребрна шара. Карл је шмиргл-папиром глачао некакву дашчицу, налик на паркетну.

— Погледајте сви ко нам је допутовао! — ускликну Драган, улазећи у дневну собу. Узврати му општи крик радости.

Карл зажди и обисну се Леонарду око врата.

— Здраво, брацо Зеко! — рече му овај, дижући и љубећи дечака. И Карл се овог пута не наљути што га је Леонардо тако назвао.

— Знао сам да ћете доћи! — рече он дрхтавим гласом, и постаде јасно да је ипак донекле сумњао у то.

— Цркнуте врране око куће — није ли то твојих руку дело, драги наш Робине Худе? — улила Сандра, љубећи дечака.

— Мојих. Недељу дана нисмо могли из куће да изађемо, све док се јато није покупило одавде.

— Седели сте у затвореном због јата вррана?

— Да сте само видели то јато! Када је нагрнуло на наше острво, небо је потамнело!

— Био је то прави напад — потврди доктор. — Јато од хиљаду врана, гладних, свирепих и неустрашивих. Наваљивале су на прозоре, насртале кроз димњаке — све у свему, понашале се као сумануте. Добро је што су стакла на прозорима непробојна. Поново смо спаљивали све одреда како би их ватра спречавала да продру кроз димњаке.

— А понеке су ипак упадале у кућу кроз димњаке. Живе су гореле, али свеједно нападале људе!

— Боже мој, то мора да је био прави ужас! — ускликну Сандра.

— Ништа, изашли смо с тим на крај — смири је Карл. — А цркнуте вроне потом ћемо, наравно, склонити. Немамо сада времена за то, треба дрва цепати. Еј, Ејлин! Па, јеси ли изгубила опкладу? Рекох да ће доћи за Божић, а ти си се плашила да по таквом мразу неће стићи до нас. Ко је био у праву?

— Ти, слава Богу — одговори девојчица, грлећи Сандру. — Тако смо вас чекали!

— Здраво, мила. Добро вече, леди Патриција. А шта то везете?

— Епитрахил за оца Јакова. Доле смо нашле књигу о везењу црквених одежди „по карти” и сада се упућујемо у то старинско рукодеље.

— А где су Марта и Холгер?

— У кухињи — рече Ејлин. — Марта са новим женама спрема ручак, а лукави Холгер им свира на гитари и повремено лизне.

— Данае у кухињи дежура Марија — објасни леди Патриција.

Када су се сви познаници међусобно изљубили, а непознати међусобно упознали, Сандра отрча до кухиње да пољуби Марту, Марију и Холгера и обећа им додаток уз ручак.

Потом су гости поседали крај камина и слушали новости. Ланселот и Цени ипак су отпловили у Јерусалим, и од њих никаквих вести, наравно, нема. Ланселот је предлагав Холгеру и деци да крену са њим, али сви они одлучно су одбили да моле Антихриста за исцељење. Зато су сада Холгер и Марија муж и жена, венчали су се уочи Божићног поста.

— Пренесите власници Бабушкиног сиротишта да паркет, без обзира на мразеве, чувамо — рече отац Јаков. — Током навале врана спалили смо нешто мало, али узимали смо само онај део пода који смо пре тога поправили, старе храстове дашчице нисмо дирали, чували смо их.

— А где сада узимате гориво? — улита чика Љоша.

— Засад у шуми. Током читавог дана рада успевамо да настружемо и нацепамо дрва за три дана ложења, али никако нам не успева да направимо велику залиху: кад јако дува просто је немогуће радити у шуми. Има већ месец дана откако живин стуб у топломеру готово непомично стоји на минус четрдесет степени. Сем тога, имамо мало радника. Доктор не може да се бави припремом дрва: без њега деца ће пропасти, зато му не дозвољавамо да обавља тешке послове ни да излази из куће по јаком мразу. Сада има више пацијената. Прилично брзо успевамо да ухранимо оне који су просто умирали од глади на путевима, али међу новим станарима има много болесних. Није лако нашем доктору, и ми га чувамо. Све у свему, Драган и ја радимо у шуми, сечемо дрвеће и цепамо дрва, а Карл, Холгер и жене помажу да их унесемо у кућу. Нажалост, немамо ни колица, ни санке. Уопште, са дрвима муку мучимо. А ако шуму снег још више завеје, мораћемо да сечемо дрвеће у врту и растурамо шупе. Кокошињац смо, опростите, Сандра, већ растурили, пошто је Пати отпловио у Јерусалим заједно са Џени.

— Драги оче, ако не престанете да се извињавате, наљутићу се на вас — рече Сандра. — Бабушка вам је дала свој благослов за све, и ви то врло добро знате.

— Памтимо ми то, и наша деца свакодневно спомињу и вас и Леонарда у својим молитвама — рече отац Јаков.

У међувремену мати Евдокија одведе у страну доктора Вергелана.

— Реците, докторе, да ли ваша деца посте?

— Наравно да посте, мати Евдокија. Али умерено, наравно: ако неко назебе, а она често назебу, Марта раствара млеко у праху и поји их врућим млеком. А зашто питате?

— Донели смо козје млеко, па сам помислила — можда да га дамо

деци? Шта миелите, докторе?

— Мила моја монахињо, засад нема потребе за тим. Кад бисте само знали како су се наша деца хранила пре него што нам је Сандра открила тајно складиште свога деде, разумели бисте то. За ова три месеца сва наша дечица добила су на тежини, а што је најважније — опоравила се. Мислим да млеко дамо нашој куварици Марти: она ће знати како да га сачува до Божића.

— За Божић смо донели гуске, јаја и сир.

— Па нека онда све то скупа са млеком сачека још недељу дана: пост пре празника чини празник само радоснијим, а нашој деци је корисно да се радују. Вероватно сте чули кроз шта су све, јадници, прошли!

— Да, Сандра и Леонардо све су нам испричали.

— Ко ме то — нама?

— Монахињама манастира Пресвете Богородице, који се скрива у планинама од Антихриста. Зар не знате? — зачуди се мати Евдокија.

— Не. Знамо само то да супружници Бенси негде имају кћер Соњечку и добру Бабушку, власницу ове виле. Причали су како имају пријатеља, великог мајстора свему вичног, и ево сада смо га видели. А о манастиру у планинама појма нисмо имали.

— Јасно. То су Сандра и Леонардо претерали са конспирацијом. Нећемо их због тога грдити, зар не, докторе?

— Истина, мати Евдокија.

— А дечицу вашу, како не бисмо прекршили свети пост, уз вашу дозволу обрадоваћемо данас свежим воћем.

— То сасвим одбравам! Наша деца, наравно, добијају витамине и слаткише, али свеже воће одавно нису видела.

Дотле се чика Љоша осамио са оцем Јаковом и почео да га решета:

— Имате ли моторне пиле? А можда се нађе и гатер?

— А шта је то — моторни гантер?

— Све ми је јасно с вама, оче. Сутра идем у ваше складиште да рашчистим зашто сте у таквом заостатку са сечом дрва.

— Имамо мало мушкараца...

— Некада сам био једини мужик у читавом женском манастиру и ништа, излазио сам на крај!

— Значи, то сте ви, Алексеје! Сандра ми је о вама причала невероватне ствари. А ми смо обични савремени мушкарци, ми смо пре Антихриста умели само дугмиће да притискамо.

— Е, управо зато је тако... А шта је с аутобусом којим су децу овамо довели?

— Немам појма... Али, драги Алексеје, сутра можете сами дата прегледате, у воћњаку је иза куће! — отац Јаков покуша да умири чика Љошу.

— Како то „у воћњаку“? Зар се нисте досетили да га утерате под кров када су ударили мразеви? Тешко мени, момци, са вама!

— Није нам до тога било, Алексеје, нагло је замразило. И морам признати да смо тај аутобус некако већ отписали: откако нас је само на „Господе, помилуј“ дотеглио до виле, ниједном нам није успело да га покренемо.

— Јасно. Сутра ћу погледати шта му јје. Иде на батерије или на бензин?

— На бензин. А њега имамо велику залиху, не брините.

— Ја и не бринем већ размишљам. Уосталом, мислио — не мислио, ипак ћу морати да извршим потпуни технички преглед.

Отац Јаков слушао је чика Љошу и с поштовањем климао главом.

Пошто су се мало одморили од пута и разменили новости, Леонардо и Сандра предложите да намирнице из ципа пренесу у кућу како не би промрзле: већ им рекоше да ноћу мраз јаче стеже.

— Ох, што је хладно, Леонардо — рече Сандра док су удвоје носили гајбу јабука. — Чак ни мој дедица није могао све да предвиди: ко би помислио да ће у овим крајевима једном бити такви мразеви!

— Да, нема сакривања од гнева Божијег без обзира на сва људска настојања. Али ево наше монахиње ништа нису гомилале, нису стварале залихе, нису градиле склониште, а све имају.

— Долину чува Пресвета Богородица. Како је добро што је наша мудра Матушка одлучила да превезе децу у Долину! Само, хоће ли чика

Љоши успети да поправи аутобус?

— Чика Љоши да не успе?! То је немогуће!

Увече после службе и вечере сви поново поседаше крај камина у који су ради топ лоте стављена два метарска трупца. Седели су по кружоцима.

— Ја већ мишљах да у читавом свету не преостаде манастира — рече Драган мати Евдокији. — Тако желим да будем на правој манастирској служби, то је таква радост!

— Па шта вас спречава? Дођите, ми смо ради гостима. А зар сте ви, Драгане, бивали на манастирским службама?

— О да, јесам! Србија, ако знате о чему говорим, дуто није подлегала Антихристу, хтеде ићи истим путем као и Русија. Тек после Катастрофе њу су непријатељске силе освојиле и насилно припојиле светској заједници. А пре тога свега код нас беше — и крепке вере православие, и цркава, и манастира. Сестра моје мајке била је игуманија у женској обитељи. Као дечак волео сам да идем код ње и све службе манастирске одстојао бих као текуница. А још сам волео да седим у игуманској келији код моје тетке и слушам њене приче о старини. Између осталог, причала ми је и о руским монахињама.

— Збиља? — зачуди се мати Евдокија. — Шта, зар је била у Русији?

— Не, није тако. То оне живљаху код нас у Србији. После сатанске револуције у Русији руске монахиње побегоше код нас, у Србију. Она их није само сретала: свој монашки живот започела је у руском манастиру у Србији...

— Ма шта кажете, Драгане? Ваша тетка-Српкиња живела је у руској обитељи?

— Па да, шта ту има чудно? Не само она... Схватате, мати Евдокса, наше српско женско монаштво до двадесетог века пресахну, женске манастире затворите. Када у Србију на позив нашег краља Александра дођоше руске монахиње, побегле од комуниста, наше црквене власти њима дадоше опустео манастир. Српске девојке и жене почете долазити у руску обитељ, примати у њој постриг, учити се, а потом по благослову игуманије одлазити и оснивати српске монашке општине. Ето моја тетка и беше једна таква српска настојатељица руске

православие школе!

— Ох, Драгане — узбуђено рече мати Евдокија — како је само, испоставља се, тесан наш православији свет! Да ли вам је ваша тетка нешто причала о том руском манастиру?

— Много је причала, али ја бејаш мали, а после толиких година много тога заборавих. Али добро памтим да манастир беше посвећен Мајци Божијој, и сестре донесоше из Русије чудотворну икону Богородице. Код моје тетке беше њена копија коју је много поштовала. Она рече како пре више векова ту икону пастири нађоше у шуми.

— Икона уклесана у округли црвени камен и нађена на старој крушци...

— Јесте. Ви за њу знате?

— Ја се пред њом молим читавог свог монашког живота. То је наша чудотворна икона, Драгане. То је наша обитељ отишла из Русије у Србију после револуције, то су код нас васпитаване будуће српске игуманије.

Драган је дуже време ћутао, а он да се изненада саже и пољуби монахињи руку. Она је трже готово љутито.

— Ма шта вам је, Драгане!

— Мати Евдокија, мати Евдокија... — промрмља Драган, дижући главу и бришући сузе са браде. — Да, ми Срби јесмо велика сила када смо ево овако, скупа са Русима! Сада ћу спокојно пустити децу са вама. А потом, ако може, сам ћу доћи код вас да се поклоним чудотворној икони Мајке Божије пред којом је сестра моје мајке примила постриг.

— Дођите, Драгане, биће нам драго — рече мати Евдокија, нежно гледајући бившег разбојника.

— Слушај, Сандра — рече пред сан Леонардо. — Док чика Љоша поправља аутобус, а децу спремају за пут, нас двоје бисмо могли да одемо до Бергама, кад већ то толико желиш. Оставићеш писмо за Миру, и купићемо нешто књига преосталих после Мириних упада. Замисли само како ће наша мати Наталија бити срећна ако јој их донесемо?

Сандра ћутке пољуби мужа, склопи очи и одмах у мислима поче да саставља писмо Мири: сутра ујутру ће узети из складишта папир и оловку и током пута јој га написати.

ПОГЛАВЉЕ 7

Путем су ноћили у колима, повремено се будећи да укључе грејање. Трипут су се заустављали да преноће, и Сандра се изненада замисли:

— Како то испада, Леонардо? Чак и када сам први пут ишла колима у Бергамо путем сам само две ноћи преноћила. А сада чак и не стигнемо да се уморимо од пута, а већ се смркава и морамо да се зауставимо ради ноћења.

— И ти си схватила да време доле брже протиче него у Долини?

— Јесам. Све у свему, у томе нема ничег необичног — зимски дани су краћи, а тамо код нас зиме нема.

— Није ствар у томе. Још прошлог пута приметио сам да мој сат стално заостаје за докторовим. Чак ми је постало непријатно да му се стално обраћам. Кад смо се вратили у Долину, мој сат више није заостајао, па сам на то и заборавио. А сада сам обратно пажњу: замисли, од заласка до заласка прође свега осам сати. На земљи је успостављен осмочасовни дан!

— Значи зато не могу да се наспавам у Бабушкином сиротишту!

— Па да, зато.

— У Писму је речено да ће се ради праведника Антихристови дани скратити. Значи, уопште се није имао у виду број дана патње него сами дани?

— Тако испада.

Трећег дана предвече по сувомразици савладаше превој и спустите се с Алпа на обалу Средоземног океана. И ту је био мраз, али знатно слабији него у Баварској шуми, свега минус двадесетак степени.

— Хоћемо ли одмах у Бергамо или да прво свратимо до фабрике по књиге? — улита Леонардо када стигоше до путоказа с натписом „Вила Корти”

— Већ се смркава, а у фабрици нема струје, нећемо моћи да одаберемо књиге. Идемо прво код тебе кући.

— Кући — тужно се осмехну Леонардо. — Наша кућа сада је у Долини, на пола пута ка Небесима. Знаш, бојим се да у мом стану

нећемо моћи да преноћимо.

— Па сасвим недавно си тамо преноћио са чика Љошом?

— Онда је било топлије. У мом стану нема грејања и бојим се да се сада претворио у ледену гробницу. Погледаћемо има ли писма од Мире, оставићемо твоју поруку за њу и одмах отићи. И знаш, боље нам је да уопште не спавамо у Бергаму већ да одмах кренемо натраг: на смену ћемо возити кола и спавати.

— Није ли боље да у том случају сад одмах свратимо у фабрику?

— Па јесте.

Они скренуше на пут дуж кога је с обе стране стајало мртво риђе дрвеће, некада зимзелени приморски борови и чемпреси.

— Јадни „бабушкини кишобрани“! — уздахну Сандра.

— Зашто кишобрани?

— Некада је Бабушка говорила како до виле Корти води пут дуж кога је посађено дрвеће које личи на кишобран: борови — на раширен, а чемпреси — на склопљен. А сада и једни и други стоје мртви...

— Просто не могу да верујем како у Долини сада бујно цветају воћке.

— А земља је покривена пролећним цвећем и над њим лете птице, лептири и деца.

— Стрпи се мало, ускоро се враћамо кући.

— Да, ускоро... Ако Бог да!

Провезоше се дуж оgrade, онда скренуше кроз отворену капију сасвим покривену врежама ладолежа-брзораста. Испуцалим путем прођоше поред мрвог дрвећа воћњака и кроз рушевине макаронског гиганта спустише се до пресахлог поточића и старе фабрике макарона. Леонардо пронађе сакривени кључ и откључа катанац.

Унутра Сандра одмах спази макаронски агрегат и приђе му. Био је покривен дебелим слојем прашине.

— Ево овде сам те први пут видела, мио Леонардо, за истим овим пултом.

— Да, седео сам, извлачио макароне, шврљао по Реалности и чекао тебе, кара Сандра. Идемо одмах у складиште, нећемо да губимо време

на успомене. Добро је што сам се сетио да понесем лампу.

У складишту није било макарона, а ли књиге су одмах видели. Само нису више биле сложене у кутије за макароне и умотане у пластику, као раније када је Леонардо долазио са чика Љошом по жрвњеве, него су биле разбацане по читавом складишту; многе књиге биле су без корица, свуда унаоколо белеле су се варварски истргнуте странице.

— Боже мој! Па овде су били пљачкаши! — ужаснуто викну Леонардо.

— Не, Бенси, грешиш. Нико овде осим мене није био.

Обоје се окренуше према гласу. Раширених ногу и скрштених руку на грудима, у вратима је стајао Ромео ди Корти-млађи. Сандра подиже са пода неку књигу, окрете се леђима и поче да је листа.

— Чему овај погром, Ромео? — зачуђено улита Леонардо.

— Ромео ди Корти, дозволићеш. Хоћеш да чујеш моја објашњења? Спреман сам да их дам. Али, за то је потребно време. Можда да се за почетак поздравимо?

— Па, здраво, ди Корти.

— Здраво, Бенси. Можда ћеш ме представити својој саучесници?

— Шта то значи „саучесници“?

— Саучесници у кривичном делу против приватног власништва. Упали сте у приватни посед без дозволе власника.

— Извини, ди Корти, али сада сам ја власник ове фабрике и воћњака. Врло добро знаш да их је твој отац мени завештао.

— Управо о томе бих и хтео да са тобом поразговарам, драги Леонардо. Поведи своју пријатељицу и идемо у вилу — тамо ћемо попричати — не чекајући одговор, ди Корти се окрете и изађе напоље.

— Иди сам — рече Сандра.

— Бојиш се да ће те препознати?

— Мислиш да неће?

— Мислим да си се толико променила да је просто немогуће препознати те.

— Нећу да ризикујем. Реци му да ћу остати овде да срећујем књиге. Леонардо изађе напоље.

Ди Корти се појави иза угла, водећи за управљач чудно ниско возило на два дебела точка покривена браницима. „Мотоцикл? — претпостави Леонардо. — Канда није, али је нешто слично. Сандра вероватно зна”.

— Крећемо у вилу — добаци ди Корти.

— Па добро, идемо — рече Леонардо и пође према ципу.

— А твоја пријатељица?

— То ми је жена.

— О, сињора Бенси? Честитам. Поведи је са собом и крени за мном у вилу. Предстоји нам дуг разговор, смрзнуће се чекајући те.

— А шта заправо хоћеш, Корти?

— Ди Корти.

— Шта ти од мене треба, ди Корти? Хоћеш воћњак и фабрику? Узми.

— Значи, спреман си да признаш како мој отац није био при чистој свести када је променио своје завештање у твоју корист?

— То нисам рекао нити мислио.

— Али управо си изјавио како си спреман да се одрекнеш фабрике и воћњака!

— Спреман сам, спреман, не брини. А нисам спреман да свог пријатеља Ромеа ди Кортија-старијег сматрам лудаком.

— Пријатеља! — фркну ди Корти. — Значи написмено ћеш се одрећи наследства?

— Да, само изводи! Знаш, некретнине ми нису потребне.

— У том случају позивам вас обоје на скромну вечеру током које ћемо узгред регулисати све формалности. Данае је, Бенси, управо годишњица смрти мога оца и твога газде. Бите није жив нико ко би могао да га спомене заједно са мном.

— У реду. Пристајемо — рече Леонардо.

— Тако сам и мислио. Крените за мном!

Ди Корти зајаха своје ниско возило, упали мотор, неспретно начини заокрет и упути се према воћњаку, тандрчући и поскакујући.

— Какво му је то возило, Сандра?

— Скутер. Зашто си одлучио да прихватит његов позив?

— Он ужасно изгледа, Сандра. Лице му је некако испијено, жуто, очи црвене, а у очима чамотиња. Просто не препознајем у њему пређашњег победника живота Ромеа ди Кортија.

— Па си зато одлучио да му за утеху поклониш воћњак и фабрику?

— Ма нек узме, није ми жао! Зато ми је њега некако ужасно жао. Не заборави, Сандра, да се познајемо од детињства, читав живот нам је прошао упоредо, премда је и различито прошао.

— Да, јако се променио, и на први поглед не могу да схватим да ли набоље или нагоре. Пије, вероватно. Од детињства не подносим пијанице!

— Али ипак можемо да му предамо право наследства и поразговарамо са њим о нашем ди Кортију?

— Већ си пристао. Идемо, Леонардо.

Они седоше у џип и упутише се према вили Корти.

Приближавајући се, видеше да је сада око виле подигнута висока ограда од жичане мреже на високим стубовима са врховима савијеним ка унутра, и са неколико редова бодљикаве жице одозго. У прозорима виле није било светла, али тераса је била јарко осветљена и на њој их је чекао власник.

Сандра и Леонардо попеше се широким степеницама на терасу преплављену јарком светлошћу некакве чудне лампе — велике голе Сијалице насађене на зелени гвоздени цилиндар. Сандра у пролазу обрати пажњу на изгажени и смећем покривени мермерни под, на прљаве саксије од мајолике с осушеним биљкама; руб једне саксије био је обијен и крхотина је лежала на поду уз њу.

Они уђоше у предворје, које је некада блистало од раскоши и у коме су је запањиле свилене беле драперије. Два клона скочише с мермерне клупе крај врата када они уђоше и поново седоше када им ди Корти нехајно махну руком. Драперије су још увек висиле на прозорима, али већ одавно нису биле беле.

Степеништем се попеше на спрат, прођоше мрачним ходником осветљеним једном једином свећом у великом канделабру, потом ди

Корти широм отвори пред њима врата.

Омања гостинска соба у коју уђоше била је осветљена свећама у свећњаку на каминској плочи и дрвима која су горела у камину.

Пред камином је стајао низак округлао сточић, на њему — три тамне боце и неколико чаша. Око стола је стајало неколико прашњавих брокатних наслоњача.

— Па ето, сретосмо се, Леонардо, и баш чудно, управо данас, на годишњицу очеве смрти. Седите обоје за сто.

Супружници седоше.

— За почетак желим да вам понудим по чашу вина.

Не сачекавши одговор, ди Корти узе боцу и насу црно вино у три чаше.

— Бордо, вино из француских винограда, одавно потопљених. Ово су последње три флаше из залиха мог оца. Попијмо за покој душе старог особењака Ромеа ди Кортија-старијег, макаронџије, библиофила, префињеног антиквара и подједнако префињеног znalца женске лепоте!

Леонардо ћутке узе чашу. Сандра, размисливши, пружи руку и узе другу. Леонардо погну главу и замре. Сандра схвати да се он моли, па и она прочита молитву за покој душе раба Божијег Ромеа — Романа, вероватно?

— Испијмо — рече ди Корти и испи своју чашу наискап. — Тако се црно вино не пије, али то сам научио од Руса.

— Од Руса? — зачуди се Леонардо.

— Јесте. Боравио сам у Русији.

— Био си у Русији? Како си тамо доспео, Корти?

— Падобраном. Извршавао сам Месијин задатак.

— Испричајте нам о Русији, молим вас — замоли Сандра.

— О! најзад чујем ваш глас, сињора Бенси! И некако ми се чини познатим, као и ваше лице. Јесмо ли се сретали?

Сандра оћута, отпивши гутљај вина.

— Ви сте из Бергама? О, дивне девојке из Бергама, дражесне „бергамкице“ — крушчице! Давних година, чини ми се, ниједну нисам

пропустио. Самом себи успоставио сам средњовековно „право прве ноћи” и својски се трудно да се бергамске лепотице удају само кроз моје руке.

— Ја нисам из Бергама, сињоре Корти — мирно рече Сандра, спуштајући чашу на сто.

Леонардо јећутке гуцкао вино.

— Судаћи по твојој реакцији, Леонардо, тачније по њеном одсуству, твоја жена стварно није из Бергама, али ни она није лоша.

— Доста више наклапања, Ромео. Боље нам испричај о Русији — рече Леонардо. — Јеси ли давно тамо био?

— Месец дана пре рата.

— И шта си тамо видео?

— Ништа налик ономе о чему се говорило у нашим вестима. Земља је недовољно цивилизована, шаролика, у многим погледима страшно заостала, али врло, врло богата и јака.

— У чему си видео њену заосталост?

— Нема реда. Ужасна скученост. Улице престонице — био сам у Санкт Петербургу — пуне су народа и сви стално међусобно комуницирају, возе се сви скупа јавним превозом, буквално се додирујући боковима. Превише је деце. Узгред, тамо још увек живе породично. Виђао сам породице са троје, па чак и петоро деце, али чуо сам да их бива и више. И фрапантан број стараца, дегутантно је ићи улицама! Еутаназије код њих нема, а изгледа да је никада неће ни бити. Свуда унаоколо цркве, и то пуне народа, а звона перманентно звоне. И грађани, и сеоски житељи носе било шта и једу шта год им се прохте. Нормалних синтетизованих намирница практично нема. Хтео-не хтео морао сам да конзумирам природне намирнице, а то води девалвацији привилегија: народ Русије такорећи је принуђен да се храни онако како код нас имају право да се хране само чланови Породице. Шта још?.. Немају појма о хигијени, и у том смислу живе као прави дивљаци: деца и заљубљени иду држећи се за руке, а одрасли се приликом сусрета љубе и рукују, као у Реалности!

— А постоји ли код њих Реалност? — улила Сандра.

— Не. Код њих постоје позоришта, филмови и телевизија, музеји,

галерије слика... Али мислим да већину слободног времена проводе у породици и у цркви, а Реалност им замењују књиге. Код Руса је свака кућа закрчена књигама, у њихове станбве је просто страшно ући, књиге читају чак и малолетна деца!

— Да ли јако пате без персонаца?

— Нимало! Навикли су на своје варварство и уопште су задовољни животом.

— Апсолутно сви су задовољни?

— Не, напротив. Има људи који маштају о интеграцији Русије у светску заједницу, зову се „прогресистима”. Био сам у контакту са таквима. Годинама су ишчекивали помоћ од Месије и тајно маштали о ослободилачкој инвазији. И Месија је такву инвазију на Русију припремао, али осујећена је, као што знате: чим су наше ракете лансиране, Руси су их разнели над самом Европом.

— Па како им је то успело, код толиког варварства?

— Не знам. Конкретно зато сам и био убачен у Русију, да сазнам о могућности узвратног удара. Не само ја, имали смо прилично велики тим. Али ништа нисмо успели да разјаснимо, наше извиђање није дало резултат. Ако не рачунамо то што смо научили да певамо и пијемо као Руси.

— Шта, Руси много пију?

— Масовно не, јер више од пола године посте. Само прогресисти стварно умеју да пију. Они пију од муке: хтели би да живе као Планећани, а пошто ту могућност немају, утапају своју муку у бесконачним и непродуктивним разговорима уз вотку.

— Па онда испада да већина Руса уопште не завиди Планећанима?

— Напротив, рекао бих да те психопате искрено саосећају са нама.

— Зашто их називаш психопатама, Ромео?

— Ма нико од њих није при здравој памети! Ево вам примера. Наравно да у Русији са њеном заосталом науком клонова нема, за њих знају само из своје штампе. И те луде, замислите само, саосећају са клоновима! Хоћете ли да вас разонодим жалосном руском песмицом о клоновима?

Ди Корти оде до угла собе и извади из ормана омању црну пластичну кутију са дугмићима и неколико малих пљоснатих кутијица са јарким етикетама.

— Ово је старински музички апарат који ради на препотопске електричне батерије. Донео сам га из Русије заједно са музичким дисковима. Сада ћете чути руску песму о клону. У њој се говори о томе како се несрећни клон смрзава током руске зиме.

— Можда је то песма о кочијашу који се смрзава? — улита Сандра.

— А, не! Песму о кочијашу који се смрзава у степи слушао⁶ сам много пута у Русији. Добра је то песма, премда и сентиментална. Не, ово је песма о клону који се смрзава стојећи на стражи.

Он спусти апарат на сто, стисну дугме и снажан мушки глас врло осећајно запева на руском језику:

Кљон ти мој опавшиј, кљон заљедењелиј,

*Што стојиш, качајас, под метељу бјелој...*⁷

Сандра спусти главу, кријући смех, али ипак јој успе да се савлада и поче просто да слуша. Када се песма завршила, ди Корти склони апарат, врати се до стола и понуди да попију још по чашу, а онда да пређу на посао.

— И шта од мене хоћеш, Ромео? — улита Леонардо, отпијајући из чаше. — Хоћеш да добијеш пропалу фабрику макарона и мртав воћњак? Узми. Уопште ми не требају.

— Спреман си да потпишеш како се одричеш наследства?

— Јесам!

— Очекивао сам сусрет са тобом, схвативши да повремено посећујеш стару фабрику, и већ сам припремио папир о одрицању.

Хоћеш ли сад одмах да га потпишеш или да одложимо до ујутру? Нудим вам преноћиште: опасно је кретати се ноћу по оваквом мразу.

— Кад си већ тако љубазан, преспаваћемо код тебе, а на пут кренути ујутру. Можда нам дозволит да сутра узмемо нешто књига из фабрике?

— Ма то је ситница! Можете макар и све сутра да покупите. А твоје одрицање од наследства хајде да ипак сад одмах оформимо.

— Дај овамо, потписаћу.

Ди Корти изађе, а Сандра одмах улита:

— Јеси ли уверен да то није опасно — остати овде до ујутру?

— Мислим да није. Корти већ једва стоји на ногама. Још једна боца — и готов је.

— Надам се да не намераваш да је са њим испијаш?

— О не! Потписаћу папир и идемо на спавање.

У собу се врати ди Корти, носећи у руци лист папира и хемијску оловку.

— Ево. Читај и потписуј.

Леонардо узео документ, пажљиво га прочита и одмах потписа.

— Ипак испаде просто. Хм... Знаш, Бенси, нисам очекивао да ћеш тако лако пристати — рече ди Корти, пресавијајући папир и стављајући га у унутрашњи џеп своје униформе. — Па ето, пола посла је обављено. А сада ћу ти, драги мој Бенси, инспирисан осећањем искрене незахвалности, рећи зашто сам хтео да добијем од тебе то унакажено парче земље и срушену фабрику. Видео сам Месијине дугорочне планове за реконструкцију Планете и карту планираних трансформација у региону Средоземног океана. Бергамо ће бити потопљен, а на месту моје виле, воћњака и фабрике планира се изградња велике луке. Имаш ли представу о томе колико ће скочити цена земље и колико си сада изгубио, Бенси?

— Рекао си да су планови дугорочни, зар не? Има да се начекаш, Корти, како би видео јесам ли данас у ствари много изгубио.

— Шта, зар не верујеш у реалност Месијиних планова?

— Већ је касно за озбиљне разговоре — рече Леонардо, устајући. — Попробаћемо сутра, важи? Покажи где ћемо провести ову ноћ.

— А више не желите са мном да попијете?

— Јако смо се данас уморили, извини.

— Па добро онда... У том случају хвала што сте ми правили друштво и кренимо. Бенси, узми свећњак: у соби за госте нема струје, усталом, као ни у читавој вили.

Ди Корти их изведе из собе и поведе кроз ходник.

— Ноћас ћете спавати у нашој најбољој соби за госте, у такозваној „плавој соби”. Некада су у њој ноћивале само даме Ромеа ди Кортија-старијег, имао је такав хир.

Уђоше у собу где су зидови, намештај и завесе на прозорима били плаве боје. Сандра обори поглед: у прошлости је већ бивала у тој соби.

— Аха, моји клончићи већ су стигли да за вас заложу камин.

У соби је било прохладно, али од упаљеног камина ширила се топлота.

— Постељине нема, пошто нема ко да је пере, али зато има ћебади и јастука. Смештајте се! И ничег се не бојте, мирно спавајте — на прозорима су чврсте решетке.

Сандра се одмах сети да раније у тој соби није било никаквих решетака.

Леонардо спусти свећњак на каминску плочу и окрете се према ди Кортију, који је већ стајао у вратима.

— Хвала, Ромео. Лаку ноћ! И немој више данас да пијеш, штеди вино.

Ди Корти се осмехну и рече, вадећи кључ и стављајући га у браву са спољне стране:

— Обавезно ћу још попити, Бенси. Имам за шта да попијем. Данас сам учинио све како бих повратио две ствари: своје власништво и Месијину наклоност. Он ће ми опростити неуспех операције у Русичи када му предам руску шпијунку: још ником никад није успело да ухвати руског шпијуна на територији Планете! Потрудите се да се ноћас наспавате, прекрасна еколошкиња Јулија, како бисте сутра, када дођу да вас хапсе највиши чиновници наше контраобавештајне службе, долично изгледали!

Ди Корти нагло залупи за собом врата и они зачуше како се кључ двапут окреће у брави. Затим зачуше како клецавим кораком одлази ходником, певушећи: „Клон ти мој опавши, клон за леденели...”.

Сандра зграби мужа за руку.

— Трком! Ди Корти зна за тајни пролаз у овој соби и зацело се спрема да нам поетави заседу у бившој очевој библиотеци. Он воли позоришне ефекте. Али, сада је пијан и можда још успемо да га

предухитримо.

Леонардо дохвати са камина свећњак у коме је горела свећа. Они утрчаше у купатило. Сандра јурну према орману у коме су висили купаћи огртачи, помери их у страну итурну врата у задњем зиду ормана. Онда закорачи у орман и, придржавајући огртаче, пропусти Леонарда првог. Подрхтавајући на промаји, пламичак свеће осветли у узаном простору пред њима степениште које води нагоре. Они утрчаше по њему, отворите још једна врата и нађоше се у кабинету Ромеа ди-Кортија-старијег, мрачном, празном и хладном. Протрчавајући поред стола усред собе према вратима која воде у ходник, Сандра спази на столу свежањ плаката у јарким бојама, а на њима... Ништа не објашњавајући Леонарду, она у трку зграби читав свежањ. Истрчавши у мрачан ходник, они заждише ка његовом крају. Када су за собом већ затварали врата која воде на степениште за послугу, на крају ходника задрхта мрља светлости на стропу.

Леонардо је тај део куће боље знао од Сандре, пошто је код свог газде и патрона увек долазио на споредни улаз. Готово се сјурише низ степениште до самог подрума где се налазила кухиња, а из ње кроз врата са засуном само изнутра доспеше у споредно двориште. Оптрчавши око куће, стигоше до свога џипа, седоше у њега и Леонардо одмах даде гас. До нове капије било је десетак метара, и крај ње су стајали клонови с аутоматским пушкама. Али Леонардо није кренуо ка капији већ према воћњаку иза куће. Обитавши кућу, он удари право кроз воћњак, поред мртвог дрвећа и празног базена, па убрза управо у тренутку када се пред њима указа жичана мрежа ограда. Добро је што у вили нема струје, помисли Леонардо, пробијајући ципом жичану мрежу.

Неколико минута касније већ су проишшали поред „бабушких кишобрана”.

- Шта си то дохватила у старчевој соби, Сандра?
- Своје портрете.
- Стварно?
- Сећаш ли се да сам ти причала о полицијској потерници, кад сам ди Кортију-млађем први пут збрисала?

— Из серије „Траже се непријатељи Месије“? Оној коју сте са Миром виделе на Белом острву? Сећам се, наравно.

— Изгледа да су Кортију одонда остале те потернице, и припремио их је у старчевој соби, где је намеравао да нам постави заседу. Вероватно је хтео да се изрутује.

— И све си потернице однела?

— Наравно. А што?

— Непромишљено! Требало је узети половину. Сада је већ схватио да смо га претекли.

— Леонардо, баш сам будала!

— Не смеш моју жену називати будалом! Не бој се, Сандра, успећемо да му збришемо.

— Било би добро...

— На свом прдаљку неће нас сустићи.

— Ваљда. Сем ако нема неко друго возило.

Поче да свиће. После извесног времена Сандра улита:

— И он да, овог пута нећемо у Бергамо?

— Нема сврхе. Корти зна моју кућу и претрешће прво њу. Добро је што нисмо одмах тамо отишли да оставимо писмо за Миру.

— Боже мој, то би било страшно!

— Не мисли о ономе што се није десило. Боље ми покажи свој портрет.

— Низашта на свету! Па добро, гледај.

— Хм. Отада си много одрасла и пролепшала се, кара Сандра!

— Бацићу те плакате кроз прозор, може?

— Не отварај прозор, расхладићеш кола.

— У реду, избацићу после.

Уто зачуше отпозади све јаче брујање.

— Неко нас сустиже — рече Сандра. — Надам се да то није Ромео на скутеру.

— Не, није то скутер — рече Леонардо, гледајући у ретровизор. — То је некакав моћан мобил, највероватније војни.

Сустижући цип, црвени војни мобил поче јаросно да труби. Леонардо убрза.

— Опрезно, мио Леонардо, десно од нас је велика стрмина!

— Само смирено, Сандра! И Ромео има исту ту стрмину с исте стране, тако да и он подједнако ризикује.

Осврнувши се, Сандра већ виде бледу мрљу иза ветробрана мобила. Ди Корти је у колима био сам. Очито је покушавао да прстигне цип, али пут је био преузак за такве маневре. Неће се ваљда ускоро пут проширити, помисли Сандра, и шта онда? Ди Корти ће им препречити пут својим оклопљеним мобилом?

— Не брини — рече Леонардо. — Ништа нам не може, чак и ако му успе да нас заустави: ипак је нас двоје против једнога.

Једино није рекао жени да је ди Корти највероватније наоружан, а уз то и поприлично пијан.

Пут се још више сузио, и сада је ди Корти био принуђен да се држиизаципа.

— Шта мислиш, шта хоће?

— Па то је очито, Сандра! Већ сам ти рекао како није требало да узимаш све плакате са стола. Толико дуто је чувао портрете непознате „прекрасне еколошкиње Јулије“, а ти си му их украла. Па ето јурца за тобом, јадни Ромео.

— Још можеш и да се шалиш... Ево му, пресело му дабогда!

Сандра отвори прозор и избаци читав свежањ полицијских потерница право у ветробран ди Кортијевог мобила.

— Боже мој! Ох, шта то ради, лудак!

— Шта ради?

— Потернице су му облепиле ветробран, а он је, уместо да се заустави, пружио руку кроз прозор и покушава да их у покрету стргне. Мобил му само кривуда лево-десно. Ох, закачио је ограду! И свеједно неће да кочи, проклета луда... Боже, спаси га! А-а-ах! Стој, Леонардо! Господе, нисам хтела да га убијем!

— Где је, Сандра? — нагло прикопивши, улита Леонардо.

— Брже, брже тамо! Пробно је ограду и слетео низ стрмину!

Сандра прва искочи из кола и притрча стрмини. Црвени мобил управо је престао да се тумба низ стрмину и зауставио се доле, на камењу сувог корита реке, точковима нагоре. Точкови су се још увек вртели. Сандра је стајала, ужаснуто притиснувши руке натруди. И одједном се полако скљока на пут. Леонардо јој притрча.

— Шта ти је, Сандра?

Сандра нешто промумла, показујући према провалији. Леонардо притрча огради и виде Ромео ди Кортија, који се већ искобељао из мобила, како ојађено стоји над њим са згужваним Сандриним портретом у руци.

— Смири се, Сандра! Жив је, жив је твој обожавалац!

— Слава теби, Господе, слава теби! — крстила се Сандра као навијена. Леонардо јој поможе да се дигне и одведе је до искривљене ограде.

— Еј, Ромео! — викну Леонардо. — Збогом и не памти нас по злу!

Ромео ди Корти-млађи припрети му песницом у којој је стискао портрет „прекрасне еколошкиње Јулије”.

Они уђоше у џип и наставише пут. Дуто су се ћутке возили.

— М-да-а — изусту најзад Леонардо. — Још током твојих долазака у Бергамо по макароне наслућивао сам да је Ромео ди Корти неравнодушан према теби, али тек сада сам почео да будем изистински љубоморан.

— Ето ти га на! А зашто то?

— Да-да, драга, сада те више никад неће заборавити.

— У том случају, неће ни тебе.

— О, не! То ће твоје, а не моје лице сањати сваке ноћи. У најмању руку, макар једном недељно свакако ће га сањати.

— Откуд ти то?

— Има да га море кошмари како се преврће у мобилу, све гледајући у твој портрет прилепљен на стакло. Бац! Бум! Трас! А пред очима избеченим од ужаса — лице прекрасне Јулије. Де, само замисли ту слику!

Сандра је замисли. Кикотну једном, па још једном, а онда удари у

незадржив грохотан смех и јако дуто није могла да престане.

ПОГЛАВЉЕ 8

У Бабушкином сиротишту, и поред мраза од четрдесет степени, настали су врући дани. Чика Љоша се бавио не само аутобусом него је још и руководио припремом дрва. Прва ствар била му је да склепа какве-такве саонице, како би на њима превозили нацепана дрва из шуме. Истина, у саонице су морали да се упрежу одрасли житељи Сиротишта, али друге запрежне вуче није било. Чим су се Сандра и Леонардо вратили из Бергама, и они су морали да се у буквалном смислу упрегну у посао.

Једне вечери мати Евдокија је стајала на задњем трему куће, умотана у сиву мараму од козје длаке, и гледала према шуми. Одатле су долазиле до врха натоварене санке које су станари и гости Бабушкиног сиротишта вукли по дубоком снегу. За предњи део санки чика Љоша је причврстио дугу рукуницу од које су полазили дебели конопци са широким омчама од грубог ланеног платна; мушкарци и жене навукли су те омче на рамена и вукли санке по троје са сваке стране рукунице.

— Јадни наши бурлаци! — ускликну мати Евдокија када довукоше санке до куће и почеше да се испрежу из омчи. — А мраз само стеже!

— Је ли стварно мраз? А нама је ево врућина! — рече чика Љоша, скинувши шубару и бришући зној са чела.

— Опрости, Алексеје, што ти се мешам у епархију, али можда би вредело потражити у околини напуштени теретни мобил и уз његову помоћ превозити дрва из шуме?

— Мислиш, мати Евдокија? — живну чика Љоша, али његов полет сместа пресече отац Јаков.

— Охлади, Алексеје! Не могу да схватим због чега ни зашто — рече он, скидајући и уредно намотавајући конопце којима су била увезана дрва на саоницама — али сва техника на коју смо на путевима наилазили била је разлупана и покварена.

— Људи ломе кола из очајања — објасни Драган, узимајући цепанице да их одмах носи на веранду, где је уза зид куће већ био уредно наслаган високи дрвљаник. — Када губиш готово све што си ценио у животу, долазиш у искушење да уништиш и оно мало што је

преостало. Прошао сам кроз то и замало себе самог изгубих.

— Не могу мирно да гледам јадне наше бурлаке — уздахну мати Евдокија.

— Шта су то „бурлаци“? — улита Драган.

— У давна времена бурлаци су у Русији на рекама помоћу ужади с обале вукли лађе — објасни мати Евдокија.

— Можда да Лабуда довеземо у помоћ? Нека у Бабушкином сиротишту буде „коњче које вози кола сувог грања“.⁸

— А шта је то „лабуд“? — улита Драган. — Мишљах да је лабуд птица.

— Није — објасни чика Љоша — то је коњ који се зове Лабуд, живи код нас у Долини. По националности је Француз, али васпитаван је уз манастир, тако да не брине, ревнитељу православља.

— А!.. — рече Драган и понесе у кућу огроман нарамак дрва.

— Неће моћи, чика Љоша — рече мати Евдокија, сишавши са трема и такође купећи нарамак дрва. — Лабуда деца Долине нипошто неће пустити. Боље ти је да потом направит колица како би могао да нашу нову децу воза по Долини.

— Одлична мисао, мати Евдокија. Запиши, иначе ћеш заборавити.

Једно за другим уђоше са дрвима на веранду и почеше да их слажу уза зид у дрвљаник.

— Ника Љоша, мислим да знам како можемо да допремамо дрва из шуме без бурлака — рече мати Евдокија, слажући цепанице.

— Де ми реци, паметнице.

— Наш манастирски мобил — сада ћеш моћи да га поправит?

— Наравски. Сада имам алат и резервне делове. Поправићу, па мотор му је читав.

— Ето. Када стигнемо у Бабушкино сиротиште по нову скупину људи, дотераћемо овамо наш манастирски мобил. Може ли да повуче санке по снегу?

— Има да повуче, нема му друге! Знам како ћу подесити његове точкове за вожњу по дубоком снегу.

— То ће бити велелепно! — примети отац Јаков, уредно слажући дрва. — Ако будемо имали мобил који иде по дубоком снегу, можемо да га користимо не само за довожење дрва из шуме.

— Схватио сам! — рече чика Љоша. — Рецимо овако: док ваше дрвосече обдан обарају дрвеће и цепају дрва, двојица би могла да, један возећи мобил, а други пешице са пушком, прочешљавају околину у потрази за промрзлим људима. А предвече би се враћали да извезу дрва из шуме.

Када завршише са дрвима, „бурлаци” уђоше у кућу да се згреју крај камина.

— Мати Евдокија, из вашег разговора с Алексејем схватио сам како намеравате да и друге људе, не само децу, превозите одавде у Долину? — упита отац Јаков.

— Наравно. Мислим да ће Матушка благословити да следећи пут кад дођемо покупимо од вас све старце и болесне. Само имам велику молбу за вас, оче!

— Слушам, мати Евдокија.

— Припремите те људе за живот у Долини. Досад су се са нама спасавали само они који су свесно одбацили Антихриста.

— Да, схватам. Мора да буде неки одабир. Али то се у значајној мери ионако дешава.

— На који начин?

— На најприроднији. Јад и љубав, делујући одвојено, често озлојеђују људе или их чине себичњацима. Али када се јад изненада сусретне с љубављу — то делује очишћујуће. Малтене нико од оних које смо купили на путевима више нема ј асан Антихристов жиг, обрисан је њиховим патњама и нашим саосећањем.

— Управо то — малтене! — примети Драган. — Шесторица наших гостију још имају жиг. Човек јесте тврдоглав! Али са њих ја ока не скидам.

— Драган нам је сада одговоран за безбедност уместо Ланселота — појасни отац Јаков.

— Па ја имам искуство, и ја бејох ојађени нитков. Нека у вашу Долину, мати Евдокија, не иду они који маштају да током читаве године

једу воће и пију млеко него они који желе да током читаве године одлазе на црквену службу. Такав критеријум!

— А млеко и воће довозићемо за оне који остану.

— Ретко ко ће остати — рече отац Јаков.

— Не тугуј, оче Јакове, накупићеш себи нове! — рече чика Љоша, охрабрујуће потапшавши свештеника по рамену.

— Шта је то та ваша Долина? — улита отац Јаков. — Зашто је, како причате, у њој и топло, и светло, и природа уопште није ненаклоњена човеку?

— Поједине наше монахиње сматрају да је наша Долина једно од места где Господ већ ствара нову преображену Земљу. Али то је само претпоставка: кад дође време — све ћемо тачно знати.

— Како бих желео да видим вашу Долину!

— Ко вас спречава да кренете заједно са децом? Већ су на вас навикла, воле вас.

— А има ли код вас у Долини свештеника?

— Наравно.

— А овде сам само ја.

— Па онда, оче Јакове, са вама је све јасно. Остајте с Богом на месту на које вас је Господ поставио, и Он вас неће оставити. А ни ми.

Залиха дрва је направљена, аутобус поправљен и утопљен, и дошло је време да се опросте. Леди Патриција и Ејлин стигле су да пре поласка заврше епитрахил за оца Јакова, и он је у њему одслужио молебан за путнике.

Са новим станарима у Бабушкином сиротишту остали су само Драган, отац Јаков, Марта и Карл.

— Овде имам моју кухињу и моје гробове — објасни Марта своју жељу да остане.

— Ја морам да помажем Драгану у чувашу Сиротишта — изјави Карл Мор — од злих људи и врана.

— А на мене јеси ли мислио? — улита Леонардо. — Ја немам млађег брата ни сина и, признајем, тако сам рачунао на тебе: мислио сам како ћеш, ето, ти кренути са мном у Долину да живиш у нашој

породици.

Карл се испрва озари, потом намргоди, а онда рече:

— Па можеш да сматраш како имаш брата који служи у Бабушкином сиротишту. Доћи ћу код тебе када овде буде све у потпуном реду. А ти што чешће навраћај.

— То си одлично смислио, Карле! Одсад ћу свима говорити како сам стекао млађег брата који обавља важан посао у Бабушкином сиротишту.

— А ваша Бабушка се неће противити?

— Ма какви! Она страшно воли управо такве одважне и смеле момке.

— У реду... Још нешто, Леонардо: ако хоћеш, можеш да ме зовеш Браца Зека.

— У мислима сам те тако и звао, само сам чекао твоју дозволу.

Карл му приђе и заби му главу у раме.

— Гледајте, сестре, гледајте! Враћају се и возе децу! — новика сестра Дарја, спазивши на брани аутобус, а испред њега Леонардов зелени цип. Монахиње су управо излазиле из цркве после вечерње службе. Сунце је, већ дотакавши планинске врхове, благом сутонском светлошћу преплављивало брану и возила на њој, и у прозорима аутобуса видела су се дечја лица приљубљена уз стакла.

— Ево стигоше нам наша дуточекана дечица! — ускликну Матушка. — Па што стојиш, сестро Дарја? Позвони, позвони гостима, видим ја да би хтела.

Сестра Дарја зграби скут и одјури према звонари која је стајала на дашчаном постољу поред цркве. Весела звоњава полете кроз Долину.

Када се цип и аутобус за њим спустише са бране, приђоше им готово све монахиње и општинари. Обоје врата аутобуса широм се отворише и спустише се механичке рампе. Први из аутобуса изађе доктор Вергелан, за њим Марија са Холгером и леди Патриција са Ејлин. Из ципа изађоше мати Евдокија, чика Љоша и Сандра са Леонардом, и сви они почеше да извозе из аутобуса колица са децом, све до очију умотаном у топле мараме и ћебад. Прва је децу дочекивала Матушка. Свако дете је грлила, трипут љубила и свако поздрављала истим

речима:

— Добро дошао, добро дошла кући!

Потом су деца прелазила у руке монахиња и општинара. Најпре са њих скинуше зимску одећу — у Долини је било топло пролећно време, а потом их повезоше, поведоше и понеше у наручјима у манастирску цркву.

— А где су Ланс и Јевгенија? — улила Матушка.

— Отпутовали су у Јерусалим — одговори игуманији доктор Вергелан — није нам успело да их одговоримо.

— А ја се надала да ће он постати Ланси-Лот и отићи из царства Антихриста заједно са читавом својом породицом попут праведног Лота — узд ахну Матушка. — А где су отац Јаков и благоразумии разбојник Драган? И зашто нисте довели сироче Карла Мора?

— Сви они остали су у Бабушкином сиротишту — рече доктор. — Тамо је још много људи којима требају нега, помоћ и заштита. А Марија, Холгер и ја морали смо да пратимо децу.

— Тамо је, Матушка, сада права Нојева лађа — рече чика Љоша, прилазећи Матушки под благослов. — Промрзли, изгладнели, богаљсти, болесни — и сви одреда беспомоћни. Сада су се дечја места ослободила, тако да ће Ланселотова дружина, по свој прилици, кренути путевима да сакупља страдалнике. Требало би им помоћи, Матушка, и ево мислим да...

— Обавезно ћемо помоћи — прекиде га Матушка — али сачекај мало са новим замислима, Љошења. Сада ћемо одслужити благодарствени молебан Царици Небеској за то што нам је дечицу допремила читаву, а потом ћемо их нахранити и сместити да се одмарају. На сутрашње бриге мислићемо сутра.

После молебна отац Александар одржа кратку проповед.

— Знате ли, драга браћо и сестре, ко је уз Божију помоћ спасао Русију? Спасла су је православна деца. Страшна и смутна времена настала су тамо крајем претходног хиљадулећа. Пала је безбожна власт, али сатана је препреден, и огроман злодух комунизма расуо се на легије ситних злодуха. Тек што је у Русији почело да јача и шири се Православље, кад се све паклене силе дигоше, сјатише и пођоше у

напад на руске душе: бандитизам, наркоманија, сатанизам, развраћање, пропагирање живота ради задовољстава, неопаганство, бездуховност — све то обрушило се на земљу, и многима се тада чинило да је Русија осуђена на кретање западним путем.

Она би и кренула и исто би се обрела под Антихристовом влашћу, да није деце. Поколење развраћених испрва је процветало бујним смрадним цветом, а потом је мало-помало само почелб да сахне. Тајна је проста: наркомаци, бандити, блудници, блуднице и остали грешници били су велики саможивци и нису хтели да имају децу, док су православие жене тихо и скромно радиле на спасењу Свете Русије, рађајући и васпитавајући онолико деце колико им Господ да. Хришћани су узимали и ону децу коју пијанице и развратници напусте, и њих спасавајући. Православно васпитана деца одрасла су и претворила се у огромну силу, против које се злокобна и препредена политика развраћања народа показала немоћном. Мрачно поколење је нестало, потискивано растућим поколењем младих праведника, јер кратак је век грешника. Деца су одрасла, и млада Русија стресла је са себе остатке доба смутње. Православна деца су богатство и сила Свете Русије!

Данае у Долини примамо драге госте. Са њима су повећани наша снага и наше духовно богатство, зато што у својој Богом чуваној Долини примамо не просто добру и ваљану православну децу него мале мученике за Христа. Ево сви ови мали хришћани одреда су од били да моле Антихриста за исцељење, одабравши да остану у болестима и патњама, али са Христом. Поштујте њихов подвиг, чувајте их, волите их. Само немојте их размазити! Амин.

Леди Патриција није кренула за осталима у трпезарију. Још кроз прозор аутобуса видевши да читава Долина цвета као врт, јако се узбудила и после молебна и проповеди оца Александра, када су монахиње повеле госте да их нахране, кришом се одвојила од осталих и кренула стазицом према манастирском воћњаку.

Ишла је плачући од радости и нежно додирујући процветале биљке. Одједном спази грану јабуке коју је ветар заломио. Она извади из цепа марамицу, подиже са земље суви пругић и направи удлагу за повређену грану.

— Све ће сада бити у реду, опоравићеш се — рече она грани.

Леди Патриција није приметила како је иза широког шапастог грма смокве помно проматра манастирска вртларица и повртарка мати Лариса. Пошто ју је неко време посматрала и размишљала, мати Лариса јој одлучно приђе.

— Благослови, сестро! Како се зовеш, мила?

— Леди Патриција.

— Хоћеш ли да будет послушница код мене, сестро Ледија? Ја сам овде вртларица и повртарка.

— Сматрате да је то могуће?

— Сместа од ох по благослов код Матушке, док те нико није преотео. А ти овде стој и никуд не иди!

Она пронађе Матушку у трпезарији, и Матушка је благослови да узме помоћницу ако та пристане.

— Садека ћу бити виша вртларица и виша повртарка — задовољно рече мати Лариса.

— Но-но, немој само да се узохолиш — упозори је Матушка.

Леди Патриција послушно је чекала мати Ларису крај грма смокве.

— Матушка је благословила — објави јој ова. — Хајдемо, сестро Ледија, показаћу ти наш повртњак. Ох, предстоји нам много посла!

Наредни дани остали су новим и старим житељима Долине дуто у памћењу по радосним чудима која почеше да се изливају на њих с Небеса.

Све је почело од Холгера. Њему и Марији додељена је половина кућице у општинском селу. Нар едног јутра по доласку отишли су на литургију и после ње се, клечећи једно уз друге, дуто молили пред чудотворном иконом Богородице. Доручак у трпезарији су пропустили и уместо тога отишли да поседе крај језера.

— Нешто ми је данас лоше с очима — рече Холгер.

— А шта ти је с њима? — забрину се Марија.

— Некакво необјашњиво пробадање. Очи ми просто горе.

— Холгере, па ти гледаш право у сунце — тако можеш да добијеш опекотину рожњаче. Сместа окрени главу!

Холгер се окрете према Маријином гласу и изненада шапатам

улита:

— Марија, ти имаш белу повезачу на глави?

— Јесте, белу...

— А под њом видим твоје очи, и оне су црне попут маслинки. Марија, ја видим!

Марија испрва заплака, загрливши мужа, а онда екиде са главе повезачу, пресавије и везаХолгеруочи.

— Мораш постепено да се навикаваш на светлост — рече она и полагаано га поведе кући. Али Холгер је успут, ма колико Марија пазила на њега, сваки час померао повез, вирио и мрмљао:

— Путељак... Маслачак... А ево белог камена крај пута... А на теби је светлоплава сукња, Марија!

Исцељење деце започеле су летеће девојчице, другарице Соњечка и Сањечка. Када су се деца из Бабушкиног сиротишта одомаћила, почела су помало да се возају у својим колицима путем између манастира и села, одлазе у воћњак и на обалу језера. Другарице су их посматрале, а онда су, после краћег сашаптавања, пришле једној девојчици.

— Хтеле бисмо да те нешто питамо. Зар никако не можеш да ходаш?

— Никако не могу.

— А јеси ли покушала?

— Пре сам покушавала. Уопште ми није успело.

— Хоћеш ли да ти нешто покажемо?

— Покажите.

— Је'н, два, три! — Соњечка и Сањечка ухватите се за руке, залетеше и полетеше.

— Ох, ви умете да летите? Ко вас је научио? — улита их девојчица пошто се спустите на земљу поред њених колица.

— Училе смо од птица. Можеш ли да мрдаш ногама?

— Могу. Само што ме моје ноге не држе, претешка сам за њих.

— А хоћеш ли да изведемо тако да будеш сасвим лака? Ухватићемо те за руке с обе стране и полетећемо, врло споро ћемо полетети, а ти покушај да ходаш на својим ногама. Постаћеш сасвим лагана ако те

будемо држале у висећем положају.

Оне полетеше, а онда с обе стране прилетеше девојчици, ухватите је за руке и опрезно дигоше из колица — девојчица је била слабуњава и нимало тешка. Држале су је под мишке, а она је пребирала ногама по земљи како је знала и умела.

— Успева ми... Малчице ми успева да ходам — шаптала је.

— Ето видиш, то је сасвим просто — рече Сањечка. — А сада ћемо те одвести натраг у колица, одморићеш се, па ћемо још медном покушати.

После недељу дана таквог вежбања девојчици су ноге ојачале и научила је самостално да хода. О томе испричаше доктору Вергелану. Пошто се уверио да је до исцељења заиста дошло, сва летећа деца почела суда под његовим надзором уче децу-инвалиде ходању. Још две недеље касније у Долини више није било инвалида.

А потом су сва деца из Бабушкиног сиротишта научила да лете, чак и она двоструко старија од седам година. И опет су се сви чудили, осим Матушке.

— То им је дато због њихове патње коју су кротко и смерно подносила. Свој тој дечици предстоји још и велика радост на Небесима. По свему судећи, Господ их спрема за анђеле — рече Матушка доктору Вергелану.

— Њихове душе одувек су биле анђеоске — примети доктор. — Како испада, драга Матушка, више нисам потребан у Долини, те ме благословите да се вратим својим обавезама у Бабушкином сиротишту.

— Па добро — рече Матушка — Сандра, Леонардо и чика Љоша већ спремају нову експедицију: крените са њима.

ПОГЛАВЉЕ 9

До острва Јерусалим Цени и Ланселот допловише ноћу. То није било тешко, пошто је Вавилонска кула, Месијина резиденција, издалека личила на дивовски црни светионик, по спирали обавијен светлоплавом прутом која ноћу светли јарким тачкама светлости боје рубина. На врху Куле гореле су три огњене шестице. Пришавши ближе, видеше да и читаво острво Јерусалим пламти разнобојним светлосним тачкама, а море унаоколо осветљено је моћним рефлекторима. Острво је било окружено пристанима, свугде су се врзмали велики и мали бродови, тутњали мотори, звекетале теретне дизалице, завијале сирене. А касније, већ после поноћи, започео је још и ватромет: Кула је на све стране испљувавала разнобојне водоскоке и букете светлости, и све то праћено је звиждањем, урлањем, продорним звуцима и прасцима у ваздуху.

— Требало би пронаћи спокојније место да на миру пристанемо — рече Ланселот.

— Ено тамо острвцета крај кота нема никакве гужве — показа Цени.
— Видиш ли?

— Не видим. Где то?

— Ма ено тамо, гледај на исток од Куле! Од великог острва одваја га теснац. Још је и тако добро осветљено, као да само светли. Није ваљда да не видиш, Ланселоте? Па погледај кроз двоглед!

— Дедер... Не, кроз двоглед не видим тамо никакво острво. Вероватно сам предуго гледао светла Јерусалима, и сада ми све сева и титра пред очима.

— Дај мени да крманим и потражим где на острвцету можемо да пристанемо — предложи Цени, и Ланселот јој уступи место за кормиларским тонком.

Цени уведе катамаран у теснац и приближи се острвцету. У светлости распрскавања разнобојних ракета у висини она спази омањи пристан и тамо се усидрише. Одлучише да ноћу не силазе на обалу.

— Изгледа да је у граду некакав празник — претпостави Ланселот.

— Земљу Европе оковала је хладноћа, људи гладују, смрзавају се на

улицама разорених градова, а код њих је празник! — зачуди се Цени.

Ланселот узе двоглед и поче да разгледа град и Кулу.

— Знаш ли, Цени, да је Месијина Кула опасана црвеним крстовима?

— То је немогуће. Кула — и крстови? Дај ми да погледам!

Цени узе двоглед од Ланселота и погледа.

— У праву си, Ланселоте, та огњена спирала састоји се из крстова. Шта би то могло да значи? Некаква симболика или просто црвене сијалице на крстастим светиљкама?

— Ја мислим да сте сви ви били у заблуди: Месија уопште није непријатељ хришћанства — иначе никада не би своју резиденцију украсио крстовима.

— Тако су кржаве боје да их је страшно погледати!

— Већ јој је и на крстове страшно погледати! Цени, теби се не свиђа ништа што потиче од Месије.

— Управо тако — уздахну Цени. — Тако сам потиштена, Ланселоте!

— То је због умора. Не би било згорег да мало одспаваш. Рано ујутру идемо у град.

— Како кажеш, Ланселоте...

Али обоје нису могли ока да склопе те ноћи: с обале су све до јутра допирали бубњеви, продорна ритмична музика, плотуни и завијање ватромета. Тако су и преседели све до зоре, покривши се једним ћебетом, гледајући светла ноћног града и изретка разговарајући. Зато је на острвцету уз које су пристали целе ноћи била потпуна тишина.

У зору видеше да читаво острвце заузима прилично висока планина, сва покривена вртовима међу којима се понегде назиру бели зидови и зелени кровови, а од пристана нагоре води узани каменити пут. На острву нису видели људе, унаоколо је и даље била тишина.

— Ланселоте, хајде да пустимо Патија да мало пасе — предложи Цени.

— Добро. А и ти би вероватно хтела да мало ходаш по чврстој земљи, Цени?

— Да, јако. Колико дана на мору! Одох ја са Патијем да му потражим нешто зелено за доручак.

— Идем и ја са вама за сваки случај... Нешто ми је ово острво сумњиво, некако је много тихо на њему.

Цени спусти мосницу и поможе Ланселоту да искотрља колица на стари дрвени пристан. Пати убрзо пронађе жбуње стричка крај зида. Пут нагоре био је покривен искрзаним кречњачким плочама. Цени остаде са магаретом, а Ланселот полагаано настави празном улицом. Нешто даље узбрдо виде у зиду незакључане гвоздене вратнице. Он притера колица ближе и провири кроз притворена крила: иза је био сеновити врт који се у широким терасама спуштао ка вратницама. Кривудава благо нагнут путељак водио је са терасе на терасу, а на горњој је стајао златасто-бео храм са златним кубетима-луковицама и крстовима. Ланселот утера колица кроз вратнице и потера их путељком нагоре. Никог није срео, али учини му се да нешто даље под дрвећем на земљи спавају људи. Стигавши до следеће терасе, он виде малени црвени пламичак пред иконом Богородице у дрвеном иконлуку постављеном на стубић од белог камења. А даље виде светлу стену обавијену бршљаном, у њој улаз у тамну пећину иза гвоздених решеткастих врата. Пећиница изнутра није била дубока, величине веће собе. Сучелице вратима на каменом зиду су висиле иконе, под њима су висила упаљена кандидата на каменом поду стајали су црни ковни свећњаци. Ланселот дотаче врата — нису била закључана. Он утера колица унутра. У пећинској капели било је прохладно и мирисао је тамјан. Највећа икона приказивала је Исуса Христа у Гетсиманском врту. „Молитва у Гетсиманском врту” — сети се Ланселот и довезе се ближе. Дуто је проматрао тужни Христов лик.

— Опет Ти — рече он Христу. — Куд год да пођем, свугде ме срећеш Ти. Шта то значи, а?

Христос на икони је ћутао.

— Када бих умео да Ти се молим — настави Ланселот — замолио бих Те да помогнеш мојој Цени. Њено хришћанско име је Јевгенија, уосталом, мора да то и Сам знаш. Она у Тебе верује. Али и мене много воли. Она је тако малени, глупи и верни цуретак, а Ти си тако свемогућ и свесилан, и свакако нећеш бити љубоморан на мене и нећеш је кажњавати због те прости људске верности! Ако ме чујеш, испуни моју молбу — припази на нашу Цени. За себе Те ништа не молим: оно што

ми треба даће ми Месија... Више му не верујем нарочито, Теби могу то да признам. Али морам да се поуздам у њега и прођем свој пут до краја, како бих се исцелио. А Ти, штоно код вас веле, спаси и помилуј рабу твоју Јевгенију. Па ето, рекох Ти све што сам хтео. Амин.

Завршивши своју молитву, Ланселот поседе још мало, гледајући икону „Молитва у Гетсиманском врту“, а потом напусти пећинску капелу, уредно затворивши за собом врата. Спусти се низ путељак и истера колица из тајанственог врта кроз широм отворене вратнице.

Вратио се тамо где је оставио Цени са Патијем. Магаренце је и даже хрсколо стричак.

— У близини је тако бучан град — рече Цени — а овде је тако спокојно, тако тихо.

— Да, добро је овде — сложи се Ланселот. — Узгред, тамо горе је храм са златним куполама и православним крстовима, а ниже у врту много људи спава на земљи под дрвећем. Нисам могао на колицима да прођем тамо, а ионако никог не бих хтео да будим. — О пећинској капели и својој молитви Ланселот ништа не рече Цени, само додаде: — Чини ми се да, у случају нечег, овде можеш да нађеш своје истоверце.

— У случају чега, Ланселоте?

— Па, у случају нечег неочекиваног. Бојим се за тебе, Цени.

— А ја за тебе. Можда да се вратимо? Зар нам је било толико лоше у Бабушкином сиротишту, Лансе? Деца те воле... Могли бисмо да се венчамо...

— Цени, молим те, не почињи све испочетка! Имам реалну шансу да се дигнем на ноге, нећу ваљда сада да одустанем, на три корака од циља?

— Ох, Ланселоте...

— Хајдемо ка „Мерлину“, Цени.

Спустите се према катамарану, попеше на њега Патија и отиснуше се од чудесног острва.

Код непрекидног низа јерусалимских пристана морали су добрано да петљају, лавирајући између других мањих лађа — на весла, једра и моторних, док најзад нису пронашли пристан за ходочаснике. На пристану је дежурао старији Јеврејин који је паркирање наплаћивао у

намирницама и злату. Платили су му двама рибљим конзервама — по једну за недељу дана. Чувар им се клео да незнанце неће пустити на палубу катамарана. Такође им је потврдио: да, Месија и даље твори исцељења.

— Ако ти се посрећи, момче, может не само да се исцелит него и да на томе лепе паре зарадиш! — рече он Ланселоту. — Ја бих се на тебе, у сваком случају, кладио. А одавде према Кули треба ићи кроз стари град. Прођите поред извора — у њему је, узгред, вода јако чиста, можете да направите залиху, зато што је вода у граду скупа и лота. Потом се попењите према градским зидинама, уђите кроз Лављу капију, прођите кроз читав стари Јерусалим и кроз Јафску капију изађите у Нови град. А тамо ће вам свако показати кратак пут до Куле. А ни без тога нећете залутати, она се одасвуд види.

По чаршији старог Јерусалима врзмали су се, ужурбано трчкарали, тискали се грађани у шареној, али готово подједнако бедној одећи. Кроз гомилу су, по двојица-тројица, пролазили еколози, пред њима су се ћутке размицали.

Џени је ишла уз Ланселотова колица, једном руком се држећи за његову руку, а другом водећи на узици Патија.

Трговци су молећиво и насртљиво позивали пролазнике у своје дућанчиће, крај којих су на столовима изложили суве смокве, пасуљ, биље, сушене и димљене скакавце, сумњиве врсте рибе, очито уловљене у затрованим водама Средоземног океана. Ланс се зачуди: знао је да за исхрану може да се користи само риба из северних мора; риба с генетским променама из унутрашњих мора и Средоземног океана давала је, дакако, изванредан осећај ситости, али ју је организам лоте пробављао и често је изазивала тровања и болести.

Наилазили су и на месарнице, крај чијих врата су на тезгама лежала ситна огуљена трупла.

— Какво вам је то месо? — Ланселот у пролазу знатижељно улита једног месара.

— Дивљач — кратко одговори овај.

— Каква дивљач?

— Обична. Вране, пацови, текунице, гуштери... Узмите, све је свеже,

из ноћашњег улова.

Продавани су изношена одећа, плетена обућа, рогозине и разновразна кућна старудија. Било је и сасвим бесмислених отвари — обруча за Реалност, персонаца, старинских рачунара, резервних делова за мобиле. И купци су били налик трговцима и њиховој роби: потамнелих лица и гладних очију, у похабаној одећи, тумарали су међу дућанима, изретка се заустављајући и ценкајући. Међу пролазницима врзмали су се клинци, нудећи испод руке Теслине батерије у којима је, према њиховим уверавањима, наводно још преостала енергија, и просто мољакајући милостињу.

Томила је разногласно галамила, а најгрлатији су били продавци воде. Питка вода имала је постојану тражњу и продавана је на чаше и лончиће, захватана или сипана из канти, чајника, пластичних канистера и боца. Већина трговаца носила је воду на себи, али неки су шећкали тамо-амо по чаршији са магарцима натовареним пластичним контејнерима са славинама. Пати је на такве магарце знатижељно зиркао.

— Ако будемо морали да се овде задржимо — рече Цени — и ми можемо да продајемо воду. Имамо довољно празних канистера на катамарану.

— А воду ћемо узимати на извору — расејано рече Ланселот, лавирајући међу пролазницима. Али, изгледа да малтене није ни слушао Цени.

Цени упаде каменчић у ципелу, и она накратко застаде да се сагне и истресе га, тако да је нешто заостала за Ланселотовим колицима.

— Ако идеш да слушаш пророке, сестро, онда скрени овамо десно — зачу она над собом тихи глас. Диге главу и виде жену у дутом огртачу како је гледа искоса, мало придигавши тамну тканину са лица.

— Какве проповеднике? — улила она.

— Илију и Еноха, наравно — одговори жена. — Ако хоћеш, можеш да пођеш са мном.

Цени погледа десно и виде како неки пролазници напуштају гомилу и одлазе у тесан пролаз између два слепа зида.

— Не, ја идем према Кули — одговори Цени. — Је ли то далеко?

— А мени се учинило да си хришћанка — не одговоривши на питање, рече жена, покри лице тканином и журно несташе у вратницама.

Цени одлучи да запамти то место: желела је да сретне јерусалимске хришћане и слуша проповеднике, али, наравно, не сада. Она пружи корак да сустигне Ланселота.

Прошавши читав стари град с краја на крај, стигоше до високог древног зида са великим вратницама. Уз њих је стајало обезбеђење, али никог није заустављало: у оба смера неометано је пролазило мноштво народа. Прођоше и они, и нађоше се у новом делу града који се упадљиво разликовао од старог и по архитектури и по људима на улицама. Стари град био је изграђен од посебног светлог јерусалимског камена који је Вечни град чинио сунчаним по било ком времену, а у новом делу Јерусалима куће су биле исте као и у четвртима новије градње било ког града — бетон, стакло, метал. Ту нису видели ни срушене ни напуштене куће, а људи су били прилично добро одевени. Цени зачуђено запази како у гомили има много лепо обучених и довитљиво очешљаних жена са јарко нашминканим лицима. Прво што је изненадило Ланселота и Цени били су мобили који су сваки час пролазили улицама поред њих; неки су били луксузни, са провидним куполастим крововима и мноштвом блиставих делова. Када се један од њих у близини зауставио и из њега изашао возач, Ланселот примети волан испред инструмент-табле: модел је био преуређен да ради без електронике. Али улицама су се врзала утлавном „савремена“ превозна средства — теретне и путничке таљиге које су вукли магарци, бицикли са приколицама, рикше, па чак и носиљке које су теглили клонови. Ипак је највише било пешака, и чинило се да се сви житељи града крећу у истом смеру — ка подножју Куле, а када Ланселот и Цени стигоше тамо, схватише да је заиста тако.

Вавилонска кула стајала је на пространом тргу крцатом народом. Њена основа издалека се чинила тамноцрвеном, али изблиза разазнаше да је и она исто сивкастоцрна као и читава Кула, само је окружена колонадом тесно постављених црвених правоугаоних стубова. Пролази између стубова били су преграђени високим оградама од гвоздених шипки, а на капијама је стајало обезбеђење. Људи су се

тискали око капија и пролазили кроз њих у мањим скупинама, нешто показујући обезбеђењу на улазу.

Цени и Ланселот се зауставише.

— Није ваљда да тамо проверавају кодове? — зачуди се Ланселот.
— Мислио сам да су, пошто је електроника Планете пропала, кодови изгубили сваки смисао.

— Лансе — рече Цени — а од мог кода чак ни траг није остао. Шта ћемо да радимо?

— Де, покажи руку! Стварно, као да га никад није ни било... А гле само, и мој је сасвим изгледео, једва се види! Изван Јерусалима нико већ одавно не користи персоналне кодове, а овде их траже? Сачекај овде, Цени, одох ја да видим у чему је ствар.

Убрзо се вратио.

— Цени, људи обезбеђењу уопште не показују кодове него карте за исцељење.

— А где такве карте могу да се добију?

— Сада нигде, карте за наредно исцељење већ одавно су распродате, али ја могу да прођем и без карте: оне који хоће да добију исцељење пропуштају бесплатно.

— Нећу те пустити самог, Лансе!

— Сачекај, Цени. Реци, можеш ли да одавде нађеш пут до пристана где смо оставили „Мерлина“?

— Мислим да могу. Треба ући у стари град кроз Јафску капију, изаћи кроз Лављу, сићи низбрдо и скренути нешто улево.

— А можеш ли да нађеш оно острвце где смо напасали Патија?

— Наравно.

— Узми катамаран и иди тамо са Патијем. Упутићу се код Месиве сам.

— Лансе, шта то говориш? Нећу да те оставим!

— Другог излаза нема, Цени. Ти само стигни до острва, а тамо ћеш, уверен сам, бити безбедна. Смејаћеш се, али тамо сам се твоме Христу за тебе молио.

— Нећу се смејати — рече Цени, и очи јој се напунише сузама. —

Али, Лансе, молим те, хајде да се вратимо!

Ланс је ћутао и као да више није ни слушао Цени: видео је како су еколози пропустили кроз капију човека у инвалидским колицима.

Поред њих прођоше двојица еколога. Један се нетремице загледа у Ланселота па улита:

— Ти ћеш на исцељење? Учесник си? Реци, момче, на који успон рачунаш? Кладио бих се на тебе. Дајем пола планете за информацију.

— Не знам о чему говорите, официру. Извините — оштро му добаца Ланселот и окрете се према девојци. — Доста, Цени. Сада није време за расправљање, на нас већ гледају Само нам још фали да нас хапсе пред сам крај пута: не заборави да је Месијин жиг на мени готово неприметан. Иди, Цени! Пољуби ме и одлази.

— Стани, Ланселоте! Идем са тобом и нека буде шта буде — викну Цени и одлучно зграби наслои колица.

У то Пати изненада истрже из њених руку узицу и њачући одјури од капије.

— Пати! Непослушко! Сместа се враћај! — повика Цени.

— Не пуштај га самог, Цени! — рече Ланселот, видећи да она не зна шта да ради — да ли да трчи за магаретом или остане са њим. — Ја нећу пропасти, а њега могу да украду и истранжирају за неку месару. Нећеш ваљда да Патија поједу?

— Пати, врати се!

— Трчи за њим! Са мношћом ће све бити у реду, не брини, драга моја!

— После ћу те пронаћи, Ланселоте! — викну Цени и одјури кроз гомилу за магаретом.

ПОГЛАВЉЕ 10

Ланселот још неко време остаде на месту, гледајући како Џени трчи у супротном смеру кроз мноштво народа на улици, и тек пошто је изгуби из вида упути се према капији.

— На исцељење? — улита еколог на капији.

— Јесте.

— Ала си ти кршан момак. Одакле си?

— Из Скандинавије.

— Види се. Кажу да код вас још увек жито расте. А како се зовеш?

— Ларе Кристенсен.

— Мора бити да желиш потпуно исцељење, Ларсе Кристенсене?

— Наравно!

Најзад да му макар један човек каже нешто разумљиво. Али одмах се све поново запетља.

— Кладићу се на тебе, Ларсе Кристенсене — рече човек из обезбеђења и потапша га по рамену. — До ког циља идеш?

Ланселот ништа није схватио, али одлучи да одговори тако да не наљути еколога.

— Још нисам одлучио.

— Штета! Кладићу се на тебе кад објаве твој циљ. Пази да ме не изневериш!

— Потрудићу се.

— Нек ти је са срећом, Ларсе Кристенсене!

Још увек се осврћући на ону страну где је Џени за Патијем нестала, Ланселот протера колица кроз капију.

Иза ограде са црвеним стубовима упаде у још већу гужву: гурали су га са свих страна, просто га је носила река људи, и Ланселот се уплати да му не преврну колица. Некако се обрео пред једним од широких улаза на први спрат Куле, где се гомила просто вртложила, где су викали они пригњечени у стисци и гужви, и свуда се разлегале оштре команде еколога.

— Дај своју карту! — затражи од њега еколог који је стајао у

пролазу између стубова и пружи руку.

— Какву карту! — укори га парњак. — Шта, зар не видит? Па то је учесник! Пролази и терај одмах десно — тамо ће те дочекати.

Ланселот потера колица десно, куда је заједно са њим обезбеђење упутило још неколицину. Двојица међу њима ишла су на штакама. Ту их дочека човек у зеленој униформи са црвеним повезом на рукаву: на повезу су биле насликане беле укрштене штаке а испод је био натпис — „ТРКЕ”.

— Дођите овамо, ходочасници! — заповеди разводник. Приђоше му Ланселот и његови сапутници.

— Нико се није предомислио? — улита разводник, проматрајући омању скупину болесника и богаља. — Још није касно. Можете да одустанете од исцељења и одете одавде. Ако вас гомила пропусти, наравно. Људи не воле када их лишавају омиљене разоноде.

Кандидати за исцељење оћуташе.

— Алал вера, момци — одобри разводник. — Па, спортисти, мрдајте за мном!

Ланселот већ поче да увиђа истину, премда му је била непријатна: није ваљда да се људи окупљају на исцељење као на спектакл? Онда се сети да се, када су у вестима приказивали како Месија исцељује болеснике, то увек дешавало пред гомилом народа, најчешће на стадионима. А можда је он претерано сумњичав и сви ти људи испуњени су не само знатижељом, усталом, опростивом, него и саосећањем? Можда они просто желе да са страдалницима поделе ишчекивање и усхићење чуда — отуд и гомила, и њена раздраганост.

Разводник све придошле на исцељење проведе кроз удаљену капију иза које је био простран хол већ унутар Куле. Тај хол водио је око читавог првог спрата и био преграђен на одељке стакленим зидовима, тако да се далеко видело на обе стране: ипак је искривљеност зидова Куле била сасвим неприметна, и дугачак стаклени ходник изгледао је прав.

Ходочаснике уведоше у огроман теретни лифт и епустише неколико спратова ниже. Тамо изађоше у сиви ходник осветљен плавичастим светиљкама, а одатле их разводник одведе у велику дворану са ниским

стропом и металним клупама дуж зидова. На клупама дуж зидова дворане и у њеној средини у својим колицима седело је стотинак ходочасника — инвалиди, богаљи, слепци, болесници. Међу њима ишли су људи у зеленим униформама с амблемом трка на рукаву, нешто их питали и уписивали одговоре на велике ишпартане листове. За њима су ситно корачали клонови.

И Ланселоту је пришао разводник, бодар и наизглед пријазан. Он га улита за име, записа и објави да Ланселот наступа под бројем 33 033.

— Видидер, пријатељу, имаш срећан број — рече он Ланселоту. — А можда ти је то сугестија — заустави се на тридесет трећем спрату.

— Чему ти бројеви? — улита га Ланселот.

— Да се не бркају имена: јер има вас равно стотина. Нећемо вас звати по именима већ по бројевима, тако да се одмах навикавај. На старт ћете изаћи у петоркама по редним бројевима. Тек на циљу победнике називају по именима. Биће ми драго да чујем како је Ларе Кристенсен победио! Ставићу неку пару на тебе, немаш ништа против?

Ланселот слеже раменима. Хтеде да упита симпатичног разводника какве везе имају сви ти „стартови-циљеви”, али овај је већ отишао даље, а Ланселоту приђе клон и прихефта му на груди и леђа квадратне комаде тканине са последњим бројкама — 33.

— Хвала — рече Ланселот, али клон ништа не узврати, чак га и не погледа и пређе на суседа. Ланселот је некако испустио из вида да то није клончић са острва Жизор који се спрема да постане човек, већ просто обичан немислећи клон.

Ланселотов сусед седео је завукавши руке дубоко у рукаве и није ни мрднуо док му је клон хефтао бројеве на одећу.

— Па ето, идемо у истој петорци — рече му сусед пошто се клон удаљио, и Ланселот виде да му је клон прихефтао број 34. — А најважније је што идемо у седмој петорци: што пре стартујемо тим је ближи циљ. Желим победу и теби и себи, момче!

— Уопште, ја нисам дошао овамо да се бавим спортом већ да добијем исцељење од Месије, и не схватам...

— А о чему ти ја говорим? — прекиде га човек са бројем 34. — Исцељење ћеш и добити, ако се успењеш са добрим резултатом.

— Шта је ово — такмичење?

— Шта, зар ниси у току?

— Нисам. Зар Месија не исцељује бесплатно?

— Никако бесплатно. Никад он није бесплатно исцељивао.

— Па да. Али ја сам већ одавно преко банке уплатио сто планета на рачун ММ, за изградњу Храма, још прошле године.

— Сто планета преко банке! Јеси ли с Марса пао? Сада су у оптицају само златне планете, а Храм је већ изграђен. Сада Месија захтева да сваки инвалид или болесник делом докаже да стварно жели исцељење!

— Како то — делом? Слушај, пријатељу, де ми разјасни како се рдвија исцељење?

— Драге воље! Видео си да око читаве Куле по спирали иде пут?

— Јесам.

— Раније су туда у две траке ишли мобили, развозећи људе и терете по спратовима. После рата са Русима преостало је сасвим мало мобила, и спирални пут је испрва био готово сасвим напуштен, а потом је Месија смислио како да га искористи људима за разоноду: они који жуде за исцељењем сами се пењу њиме узбрдо. Сви ходочасници морају унапред да изјаве до ког спрата мисле да ће се успети. Узгред, сваки спрат има три нивоа. После тридесет трећег спрата почињу исцељења победника. Победник на било ком циљу добија потпуно исцељење, онај ко стигне друти исцељује се напола, а трећи добија знатно олакшање. И тек на стотом спрату сва тројица победника добијају потпуно исцељење. У вези тога постоји табела, и ускоро ће ти је уручити. Видим, колица су ти на батерије?

— Наравно.

— Интересантно, где их то људи набављају? Имаш среће, момче: можеш да своју батерију сад одмах трампиш за злато.

Туда је управо пролазио малени седи грбавац, учесник са бројем 77. Он застаде, заинтересован речима о батерији.

— Ко овде продаје батерију? — полугласно и живо улита он.

— Нико. Батерија је мени самом потребна како бих се возио у својим колицима.

— Пролази, овде ништа не продају нити удељују! — грубо му добаца Тридесет четврти.

Грбавац оде, али се заустави тако да чује њихов разговор. Ланселот то запази, али не рече Тридесет четвртом.

— И шта оно беше у вези колица? — улила он.

— Монако ћеш морати да се пребациш у колица која се покрећу помоћу руку.

— И моја такође могу да се покрећу помоћу руку — видиш, ово су специјални ободи. А зашто не смеју да се користе батерије?

— Месија жели да свим инвалидима пружи једнаке могућности. А ни гледаоцима није интересантно ако се ти само провозаш на струју поред њих све до врха. И зато — само проста колица, штаке и штапови. Сешћеш у колица, почећеш да окрећеш точкове рукама — и има тако да вртиш све до циља!

— Али то је немогуће! Кула има сто спратова — то је триста нивоа; како то да се савлада на штакама или у колицима?

— Па у томе и јесте смисао трка — не могу а наваљују! Да је ико стигао до врха у колицима или на штакама — тако нешто нит сам видео, нит сам чуо, нећу да лажем. Али на сопствене две успевају да се докопају до стотог спрата. Прошли пут их је, на пример, било троје: момак с опекотинама од пожара, губава девојка и огроман једнооки црнац, гледаоци су га назвали Киклопом. А ни на то једно око готово уопште није видео.

— А има ли много исцељених на сваким тркама?

— Наградних спратова има седам, па сам израчунај: на сваком циљу троје добијају исцељење — укупно двадесет један победник, петина учесника. Срећници добијају исцељење одмах после циља, Али имај у виду да неки не успевају чак ни да се порадују свом исцељењу — умиру чим сиђу са Куле. Срце им не издржи или плућа.

— А шта се дешава с онима који стигну до свог цкља, али не у првој тројци?

— Одлазе кући исти онакви какви су и дошли, ако не и гори — трке јако исцрпљују. Укратко, хоћу да кажем како треба исправно проценити сопствене снаге, па онда можеш и здравље да задобијеш и успут се

обогатит. Скупа с исцељењем Месија у своје име дарује награду — златне планете зависно од броја спратова подељено са десет. Сем тога, може да се клади на победника. Тако да ти, момче, саветујем да своју батеријицу ипак продаш, а добијено злато уложит... макар и на себе самог. До ког спрата рачунаш да се попењеш?

— До стотог, наравно — слеже раменима Ланселот. — Потребно ми је потпуно исцељење и не желим да ризикујем. А ни десет планета у злату неће бити на одмет, пошто имам велику породицу.

— Ти си полудео! Имај у виду, што даље узбрдо тим је пут око Куле стрмији! Ти уопште не можеш да ходаш?

— Не могу.

— А да ли добро управљаш својим колицима?

— На њима сам готово свакодневно одлазио на море.

— Нису ти баљда пловећа?

— Ма не, наравно! Довозио сам се у колицима на свој катамаран, крманио њиме, бацао мреже и замке за крабе, скупљао улов.

— И све то — сам?

— Сам.

— Сила си! Па онда објави, на пример, педесети спрат: ако победит — добићеш пет златника и здраве ноге, ако стигнеш други или трећи — макар ћеш устати на штаци. А мени ће бити драго да добијем макар једну руку — ту он извуче руке из рукава и Ланселот виде да нема шаке. — Ја сам безрук, али зато су ми ноге снажне, те рачунам да ћу стићи до седамдесетог спрата. Па, је ли ти сада јасно у шта си се увалио?

— Јесте.

Ту се у разговор умеша грбавац.

— Не, момче, није ти све јасно! — рече он љутито, чак злобно. — Ниси схватио оно главно — зашто ми, учествујући у тркама за исцељење, толико много ризикујемо.

— Зашто то?

— Видео си Кулу ноћу, када су упаљена светла?

— Јесам.

— А јеси ли црвене крстове видео?

— Видео сам.

— И шта мислиш шта је то?

— Светиљке?

— Аха. То су светиљке које дају јарко плаву светлост, а за светиљке су окачени крстови обавијени гирландама црвених сијалица. А знаш ли шта је на крстовима?

— Не знам.

— А на крстовима висе распети учесници трка — они који су испали из трке, не стигавши до објављеног циља.

Ланселот слеже раменима и хтеде да каже маленом грбавцу како му се не допада његов црни хумор, али уто се у дворани зачу гонг. На узвишење се попе разводник, диже руку, и у дворани се утишаше

— Ходочасници! — гласно рече он. — Сада ће вас одвести на одмор, а ко жели може под туш. Узгред, прави, водени. Потом ће вас нахранити, а после ручка одвести на балкон са кога можете да гледате трку исцељења. Ко има злато, може да се клади на оне који данас излазе на старт.

Појавише се послужитељи у белим, не нарочито чистим радним мантилима с амблемом трка на грудном цепу — штаке и натписи били су овог пута црни. Они их одведоше у другу велику дворану, подељену ниском дрвеном преградом на две половине — мушку и женску. На обеа половинама стајали су у низу гвоздени лежаји уз које су били причвршћени ниски гвоздени орманчићи. На лежајима су били душеци на надувавање и јоргани. Добивши на располагање лежај, Ланселот се одмах упути под туш — јако удобан, широк, са рукохватом на зиду. Послужитељи дадоше сваком ходочаснику по комад сапуна и сунђер. Ланселот се са задовољством опра, а потом се пружи на лежај, покри лаганим јорганом пуњеним синтетичким паперјем. Хтеде да размисли о свему што је чуо и видео у Кули, али чим склопи очи сместа заспа.

— Хеј, Тридесет трећи! Зар нећеш да ручаш? Позвали су нас у ресторан, кроз пет минута је збор у ходнику.

Ланселот отвори очи. Поред њега су пролазили, храмали, кобељали ходочасници. Он устаде, пребаци тело у колица која се још нису осушила после туширања и извезе се за осталима.

Ресторан је био на истом нивоу и изгледао подједнако скромно као и спаваоница. Столов а је било више него ходочасника, и зато су сви седали за сто по један, ретко по двоје. Ланселот одлучи да је сад згодна прилика да се упозна са својом петорком. Готово одмах спази број 31 — високу и необично мршаву, сама кост и кожа, девочку обријане главе и упалих модрих очију.

— Смем ли да седнем за ваш сто? — улита је, притеравши колица.

— Не — оштро узврати девојка.

— Ја имам број тридесет три, у истој сам петорци са вама — објасни Ланселот — и требалб би да се упознамо.

— Требало би да се одвезете од мене, иначе ћу позвати разводника — истим љутитим тоном узврати девојка.

Извинивши се, Ланселот се удаљи.

Број тридесет два исто је била жена — ониска, надувена као јастук, неодређеног узраста, са дебелим љубичастим уснама и маленим отеченим окицама. Седела је на две столице, спутивши на сто пред собом велике надувене руке са сићушним прстићима.

— Извините — обрати јој се Ланселот — немате ништа против ако седнем за ваш сто?

— Седите, седите, само изволите — ужурбано изусти она шиштавим, некако пригушеним гласом. — Ужасно се радујем што сам се докопала Јерусалима, али ипак се бојим и осећам усамљено. Је ли и са вама тако?

— Не, ја се не бојим. Просто хоћу да упознам оне са којима ћу изаћи на старт у истој петорци. Треба да унапред размотримо како ћемо помагати једни другима током пута.

— Помагати? Миелите да ћемо помагати једни другима?

— Наравно! Иначе се нећемо докопати својих спратова. До ког ви желите да се попењете?

— Већ сам одлучила да објавим само тридесет трећи спрат, више не могу да пређем.

— Миелите да први стигнете?

— Не, ма какви... Можда друга или трећа.

— А шта вам то даје?

— Ја имам водену болеет непознатог порекла. Ако Месија уклони из мог тела макар половину течности, онда ћу нормално да ходам и лежећи спавам. Сада могу само да седим и стојим, а јако лоше ходам. Ако легнем, почиње да ми отказује ерце. Решила сам да, макар умрла, стигнем до тридесет трећег спрата.

— Не треба умирати — рече Ланселот и опрезно помилова њену надувену руку. — Како се зовете?

— Број тридесет два.

— То и сам видим на вама. Али имате ли име?

— Наравно. Зовем се Инга.

— Ви сте северњакиња?

— Немица.

— А ја сам Норвежанин и зовем се Ларе Кристенсен, или просто Ланс.

— Драго ми је, Лансе. А ево нам и храну довозе. Боже, какав мирис!

У ручаоницу уђоше послужитељи, гурајући пред собом колица са наслагом пластичних здела и великим отвореним посудама из којих се дизала пара изазовног мириса.

— Месо, дају месо! — двораном прође узбуђење.

— Ухрањују нас пре старта. Немате ништа против? — њиховом столу приђе безруки Тридесет четврти. — Видим да свако седи сам, а ви — удвоје, још и разговарате једно с другим, па сам решио да вам правим друштво. О, па ви сте, мадам, исто из наше петорке?

Инга уплашено климну главом. Ланселот пружи руку и извуче за њега столицу.

— Седај, пријатељу.

— Хвала. Зовем се Жерар.

Инга и Ланселот такође се представите.

Послужитељ са колицима зачуђено погледа њихов сто:

— Шта, тако ћете утроје седети?

— А зар се не сме? — улила Ланселот.

— Зашто не би смело? Правила то не бране, а нама је лакше да послужујемо. Само седите утроје, ако нисте гадљиви и свиђа вам се скученост и гужва за столом.

Инга се смете, и њено огромно лице осу се пегама.

— Не обраћајте пажњу, Инга — шапну Ланселот. — Не прича он то о вама него уопште: људи ретко кад желе да буду заједно, а столови овде нису прорачунати на „правило двеју испружених руку”.

Послужитељ пред сваког спусти по зделу правога рагуа и одгура своја колица.

— Момче, помоћи ћеш ми? — улила безруки, истуривши патрљке из рукава.

— Драге воље. Да те нахраним? — улила Ланселот.

— Ма какви! Не, просто извади наруквицу из мог цепа и надени ми је на руку.

Испоставило се да је наруквица заправо дебели гумени прстен.

— Навуци још више, иначе се кашика неће држати! Хвала, сада је добро. Даље могу сам. Обично наруквицу не скидам, али после туширања није имао ко да ми је Надене.

Притиснувши партљком врх кашике на сто, Жерар гурну њен држак под прстен, после чега поче спретно да крка свој рагу.

Инга је јела јако неспретно, сваки час су јој испадали комадићи меса натраг у зделу: обе њене руке слушале су је кудикамо горе него суседа једна рука са прстеном. На њих троје бацали су погледе они што су за другим столовима усамљено јели, и није било јасно да ли их осуђују или им завиде.

Када су завршавали са јелом и по столовима већ биле разнете пластичне чаше с енергеном, у дворани се појавише разводници у зеленом и поделише по столовима картонске правоугаонике — кладилачке картице. Свака картица садржала је списак од сто бројева с навођењем до ког спрата учесник трке намерава да стигне. Пред сваког спустише по две картице.

— Треба да се заокружи онај број на који се клади — објасни Ланселоту Жерар. — Потом се даје злато разводнику, и он пише износ на картицама, ставља печат и једну картицу враћа. Обрати пажњу,

завршни спратови означени су дугиним бојама — од љубичасте до црвене. Играчима ће издати јакне одговарајућих боја, тако да се одмах види ко до ког циља намерава да стигне. Може се кладити на све завршне спратове. Најмањи добитак имају они који су се кладили на тридесет трећи спрат, али ни то није мало: ако твој играч стигне први од петорке, ти добијаш један према десет, а ако постигне рекордно време, чак и један према двадесет.

— А шта добија онај који се клади на стоти спрат?

— О, тамо су већ друга правила! Ако твој ходочасник стигне први, онда ти и сви који су се на њега кладили купите све улоге. Дешава се да добитак износи до хиљаду златних планета.

— А ако ходочасник објави педесети спрат, а до тридесет трећег стигне први? Добија ли неку награду?

— Не добија ништа осим усхићења својих навијача и мржње оних који су се кладили на друге, пошто одузима добитак ономе који је могао да стигне први до свог циља. Али на њега самог сместа расту улози. Узгред, улози могу да се стављају све до деведесет деветог спрата.

— А шта раде гледаоци када ходочасници већ прођу испред њих?

— Купују карте за наредне спратове, ако имају пара, а ако не, иду кући.

— И колико те трке трају?

— Отприлике недељу дана. Све зависи од стања ходочасника. Ако има чврстих момака, онда до врха иду око пет дана. Дошапнуо ми је један ходочасник из наше етотине да су у тури која је већ почела јаки бројеви петнаест, четрдесет четири и седамдееет два: чуо је разговор послужитеља који су их видели на старту. Али не вреди журити са стављањем улога док их и сами не видимо на путу. Просто их пажљиво посматрај, а касније ћеш се кладите. Улог се може ставити чак и петнаест минута пре циља. Ту је важно наћи се близу циља, када је ситуација већ јасна — тада се уистину може добро овајдити. А хоћеш ли ти уопште да се кладиш?

— Ја не — рече Ланселот.

— Па што ти онда све ово причам?

— Знаш, мене се све то унеколико тиче, тако да — хвала на

обавештењу.

Разгледајући картицу, неспретна Инга закачи Ланселотову конзерву с енергеном, и он се просу на сто.

— Ох, опростите! — ускликну она и извуче из џепа велику марамицу да брише сто.

— Стој! — заустави је Жерар. — Подудела си — прљати марамицу од природне тканине! Остави, послужитељи ће обрисати.

— Имам ја још марамица — рече Инга, гледајући га плашљиво и постиђено.

— Колико?

— Шест... У мојој породици користиле су се марамице. Некада сам имала породицу...

— Размазише те — прогунђа Жерар. — Цуро, причувај своје марамице: кад изађеш на трасу, тамо нема више туширања, марамице ће ти затребати када се својски ознојиш.

— Само кад бих могла да се знојим — уздахну девојка.

Када су већ завршавали сајелом, поред њих прође малолетник са бројем 35. Његово лице и руке били су покривени црвеним крастама и белим лишајевима попут рибље крљушти.

— Еј, момче! — зовну га Ланселот. — Ти си из наше петорке? Дођи код мене када будеш слободан.

Деран баци на њега поглед испод црвених капака лишених трепавица, ништа не одговори и окрете се.

После ручка ходочаснике изведоше у ходник и у четири огромна теретна лифта превезоше до једног балкона тридесет трећег спрата.

Балкони су се пружали по спирали, понављајући кривину кружног пута, и међусобно били одвојени преградама. Разлиновали су се по томе што су на једним гледаоци стајали у збијеној гомили, а на другим су у неколико редова биле постављене клупе. Било је и балкона за привилеговану публику. Нагнувши се преко ограде, могло се на удаљеном балкону, смештеном тачно изнад љубичасте врпце првог циља и у полукругу наднетом над трасом, видети гиздаве жене са великим шеширима како безбрижно стоје или шећкају дуж његове

ограде. На балконима у суседству ходочасника тискали су се обични грађани.

Ланселоту је успело да се смести у левом углу између гвоздене ограде балкона и мрежастог зида-преграде. У сам угао стала је Инга, и он ју је колицима оградио од притиска гомиле. Безруки Жерар стао је десно од њега: лактовима савијених руку закачио се и чврсто држао за горњу пречку ограде како га не би потиснули натраг.

Пут под њима дуто је био пуст, њиме је прошла само неколицина разводника да прегледа трасу којом треба да прођу учесници. Потом су изашли послужитељи у сивим мантилима и клонови. Послужитељи су незадовољно осматрали балконе, а клонови купили у лопатице и односили смеће што је непрестано летело са тих балкона: празне пластичне конзерве од напитања, кесице од сушених усољених копнених шкампи, омиљене послатице јерусалимске гомиле. Како-тако очистивши трасу, послужитељи са клоновима нестадоше у вратима испод балкона.

Одједном одоздо допре прасак урлика гомиле који потом пређе у уједначени жагор — трка је започела.

Дуто се на траси под балконом ходочасника — будућих играча ништа није дешавало, само се чула бука доњих спратова, изретка прекидана прасцима узвика. Бука гомиле се појачавала, ево већ се доваљала до балкона тридесет другог спрата, скривеног иза кривине зида Куле.

И ево на путу се појавио први ходочасник. Он није ишао, он је трчао ка љубичастој врпци циља, а на њему је била јакна исте љубичасте боје са бројем 11 на грудима. На суседним балконима завикаше, зазвиждаше, захајкаше навијачи.

— Хајде, једанаести, хајде! А-лал ве-ра! А-лал ве-ра!

На балкону са ходочасницима владала је усредсређена тишина, нико није скидао поглед са тркача, наравно, изузев двојице слепаца који су стајали иза свих и трудили се да по слуху схвате шта се дешава на путу.

Једанаести је лако и сигурно трчао ка победи: ево протрчао је под балконом са ходочасницима, ево већ му је преостало неких триста

метара до циља, а наредни ходочасник још се није ни појавио на путу. Уто у ваздуху испред тркача севну дутачка муња и он се, као да је ударно у невидљиви зид, сруши на асфалт, откотрља и замре.

Балкони заурлаше! На палог полетеше отворене конзерве с енергеном свих боја, неке га погодише и минут касније његова одећа била је покривена мрљама густе разнобојне течности.

— Ђубре! Диж' се! Трчи, гаде! — дерњали су се са суседног балкона.

Пали као да се освестио, али и даље је остао да лежи. Окренуо је главу, погледао на развикане балконе, потом дигао руку и начинио непристојан гест према њима. Балкони узвратише усхићеним криком. Једанаести погледа унаоколо, диже конзерву од енергена, протресе је и испи остатак течности. Потом протрља уши, заврте главом, опипа ноге... И одједном скочи на ноге и, осврнувши се, потрча напред — према циљу. Истина, не више онако лако, сада је видно храмао — али ипак је трчао! И ево стргао је грудима врпцу на циљу, претрчао још десетак метара и срушио се пристиглим послужитељима на руке. Сместа се зачуше фанфаре и разлеже се снажан, добро поставлен мушки глас да објави како је победник на љубичастом циљу постао играч Габријел Фин који наступа под бројем једанаест.

— Момку свака част! — с уздахом олакшања рече Жерар.

Изненадна вика на суседном балкону готово заглуши његове речи, и одједном одатле излете некакав крупан предмет и паде на пут. Ланселот истеже врат, али није могао да види шта то тамо лежи малтене под њиховим балконом. Зато је то видео Жерар и сместа објаснио:

— Са суседног балкона, одакле су бацили жицу једанаестом под ноге, сада су избацили човека. Весели су нам суседи!

— Вероватно су га избацили зато што је оборио ходочасника — претпостави Ланселот.

— Сумњам. Пре ће бити да су га избацили зато што га је лоше оборио. На тркама вршља читава мафија која прима поруџбине за уклањање супарника. Њима и послужитељи помажу — за паре, дабоме. А још мафијаши бацају допинге онима на које се кладе.

— Допинзи? Зар то разводници не примећују?

— Тешко је држати на оку толику гомилу. Људи се довијају да пронесу штапове, челичне жице, ножеве, стреле, премда је све то забрањено. Са допингом је простије: бацају га у конзервама с енергеном. А још под видом допинга или витаминизираног напитка који учесницима бацају њихови навијачи или мафијаши, супарници подмећу отров или јако средство за спавање.

— Није ваљда да власт не може да заведе ред на тркама?

— А зашто да заводи? Управо све то и придаје тркама напетост и чини их омиљеним спектаклом међу грађанима.

— Откуд ти све то знаш, Жераре?

— Отприлике годину дана ишао сам на готово све трке, докле год сам имао злата. Сем тога, за гледаоце и учеснике издају се специјалне новине — „ТРЧИ” или „Трчко”, како их у народу зову. Пуни назив гласи „Свакодневни билтен. Трке исцељења”. Тамо се саопштава о току трка, објављују се интервјуи са победницима, висине добитака. Свакодневно сам читао те новине, играо, кладио се, добијао-губио, и на крају крајева изгубио сав свој новац, али зато сам прикупио мноштво корисних информација. Онда сам одлучио да ми је време да изађем на старт.

— Тако значи... Ниси се лоше припремио, Жераре.

— Припремај ее и ти, Лансе.

Појави се друга тркач у љубичастој јакни са бројем 23. И на њега полетеше конзерве и проклетства, али он је обазриво трчао уз спољну ивицу пута, подаље од балкона, и ниједан гледалац није добацио до њега. Успешно је прошао црту циља, и њега такође одведоше разводници. Трећи победник била је једнорука девојка.

Трчала је очајнички млатарајући здравом руком и зато ју је стално помало заносило у страну, што је јако развеселавало гледаоце. Али и она успешно пресече црту циља.

Петнаестак минута касније протрча читава скупина од петнаестак-двадесетак ходочасника. Сви су били у љубичастим јакнама. А после тога јако дуто никог није било.

— А где су остали? — улита Ланселот.

— Осталим нема сврхе да трче, они штеде снагу. Следећи старт,

тамноплави, налази се на половини висине Куле, на педесетом спрату, дотле трчећи не могу да стигну, те плави ходочасници засад иду коракком. А о осталим бојама да и не говорим, ти тек има да иду и иду, а што је више тим је теже, те зато сада не журе.

И заиста, прошло је најмање сат времена док се не појавише зелени, наранцести, светлоплави, жути и црвени ходочасници. Иза оних који су ишли на својим ногама баврљали су они у инвалидским колицима и са ходалицама, а далеко иза свих набадали су инвалиди на штакама.

— Гле само, Жераре, на оне тамо тамноплаве — један седи у колицима, а други их гура.

— Човек у колицима нема ни руке ни ноге, а онај који их гура је слеп. Они помажу један другом. Схваташ, својеврсна симбиоза.

— И то је правилима дозвољено?

— Од тренутка кад ходочасници изађу на пут, могу да чине шта год хоће. Дешава се да помажу један другоме, али чешће шкоде, чак бива и да убијају супарнике надомак циља, већином на горњим спратовима, када су сви већ морално и физички изнурени. Управо ту и почиње права забава за гледаоце, и цена карата стотинама пута расте. И публика је, треба рећи, што више — тим гора, а на сам врх уопште исплива све сам олош — заврши он шапатом, осврте се и додаде већ гласно:

— Ето зато ја рачунам само на тамноплави циљ.

Пошто учесници трке прођоше, стигоше разводници и одведоше ходочаснике с балкона.

— Па, је ли ти сада све јасно? — улита Жерар Ланселота када уђоше у спаваоницу.

— Понешто јесте.

— Јеси ли се наканио да се кладиш?

— Засад нисам. Размишљам о нечем другом, Жераре. За вечеру ћемо опет сести за исти сто — треба да попричамо.

— Важи.

За вечером су за столом седели већ упеторо: Ланселот, Жерар, Инга, девојка по имену Ванда, обол ела од рака крви, и дечко са

кожном болешћу који је одбио да каже своје име.

— Можете да ме зовете просто Тридесет пети — рече он.

Због Ланселотових колица и Ингине дебљине било је немогуће да у петоро седе за истим столом, те саставише два стола. Послужитељи их погледаше неодобравајуће, али нису приговарали.

Ланселот изнесе свој план. Инга и Жерар одмах пристадоше: Инга зато што је од самог почетка стекла бескрајно поверење у Ланселота, док је Жерар, изгледа, сместа схватио суштину Ланселотовог плана и све његове предности. Ванда и дечко рекоше да ће размислити, али видело се да их Ланселотов предлог није само зачудио.

ПОГЛАВЉЕ 11

Прошло је недељу дана и освануо дан старта. Извели су их на спирални пут још на једном од подземних спратова Куле. Ходочаснике су пуштали у петоркама с размахом од сат времена. Све је било предвиђено и прорачунато: за то време ходочасници су успевали да се развуку по путу и, докле год су гледаоци имали шта да гледају, следећу петорку нису пуштали.

Ходочасници су већ чули разговоре између послужитеља и других учесника из њихове стотине о томе да је доста гледалаца уложило своје злато на тројицу из њихове петорке, већином на Жерара, али и на Ланселота, чак и на дечка. На Ванду и Ингу нико се није кладио.

— Тим боље — примети Жерар. — А ви, цуре, немојте се жалостити: шта ће вама популарност, ви сте наше тајно оружје: што мањи буде улог на вас, тим ће већи бити наш добитак.

— А хоће ли добитка бити? — улита суморно Ванда.

— Како да не! Где само какви момци се кладе на вас!

Ванда се збуњено осврте.

— Не гледаш где треба, говорим о себи и Ланселоту!

Ванда се слабо осмехну бескрвним уснама.

За разлику од Ванде, навијачи-послужитељи одмах су запазили све предности Ланселота и Жерара и док су расправљали о њима није их збуњивало њихово присуство.

— Погледајте само какве мишиће тај момак има на рукама и плећима! Тај на горњим спратовима може да се одмара у својим колицима уместо на хладном бетону — говорили су они који су се кладили на Ланселота.

— Ако се наш не досети да му преврне колица док спава — подсмехивали су се они који су се кладили на Жерара. — И хоће ли онда далеко стићи без колица?

Изузев саме Инге, на њу се нико није кладио. Људи су расуђивали сасвим разборито: неки ходочасници су до првог циља из све снаге јурили, а куд би она могла! Ланселот је предао послужитељима Теслину батерију из колица, добио за њу пет планета у злату и дао их Инги. И

Жерар јој је дао свој последњи златник. Инга је попунила своје картице играна пола сата пре почетна трке, у дворани у којој су пред старт све њих окупили. Пружила их је разводнику који погледа, грохотом се насмеја и сместа саопшти колегама разлог свог смеха. Наста свеопште кикотање.

Видевши сузе у Ингиним очима, Ланселот је пригрли и шапну:

— Инга, смири се! То је одлично што су сви упознати са тим како си се кладилa: добићеш сав свој новац — исувише је сведока да би се одважили на подвалу приликом исплате: Жерар каже да се то дешава. Само не заборави шта треба да урадиш када добијеш гомилу новца.

— Узалуд рачунате на мене — уздахну Инга — свеједно ми ништа неће успети, само ћу вас изневерити. Ја уопште немам среће, никад нисам ни имала, и знам да нећу жива сићи с ове Куле.

— И те како ћеш бити жива када са ње сиђеш здрава и цепова пуних злата! — рече Жерар. — И, дете, ми рачунамо не само на тебе него на читаву нашу петорку.

— Главно је да чуваш паре после исплате, да не звераш наоколо већ одмах узимај први такси-трицикл и бриши што даље од Куле — рече девојци Тридесет пети. — Али пази, ако нас оставит и збришеш са свим парама...

— Не смет тако да говорит, момче! — опомену га Ланселот. — Ако не верујемо једни другима, нећемо победити у овој игри.

— Чудни сте ви људи — уздахну Ванда. — Нипошто се не бих с вама спанђала у другим околностима.

— Просто још ниси стигла да нас боље осмотриш те ниси запазила наше скривене чари — нашали се Жерар. — Али имаћеш још времена — када са Ланселотом и Триеспетком будем прелазио последње спратове. Е, тамо ћемо бити на висини!

— Триеспетко! — осмехну се Ланселот. — Не звучи лоше.

— Ето тако ћемо те звати кад већ нећеш да кажеш своје име — рече дечку Ванда.

— Ко си па ти да знаш моје име!

— Опа, тако ти је славно име! — подсмехну се Ванда.

Дечко за узврат показа Ванди краставу црвену песницу.

— Не треба се свађати — тихо замоли Инга.

— Седма петорка — на старт! — објавише преко разгласа.

Они изађоше на средину трасе: Инга у љубичастој јакни, Ванда у тамноплавој, Триеспетко у жутој, Жерар у наранџастој и Ланселот — у црвеној. Видевши скупа тројицу учесника који претендују на високе циљеве, и уз то иду у истој петорци, гледаоци одобравајуће заурлаше. Разводник поведе петорку према стартној црти.

Зауставивши се код беле црте, чекали су сигнал. Чим је одјекнуо кратак и оштар прасак стартног пиштоља, гледаоци на балкону изнад старта замреше у потпуној збуњености, трудећи се да схвате шта се то доле дешава?

А ево шта се дешавало. Најпре инвалид извуче испод себе некакво ремење и крпе и предаде их учеснику у наранџастој јакни. Овај их исправи и испостави се да је то дугачак ремен сачињен од три опасача; један његов крај био је причвршћен за доњи део колица, а други се разилазио на три омче од уплетених шарених крпа. Играч у наранџастом стаде испред колица, провуче руку без шаке кроз једну омчу и сави је у лакту, а друге две омче узеше у руке дечко и мршава девојка који стадоше с обе његове стране. Талас негодовања прође балконима: гледаоци најзад схватише да се то троје из петорке упрегло у колица четвртог. Али када колицима приђе дебељуша и дрско седе у крило инвалиду, балконима се разлеже урлик негодовања и усхићења: тако нешто овде још нису видели!

Колица кренуше. Ланселот је из све снаге окретао точкове рукама омотаним крпама како би избегао превелико трење: на узду и крпе за његове руке утрошена је Ингина преобука, док ©стали преобуку нису ни имали. Она је и своје марамице поделила, давши сваком по једну.

Колица су вукли углавном Жерар, Ванда и Триеспетко. Тројци је испрва било тешко, али им потом, пошто ухватите залет, постаде лакше да трче: доњи спратови Куле нису били нарочито стрми тако да су грабили напред готово брзином такси-трицикла.

И ево пред њима се указаше леђа човека који кобеља на штакама, последњег из претходне петорке. Зачувши буку тркача, он се осврте,

зачуђено погледа чудне таљиге, испрати их погледом и настави даље.

— Један — рече Инга. Засад је њен део опште ствари било бројање оних које престигну.

Зачудо, остављајући за собом спратове, тројка није успоравала, премда је пут постајао стрмији: напротив, ухватили су ритам и сада трчали уједначено, само што је Жерар правио дуже и ређе кораке од Ванде и Триеспетка. Престигли су још неколицину ходочасника.

— Четири... Шест... Седам и осам — бројала је Инга. — Ланселоте, има их још тако много испред! Нећемо моћи све да их престигнемо!

— Број, мила, број! Све иде добро!

Ланселот се трудио да не гледа лица оних које остављају за собом на путу покривеном бетонским плочама. Није он приредио те трке. Он и његова петорка подједнако су жртве туђе игре као и они које су престигли.

Заредом су престизали оне који трче, ходају и тим пре оне који се вуку по траси испред њих. Истина, већина њих била јеу јакнама разних боја и засад нису нарочито журили, штедели су снагу. И ево, пред њима је преостало шесторо играча и то, по свему судећи, оних који иду брзим кораком или трче, хитајући ка првом љубичастом циљу — прави Ингини такмаци. Уто Ванда изненада поче да посустаје. Спотицала се и клатила у ходу.

— Жераре, Ванда посустаје! — викну Ланселот.

— Ништа... Ја још могу... — задихано викну Ванда, али Ланселот нареди да стану. Жерар извуче из њених стиснутих руку омчу и поправи узду тако да се оптерећење подједнако распореди између њега и Триеспетка.

— Ванда, иди смирено и покушај да се у ходу одмориш — рече Жерар девојци — вратићемо се по тебе.

Ванда остаде да стоји на путу, притискајући обе руке на пљоснате груди које су се грчевито надимале.

— Нек вам је са срећом — с напором изусти она. — Трчите даље! Немојте ни случајно да се враћате по мене...

— То ти немој ни случајно да се заустављаш — љутито рече Жерар. — Што даље стигнеш тим ћемо мање изгубити времена кад се вратимо

по тебе. А ми ћемо се вратити. Јеси ли ме разумела? Пази, немој да нас изневериш!

— Да, разумела сам — одговори Ванда. — Ићи ћу све док имам снаге.

На дванаестом спрату престигоше само једног ходочасника који је ишао одмереним спортским кораком. Испред је преостало свега петоро њих.

Одједном му се Инга узврте у крилу, поче да уздише, а онда се окрете и плачљиво рече:

— Ланселоте! Не могу више! Морамо да станемо...

— Шта се десило, Инга? Шта ти је?

— Реци Жерару и Триеспетку да стану. Трпела сам, трпела, колико год могу...

— Можеш ли конкретно да кажеш шта се десило?

— Јако ми се пишки! — најзад изусти она и зариди.

— Господе, цурице! Ко да је то неки проблем. Еј, Жераре! Мораћемо да станемо — нашој Инги је пригустило, мора у клоњу! Само немојте нагло стати да вам се не пресече дах!

Жерар и Триеспетко успорише корак а затим стадоше. На балконима се утишаше, знатижељно их гледајући.

— Устани, Инга, зађи иза колица и мирно обави ту ствар. Што више воде изађе из тебе, тим ће нам бити лакше да те возимо, тако да хајде, делуј темељно и не жури — упути Жерар Ингу. — А ми ћемо, Триеспетко, да је заклонимо од тих идиота.

Гледаоци испрва нису схватили шта се то дешава на путу. Само су виком подстицали Ингу када је умала из Ланселотовог крила и показала се у свој својој дивоти. Али када је чучнула иза колица и низ пут зацурио поточић, одушевљењу гледалаца није било краја!

Најзад се Инга олакша. Уздрхтала и постиђена, она поново приђе колицима уз хистерично кикотање трибина.

— Ланселоте, можда да сада мало пешачим? — предложи она.

— Не, сунашце, не можемо толико да се задржавамо. Па, момци, јесте ли спремни да наставимо даље?

— Ми можемо, али како твоје руке, Лансе?

— Ма шта моје руке? Моје руке су у реду — Ланселот као доказ подиже руке омотане крпама. — А вама, узгред, није потребно да се олакшате?

— Из нас се у трку све износило.

— Онда добро... А ти како си, Триеспетко, имаш ли још снаге?

— Да сам сам не бих данас оволико превалио — поштено узврати дечко. — У друштву је боље. Драго ми је што сам пошао са вама. А још ће ми драже бити ако ове дерикоже — он климну главом према распомамљеним балконима — повучемо за нос. Па, крећемо, Жераре?

Жерар и Триеспетко ухватите омче, Инга седе Ланселоту у крило.

— Нисам ти много тешка, Ланселоте? — улита она, бојажљиво га гледајући у очи.

— Лудице! Па седиш ми на ногама, а ја их уопште не осећам.

— То је добро — рече она па зачепи уста својим дланчићем-јастучетом. — Јој, рекла сам то не мислећи!

— Доста више ашиковања, кренимо! — подвикну им Триеспетко.

Жерар начини први корак, Триеспетко му се прилагоди, Ланселот вртну точкове.

Тринаести... Четрнаести... Петнаести... Када стигоше до шеснаестог спрата, Ланселот рече девојци:

— Инга, ускоро ћеш морати да идеш на својим ногама. Можда да мало одремаш?

— А бројање?

— Испред нас је њих петоро, сада нећемо погрешити у рачуну. Добро напредујемо! — узврати Ланселот, али помисли како је петоро љубичастих такмаца испред њих ипак јако много. Ускоро ће ноћ и не зна се шта их чека, и Ванда је негде далеко позади, по њу ће још морати да се враћају...

Инга му послушно спусти главу на раме и сместа заспа.

Балкони су сваки пут њихова колица дочекивали урлањем. Али они који су се кладили на друге ходочаснике љубичастиог циља — на друге боје још није дошао ред — нису само крицима изражавали своје

негодовање. На њих су летеле конзерве од напитака са балкона обичних грађана и огрисци воћа са балкона чисте публике. Иако је до првог циља било још јако далеко, страсти су се постелено распаљивале, и ево већ је први камен ударио у Ланселотово раме: још је и добро што није погодио Ингину главу која је лежала управо на том рамену!

На њих су летеле и тешке затворене конзерве енергена.

— Ни случајно их не хватајте! — добаци Жерар у ходу. — У њима може бити средство за спавање или чак неки отров!

Да се нису брзо кретали, не би избегли директне поготке, и сада су се држали левог, спољног краја пута.

Поче да се смркава, упалише се светиљке. „За још једну гласину испоставило се да је измишљотина — помисли Ланселот, гледајући крстасте стубове. На њима су се упалиле дугачке лампе које су бацале на пут јарку плаву светлост, и гирланде црвених сијалица. — И никаквих распетих на светиљкама нема, што је и требало очекивати!

Прорадише звучници, и на разгласу објавише шестосатни одмор за све учеснике и исту толику паузу за гледаоце. Послужитељи и клонови одмах изађоше на трасу и латише се чишћења, а гледаоци почеше да напуштају балконе.

Ланселот пробуди Ингу.

— Можемо ли да се крећемо током одмора? — улита он најближег послужитеља.

— Можете макар и да играте — одговори овај. — Али ти, Тридесет трећи, пази да се не претргнеш — кладио сам се на тебе!

— Хвала! Клади се ево на њу и већ сутра ти следује добитак.

— Шта, зар намераваш да све до циља теглиш на себи ту смрдљиву телесину? Онда се сместа кладим на њу! Баш ти хвала!

Па јесте, од Инге се сада ширио непријатан мирис и она зајеца, чувши послужитељеве речи. Ланселот сместа зажали што му је дао добар савет. Умало му не рече да ће успут бацити Ингу, али не хтеде чак ни у шали да плаши јадну девојку.

— Не обраћај пажњу, Инга. Боље се мало протеши, размрдај.

Ланселот јој поможе да устане и посаветова је да прво мало хода

како би покренула крвоток.

— Идем ја напред, како би вама било лакше!

Инга рашири руке ради равнотеже и, зачудо, прилично чило затрупка напред на својим стубастим ногама. Жерар смота узду и тури је у мрежу под седиштем колица.

— Па, хоћемо ли да сустижемо Ингу? — рече он Триеспетку. — Лансе! Проћи ћемо са Ингом још један спрат, тамо ћу је оставити са Триеспетком, а сам ћу дотрчати натраг. А?

— Аха — климну главом Ланселот.

Жерар и Триеспетко сустигоше Ингу, ухватите је под мишке и уз пошалице повукоше напред. Уверивши се да је са њима све у реду, Ланселот окрете колица и јурну са седамнаестог спрата надоле.

Балкони су готово опустели, на њима су преостали само они гледаоци који нису хтели да изгубе згодно место крај саме ограде те су одлучили да преноће на Кули. Видевши колица како промичу низбрдо, звиждали су за њима и викали:

— Кукавице! Слабићу! — и, наравно, бацали за Ланселотом празне конзерве које су се чангрљајући котрљале за њим.

Летео је низбрдо, бринући само о томе да не превид и Ванду и не прегазе позаспале ходочаснике, полегале по читавој траси. Нашао ју је на дванаестом спрату. Ванда је лежала на леђима, забацивши бледо лице.

— Ванда! Пробуди се, дошао сам по тебе!

Ванда отвори очи и погледа га зачуђено.

— Зар си се изистински вратио по мене?

— А шта си мислила? Хајде, устај и седај ми у крило.

— Не могу, Ланселоте, уморна сам и спава ми се. Монако не могу да се домогнем циља, и сам то знаш. Али свеједно хвала вам што ме нисте заборавили.

— Откуд ти то да се предаш? Седни ми у крило и спавај. Док стигнемо до наших, управо ћеш успети да се одмориш.

— Нећу да те задржавам...

— Задржаваш ме испразним разговорима. Седај, Ванда! Сваки

минут је драгоцен!

Она уздахну, одмахну главом и, пришавши колицима, опрезно му седе у крило.

— Право си перце у односу на Ингу! — рече Ланселот.

— А где је она?

— Под руке је вуку нагоре двојица младих кавалџера.

— Ох, какви сте ви то људи!

— Девојко, то си тачно запазила: ми смо људи. Смести се удобније, спусти ми главу на раме и сместа да си заспала.

Ванда загрли Ланселота, загњури му лице у раме и умири се.

Балкони за обичну публику опустеше, малобројни преостали гледаоци полегаше на клупама — тамо где их је било, и на поду тамо где их није било. Зато су огледалска тонирана прозорска стакла Куле светлела, тамо су се и даље забављали. Орила се музика. У поноћ започе ватромет ракета испалјиваних са свих спратова.

Ланселот је вртео точкове већ болно утрнулним рукама. Копкало га је да размота крпе и погледа у ком су стању, али плашио се да ће после тога бити тешко натерати их да раде.

На четрнаестом спрату спази прилику која му трчи у сусрет.

— А низбрдо се лакше трчи — примети Жерар, притрчавајући колицима. — Како си, Ланселоте?

— Гурам. Боље него што сам очекивао. Триеспетко и даље иде сИнгом?

— Миле полако. Жилав деран! А и Банди свака част што је успела да се доведе до вуче. Како је?

— Уморила се, спава.

Ланселот му не рече како је девојку пронашао два спрата ниже.

— Готово, искључујем се — рече он, премести Ванду на друго раме и заспа. Жерар помисли да ће му самом лакше бити не да вуче колица за собом него да их гура. Он стаде иза њих, упре подлактицама у наслоји и поче да гура колица, полаганом убрзавајући. Наравно, није то била нека брзина, али главни задатак је извршио — кретали су се без прекида.

Небо око Куле посветле. Балкони почеше да се пуне публиком. На

трасу изађоше послужитељи да буде заспале и уруче сваком омању врећицу од чврсте пластике и четвороструко пресавијен жути лист новина „ТРЧИ“.

— Кад прочиташ своје новинице немој их бацати, то ти је тоалетни папир за читав дан — објашњавали су ходочасницима. — У врећици је доручак. Поједи, испиј, а потом обави свој посао у врећицу, чврсто је завежи и остави на путу. На пут немој поганити, само у врећицу! Прекршиоци ће бити избачени из трке!

Жерар узе од њих три врећице и пробуди Ванду и Ланселота. Одлучише да искористе два новинска листа, а трећи оставе како би свако могао да на миру прочита током свог одмора — сада нису имали времена за читање. Многи учесници трке, на брзину обавивши доручак и остале послове, већ су наставили пут нагоре. Гледаоци су са занимањем посматрали јутарњу тоалету ходочасника, бодрећи их припростим шалама.

Ланселот брзо прелете погледом новине. У „ТрЧку“ наоко ничег важног није било, изузев саопштења о томе који ходочасници су до синоћ водили. Прочиташе и два ретка о себи: „За дивно чудо, доста добро напредују ходочасници прве петорке, обједињени у трупку коју су наши духовити гледаоци назвали 'Весели катафалк'. Многи гледаоци на мушкарце петорке улажу своје злато. Ваш дописник упозорава: будите опрезни, господо, јер катафалк је ипак катафалк!“

Ланселот и Ванда поново заспаше. На седамнаестом спрату Жерару се у сусрет низбрдо сјури Триеспетко.

— Дај да те заменим! Инга је добила други дах — трупка ли трупка напред, ко слоница на појило. Послала ме је вама у помоћ — рече он, притрчавајући колицима. — Буди их!

Ванда се пробуди и устаде. Ланселот отвори очи и протеже се. Дотакавши једном руком другу, он зајеча.

— Треба рећи Инги да донесе рукавице. Подсети ме — рече он Жерару. — Хајде, седај — сада је ред на тебе.

— Да те не пригњечим?

— Зар после Инге?

— Право велиш.

Жерар седе Ланселоту у крило, обесивши ноге с једне стране колица. Ланселот откопча опасач и провуче га кроз Жераров појас.

— То је да ми не испаднеш у сну, пошто ћу рукама вртети точкове и немам чиме да те придржавам. Крећемо, Триеспетко! А ти, Ванда, иди испред. Има да ходаш све док се Жерар не наспава. Потом ћу тебе и Триеспетка узети у крило, па ћете се одмарати док не сустигнемо Ингу.

— А, не — рече Ванга — ја ћу да вучем колица.

Ланс не хтеде да се расправља, извуче испод седишта узду и даде је Триеспетку, а онда спусти руке на ободу. Испрва његове отечене шаке никако не хтедоше да мрдну, а ли потом нови бол надјача стари, и колица кренуше. Ускладивши корак, Ванда и Триеспетко су их вукли, полагано убрзавајући. Жерар је чврсто спавао и хркао право у Ланселотово десно уво. На крају он не издржа, накратко остави точкове, извуче из цепа марамицу, угура њен крај у уво — и бимулакше.

Ингу сустигоше на двадесет првом спрату. Главнина ходочасника већ је остала далеко иза њих.

— Баш ме занима колико њих сада иде испред нас? — упита Триеспетко.

— Већ свега четворо — сместа одговори Инга: она је, паметница, и даље све време осматрала пут и залазила љубичастог играча, заспалог на путу под балконом.

— Хоћеш ли да спаваш, Инга — упита Ланселот.

— Више не, пребродила сам.

— А да седнеш у колица? Да будим Жерара?

— Немој, нека још мало одспава. Ако може, Ја ћу просто ићи поред вас, држећи се за ручку. Имам још снаге.

— Свака ти част, Инга! Ко би помислио да у теби има толико упорности и одважности?

— Сада ми је лакше да идем, из мене је толико воде изашло са знојем... и онако... — рекавши то, Инга се смете.

— Немој се устручавати, ми смо сада своји људи. Такорећи рођаци — осмехну јој се Ванда. — Пишки што више, мила, олакшавај се! Лансу ће бити лакше да те вози пред самим циљем.

— А на циљ ћу кренути на својим ногама, јелда, Лансе?

— Јесте, да не разјаримо гледаоце уочи твоје победе, и да разводници не закерају.

Двадесет трећи спрат... Двадесет пети... Двадесет седми... На двадесет седмом заобиђоше палог учесника у љубичастој јакни. Заобиђоше ћутке и наставише даље. Испред је још њих троје. Двадесет осми... Тридесети... Заобиђоше још једног, у тамноплавој јакни: стајао је, заценут од кашља, држећи се за стуб светиљке; његов број на грудима био је натопљен необично јарко црвеном крвљу. Удаљивши се од њега, Ланселот објави предах.

— Краћи одмор, пријатељи моји, можемо то себи да дозволимо. Испред је само њих двоје. Ако их заобиђемо, можемо да на половини тридесет другог спрата још једном застанемо пред последњи продор. А онда следи твој наступ, Инга!

Стајали су и одмарали се. Гледаоци се заценуше од викања, подстичући их и захтевајући да наставе трку, али пријатељи су већ научили да на њих не обраћају пажњу. Одмарали су све док се далеко позади не појави исти онај ходочасник који је кашљао уз стуб. Тек онда Ланселот пробуди Жерара.

— Устај, пријатељу, време је — рече Ланселот. — Инга, седај на старо место!

Инга му седе у крило. Ланселоту се учини да је збиља постала много лакша, али тако је заударала на зној и мокраћу да се начас загуши. Он окрете главу, опрезно отхукну и помилова је по слепљеној мокрој коси.

Жерар распетља омче и тројка се опет упреже у колица.

— Почињемо смирено и тек потом убрзавамо — нареди Жерар. — Друштво, крећемо.

Ланселот је већ знао да је најтеже вући колица првих неколико десетина метара после заустављања, те зато, чим су кренули, из све снаге поче да окреће точкове.

Жерар је опет ишао у средини, између Ванде и Триеспетка. Жерар је и вукао јаче од других. Почеше да убрзавају. Колица пођоше као да не иду узбрдицом. Ланселоту постаде лакше, сада је само гурао ободу,

готово без напора. Гледаоци на балконима пратили су их урлањем док су протрчавали. И ево видеше двојицу мушкараца у љубичастим јакнама како један за другим трче ка циљу.

— Напред, драги моји, напред! — викну Ланселот. „Само да ремење и омче издрже, само да се колицима ништа не деси” — мислио је, свом снагом гурајући ободе који су се бесно вртили. И заобиђоше их једног по једног уз урлање и проклетства са балкона. Сада су они ишли први!

И ево указа се циљ. То су биле преносне решетке које су преградиле пут од балкона до спољне оgrade, а у средини је остављен пролаз од свега неколико метара, преко кога је развучена широка љубичаста врпца с белим натписом — „ЦИЉ”. Дуж решетака стачали су разводници, а одмах иза врпце циља над трасу се надносио Широки балкон ослоњен на беле стубове — очито наменски због трка дограђен уза зид Куле. Балкон је био украшен зеленилом и љубичастим врпцама, а на њему су, појединачно и у скупинама, стајале гиздаве даме, официри-еколози и просто официри, грађани у црним оделима и уштирканим кошуљама. Такве гледаоце још нису видели на трибинама.

— О, тамо су чланови Породице! — узбуђено рече Инга, дижући лице ка Ланселоту. — А испред стоји... Часна реч, Ланселоте, то је сам Месија!

— Не узбуђуј се, Инга, да ти се не пресече дах. Немаш више зашто да се узбуђујеш, све иде одлично. Сада ћемо се зауставити и последњих стотинак метара прећи ћеш сама, а још боље — претрчати. Друштво, прелазите на корак! Тако... Сада — стој! Инга, устај!

Он повуче кочницу на колицима и потапша Ингу по меканом рамену. Инга опрезно сиђе и поче да размрдава ноге.

— Спремна?

— Спремна...

— Напред! — Жерар замахну и звучно шопи Ингу по неизмерној задњици. Балкони усхићено завришташе када дебељуша, раширених руку и неспретно трупкајући ногама, зажди према циљу.

Помодрела, Ванда приђе да се ослони на колица, и сручи се Ланселоту у наручје. Он је смести у крило, говорећи:

— Одмарај се сада, голубице, следећи циљ је твој.

— Мислиш? — рече Ванда, спусти му главу на раме и умири се.

— Хајде, Инга, хајде! — викали су Жерар, Ланселот и Триеспетко. — Нагари! Напред, Инга!

Али Ингу више нико није могао да претекне; још неколико секунди и она грудима стрже љубичасту врпцу циља!

Заурлаше гледаоци на балконима, за њима загрмеше фанфаре, и свечани мушки глас из звучника објави да је на љубичастом циљу победио број тридесет два, и његов ималац Инга Петрих одмах ће наочиглед гледаоцима добити потпуно исцељење од Месије.

— Слава Месу! Месу слава! — урлили су балкони.

— Успели смо, друштво! — рече Ланселот, склопи очи и забаци главу на наслои колица. И одмах осети како се колица под њим цимнуше: то их је Жерар откочио и погурао ка циљу. Триеспетко му притрча и такође ухвати наслои колица.

— Друштво, идите напред — рече Ланселот. — Сам ћу прећи циљ.

— А шта ћемо да радимо после циља? — улита Триеспетко.

— Па наставићемо даље — одговори му Жерар. — Не заборави, момче, ово је само један од седам циљева. Трка се наставља. Лансе, јеси ли у реду?

— Јесам. Само табанајте, момци, а ја ћу за вама.

Прођоше капију циља: прво Жерар, за њим Триеспетко, а потом и Ланселот пређе колицима љубичасту црту. Стигоше да запазе једино то да двојица разводника свечано воде Ингу под руке уз степенице са љубичастом тепих-стазом на бели балкон. Тамо је, међу важним и гиздавим људима са чашама у рукама, стајао Месија, пружајући Инги руке.

Орила се победничка музика, нешто је говорио мушки глас из звучника, али ходочасници су грабили напред, више се не осврћући у трку нити покушавајући да виде Ингу у томили на белом балкону.

ПОГЛАВЉЕ 12

До Вандиног тамноплавог циља требало је да превале још седамнаест спратова, а већ су почели да их сустижу. Сви љубичасти ходочасници некамо су нестали. Жути и зелени били су им за петама, али опасан је био и тамноплави који је ишао иза зеленог, премда је био у лошем стању: у трку је кашљао и сада му је већ сва одећа спреда била натопљена и упрскана крвљу. Али Ванди је било још горе! Још од Ингиног циља није ни долазила себи, и даље лежећи без свести на Ланселотовим грудима. Што је најгоре — одједном је добила врућицу и почела да се бацака у сну, мрмљајући нешто неразумљиво. Ланселот није могао да је придржава рукама, морао је да okreће точкове. Он скиде јакну, свуче са себе кошуљу, уроља је и веза њене крајеве — рукаве кошуље за ручке колица, да Ванда барем не испадне из њих.

— Лансе, баци поглед на светиљку! — изненада викну Жерар. — А ниси веровао!..

Ланселот погледа најближу светиљку и виде на њој велико распеће, човекове висине, наизглед истесано од тамног дрвета. Када ее нађоше упоредо с њим, он схвати да не види култни приказ већ на сунцу осушен леш. На распетом су се од ветра њихали дроњци љубичасте јакне.

— Значи, и за то се испоставило да је истина — промрмља себи самом Ланселот.

Сада су шили упоредо, Ланселот у колицима између Жерара и Триеспетка. Забранио им је да га гурају, видећи да су сву снагу истрошили на Ингином циљу. Пролазили су сати, смешивали се спратови, али Ванди није бивало боље. А на ивици пута међу обичним светиљкама све чешће су се појављивале светиљке-распећа. Смркло се. Упалише се светла и црвене сијалице које обавијају распећа.

Те ноћи морали су да се зауставе када објавише паузу за одмор. Али у глуво доба Ланселот пробуди Жерара и Триеспетка и рече им како морају да наставе ако не желе да изгубе стечену предност. Ипак се потом још једном зауставише када се појавише чистачи-клонови и послужитељи с пакетима јела и свежењевима „Трчка”. Ходочасници одмах дограбише новине да их прегледају. На првој страници било је одштампано саопштење о Ингиној победи и највећем добитку у читавој

историји трка на љубичастом циљу. Инга је једина уложила на себе, тако да је покупила све улоге. Такође је писало да других победника на љубичастом циљу није било, пошто су га после Инге прошли учесници других боја. Прочитавши ту вест, Ланселот се јако озлоједи.

— Што ме ниси упозорио, Жераре, да смо на тај начин двојици одузели шансу за исцељење?

— Зар је то важно? — слеже раменима Жерар. — У овом свету свака је вашка обашка. Изузев наше петорке, наравно.

У свитање, чим балкони почеше да се пуне публиком, чекала их је радост — појавила се Инга. То се десило начетрдесет другом спрату. Испрва зачуше њену вику:

— Лансе! Жераре! Триеспетко! Погледајте ме!

Прелетевши погледом балконе, спазише девојку и једва је препознаше: стајала је на самој решетки балкона, држећи се једном руком за преграду, а Другом им је махала великом црвеном марамом.

— То сам ја! Гледајте ме!

Можда Инга и није постала нарочита лепотица, али свакако је била здрава млада жена, а њено лице, како се испоставило, уопште није било округло већ истанчано дугуљасто. И наравно, блистало је од среће.

— Хватајте! — викну она и баци им заредом три конзерве енергена, трудећи се да погоди Ланселотова колица. Руке јој беху дуге, танке и спретне. Две конзерве дохвати Ланселот а једна паде поред колица и закотрља се надоле, али Жерар је дограби и такође даде Ланселоту.

— Отварај што пре — рече Триеспетко — баш ме занима шта нам је то бацила? Мислим да је то некакав природни енерген. Дај да те ја мало возим, а ти отварај конзерве. Жераре, помози ми да турам колица!

— Чекај, дете, прво оно главно. Инга, Инга! Ванди је јако лоте! Учини нешто за њу! Донеси лек!

— Потрудићу се — до њих отпозади допре Ингина вика. — Ускоро долазим!

— А шта она може да донесе? — мрачно рече Жерар. — Од рака нема лека, изузев Месијиног исцељења.

Ланселот виде да су све конзерве од енергена отваране а потом

залепљене селотејпом. Он стрже селотејп и поклопац са прве конзерве. Конзерва је била пуна ситно изломљене чоколаде. Сви одмах узеше по комадић, а остало Ланселот, поново залепивши поклопац, стави у мрежу испод седишта. У другој конзерви била је јака кафа — невероватна драгоценост: арапска кафа плаћала се готово у истој тежини златом. Они заредом сркнуше. Ланселот покуша да макар гутљај улије Ванди у уста, али само је просуо драгоцену течност. Онда Ланселот предаде конзерву Триеспетку:

— Покушај да носит и не проспеш. То нам је једини допинг. О не, није једини! — У трећој конзерви било је густо црно вино. — Ето тако, момци, сада ћемо издржати. Али кад пре Инга стиже да се врати!

— Како и не би, с толиком ловом — рече Триеспетко. — Сигурно је јутрос узела такси-трицикл, а можда и мобил: таксисти знају где шта за новац може да се набави. Баш ме занима хоће ли нам бпет доћи или ће заборавити на нас и препустити се лепом животу?

— А ти би на њеном месту тако поступио? — улига га Жерар.

— Као мушкарац, ја сам одговорнији — одговори Триеспетко. — Како је Ванда, Лансе?

— Непромењено.

— Да не умре?

— Ко зна...

— До њеног циља има још више од седам спратова. Ланселоте, покушај да јој даш вина!

Али и вино се просу поред Вандиних запечених усана.

На четрдесет трећем спрату спазише иза себе тамноплаву мрљу, а за њом, нешто позади — жуту. Сустизали су их.

— Хоћемо ли да се стуштимо? — предложи Триеспетко. — Канда смо се поткрепили.

— Чему? — упита Ланселот. — Ванди није нимало боље, а без ње нема никаквог смисла да први стигнемо до тамноплавог циља.

— Знаш, Лансе, можда је Триеспетко у праву и вредело би да стекнемо резерву времена, за петама су нам овај тамноплави и жути. Хајде да гуцнемо још вина, а онда ћемо се нас двојица, Триеспетко,

збиља стуштити.

Ланселот извади конзерву с вином, они отпише по велики гутљај и намах осетише навалу снаге. Триеспетко и Жерар се упрегоше и заждише напред. Убрзо се тамноплави и жути изгубише из вида,

Прођоше још три спрата, кад одједном зачуше познато:

— Лансе! Жераре! Триеспетко!

То је опет била Инга, и опет у Ланселотова колица заредом полетеше три конзерве с јарким натписом „Енерген А”. То је био веома скуп енерген, произведен од природних састојака и зато конзерве нису биле за једнократну употребу већ су имале завојни поклопац. Уверивши се да је Ланселот ухватио све конзерве, Инга му махну руком и нестане.

За једну конзерву била је селотејпом прилепљена пластична кашика. Када Ланселот одвоји кашику и отвори конзерву, готово се онесвести од мириса: у конзерви је било миомирисно млевено месо, а одозго је била цедуљица умотана у пластику: „Момци, храну ћу вам доносити трипут дневно. Ни случајно немојте штедети! Кладила сам се на Ванду, уложила сам половину добитка. На њу се нико више није кладио! Шта још треба? Све вас волим, заувек ваша И.”

— Не, момци, мораћемо да застанемо — рече Ланселот, њушећи млевено месо — овако нешто јести у ходу просто је недолично!

Зауставише се и Ланселот предаде конзерву и кашику Триеспетку. Он стави у уста први залогај и зајеча од уживања.

— Како давно ово нисам јео!

— Давно? — зачуди се Ланселот, који све до открића складишта у Бабушкином сиротишту није ни знао да на свету постоје месне конзерве,

У другој конзерви био је густи сок од поморанџе, док у трећој открише апотеку: одозго је била вата, а испод ње два еластична завоја и две тубе. На једној је писало: „За Триеспетка”.

— Знам шта је то — рече Триеспетко. — То је јако скуп лек за моју псоријазу. Да лечи — не лечи, псоријаза је неизлечива, али пружа олакшање, отклања свраб. Од зноја ми је кожа на осипу до костију спржена. Инга је чудо!

На другој туби био је натпис: „Ланселоте, ово је за твоје руке!” Још

су у конзерви биле две картонске кутије са лековима: на једној је писало „Антибиотик за Ванду. Покушајте да јој дате прво две таблете, а потом по једну на сваки сат”. На другој кутији такође је био натпис: „Обо је за крајњи случај. Рекоше ми да ове капсуле могу умирућег да врате у живот на пет минута. Али само на пет минута! Капсулу треба ставити под језик”

Ланселот одмах отвори Ванди уста и стави на њен суви бели језик две таблете антибиотика, па узне велики гутљај сока од Померанце и приљуби усне на Вандине. Жерар и Триеспетко ужаснуто су га гледали, али плашили су се да било шта кажу. Са свих балкона гледаоци се избечише, трудећи се да схвате шта се то на њихове очи збива и, ништа не схвативши, за сваки случај довикиваху бестидности упућене „кљакавом развратнику”. Ланселот је полагано уливао сок у девојчина уста, страшно се ббјећи да се она не загрдне. Неко време није реаговала, али потом је гутнула. Ланселот прогута преостали сок из уста и поново прстима отвори девојчина уста како би се уверио да је прогутала таблете. После тога обрису зној са чела.

— Прави си херој, Лансе! То и другачије може да се изведе — рече Триеспетко и такође обрису зној са чела.

— Како то? — улита Ланселот.

— Врло просто: пошто може да гута, треба следеће таблете просто растворити у кашики сока и усуги јој. Па сад имамо кашику!

— Тачно, дечко, тако ћемо и учинити!

— Истина, таквог ефекта више неће бити! — Триеспетко климну главом на најближи балкон одакле су допирали захтеви да „понове тачку”. — Хајде, момци, купимо се одавде!

Прођоше још пола спрата. Иза њих још увек никог није било.

— Сада треба да се зауставимо и позабавимо твојим рукама, Лансе — рече Жерар. — Бетон је топао, спустићемо накратко Ванду на пут.

Премда је била лагашна, Ланселот одахну кад Жерар скиде Ванду са његових груди мокрих од њеног зноја. Он се протеже, помаху рукама, размрда плећа, а онда поче да одмотава крпене завоје са својрк врелих дланова. Крајеви завоја прилепили су му се за дланове.

— Натопи их вином, Лансе! — посаветова Жерар. .

— Јеси ли полудео — да трошим вино на своје красте!

— Хајде, хајде! Твоје руке потребније су нам од вина, пријатељу!

Жерар извади из мреже потребну конзерву и скиде с ње пластични поклопац.

— Де, подмећи своје шапе, иначе ћу просути на пут!

Ланселот слеже раменима, али испружи Жерару руке. Он обидно посу вином скорушене крпе. Неколико минута касније Ланселот је већ могао да их скине. Преко оба длана пружале су се дугачке раскрвављене одеротине. Он их намаза машћу из тубе и бол одмах поче да попушта. Држао је неко време руке на ваздуху, па замоли Жерара и Триеспетка да му ставе вату и завој.

Када су му руке биле омотане све до врхова прстију и постале налик на Ингине руке пре исцељења, Ванду му поново сместише у крило, а од скинутих завоја направите „сигурносни појас“ за њу, и Ланселот опет обуче своју кошуљу.

— Знате, изгледа да јој ватра нешто попушта — примети он.

— Добро би било!

— Крећемо?

— Крећемо. А ти, Лансе, засад само поседи мирно и пусти да ти се руке макар мало одморе и опораве,

Ланселот климну главом: и сам је осећао да је његовим рукама сада потребан макар и кратак, али одмор. Колица се опет закотрљаше путем.

На четрдесет осмом спрату ватра је Ванди очито спала, почела је да се врти и стење у сну, али никако није хтела да се буди. Таблете антибиотика сада је гутала заједно са соком од поморанџе, и изгледа да су деловале, чистећи њену болесну крв. Али ходочасници нису гајили наду да ће Се пре тамноплавог циља повратити без помоћи Ингиних капсула. Као ни да ће те наводно чудотворне капсуле деловати на болесницу у последњем стадијуму рака.

Жерар и Триеспетко шили су уједначено, не умарајући се, и сам Ланселот је осећао како му у крви само колају калорије. Како и не би — месо, право месо, чоколада, вино, кафа! Па још све то заједно.

Ланселот је, видећи да му пријатељи без нарочитог напора вуку колица, засад чувао шаке. Престале су да га боле, горе и пулсирају, зато су почеле да га немилосрдно сврбе — изгледа да су почеле да зарастају. Страшно му се хтело да скине завоје и почеше дланове, али само је благо пљескао њима, ублажујући свраб.

На почетку четрдесет деветог спрата зауставише се последњи пут да се поткрепе пре тамноплавог циља и одлуче када да Ванди дају капсуле. Ланселот предложи да јој дају једну отприлике пет минута пре циља, а другу пред самим циљем.

— А ако се не смеју давати једна за другом? Вандин организам можда неће издржати — забрину се Жерар.

— У праву си, Жераре. Даћемо јој једну капсулу минут пре циља, и ако Ванда дође себи, другу капсулу даћемо њој: нека је сама узме ако јој се слоши.

— Тако ћемо и учинити — рече Жерар.

— А шта ако Месија само на првом циљу одмах исцељује, а остале победнике оставља за касније? — изненада се забрину Триеспетко. — Ванда неће дуго издржати, а мртве ни Мес не васкрсава.

— Знаш шта, пријатељу Триеспетко, не видим шта још можемо да учинимо за Ванду, осим да јој обезбедимо потпуну и убедљиву победу — рече Жерар помало љутито.

— Први који прође циљ добија потпуно исцељење — то је све што сада треба да имамо на уму — подржа га Ланселот. — Крећемо, момци!

— Лансе, теби засад нема смисла да позлеђујеш шаке, ионако смо доста претекли остале. Боље да ваљано припазиш на Ванду и држиш капсулу у приправности, чим спазимо циљ — рече Жерар. — Можеш ли уопште да задржиш капсулу у руци?

— Па потрудићу се да је не испустим!

— Али пази!

Гледаоци су их дочекивали урлањем које је чим прођу сместа престајало. Али изненада, негде око средине четрдесет деветог спрата, Ланселот обрати пажњу на то да се вика сада пролама и иза њих.

— Неко нас сустиже! — викну он.

Ланселот се пресави преко ручке колица, трудећи се да види шта се то тамо иза њих на траси дешава. Убрзо се на путу појави тркач у тамноплавој јакни, поздрављен виком са балкона. Испрва се Ланселоту учини да је човек на скијама. У рукама је имао два танка штапа које је избацивао напред, а потом би се њима одгуривао. Главу је држао некако чудно непокретно, а на очима су му биле црне наочари. Ланселот ужаснуто схвати да је тркач који их сустиже слеп. Штапови му нису били само помоћ у трчању: и ослањао се на њих, и њима пипао пут пред собом. Ланселоту се срце стеже: није заборавио да други и трећи учесник трке такође добијају исцељење — један напола, други на трећину. Он поново помисли како осим Инге на љубичастом циљу других победника није било, зато што су они прошли циљ одмах после ње и тиме одузели могућност победе осталим „љубичастим”. Проклета била та окрутна игра!

— Жераре! Триеспетко! Мораћемо да запнемо, момци!

Ланселот привуче Ванду ближе својим грудима да не испадне из колица када почне да ради рукама, а она га, као да схвата шта треба, у сну обухвати руком око врата. Он се припреми, пружи руке у завојима уназад, а онда погура обод. Дланове му опрљи бол, али оуглао је већ кроз неколико минута. И Жерар и Триеспетко исто запеше, и колица попут вихора јурнуше ка тамноплавој капији и јарко тамноплавој врпци с белим словима — „ЦИЉ”. Слепац са скијашким штаповима одмах безнадежно заостаде.

Негде пола километра пре капије Ланселот престаде да окреће точкове и опрезно врховима прстију извади из цепа заветну капсулу. Само да је не испусти! Он отвори Ванди уста и угура јој капсулу под језик, а онда настави да окреће точкове. Минут касније осети како се Ванда стресла на његовим грудима и гласно зајечала. Само да не умре, помисли он. Потом она изненада диже главу и погледа га у лице сасвим јасним очима.

— Лансе? А што ме то опет возиш? Сасвим сам у стању сама да идем.

— У-фф! — од навале осећања Ланселот пољуби Ванду међу очи. — Жераре, спремајте се за последњи застанак пре циља — Ванда се повратила!

— Зашто „повратила се“?

— Зато што си јако чврсто спавала. А сада ћеш устати са колица и потрчати својим ножицама према циљу. Гледај, ено га!

— Шта је то? Циљ? Значи да сам спавала као топ, а ви сте ме само возили те возили?

— Ванда, пусти све те глупости и усредсреди се. Жераре, кочи!

Жерар и Триеспетко се зауставише и Ланселот повуче кочницу.

— Ванда — рече Жерар, прилазећи девојци и узимајући је за руку — сада ћеш потрчати кроз циљ. Ако ти се изненада слоши, заврти у глави и почнеш да губиш свест — стави под језик ову капсулу. Она ће те учинити здравом током пет минута — али само пет минута! Јеси ли запамтила?

— Јесам — климну главом Ванда и пружи руку. — Ако све успе, пронаћи ћу Ингу и заједно са њом ћу...

— После, све то после! — Ланселот замаха на њу својим шапама.

— Трчи, Ванда! Напред, ка циљу! — Жерар је окрете лицем према тамноплавој капији и муну у леђа. И Ванда потрча.

— Идемо за њом!

— Стојте, момци! — рече Ланселот. — Дајмо шансу слепцу који иде за нама.

— Какву бре шансу, каквом бре слепцу? Јеси ли полудео, Лансе? Јеси ли помислио на то да, ако га сада пропустимо, може да претекне нашу Ванду на самом циљу, и онда више ништа не можемо да исправимо? Ванда има рак! Рецимо, Мес ће јој отклонити половину ћелија рака, а шта ће то дати? Олакшање током пола године? Крећемо, Триеспетко!

Ланселот откочи колица.

Трчали су и истовремено напето пратили Ванду која је ка циљу ишла уједначеним лаким кораком. Када је тамноплава врпца већ била на двадесетак корака испред ње, девојка се изненада затетура и заустави. Зауставише се и пријатељи, напето је посматрајући. Она подиже руку и принесе је устима, постоја још минут непомично, не обраћајући пажњу на урлање балкона, а онда поново лако потрча напред, пресече циљ и протрча још неколико корака, вукући за собом

тамноплаву врпцу.

Фанfare и глас из звучника:

— Тамноплави циљ први је прошао број тридесет један. То је Ванда Ковалски, и она ће сада добити потпуно исцељење! Слава Месу!

— Слава Месу! — сложним ехом одазваше се балкони.

Жерар и Триеспетко кренуше ка циљу. Ланселот нешто заостаде за пријатељима и осврте се. Слепац је убрзао и сада трчао из све снаге, одгуркујући се од бетонских плоча обама штаповима истовремено. Зато се други ходочасник у тамноплавој јакни, који је ишао одмах иза њега, зауставио, безнадно замахнуо рукама, ухватио се за груди, закашљао и скљокао на пут. Ланселот се саже, цимну мрежу под колицима — просуше се конзерве из ње и закотрљаше низ пут.

— Жераре, Триеспетко, стојте! Изгубио сам наше конзерве! — викну Ланселот.

Жерар се у трку осврте и, видевши невољу, потрча натраг — да скупља конзерве. За њим и Триеспетко заокрете и јурну да лови просуте ваљчиће. Закочивши, Ланселот је гледао како слепи ходочасник протрчава циљ и наставља даље, очајнички размахујући штаповима, али притрчаше му послужитељи и зауставише га. Поред Ланселота, искашљавајући у ходу црвене громуљице, пробаврља други ходочасник у тамноплавом. И он је прошао циљ и срушио се одмах после њега.

Побацавши конзерве у мрежу, Жерар и Триеспетко зграбише наслои Ланселотових колица и трком их погураше ка циљу. На њих нико више није обраћао пажњу; прошавши циљ они наставише даље, не осврћући се на догађања на тамноплавом циљу.

— Само ми немој рећи да си то намерно учинио, Лансе! Само ми то немој рећи! — зарежа Жерар.

— Смири се, нећу рећи — одговори му Ланселот.

ПОГЛАВЉЕ 13

Жена сасвим умотана у сиви огртач водила је на узици магаренце натоварено са четири пластична контејнера. Један контејнер имао је славину из које је сипала воду у метално лонче. Све чиме су јој плаћали — урме, лепињице, скакавце и махунарке стављала је у платнену торбу која је висила поред контејнера. Када би се контејнер са славином испразнио, преливала је у њега воду из другог. Своју робу није на сва уста хвалила, а када би јој неко пришао, ћутке је пунила лонче и пружала га купцу, а потом узимала празно лонче и оно чиме јој плате и исто ћутке настављала пут кроз гомилу. Магаренце је било чисто, заобљених слабина, а врат му је украшавао сребрни плетени огрљак.

— Мама, види како је лепо магаренце! Мама, хоћу да пијем, хајде да од њега купимо воде!

Риђи коврџави дечак упорно је вукао према магарету пуначку жену у сламнатом шеширу с огромним ободом.

— Антоне, колико пута сам ти говорила да се вода не сме куповати на улици! Сви пију из истог лончета, и можеш да покупиш неку заразу. Стрпи се, кад дођемо у радњицу, тамо ћеш се пити.

— Али ја хоћу сада!

— Мислим да сада хоћеш да ућутиш, Антоне! Чекдер...

Жена одједном приђе магарету и пружи руку према сребрном огрљку. Магаре одврати главу и попреко је погледа великим тамним очима.

— Пати, ниси ваљда ти? — улита жена.

Уместо одговора, магаре изненада дохвати сламнати шешир с њене главе и збаци га на калдрму. Жена ахну, дечак викну, а продавачица воде окрете се према њима. За то време магаре нагази на шешир копитом, откиде попрличан комад од њега и поче сласно да жваче. Жени се светла коса расула по раменима и леђима.

— Миро! — ускликну жена са магаретом.

— Боже мој, Џени! Откуд ти овде?

— Па сама си, опраштајући се, увек говорила: „ Догодине у Јерусалиму”. И ето, десило се!

— Откад си овде?

— Има више од недељу дана откако сам са Лансом доловила овамо.

— И продајеш воду на улици? А где је Ланс?

— Код лажног Месије. Чека исцељење.

— Каква штета. А ја се ипак надала... Идемо одавде!

— Куда?

— Прво код мене у радњицу

— Имаш овде радњицу? БавиШ се трговином?

— Бизнисом. Православним.

— Миро, а Пати ти је појео пола шешира! — рече Цени, одузимајући Патију остатке шешира. — Шта ћу сад?

— Одузми му и после ручка дај другу половину за дезерт. То је био мојомиљени шешир!

— Ти, мама, тако кажеш за сваки свој шеширић.

— Наравно, иначе зашто да их носим? Узгред, Антоне, зар мислиш да је мој шешир смазао обичан магарац? То је магарац-морепловац, магарац-ходочасник! А сем тога, јако је паметан и послушан, за разлику од неких дечака које познајем.

— Паметан — то јесте, али није увек послушан — узврати Цени. — Због њега сам се раздвојила са Лансом.

— После ћеш ми све испричати: ове улице пуне су не само еколога него и шпијуна.

Они скренуше из широке улице у узани пролаз између кућа, потом штуркнуше у некакво ћорсокаче и ту их Мира доведе до малих врата у слепом зиду. На зиду уз врата била је причвршћена омања плочица с натписом „Мењачница“.

— Стигосмо. Обо је моја радњица.

— Мењачница чега, Миро?

— Није ли свеједно чега? То је само маска.

Мира извади свежањ кључева и заредом откључа три браве. Иза гвоздених врата била су још једна, тачније, чак не врата него решетка од

дебелих шипки. Мира је откључа, пропусти све унутра, укључујући Патија, а потом закључа сва врата. После тога упали цепну лампу, у чијој светлости Цени виде велику полумрачну просторију закрчену старудијом.

— Идите за мном и држите се средине да не закачите нешто — нареди она.

Цени у пролазу запази час наборе броката који накратко блеснуше у покретном снопу светлости, час точак бицикла или избочину велике керамичке саксије. Прођоше поред сталка извешаног ланцима и стакленим перлама, и ту Цени умало да падне, спотакнувши се о коњско седло богато украшено сребром.

Мира отвори још једна врата, иза којих се указа узацо двориштанце, тачније, просто пролаз између слепих зидова суседних зграда. Ту је било довољно светла и дуж зидова су стајале глинене саксије са ружама. На крају тог двориштанца видела су се још једна врата.

— Патија ћемо засад оставити овде с Антоном, нека се упознају — рече Мира. — Ја твог Патија јако волим, али бојим се да се магареће гнојиво у мом бироу неће свидети клијентима, па је боље да брсти и гноји моје руже.

Она отвори врата, и иза њих се одмах само од себе упали јарко електрично светло. Цени уђе за Миром и погледа унаоколо. Дуж једног зида било је поређано неколико огромних сигурносних сефова, а друга два била су сасвим прекривена сликама. Сто и две наслоњаче стајали су у средини.

— Ево овде протиче мој гдавни посао — рече Мира, седајући за празан и углачан писаћи сто, покретом руке нудећи Цени да седне у другу наслоњачу. — Овде примам своје најозбиљније клијенте.

— И они пролазе кроз твоју радњицу?

— Радњица је за ситније послове. Овде постоји други излаз — на суседну улицу. Видиш ли га?

— Не.

— Одлично. Погледај боље ено ону слику у средини, на којој је приказан просјак који седи крај врата. То је Лазар пред вратима

богаташа. Обрати пажњу на кваку. Запажаш ли нешто?

— Не.

— Приђи, дотакни је.

Џени приђе и дотаче праву бронзану кваку.

— Ето такав поп-арт! — насмеја се Мира. — Некада давно сликари су настојали да постигну сличност са природом, а овде је сликар по мојој поруцбини учинио обрнуто — прави предмет маскирао у сликарство.

— Хоћеш рећи да су и врата права?

— Аха. С ове стране. А с улице изгледају сасвим другачије. Када будемо одлазили — видећеш. А сада — причај!

— Шта да причам?

— Све. Од самог почетка.

— Онда треба почети од тога да су у Бабушкино сиротиште стигли Сандра и Леонардо...

— Боже мој, значи да су нашли моје писмо у Бергаму?

— Јесу. И готово одмах су кренули да нам помогну.

— Јесу ли помогли?

— И те како!

Џени исприча Мири о томе како су им супружници Бенси банули, „као да су с неба пали“, како су у кући укључили струју, водовод и грејање, како су пронашли спремниште Илијаса Сакоса. А заврши причом о свом и Ланселотовом ходочашћу у Јерусалим.

— Е сад ми је све јасно. Како помоћи Ланселоту не знам, али тебе треба збринути и то сместа. Шта мислиш, да ли се катамаран „Мерлин“ налази на сигурном месту?

— Да. Унапред смо платили место на пристану.

— Темпларским златом?

— Не, конзервама из спремишта Илијаса Сакоса. Злато одавно немамо, а сада смо остали и без намирница. Патија и мене спасава вода са извора.

— Ништа, одсад ћеш живети код нас, на хришћанском острву од

хришћанског следовања. Прехранићемо некако и тебе и Патија.

— Пати може да једе ђавољи чичак...

— Сећам се. Али на нашем острву ђавољег чичка, слава Богу, нема, онда нека брсти драч. И ти си, свакако, гладна? Али овде немам ништа осим пива и сушене рибе уз то. Хоћеш?

— Опрости, нећу. Чини ми се да ћу ускоро добити алергију на рибу.

— Разумем те. Онда ћеш морати мало да се стрпиш. Треба да примим једног клијента, доћи ће тачно у подне и неће се дуго задржати. Услужићу га и одмах после тога крећемо кући.

Мира приђе једном сефу и извуче из њега излизану кожну врећицу. Затим из другог сефа извади старински сребрни сервис — шест сићушних чашица, бокалчић с уским грлићем и омањи послужавник.

— То је за коњак? — улита Цени. — Код куће смо имали сличан.

— Не, то је за кафу. За арапску кафу.

Послужавник и сервис за кафу Мира лепо умота у папир и сложи у пластичну торбу. Потом приђе „вратима богаташа”, држећи сат у руци. Тачно у дванаест она ухвати кваку и отвори врата. Иза врата је стајао човек у дугој белој одећи и са покривалом на глави, притегнутим двоструком дебелом црном врпцом. Он ћутке уђе у Мирину канцеларију, узме од ње врећицу у којој звекну сребро, па торбу и исто ћутке оде.

— Ето, ствар је обављена — задовољно изусти Мира.

— Али ништа ти није платно!

— Платиће касније. И то не новцем. Ово је натурална трампа: за новац ће ноћас један хришћанин изаћи на слободу из саме Куле, а за малени сервис за кафу биће пребачен из Јерусалима у Грчку.

— Боже, колико ризикујеш, Миро! Обављаш такве послове такорећи у самој сенци Вавилонске куле!

— Ништа, навикла сам. Спремајмо се!

Мира позва Антона са Патијем, провири иза „врата богаташа”, увери се да у сокачету никог нема, и сви изађоше напоље. Осврнувши се, Цени никаква врата у зиду не виде.

Ишли су кроз стари град. На јужној страни сијале су златне статуе на

крову обновљеног Храма.

— А шта се дешава у Јерусалимском храму, Миро?

— Гнусоба се у њему дешава, ето шта. Седи на престолу идол обавијен златним лимом, пред којим даноноћно на огромним отвореним пећима спаљују жртвене дарове: животиње, чак и лешеве.

— Мора бити да је то језив приказ?

— Одвратан. Али боље да одложимо овај разговор. Кадпређемо Кедрон и будемо безбедни, тамо ћемо и попричати.

— Кедрон? Назив ми звучи некако познато. Јесам ли могла да о њему читам у Библији?

— Јеси. То је мореуз настао од потока Кедрона који је одвојио свету Маслинову гору од острва Јерусалим.

Прошавши кроз древну капију, прођоше мимо арапског гробља, сиђоше још ниже и кренуше обалом Кедрона. Одмах иза мореуза у небо се широким стубом уздизала злаћана магла.

— Иза мореуза ништа не видиш, Цени?

— Зашто не бих видела? Видим злаћану маглу, а у њој брдовито острво са дрвећем и кућама, видим златне црквене куполе.

— Збиља? Имаш чисти хришћански вид, Цени. Чак и ја видим само маглу, иако живим управо на истом том острву.

— А какво је то волшебно острво?

— То је једно од светих места, недоступних Антихристу. У самом граду то је пре свега храм Васкрсења Господња, а ено онај зрак светлости, који видиш одмах иза Кедрона — то је Богородичина гробница. Ту је и наша Јелеонска гора, одакле се, по предању, вазнео Исус Христос и где Он треба да се врати.

— Боже, како бих желела да живим на таквом месту!

— Тета Цени — гласно и весело рече Антон, који је сада држао Патија на узици — па живите онда са нама на острву Јелеону!

— Антоне — строго рече Мира — како смеш да вичеш о томе на читаву улицу? Нећеш више ићи са мношћом у град.

— Па нека! Код нас на брду много је занимљивије.

— А што си онда толико мољакао да пођеш са мношћом у град?

— Како си смешна, мама. Зар не схваташ? Да бих тебе чувао.

— Значи тако! Баш ти хвала, драги сине.

— Миро, а како ћемо dospети на ваше острво? Могли бисмо да се на „Мерлину” пребацимо, али он ми је на сасвим другој страни.

— Нема проблема! — викну Антон. — Сада ћемо кренути по води као мамина Касандра!

— Не, више ме нипошто нећеш чувати, Антоне!

— Готово, ћутим, мама, ћутим!

— Миро, Антон прича о Сандри?

— Па да! — похита да одговори Антон. — Мамина другарица Сандра ишла је по води прво мобилом, а онда на коњу. То ми је сама причала.

— Смири се већ једном, Антоне! С тобом данас никако да изађем на крај. То он тако на ново лице реагује. Али Антон доиста говори о Сандри, о њеним пустоловинама с макаронама. Страшно воли да о томе слуша.

— Знаш, Миро, Сандра и ја се познајемо још из Реалности.

— Сретале сте се у Камелоту?

— Јесте. Замак краља Артура — како је то давно било! Зар је и то стигла да ти исприча?

— Цени, Сандра и ја заједно смо робијале на Белом острву и имале напретек времена да потанко причамо једна другој о нашем животу пре хапшења. О, Господе, тек сад сам схватила! Онда је твој Ланселот — сер Ланселот Језерски?

— Јесте. А знаш ли ко сам била ја у тој Реалности?

— Свакако некаква принцеза.

— Још више! Сандра је била принцеза, а ја сам била сам краљ Артур!

— Супер! — викну Антон. — Испричаћете ми о томе, тета Цени?

— Хоћеш ли већ једном ућутати, потомче? Уопште нам не даш да разговарамо. Цени ће ти потом испричати.

— С одраслима је увек тако... — прогунђа Антон, — Све је за потом. То сте ви прави „потомци”. Боље ми је да се дружим са Патијем.

— То ти је најбоље!

Приђоше обали. На једном месту магла се сасвим приближила Кедрону и лежала на површини залива као велики златни облак.

— Овамо — рече Мира и прва уђе право у маглу.

Нису морали да иду по води, то је Антон мало претерао: на самој води лежао је узани дрвени мост, преко кога успешно стигоше до подножја Јелеонске горе и изађоше из магле. Мира објасни да је тај мост за нехришћане невидљив.

Прешавши преко моста, Цени се увери да је острво Јелеон — исто оно брдовито острвце до кога је са Ланселотом доловила своје прве јерусалимске ноћи, и она то рече Мири.

— Одмах си га видела као острво, а не као светлећи стуб?

— Јесте. А Ланселот није могао да га види све док нисмо пристали.

— И он је заједно са тобом крочио на обалу Јелеона?

— Наравно.

— То ме чуди: он је неверујући, или?..

Острво се зеленело густим вртовима који су покривали падине горе, а на самом њеном врху стајао је високи квадратни звоник.

— Горе је Јелеонски манастир — рече Мира — а ено тамо, где је црква са куполама — Гетсимански.

— И све то недостижно је за Антихриста?

— Сасвим!

— Како је то могуће?

— Врло просто — чудом Божијим. Антон и ја живимо насред горе у хришћанској јеврејској заједници, а тебе ћемо сместити код монахиња или у Гетсиманији или на Јелеону.

— Мамаи, већ смо код куће, могу ли сада да радим шта хоћу? — упита Антон.

— Баш ме занима шта би то хтео? — уздахну Мира.

— Хтео бих да одведем Патија код деце. Ми ћемо га нахранити, ја знам где овде расте добра трава.

— Ако Цени дозволи.

— Тета Цени, смем ли?

— Смеш. Иди с Антоном, Пати, и никуд од њега да ниси бежао!

Пати климну главом и жустро заситни крај дечака.

— Јеси ли гладна? — упита Мира.

— Нисам. Али села бих негде, ноге ми бриде: свих ових дана само тумарам градом у нади да ћу срести Ланса или сазнати нешто о њему. Ради тога сам и смислила да продајем воду.

— То ти је била разумна одлука: на продавце воде нико не обраћа нарочиту пажњу, а да си просто лутала градом, могли су да те приведу ради провере. Идемо, сешћемо ено тамо, код потока.

Сместише се на обали потока, у сенци старих разгранатих маслина.

— Какво огромно дрвеће! — зачуди се Цени.

— То су маслине. Неке од њих имају преко две хиљаде година.

— Господе! Можда је под једном од ових маслина седео Спаситељ са ученицима?

— Дабоме. Он је волео да долази овамо са ученицима.

Цени са свештеним трепетом дотаче чворновато смеђе стабло од једно четири обухвата.

— Невероватно! То је било тако давно...

— Знаш, Цени, у Јерусалиму нема таквог појма „давно“, овде се све дешава сада и увек. То се нашем ситном разуму чини да је Христос овде био пре две хиљаде година, али кад мало проборавиш овде схватићеш да Он и сада хода по овом камењу, седи под овим дрвећем, тугује у Гетсиманском врту.

— Чини ми се да то већ осећам.

Поседеле су ћутке, гледајући куполе храма Свете Марије Магдалене усред тамног зеленила Кедрова и чемпреса.

— Каква срећа што сам те срела, Миро! — Цени испружи уморне ноге и сасвим скиде огртач са главе. — Првог дана било ми је тешко. Када је Пати очајнички њачући побегао од капије Куле, просто сам одјурила да га тражим по граду и тек потом се сетила да ме је пророк упозоравао како Антихристу није дато да обмањује животише! Осећам да је Ланселот доспео у невољу којује Пати већ тада предосетио и

покушао да нас упозори. Шта сад да радим, Миро?

— Какав пророк те је упозоравао?

— Пророк Ајно с острва Жизор, који нас је послао на Пиринеје да спасавамо децу.

— Ми га зовемо Енох. Знаш ли да је сада у Јерусалиму?

— Стварно? И са њим може да се сретне?

— Како да не. Пророци Илија и Енох већ отворено проповедају. Сваког дана појављују се код храма Васкрсења Господња и разговарају са људима.

— И Антихрист то трпи?

— А шта може да учини таквим слугама Божијим? Можда би и хтео да их убије, али засад оклева: он свакако зна ко су они у ствари. А ти си се, значи, сретала са Ајноом на Жизору...

— Јесам. Тамо ме је крстио.

— И Сандра се сретала са њим на острву Жизор, и исто га, као и ти, звала Ајно. Само што је тада на острву била тамница.

— О тој тамници причала ми је Дина, Ајноова помоћница.

— Сандра је и о Дини причала. Зар ти се не чини да наш православији свет личи на огроман гоблен у који су уплетене све наше судбине? Тако се чудновато међусобно преплићу да тек погледавши издалека схваташ да је шара тако и замишљена, да су сви наши „случајни“ сусрети већ одавно одгоре распоређени. Јеси ли се одморила, Цени?

— Јесам.

— Онда идемо горе, код монахиња.

— Хоће ли ме примити?

— Досад нису одбиле ниједног човека коме успе да стигне до Јелеонске горе. То је њихова мисија — да пружају уточиште последнем хришћанима.

Али Цени не стиже да устане, кад је Мира цимну за сукњу: — Ццц! Гле само шта се дешава!

Прашњавим путем приближавала им се свечана поворка: Пати је важно корачао путем, а јахало га је четворо истовремено; поређале су

се три девојчице, држећи се међусобно, а прва је пред собом држала маленог гологузог дечкића који се ручицама ухватио за појасић око Патијевог врата. На глави магарета кочоперио се венац од јасмина, а сребрни огрљак био је спреда украшен црвеном ружом.

— Мама! Тета Цени! Већ смо нахранили Патија и сада нам се захваљује — наизменично га јашемо.

— Је ли то он сам предложив да га читана гомила јаше?

— Их, мама, што си досадна, Пати то није рекао, али ставио нам је до знања да се не противи — слеже раменима Антон.

Цени се насмеја:

— Знаш, изгледа да је то истина. Одавно нисам Патија видела тако смиреног: гле га само како је чак и уши од милине обесио.

Она приђе, помилова Патија и улита девојчицу која је пред собом држала малишана:

— То ти је браца?

— Не, то је просто Зепо. Он је сироче, пронашле су га монахиње.

— А, значи тако... Јадничак,

— Хоћете ли сада овде живети са вашим Патијем?

— С нама, јелда, мама? — поскочи Антон.

— Цени ће живети или у Гетсиманији, или у Јелеонској обитељи.

Деда сместа заграјаше, поделивши се на гетсиманску и јелеонску, и расправљајући где треба да живи Цени са Патијем.

— Дођите код нас, у Јелеонски манастир! С нашег звоника види се читава земља — рече једна девојчица. — И уопште, код нас је боље!

— Код вас није боље него горе — узврати јој дечак из Гетсиманије.
— Од вас је чак и Спаситељ одлетео!

— А код вас у Гетсиманији Он је плакао! — одбруси му девојчица.

— Аха, почињу верске расправе пред смак света. Не препирите се, децо! — заустави их Мира. — Прво ћемо свратити у Гетсиманију, а ако тамо не буде места за Цени и Патија, попећемо се на Јелеон. Боље ми реците јесте ли хранили магаре?

— Јесмо, нахранили смо га простирком од плетене кукурузовине и ружама!

— Ружама нисте требали — рече Цени. — Не треба Патија навикавати на вртно цвеће. Он са задовољством брсти драч.

— Али неће одбити ни простирку — додаде Мира. — А највише на свету воли сламнате шешире.

— Тачно! — потврди Антон и додаде: — Један је данас већ појео — мамин, омиљен. Тета Цени, смемо ли да га увек сами хранимо и водимо у шетњу?

— Док сам овде, он вам је на располагању.

— Смемо ли онда још мало да са њим шетамо?

— Пати, хоћеш ли да пођеш са дедом?

Пати тако одлучно заклима главом да му венац од јасмина склизну на једно око.

— Он хоће, хоће да иде са нама! — обрадовано повикаше деца.

— Да га не угњаве? — улита Мира.

— Ма неће им дати. Зауставиће се и стајаће као укопан.

Деца одоше са Патијем, а оне се попеше улицом до Гетсиманске обитељи. Обитељ се налазила на падини горе и терасасто спуштала ка вратницама, те одоздо није могло да се види све што се горе налази — сметало је дрвеће и жбуње, али прекрасан храм Марије Магдалене од жућкастог јерусалимског камена одасвуд се видео.

Одмах иза вратница стајала је омања кућица из које провири сувоњава старица-монахиња у белом апостолнику.

— Благословите, сестро Јелена — рече Мира — довела сам вам нову ходочасницу.

— Бог ће благословити, сестро Миријам — одговори ова и зашкиљи у Цени. — Нешто си ми много млада за нас. Јеси ли здрава, девојко?

— Јесам — зачудивши се питању, одговори Цени.

— А како се зовеш?

— Цени. Може Јевгенија.

— А знаш ли ти, девојко Јевгенија, да су код нас махом Стари и бодни? Они млађи, попут тебе, или се самостално на гори насељавају, или иду јелеонским сестрама. Биће ти досадно овде.

— Не тражим ја весеље.

— Ако код вас нема места, одвешћу је јелеонским сестрама.

— Није на нама, сестро Миријам, да то одлучујемо, како мати игуманија каже, тако ће и бити. А свиђа ли ти се код нас, девојко Јевгенија?

— Свиђа ми се. Тихо је код вас.

— Цени је у невољи — рече Мира — њен вереник отишао је Антихристу на исцељење.

— И ниси успела, јаднице, да га одговориш?

— Нисам...

— Уистину голема невоља.

Попеше се кроз врт стрмом стазицом која води нагоре. Унаколо су расли високи кедрови и бујне воћке. И готово под сваким дрветом лежали су на пољским креветима, на струњачама и простиркама оронули старци и болесници, а између њих мувале су се монахиње у црној одећи и белим апостолницима — разносиле лекове, појиле и храниле немоћне, распремале постеље.

— Не би требало да ти ово кажем, али ни да ћутим не могу — с уздахом рече сестра Јелена. — Готово сви ови људи прошли су Антихристово исцељење. Свечано их је исцелио пред народом, а онда су им се болести и кљастост повратиле, и многим се стање погоршало. Е, та да су се неки од њих покајали и дошли код нас.

— Стварно? — живну Цени. — Чак и они који раније уопште нису веровали у Христа?

— Ма готово нико од њих није веровао. Антихристово добро увек се преокрене у зло, али и Господ свако зло у добро претвара.

Попеше се белим каменим степеништем на следећу терасу. Тује била широка зараван испред стене, а у стени се видео улаз у пећиницу, заграђен решетком. Недалеко од ње стајао је омањи дрвени иконлук с иконом Богородице и црвеним кандилом иза стакла.

— Ту нам је неугасиво кандило — рече сестра Јелена.

Оне приђоше икони и поклонише се.

— А ова пећиница преостала је из давнине, и мислимо да је у њој

могао да се моли Спаситељ. Тамо имамо икону „Молитва у

Гетсиманском врту”. Буде ли ти тешко при срцу — уђи тамо и моли се док ти не лакне. Помаже.

— Спаси, Господе.

Игуманија, сасвим оронула монахиња са златним крстом на грудима, саслуша Џенину и Мирину причу, а потом благо зашушљета:

— Поживи неко време са нама, благочестива ходочаснице Јевгенија. А како не би копнела од туте, помози нашим сестрама у нези болесника — немамо довољно руку.

— Благословите, матушка. Али има још један проблем: са мном је на острво дошло моје магаренце.

— Магаренце? — зачуди се игуманија. — Па где је?

— Одведоше га деца — осмехну се Мира. — Она га напасају.

— Па где га то напасају? На острву нема траве.

— Оно радо брсти драч.

— Добро, и магаренце позивамо, али под условом да ноћи проводи овде, везан код вратница, како не би узнемиравало ходочаснике, а дању нека шета са децом. Слажеш ли се, Јевгенија?

— Наравно да се слажем, матушка. Хвала што ме примате, а ја ћу се потрудити да будем корисна обитељи.

— Па ето, све се средило — рече Мира.

ПОГЛАВЉЕ 14

Месија је седео у наслоњачи на трибини, а доле је пролазио одред посебних клонова — последње достигнуће клонолОга, којим су се јако поносили. Предвиђено је да уђу у састав посебне личне Месијине клонгарде под командом генерала Чарлстона. Месија је с уживањем посматрао не толико њихово држање и стројеву обуку колико стае и лица — сви клонови били су тачна копија њега самог. Месији је пријало да види сопствено подмлађено лице у хиљаду копија управљених на њега с изразом искрене оданости и љубави.

— Слава Месу!

Клонови се зауставише сучелице трибини, подигавши ка њему хиљадоструко поновљено његово сопствено лице. Месија их је дуго замишљено гледао, а онда позва генерала Чарлстона, нареди му да се сагне и тихо рече:

— Све њих сместа уништите.

— Зашто, мој Месијо?!

— Зато што знам шта може да се очекује од мојих копија. Још данас да си их збрисао с лица земље! Премда не, десетину остави — затребаће ми двојници.

— Разумем, мој Месијо. Кроз сат времена нико од њих неће остати жив. Изузев десеторице.

— Кроз сат времена? Одлично. А лешиће отпреми у Храм Апостасију.

— РазумеМ, мој Мееијо.

Месија изађе са стадиона, седе у мобил и упути се у Храм.

Код улаза га дочека поглавар Светске цркве папа Апостасије Први. Они поздравите један другог наклонима и тананим свезнадарским осмесима.

— Одлучио сам да данас сиђем у град и посетим те, Апостасије. Како видим, твоји жртвеници истрајно пурњају.

— Пурњају помало.

Папа отпрати Месију до Сале поклоњења. У најудаљенијем делу

сале на постољу је стајао престо на коме се уздизао огроман седећи кип главе као код мумије омотане златним лимом. Над главом дивовског кипа на зиду је писало „ГОСПОДАР СВЕТА”

— Шта мислиш, Апостасије, ако се размотају ти златни завоји, хоће ли под њима заиста бити мој лик? — изненада улита Месија, помно гледајући кип.

— Нисам сигуран.

— ?

— Видиш, по нашој поруџбини извајан је управо твој кип, Месиво, и ти си га видео. Затим је затворен повезима од златног лима како би свако могао да под тим покривачем замисли свога бога по лику и подобију своје. Њему и приносе жртве. Једни доносе цвеће и воће, други — животиње и живину. Неки благочестиви грађани доносе на жртвенике лешеве својих рођака како не би трошили новац на сахрану, и ту жртву такође радо примамо.

— И ја ћу му данас принети жртву. Или ипак себи?

— Опет си неког измрцварио, спадало?

— Видећеш. То ће бити необична жртва, бићеш фрапиран, обећавам ти. А где су наши поклоници? Нешто ти је празно данас у Храму, твоја светости.

— Конкуренција, Месијо, изузетно јака конкуренција. Читав Јерусалим данас је на Кули, зато што се одржавају трке исцељења.

— Грађани траже хлеба и игара, а ја им дарујем сушене скакавце и трке исцељења. И сви су задовољни, зар не, твоја светости?

Месија се кикотну, папа Апостасије се танко осмехну, али одмах ојађено стисну усне.

— Имам ја и духовне конкуренте.

— Ти!? Апостасије, не верујем!

— Говорим о пророцима Илији и Еноху. Није ваљда да ништа не может са њима да учинит, Месијо?

— Покушавао сам. Нерањиви су. Пророци очито пате од пироманије: свако ко им се приближи у рђавој намери, на месту сагори.

— Отров?

— Твоје омиљено оружје. Покушавали су да распрше отров, изводили гасни напад.

— И шта?

— Ветар је отровну материју односио према нападачима.

— Жалосно. Тим пре је жалосно што таквим безуспешним нападима само стичу додатни углед у очима слушалаца. Узгред, а шта је с онима који се окупљају на тргу да слушају пророке? Јесу ли пробали да их путем хапсе?

— Кад бисмо знали којим путевима иду! Провлаче се кроз патроле као вода кроз прсте, на хиљаде њих провуку се на трг, а тамо су већ под заштитом пророка. Имам у подрумима Куле људе који су били на тргу и привремено потпадали под утицај пророка, али потом су се под мукама покајали и врло детаљно испричали о томе шта се дешава на тргу испред храма Васкрсења. То су импресивне и несносне слике, Апостасије.

— М-да-а. Томе можемо да супротставимо само нешто подједнако грандиозно. Пророци, свакако, морају да се униште, али униште на најимпресивнији начин.

— Похвално, Апостасије! Ти увек гледаш у срж ствари и дајеш ми праве савете. Змај-из-бездана, ето ко ће ме спасти! Малиша Випер ући ће у Кедронски залив и одатле лако допузити код пророка на трг, а онда — ам-ам! и нема проблема.

— Да, то би био шокантан приказ и оставио би потребан утисак на гомили.

— Па добро, то је решено. А сад, ако си расположен и имаш времена, хајде да играмо шах.

— Моје време припада теби, Месијо. С великим задовољством одиграћу коју партију шаха са тобом. И потрудићу се да победим.

— То ћемо тек видети.

Они прођоше поред високих жртвеника од сложеног крупног камења који су густо димили и на чијим решеткама су служитељи посебним дугим копљима превртали угљенисане жртве.

— Твоји жртвеници се не празне.

— Да, захваљујући твојим настојањима, Месијо, Јерусалимском храму не прети незапосленост чак ни у случају да ниједан грађанин не принесе искупљујућу, благодарствену или молбену жртву у виду вроне, из дате за голуба.

— Има и таквих препредењака?

— Како да не! Не мислиш ваљда да овде тргују голубовима и јагњићима, као у библијска времена? — он показа на тезге трговаца месом за жртвовање. — Као јагњићи пролазе огуљени трупци мачака, паса, чак и шакала. А уместо голубова потурају вроне и било које друге птице. Голубије месо сада је деликатес — ко би га давао богу који је, као што је познато, свемоћан, самодовољан и ништа му није потребно?

— Како видим, теби те ситне подвале у Храму чак причињавају извесно задовољство.

— Рецимо да ме то забавља пошто никако не утиче на оно главно: Храм је изграђен и функционише, жртве се приносе свакодневно; ризница се попуњава. И, какву ћеш то жртву данас принети Храму, мој Месијо?

— Већ рекох — обилну, пријатељу Апостасије. А коју конкретно, убрзо ћеш видети. Нећеш стићи ни да изгубиш од мене партију шаха, а већ ће је допремити овамо.

— Распалио си моју знатижељу, Месијо. Ако немаш ништа против, хајде да седнемо на трем како бих одатле могао да видим кад донесу твој дар.

— Немам ништа против: скупа са нашим божанством уживаћу у ароми принетих својих жртава!

— Немој тако да се шалиш, Месијо, наше божанство је охоло иувредљиво.

Сместише се на трему изнад дворишта у коме су стајали жртвеници: сада се дим у црним колутовима уздизао право испред њих.

Послужитељ донесе шаховски сто и кутију са фигурама. Месија одабра црне, истокарене од опсидијана.

— Ниједна игра тако не освежава мозак као шах — рече он, размештајући тешке фигуре на табли од седефа и абонеса.

— Мој драгоцени Месијо, ма шта људи играли, увек играју крстића-

нулица — осмехну се папа Апостасије. — Ја почињем — и он повуче свој први потез гиздавом фигурицом од слоноваче.

— Како то да схватим — крстића-нулица?

— Буквално. Родивши се на свет, сваки човек ступа у игру и ставља на лист свог живота крстиће и нулице, сваки пут кад начини свој избор. Понекад му се чини да се игра води на ситно: усхтедне ли да има више пара — оде на трке исцељења и клади се. Није важно да ли је изгубио или добио на тркама — изабрао је нулицу. И та нулица забележена је у књизи његовог живота. Али ако, враћајући се после трка са добитком, баци просјаку конзерву енергена, у истој књизи појавио се оволишни, једва приметни крстић.

— Одавно намеравам да очистим Јерусалим од просјака.

— Ма какви, Месијо! Просјаци придају посебан колорит Вечном граду, какав би то био Јерусалим без просјака! Остави их... Ти си на потезу.

— Размислићу. И шта је даље било са нулицама?

— Мој Месијо, хоћеш да се занесем и не пратим игру? Дакле, како већ рекох, човек бира или крст — или нулу, трећег нема.

— Онда мене сматраш нулом?

— О не, мој Месијо, ја говорим о највећој игри, у којој си чак и ти, Месијо — само фигура. Несумњиво једна од најважнијих, али — фигура. Покрећу нас други.

— Слажем се. Причај даље: о крсту све знам, сада ми реци о нули.

— Драге воље. Нула — то је одсуство Бога. Не борба са Њим, не Његово негирање, пошто и једно и друго већ значи признавање Бога и везу са Њим. Нула — то је васељена без почетка и краја, коју нико није створио и која нема циљ свог развоја. Нула — то је човек који је дошао ниоткуда и отићи ће никуд, који је рођен из нуле и одлази у нулу. Разум који размишља без Бога — то је нула која размишља. Из ништа ће изаћи ништа, како је говорио плаховити краљ Лир. Ако човек одабере нулу, живи у сталном очекивању смрти без наде у васкрсење. Нула својом исцрпљујућом празнином трује његову душу и разум, чини га послушним жељама и страстима које бурлају у њему, као и сили и власти које делују споља. А ти и ја то успешно користимо, мој Месијо.

Слава нули! И шах краљу.

— Препредени лицемеру!

— Препреден, наравне, препреден... А ево и таљига са жртвама! И шта је тамо овог пута? О, клонови! То је нешто ново. Никада пре на нашим жртвеницима нису спаљивана тела клонова. Интересантно, интересантно...

— Нису то просто клонови. Погледај им лица, Апостасије.

— О велика Животна сило! Сви они имају твоје лице, Месијо!

— Клонирани су од мене, то су моја деца у најдиректнијем физиолошком смислу.

— И уживаћеш гледајући како горе?

— Због тога сам и дошао код тебе, првосвештениче. Ради партије шаха могао сам да те позовем у Кулу.

Они седоше крај ограда трема и спремише се да посматрају ток приношења жртве.

ПОГЛАВЉЕ 15

Те ноћи ходочасници се нису заустављали ради одмора. Чим објавише паузу, Жерар седе Ланселоту у крило, пребаци ноге преко ручке колица, спусти му главу на раме и сместа заспа мртвим сном. Триеспетко је час ишао поред колица, час их гурао отпозади како би Ланселот мало одморио руке. Ране на рукама, наравно, нису зарасле, али изгледа да се стање није ни погоршавало, и поред непрестаног оптерећења — Ингина мает задивљујуће је деловала.

Те ноћи Ланселот и Триеспетко видеше још живе распете на крстастим стубовима светиљки. Један од њих примети их одозго и јечећи замоли воде да се напије. И поред све жеље не би могли то да учине, иако им је преостало нешто сока и вина — распећа су била превисоко окачена, кудикамо више него што може да досегне човек просечне висине, а тим пре инвалид или дечко... Потрудише се да тај део пута што пре прођу, и то је све.

У цик зоре на пут изађоше клонови и послужитељи са свежим бројевима новина „ТРЧИ“ и врећицама с оскудним дневним следовањем ходочасника. Пробудите Жерара. Воду из следовања потрошите на умивање: нақвасите марамице и марљиво се обрисаше, трудећи се да сперу сасушени опори зној. Потом на силу поједоше тврде бљутаве лепиње, пијући уз њих јефтин енерген, иако су код Ланселота у мрежи лежале конзерве с остацима вина и млевеног меса.

— Оставићемо праву храну за касније: ако наше цурице забораве на нас — рече Ланселот.

— Неће заборавити! — смејући се, рече Жерар који се први латио свежег броја „Трчка“. — Чујте само какав интервју је наша Ванда дала!

Питање: „О чему сте мислили у првим минутима када сте се осетили здравом?“ Одговор: „Мислила сам о катафалку“. Питање: „Нему тако мрачне мисли у тако радосном моменту за вас?“ Одговор: „Мислила сам на катафалк управо зато што сам избегла неминовну смрт“.

— Види ти Ванду — досетила се како да нам пренесе поздрав! — осмехну се Ланселот. — Мислим да ће се данас појавити заједно са Ингом.

Није погрешно. Када се на балконима појавише први гледаоци, ходочасници зачуше:

— Ланселоте! Триеспетко! Жераре!

Уз ограду још увек празног балкона стајала је Инга, а поред ње — пролепшана и преконоћ попуњена Ванда. Не видећи на путу ниједног послужитеља и понадавши се да их нико кришом не гледа са горњих спратова, Триеспетко и Жерар дотераше колица до самог балкона.

— Добро јутро! Ух, што сте се пролепшале, цуре! — усхићено рече Жерар, гледајући их одоздо.

— Не траћи време на комплименте, друшкане! — весело довикну Ванда и баци му право у руке омањи завежљај. Инга у међувремену пребаци Ланселоту шест конзерви заредом.

— Само напред, момци. Знате ли да сте испредњачили за читав спрат?

— Одлично! — обрадова се Триеспетко. — Јесте ли се кладиле на мене?

— Наравно! Оставиле смо само сто планета да прегурамо до краја трка, а за све остало кладиле смо се на све вас. Ако до свог циља први стигне само један од вас, свеједно ћемо сви постати јако богатиљуди.

— Сва тројица морамо да победимо — рече Триеспетко. — Погледај на светиљке, Ванда. Преспавала си готово читав пут, тако да не знаш шта чека оне који испадну из трке.

— У првом реду треба нам здравље, а не новац — подржа га Жерар. — Хоћу да имам две здраве руке макар само за то да вас својски загрлим, цуре!

— Ванда и ја вам највише од свих желимо исцељење, пошто већ знамо каква је то срећа! Идите, момци, идите! — поче да их тера Инга. — Сад ће неко доћи на балкон и видеће вас. Овде је празно само зато што се сви остали ходочасници налазе спрат испод нас. Сутра ујутру попећемо се још више и потражићемо вас не више један него два спрата испред оста лих.

— Толико верујете у нас? — осмехну се Ланселот.

— Наравно да верујемо у вас — рече Ванда — али такође знамо да спратови после педесетог постају све мањи, а пут — стрмији. А још

верујемо у хлеб: у омоту ћете наћи три кришке правог пшеничног хлеба. Крећите, драги моји! До сутра!

— До сутра!

Девојке им предадоше не само хлеб, вино, месне конзерве, сок и мает за руке: у завежљају нађоше кесу са три мања мокра убруса натопљена неком освежавајућом течношћу и три комплета доњег рубља од природне тканине. Тамо је био и пар великих рукавица само с палцем, од овчије коже са крзном изнутра, за Ланселота.

— Где ли су и када стигле да их набаве? — зачуди се Ланселот, испробавајући рукавице.

— Боље упитај како им је успело да све то промувају кроз обезбеђење? — рече Жерар.

— Можда су све то криле на себи, а онда већ на балкону направиле завежљај? — претпостави Триеспетко.

С коликим уживањем обукоше чисто рубље! Скинуте крпе натопљене знојем бацише на ивици пута, а потом, прошавши напред, подаље од гомиле смрдљивих дроњака, почеше да доручкују. Овог пута предате су им три конзерве некаквог белог меса у желеу од јаког буљона.

— Хајде да свако одмах поједе по конзерву! — предложи Триеспетко, гутајући слине када Жерар отвори прву конзерву.

— Не сме се, дечко. Када си последњи пут јео право месо?

— Јуче.

— А пре тога?

— Мислиш да ће ме ненавикнутог ухватити пролив, јелда?

— Управо тако. Појешћемо једну конзерву сада, другу током дана, а трећу увече; то ће бити исправно. А ти не уздиши, не уздиши, Триеспетко, пријатељу! То ти се сада чини како может одједанпут да поједеш двеста грама меса, а човеку то заправо по природи није дато.

— Мислиш? Е па сада ћу ти, Жерарчићу, нешто рећи. Само немој да ми се загрцнеш, важи? Још пре годину дана месо сам јео сваког дана и колико год сам хтео. И праву свежу рибу, и шумску дивљач.. Јео сам јелене, дивље свиње, јео сам нојетину, ћуретину, а о гускама и

кокошкама да и не говорим. Узгред буди речено, ево овакве конзерве — пилетину у желеу, у нашој кући само су слуге јеле. За нас су кувари спремали храну само од свежег меса: моја мајка је сматрала да су конзерве штетне по здравље. И да знаш, пријатељу Жераре, човек може да једе меса колико год хоће. Јео сам, на пример, по пола пилета одједном. Ето тако.

— Онда си ваљда из Породице? — пренеражено улила Жерар.

— Био сам некад — до пре годину дана. А онда сам отишао од куће.

— Не разумем. Месија није исцелио члана Породице?!

— Месија није ни знао за мене. Када сам се родио, отац је хтео да ме смакне, али мајка је знала да више не може да има децу и наговорила га да ме остави. Али, отац се стидео што му је син наказа покривена лишајима које никакви лекари не могу да излече. Мајка га је преклињала да, издајући ме за сина служавке, замоли Месиву да ме исцели. Отац јој је рекао да ће ми, када поодрастем, дати колико год хоћу новца да се изгубим из куће, а онда нека сам молим за исцељење, не наводећи очево име.

— И шта је даље било?

— Мама је умрла.

— А отац није хтео да испуни обећање?

— Највише му се хтело, наравно, да ме просто пошаље на еутаназију. Али много је волео моју маму и испунио је обећање: дао ми је новаца и избацио из куће, упозоривши ме да ћеме, ако икад икоме кажем своје име, пронаћи и смакнути. А знам да би то свакако учинио.

— И шта ти се даље десило?

— Оно што је и требало да се деси. Отац се није досетио да ми да некакве дроњке, те сам изашао из куће у ономе у чему сам био. На мени је била богата одећа, сва од природних тканина. И ето, већ првог дана опљачкан сам на путу, опељешили су ме и отели злато којим ме је отац снабдео. А када сам се вратио нашој кући и замолио човека из обезбеђења да ме најави оцу, дао ми је три минута на то да се покупим: „Имам наређење да пуцам у тебе после првог упозорења” — рекао ми је. После тога, ваљда вам је јасно, нисам се више приближавао кући свог оца.

— А ако те Месија исцели, хоћеш ли се вратити оцу?

— Низашта на свету!

— Увређен си?

— Не, опрезан. Рецимо да се исцелим и вратим у очев дом, а после се једном опет разболим — и шта онда? Еутаназија?

— Пиј сок — рече Жерар и пружи му отворену конзерву. — Пиј и баш те брига за све. Ако се исцелимо и обогатимо, доћи ћеш код мене као млађи брат. Пристајеш?

— Жерар је француско име, да ли ти је и презиме француско?

— Наравно.

— Онда нећу. Већ сам носио француско презиме.

— У реду, Триеспетко, обојица ћемо после исцељења променити презиме, ни мени до мота није нарочито стало. Бићемо породица и живећемо од новца добијеног на тркама.

— Али да више не крочимо на трке!

— Договорено. Штедећемо и доживети старост без еутаназије.

— Узгред буди речено, уем да поправљам разноразну механику. У школу ме нису давали, учио сам код куће. Било ми је досадно и спријатељио сам се са нашим шофером. Штошта ме је научио. И тебе могу да научим, на пример, да поправљаш бицикле.

— Ето, промозгали смо о читавом нашем будућем животу, Триеспетко. Чему више да тугујемо? А сада ти је време да спаваш. Брзо код Ланса у колица, а ја вас возим даље.

Триеспетко заспа Ланселоту у крилу, а сам Ланселот навуче на превијене шаке рукавице и, уверивши се да сад знатно лакше рукује колицима, потера их даље.

Жерар спусти руке и главу на наслои колица и погура их, дремуцајући у ходу. Повремено би му руке клонуле, и тада би ишао обешених руку, гурајући колица раменима и грудима.

Што даље су напредовали узбрдо, тим је мање било публике на балконима, и по томе су наслућивали да су добрано претекли остале ходочаснике.

Пробуди се Триеспетко. Поједе-попи па стаде иза наслона колица, а

у Ланселотово крило седе Жерар. Пробудите га тек уочи светлоплавог циља. Ни на балконима, ни на самом циљу не видеше никог живог. Стигоше до затегнуте светлоплаве врпце. Жерар одвеза један њен крај, а кад пређоше црту циља пажљиво испресавија врпцу и обеси је на ограду. Нико их није видео нити им пришао.

На њихово изненађење, ни Инга ни Ванда тог дана више ее нису појавиле. Нису о томе разговарали, бојећи се да не забрину један другог. Ишли су даље, и на сваком наредном спрату дочекивао их је само ветар — изгледа да овде, на висини, стално дува ветар. И то је добро, пошто би их, ако се ветар стиша док пролазе поред још једне светиљке-распећа, запахнуо слаткасто-загушљив мирис гњилежи. Чим се приближе, са светиљки би прхнуле некакве брзе црне птице и нестале пре него што стигну да их осмотре.

Увече, када је, по њиховој претпоставци, дошло време за ноћни одмор, на путу се нису појавили ни послужитељи, ни клонови.

— Изгледа да су ово некакви ненасељени спратови — претпостави Жерар.

— Ма не. Просто гледаоци знају да на овој деоници трасе нема никога изузев нас, а ми их засад не занимамо, пошто ово није наш циљ.

У глуво доба ноћи, док су се вукли путем осветљеним светиљкама-распећима, зачуше отпозади нечије брзе кораке и дахтање.

— Неко нас сустиже! — узвикну Триеспетко. — Шта ћемо сад?

— А шта бисмо? Тешко да можемо да убрзамо.

— Овде никог нема, а нас смо тројица. Можемо да нападнемо тог ужурбанка.

— И шта? — улила Ланселот.

— Па ништа... Просто да га вежемо и оставимо овде.

— Не.

Срећом, нису морали чак ни да расправљају о томе, пошто зачуше познат глас:

— Ланселоте! Жераре! Триеспетко! То сам ја — Ванда!

Сва задихана од трчања, девојка их минут касније сустиже. Они се зауставише.

— Шта се десило, Ванда? Зашто трчиш по траси?

— Нисам могла другачије. Толико сте испредњачили да су вас разводници трка изгубили: ни на Кули, као свугде, нема реда. Инга и ја хтеле смо да прођемо на горње спратове, али испоставило се да су пролази изнад светлоплавог циља закључани, а и лифтови возе гледаоце само до шездесетог спрата.

— А на ком смо сада спрату?

— На шездесет седмом. Ујутру ћете проћи зелени циљ, момци. Не знамо када ће вас открити и пустити гледаоце на балконе тог спрата, тако да — ево вам залихе за два дана. Жераре, помози ми да скинем ово с леђа! Мислим да су ми упрте урасле у рамена.

Жерар јој поможе да скине напртњачу и пребаци конзерве са храном у мрежу испод Ланселотових колица.

— Овде су месне конзерве, сок, вино, а у једној конзерви су завоји и мает за Ланселота. Триеспетко, изгледа да ћеш ускоро постати и здрав и богат. Надам се да ћемо се срести већ на жутом циљу, где ћемо те Инга и ја прве поздравити као победника. Узгред буди речено, Ингу замало да опљачкају чим је примила добитак. Сада смо постале врло опрезне. Одлучиле смо да не жалимо пара, изнајмиле смо у предграђу читаву кућу и узеле обезбеђење. И то не клонове већ бивше војнике-падобранце.

— Па то је страховито скупо!

— Јесте скупо, али зато безбедно и врло здраво! А тек какав комфор! После исцељења кренућеш кући у правом аутомобилу и то с обезбеђењем, а код куће ћеш се окупати и добити запањујући ручак од правих намирница. А онда ћеш отићи да одмараш у своје собе. Узгред буди речено, имаћеш две — спаваћу и радну собу, и посебно купатило. Само се потруди да свој циљ прођеш први.

— Биће први — умири је Ланселот.

— Ох, Ланселоте, шта бисмо без тебе?

— Немам појма и чак нећу ни да мислим о томе.

— Па онда, момци, дајте да вас на растанку све пољубим и трчим натраг. Фуј, што смрдите, јарчићи моји!

— Онда немој да нас љубиш! — насмеја се Жерар.

— Само се ти надај! А ти, Триеспетко, обриши се ваљано пред циљ, иначе ће ти бити незгодно када се Месија приближи.

— А како се одиграло твоје исцељење, Ванда?

— Испрва је све било као у магли. Мес ми је пришао, навукао рукавице, ухватио ме за руке и рекао, искрививши и одвративши лице, да страшно смрдим. Али чула сам његове речи као кроз сан и нисам се увредила. Стиснуо ми је руке — као да ме је струја ударила, и онесвестила сам се. А када сам се повратила, осетила сам да сам сасвим здрава. Постало ми је тако лако-лако, хтело ми се да скачем и трчим, млатарам рукама, на сав глас се смејем. Онда нагрнуше новинари да ме интервјуишу.

— Читали смо у „Трчку”.

— Јесте ли разумели мој поздрав?

— Како да не! Хвала ти, Ванда.

— За хвала се не захваљује. Али доста више распредања, време не стоји у месту. Хајде, крећите, драги моји!

С тим речима Ванда заокрете и отрча надоле, а ходочасници опет наставише узбрдо путем који је са сваким наредним спратом постајао све стрмији и стрмији.

Зелени циљ прођоше утроје поред послужитеља који их дочекаше. Пропустите их, а онда за њима поново затегнуше зелену врпцу. На балконима, укључујући Месијин бели балкон, не беше никог живог.

После седамдесетог спрата на балконима опет почете да се појављују гледаоци, и пријатељи схватите да се више не пењу истом брзином као пре, да заостали ходочасници постелено почињу да их сустижу. Разлог је био у стрмости пута, што је успоравало кретање колица. А и сама колица почете да шкрипе и звекећу: удвостручена тежина одразила се на њима.

— Нећемо више, Лансе, седати код тебе у колица — рече Жерар. — Бојим се да се сваког часа могу распасти — и шта онда?

— У том случају — рече Ланселот — можда ме оставите и наставите даже на своје две? То ће вам бити брже.

— Низашта на свету! — ускликну Триеспетко. — У твојим колицима

има толико укусних ствари; ако хоћеш, сматрај да не возимо тебе већ наш бифе.

Тако наставише да иду поред Ланселота, наизменично гурајући колица како би он могао да причува руке.

Неки гледаоци бодрили су их повицима, многи су у рукама имали картоне и мараме с исписаним бројкама „35” — то су били Триеспеткови навијачи. Али, било је и других, који су на њих бацали конзерве од енергена напуњене песком и ситним камењем.

Ветар, који је стално дувао на високим спратовима Куле, постајао је све јачи. Када су ишли северном страном Куле стишавао се, али чим избију на источну страну почињао је да им дува у лице, док је на јужној страни носио ситну врелу прашину и дувао тако снажно да само што им не претури колица и прибијао ихуз саме балконе, а то је било лоше — гледаоци на њих само што још врелу смолу нису сипали. Наравно, могли суда иду спољном ивицом, заклањајући се од ветра оградом пута, али онда би морали да пролазе испод самих распећа, што је било тешко и страшно: с лешева су на саму трасу падали комади гњилежи и капао је смрдљиви густиш.

ПОГЛАВЉЕ 16

Џени је у манастиру живела напето, прелазећи са рада на молитве, из унинија⁹ у надање. Али, ма колико настојала да свој ум заокупи радом, није јој доносио душевни мир. Видећи њену патњу, сестре су се трудиле да је утеше.

— Код нас је благодат тешка — говорила је сестра Јелена — јер смо у Гетсиманији — овде је сам Спаситељ туговао. Моли се, дете моје, молитва све лечи.

Видевши на Џенином лицу да јој је већ сасвим неиздржљиво, приђе јој мати Александра, најстарија монахиња у обитељи.

— Хоћете ли ми дозволити, Јевгенија, да вам дам савет?

— Да, наравно.

— Читате ли на црквенословенском?

— Читам. Ајно ме је учио. Тако су у Нормандији звали пророка Еноха.

— Значи, сретали сте се са њим раније?

— Да, на острву Жизор. Он ме је спремао за крштење, а потом и крстио.

— Тако срећна цурица, а подлегла унинију... Ево шта бих вам посаветовала. Отворите Псалтир насумице и читајте све док не осетите да речи псалмопојца сасвим одговарају вашем стању. Зауставите се, прочитајте још једнош, поновите наглас, а онда читајте даље све док вам ее душа не прене и не слије са Давидом у славо-словљу Бога, и онда завршавајте читање алилујом.

Џени је послуша и поче да чита Псалтир у међувремену између рада и служби у храму. Насумице отварајући Псалтир, доиста би сваки пут дочитала до речи које су јој се чиниле као да су управо рођене из њене сопствене душе. И наравно, раније или касније, кроз псалам или кроз катизму, неизоставно би „испливала” заједно са псалмопојцем у славословље. Душа би јој се разведрила, Џени би се за извесно време ободрила, али после сат или два „тешка благодат” опет би је обузимала: поново би ишла у пећиницу код „Молитве у Гетсиманском врту” да се моли за Ланселота и плаче.

Игуманија, која је била наклоњена Цени, сазнавши о савету мати Александре, такође даде свој рецепт:

— Научи напамет Шестопсалмије и изговарај у тренуцима унинија. Знаш ли за монашко предање о тих шест псалама? Кажу да су у њима проречене мисли и осећања човекове душе када се појави пред Господом на Страшном суду Зато и треба, када у цркви читају Шестопсалмије, непомично стојати, не сме се чак ни клањати. Читај Шестопсалмије, помишљајући како стојиш на Страшном суду, и свака овоземаљска невоља у поређењу с тим учиниће ти се ништавном.

Цени послушно научи шест псалама, и то јој такође поможе да се бори с унинијем.

Једног раног јутра, већ после полуноћнице али пре литургије, у Гетсиманију из града дође човек, покуца на вратнице и рече сестри Јелени да су синоћ убијени пророци Илија и Енох. Сестра Јелена отрча с вешћу матушки игуманији, али успут срете сестре које су се враћале из болнице после ноћног дежурства, и до почетна службе већ је читава обитељ знала страшну новост. Матушка одби да поверује у то и посла две сестре у храм Васкрсења Господња — да све тачно сазнају.

Кад Цени стиже у цркву на Часове, и њој саопштише ужасну новост. Ни она, као ни матушка, испрва није поверовала: то просто није могло да се деси! Мира јој је причала како убице, које Антихрист пошаље, ниједном ниеу могле ни да се прибдиже пророцима.

Све монахиње и сви житељи обитељи лично су познавали Илију и Еноха: пророци су понекад долазили у Гетсиманију да се одморе, поседе у врту у тишини, а што је најважније — да узму учешћа у манастирској служби, коју су обојица јако волела. Сестре су се надметале која ће пре да им се нађе на услузи, а још више су волеле да „седе уз ногу” то јест да се окупе око њих у врту и слушају беседе „души на ползу”. И ево, монахиње су стајале у још увек прохладном јутарњем храму, молиле се и напето чекале — шта ће из града донети сестре које су отишле по новости?

Тек током молитве за оглашене отворите се врата и у храм оборених глава уђоше две гласоноше-јадноше, и сви присутни схватите да се вест потврдила. Заједнички горки уздах пролете храмом. Веснице приђоше игуманији, са две стране сагнуше се према њој и

нешто рекоше. Игуманија се прекрсти, ниско обори главу, и у том положају остаде.

Цени све схвати, али не заплака. Ко зна зашто, у глави јој бете само једна мисао: како ће сестре за клиросом појати Херувику? Хоровођа мати Ефросинија стајала је бледа, склопљених очију, а појци нису могли да задрже сузе.

— И-и-же хе-е-руви-и-и-ми...

Хор запева после дуге паузе, али ипак запева. Певали су стегнута грла, певали су кроз сузе, али су певали — литургија је морала да се настави.

Уз Херувимску песму Цени је плакала и мислила: „Учитељу, драги учитељу! Како је само ужасна судбина онога који те је убио! Знам да је са тобом све у реду: од Господа си нам дошао и Њему си поново отишао. Испунио си своју мисију на земљи, већ си са свецима и херувимима. Али, зар те никад више нећу видети? Био си ми тако близу, а ја сам се кукавички бојала да одем на твоју проповед... Опрости ми, мој учитељу!”

Пред само изношење путира у храм уђе Мира. По њеном лицу Цени схвати да и њена другарица већ све зна, можда и више од других. Тако је и било. После службе матушка окупи све у трпезарији, и Мира исприча како се све одиграло.

Касно увече, када Илија и Енох после завршене проповеди седоше да се одморе, а слушаоци почеше да се разилазе, на тргу се изненада појави лажни Месија у пратњи великог одреда својих гардиста. Хришћани који су се задржали на тргу надали су се да ће пророци сместа на њихове очи Антихриста сажећи у прах и пепео, али све се збило сасвим другачије. Мира се сакрила иза врата храма и одатле све видеде.

Пророци, који су дотад седели крај зида, умали су и спокојно чекали шта ће им Антихрист рећи.

— Одлазите! — викну он пророцима, зауставивши се сучелице храму.

— То ти одлази — рече му спокојно Илија.—Твоје време већ је дошло крају.

— Лажеш! — викну Антихрист. — То ћеш ти сада умрети, а ја сам бесмртан!

— Сви смо ми бесмртни. Али кад би знао како је ужасна твоја бесмртност и шта те чека у вечности, сада би се кајао шкргућући зубима и лијући крваве сузе — рече Енох.

Антихрист ништа на то не узврати и даде знак гардистима да се повуку у страну. Иза њих указа се пролаз у мрачну улицу. По њој је, са шкрипом закачињући боковима зидове кућа, ка тргу пузио дивовски змај са разјапљеним раљама из којих су попут две криве сабље штрчали огромни жути очњаци. Змај се приближи пророцима, уздиже се над њима и удари обојицу у груди. Илија и Енох падоше и одећа им се одмах обоји крвљу. Змај заокрете на тргу, газећи гардисте и хришћане и отпуза у мрак исте улице.

Стојећи у сенци одшкринутих храмовних врата, Мира виде како на трг стиже теретни мобил и са њега избацише греде и даске. Испостави се да је то расклопиви подијум који Мес користи за наступе пред Планећанима. У другом мобилу стигоше војници и почеше да га састављају. Сат времена касније подијум је био готов и гардисти бацише на њега тела мртвих пророка. Унаоколо је постављена стража.

У свитање ка тргу почеше да се прикрадају хришћани. Стражари им нису бранили да издалека гледају убијене пророке и моле се, али ником нису дозвољавали да се приближи телима. Тада Мира изађе из свог скровишта и похита на Јелеонско острво.

— Хоћу да одем у град и опростим се од Ајноа — рече Цени друтарици.

— Не треба тамо да идеш: град је пун еколога и шпијуна, преплавили су све улице. Чак ни ја данас нећу ићи у своју радњицу, премда имам много хитних послова. Боље да се попењемо на Руску свећу и одатле погледамо на трг испред храма Васкрсења Господња.

Цени дотле није била на врху Јелеонске горе. Пењале су се око пола сата стрмим путевима, сокацима и степеништима и најзад стигле до равног врха. Некада је ту било арапско насеље, али житељи су после обрачуна Израилља с Арапима некуд нестали. Покушај да се Јелеонска или, како су је још звали, Маслинска гора искористи за нова насеља није

успео — на њу нико осим хришћана није имао приступ. Куће које су Арапи напустили временом су заузеле православни Јевреји и хришћанске избеглице.

— Овамо су се преселили арапски хришћани из Витлејема — причала је успут Мира. Она се, премда гојазна, лако кретала и успињала без задуваности. — Од Витлејема је преостало само малено острвце са храмом над Вертепом и сви су чамцима допловили овамо. Ти Арапи одувек су били православни. Они себе сматрају потомцима витлејемских пастира, оних који су први дошли да се поклоне Христу-младенцу; то су њима анђели певали „Слава Богу на висини и на земљи мир”. Предлагано им је да се населе у Хеврону, тамо исто имамо манастир, али нису хтели. Избавили су да су њихови преци дочекали рођење Христа-Спаситеља, и они сада желе да Га дочекају када поново дође у Слави: тако им је ваљда предодређено. Изгледа да нису погрешили.

— Мислиш да ће Он већ убрзо доћи?

— Ту нема шта да се мисли. Преостаје да проживимо ове последње дане без великих духовних губитака — и од нас је доста. Јер речено је да ћемо се у последња времена само вером спасти.

Цениуздахну.

— Што уздишеш, другарице?

— Стално размишљам о Лансу, о његовом неверовању... Малтене непрестано се молим за њега, а стално западам у чамотињу, огрешавам се унинијем.

— Па имаш и зашто! Премда је униније, дабоме, најстрашнији грех. Не мари, мој духовник отац Мојсије вели да није важно колико често падаш већ колико брзо устајеш.

— Како то да схватим?

— Не ваљај се у тој бари у коју си љоснула, већ скочи и бежи од ње.

— Тако и чиним. Бежим — а испред је друга бара!

— А ти покушај да је у трку прескочиш. Премда те је захватило униније, уздај се! — како вели отац Мојсије. Шта мислиш, зашто сам ја стално у послу? Изгубила сам АнтошкиНог оца, умро је не стигавши да се крсти, и страшно ми је и да помислим шта је сада с њим. Али нећу да

клонем духом!

— Господе! Па шта, Миро, чиниш да му помогнеш?

— Све. Све што чиним, каода чиним у име свог мужа. Читав мој садашњи живот — то је једна велика милостиња за Њега ветропирастог. А да ли ће то помоћи — Господ ће одлучити. И многобошцима на оном свету, кажу оци, бива лакше од наших молитава. Појединачних, дабоме, пошто се Црква за њих не моли... Ево, стигосмо.

Оне уђоше кроз широм отворене вратнице у каменој огради које, судећи по високој трави око њих, никад нису ни затваране. Цени виде пут оивичен дрворедима чемпреса, на његовом крају бели храм, а иза њега правоугаони звоник Руске свеће. Прво уђоше у храм, помолише се, потом посетише игуманију Јелеонског манастира матушку Васу, и тек пошто добише од ње благослов кренуше казвонику.

Спрат за спратом пењале су се узаним степеништем, и опет се Цени чудила Мириној издржљивости: сама она морала је да већ од половине успињања застаје на сваком одморишту. И ево попеше се на звоник, отворен на све четири стране. Мира Одмах одведе Цени до отвора према Јерусалиму.

Прво што је Цени видела био је црни прст Вавилонске куле устремљен увис. Руска свећа стајала је на гори, али стоспратна Кула била је виша, и њен врх био је у висини врха звоника. Црни углачни гранит облоге блистао је на сунцу придајући Кули изглед бајонета који прети небу Малени облачак који јој се приближавао са истока, пред Кулом се зауставио, уплашено устукнуо и утекао у страну.

— Тамо негде је мој Ланс — прошапута Цени, обгрливши рукама одједном озебла рамена.

— Видиш ли зрак светлости који се уздиже тачно између Куле и нас?

— Да.

— То и јесте храм Васкрсења Христовог. Испред њега је трг на коме стоји подијум са телима Илије и Еноха.

Цени је нетремице гледала светлосни стуб који се уздизао у небо кудикамо више од Куле — просто се губио негде у недосежној висини поред сунца које је већ достигло зенит. Она спусти поглед према

подножју стуба, неколико пута трепну и готово одмах јасно спази малени трг крцат људима и квадратни подијум са телима пророка. Још неколико пута је трепнула и подијум као да доплови до њених очију. Она разабра непознато лице старог пророка који је лежао ближе њој, седовласог и седобрадог, а потом разазна и лице Еноха — Ајноа. Учитељ је лежао спокојног лица, руку скрштених на грудима. На белом хитону под рукама јасно се видела велика тамноцрвена мрља.

— Ајно... Како му је смирено лице, као да пред смрт није патио.

— Ти их видиш? — улита Мира.

Цени климну главом.

— А ја не.

— Видим их тако близу као да стојим поред њих. Учитељу мој... — рече Цени и заплака.

— Тамо на подијуму су само њихова тела.

— Знам, Миро, знам. Али ваљда могу мало да отплачем?

— Ти си срећна — можеш да плачеш. Ја већ одавно не могу. Али, знаш, Цени, имам чудан осећај: све је већ до те мере нацето, толико стешњено, више нема шта да се удише, и зато се чини да само што није стигло ослобођење, и сви ћемо одахнути. То је као кад се на самом почетку Великог поста изненада зачује „Христос воскрес“: тек предстоји читав пост, али ионако сви знају да ће се завршити Васкрсом. А ми смо већ на крају поста и пред Васкрсом — пред Другим доласком.

— Схватам — климну главом Цени. — Саму себе ловим на томе да ми је већ понекад свеједно хоће ли Ланс стати на ноге, па чак и да ли ћемо стићи да се венчамо. Имам само једну мисао — да он стигне до Господа.

— Моли се — и стићи ће. Хајде да погледамо друге стране света,

Пређоше платформу испод звона и почеше да гледају на север.

Испрва видеше само глатку површину воде с ретким острвцима — нека од њих била су подножја светлосних стубова који се уздижу у небо. Потом Цени запази у даљини некакво бурлање, као да тамо ври вода Средоземног океана.

— Шта је то — подводни вулкан? — улита она Миру.

— Не. Тамо је раније било Мртво море. Одатле се све досад уздижу мртве воде и разилазе океаном.

— Мртве воде греха... Страшно!

— Јесте. Гледајући тамо, схваташ да уистину постоји вечна казна за неокајан грех. Смилуј нам се, Господе, и не узврати нам по гресима нашим него поступи с нама по милости Својој!

— Амин — рече Цени.

— Шта сад видиш? — улила Мира.

— Исто што и ти — зачуди се Цени.

— Мислим да не, пошто ја нисам видела Илију и Еноха тако близу као ти, и уопште их одавде нисам видела.

— Стварно? А ја као да гледам велику карту света и ако хоћу да нешто подробније разгледам, то место приближава се мојим очима и повећава. Први пут сам то видела када сам гледала на свет заједно са Ајноом са торња Жизора: тада нам је показао како кроз Пиринеје пролази аутобус са нашом децом, а онда је показао пут према Бабушкином сиротишту и само острво са вилом. А сада исто тако све видим и без Учитеља — Ценин глас опет задрхта.

— Какав срећан дар ти је оставио у наследство! Нема правде чак ни код пророка: тако би ми добро дошао такав дар на мојим пословним путовањима! Па причај шта видиш, Цени.

— Готово читава Европа је потопљена...

— То није новост!

— Унаоколо је мутна зеленкаста вода, а по њој су разбацана острва и острвца, и свуда су на њима згаришта. Изгореле су чак и шикаре ђавољег чичка дуж обала Европског и Дунавског мора. Беличаста магла од гњилих вода меша се са црним димом згаришта.

— Аљуди?

— Људи се више не врзмају по путевима нити скривају по рушевинама. Предећем погледом по путевима и свугде видим одрпане, измождене људе на умору како малодушно леже или седе. Нико не једе нити пије, сви изгледају као да су изгубили наду и чекају смрт као избављење. Видим читава поља мртвих клонова и екологе како сметено

тумарају крај њих. И тако је све до Скандинавије, али и у Скандинавији је све исто. А на острвцима светлости људи су живи и бодри, али изгледају као да стално посте. И они су оставили послове и само се моле.

— А шта је даље, на истоку?

— А на истоку је непрекидан зид светлости.

— Јасно. Тамо је Русија. А видиш ли „зид отуђивања“?

— Видим. Али готово читав се урушио. Чудно је што људи не иду ка њему, да се у Русији спасу.

— Уверени су, утували су им да је тамо још већи пакао. Драго ми је што су милиони Јевреја остали у Русији: сада чекају Месију заједно са свим православцима — чекају Га по други пут и кају се због оног првог пута. Можеш ли да завириш иза тог светлосног зида?

— То није зид — то је полупрозирна копрена над урушеним „зидом отуђивања“. Видим само светлоплаво, зелено и модро — небо, шуме, поља и реке са језерима. Ништа више не видим, све ми се пред очима расплињава.

— Доста је, иначе ћеш сасвим ослепети. Идемо доле, Цени. Морам послом да одем у град.

— Идемо. Уморна сам и врти ми се у глави.

Мира оде и Цени се поново ражалости. Тако јој у жалости и сузама прође читав тај дан, а за њим и други. Мира никако да се врати. Предвече Цени не издржа и одлучи да сама оде у стари град како би дошла ближе Ајноу да се опрости од њега.

У време вечерње службе она изађе из обитељи. Пред полазак оде игуманији по благослов, премда не рече подробно куда и зашто иде — просто приђе и ћутке подметну руке и наклони главу. Мати је шапатам благослови и прекрсти. Цени се искраде из храма. Још наврати у стражарницу код сестре Јелене и улита је како да стигне до храма Васкрсења Господња. Ова је подробно упути куда да иде.

Чим се смрачи, улице и сокаци старог Јерусалима се празне, дућани затварају гвозденим капцима, а врата добро закључавају. Цени се учини као да иде кроз празан и одјекујући лавиринт. Ка тргу пред храмом Васкрсења Господња пролазила је улицама названим Пут суза — *Via Dolorosa*.

Хришћанско предање чувало је пут којим је Исус Христос ишао са крстом од преторија до Голготе. Ходочасници из читавог света пролазили су стотинама година са свештеним трепетом кроз древне уличице у којима су се понегде сачувале плоче старе две хиљаде година, неки су чак преваљивали читав пут на коленима. Антихрист је наредио да се са кућа стргну плоче са натписима „Via Dolorosa”, али трагови грубо изваљених мермерних плоча остали су на зидовима као ране, попут оних од метка, и сада служиле као оријентири.

Избивши из уличице-прореза на трг пред храмом, Цени још стиже да се зачуди како је лако пронашла пут и како је брзо стигла дотле, држећи се упутстава сестре Јелене. Данима је лутала трговачким улицама, продајући воду, али ниједном није набасала на трг Васкрсења, а сада је стигла за цигло сат времена. Али, видевши пред собом празан трг са подијумом у средини, више ни на шта није мислила.

Подијум је окружио збијени ред клонова, а по тргу су тамо-амо ходали еколози. Никог другог ту није било. Подијум није достигао човекову висину, Цени је био негде до рамена, и видела је укочена лица пророка који отворених очију гледају у небо. Дуто је стајала у сенци куће не знајући да ли да се приближи подијуму или се то не сме. Еколози су већ бацали погледе на њу, нешто разговарајући.

Одмах иза подијума стајао је зид густе магле. Боље загледавши, Цени разазна у њему зид и врата храма. Под нетремичним погледима еколога она брзо прође ивицом трга и смело уђе у маглу тамо где су се тамнила врата. Магла је изнутра била топла и светла. Она пружи руку и напипа тешку металну кваку, гурну је и врата се отворите.

У храму је владао топли полумрак који је мирисао на свеће и тамјан. Пред њом је било предворје са беломермерним зидом, а на зиду — велика мозаична фреска-икона осветљена са неколико шкиљавих упаљених кандила. На поду усред предворја лежао је дутачак таман камен. „Камен помазања” — она се сети приче сестре Јелене. Клекнувши, целивала је камен и осетина како одише тананим цветним мирисом. Сестра Јелена рекла јој је да благочестиве ходочаснице доносе овамо цветно уље и њиме поливају камен — отуд и миомирис.

У храму су ту и тамо горела кандила и свеће, највише их је било испред Кувуклије — камене шаторасте куполе над Гробом Господњим.

Постојала је пред улазом, помолила се, а онда се одважила да уђе унутра.

У Параклису анђела стајао је монах и на грчком читао дебелу књигу која је лежала на високом камену. Џени опрезно и обзирно прође поред њега и уђе кроз ниска врата. Камен-гроб с мермерном плочом одозго стајао је здесна. Џени се пред њим спусти на колена, стави руке и главу на Гроб и заплака.

Испрва није имала речи, дуто је само сузама давала одушка своје јаду. Потом је почела да се моли. Молила се и плакала због Ланселота, због деце која су остала у Бабушкином сиротишту, због несрећних богаља који се сада спасавају на Јелеону. Али данас је највише плакала због Ајноа.

— Докле ћеш, Господе, трпети понижавање Твојих светаца? Чак не могу ни да приђем и целивам свог Учитеља, Господе! — јадала се.

Није знала колико времена је протекло, можда неколико сати, а можда и читава ноћ. Изненада је неко тихо зовну отпозади:

— Сестро Јевгенија!

Она помисли да је то онај монах који се молио у Параклису анђела, подиже главу и осврте се. Иза ње је стајао Ајно, жив и здрав. Смеша се.

— Учитељу! — узвикну Џени, с муком се дижући на утрнуле ноге.

Он стави прст на уста и очима показа на излаз. Они прођоше поред монаха који чак није ни подигао главу, и даље се молећи. Седоше на клупу поред Кувуклије и почеше шапатом да разговарају.

Радујући се и плачући, Џени исприча Ајноу о свим догађајима у последње време: о животу у Бабушкином сиротишту, сусрету са Сандром, Ланселотовом и њеном путовању на острво Јерусалим, Патијевом бекству и Ланселотовом одласку у Кулу.

— Добро си учинила што си послушала непослушно магаренце — рече Учитељ. — За својим Ланселотом не тугуј већ се само моли, моли и моли — и Господ ће све средити. И даље си моја ученица и спремна да ми верујеш?

— Наравно, Учитељу!

— Онда устај и одмах иди на трг пред Вавилонском кулом и чекај. Видећеш бели мобил из кога ће изаћи две девојке, плавокоса и

тамнокоса. Приђи им и представи се. Оне ће ти све испричати о твом Ланселоту.

— Треба да идем сад одмах?

— Да.

Цени уздахну: и хтело јој се да трчи према Кули, и тако јој је било жао да оде од свог васкрслог Учитеља!

— Треба да идеш, дете моје. Идемо, испратићу те. А Ланселотово ходочашће још није завршено, још му предстоји последњи и најважнији избор.

Већ је свитало када су изашли из храма. На тргу је лежала томила изломљених дасака и треда — остаци срушеног подијума. Ни клонова ни еколога нигде није било, а крај зида храма стајао је скрштених руку жив и здрав пророк Илија. Ајно благослови Цени и показа јој којом улицом да крене како би што пре изашла из старог града. Потом он пође према Илији, а Цени се брзим кораком, али сваки час се осврћући у ходу, радосна и насмешена, упути према показаној улици.

Око подножја Куле као да се још од претходне ноћи комешала гомила. Цени се потруди да се не умеша у њу него стаде на ивици трга, куда су мобили и рикше довозили срећнике са картама. Они су излазили из кола, таљига и носиљки и ишли пролазом кроз гомилу који су за њих направили послужитељи и клонови.

Док је стајала, пристигло је неколико белих мобила, али девојке још није приметила. И ево, дојури раскошни мобил из кога изађоше „ две депо одевене девојке, висока плавуша и нижа тамнокоса девојка. Цени им сместа притрча и рече:

— Добро јутро! Ви мене не знате, али зовем се Цени и ја...

— Цени! — узвикну тамнокоса девојка, устреми се ка њој и ухвати је за обе руке. — Најзад! Ланс страшно брине због тебе! Здрав је, здрав, са њим је све у реду — предухитривши питања, забрбља Инга. — Твој вереник је прави витез и јако га водимо, јелда, Ванда?

— Јесте. Како је дивна Лансова вереница, риђа као сунце на заласку! — смешећи се, рече Ванда. — Ја сам Ванда Ковалски, а ово је Инга Петрих, а ти си Ценифер Макферсон.

Девојке се одмах растрчаше да набаве карту за Цени, али

безуспешно, пошто су већ биле распродате све до краја трка. Немогуће је било да се купе чак ни од тапкароша, премда су Инга и Ванда нудиле огроман новац — тако су желеле да доведу Џени и обрадују Ланселота.

— Да није било Ланса, обе не бисмо више биле живе! Искрено речено, своје исцељење не дугујемо Месу него Лансу! — непрестано су понављале, све упадајући једна другој у реч. — Немаш ти појма шта је твој Ланс!

— Па, рецимо да неког појма о томе имам — узвраћала би насмешено Џени. — Идите, девојке, без мене. Кад нам већ не успева, значи да и не треба да се пењем на ту Кулу.

— У реду. Онда нас сачекај у нашем мобилу, важи? Донећемо ти вести од Ланса. Ми одосмо, а тебе ћемо због безбедности закључати.

— А какви су то људи крај вашег мобила?

— То је наше обезбеђење. Овде је врло опасна публика, морале смо да унајмимо ове снагаторе.

Џени је прилично дуто чекала у раскошном мобилу на повратак девојака. Сунце је већ било високо и у колима је постало вруће, тако да је морала да укључи клима-уређај. Најзад су се Ванда и Инга вратиле и пренеле јој Ланселотове речи: моли је да га чека на острву где су провели прву ноћ у Иерусалиму, и воли је.

Џени хтеде да изађе из мобила, али Ванда је заустави и замоли:

— Хајде код нас у госте, молим те, Џени! Бићеш прва гошћа у нашој новој кући. Ручаћемо код нас, поседећемо, попричаћемо, а онда ћемо те одвести кући.

Док су девојке биле на тркама Џени се, седећи у мобилу, премишљала да ли да им одмах каже истину о Антихристовим исцељењима или да сачека док се ближе упознају.

— Радо ћу доћи код вас кад ме већ позивате. А потом ћу ја позвати вас да посетите моје острво. Слажете се? И обећавате да ми што више испричате о Лансу?

— За то не треба да молиш! И теби ћемо испричати, и деци и унуцима, ако их будемо имале! — рече Ванда. — Крећемо!

Њихов луксузни мобил пратио је скромни црни мобил са обезбеђењем.

Девојке су изнајмиле прилично велику једносратну кућу у сачуваном предграђу Иерусалима Рамоту, смештеном на брду. Оба мобила прођоше кроз високу металну капију, коју човек из кућице за обезбеђење крај капије одмах за њима закључа.

Кућа је била окружена прекрасним вртом, а ни унутрашњост није лоше изгледала. Наравно, није могла да се пореди са раскошном вилом Макферсонових, али Џени се свидела. Девојке је одведоше на спрат и показаше јој раскошне собе припремљене за Ланселота.

— Драге моје, ако се све добро сврши, Ланселот и ја нећемо остати у Јерусалиму — рече Џени.

— Па шта? — слеже раменима Ванда. — Зато ћете у Вечном граду имати место где увек можете да дођете и живите колико хоћете.

— Имам такво место.

— Гетсиманија?

— Јесте.

— А шта тамо радите, Џени?

— Помажем у незни болесника.

— Ето видите! А овде ћемо вас Инга и ја тетошити, јако ћемо се трудити да вам удовољимо.

— Ми ћемо вам уга-а-ађати! — отпева Инга, умиљато загледајући Џени у очи.

Потом девојке почеше да спремају ручак за гошћу и себе, а и за ону тројицу у Кули. Џени су дозволиле да помаже тек пошто је рекла како и она хоће да спрема јело за Ланса. А док су бавиле ручком, девојке су јој причале о „Веселом катафалку” и о свим догодовштинама и победама. Џени је слушала, ужасавдла се трка и поносила Ланселотом. Уосталом, Инга и Ванда јој нису све испричале, понешто су, оно најстрашније, затајиле.

Када је ручак био готов, седоше за сто на тераси и девојке почеше да нуткају Џени и угађају јој. Како је ручак одмицао Џени је бивала све тужнија и тужнија, и никако нису могле да схвате шта јује то онерасположило. А Џени се премишљала да ли да им сад одмах или касније исприча истину о томе да Месијино исцељење не траје дуто.

Најзад се одважила и све им испричала.

Девојке су слушале и бледеле.

— Девојке, треба да пођете са ином у Гетсиманију и саме се у све уверите, попричате са људима који су прошли исцељење код Месије, сазнате за њихове судбине и затражите од њих савет шта да радите. У Гетсиманији многима од њих бива лакше, понеки се чак поново дижу на ноге. Па, ето, мислим: зашто да чекате док поново не изгубите здравље? Није ли боље да се одмах обратите Богу и молите Га да вам остави здравље? Уосталом, о томе треба поразговарати са људима који више знају, са игуманијом Јелисаветом и са гетсиманским свештеником.

— Идемо! Сместа! — нареди Ванда.

— А посуђе? — сметено улита Инга. — Их, о чему ја то размишљам? Идемо!

Путем су јој испричале оно о тркама исцељења што су током ручка пропустиле.

Оставиле су мобиле на обали Кедрона, прешле преко моста у манастир и стигле нешто пре вечерње службе, када су сви још били у врту. Инга је ишла држећи се за Џенину руку, а Ванда је навалила да запиткује људе који су прошли трке исцељења. Оно што су од њих чуле било је кудикамо суровије од Џенине приче. Саслушавши десетак случајева и уверивши се да сви говоре о истом, замолише Цени да их одведе код игуманије. Пред кућицом матушке Јелисавете седоше на клупу да сачекају док се игуманија ослободи како би поразговарала са њима, Инга је неутешно ридала, а Ванда ју је смиривала:

— Ако ништа друго, ми смо барем упозорене, а ови људи су се радовали и нису очекивали невољу.

Изађе игуманија. Она улита Цени кога је довела, а сазнавши о чему се ради, изненада рече нешто неочекивано и утешно:

— Има један човек овде који је добио исцељење, али схватио је од кога га је добио. Дошао је код нас и покајао се. И ето, све досад је здрав, а од тренутка када га је Антихрист исцелио протекло је више од годину дана. Истина, он је једини такав, а остали су нам дошли тек пошто су поново изгубили здравље. А верујете ли у Исуса Христа?

— Сећам се нечег сличног из детињства — рече Ванда. — Али врло

магловито. Неко је у нашој породици био верујући, чини ми се бака. Али била сам мала када је умрла.

— А није те тајно од родитеља крстила?

— Није.

— Ех, те савремене баке! — уздахну игуманија. — И мало их је преостало, и ни за шта нису. Дакле овако, данас више нећете стићи да поразговарате са нашим духовником оцем Алексејем, а сутра дођите тачно у подне: представићу вас њему, а онда ћете заједно са њим одлучити шта да радите.

Опростивши се са игуманијом, девојке пожелеше да виде како се Цени сместила у обитељи. Она се смете, али ипак их поведе да им покаже своју келију. Испоставило се да је то приземљуша подељена на пет собичака, сваки с узаним вратима и сићушним прозором.

У Цениној келијици видеше четири лежаја са болесним женама, у средини сто крцат посуђем и лековима, а под столом — смотану струњачу.

— Па где то спаваш, Цени?

— На поду, на струњачи. Ма не брините, тамо ми је удобно. Ноћу морам често да устајем због мојих болесница, а са пода је лакше устати. И ваздух је доле чистији и прохладнији, пошто спавамо с отвореним вратима.

Све четири њене сусетке нису устајале са постеља, и морала је да их негује током ноћи, док се монахиње одмарају.

— Још данас има да пређеш код нас! — одлучно објави Ванда.

— А шта је рекао мој Ланселот? — лукаво се смешећи, улита Цени.

— Рекао ти је да га чекаш у Гетсиманији, али није знао у каквим условима се овде налазиш!

— Миле моје, и саме ћете ускоро почети да у сваком слободном — тренутку трчите овамо, ви још не знате шта је то благодат!

— Онда нам испричај!

— То не може да се објасни. То треба проживети и проосећати.

Речју, одлучно је одбила да се пресели код Ванде и Инге, али зато су оне обећале да ће сутрадан поново доћи на острво Јелеон.

ПОГЛАВЉЕ 17

Уочи сусрета девојака са Цени, Триеспетко је без икакве сметње спокојно прошао жути циљ. Дочекали су га, честитали му и одвели га на бели балкон Месији на исцељење.

Сутрадан ујутру у „Трчку” прочиташе да је на циљ први стигао ходочасник који је пожелео да остане непознат.

— Чудно — рече Жерар. — Ипак није рекао своје право име.

— Ако није рекао, значи да му тако треба. Ето, убрзо ћеш се срести са њим, онда га и упитај зашто је тако поступио.

Триеспетко се тог дана није појавио на тркама.

Инга и Ванда дошле су прилично рано и донеле радосну вест Ланселоту: Цени је пронађена!

— Где је? — викну им Ланселот.

— Тамо где сте провели прву ноћ у Јерусалиму!

— Реците јој да тамо и остане. Наћи ћу је после трка. И реците јој да је волим.

Гледаоци на балкону који су чули тај разговор весело и поспрдно се зацерекаше.

Жерар и Ланселот приметите да обе девојке окружују некакви чудни момци у истим сивим оделима. Испрва се забринуше, али потом се досетише да је то њихово лично обезбеђење о коме је Ванда причала.

— Шта мислиш, да ти момци из обезбеђења не изиграју наше девојке? — улита Жерар.

— Сигурно неће. Они су за паре на све спремни, и на издају и на верност.

— Надам се, на верност, иначе бисмо морали да се одрекнемо хлеба, меса и вина. На ходочасничкој дијети не бисмо далеко догурали.

— Мислиш ли да не поступамо сасвим часно према другим ходочасницима?

— Ланселоте, скроз си поблесавио. А када њихови навијачи на нас бацају хигијенске кесе с изметом и конзерве с песком, трудећи се да нас

погоде у главу — зар је то часно? И он да, ко им смета да удруже напоре? У сваком броју „Трчка” пишу о томе како је „Весели катафалк” са богаљима који један другом помажу претекао све ходочаснике за неколико спратова, али ниједном нису написали да се неко угледао на нас. Ово што радимо не свиђа се ни ходочасницима, ни гледаоцима, не само зато што освајамо циљ за циљем. Ту је оно главно у нечем другом.

— У чему то?

— Па у томе што реметимо главни принцип постојања Планећана — свако за себе против свих. „Трчко” увек о нама пише подругљиво и прориче како наша „Противприродна заједница” само што се није распала. А послужитељи? И сам видиш како гледају на нас. Мислим да готово сви на овој Кули, и послужитељи, и гледаоци, нестрпљиво чекају да наш подухват пукне.

— Неће дочекати — рече Ланселот, али је погрешно: нешто је ипак пукло.

То се десило у подне, када се ветар сасвим разуларио. Пролазили су исувише близу балкона, прибијани уза зид Куле тим оштрим јужним ветром. На сву срећу, Жерар је у то време ишао поред колица са супротне стране од балкона, и само зато је остао жив. Ни он, ни Ланселот испрва нису схватили шта се десило. Обојица прво зачуше лупњаву и дреку гледалаца, а одмах затим тресак и шкрипу метала о бетон. Колица се зауставише. Са балкона се заорише победнички крици и кикотање. Жерар се саже и виде да је осовина колица пукла, а иза ње на путу лежи камен велик као глава. Сместа на њих полетеше конзерве и остало смеће.

— Силази, стигосте! Рикнуо „Весели катафалк”! — спрдали су се раздрагани гледаоци са балкона.

— Повуци кочницу и хватај ми се за рамена! — викну Жерар, подмећући Ланселоту леђа: овај послуша, још не схватајући докраја шта се то заправо збило.

Жерар га прво однесе до преграде и тамо поседе, а онда се врати до колица, упрти их на леђа, једва придржавајући наслои својим патрљцима, и пресамићен под тежином колица запути се узбрдо. Није намеравао, а и поред најбоље жеље не би ни могао да их пренесе на

велико растојање, али хтео је да их склони што даље од балкона са кога су на њих бацили ту проклету каменчину. Ипак их је отеглио неких сто метара даље и оставио испод спољне оgrade, и тек онда се вратио Ланселоту, који је седео блед као крпа и ужаснуто чекао шта ће Жерар рећи.

— Ништа — рече Жерар — пукла је само осовина. Хватај ми се за рамена — он се опет окрете леђима Ланселоту и чучну. — Шта ти је?

— Жераре, изгледа да је дошао крај мог ходочашћа.

— Не лупетај. Зар не схваташ колико смо добро прошли?

— И те како смо добро прошли! — Ланселот се чак насмеја.

— Па да, јесмо! А шта да је тај камен једном од нас пао на главу? Из све снаге су га заврљачили, само су лоше гађали. Али изгледа да је проклетиња-каменчина одскочила од пута и ударила право у средину осовине. И ту смо добро прошли — осовина је просто пукла и њене половине још могу да се споје, али зато да је камен погодио точак или искривио осовину...

— Жераре, захвалан сам ти за твоје пријатељство и твоје напоре, али...

— Али сада мало поћути, Лансе. Сада морам да смислим како да што пре средим твоја колица, уместо да водим испразне разговоре. Ако имаш неки предлог у вези поправке осовине, сваки ћу са захвалношћу саслушати. А ако ти је просто дунуло да ми овде изводиш мелодраму, буди љубазан — зачепи! Јасно? А сад се хватај за мене да те однесем до колица.

Ланселоту не преостаде ништа друго до да се повинује. Али већ је видео сценарио по коме ће се радња даље одвијати и то тако јасно као да се све дешава у РеалностиГ Жерар ће га теглити крчачке, повремено га спуштајући крај оgrade и враћајући се по већ бескорисна колица, која ће на крају крајева ипак морати да оставе. Можда га тако и дотегли до наранцастог циља, па чак и прође први, али после ће опет морати да га напусти! Нико му неће дозволити да и даље крчачке носи ходочасника који је објавио највиши циљ. Па добро, јасно је шта му преостаје: када Жерар ноћу заспи, он ће, Ланселот Језерски, већ пронаћи начин да нестане са трасе и ослободи друга. То га је толико смирило да је чак

згодније наместио руке на Жераровим раменима и с олакшањем уздахнуо. Као да је прислушкивао његове мисли, Жерар окрете према њему своје зајапурено лице и прокркља:

— Неће моћи! Имај у виду, подлаче, да ћу те, ако покушаш да ме спречиш да те спасем, лично бацити са Куле, чим ми Месија поправи руке! Јеси ли ме разумео?

— Јесам, јесам — рече Ланселот и нацери се: то сам Жерар не схвата да је њему, Ланселоту, заиста дошао крај. И тај крај је само један — распеће. „Никако да Те избегнем — тужно се нашали у себи, у мислима се обраћајући Христу — никад нисам маштао о стигматизацији, а гле, сва је прилика, бићу достојен...”

Када се на балкону појавише Инга и Ванда, Ланселот остаде да седи наслоњен на ограду, и само им је издалека махао руком и смешио се све време док су оне, пресавијене цреко ограде балкона, добацивале Жерару конзерве са јелом и, наравно, запиткивале га шта се то десило са Ланселотом и где су му колица. Саслушавши га, одмах несташе.

Ланселоту није пошло за руком да током ноћи напусти Жерара. Просто није стигао да то учини. Чим су са балкона истерали гледаоце, са једног од њих тресну доле некаква врећа. Одмах за њом са балкона се спусти конопац. Потом видеше како се преко ограде пребацила ситна мршава тамна прилика, склизнула низ конопац — и пред њима се појави Триеспетко!

— Здраво, момци, ево мене!

Кожа на лицу била му је ружичастобела, глатка и нежна, као досод младе девојке. Триеспетко је био ваљано опран, сав је мирисао и био одевен у ново црно спортско одело. Жерар и Ланселот су се устезали да дотакну таквог лепотана, али он им се сам обисну око врата.

— Видите ли, видите ли какав сам постао?

— Прави мали лорд Фаунтлерој!

— То ви за моје локне? Хтео сам да их ошишам, али нису ми дале Ванда и Инга: играју се са мном као да сам лутка — час ме удешавају, час ме чешљају. Упозоравам вас, момци, после исцељења има на главу да вам се попењу!

— Лично ја немам ништа против — нацери се Жерар.

— С тобом је све јасно, Жераре. Момци, а где су колица?

— Пола спрата позади.

— Одохја до њих!

И он одјури наниже, дограбивши своју врећу из које је штрчала дугачка светлуцава шипка.

— Ето тако, пријатељу Ланселоте Језерски! — рече Жерар. — Нешто слично сам и очекивао. Дечкић у врећи има алат и намерава да поправи твој „катафалк“.

Ланселот оћута и поново се наслони на зид, правећи се да дрема. Бојао се да поверује како ће Триеспетку заиста успети да поправи његова колица. Дечко се дуто није појављивао, те Ланселот и Жерар заспаше како не би трошили време ни снагу на забринутост. Потом кроз хујање ветра зачуше Триеспеткове кораке, а неколико минута касније спазише га како гура пред собом колица.

— Изволите ваш превоз, момци! Сада ће догурати до самог врха, само не седајте обојица у колица.

— Како ти је успело, Триеспетко?

— Врло просто. Већ сам вам говорио да сам се бавио механиком у гаражи наше куће, тако да сам отприлике знао шта треба да купим и донесем овамо за поправку овог јадног „катафалка“. Морао сам да одем у стари град како бих на пијаци купио потребан алат. Узгред, добро сте прошли, момци: да није данашње поправке, наш „катафалк“ би се зауставио неколико спратова даље — сав је био загушен песком. Све сам очистио и подмазао па сада много лакше иде.

— Хвала ти, Триеспетко! Де, реци како се осећаш?

— Узбудљиво!

— Значи, Ванда и Инга су те одвеле код себе?

— Наравно. Тамо је и за тебе, Жераре, припремљена соба, тако да за будућност не брини. Само стигни први на свом циљу.

— Потрудићу се, Триеспетко. Слушај, кад сам већ код тога, како ти је право име? У „Трчку“ о томе није било ни речи.

— Неће ни бити. Када ме је Месија исцељивао, поред њега је стајао мој отац. Ништа ми није рекао, али по његовим очима сам схватио да

ће, ако кажем своје право име, кроз сат времена из Куле изнети мој лепи леш. Рекао сам да своје име желим да задржим у тајности.

— Значи тако? Па онда остани за нас Триеспетко.

— Девојке су ме скратиле до Петка.

— Под било којим именом ти си наш пријатељ — осмехну се Ланселот.

— И ја тако мислим. Готово, момци, морам да бежим, иначе ћу још срести оца — он сваког јутра долази код Месије на седницу Савета светске Владе.

— Онда је канда министар?

— Бави се људским ресурсима, човечанство усрећује, Довиђења! Ускоро ћемо се видети, Жераре! А после — са тобом, Лансе. Нек вам је са срећом.

— Срећно, Петко! Чувај се!

— Потрудићу се!

Спретни дечко брзо се успуза уз конопац на балкон. Ланселот привеза врећу с алатом за крај конопца, Петко га извуче, одвеза конопац, сложи га у торбу, махну пријатељима и нестане.

— Па, како колица, сер Ланселоте Срамотни? — упита Жерар пошто се Ланселот смести у њих и протера их неколико метара.

— Колица су сјајна! Иду троструко лакше него раније. А зашто сам Ланселот Срамотни? Чиме сам се толико осрамотио?

— Па тиме што си своје пријатеље сматрао малтене смећем којим нас гледаоци гађају.

— Никада нисам тако мислио.

— А што си онда наваљивао да те оставим и наставим даље сам? Зарад лепог геста, зарад позе? У том случају си Ланселот Позерски.

— Жераре!

— Шта „Жераре“? Реци отворено — стидиш ли се?

— Стидим се.

— У реду, онда крећемо! Већ смо изгубили ђаво би га знао колико времена. И за казну сада ћеш спавати све док на трасу не изађу послужитељи!

Жерар се прихвати наслона колица, а Ланселот се не усуди да му приговори, тим пре што су колица сада збиља кудикамо лакше ишла. Он забаци главу и заспа.

Свануло је. Обојица приметите да је на тој висини већ светло док Вечни град доле још лежи у полутами праскозорја. На траси само што се нису појавили послужитељи и клонови. Али, прва се појавила Ванда. Попут лаке сенке склизнула је с балкона низ конопац, дритрчала Лансу и дотакла му раме. Уверивши се да он не спава, пробудила је Жерара. На рамену јој је био ранчић из кога је извадила мали столњак, прострла га на асфалт и почела да им сервира доручак: термос са кафом, вруће земичке, сир и поморанџе.

— Тетошиш нас, Ванда. Могли смо и у ходу да лепо једемо.

— Биће још прилике да у ходу једете. Дедер, товарите се калоријама! Имам још нешто за тебе, Лансе. Инга и ја биле смо код Цени у Гетсиманији. Ево ти цедуљица од ње и још ово — Ванда извади са дна вреће и пружи му малену бочицу и савијен папирић. „Ланселоте, још није касно — врати се! Твоја Цени ‘ — прочита он.

— А шта је ово? — упита он, рдзгледајући сићушну стаклену бочицу са нацртаним крстићем.

— То је света вода. Цени ти вели да је пијеш по гутљај и мажет ране на рукама,

— Ах, Цени, моја непоправљива чудакиња! — насмеја се Ланселот. Он пољуби бочицу и тури је у цеп јакне. — Наравно да се светом водом нећу лечити, али свеједно јој хвала. Овај сувенир ће ме подсећати на њу.

— Ја бих ти саветовала да сваког дана попијеш по гутљај свете воде. Инга и ја пијемо.

— Шта, зар верујете у њена чудотворна својства?

— Верујемо. Ми уопште верујемо. У Господа нашега Исуса Христа. А још ћемо се ускоро крстити. И Петко са нама. Надам се да ћете обојица стићи за наше крштење.

Жерар и Ланселот се згледнуше.

— Опа бато! — рече Жерар.

— Је ли могуће да вас је то моја Цени тако брзо придобила? — зачуди се Ланселот.

— Кад сиђете са Куле, све ћете сами сазнати — рече Ванда. Уопште јој се није хтело да сада пријатељима открива тајну Антихристових исцељења.

Нахранивши их, Ванда покупи преостало у свој ранчић и истим путем шмугну натраг на балкон.

Жерар се врати на своје место и поче да гура колица.

Ускоро се појавише послужитељи да разнесу врећице и новине. Добивши „Трчка” Жерар га даде Ланселоту и предложи да наставе даље: знао је да је данас његов циљ и зато није хтео да губи ни трецутак.

— Жераре! Можда ћеш макар сада...

— Ланселоте, кад си последњи пут гледао своје руке? После мог циља треба да сам превалиш још десет спратова, најкраћих али и најстрмијих, узгред буди речено. Мислим да ћеш до циља стићи ако не сутра увече, онда свакако прекосутра, и хоћу да данас причуваш своје руке. Боље да мало наглас читаш новине. Пишу ли нешто о нама?

— Хм... Понешто пишу. „На радост већине учесника и гледалаца, чувена група ходочасника, коју су навијачи адекватно назвали 'Весели катафалк', скикнула је. Тако јој и треба! Гледаоци су с одвратношћу посматрали како петоро богаља, да не кажем наказа, облепивши колица главног богаља који је дрско натакарио црвену јакну, из дана у дан јавно демонстрира ретке душевне мане: варварску негадљивост према туђем телу, латентну сексуалност, одсуство спортског поноса и крајње ниску конкурентну способност. Да су ти људи веровали у себе, зар би се тесно збијали у такву гомилу свим гледаоцима наочиглед? Јесте, троје међу њима показало је прилично добре резултате, али углавном на рачун остале двојице учесника: Тридесет трећи и Тридесет четврти учесник из све снаге су помагали дерану-накази и двома тешко и ружно болесним девојкама да победе. Треба ли додати да отад нико више није видео на Кули те победнице — две девојке и дечка! Сада су њихови кавалери искијали своје лажно милосрђе: оправдано револтирани гледаоци приуштили су себи мали несташлук — бацили су

на 'катафалк' омањи каменчић. Тај сићушни сувенир', бачен с висине искрене изреволтираности, био је кобан за 'Весели катафалк': колица Тридесет трећег, распавши се на ситне делове, откотрљала су се на све стране. Безноги је, неузвраћено апелујући на милосрђе безруког, остао тамо да лежи, док се број Тридесет четврти усамљено одгегао према циљу, морално уништен и физички изнурен. Тако су две наказе неславно испале из трке". И, шта велиш?

— Каква којештарија! Али у њој је и драгоцени податак: тамо пише да девојке и дечка нико више није видео на Кули.

— Да, то је изванредно. Хоћеш ли да попијеш мало вина, Жераре?

— Наравно.

— И ваљано поједи, данас има да се ознојиш.

— Нема везе, цуре ће ме после опрати!

— Жераре, а да ниси којим случајем развратник? Како стојиш у погледу латентне сексуалности?

— Ланселоте, нисам имао девојку чак ни у Реалности, док је још Реалност била жива. То ја тек онако брбљам, премда на жене никада нисам гледао, јер сам рођен без руку, тако да...

— Значи да је „Трчко” слагао.

— Знаш, мислим да тај жути листић није хигијенски користити чак ни за брисање.

— Потпуно се слажем са тобом. А сада — на пут!

Како су се успињали на више спратове, тако су гледаоци бивали богатије и гиздавије одевени, и све безобзирније и агресивније се понашали. Дошавши на трибине и видевши да је „Весели катафалк” нетакнут, просто су се разгоропадили од беса: на пријатеље полетеше камење, стаклене боце пуне бибер-гаса које би се распрснуле приликом удара, конзерве од енергена напуњене песком, заоштрени ексери избацивани из праћке. Жерар објасни да се сва та „оруђа” продају испод руке код улаза на Кулу, а чланове Породице нико не сме да претреса, па се иживљавају. Ланселот и он трудили су се да се све време држе леве стране трасе, докле „сувенири” са балкона не добацују.

Ма колико да се Ланселот противно, Жерар нипошто није хтео да

остави наслои ко лица.

— Ако хоћеш да ми олакшаш, испричај ми о себи и твојој Цени. Ускоро ћемо се растати, а ја ништа не знам о теби. Наравно, уколико можеш да причаш о себи.

— Зашто не бих? Немам шта да скривам. Истина, немам ништа посебно ни да причам. Па, пре отприлике годину дана започео сам своје ходочашће заједно са својом вереницом Цени, и ево, како видиш, оно се ближи крају.

— Ти си необичан момак, Ланселоте, и желео бих да сазнам нешто о теби и твом животу пре ходочашћа, и о томе како си стигао до Јерусалима.

— Што се тиче необичног момка, ту си мало претерао: ја сам толико обичан човек да ваљда, изузев моје инвалидности, у мени нема ничег другог по чему бих се разликовао од осталих.

— Па онда почни од тога како си постао инвалид.

— Такав сам се родио.

— И родио си се у Норвешкој, то већ знам. А ко су били твоји родитељи? И како то да су те оставили у животу?

Жерар је спадао у оне који умеју да постављају питања, тако да прича није испала кратка: сати су пролазили, а Ланселот је непрестано говорио. Само накратко су направили предах да једу. Када је прича била завршена, Жерар улита:

— Лансе, хоћеш ли се после исцељења вратити својој деци?

— Не знам, Жераре, часна реч, засад не знам. То је једно од оних питања на која још увек немам одговор. С једне стране, јако ми недостају, тако ми се свидела улога многодетног оца. Али, шта ће бити са дечицом ако им изненада бане њихов вољени Ланселот на сопственим ногама и објави како њих не жели да одведе у Јерусалим?

— Па шта ће са њима бити без тебе?

— Боље питај шта ће са мношћом бити без њих.

У Гетсиманију стигоше Илија и Енох. Срећне монахиње тако се натискаше око васкрслих пророка да Цени никако није успевала да приђе Учитељу. Најзад он спази њену риђу главу међу белим

апостолницима и позва је. Тек тада се сестре размакоше и пропустите је до пророка.

— Илија, ово је једна од мојих ученица, зове се Јевгенија. Благослови је.

Пророк Илија разнежено благослови девојку.

— Јеси ли је упозорио? — улита он Еноха.

— Зашто бих? Њено кандило увек је пуно уља, она спада у мудре девојке. Зато њен вереник...

— Вереник? — старији пророк пажљиво погледа Цени, па се окрете и замисли, зажмиривши.

— Чекај свог вереника од вечерас код Кедрона — изненада рече он. — Чекај колико год треба. Ако пређе Кедрон — спашће се.

ПОГЛАВЉЕ 18

У Гетсиманију сиђоше монахиње са Јелеона и мирјани који су живели на гори. Видевши васкрсле пророке, смејали су се и плакали од среће, прилазили им под благослов, од радости плакали и грлили се.

И Цени је понеко грлио и честитао јој. Само је она била жалосна у том мноштву, али и она се радовала коликоје могла. Узвраћајући на стискање руку и загрљаје, Цени се однекуд сети како се раније није усуђивала да дотакне чак ни Ланселота, како се бојала да се приближи било ком човеку, да случајно не удахне ваздух који су други удисали.

У гомили је једва пронађе сестра Јелена.

— Јевгенија, иди код вратница, опет су ти у посету дошли твоји пријатељи!

Џени отрча надоле, прескачући по три степенице. Код вратница виде Ванду, Ингу и лепог витког дечака од око четрнаест година.

— Ево, довеле смо нашег Петка, хоћемо да га упознамо са оцем Алексејем и са матушком Јелисаветом. Али у првом реду, дабоме, са тобом. Петко, ово је Џени!

— Здраво, Петко!

— Како си лепа, Цени! Драго ми је због нашег Ланса.

— Ко би помислио да ће се овакав кавалер испилити из нашег закерала! — пљесну рукама Ванда.

— Стигли сте у прави час, драги моји — рече Цени. — Хајдемо што пре горе. Знате ли кога ћете сада видети и чути? Васкрсле пророке Илију и Еноха!

А горе је у току била проповед. Људи су у збијеним редовима седели на земљи и на камењу. Чим девојке са Петком приђоше одмах зачуше главне речи:

— Време се свршило, браћо и сестре! Сви рокови су истекли, нису више преостале године и месеци, чак ни дани, него сати.

Даље су пророци говорили како они који још нису стигли да се крсте треба да се још данас, без одлагања, сасвим покају за читав свој живот и крсте. Завршивши проповед, они поведоше све према Кедрону. Однекуд се појавише свештеници и почеше да исповедају оне који желе

да се крсте. Дође и отац Алексеј и одмах пронађе Ингу и Ванду.

— Сремни? — улита он строго.

— Како кажете, оче! — одговори Инга за обе, а Ванда му приведе Петка.

— Јеси ли спреман за крштење, дечаче?

— Ја, наравно, желим да се крстим — одговори дечак — али хтео бих да се ваљано припремим, да мало читам литературу... Јој! — Петко се загрцну „литературом” — то га је Ванда клепнула по потиљку.

Сви пођоше са Јелеонске горе према Кедрону. Петка је отац Алексеј исповедао уходу. После отпуштења грехова људи су одмах у бесконачној поворци ишли у воду Кедрона, и Енох их је са Илимом крштавао.

Кроз збијену гомилу Цени више није могла да се пробије до Ланселотових пријатеља, а убрзо их је чак изгубила из вида. Али није ни покушавала да им се придружи, знајући да ће сада са њима све бити у реду. Скупа са осталима који су стајали на обали певала је „У Јордану крштавам се Теби, Господе”, заједно са крштаванима певала је „Символ Вере”, заједно са свима певала је „Нека васкрсне Бог” Није видела да су Ванда, Инга и Петко, сада већ раб Божији Петар, прешли Кедрон преко моста и ту срели Жерара.

— Цурице, гледајте! — још издалека им показа своје исцељене руке.

Пријатељи му притрчаше и почеше да га грле.

— У прави час си нас пронашао, Жераре!

— Ланс ми је рекао где ћу вас најпре пронаћи. А шта се овде дешава? Каква је то гужва?

Девојке му објаснише шта се дешава.

— Пророци? Прави пророци? А могу ли да их чујем?

— Ако се још држиш на ногама — рече Ванда. — Уосталом, седнимо на обалу да гледамо и слушамо.

Тако су и учинили. Седели су, гледали и слушали.

Предвече, када је бујица људи који жуде за светим крштењем готово пресахнула, пророци окупише око себе свештенике и

заповедише им да остану код Кедрона и крштавају све који још стигну до њих.

— Колико да чекамо, пророче Илија? — улита један свештеник.

— Док не почне земља да подрхтава, док се на небу не појави Крст и док не зачујете од самога Спаситеља: „Дођите к Мени”. Онда прекидајте ваше служење и идите к Њему.

— А дотле?

— А дотле останите овде, крај Кедрона, крштавајте све који долазе по спасење, проповедајте Христа Васкрслога и Долазећега.

— Дуто ћемо морати да служимо без одмора, пророче...

— О роде наивни! — ускликну Илија и погледа Еноха. Он климну главом.

— А зашто ословљаваш Илију само пророком? — он изненада улита свештеника. — Зар ниси видео како нас је Господ удоетојио да пролијемо за Њега крв? Мученик је изнад пророка, тако да нас не лишавај те велике части, оче!

— Опростите и благословите, пророци и мученици Илија и Еноше!

— Нека Бог благослови све вас. Идите и служите Му — рекоше пророци-мученици и свештеници опет пођоше према води.

Већ се смрачило. Изгрејао је месец. Небом су промицали брзи облаци. Један облак био је јаче од других осветљен месечином, изгледао је као да изнутра светли. Изненада он поче да се спушта над Јерусалимом, постоја над њим, а онда заплочи ка Кедрону и ту се спусти на воду. Илија и Енох по води дођоше до облака и несташе у њему. Облак се поново диже у небо и одлете на исток. Пренеражени људи дуго су непомично стајали гледајући у небо. Први се прибраше свештеници.

— Сви који нисте стигли да примите свето крштење, покајте се и крстите се! — ускликну један од њих. — Пророци су васкрсли и вазнети на небо по други пут. Време истине!

— Брже, Жераре, брже! Можда не стигнеш! Реци, верујеш ли у Исуса Христа? Верујеш ли Његовим пророцима Илији и Еноху?

— Како да не верујем када сам их видео сопственим очима и чуо

сопственим ушима!

— Онда хајдемо што пре оцу Алексеју да те сместа крсти!

Инга и Ванда ухватите га за обе руке и цовукоше ка обали.

— Ма станите, лудице — покуша да их заустави Жерар. — Још нисам спреман!

— Јеси, јеси! — увери га Петко-Петар, гурајући га у леђа. — Замоли да ти надену име Павле!

— Не знам зашто, али осећам да си у праву — треба ићи — рече Жерар. — Води ме, брацо!

Ускоро готово да више нико није остао на обе обале Кедрова, и само су свештеници и даље чекали „раднике једанаестог часа“, како би стигли да крсте и оне окаснеле.

— А хоће ли наш Ланс стићи да се крсти? — улита Павла-Жерара Инга-Јована.

— Петко, похитајмо према Кули — рече Жерар. — Морамо да га дочекамо макар доле, ако се не пробијемо горе.

— И ја ћу са вама! — ускликну Цени.

— Па, драга, а шта је са хришћанском послушношћу? — улита Ванда-Варвара. — Вереник ти је рекао да га чекаш овде — изводи чекај!

И Цени послушно седе крај моста да чека њихов повратак.

ПОГЛАВЉЕ 19

Пре свега неколико сати Жерар је први прошао кроз наранџасти циљ. Сада се Ланселот успињао сам. Траса је постајала све ужа и ужа тако да се, како би избегао нападе гледалаца, прибијао уз спољну ограду. Хвала Жерару: руке су му се одмориле и ране залечиле током готово читавог дана одмора — Жерар је тек пред самим циљем оставио наслои колица и наставио даље сам.

Ланселот се успињао ка свом циљу и знао да иде први, али у њему није било радости. Не једном захваљивао се судбини за то што су се догађаји од самог почетна његовог ходочашћа у Јерусалим напетост смењивали тако да малтене није имао времена за размишљање, али и када је било спокојних тренутака током његовог ходочашћа, ни сам није желео да мисли о ономе новом, неочекиваном и страшном што је о Месији током својих странствовања сазнао. Исто је било и током кретања „Веселог катафалка” нагоре. Али, ево сада је остао сам, и нигде није могао да се сакрије од успомена и размишљања. А још и разговор са Жераром који га је приморао да још једном у мислима прође читав пут од острвцета у Тронхејмском фјорду до Вавилонске куле у Јерусалиму.

Најрадије би сасвим напустио трасу, али није могао да изневери оне који су се поуздали у њега: четворо пријатеља уложило је на њега све што имају, и просто је дужан да стигне први.

Имао је среће а и није: чим се смрачило, почела је олуја и ветар је одувао готово све гледаоце са балкона. Само они најупорнији, умотани у мантиле, пратили су његово успињање. Ако су му нешто и довикивали, Ланселот њихову вику није чуо од хука ветра.

Ветар је дувао с југа. Када би Ланселот избио на источну страну Куле, колица је заносило ка спољној огради, а док се кретао јужном страном Куле морао је да пролази испод самих балкона, прибијајући се уз црни зид. Али чим изађе на западну страну, јужни ветар би, искоса му дувајући у леђа, опет одбацивао колица ка спољној огради. Ту су на светиљкама висили распети учесници већ садашњих трка, понеки од њих били су тек јуче привезани за пречке светиљки, и многи су још били живи. Ко зна зашто, дочекивали су га зловним повицима, плували га са

висине и проклињали. Због чега, зашто? У јарком светлу светиљки видео је на њима жуте, зелене, чак и тамноплаве јакне — макар њима није био такмац, па ипак су га мрзели. Трудио се да се што пре докопа северне стране: боље и да добије каменом у главу него да слуша проклињања умирућих.

Са јута допловише облаци и густа влажна магла обави горње спратове Куле. Киша запљушта, али ни ветар није јењавао. Завоји на Ланселотовим рукама се наквасише и руке му постадоше тешке и неспретне. Скинувши завоје како би јаче ухватио ободе, Ланселот летимице запази да му на десној руци нема ни трага од жига. И поред продорног ветра и кише било му је вруће, обливао га је лепљив и опор зној. Свукао је све са себе, оставши само у гаћама и чарапама, и огрнуо црвену јакну — циљ је морао да прође у униформи. Из мреже испод колица повади све преостале конзерве, допи вино па побаца све — и одећу, и конзерве са јелом, и чизме. Тако донекле олакша колица, али бивало му је све теже и теже да окреће точкове. Убрзо је открио да је начинио глупост — скупа с осталим бременем избацио је и рукавице, и руке почеше да му се под кишом смрзавају и коче. И траса је била мокра и клизава, и ветар је заносио колица, али ипак најгоре је било са рукама.

На деведесет деветом чекало га је изненађење — трасу је преградив стаклени зид осветљен заслепљујућом електричном светлошћу. У средини су била широм отворена врата, крај којих су стајали послужитељи у црним непромочивим огртачима.

— Прибери се, Тридесет трећи! Сад улазиш на лични Месијин спрат! Хоћеш ли да се умијеш, да попијеш воде?

— Киша ме је умила — од говори Ланселот.

Послужитељи му приђоше да га претресу. Један од њих пронађе у цепу његове јакне малену бочицу од Цени.

— Шта ти је ово? Отров за случај неуспеха?

— То је вода — одговори Ланселот.

Послужитељ отвори бочицу и помириса.

— Нема никакав мирис. Није ми јасно... Дедер, гуцни!

Ланселот послушно отпи и осмехну се.

— Па кажем вам да је то вода — сувенир од веренице.

— Ако је тако, попиј све, а бочицу дај овамо. А сада крећи. Узгред буди речено, обојица смо се кладили на тебе. Можда да попијеш енергенчића?

— Не, ништа ми не треба.

— Онда не губи време.

— Шта, зар су ми други већ за петама?

— Ма какви! Ти си два спрата испред свих. Чврст си ти момак, Тридесет трећи: други су на обе ноге а већ једва миле, још их и ветар обара с ногу.

— Више не бригај, под кровом лагано стижеш до самог циља — читав последњи спрат је застакљен — додаде други. — Предстоји ти свечани дочек — припреми осмех за даме.

Послужитељ стисну дугме, стаклена врата се размакоше пред Ланселотом и запахну га топао миришљав ваздух. Он утера колица у широки пролаз и нађе се у дугачком ходнику налик на стаклену башту; здесна се пружао дугачак бели балкон пун гледалаца, са решетке балкона висили су бршљан и расцветане лијане, слева су у каменим жардињерама расле палме, кестени, магнолије и лалино дрвеће, а између њих цветале су најразноврсније руже — управо оне су испуштале миомирис који је испуњавао ходник. Тераса на деведесет деветом спрату била је поплочана белим мермером, и сву ту раскош обасјавале су исте онакве светиљке налик на крстове, али на њима није било распетих.

Обухвативши једним погледом нову трасу која се пред њим указала, Ланселот одлучно вртну ободе колица и навезе се на клизави мермер. И сместа се топли и миомирисни простор пред њим и око њега распрсну и затутња напетом и узбуђујућом музиком. Балкони, сви одреда пространи и удешени, били су пуни отмене публике. Мушкарци су били у црним оделима и заслепљујуће белим кошуљама или разноразним војним оделима, а жене су у својим живописним тоалетама, с перјем и драгим камењем у фризурама, изгледале као тропске птице. Овде је била већ сама врхушка Породице, изабраници међу изабраницима. Али чим је спазила Ланселота, сва та публика

завришта и заурла нимало отменије од гледалаца на доњим спратовима. Истина, уместо конзерви и камења у њега полетеше цвеће и чаше. За цвеће није марио, није му требало цвеће од тих жена, али чаше су биле опасне: разбијале су се пред самим колицима и капљице пића су долетале до његовог лица, те је морао да зажмири како му крхотине стакла не би упале у очи.

Трештава музика толико га заглуши да му зазуја у ушима, светлост рефлектора која је падала одозго и одражавала се у огледалу мермерног пода заслепи га, густ мирис биљака га загуши. Поче да му се врти у глави и да га жига у слепоочницама, и Ланселот убрзо чак зажали за свежим олујним ветром што је остао иза стакла. А тамо је већ свом силином беснела олуја и изгледало је као да муње ударају у сам стаклени кров.

Испоставило се да је кретање по клизавом мермеру кудикамо теже него по храпавом асфалту. Дланови му јаче закрварише и почеше да још више Клизе по металу обода, али није више имао чиме да замота руке, пошто је бацио и завоје и рукавице! Он се заустави, свуче црвену јакну, спусти је у крило а руке провуче кроз рукаве. Јакна је била од синтетике која лоше упија крв, али макар донекле је смањила клизање руку по металу. Сада је колица терао разголићен, само у гаћама, и потоци зноја сливали су се низ његов моћан торзо. Жене на балконима радосно зацичаше и до њега долете неколико бестидних и усхићених узвика у вези његове телесне грађе.

Уз грување марша, уз вику с балкона и фијукање ветра споља Ланселот је полако напредовао према последњем циљу. Већ је пред собом видео високу црвену капију препречену широком црвеном свиленом врпцом и овенчану огромним Месијиним портретом. А одмах иза капије стајао је на црвеном тепиху живи Месија и пружао му руке.

Ланселот није журио. Полагано довезе колица до капије, захвати раменима врпцу па, вукући је за собом, стиже до Месије и заустави се пред ивицом црвеног тепиха на коме је овај стајао. Заурлаше фанфаре, а онда умукосе на знак Месијине подигнуте руке. Заћута све — музика у звучницима и гласови на балконима, остадоше само хујање ветра и грмљавина иза стаклених зидова. И Месија проговори.

— Поздрављам те, победниче читаве трке исцељења. Пружи своје

руке — твој Месија ће те исцелити!

Поред Месије стајали су послужитељи с микрофонима у рукама, и зато се Ланселотов глас зачу подједнако гласно као и глас самог Месије.

— Ти ниси Месија — рече Ланселот. — Месија је други, и Он је већ долазио у овај свет. Ти си Антихрист, убица људи и упропастителъ света. Одбијам твоје исцељење и пљујем на тебе!

Ланселот се придиже у колицима, ослањајући се окрвављеним длановима на ручке и пљуну лажног Месију у лице. Антихрист завришта и ухвати се обема рукама за лице. И сви видеше како му лице накратко букну модрим пламеном, а руке се претворите у риђе длакаве шапе са дугим црним канцама. Све то одигравало се у мртвој тишини праћеној само завијањем ветра иза стакла. Једна за другом пролазиле су секунде. Потом Антихрист спусти руке са лица — било је покривено крвавим ранама тамо где га је погодила Ланселотова пљувачка.

— Распни! Распни га! — урлили су гледаоци, готово рушећи балконске ограде.

Ланселоту прискочите Антихристови телохранитеље, стргоше га са колица и бацише на под.

— Донесите овамо крст — нареди Антихрист.

Донесоше велики дрвени крст и спустите га на плоче поред Ланселота. Телохранитеље га подигоше и положите леђима на греду, а руке му раширише дуж пречке и почете да их причвршћују жицом. Ланселот није пружао отпор, схватао је да је то узалуд. Донесоше двоје лестава.

— На светиљку! — нареди Антихрист.

Двојица телохранитеље наслонише лестве на стуб светиљке, остали подигоше крст и одоздо га додадоше овој двојици. Телохранитеље привезаше пречку крста за пречагу светиљке и спустите се доле. Ланселот остаде да виси на истегнутим рукама.

Антихрист приђе распетом Ланселоту, али ипак ван домета пљувачке.

— Није још све пропало, пријатељу! — рече он смирено и саосећајно. — Может да се покајеш, признаш ме за Месију и замолит ме за опроштај. Опростићу ти, скинућу те са крста и исцелити.

— Ти ниси Месија! Ти си Антихрист! — викну Ланселот и поново плъну према њему и, наравно, не погоди га.

Истог трена јарко севну муња, страховит удар грома протутња по стакленом крову и одозго заплушташе крхотине. И муње једна за другом почеше да ударају у огољен горњи спрат Вавилонске куле. Електрично светло се угаси, али на Кули од сталног севања муња постаде још светлије. Изузетно јак удар потресе Кулу до темеља и Антихрист се сруши на беле мермерне плоче. Кула се заљуља, закрцка темељ светиљке за коју је било причвршћено распеће, и светиљка се заједно са распећем сруши и тешко удари о парапет. Губећи свест од ударца, Ланселот још стиже да види како Антихристово тело букну модрим пламеном, утљениса се, расу у црни пепео и ветар га захвати и развеја по белим плочама. Стиже и да чује очајничку вику с којом Месијине слуге и гости нагрнуше низ пут, тискајући се, падајући, дижући се и газећи пале. „Ето и циља” — још стиже да помисли Ланселот и утону у таму.

— Лансе, Лансе, освети се! Отвори очи, Лансе!

— Цени? — Ланселот отвори очи.

— Не, то сам ја, Ванда. Жив је! Слава Теби, Господе! — Ванда је плачући миловала Ланселота по коси и образима. — Брже, момци! Жераре, Петко, скините га већ једном!

— Лансе, попиј ово! — Однекуд се појави Инга и принесе његовим устима конзерву са вином.

Ланселот отпи гутљај. Прво му је букнуло у желуцу, а онда готово одмах — у глави. Свест му се потпуно вратила, а скупа с њом и неподношљив бол у рукама и, како му се учини, у ногама. У сваком случају, бол га је прожео тамо доле, где никада ништа није осећао осим потмале тежине својих неосетљивих ногу. Он придиже главу и погледа на њих: Инга и Ванда одмотавале су жицу којом су његове ноге биле привезане за крст. Читао је некада о „фантомским боловима”, када богаљи осећају бол у ампутираним ногама, али никад ништа слично није искусно. А ево сада у ногама осећа јако пецкање, вртење, жигање и не може, а да не застење. Уто му и леву руку, испружену на пречки крста, ошури бол: он искоси очи улево и виде да је Жерар управо пресекао жицу којом је његова лева рука привезана за пречку и предаје

клевшта сечице Триеспетку забављеном његовом десном руком, а сам почиње да опрезно одмотава жицу. У то исти такав бол проже десну Ланселотову руку.

— Истрпи још мало, Лансе! Сад ћемо, сад ћемо да те ослободимо и однесемо одавде.

— Брже, Жераре, Петко! С оне стране Куле већ букти пожар. Још је добро што ветар дува од нас, иначе би и овде већ горело — пожуривала је пријатеље Ванда.

— Трпи, Лансе, мили мој — стално је понављала Инга, већ му повезујући запешћа чистим марамицама: без марамица из куће није излазила.

— Готово! — рече Петко, пресекавши последње парче жице са Ланселотове десне руке и хватајући га под мишке.

Обазревши се и не нашавши ништа одговарајуће, Жерар скиде са себе нову кожну јакну и поче њоме да мете крхотине стакла у страну. Рашчистивши место, он отресе јакну и простре је: Ланселота положише на њу и сви поседаше унаоколо, чекајући да сасвим дође себи.

— Успентраћу се преко балкона унутра да потражим нешто на чему можемо да снесемо Ланселота доле.

— Иди, Петко, иначе ћемо сви овде изгорети — рече Жерар.

Ланселот је полако мрдао прстима руку и живот се у њих враћао. Ево му кроз жиле прођоше трнци, а потом бол у рукама већ постаде подношљив. Он се сети да су га исто тако болеле руке после читавог дана лова на лососа. Тешко је, али може да се истрпи када знаш да ће сутра бити лакше. Али зато ноге... Ланселот се окрете на бок, обухвати ноге испод колена, привуче их и обгрли. Пошто је одлежао тако неко време, бол се ублажио. Он уздахну с олакшањем, опусти руке — и исправи ноге! Изненада му сину шта се то заправо сањимдешава.

— Моје ноге! — викну он. — Осећам их! Жераре, девојке, осећам своје ноге! Боле ме, али боле ме као живе!

— Ау, Лансе! Није ваљда онај... па, кога смо звали Месијом... није те ваљда ипак исцелио? — запрепашћено изусте Инга.

— Не, није то Антихрист. То је иста она муња, која га је убила, ударила у стуб на коме сам висио и опрљила ми ноге. Сад сам се сетио

да су ме ноге јако жигнуле истог трена када је Антихрист пао и мој стуб се срушио. А онда сам се онесвестио и, наравно, ништа нисам осећао у читавом телу. Моје ноге! Само болите, рођене моје, болите колико хоћете, али оживљавајте, оживљавајте!

Ланселот је опрезно, стењући и повремено јечећи, савијао и исправљао ноге у коленима, окретао стопала удесно и улево. Инга седе крај његових ногу, свуче му чарапе и поче да му опипава прсте.

— Осећаш ли прсте, Лансе?

— Ни сам не схватам. Све ме тамо доле боли.

— Реци, коју ногу ти сада додирујем, десну или леву?

— Десну, чини ми се.

— Не, додирујем леву...

— Инга, глупачо! — узвикну Ванда. — Теби је лева, а Лансу је то десна нога!

— Јој, стварно! А ово, Ланселоте? Шта сада осећаш?

— Да ми одврћеш палац леве ноге. Хвала, Инга, али доста више, пусти ме да предахнем од бола.

— Ланселоте, Де сад покушај да устанеш! — гледајући га усхићено, рече Инга.

— Нипошто! — повика Ванда. — Тако могу да му пукну тетиве и мишићи, пошто су му слаби!

— Ванда је у праву. Не пожурuj чудо, Инга — строго рече Жерар — све у своје време. Ноге ће саме рећи Лансу кад буду спремне да га држе.

— Еј, ви! Де ми помозите! — заори се са балкона Петков глас. Подигао је на преграду велику канцеларијску наслоњачу на точкићима и сада се бојао да је не испусти. Жерар отрча до њега, диже руке, прихвати наслоњачу и спусти је доле. Петко скочи са балкона и удвоје докотрљаше наслоњачу до Ланселота. Подигоше га и поседоше у њу и покушаше да га возе. Под точкићима закрцка стакло, али уопште било је јасно да ће тако моћи. И они закотрљаше наслоњачу према излазу са балкона-стаклене баште.

Кад изађоше напоље, ошину их хладан ветар. Жерар огрну

Ланселота својом јакном, и они потрчаше надоле, бринући само за то да се наслоњача са Ланселотом не преврне.

Кад су превалили половину стотог спрата и Избили на другу страну, морали су да се пробијају кроз колутове црног смрдљивог дима.

— Држи се чврсто за ручке, Лансе! Ако нам овде испаднеш, изгубићемо те у диму! — викну Жерар.

Ланселот се из све снаге држао, трудећи се да се јаче упре ногама у крстасто постоље наслоњаче. Ноге су му се држале, ноге су га слушале!

Када се спустите на деведесет девети спрат, дим је остао горе, и могли су да се издувају. Али, кроз прозоре Куле видело се да се пожар унутра већ разбуктдва.

— Можда неки лифт још ради? — претпостави Ванда на деведесет осмом спрату.

— Проверићу! — викну Петко и отрча према балкону.

— Ако је тамо већ почео пожар, сместа се враћај! — викну Ланселот за њим.

Петко их сустиже на деведесет седмом.

— Друштво! Сви лифтови су се срушили доле и пламен управо кроз лифтовска окна и продире надоле. Али горе нема теретних лифтова. Значи да они имају посебна окна која нису повезана са врхом. Кроз једно пет спратова опет ћу се успентрати унутра да проверим: ако тамо има теретни лифт, покушаћемо да њиме претекнемо ватру,

— Паметна си ти главица, Петко! Тако ћемо и учинити.

На осамдесетом спрату — на жутом циљу трка, Петко се попово преко балкона пребаци у унутрашњост Куле, тамо пронађе теретни лифт који још ради, њиме сиђе до седамдесет деветог спрата и тамо откри отворени излаз напоље. Он истрча на трасу да на њој сачека остале. Било му је страшно да тамо стоји сам: одозго је страшно хуктао пламенна унаоколо су лежали лешеве гледалаца, клонова и телохранитеља који су, изгледа, бежећи убијали и газили једни друге. „Да нисмо остали да спасавамо Ланселота, и ми бисмо изгинули у том кркљанцу” — помисли Петко.

— Лифт је ту и још ради! — повика он још издалека, чим је спазио пријатеље. — Хајдете брже, јер ако ватра стигне до лифтовског

постројења, онда смо сви готови! Чудо да још има струје!

— Чуо сам да су то чудо предвидели градитељи — рече Жерар, — На сваком спрату постоји сопствени помоћни систем за случај нужде.

Уђоше у Кулу, и Петко отрча напред да им показује пут. Кабина лифта личила је на гаражу где може да се смести велики теретни мобил.

— С Богом! — рече Петко и стисну дугме првог надземног спрата. Лифт зауја и пође надоле. Чак се није толико кретао колико је падао надоле, или се то само њима чинило.

Када су већ прошли четрдесети спрат, лифт се задрма, а светло затрепери.

— Петко, заустављај лифт! — нареди Ланселот. — Не вреди да ризикујемо.

Петко стисну дугме са бројем 33. Чим изађоше из лифта, врата се затворите и зачуше како је кренуо надоле — већ без њих.

— Можда није требало да изађемо? — улита Ванда.

У одговор зачуше експлозију одоздо, из окна којим је лифт отишао.

— Ето тако — рече Жерар. — Друштво, на време смо изашли. А сада опет идемо на трасу — и нека нам је Бог у помоћ!

Пронађоше отворена врата и изађоше на пут, више не онолико стрм. Ту су наилазили на још више лешева, те су сваки час морали да их обилазе. Ниједног живог рањеника међу њима нису видели. Али крај срушене капије љубичастог циља видеше клона на стражи — живог. Инга му притрча и цимну га за руку.

— Бежимо одавде, дечко! Сад ће све изгорети!

Она повуче клона за руку и овај коракну неколико пута за њом, али онда истрже руку, врати се на своје место и укочи се у ставу мирно.

— Нећеш га спасти, Инга, програмиран је! — викну Петко у трку.

Трчали су и трчали, Ланселотова наслоњача је поскакивала и скрипала, и изгледало је као да ће се сваког часа распасти.

— Друштво! Ако видите читаву конзерву енергена, купите је! — замоли Ланселот. — Ужасно сам жедан, тако ме гребе у грлу.

— Ни случајно! — викну Жерар. — Само нам још то треба да купимо енерген с некаквим отровом па да се ту скљокамо!

— Ја имам воду! — рече Инга. — Ево, држи, Ланселоте! — и она извади из евоје торбе боцу са водом. — То је света вода из Гетсиманије коју ми је Цени дала за тебе.

Сви заредом гуцнуше свете воде.

— Шта је са Цени? — улита Ланселот Ингу.

— Све је у реду, чека те. Ако се чудом искобељамо одавде, одмах идемо код ње, на Јелеонску гору.

Искобељали су се. Небо се већ спремао за свитање када су сишли са завојитог пута и искотрљали наслоњачу са Ланселотом на трг испред Куле. Кула је горела, горњи спратови су се урушавали, разбацујући на све стране успламтеле громаде. Чудом ниједна од њих није поткачила ходочаснике у бегу.

Петко спази изврнут трицикл рикше и усправи га: зачудо, био је у возном стању. Ланселота преместише у рикшу, Жерар седе на трицикл, и сада се ствар убрзала. Успело им је да се превезу и претрче кроз пола града пре него што се Кула уз чудовишан тресак обрушила. Над градом се уздигао огроман црн печуркаст облак и тако остао.

Истог трена коначно је свануло. Али над светом тог јутра није грануло сунце — над Јелеонском гором, камо су ходочасници бежали, појавио се огроман блештав Крст.

Сместа се бура и пожар стишаше и наста тајац. Небо се очисти и на њему се погдегде назреше последње јутарње звезде. Крст се уздиже и заустави на небу, преплављујући светлошћу врх Јелеонске горе са квадратним шиљатим звоником и округлом куполом храма.

— Шта је то? — прошапута Ланселот.

— То је Крст Христа Спаситеља, правог Месије — рече Петко. — Отац Алексеј, који је све нас крстио, рекао је да Христос само што није дошао, али прво ће се појавити Крст.

— Који ће се одасвуд са Земље видети — додаде Ванда. — Тако је рекла матушка Јелисавета.

— Ко је матушка Јелисавета? — улита Ланселот.

— Игуманија Гетсиманске обитељи у којој живи твоја Цени — рече Инга.

— И ваш Пати тамо живи — додаде Петко. — А ми смо се сви крстили, Лансе, само још нисмо стигли да ти кажемо.

— Па ето — осмехну се Ланселот — опет су око мене сви хришћани, и једино ја остадох некрштен.

— Лансе, ти си право у лице Антихристу исповедио да верујеш у Христа! Због тога је и наредио да те распну — рече Петко.

— А откуд ви то знате? Па вас тамо није било!

— Били смо пред Кулом и чекали те тамо, зато што никог нису пуштали горе. Инга се досетила да златом подмити обезбеђење, и пропустили су нас на први спрат. Тамо смо стајали и чекали те код излаза из лифта, мислећи да ћеш после исцељења сићи лифтом, као и сви ми. И слушали смо преко разгласа шта се горе дешава — тамо су свугде постављени звучници. Чак смо чули и кад си га пљунуо, Лансе! И шта, погодио си Антихриста право у лице, јелда?

— Јесам, јесам.

— Одлично! Знао сам: зато је и наредио да те распну. Чим смо чули, одмах смо почели да тражимо неки отворени улаз. Све унаоколо било је закључано. А онда је настала паника, људи су појурили надоле, а ми — нагоре. Пронашли смо лифт и стигли до тебе, премда не одмах. И нашли те на крсту.

— Ти си се крстио, Лансе, крстио си се својом мученичком крвљу. Твој крст остао је тамо, на врху Куле — тихо рече Инга и помилова Ланселотово омотано запешће.

— Али Кула се срушила, а са њом и мој крст.

— А ми смо сведоци твог крштења, Ланселоте! — рече Петко. — Не бој се, све ћемо испричати о теби.

— Коме ћете испричати?

— Како то коме? Спаситељу, када Га видимо — рече Инга. — И Цени ће, наравно. Како ће само бити срећна, како ће се поносити тобом, Лансе!

— Стигли су до Кедрова и ту најзад видели живе људе. Људи су са свих страна пристизали на обалу, непрекидном реком прелазили преко моста и пењали се уз падину Јелеонске горе — ка Крсту који је сијао над светом.

Попели су се на мост када је гомила већ почела да се проређује. И ту су видели Цени како им трчи у сусрет. Људи су се чудили и пропуштали је.

И онда се Ланселот реши. Рече Жерару да стане, опрезно се диже са седишта и коракну из рикше на топле моснице. Ноге су га држале. Прискочише му Жерар и Петко, и Ланселот, ослањајући се на њихова рамена, полагањим кораца пође на својим ногама у сусрет Цени.

— Христос те је исцелио, Лансе! — радосно ускликну Инга. .

— А ја сам то већ одавно схватио — рече Петко.

Ланселот и Цени среташе се на сред моста и загрлише.

— Како си висок, мој Ланселоте! — рече Цени подигавши своје уплакано лице са његових груди.

— А ти си ипак малена, краљићу!

Дуго су стајали загрљени и нису приметили да су их пријатељи оставили и отишли даље. На мосту више није било људи,

— Идемо? — улита Цени.

— Куда? — улита Ланселот.

— Горе, ка Крсту. Сви су већ отишли тамо.

Испрва су се ноге лоше повиновале Ланселоту, и ишао је ослоњен на Ценино раме, али са сваким кораком је осећао како му мишићи и тетиве на ногама јачају, и ево већ је пустио њено раме и ухватио је за руку.

Прођоше поред широм отворених вратница Гетсиманске обитељи.

— Чак је и Пати отишао са свима — рече Цени, завиравши кроз вратнице.

Пођоше улицом узбрдо. Успињали су се све брже и брже, нису се умарали од пењања већ обрнуто, са сваким кораком постај али бодрији. Ево стигли су до арапског насеља, ево прошли су његовим празним улицама и ушли кроз вратнице Јелеодске обитељи. Пред њима је био пут оивичен дрворедима чемпреса, а на његовом крају сијао је бели храм.

Врата храма широм су се отворила и из њих је изашао високи Свештеник у заслепљујуће белој одећи. Цени и Ланселот видели су га с

леђа, видели су увојке светлосмеђе косе који падају на рамена, али нису видели лице. За њим су ишли свештенослужитељи у истим радосним васкршњим одежама, монаси и монахиње, мирјани — мушкарци и жене, старци и деца. Свештеник у белом ишао је полагаано испред свих путем из храма и водио за Собом остале. Они нису видели Његово лице, зато што је ишао готово леђима окренут према њима, одлазећи од њих још више узбрдо. А људи су стално излазили и излазили из храма, и било је сасвим несхватљиво како се у том невеликом храму сместило толико људи, и како то испада да се Свештеник који иде испред свих и даље види, иако су за њим прошле вероватно хиљаде људи. Ланселот закључи да то људи улазе у храм са друге стране коју не види, пролазе кроз њега и зато таква бескрајна поворка излази из његових врата.

Ланселот и Цени видели су велику скупину монахиња у необично блештаво белој одећи; испред је ишла пуначка монахиња са златним крстом на грудима, а иза монахиња ишли су Сандра и Леонардо, водећи под руке високу белокошу старицу младоликог лица. Иза њих је, држећи се једни уз друге и радосно разговарајући у ходу, али не скидајући поглед са Христа, ишло мноштво људи у јако светлој световној одећи, и Цени и Ланселот међу њима видеше подмлађеног доктора Вергелана, видеше Марију са новорођенчетом у наручју и поред ње Холгера, а притом је Холгер с љубављу гледао Спаситеља очима које очито виде; ишла је под руку са Драганом леди Патриција, а поред њих су ишли, исто држећи се за руке, Ејлин и Карл. Ланселоту и Цени пресече се дах кад видеше да изнад њих лети јато деце, и међу њима сви млади станари Бабушкиног сиротишта! Онда опет прођоше гомиле непознатих људи, али Ланселоту се учини да су међу њима промакла лица градоначелника данског градића, старца са хамбуршке обале и већ сасвим заборављено лице чиновника из Прехрамбеног центра града Тронхејма. И ту се Ланселот уплаши.

— Господе, а ми? — викну он, ухвативши Цени за руку, пун немира, љубави и наде. Као да је чуо његов очајнички зов, Свештеник се заустави, и Ланселот схвати да ће се Он сада окренути и рећи:

— Хајдете и ви.

Јул 2002, село Ириновка — мај 2003, Берлин.

РОМАН-МИСИЈА

„Ланселотово ходочашће” је наставак романа „Касандрин пут, или Пустоловине с макаронама” чија радња се збива у блиској будућности, после еколошке катастрофе и уједињења европских држава под влашћу председника који себе назива „Месијом”. Полазећи на далеко острво Јерусалим са Планећанином Лансом, који жели да га „Месија” исцели, почињемо да другачије схватамо познате истине — љубав, веру, доброту...

Књига Јулије Вознесенске пружа сваком хришћанину могућност да оцени садашње време духовне слободе, за коју може да се испостави како је то слобода накратко уочи најозбиљнијег искушења за човечанство — владавине Антихриста. У књизи пророка Амоса каже се да ће жеђ последњих времена бити жеђ за извором истине.

Књига Јулије Вознесенске је попут свежег гутљаја ваздуха усред сумњи савременог друштва, као књижевни залог тога да нас Христос неће оставити чак ни у најтежа времена. Управо такав хришћански оптимизам испуњава сва дела Јулије Вознесенске.

Свештеник Олег Стењајев

Notes

[←1]

Нешто измењене речи химне СССР, потом РФ (прим. прев.).

[←2]

Познат исказ о. Серафима Платинског (Роуза) о последњим бременима.

[←3]

Браца Лисац и браца Зека — лисац који безуспешно покушава да улови зеца; лико-ви из „Бајки чика Римуса“ Џоела Чендлера Хариса (прим. прев.).

[←4]

Вредност на руском значи шкодљивост (прим. прев.).

[←5]

Вредан на руском значи шкодљив, опасан (прим. прев.).

[←6]

Народна песма „Степа, степа посвуд унаоколо“ (прим. прев.).

[←7]

Почетак песме Сергеја Јесењина, место певане међу Русима, која у препеву Миодрага М. Пешића гласи:

Клену мој опали, смрзнут часе бројиш,
зашто на међави ти погурен стојиш?
Дал' чу нешто, или виде неку сену?
Кб да изнад села ти у шетњу крену.
И, ко пијан стражар, на том друму строго,
паде у сметове промрзнутих ногу.
Ах, ни моја нога данас не скакуће,
с другарског весеља нећу стић' до куће.
Уз пут срећем смрчу, ил' врбе у смету,
уз међаву певах песму им о лету.
Сам себи изгледам ко тај клен малени,
ал' не оголео, напротив — зелени.
Неучтив, ко клада пијан, губећ' везу,
као туђу жену грлио сам брезу.

Песма се може чути овде: <http://youtube.com/watch?v=vPY3KW0f-K4> (прим. прев.).

[←8]

Стих из „Сељачке деце“ Николаја Њејрасова (прим. прев.).

[←9]

Униније — тугомора, чамотиња, потиштеност, утученост (прим. прев.).